

НБ ОНУ імені І.І.Мечникова

НБ ОНУ им. Г. И. Мещерякова

VI
—
77

THESAURI
LATINITATIS,

SIVE

Theatri Romano-

Teutonici,

SECTIO III.

1946

P.

P Muta litera, aspiratione assumpta, ad potestatem accedit litera Græcorum φ, ut: Phidias, Philippus, &c.

P. in Notis antiquorum, Publius.

P. F. Publii filius.

P. R. Populus Romanus.

PRID. KAL. Pridie Kalendas.

PRID. NON. APR. Pridie Nonas Aprilis.

PONT. MAX. Pontifex Maximus.

P. P. P. P. E. S. S. S. E. V. V. V. V. V. F. F. F. F. Primus pater patriæ profectus est, secum salus sublata est, venit victor validus, vincens vires urbis vestra, Ferro, fame, flamma, frigore, Valer. Prob de liter. antiq.

PAC. P. R. Pace populi Romani.

PA. DIG. Patricius dignitas.

PR. S. Prætoris sententia.

PROPRÆT. Proprætor.

PRS. P. Præses provincia.

PP. Propositum significat in constitutionibus Codicis, alias propositum publicæ.

Pabo, vehiculum unius rotæ. Isid.

Pabulamentum i, n. Gloss. Cyr. Vulcan. putat legendum pabulamentum. Martin.

Pabularis e, c. quod ad pabulum pertinet, seu quod pro pabulo datur. Colum. l. 11. c. 2.

Pabulatio onis, s. actus ipse pabulandi: nomenq. est castrense, ut: Omnibus modis huic rei studendum, ut pabulatione & commeatu Romani prohibeantur. Cæf. 7. Gall.

b Pabulatio, pro ipso pabulo, ut: Si è bono loco transuleris (apes) ubi idonea pabulatio non est, fugitiva sunt. Varr. 3. Rust. c. 16.

Pabulator oris, m. qui pabulum vadit, der Fütterung holder/ (Barb. ein Fütteragiter.) Cæf. 5. Gall.

Pabulatorius a um, das zu der Fütterung gehöret/ ut: Pabulatoria corbis, in qua reponuntur pabula. Col. 6. c. 3.

Pabulor aris, ari, pabulum ex agris capere manibus, aut falce in pastionem jumentorum, sich nach Fütterung umbthun. Barb. auff die Fütterage gehen. Cæf. 8. Gall.

b Pabulari, pascere. Col. l. 7. c. 6.

c Pabulari oleas fimo, i. e. stercorare, die Del-Bäume hängen. idem 5. c. 9.

Pabulum i, n. est bestiarum ci-bus, Fütter/ ut: Nec occulantur turdi, nisi sape ibi, quæ hybernæ pabulum petant. Plin.

b *Pabulum* pro quovis sustentaculo, ut: *Dare pabula morbo*, die Krankheit nehren. Ovidius.

Animorum ingeniorumque naturale quasi quoddam pabulum consideratio contemplatioque. 4. Acad.

c *Digna canis pabulo*, Proverbiali formâ dicitur de ministro minus idoneo, qui nihilo minus victu suo dignus sit, es muß ein schlummer Hund seyn/der des Futters nicht werth were. Suidas.

Pacalis e, c. idem quod *pacifer* seu *pacem significans*, ut: *Pacales olea*. Ovid. 6. Metam.

Pacatè, Adverb. tranquille, sedatè, friedlich/stille / ut: *Pacatè per provinciam iter facere*, durchs Land friedlich ziehen. Cæsar. 1. Gall.

Pacator oris, m. qui *pacare* sollet, ut: *Orbis pacator*. Senec. Here Oeth.

Pacatus a um, mitigatus, befriedigt/gestillet/besänftigt / ut: *Provincia pacatissima*. Cic. pro Ligar.

b *Vultu pacato excipere aliquem*. Ovid. 1. Fast.

c *Æquorapacata*, id. Epist. Pachydermos, *παχυδερμος*, quod inter America littus occid. crassipellus, *φαύς*, rudis: ita dentale & Asiam interjacet in enim Græci obtusioris ingenii genti tractu usq. ad insulas Ind. homines vocitare consueverunt, *dia* & Philippinas, atq. Chinam dictant. Cælius 6. c. 1.

Παχυμπεπός, παχίως, inquit He- Pacinus, unus ex nepotibus Vol-

sychius, i. e. crasse, pingviter, *παχυμπεπός*, pingvius, per majores partes 1. 7. ff. de pecul. Pachytis, *morbis oculorum*, quod *ties ex humore tumescunt*. Plin. 1. 7. c. 20.

Pacifer a um, pacem ferens, Frieden bringend oder anzeigend / ut: *Laurus pacifera*. Plin. 15. c. 30.

Pacificatio onis, f. mitigatio, Besänftigung / Befriedigung / Vergütigung. Cic. ad Atticum.

Pacificator oris, m. qui *pacem facit*, ein Friedensstifter/Verträger, idem.

Pacificatorius a um, Frieden suchend oder begehrend / ut: *Legatio pacificatoria*. Cic. Philipp.

Pacifico as, are, pacem inter aliquos conciliare, discordias sedare, controversias tollere, Frieden stiften oder machen. idem ad Att.

b *Pacificare*, pro transigere de pace. Liv.

Pacificus a um, pacem faciens, friedlich/friedfertig / ut: *Dux pacificus*. Ovid. 4. Fast.

b *Pacificus Oceanus*, sive mare pacificum, Mar del Zud.

q. d. inter America littus occid. crassipellus, *φαύς*, rudis: ita dentale & Asiam interjacet in enim Græci obtusioris ingenii genti tractu usq. ad insulas Ind. homines vocitare consueverunt, *dia* & Philippinas, atq. Chinam dictant. Cælius 6. c. 1.

Παχυμπεπός, παχίως, inquit He- Pacinus, unus ex nepotibus Vol-

finii Regis, cognomento Luculli, qui relicto Illyrico, in Italia confedit, ubi & populos Pacinates de se nominavit Festus.

Pacionem, antiqui dicebant, quam nunc *pactionem* dicimus: unde & *pacisci* adhuc, & *paco* in usu remanet. id.

Paciscor oris, i. est *pactum facere*, *paciscuntur*, sie vergleichen, convenire, ein Bündniß machen/einig werden. 1. 1. ff. de transact.

Precium *predonibus* pro hoc differunt, quod is, qui *transcapite pacisci*, mit den Strassenräubern des Lebens halben sich vergleichen. 3. Offic.

Es pacto postulare, das je- nige / wessen man sich verglichen / fordern. Corn. 17.

b *Inducias aliquot dierum* *pacisci*, auf etliche Tage einen Stillstand mit dem Feinde machen. 1. Offic.

c *Pacisci mercede cum aliquo*, des Lohns halben mit einem einig werden. Liv. 5. bell. Punic.

Pacta mercede bellum ab aliquo redimere, durch Geld von einem Krieg sich los werden. Curt. 2.

d *Pacisci de mercibus*, über die Waare den Kauff schließen. Sveton.

e *Pacisci nuptias filia sua cum aliquo*, seiner Tochter einen Ehe-Pact mit einem aufrichten. Justin. lib. 2. 14.

f *Eurydice Amyntæ uxor* nuptias generi mariti morte pallia confedit, ubi & populos Pacinates de se nominavit Festus. Eurydice des Amyntæ Ehe- weib hat ihrem Eydaim mit der Bedingung die Ehe versprochen / daß er ihren Ehe- herren / sollte umbs Leben bringen. Curt. 2.

g *Ut incolumibus abire licet*, *paciscuntur*, sie vergleichen, ein Bündniß machen/einig werden. 1. 1. ff. de transact.

h *Pacisci & transigere* *Precium* *predonibus* pro hoc differunt, quod is, qui *transcapite pacisci*, mit den Strassenräubern des Lebens halben sich vergleichen. 3. Offic. *Es pacto* postulare, das je- nige / wessen man sich verglichen / fordern. Corn. 17.

Paco as, are, est mitigare, placare, befriedigen / ut: *Omnia sunt pacata*, es ist alle guter Fried. II. Catil. V.

Pactilis e, c. junctus, ut: *Pactilis corona*. Plin. 21. c. 3.

Pactio onis, f. est duorum pluriumve in idem placitum & consensus, ein Vertrag. 1. 1. ff. de pactis.

Interposita pactione componere bellum, vermittelst eines Vertrags den Krieg beylegen. Curt. 8.

b *Pactionibus pacem facere*. Corn. 299.

Pactis idis, *Organum musicum dichordum*, quo ad Psalmos canendos utebantur antiqui. Cælius 9. c. 4.

Pactitius *a* um, vulgò *conventionalis* dicitur, ut: Cessatio pugna *pactitia*, i. e. *inducta*. Gell. l. 1. c. 25.

Pactolus *i*, fluvius *Lydiae*, ut: Pactolus aurato fluore inclit⁹.

Fluß Pactolus. Solin. 795.

b Pactoli opes, Proverb. i. c. summa divitia, *παιδαλῶν*, grosses Reichthum. Erasmus.

Pactor oris, *m*. qui paciscitur, der einen Vertrag machet / ut: An fœderum interpretes, societatis pactores, religionis autores. Cic. 7. Verr.

Pactum *i*, *n*. idem quod *conventio*, ein Geding / ut: Pacta, *conventa*, stipulationes, in foro cognoscenda. 2. de Or.

b Pacto Ablativus, pro modo ponitur, ut: Nullo pacto, auff keinerley Weiß / keines Wegs.

Cum inde suam quisque ibant diversi domum, nullus erat illo pacto, ut illi jusserant, wenn sie wieder ein jeglicher nach Hause gingen / war keiner also / wie sie befohlen hatten, thät keiner darnach / was er gehöret hatte. Rud. 4, 6, 26.

c Pactum est duorum, plurimumve in idem placitum consensus. l. 1. §. 2. ff. de pactis.

d Pactum conventum dicitur, quod sub certis verbis & forma factum, & expressè redactum est, verb. g. Clarum est pactum in verbis, quia si verba sunt obligatoria, pactum est obligatorium: Si sint liberatoria, est liberatorium: Si exceptionis inductorum, tunc est exceptionis inductorum.

e Pactum tacitum dicitur, quod in veritate non est expressè factum, ut cum conduxi domum non tangendo de precio dando, tamen secundum leges adhuc venit precium dandum, ac si paciscendo ita fuisset expressum.

f Pactum additionis in diem tale est, ut: Vendo tibi domum, & si potero habere majus precium usque ad mensem, ego repetam ipsam domum.

g Pactum legis commissoria est, ut: Vendo tibi domum, & si non solveris intra mensem, volo quod sit inempta. C. de pact. inter emt. & vend.

h Pactum personale est, quod non generaliter fit, sed tantum pro una persona vel duabus. Et dicitur pro una tantum persona, quia fit persona soli, sic quod tali & non alteri prodesse possit, ut: Si paciscor pecuniam à te mihi debitam, non petiturum me à te, sed à tuo heredem.

i Pactum reale, vel in rem, est generale, & non continet specialiter unam, duas vel plures personas, sed generaliter comprehenditur omnes, ad quas illa res pertinet vel pertinere potest.

k Pactum nudum dici potest, quod ab omnibus juris solennitatibus destitutum est, i. e. tam solennitates verborum, quæ solent concipi & attendi in stipulationibus, quàm etiam per conceptionem literarum, scilicet quando Chirographum non intervenit, nec aliud instrumentum super hoc confectum, quò nudum pactum confirmaretur.

l Pactum vestitum dicitur multis modis, sc. re, verbis, literis, contractus coherentia, rei interventu, ut secundum glossam in *fi. quibus mod. re. con. obl.* in *prine*. Schard. Scot. Vocab. Jur.

m Pactum retrovendendi (olim fiducia pactum dicebatur,) quod vocant, & inter cetera pacta vulgatissimum est, dicitur, cum venditori ex conventionem conceditur ab emptore, quod si ipse vel heredes ejus voluerint quandocunque, aut intra certum tempus restituere precium, ut tamen rem suam, quam vendidit, quasi redemptam accipiat. (der Widerkauff / Ablass / daß dem Verkäufer frey stehe / mit Wiederlegung des Kauff-Pfennigs / sein verkaufft Gut wieder zu kauffen /) quæ pacto in emptione & venditione redditum quotidie utimur. l. 2. de pacto inter emt & vendit.

Padua *a. f.* urbs à Padi vicinitate dicta, quæ & Patavium Ptolemæo. lib. 5. c. 1. dicitur.

Primò *Antenorea* dicta est unde *Antenoride*: Postea *Patavini* & *Paduani*. Apud *Patavium* natus est *Titus Livius*, Historicus celeberrimus. *Plinius*.

Padus, quem *Græci* *Ἰπιδάω* vocant, fluvius est maximus & celeberrimus Italia, der *Po*. *Plin.* l. 3. c. 16.

Pæan *is, m.* *παιών* hymnus *Apolinis* & omnium deorum, titulus & argumentum operis *Pindarici*, & *Apollo* ipse. *Juv. Fest.*

b *Pæan*, est pes metricus, qui aliter *Paon*, quod *Paani* hymno imprimis conveniret. *Arist.*

Pæantides, *παιαντίδες*, Gemmae sunt, speciem habentes aquæ glaciata, quæ in Macedonia circa *Tiresia* sepulcrum inveniuntur. *Prægnantes* fieri & parere, & parturientibus medicari creduntur. Alio nomine & *Gemonides* vocatur. *Plin.* 37. 10.

Pædagium *ii, n.* idem ac *pædagogium*. *Plin.*

Pædagogia *a. f.* actio vel functio, instituendi puerum vel adolescentem,

Pædagogianus *a. um*, ut: *Pædagogiani* pueri, *castrensi* sunt *ministeriani*, *aulici*, qui sacro ministerio deputati sunt. l. 4. C. de castrensi, & *ministerianis*. *Schard.*

Pædagogium *ii, n.* locus, ubi pueri instituuntur, schola.

b *Pædagogia* per *Metony.*
A 4 m an

mian dicuntur ipsi pueri, qui ser-
uiunt, quales in aulis vocant.

Galli Pagos, Martin.

Pædagogus i, m. dicitur is, cui
ducendorum puerorum cura,
simul & eorum institutio com-
mittitur, (einer der auff die
Kinder achtung gibt / Kin-
der-Lehrer / quod munus olim
demandari solebat servis do-
mesticis.

Pædæraſtes, puerorum amator.
Martin.

Pæderos otis, genus acanthi.
Plin 22. c. 22.

b **Pæderos Gemma** est,
quam & opalum vocant. Plin.
37. c. 6.

c **Pæderos**, unguenti genus,
qua Demetrius uti consuevit,
tingendo faciem, Græci scribunt.

Pædia a, f. παιδεία eruditio,
institutioq; in bonas artes, ut
docet Gellius. Interdum et
iam pueritiam & puerilem a-
tatem significat, unde extat
Xenophontis Græci nobile o-
pus de Pædia Cyri principis.
For. Rom.

Pædico as are, verbum obscæ-
num à παιδός i. e. amicus,
dictiones dimetiebantur, qui à
unde Pædico onis, & Pædica-
tor, qui pædicat. Martin.

Pædidus a um, sordidus. Fest.
Pædisca a, f. ancilla prostituta
hinc:

Pædiscium ii, n. significat prosti-
bulum, & impudicorum locum.
Cæl. 7. c. 3.

Pædomatheis παιδομαθής, qui
à pueris statim discunt, quibus
opponuntur opsmatheis, qui
scilicet serius, & jam natu
grandes, ad discendum acci-
dunt. Bud.

Pædonomus ingenuorum ado-
lescentum Magister. Alex.

Pædor oris, m. squalor, illuvies,
sordes & omnis immunditia
seu putor, Gestand / Un-
flath / dictus à sordibus puerili
atatis, ut: Membra horrida
padore. Lucr.

Pædotriba a, f. vel
Pædotribes, ludi literarii præ-
ceptor.

Pædotribia a, f. dicitur ars exer-
cendi puerorum corpora. Arist.

Pægma vide Pegma.

Pægnium ii, n. vox Græca so-
nat ludum vel rem ludicram,
aut puerilem oblectationem.

Pæminosus a um, à padore dici-
tur, quod mali odoris est. Fest.

Pæon is, n. πῆων, nomen
viri medicæ artis peritissimi.
Homer. 5. Iliad.

b **Paon**, pes sive mensura,
quâ tum poeta, tum oratores suas
dictiones dimetiebantur, qui à
Diomede quadruplex esse tradi-
tur, de quibus in Prologia.

Pæonia a, f. παῦνια, herba, à
Pæone, qui eum invenit dicta,
scribitur & Pæonia, Pæo-
nien / Benig. Rosen / Pfingst-
Rosen / Gicht-Rosen / Rô-
nigs-Rosen. Matth. Schröd.

b Pæo-

b **Paonia**, regio est Euro-
pæ, à Paone Endymionis filio &
Epei fratre: Hinc Paones incolæ
ejusdem dicuntur.

Pæssa apud Coos, placentula sunt,
nec jactata facile resistit. Mar-
Cæl. 9. c. 16.

Pæstum i, n. oppidum Lucania,
rosarum abundantissimum, ubi
ob cæli clementiam bis in anno
producebantur fructus, scilicet
Majo & Septembri. Virg. 4.
Georg hinc:

Pæstani a um, ad Pæstum spe-
ctans. Ovid. 2. Pont.

Pætus i, qui obliquis oculis in al-
tum respicit, ein Übersicht-
ger / vel qui alterum oculum
minorem habet. Horat.

b **Pasus** est, qui oculos ha-
bet tremulos, & se facillimè in
quamvis partem vertentes: qua-
les plerumque sunt lascivarum
oculi. Aeron.

Pæge, oppidum famosissimum in
plaga Locrensi, hinc Pægei po-
puli, de quibus Plin. 4. c. 7.

Paganalia orum, festa rustico-
rum. Ovid.

Paganicus a um, ad paganos per-
tinens, ut: Paganica feria a-
gricultura causa suscepta; di-
stinguntur à paganalibus,
quæ privata feria erant alicu-
jus pagi. Varr.

b **Paganicum** peculium,
quod ex paganis rebus, ut pradiis
& pastione provenit. l. 1. C. de
testam. mil.

c **Paganica** pila dicitur à

pagish. e. villis, quod pagani ea
uterentur. Hæc grossior laxiorq;
pluma plena, nec ad usum tam
agilis, ut quæ nec tam levis est,
Martialis.

Paganismus i, m. ritus & mos pa-
ganorum, das Heydentumb.
Martin.

Paganus i, m. idem quod rusti-
cus, villanus, ein Bauers-
Mann / ein Dorff-Mann / ut:
Nullum est in hac urbe colle-
gium, nulli pagani aut monta-
ni. pro Domo.

b **Pagani** dicuntur, qui non
sunt milites. l. 1. §. 1. ff. de serv. fu-
git. l. 14. ff. de pœn

Quadam delicta pagana
aut nullam aut leviorē panam
irrogant, militi verò graviorem.
Marcell.

c **Pagani** apud Theolo-
gos dicuntur, qui extra pomæria
Ecclesia versantur, ceu sunt
Ethnici. Fuerunt enim sub Impe-
ratore Constantio A. C. 351. milites
non Christiani, à Christianis
segregati inque vicinos pagos
amissi.

Paganus a um, ad pagum perti-
nens, ut: Fercula pagana.
Propert.

b **Pagana** lingua, herba,
vide Laurus Alexandrina.

c **Pagana** lex, pagis lata,
quæ sanctū fuit, ne mulieres in
viâ torquerent suos, & pindelu /

A 5

aut

aut illos detectos ferrent: quoniam frugum proventibus id aduersari putabatur. Plinius l. 28 c. 2. n. 73.

Pagarchus i, m. pagi praefectus. Justin. Novell.

Pagatim, Adv. per singulos pagos, von Dorff zu Dorff. Liv. 1, Maced.

Pagella a, f. Dimin. parva pagina, Cic. ad Brut.

Pagenles ejusdem pagi incolae. Calv.

Pagina a, f. dicitur utraque pars folii, eine Seite des Blates / ut: in nulla pagina Latina loqui. Martial.

b Utramque paginam facere, dicitur fortuna, cui omnia feruntur accepta, tam bona quam mala: a codicillis sumta metaphora, duas habentibus paginas, alteram acceptorum, ex qua, quod in luctando ex premiorum alteram, wenn Aufgab und Einnahme richtig eintreffen. Erasim.

c Pagina, in vitibus, Plin. l. 17. c. 22. notat aream interseptam inter duo jugera. Bud.

Pago is, pepigi, pactum, pagere pacisci significat. Autor ad Herenn. l. 3. 7. 1.

Pagrus piscis, qui & phagrus dicitur. Martin.

Pagurus i, piseis ex genere restaeorum aut crustaceorum, eine Meerspinne / Seespinne. Gesn.

b Pagurus est lapis figuram

habens caneri marini. Boet de Boot.

Pagus i, m. est societas ex pluribus familiis prima usus non quotidiani causa instituta, ein Dorff. Arist. l. Pol. c. 2. a πᾶν fons, quod pagi circa fontium rivus collocarentur. Fest.

b Pagus, non modo sicum rusticorum significat, sed et unius jurisdictionis tractum, ditionem atq. agrum. Cael.

Pala a, instrumentum rusticum, et ne Spaten oder Grabscheide / it. eine Schaufel. Varr.

b Pala instrumentum aliud est, quo in furnum panis mittitur, eine Brot-Schauffel / da mit man das Brot in- und aus dem Backofen scheubet. Cato.

c Pala sunt dorsa dextrae laevaeque eminentia membra, diginae, alteram acceptorum, ex qua, quod in luctando ex premiorum alteram, wenn Aufgab und Einnahme richtig eintreffen. Erasim.

d Pala dicitur plana et latior pars annuli, cui vel insigne insculpitur, vel gemma inseritur, der Ballen am Ringe / it. der Kasse. Cic. 3. Off.

e Pala, minores auri purgationis massulae. Strab. l. 3.

f Pala, arbor apud Indos. Plin. l. 12. c. 6.

Palacra a, f. auri massa, quae & palacrana dicitur. id. 33. c. 4.

Palæmon is, m. Deus marinus, Latine Portunus, quod portibus praest. Cic. 3. nat. deor.

Palæ-

Palæmonius a um, ut corona Palæmonia, i. e. Isthmiaca, quae in Isthmis ludis, Palæmoni a Theeo dicatis, victoribus dabantur. Claud.

Palæstina a, f. Provincia Syria, Arabia contermina, das gelobte Land. Plin. Herodotus autem Syriam totam Palæstinam dicit.

Palæstinus a um, ad Palæstinam spectans, ut: Palæstinæ gens.

Palæstra est ludatio, ein Kampf / ut: in bello castris, non palæstra, uti debemus. Corn. 441.

Fac periculum in literis, fac in palæstra, in musicis, probare ibi in frejen Künsten / im Kämpfen oder Ringen / im Singen. Eun. 3, 2, 23. vide Salers.

Palæstra operam dare, fechten lernen. Corn. 423.

b Palæstra & olei res dicuntur esse, quae non ad serium negotium, sed ad lulum adhibentur. Erasim.

c Palæstra, dicebatur locus, in quo disputabant. Vitr. 5, 11.

d Palæstra, lenonis vocatur domus. Ter. Phorm.

e Palæstra praeterea decentiam illam significat, quae status, motus, flexusque corporis, atq. omnes omnino habitus venustatem quandam leporemque praefertunt: quae & Chironomia dicitur: quam qui non didicerunt, etiam apalæstri ab antiquis dicti sunt. Cic. in Orat.

f Palæstra dea, filia Alecturii. Lactant.

Palæstrice Adv. more palæstricorum, fechterisch / wie ein Ringer oder Fechter. Cic.

Palæstrici, dicti sunt, qui palæstram docebant, ab his enim praeceptoribus motus gestusque formantur, ut recta sint brachia, ne indocte rusticae manus: ne status indecorus: ne quae in proferendis pedibus inscitia ne caput oculique ab alia corporis inclinatione dissideant. Quae omnia antiquis ingenuis pueris & liberaliter educatis necessaria cognitu existimantur. For. Rom.

Palæstricos, Adv. antiquum, ex usu palæstrae. Nonius.

Palæstricus a um, quasi ex usu palæstrae: sive quod ad palæstram pertinet, fechterisch / ut: Ars palæstrica, die Fecht- / Ringekunst. Quintil.

Motus palæstrici, Fechter- / Sprünge. Cic. 1. Off.

Palæstrita a, m. qui palæstra datur operam, ein Fechter. Cic.

Palam, Adv. idem quod manifeste, aperte, öffentlich / ut: Palam atque in ore omnium aliquid gerere, etwas öffentlich und für jedermannlich thun. 4. Verr.

b Palam proferre aliquid, etiam offenbahr machen / etwas unter die Leute bringen. Adelph. 3, 2, 40.

c Pa-

c *Palam agere*, & *aperire* dicere, nichts hehl haben / und kein Blat fürs Maul nehmen. pro Milon. IIX.

d *Palam est*, es kömmt unter die Tent / es wird aufgewaschen / ut: *Qua vera audivi, taceo*, & *contineo optimè*;

Sin *falsum* aut *vanum*, aut *fictum est*, *continuo palam est*. Eun. 1. 2. 23.

e *Palam factum est*, es ist fikt worden. Corn. 318.

Hac re *palam facta*, als diese Sach fikt worden. id 698.

f *Palam*, cum Ablativo pro coram Propositio est. Liv. Palamedes, Nauplii Eubœa Regis filius, inventor quatuorlitterarum Græcarum, scil. θ, ζ, χ, φ, in bello Trojano. Præterea ordinem aciei, dationem signi, tesseras, h. e. symbolum bellicum, & vigiliis invenit. Hinc a poetis Palamedis aves, græves dicuntur. Martialis.

b Palamedes primum Ulyssis insania simulationem deprehendit: quapropter non destitit Ulysses, quin eum apud exercitum proditoris falsò insimulatum damnari, atq. lapidibus obrui perfecerit: quem postea Græci fletvere. For. Rom. Palamæxi, sunt Dæmones ex eorum genere, quos approbare ac rata firmag. habere nocumenta Egyptii protulerunt. Cxl. 2. c. 11. παλαμᾶν, homo sanguinarius.

Palangæ, fustes sunt teretes, qui navibus subijciuntur, cum abtrahuntur ad pelagus, vel cum ad litora subducuntur, rollen / walzen / item Hebbäume. Nonius.

Palangarii, dicuntur, qui aliquid oneris fustibus transvehunt. idem.

Palango as, are, onus aliquod transvehere. Aphran.

Palaria a, ludus pali. Alexand. Palaria orum, n. pl. locus, ubi milites ad palos exercentur. Charis.

Palaris e, c. ut: Sylva palari, in qua caduntur pali & pedamenta. l. 9. §. 6. ff. de usufruct. & quemad.

Palas sive Pallas, Evandri proavus, à quo Palanteum urbs in monte Palatino. Virg.

Palasæa, pars secundam candidam in bove. Martin.

Palatha, est massa pingvium caricarum, quas in morem laterum figurantes, ut diu illasæ permanent, calcant atq. compingunt. idem.

Palatial, sacrum, quod in Palatio fiebat. Alex.

Palatim, Adverb. passim vagando sive sparsim, umbschweifig / zerstreuet. Liv. Palatinatus, regio Germania, die Pfalz. Geograph.

Palatinus i, m. Palatini communis nomine dicuntur, omnes habitantes in palatio. Schard. Pa-

Palatinus a um, ut: Palatinus domus ampla, imperatoria, eius Deus, & Palatinus mons, seu Palast / dictum à Palante gigante per quo primò Roma edificata, qui primus palatium obmatia fuit, & in eo Reges primò, multitudinem sui fecisse fertur. Aut deinde Consules, post Imperatores, secundum Plinium à Palanteo rores majore ex parte sedem habuerunt.

b Palatinus Comes, vide Comes.

Palatio onis, f. id fundamentigenus est, quod in agris, aut in uliginosis, aut congestis locis fieri videmus: à palis, qui in terram depinguntur, dictum vocabulum, ein Grundfeste / die mit Pfählen in wässrigen und sumpfigten Orten gemacht wird. Virg. l. 2.

Palatium ii, n. mons Roma appellatus est, quod ibi pecus pascebat balare consueverit, inquit Festus; vel à Palo, as, quod ibi palare, i. e. errare pecudes solent, ut ait Festus. Scilicet quod Palantes Arcades cum Evandro ibi confederunt. Nam ante Romam conditam possessum atque habitatum fuit.

Alii à Palantia Latini matre, qua ibi habitaverit, palatium dictum volunt Alii à Palante Evandri avo. Alii à filialato, das Ding schmeckt dir Evandri Palantia, ab Hercule vitata, & postea illic sepulta; vel certe à Palante eius filio, ibi sepulto. Alii à Pale dea pastoralis nomen inditum autumant. For. Rom.

b Palatium, dicitur etiam

Palatinus domus ampla, imperatoria, eius Deus, & Palatinus mons, seu Palast / dictum à Palante gigante per quo primò Roma edificata, qui primus palatium obmatia fuit, & in eo Reges primò, multitudinem sui fecisse fertur. Aut deinde Consules, post Imperatores, secundum Plinium à Palanteo rores majore ex parte sedem habuerunt. Iulius autor Græcus refert; à Palatino monte. ibid.

Palatua dea, apud Varr. 6. de Ling. Lat. fortè Palatia (Palantia) Latini uxor. Martin. Patual sacrificium, quod fiebat Roma in monte Palatino. Varr. 6. l. l.

Palatualis, flamen, qui constitutus erat ad sacrificandum ei dea, in cuius tutela erat palatium. Fest.

Palatium i, n. & Palatus i, m. pars est oris interior eaque superna, der Gaumen / ut: Intellectus saporum est ceteris (animalibus) in prima lingua; homini & in palato, andere Thiere haben ihren Geschmack am hinter Theil der Zungen / die Menschen aber am Gaumen. Plin 37. 47.

b Facere ad palatium dicitur res, quæ placet, Gefallen.

c Hacres non sapit tuo palato, das Ding schmeckt dir nicht. i. e. displicet.

d Palatum pro sermones, ut: Palatum extranea est lenius oleo, Prov. 5. 3. die Rehle der Huren ist sinder denn Del, Glaff. Phil. Sacr.

Palatus a um, dispersus, zero streuer. Liv. 3. Pun.

Pale vide Pales.

Palea a, f. est jumentorum pabulum, granorum folliculi, Spreu/Raffi.

b Longo ex itinere etiam palea oneri est, Prov. dicitur de hospite initio grato, tridui vero aut quattridui mora oneri esse sole. Erasim.

c Cani das paleas, asino ossa. Prov. cum res preposterè distribuantur, veluti si quis indocto munus mittat literarum, eruditio fuscus, aut gladium, militi librum, &c. id.

d Asinus in paleas dici solitum, ubi cupiam fortuna laetior præter spem obigerit, aut natus fuerit fortè aliquid, quo præcipue gaudeat. id.

e Palea, cartilago pendula à collo galli gallinacei, der Unter, Kamp. Varr. l. 3. Rust. 9.

f Palea aris pro ramento & excremento. Plin. l. 24.

g Palea in jure Canonico sunt additiones diverso tempore ad primam decretorum collectionem Gratiani factæ, quæque margine primum adscriptæ, & deinde in contextu posite. Michael.

h Palea in sacris improborum interitus notionem obtinet, & erroneam doctrinam denotat. Glaff. Phil. Sacr.

Palear aris, n. pellis dependens à gutture boum, dicta quasi

pellearia, eine Wamme, so dem Ochsen unten am Halste herunter hängen. Columell. l. 6. c. 2.

Palearium ii, n. locus, ubi conditur palea, ein Spreu-Boden/Gutter-Boden. id. l. 1. 6.

Paleatus a um, quod factum est ex paleis, vel paleis opertum, aut admixtum. idem.

Pales, pasturum dea vel pabuli. Hanc quidam Vestam, alii matrem deam vocant. Virgil. ponit in genere Fœminino, Varro in Masculino.

Palici, παλικοί, quasi palici gemini fratres fuere Fori filii, & Thalia nymphe, sive (ut alii volunt) Æna.

Palilia orum, vel Parilia, Palli dea festa dicuntur. Hac à pastoribus in agris fiebant undecimo Calend. Maji, quo die Romulus urbem fundavit ad lupos arceados, morbosq; à pecore pellendos, seu pro partu pecoris. Tibull. ii. Ovid.

Palilitium, fons ex septem constans stellis, quas Latini succulas appellant. Palilitium appellatum, quod cum natura sit pluvium fons, observatum tamen fuerit, quod XI. Cal. Maj. (quo die Roma Palilia celebrabantur) serenitatem adduceret. Plin. l. 18. c. 20.

Palilogia, iterata locutio, h. e. dictionis alicujus, majoris vehementia causa, repetitio.

Palimbacchius, genus pedis & mensura in carmine vel ordinatione, constans primâ & secundâ longis, ultimâ brevi, ut lymarius (Pompejus ab Hiero Angustus dicitur & Antilymus expugnatus) traditor ad bacchius.

Palimpegum παλμπηγυ, veteramentum, quod suppingitur denovo. Pollux.

Palimpissa, παλμπισσα ή πιξ, recocta Plin. 24. c. 7. Dioscor.

Palimpastus i, m. membrana iterum abrasa, Charta delictitia, seu potius membrana vel tabella rasilis, cujusmodi est abaci calculatorum. Ejusmodi quiddam hodie fit ex pelle asinina, à παλιν rursus, & ψαίω vel ψαίω, tergeo, rado, eigne Esels-Haut. Scribunt & palinxeftus rectissime à ψία, eadem significatione, usus est hac dictione Cicero 7. Famil.

Palingenesia a, f. παλινγενεσία, regeneratio, alterinatales. Voluit enim Pythagoras, animas à corpore egressas in alia corpora transmigrare non solum hominum, verum etiam brutorum.

Palinodia a, f. παλινωδία, est recantatio, vel retractatio, ein Widerruff/ut: Canere palinodiam est diversum ab iis, quæ prius dixeris, dicere, atq; in contrarium vertere sententiam, einen Widerruff thun. Erasim.

b Si verè quæ de me pacta sunt, ea non servantur, in cælo sum, ut sciat hic noster Hierosolymarius (Pompejus ab Hierosolymis expugnatus) traditor ad plebem, quàm bonam meis putissimis orationibus gratiam retulerit, quarum expecta divinam palinodiam. Att. l. 2. 24.

Palinurus i, m. promontorium est in Lucania, & portus prope oppidum Veliam, dictus à Palinuro Lasi filio Gubernatoreque Classis Æneæ, ibi sepulto, qui per somnum in mare de nave ceciderat. Virg. 5. Æ.

Paliurus, i, m. spinæ genus, dicitur & rhamnus, Stedhorn. Plin. 24. c. 13. it. Matthiol.

Palla a, f. honesta mulieris vestimentum, h. e. tunica, pallium, Schaub. Nonius.

b Palla quoque utebantur viri in Gallia.

Pallaca παλλακή, concubina, succuba, pellex, ein unzüchtig Weib/Rebs-Weib/Balck. Sveton.

Pallacana, capæ genus, nullo ferè capite, radice oblonga tantum, quod subinde refecatur, ut porrum. Plin. 19. c. 6.

Pallades, virgines erant Thebana, quæ pellicum more, cum quibus voluerant coibant, usque ad naturalem corporis purgationem. Postea viro dabantur, sed priusquam nubarent, post pellicatus tempus, ut mor-

mortua lugebantur. Strab. 7.
 Palladium *it*, *n*, fuit in urbe
 Trojana antiquissimum Palla-
 dis simulacrum, è ligno com-
 pactum movens oculos, atq;
 hastam, quam manu gestabat,
 ut scribit Servius. Nam, cum
 apud Trojam in honorem Pal-
 ladis arx, & in ejus summo
 templum illi adificaretur, è
 coelo cecidit & locum sibi in
 eo templo delegit, nondum coo-
 parata ade. For. Rom. Unde &
 in Actis Apostolorum c. 19. 35.
 dictum est: à Jove delapsum di-
 citur. vide Herodot. l. 1.
 Palladius, autor, qui de agricul-
 tura scripsit.
 Palladius *a um*, quod est Palla-
 dis, unde Palladium forum
 Romæ, quod erat propinquum
 templo Palladis.
 Pallas palladis, *f*. Jovis filia sine
 matre. Nam cum Jupiter Ju-
 nonem uxorem videret, non
 ferentem filios, percussio sibi ca-
 pite Palladem armatam edi-
 disse fingitur, dicente Lucano
 l. 9. Hanc & Pallas amat,
 patria quæ vertice nata est.
 Dicta est autem Pallas, quod
 Pallantem gigantem interfe-
 cerit: cum prius vocate-
 tur Tritonia, à Tritone pa-
 lude, ubi primum visa est.
 Vel à πάλω, vibro, quatio:
 eo quod hastam vibrare con-
 sueverit, docueritque. Hanc
 Cic. 3. de Nat. deor. belli in-

ventricem & principem esse
 dixit. Proinde à nonnullis
 Bellona vocata fuit, soror scilicet
 & auriga Martis, dicente
 Statio. Dicitur & Minerva,
 quod vim minetur; vel quod
 nervos minuat, ob studiorum
 laborem. For. Rom.
 Pallas lantia, nomen filii Evan-
 dri, & Gigantis.
 Pallene, regio est in litoribus Ma-
 cedonia juxta Sidoniam, Ho-
 rodot. l. 7. hinc:
 Pallænus *a um*, ut: Pallæni
 triumpho. Stat. 4. Sylv.
 Pallenenis Isthmus, Macedonia
 regio, in qua est Cassandra
 Colonia. Plin. 4. 12. For. Rom.
 Palleo *es*, pallui, pallere, palli-
 dum esse, bleich seyn / blaß
 seyn / ut: Pallens omnis a-
 ni. Ovid. 1. Art.
 b Pallere, protumescere. Hor.
 c Pallentes cure, quia red-
 dunt hominem pallidum. Martial.
 Palleo *is*, pallui, pallefcere,
 pallidum fieri, bleich werden/
 erblasen / ut: Curis pallefcere,
 Propert.
 b Stella pallefcens subit
 Claud.
 Palliastrum *i*, *n*. rude ac vili
 pallium. Apul.
 Palliatus *a um*, pallio indutus.
 Cic. pro Rabir.
 Pallidulus, etwas bleich / Dimin.
 à pallidus, Catull.
 Pallidus *a um*, à pallore (colo-
 re) bleichgelb / ut: Membra
 pal-

pallidiora novâ cerâ. Ovid. 1.
 de Pont.
 Ora buxo pallidiora gere-
 re. Ovid. 4. Metam.
 b Semel rubidus, decies
 pallidus, dicitur de mutuum acci-
 pientibus, quos necesse est rube-
 scere, dum petunt mutuum; pal-
 lescere, dum solvendo non sunt,
 & metuunt, ne in jus aut ner-
 vum trahantur. Suidas.
 Pallio *as*, are, tegere & celare,
 bemänteln. Apul.
 Palliolatim, Adverb bemäntelt/
 ut: Sed palliolatim amictus
 sic incesit ludibundus, i. e. pal-
 lio indutus. Plaut. Pseud.
 Palliolatus *a um*, idem quod
 palliatus. Martial.
 Palliolum *i*, *n*. Diminut. laneum
 erat ad caput tegendum, ut
 ait Sipontinus. Cic. 3. Tusc.
 b Sape etiam sub palliolo
 sordido latet sapientia, es steckt
 offte Weißheit bey einem solchen/
 dem man es nicht ansiehet.
 Cic. 3. Tusc.
 Pallium *i*, *n*. dicitur vestimen-
 tum, quod palam & foris est,
 ein Mantel / ut: Tegere cor-
 pus pallio, den Leib mit ei-
 nem Mantel bedecken. 2. de
 Divin.
 b Conjicere in collum pal-
 lium vel palliolum, einen Mantel
 umbnehmen. Epid. 2. 2. 10 Ca-
 ptiv. 4. 1. 11.
 c Collecto est pallio, er hat
 sich gebugt / er hat den Man-

tel zu recht gerückt. Capt. 4. 2. 9.
 d Tunica pallio propior,
 dicitur de amicis, quorum alte-
 ri magis, alteri minus devincti
 sumus, das Hemd ist näher /
 denn der Rock. Trinum.
 Pallor *oris*, *m*. quasi pellis li-
 vor, bleiche Farbe oder Ge-
 stalt / Bleichheit / ut: Magno
 cum pallore & tremore ali-
 quid dicere, mit erblasstem
 Angesicht und zitternder
 Stimmen etwas sagen. Cic.
 Palma *a*, *f*. Sipontino dicitur
 planum illud & ex parte con-
 cavum manûs, quod in digi-
 tos desinens decorè patet, die
 flache Hand / ut: Eloquentia
 similis palmæ in Orat.
 b Palma idem quod mā-
 nus, eine Hand / ut: Dextra
 palma, die rechte Hand. Cic.
 in Arat.
 c Ignem palma, dicitur,
 quando protinus aliquid intelli-
 gitur, ut si scommate dicto sta-
 tim quis sentiat, in se dictum.
 For. Rom.
 d Pa'ma, arboris est no-
 men, ein Palm-Baum / Dat.
 el-Baum / ut: Procera & tene-
 ra palma. 1. de Leg.
 Elephantes gratissimas in
 cibatu palmas habent. Solin. 33.
 e Palma est signum vi-
 ctoriae, & victoris ipsa, ein
 Siegs-Zeichen / ut: Is respon-
 sum sibi habeat, in medio omni-
 bus palmam esse positam, qui
 SEG. III.
 B
 ar-

artem tractant Musicam, der habe ihm solches zur Antwort/ daß das Ziel und der Preis jemand in der Mitte gesetzt sey/ wer nur mag Poeterey treiben. Pborm. Prol. 18.

Primam palmam velocitatis adipisci, den Preis im Wettlauffen erlangen. Sol. 118.

f Dare vel deferre palmam alicui, est victorem fateri, gewonnen geben/ ut: Admiror, te in eo genere tribuisse tantum, & non huius rei quoq; palmam, ut caterarum, Crasso detulisse. 2. de Orat.

g Palmam ferre, est victorem esse, den Sieg davon bringen/ gewinnen/ ut: Ne diu pendes, palmam tulit, damit du nicht länger im Zweifel stehen mögest/ er hat gewonnen. Att.

h Plurimarum palmarum homo, dicitur, qui saepius vicat, pro Rosc. Amer.

i Palma, latior remipars, eodem ipse remus. Catull.

k Palma Christi, Kreuz-Blumen. Matthiol.

l Palma in vite major dicitur flagellum, unde etiam vana nascuntur. Varr. 1. Rust. Marc.

Palmaris e, c. ad palmam pertinens, ut: Palmaris musculus, cuius opera validior cutis corrugatio perficitur. Vesling.

b Palmaris statua, quae propter victoriam alicui ponitur, eine Siegs-Statue. Cic. 6. Phil.

Palmarium ii, n. primum, quod victoria ergo debetur. l. 1. §. 5. ff. de extra cognit.

Palmarius, est palma vel triumpho dignus, praeceps, ut: id verò est, quod mihi puto palmarium, Und das ist eben dasjenige/ welches ich mir für das fürnehmste achte. Eun. 5. 4. 8.

Palmatum a um, ut: Palmata roga dicebatur, quam meruebantur ii, qui reportabant de hostibus palmas. Ipsa vocatur & roga picta, eo quod vitorias cum palmis intextas haberet. Isidor.

Palmes itis, m. vitis proprie est surculus, eine Rebe/ Diebes Schoß/ ut: Palmes annuunt ein Jahr- Gewächß am Weinstock.

Novelli palmes, Rebe- schößlein/ Sommerlatten. Plin.

b Palmes & pampinus pro eodem. Columell. l. 4. c. 17.

c Palmes pro flagello vitis, seu sarmento. Fest.

Palmetum, locus palmis confectus, & in quo frequentes sunt palme, ein Dattelbaum-Wald. Plin. 6. c. 28.

Palmeus a um, quod ex palma arbore est, ut: Vinum palmeum. Plin. 24. c. 17.

Palmiter a um, palmas ferens. Ovid. 1. Amor.

Palmpedalis e, c. mensura unius pedis & palmi habens. Col. 9. 3.

Pal-

Palmpes pedis, o. planos & ad palmi similitudinem habens pedes, breit oder flachfüßig/ unde anseres & omnes fere aquatica aves palmpedes dicuntur. Plin.

b Palmpes (a palmus & pes) mensura palmi & pedis, Philand. ad Vitruv. palmpedem exponit viginti digitos sive palmos quinq; lib. 5. 6. & l. 10. 21.

Palmpimum a um, ut: Palmpimum vinum, quid sit, & quomodo fiat ex fico, docet Plin. 14. c. 16.

Palmo a, are, materiam alligare. Colum. 11. c. 2.

b Palmare, pro palma signum & notam imprimere. Quintil.

Palmpor aris, ari, pro palpari, i. e. adulari. Martin.

Palmos, παλμὸς, palpitatio, tremor, specialiter est motus involuntarius & invitus partium; quæ, dum palpitant, attolluntur & deferantur.

Palmosus a um, quod palmis abundat. Virg. 3. Æn.

Palmula a, f. fructus palmae sive dactyli, Datteln. Varr.

b Palmula, extrema pars remi, in modum palmi protenta. Virg. 5. Æn.

Palmus i, m. mensura genus, eio ne Hand breit.

b Palmus est duplex, inquit Budeus, maior 12. digitorum, Græce spitame vocatur,

& Latinis etiam dodrans. Minor, digitorum quatuor.

Palmythus, Egyptiorum deus, ut est apud Hesychium. Liv. Palo as, are, palis fulcire, & munire, mit Pfählen verwahren oder stützen/ ut: Vitis palatur & capite tenus alligetur.

Palor aris, ari, passim vagari, hin und her schweiffen/ quod Verbum quidam a palam deduci existimant: alii a palis castrorum, h. e. sudibus, modò hic, modò illuc translatis, ut: Jam obsidionis radio victi abscedunt, vagiq; per agros palantur, cibis vinoq; raptim hausto repleti. Liv. 1. Urb.

b Palantes milites, streifende Rotten. Curt. 405. In saeris, & 777 dicuntur Ströter/ Hof. 6. 9. a Sing. 777 turma militum grassantium.

c Palantibus supervenire, auff die streifende Rotten stoßen. Curt. 1094.

Palpabilis e, c. quod palpari potest, ut: Tenebrae imaginibus dira, crassitudine palpabiles, datur nitate ferales, Oros. l. 1.

Palpatio onis, f. idem quod adlato, das Streicheln/ Schmeichelung/ Diebstohlung. Plaut. Menæch.

Palpator oris, m. adulator id. Rud.

Palpebrae arum, tegumenta oculi

lorum, die Augen-Stieber. Cic. 2. nat. deor.

Palpitatio onis, f. levis & frequens motus, das Klopfen/ut: Palpitatio cordis, das Herz-klopfen. Plin. 32. c. 5. Jonston.

Palpitatus us, m. idem. Plin. 9. 30.

Palpito as, are. Frequent. leuiter ac frequenter moveri, zittern/zappeln/klopfen. Cic. 2. n. d.

Palpo as, are, & palpari est tenuiter, blandè & quasi tentando tangere, leise berühren/ut: Pectora præbet palpanda manu. Ovid. 2. Metam. 174.

b Palpari est adulari, schmectheln/observitate, quàm blandè mulieri palpabatur.

Amphit.

Palpo onis, m. pro palpatore sive adulate. Calepin.

Palpumi, n. adulatio, hinc apud Plautum palpum obtrudere, einem lieblosen/einen blauen

Dunse vor die Augen machen/dicitur is, qui blanditur Proverb. translaturum ab equisonibus, inquit Erasmus, qui plausu manus blandiuntur equis.

Paludamentum i, n. insigne ac ornatum militare, præcipue tamen imperatorum. Svet. in Cæs.

b Paludamentum pro veste militari, etiam ejus, qui non esset imperator. Liv. 1. Urb.

c Paludamentum etiam de

veste intelligitur muliebri. Plin. 33. c. 3.

Paludapium ii, n. apium palustre, gemeiner Eppich. Matthiol.

Paludatus aum, qui vel imperatoriam Cblamydem, vel alia ejusmodi ornamenta militaria gestat, ut: Paludati duces, Obersten / die ihren Feld-Schmuck angeleget / die sich wacker heraus stäffiret haben.

Palumbes is, s. columba sylvestris, dicitur & palumbus & palumba, eine Ringel-Taube oder grosse Holzk-Taube.

Palumbinus a um, quod expalumbes est, ut: Palumbina caro. Plin. 30. c. 12.

Palumbus, idem quod palumbes. Palus paludis, f. priore brevi, & secundâ aliquando, sed rarisimè indifferente, aqua non fluens, neque perpetua, eine Pfütze/Lache/Pfuhl.

Palus, m. (priore producta) dicitur lignum acutum, quod solet in terram defigi, ein Pfahl/ut: Hic docuit teneram palis adungere vitem. Tibull.

b Palus, supplicii genus, ut: Dammati produuntur & ad palum alligantur, die Verurtheilten werden vorgeführt/und an die Seule oder Pfahl gebunden. Cic. in Verr.

c Palus sanctus, idem quod Guajacum. Matth.

Paluster is, & hoc palustre, quod est

est ex palude, sumpsit/ma-
rasticht/ ut: Locus palustris, dit, quod & pratum appellavit. Cæs. 7. Gall.

Pambasilia a, f. παμβασιλεία A-
Tertius Atheniensis fuit Reipublicæ
regnum, in publica expilator, (unde Prov.
quo Monarchia absolutam Pamphili furtum, in peculatores,
quidem habet potestatem, sed qui e publico suffuratur.)
tamen secundum virtutem vi-
vit, & aliter liberos homines cos, pro Amasio usurpatur, quasi
tractat, aliter serviles adeo totus amor, aut totus amicus.
id est in civitate, quod pater-
familias probus in domo.

Pamboetia sacra, quæ concurren-
te tota Boetia in Palladis Pamphilius, qui est ex Pamphy-
lonia templo celebrabantur. Cic. 1. de divin.
Alex. 1. 5. c. 7.

Pamenothus, ab Ægyptiis Aprilis mensis appellatus. idem.

Pammyles, Deus apud Ægyptios, Pampinaceus a um, pampinis
Priapo non absimilis. Hujus
festa & sacra Pammylia ap-
pellantur. For. Rom.

Pamphagus i, nomen canis venatici, quasi omnia devorans. Ovid. 3. Met.

Pamphilus i, m. Neoclidis filius, Platonis auditor, quem ait Plato in Phædone, inter eos, qui in acie ceciderant, decem dies jacuisse, triduoq. postquam inde sublatus fuerat, impostum rogo revixisse, ac mirâ quâdam tempore mortis visa, narrasse.

b Pamphilos tres Suidas commemorat. duos Grammaticos, quorum alter patriâ Sicyonium, de Grammatica picturaque ac claris pictoribus scripsit. Alter

Alexandrinus dictionarium edidit, quod & pratum appellavit. i. e. variarum rerum collectanea.

Pamphilius, f. regis est minoris
Ter. Pamphylia a, f. regio est minoris
Asie, hinc:
Pamphilius, qui est ex Pamphy-
lia. Cic. 1. de divin.

Pampillum, genus delicati currus apud Lampridium: forte dictum à pompa. Martin.

Pampinaceus a um, pampinis
plenus, voll-Rebschoß.

Pampinariu ii, n. palmes, qui
(ut inquit Plin. 17. c. 22.) è duro exit materiamque in proximum annum promittit; sive congeries virulentium ramusculorum.

Pampinariu a um, quod est pampini, ut: Palmes pampinariu. Colum. 4. c. 24.

Pampinatio onis, f. Abbrechung der übrigen Reben/ut: Optimum est ab initio sic formare, ut frequenti pampinatione supervacua detrahantur. Colum. 4. c. 6.

Pampinator oris, m. qui pampinare solet, ein Reben-Mann/der die Reben erbricht/ ut: Idque faciet varis de caussis

pampinator industrius. idem.
4. c. 27.

Pampinatus a um, quod pampini
similitudinem imitatur. Plin.
16. c. 22.

Pampiniformis e, c. ut: Pampi-
niformia vasa. Anatomicis di-
cuntur, (in partibus generatio-
nis virilibus) quia flagellorum
instar vitis hinc inde varie
crispantur. Vesling.

Pampino as, are, pampinos, decer-
pere, die Reben erbrechen/das
Weinlaub abnehmen oder
abblaten. Plin. Varr. Colum.

Pampinosus a um, quod pampi-
nis abundat. Colum. 5. c. 5.

Pampinus i, Gen. dub. folium
vitis, vel ramusculus ejusdem
virens, Weinblatt oder Laub/
Wein-Reben sampe den
Blättern. idem.

b Pampinus etiam capitur
pro cirris polypii piscis. Plin. 9. 51.
Pan, panos vel panis, m. deus ru-
sticus, in natura similitudinem
formatus. Habet, (ut fingunt
Ethnici,) cornua in radiorum

Solis & cornuum Luna simili-
tudinem. Rubet ejus facies, ad
maia servet à corruptione.
etheris imitationem. In pedore
nebridem habet stellatam, ad
stellarum imaginem. Pars e-
jus inferior, hispida est propter
arbores, virgulta, & feras, ca-
prinos pedes habet, ut ostendat
terra soliditatem. Fistulam se-
ptem calanorum habet, pro-
pter harmoniam caeli, in qua

septem soni sunt. Pedum habet
i. e. baculum recurvum, pro-
pter annum, qui in se recurrit.
Quia hic, totius naturae deus est,
& Poëtae fingitur cum Amor
luctatus, & ab eo victus: quia
ut legimus, omnia vincit amor.
Ergo Pan secundum fabulam
amasse Syringam nympbam di-
citur, quam cum sequeretur
illa, implorato Terra auxilio, in
calamum conversa est, quem
Pan ad solatium amoris inedi-
dit, & sibi fistulam fecit.
For. Rom.

Deus Arcadiae Pan. Virg.
10. Eclog.

Custos ovium Pan. idem. i.

b Pan, Latine incubus di-
citur: Incubi vero sunt phanta-
smata nocturna, mortalius ter-
rorem incutientia.

Panacea a, f. *πανακεια* à *παν* omne, &
ακεια medeor. idem quod her-
ba panax.

b Panacea sumitur pro
Medicina universali, quod o-

c Panacea, dea nomen, nem-
pe filia Aesculapii. Suid.

Panagyris, rectius Panegyris, con-
ventus & sacrum, quod quin-
to quoque anno Athenis in Ne-
ptuni templo Heliconii ab uni-
versis Ionibus fiebat; dicitur &
Panionia. Alexand. 5. c. 7.
vide ibi.

Panax

Panatius i, m. Rhodius, Stoicus,
Philosophus, quasi totius mora-
lis, Praceptor Scipionis Africa-
ni, decessit Athenis. Scripsit de
officiis, unde Cicero suos liberos
est mutuatus. Fuit alter Pa-
natus senior, item Rhodius,
cujus inter Philosophos multa
mentio scriptaque feruntur.
Suid.

Panatholium ii, n. universe Ato-
lia concilium. Liv. 1. Maced.
hinc:

Panatholiceum a um, ut: Panato-
licum concilium. idem.

Panagaea, Diana dicebatur olim,
peregrinationem impensius a-
mans, errabunda, instabilis,
nulla certa sede consistens. Era.

Panagrum i, n. retis genus, quod
omnia capit. Martin.

Panariolum i, m. Dimin. vascu-
lum vimineum, in quo serva-
batur panis, Brot-Körblein/
Mart.

Panaritium ii, n. morbus digito-
rum, das Nagel-Geschwür/
der Wurm/ das Bogenante-
am Finger.

Panarium ii, n. locus, ubi panis
servatur, Brot-Schrand/
Brot-Rette/Brot-Korb oder
Kaste. Varr.

Panarius ii, m. qui panes vendit.
Martin.

Panathenaea, orum, n. quingua-
ria Minerva festa: Unde ap-
ud Ciceronem in Orat. Pa-
nathenaeus liber ab Isocrate

scriptus. Hujusmodi festis po-
plum Minerva ferebatur, &
singulis lustris fieri solebant, in
quibus solenni carmine per tu-
bicinem & praconem ludi-
crum indicabatur, nudique ad
certandum ingrediebantur a-
thletae: neque congressuri, cum
quo certarent, eligebant, sed
cum primo prodeunte congre-
diendum erat. Erant & alia
Parthenae festa, quae quotan-
nis iterabantur, autore Suida.
For. Rom.

Panathenaicon i, n. genus un-
guenti. Plin. 13. c. 1.

Panagium ii, n. commune iusju-
randum subjectionis, (dicitur
& Homagium, vide supra)
unde apanagium, Fürstlicher
Unterhalt/ Fürstl. deputat,
& Principes apanagiati, abo-
gundene oder abgetheilte
Herrn. vide Springsfeldii tra-
ctatum de Apanagio.

Panax acis, f. herba species, ut:

Panax Heracleum. Matthiol.

b Panax Asilegium, idem.

c Panax chironium, sive

flos solis, idem.

d Panax Pharnaceum, à

quibusdam dicitur solidago sive
virga aurea. idem.

Pancarpia corona dicuntur ex
vario genere florum facta. Fest.

Pancarpium i, n. genus spectaculi,
quasi ex omnium arborum
fructibus concinnata sylva,
apud Imperatorem in No-

vell. de Consulib. §. ac primus quidem.

Pangerea a, f. thorax squameus, vox germanica, ein Panzer / (& Panze venter, quia ar- matura tegitur.) in constit. Sicul. seu Neapol. l. 1. c. 9. Martin.

Panchaja a, f. regio Arabia thurifera. Virg.

Panchæus &

Panchaicus a um, ad Panchajam spectans, ut: Panchaica tellus. Ovid. 10. Met.

Panchæa cinnama. Claud. de nu.

Panchrestarius, idem ac dulciarius.

Panchrestum i, n. medicamentum nobile, quod Latine dici potest omnibus conducibile, vel omnibus affectibus utile.

Cic. 5. Verr. πυχρὸς & protus utilis, perbenignus. Xen.

b Panchrestum crustulum, dulciarium opus. Martin.

Panchymagogus a um, ut: Medicamenta panchymagoga, sive catholica, quæ omnes humores peccantes e corpore expellunt. Jonston.

Pancratiaestes a. m. est luctator, athleta, ein Fechter / Ringer. Gell. 3. c. 15.

Pancraticè, Adverb. robuste, ut: Pancraticè valere, pro firma esse valetudine, gesund und stark seyn. Plaut. Bacch.

Pancratium ii, n. certamen mi- stum ex pugilatu & lucta,

ein Kampf- Spiel / darinnen man alle Leibes-Kräfte anwendet. Propert.

b Pancratium carmen, monometrum hypercatalecticum. Martin.

c Pancratium scilla species. Matthiol.

Pancratius, pro pancratiaesta, citatur in Calepino ex Seneca l. 5. de beneficiis. Sed ibi legitur rectè c. 3. Lacedæmonii veterant suos pancratio aut casu decernere. Non Pancratios. Martin.

Pancreas atis, πύκνους αἷς est pars abdominis glandulosa, chylo, dum is distribuitur, copiosè perfusa, quem preparare ante jecinori leni, q. detur, quàm sanguinis veluti purpurâ imbuatur. Vesl.

Pancros vel Pancrus, gemma, quæ constat ex omnibus coloribus. Plin. 37. c. 10.

Panda a, f. dea, seu Pantica à Romanis summa in veneratione habita est, sic dicta, quæ pandat, i. e. aperiat viam. Arnob.

b Panda, εἰρήνης θεός, dea pacis, à pandendis & aperiendis Iani portis, meminit Gellius.

c Panda, arbor. Vitruv. 2. 9.

Pandaleum i, n. medicamentum est internum, à rotulis morsulisve non nisi sola forma differens: fitque, quando materia medicamentosa saccharo soluto

luto suscepta in pyxidem effunditur, ut ibi indurescat. Schröderus.

Pandæstia, epulum, quasi omnigenis esca. Martin.

Pandana, porta Romæ, quæ ante Saturnia dicebatur, ita dicta à Verbo pando, quod semper pateret ad res, quæ in urbem ferebantur. Eadem appellabatur libera, à libertate. Fest. & Varr.

Pandatio onis, f. Niederlegung / ut: Consignationes pandationibus fidentes, movendo se, faciunt vitia pavimentis. Vitruv. 7. c. 1.

Pandectæ arum, Gell. 1. 13. c. 9. exponit libros, omne rerum doctrinarum genus continentes. b Pandectæ, vide supra Digesta.

Pandeleteria sententia, Proverb. notat morosam ac molestam. A Pandeleto quopiam Syco- phanta ex eorum genere, qui, quò questum faciant, dicas impingunt grandes. Erasmus.

Pandemus, Venus popularis, hinc Pandemi dies, h. e. populares dies. For. Rom.

Pandex, qui semper pandit ora ad potandum. Martin.

Pandia, Jovis festa, apud Græcos. Alex.

Pandicularis e, c. ut: Pandicularis dies sive communicarius, quo omnibus diis communiter sacrificabatur. Fest.

Pandiculatio onis, f. oscitatio, vel potius corporis inter oscitandum extensa, Gähnung / Aufdehnung oder Streckung. idem.

Pandici or aris, ari, dicuntur, qui toto corpore oscitantes extenduntur, sich aufstreckend / aufdehnen. idem.

Pandion onis, m. proprium nomen Erichthei, Athenarum Regis filii, cui successit in regno: hinc:

Pandionia dicta est Attica. Sidon. Pandionius a um, idem quod Atticus. Lucan. de Pallade,

Pando as, are, incurvari, oneri cedere, sich krümmen / beugen / unde pandari trabs dicitur, quasi incurvari, cedereque pendere. Plin. 16. c. 42.

Pando is, pandi, passum, pandere, est aperire & patefacere, aufsthen / aufmachen / ut: Pandite atque aperite properè januam hanc, thut geschwind diese Thür auff. Bacchid.

b Vela pandere, die Segel aufspannen. Ovid. 3. de Art.

c Vela orationis pandere, est perorando progredi. Tusc.

d Pandere viam ad ali- quid, est accessum parare. Liv. 4. ab Urbe.

e Pandere fidem, die Wahr- heit eröffnen. Solin. 102.

f Pandi in latitudinem, idem 216.

Pandochium ii, n. πανδοχέιον,

hospitium, diversorium, stabulum, caupona hospites quosvis recipit, unde & caupo dicitur Pandochemus, πᾶνδοχος. Martin.

Pandora a, f. mulier formosissima & gratiosissima, cui singuli dii sua dona dederant, scil. Pallas sapientiam, Venus decorē, Apollo Musicam, Mercurius eloquentiam; unde dicitur Pandora quasi omnium donum, vel ab omnibus donata, vel omnium rerum genere donata.

b Pandora, simulacrum illud Hesiodi, munus scil. omnium decorum, quod, ad homines decipiendos, Jupiter in terram misit, significat voluptatem, causam omnium malorum hominibus.

c Pandora, exponitur terra, quod omnia ad vitam necessaria donet. Hesych.

Pandura a, f. instrumentum est musicum, non absimile Nablā, (quibusdam dicitur pandorū, eine Geige/ Siedel.) hinc:

Pandurista, qui pandurā canit, ein Siedler. Varr.

Pandurizo as, are, panduram pulsare, geigen/ siedeln.

Panegyricē, Adv. laudabiliter.

Panegyricus aum, laudativus, popularis, plausibilis, ut: Orationes Panegyricae, Lobschriefften / Lob-Predigten.

b Panegyricum dicendi ge-

mus, quibusdam dicitur Encomiastica demonstratio.

c Panegyricas Quintilianus vocat actiones, ad popularem aptatas delectationem.

Panegyris is, f. πανηγυρίς, numina, sollemnis conventus & publicus, qualis quinto quoque anno Athenis celebrari solitus, scribit Herodot. l. 6.

Panemius, mensis Julius ab Atheniensibus dictus Alex. 3, 24.

Paneros, gemma est, alio nomine Pansebastos appellata, quae fecunditatem afferre creditur. Plin. 37, c. 10.

Paneus, πᾶνδῆς, fons est sub Libano monte, in quem si quae natantia projiciuntur, in lachryas cui Periala nomen est, cuncta reperiuntur. For. Rom.

Pangito as are, admodum pangere. Martin.

Pango is, pepigi & paxi, pōtum, pangere, figere, plantare, sive jungere, einschlagen/ einsetzen/ setzen oder pflanzen.

b Pangere inducias, i. e. facere, Anstand machen. Liv. 7. Pun.

c Pangere societatem, id. 4. Maced.

d Venus tepigigit nostro leō, i. e. promisit. Ovid. Epist.

e Pangere versus, Versus scribere oder machen. Cic.

Pangonius, gemma, non longior digito: ne Crystallus videatur, numero plurium angulo-

rum cavetur. Plin. 37, c. 10.

Panhellenia, sacra Gracia totius Suid.

Panhellinus vel Panhellinon, templum Liberi ebriorum patris, quod apud Athenienses dirutum reedificavit Adrianus Imperator. Cael. 7, c. 13.

Panias, fons, è quo Jordanis amnis profluit, inq. Asphaltiten lacum prolabitur. Plin. 5, c. 15.

Panica a, unde panicula coma lanosa in milio, arvellanis. Plin.

Paniculum i, n. ut: Paniculum tectorium, i. e. quā integri villicae domus solent, vel quod inspergitur tectorio firmando, quo utuntur ad opera tectoria, miscentes videlicet (uti verisimile est) Pappos sive lanuginem luto aut calci, sicuti

nunc iudem pilus aliquis, qui Themistocli, his usus verbis, quae in operibus versantur tectoriis, ei panem praeberet, der Perser König adjicitur admisceturque, quoniam Stadt gesendet / und dabei

Panicum i, n. genus frugis, Germanisch oder Fuchs-Schwanz, Matthiol.

b Panicum sylvestre, wilder Fench. idem.

Panicus a um, ad Panam pertinet, ut: Panicus terror, quem Pan mittat. Hugin.

b Paniculum, terriculamentum subitum, sed inane, à Pan dictum, quem credidit vetustas, terrores repentinos immittere, ein unversehens und plötzlich Schrecken / so niemand

weiß/wo es herkömmt. Erasim. Panifex is, m. panes faciens, qui & panificus dicitur, ein Becker.

Panificium i, n. ipsa panis confectio, Brot-Backung / it. allerhand Art Brot / Becker-Handwerk. Cels.

Panonia, festa totius Jonia, quae Neptuno Heliconio celebrantur. For. Rom.

Panis is, m. cibus est familiarissimus homini, ex farinā aqua subacta coctus, Brot / ut: Primarius panis, weiß Brot. For. Rom.

b Ex jure hesterno panem atrum vorare, die übergebliebene Krümpelein zusammen lesen und essen. Eun. 5, 4, 15.

c Præbere panem, ut: Uriginem luto aut calci, sicuti Themistocli, his usus verbis, quae in operibus versantur tectoriis, ei panem praeberet, der Perser König Stadt gesendet / und dabei die Wort gebraucht / daß sie ihm

d Panis triticeus sive sili-gineus, Weiß- oder Weizen-Brot / Similagineus, Semmel.

Panis bordeaceus, Gerstebrot / fursuraceus vel sordidus, Kleyen-Brot.

e Panis recens, Frisch- oder Weich-Brot / Panis plebejus, Gesinde-Brod / biscoctus, Zwieback / Biscott oder Schiff-Brot / Panis aquaticus, Wasserstrie-

striemigt Brot / spongius, erschöpfte Brot Zehner.

f Album panem pinso tibi, Prov. dici solitum, ubi quis magnarum rerum spes amplas ostendit, Erasim.

g Panem ne frangite, admonet, non esse dirimendam amicitiam: propterea quod antiquitus amicitia pane conciliabatur; unde & Christus princeps noster distributo pane perpetuam inter suos amicitiam consecravit; Proinde non convenire frangi id, per quod amici conglutinarentur. idem.

h Panis lapidosus, dicitur beneficium ab homine duro & aspero datum, quem esurienti necessarium sit accipere, durum & acerbum esse. Ita quidam contaminatione, torvitute vultus, asperitate orationis, ostentatione molestia, corrumpunt beneficium, ut nemo sit accepturus, qui possit eo carere. idem.

i Panes militares & populi lares. l. 7. C. de annonis civilibus. k Panis nomine, frumentum venit, l. i. C. de frument, urb. constant.

l Panis interdum pro annona reperitur. Cael.

m Panis Martius, videte Martius panis.

n Panis celorum dicitur Manna, quia perinde aluit Israelitas, eiusque loco panis fuit. Ps. 78. v. 25. idem dicitur panis fortium,

h. e. ut quidam volunt, angelorum. Glaff. Phil. Sacr.

o Panis, pro quibusvis vitam sustentandam necessariis, precipue autem, quia comedimus, in quibus etiam caro efficitur. Gen. 3. 19. c. 43. 31. & c. idem.

p Panis Deo tribuitur, & notat sacrificia, quibus ipse delatur, ut homo pane sive cibo, Num. 28. 2. id.

q Panis vite, vocatur Christus, ob vim vivificam ac salutiferam, quia in credentibus, (qui spiritualiter Christum veram fidem manducant, h. e. recipiunt si bique applicant,) se exerit. Joh. 6. v. 35. 48. idem.

r Panis propositionis, aliter quando a patribus dicitur panis mysticus, ante consecrationem, Casaub.

s Panis propositionis, Hebr. panis facierum **pan on** dictus, quod coram facie Deitanti, quam ex propitiatorio arce conspectantis proponebatur in mensa, Exod. 25. 30.

t Panis porcinus, vide Cyllamini.

u Panes aris, Stück Scheiben.

x Panes superiores ex pyramide conflat, Stein.

y Panes inferiores, Epels se. Agric.

panisci, dii sylvestres, quasi per diminutionem minutuli Panes. Plin.

Pinarius ii, m. pannorum venditor. Cael. 6. c. 12.

Panneus a um, quod ex panno est. Luchin / ut: Pannea vestes, tuchine Kleider.

Pannicularia, bona, quia quis receptus in custodiam secum attulit, non omnia quidem, sed vestem, quā is fuerit indutus, & nummos inveterales, quos victus sui causa in proximo habuerit, aut leves annulos, l. 6. ff. de bon. damnator.

Panniculus i, m. Diminut. d panno, ein Stücklein. Juvenal.

b Panniculus etiam accipitur pro panno crasso & vilisive attrito & lacerato. Cell.

c Panniculus pro pannoso accepisse videtur Martial.

d Panniculus carnosus si ve membrana carnosus, est, quae sub pinguedine corpori toti circumtenditur. das fleischichte Zell. Vesling.

Pannifex icis, m. vel Pannificus i, m. qui pannum facit. Lex. Anglic.

Pannonia a, f. regio, quae & Ungaria dicitur, Ungarn.

Pannonicus a um, ad Pannoniam pertinens, ungarisch. Svet. in August.

Patnolus a um, sordido & crasso vestitus panno, zerlumpt / schlecht bekleidet / ut: Permutato regis habitu, pannosus sartmentis collo gerens, castra hostium ingreditur. Justin. l. 2.

Pannuceus a um, pannis tumens, tangvā ex panno factus. Turn.

b Pannucea mala, ex eo videntur appellata, quod celerim rugosa, velut in pannos multos marcescant. Plin. 15. c. 14.

Pannulejum i, a panno & volendo filo, sudariolum significat. Varr.

Pannutius a um, idem quod Pannuceus.

Pannus i, m. est ex quo conficiuntur vestes, Tuch, ut: Pannis annisque obsitus, alt und zerlumpt. Terent.

b Pannus subditivus, Suttee Tuch.

c Pannus stupeus, grob Wirken Tuch.

Pannus lineus, leinen Tuch / leinwat.

d Pannus laneus, Wöllin Tuch.

Pannus pingvis, Boy oder Banb.

e Pannus xylinus, Barchent.

Pannus xylinus Vesalensis, Bombasin, Barchent.

f Pannus Atrebaensis vel Atrebatius, Arres oder Harres.

g Pannus camelinus, Zürdischer Grobgrün / oder ungewässerter Schamlot.

Pannus camelinus undulatus, gewässerter Schamlot.

h Pannus Cossus, Zindelort / undulatus, gewässerter Zindelort.

i Pannus bombycinus undulatus, Tobin.

k Pannus scutellatus sive Damascenus, Damascet.

l Pannus Atalicus, Atlas.

m Pannus heteromallus,

Buden-Sammel.

Pannus Pseudosericus, Tripp. Zehner. Nomenclat.

n Pannus lacer, homo fastidius & rejectus, Erasim.

Panophæus, Jovis epitheton, quia ab omni lingua colitur: vel quod omnium voces audiat. Ovid. II. Met.

Panope & panopæa nympha marina à perspicuitate visus nominata. Virg.

Panoplia, perfecta armatura, h. e. quicquid ad armandum militem est necessarium, quasi dicas omnia simul arma, quæ ad virum pertinent. Eph. 5. II.

Panormus, Panormum & Panormium, Civitas Sicilia, dicta à navium applicatione, quæ undiq; illuc conveniunt, hinc:

Panormitanus, & Panormius, qui ex Panormio est.

Panotii, populi Scythia, immo auricularum patularum prolixitate totum corpus tegentes. Isidor.

Pansa a, c. latos pedes habens, ein Breitfuß.

u Pansa, nomen proprium à pansis pedibus. Plin. II. c. 45.

Pantebastos, gemma, quæ faciem

ditatem asferre existimatur, alias paneros. Plin. 27. c. 10.

Panselenus, plenilunium, cum scil. luna pleno orbe fulgens totam lucet noctem, der Vollmont.

Pantex, pantes dicebant fluxus ventris, Schneer-Bauch, Martin. hinc fortè Germani Wanst.

Pantheon, templum Romæ omnibus diis sacrum, hodie templum D. Mariae rotunda, quod Bonifacius Pontifex in templum omnium sanctorum convertit.

Panther eris, m. animal, quod lupis annumeratur; quidam lupum cervarium esse volunt, ein Luchs oder Thier Wolff.

Idem animal etiam Pantherium & lycopantheros dicitur, ab hoc diversa est Panthera, quæ & pardalis bestia maculosa tota, variis notis, quæ & leopardus dicitur, ein Leopard / leftrat / od Leowhard.

Nam quod quidam scribunt, Panther hier / à recentioribus quibusdam fictum puto, eundem pantherem leopardum esse nescientibus. Gesner.

Pantherinus a um, quod ad pantheram pertinet, ut: Pellis pantherina. Plin. 35. c. 11.

Pantherinum, panthera simile & varium. Plaut. Epid.

Pantheron sive pantherū i. n. vel panther, retis gen^o est, ein Zug-Garn. Lat. s. ult. ff. de act. emt.

Pantherium i. n. lynx. Martin, Panthoides, Pythagoras philosophus dicit, se fuisse Euphorbum Trojanam, Panthoi fittum. Ovid. 15. Met.

Pantomimus i. m. personarum omnium imitator effictorq; qui in scenis personas per singula actuum simulationes eis emergens, ein Geschwulst ant saltando ostendebat. Plin. 1. 45. Halse. Jonston. ff. de act. emt. l. 25. & 27. ff. de oper. libert.

b Pantomimi erant saltatores, qui gestu historias & fabulas ita exprimebant, ut sub oculis subicerent. Horat.

c Pantomimus, pro poemate ipso accipitur. Plin. in Paneg.

Pantopola, septasarius, qui omnia vendere solet. Martin.

Panuelium ii, n. & Panuelum, ex panno & volvendo filo. Scaliger ex Hesych. ex panoluendo panuelium, alias panuellium.

Panula, parvus pannus, al. panacula vel panucula. Martin.

Panurgia a, f. astutia, fraus, varfritia subdola & improba, Schalkheit. Plaut.

Panurgus i, m. significat eum,

qui omnibus in rebus versatus est; verum, quia hujusmodi parvulorum, à papa, pasco, Pappi callidi esse solent, factum est, pe / Brey / Mues. Quo nomine ut accipiat. Atticis scripto etiam gluten biblioporum, ex tribus pro callido, versuto, astu-farina factum, appellari potest, to, vafro, versipelli & vetera Kleister / hac enim solent glutire, qui versutia sua quid nare papyrus, kleistern / zusamen vis potest agere, ein lustiger, mcht pappen. Martin, Schold / Erg. Schold.

Panus i, m. est trama involu-crum, quem Diminutivè panulam vocamus, eine Weberspule. Festus vult esse paniculam Diminutivum.

b Panus seu phygethlon, est tumor durus interdum post febres vel dolores in adenum lorum actuum simulationes eis emergens, ein Geschwulst ant saltando ostendebat. Plin. 1. 45. Halse. Jonston.

c Panus, in arboribus, ein Baum-Schwamm. Plin.

Papa a, m. Pontifex Romanus, Summus, der Pabst; olim omnes episcopi papa vocabantur, i. e. patres. Quidam duabus & syllabis corruptis, pa-

pa conflatum esse tradunt, quarum prior est pater, posterior verò patrum, quasi pater patrum; alii à papilla mammarum apice, unde lac exir. itur, nomen deductum putant: alii à pappo carduorum flore, qui marcescens in lanuginem abit, idq; propter brevitate vite, quam summos pontifices vivere videmus; alii derivant ex Græco, ubi pater dicitur πατήρ. Colum.

b Papa vel pappi, cibus parvulorum, à papa, pasco, Pappi callidi esse solent, factum est, pe / Brey / Mues. Quo nomine ut accipiat. Atticis scripto etiam gluten biblioporum, ex tribus pro callido, versuto, astu-farina factum, appellari potest, to, vafro, versipelli & vetera Kleister / hac enim solent glutire, qui versutia sua quid nare papyrus, kleistern / zusamen vis potest agere, ein lustiger, mcht pappen. Martin,

Papæ? Interjectio admirantis
cum irrisione. Terent.

Papalis e, c. ad Papam spectans,
Pabstisch.

Papatus is, m. officium, digni-
tas & conditio papa, ut & ejus-
dem religio, das Pabsthum.
Martin.

Papaver is, n. herbam ejusdem
que semen notat, Mohn/
Mohn-Saamen/ ut: Papa-
ver hortense. Matthiol.

b Papaver erraticum,
Klapper-Rosen/ Kohn-Rosen/
Seldmagamen/ Reindmagen/
Klatsch-Blumen. Dicitur & pa-
paver rhaas, idem, Pancov.
Schröder.

c Papaver pleno flore, ge-
füllerer Mohn.

d Papaver corniculatum,
wilder gehörnter Magamen.
Matthiol.

e Papaver floribus laci-
niatis, Mohn mit zerfetzten
Blumen. Pancov.

f Papaver spumeum, aliis
heracleum. Dioscor.

g Papaver polyanthum,
quod est multiplice flore, multos
habens flores.

h Papaver cereale, Virgil.
1. Georg. ibi Servius, vel quod
sit usus, sicut frumentum, vel
quod Ceres eo usa est ad oblivio-
nem doloris; cum scilicet filiam
quereret. Turneb. l. 9. c. 26. in
terpretatur sacrum Cereræ, quia
simulacra Cereris manu papa-

ver gestare solebant, & ejus
tistita. Martin.

i Papaver etiam est sem-
papaveri simile ut fici. Tertul.

k Sesamo & papaveri
parsum dicitur id, quod studio
se est politum. Inter condimen-
tarias enim herbas papaver &
sesamum commendantur.

Papaveratus a um, ut: Papave-
rata vestes, à colore candidi
dicuntur. Plin.

Papaverculum i, n. est callus pin-
na interior, seu conchylii pa-
paver; Est & buccini (con-
cha) pars ima esculentaque.
Cæl. 7. c. 10.

Papavereus a um, ut: Coma pa-
paverea. Ovid. 4. Fast.

Paphlagonia e, f. Asia minoris re-
gio, à Paphlagonè Phinei filii
denominata; hinc Paphlago-
nes, qui (teste Cornelio Ne-
pote) in Italiam transvecti,
mox Veneti dicti sunt.

Paphlagonius, qui ex Paphlago-
nia est.

Paphos, urbs Cypri, in qua Ve-
nus summa cum diligentia co-
lebat, unde ipsa Venus dice-
batur Paphia. Plin. & Virg.

Papia e, f. civitas Insulubrium di-
cta quondam Ticinum.

b Papia lex de delato-
ribus. Alex.

c Papia papa, Varronis sa-
tyra ejusdam titulus est, quod
significat papa patercule. In ea
immodicos laudatores & assenta-

tores vituperabat, qui in admira-
tionem saepe solent prorumpere, &
assentatoria laude hominibus a-
dulari. Turneb.

Papilio onis, m. vermiculus ala-
tus, ein Sommer-Vogel/
Zweifalter/ Schmetterling/
Molken, Stäuber. Plin. Col.
b Papilio, tentorium etiam
est, Plin. 5. c. 3.

Papilla e, f. Dimin. est in medio
mammarum, die Warze an
den Brüsten. Plin.

c Papilla, clavicula in fon-
tibus, quæ exerta, aqua effluit:
quæ etiam fistula immissa, aqua
cursus prohibetur. Varr. 3. Rust.

Papillatus a um, papillâ ornatus,
seu in papilla speciem factus.

Papinianus i, m. Iustus, Severo &
principi gratissimus, Scavola-
discipulus, cui in ad vocatione
fisci successit. Is est, cui filios herba,
suos Severus moriens commen-
davit: Deinde ab Antonio Ca-

senecio dicitur, quod in pappos
racalla securi percussus. Causa abeat, &
necis traditur, quod Caracal-
la, interfecto fratre Geta, ei

mandaverit, ut & in Senatu,
& apud populum facinus di-
lueret: illum autem respondisse,
non tam facile parricidium
excusari posse, quàm fieri.

Spartian.

Papinianistæ, auditores quandoque
dicti sunt à Serbidi Scavola
discipulo Papiniano.

Papiria sive Papisia, gens patricia
Roma fuit, ex qua tres nobi-

lissima celebrantur familia, di-
versis cognomentis insignita.
Alii enim Papirii dicebantur
Mugillani, alii Crassi, alii Cur-
sores. For. Rom. al. Papyrius.

Paponius ebriosus.

Papotentia ebriositas. Martin.

Pappa e, puerorum cibus, vide
papa, b

b Pappas pro patre accipi-
tur, sive qui puerum alit. Juven.

c Pappa dicebatur Jupi-
ter. Alexand.

Pappo as, are, blandiusculis &
puerilibus verbis appellare. Perf.

b Pappare, cibum sumere.
Plaut. Epist.

Pappus i, m. ævus dicitur Aufon-
seu in papilla speciem factus.

b Pappus, carduorum flos,
& lanuginosa quadam substan-

principi gratissimus, Scavola-
discipulus, cui in ad vocatione
fisci successit. Is est, cui filios herba,
suos Severus moriens commen-
davit: Deinde ab Antonio Ca-

senecio dicitur, quod in pappos
racalla securi percussus. Causa abeat, &
necis traditur, quod Caracal-
la, interfecto fratre Geta, ei

mandaverit, ut & in Senatu,
& apud populum facinus di-
lueret: illum autem respondisse,
non tam facile parricidium
excusari posse, quàm fieri.

Spartian.

Papinianistæ, auditores quandoque
dicti sunt à Serbidi Scavola
discipulo Papiniano.

Papiria sive Papisia, gens patricia
Roma fuit, ex qua tres nobi-

lissima celebrantur familia, di-
versis cognomentis insignita.
Alii enim Papirii dicebantur
Mugillani, alii Crassi, alii Cur-
sores. For. Rom. al. Papyrius.

Paponius ebriosus.

Papotentia ebriositas. Martin.

Pappa e, puerorum cibus, vide
papa, b

b Pappas pro patre accipi-
tur, sive qui puerum alit. Juven.

c Pappa dicebatur Jupi-
ter. Alexand.

Pappo as, are, blandiusculis &
puerilibus verbis appellare. Perf.

b Pappare, cibum sumere.
Plaut. Epist.

Pappus i, m. ævus dicitur Aufon-
seu in papilla speciem factus.

b Pappus, carduorum flos,
& lanuginosa quadam substan-

principi gratissimus, Scavola-
discipulus, cui in ad vocatione
fisci successit. Is est, cui filios herba,
suos Severus moriens commen-
davit: Deinde ab Antonio Ca-

senecio dicitur, quod in pappos
racalla securi percussus. Causa abeat, &
necis traditur, quod Caracal-
la, interfecto fratre Geta, ei

mandaverit, ut & in Senatu,
& apud populum facinus di-
lueret: illum autem respondisse,
non tam facile parricidium
excusari posse, quàm fieri.

Spartian.

Papinianistæ, auditores quandoque
dicti sunt à Serbidi Scavola
discipulo Papiniano.

Papiria sive Papisia, gens patricia
Roma fuit, ex qua tres nobi-

ac vehementius & roditur & rubet, Cels. in fin. l. 5.

d Papula, est minima cutis erectio, circumscripta cum rubore. Isidor.

Papyraceus a um, quod ex papyro factum est. Plin. 28. c. 11.

Papyrifer a um, qui fert papyrum. Ovid.

Papyropola, qui vendit papyrum, ein Pappthändler. Bud.

Papyrus i, n. vel

Papyrus i, f. nascitur in Aegypto & Syria, ex qua charta olim fieri consueverunt, Egyptisch

Schiff oder Rohr / darauff

man hat können schreiben. Plin. 13. c. 11.

b A papyro frutice charta est papyrus appellata, quod scilicet ex papyro fieret. Postea vero

id genus charte inventum est, quo nunc passim utuntur, sitque

ex lintheis contritis, & nihilominus pristinum papyri nomen re-

manst. Sipont.

Par paris, o. i. c. similis & aqua-

lis, ut: Par sententia est inter-

Principibus humiliores pa-

ros facere, die Fürsten den Un-

terhanen gleich machen. Curt.

Si Eumeni par virtutis for-

tuna data esset, non ille major,

sed multo illustrior (Alexandro

habt hätte / würde er zwar nicht

größer / doch fürrefflicher gewe-

sen seyn / als ic. Corn. 528.

Neque mihi par ratio cum

Lucilio est, ac tecum fuit, es hat

viel eine andere Beschaffenheit

mit dem Lucilio, als es zwischen

mir und dir gehabt. de N.

Cum par volumus accipi-

re reddatur. vide Mutuus.

b Si par in nobis atque in

illo scientia fuisset, wenn bey und

eben solche Wissenschaft / als

bey ihm / gewesen were. de In.

c Omnia fuisse in Themio

stocle paria & Caroloano, Themio

stocles und Caroloanus waren in

allem einander gleich. de Clar.

d Quadam sunt mihi pa-

ria cum illo, quadam superiora

in etlichen Stücken bin ich ihm

gleich / in etlichen aber gehe ich

ribus, an Stärke und Kräften

gleich seyn. Lib. 4. Eb. 7.

Philippus omnibus par es-

se non poterat, Philippus war

nicht allen gewachsen. Curt. 8.

l Paria facere, est eadem

facere alteri, quia ab illo nobis fa-

cta, es machen / wie der andere,

ut: Habuerunt officia mea in se-

cundis, habuerunt in adversis;

non feci tamen paria, i. e. non sa-

disfeci, nondum plene vires repe-

di. Plin. Epist.

Paria sunt periculum ac

præmium, die Gefahr und Be-

lohnung sind einander gleich.

Curt. 2152.

m Pares cum paribus faci-

limè congregantur, gleich und

gleich gesellet sich gern. Cic. de

Senect.

n Par impar ludere, gerad

ungerad spielen. Svet in August.

Horat. 2. Serm. Satyr. 3. 50.

o Par est, es ist billich / es

gebühret sich. Phorm. 1. 3. 3. Curt.

28. Corn. 390.

Ut par erat, l. 11. c. 28.

p Par ingenium nancisci,

seines Gleichen bekommen / ut:

Par ingenium nactus est. Hec. 4.

2, 95.

q Par animo periculum, ei-

ne Gefahr / deren man gewach-

sen. Curt. 2043.

r Pana noxia par esto, die

Straffe sol nicht größer seyn /

als das Verbrechen.

s Par optimis, unter die Be-

sten gerechnet werden. Sol. 724.

t Parratio appellatur, cum

accepta & expensa summa con-

gruunt ac pares sunt. l. 22. ff. de

manum. testam. & l. ult. §. ult.

ff. de dol. except.

Para avis, vide Parns.

Parabasis is, f. transgressio, pra-

varicatio, in comædiis dici-

tur, cum chorus ad populum

conversus aliquid extra fabu-

la argumentum loquitur, Mar-

tinus.

Parabia, potus quidam sacritus.

Cæl. 4. 26.

Parabola a, f. similitudo, ein

Gleichniß.

b Parabola, sermo anig-

limè congregantur, gleich und

gleich gesellet sich gern. Cic. de

Parabola, Geometris est

Conica sectio, significat etiam di-

visionem multiplicationi contra-

riam. Micrael.

Parabolanus, Parabolani, plebei

quidam erant, qui famulatio

vel Ecclesiarum, vel hospita-

lium xenonumve deputati e-

rant, & quasi adscriptitii gle-

ba. Schard,

b Parabolani dicuntur, qui

ad curanda debilitum corpora de-

putantur. l. 18. C. de Episc. &

Cleric.

Parabolus a um, qui fidenter pe-

riculis se obicit. Martin.

Parabyssus, παραβυσσος, lectus

parvus sub majori, ein Schub-

Bett. Helych.

Paracatabole, παρακαταβολή, depositum, fidejussio, actionis genus, quia qui experiri volebant, pecuniam deponebant, decimam partem estimationis litis apud actum, tam actor, quam Reus: multam scilicet futuram temere litigantis. Bud.

Paracenterium is, n. instrumentum, quo paracentesis peragitur.

Paracelsus i, m. Theophrastus, Chymicus, qui omnia fere in Medicina ex sale, sulphure & mercurio deducit: cuius sectatores dicuntur Paracelsisti.

Paracentesis is, f. (παράκέντησις, compunctio,) incisio, quia hydropicis aqua eximitur; instituiturque in lateribus umbilici, nec statim omnis aqua evacuanda ob summam alterationem.

Paracercides, παρακέρκιδες, sunt officula in cruribus, à παρὰ κέρκιδος, radius, quomodo dicitur os majus, quod totum fert crur. Cael. Rhodig. l. 4. c. 11.

Paracharaeta a, m. παραχαρακτήρας, falsarius, qui falsam monetam percutit, et in falscher Münze.

Paracharagma atis, n. nummus adulterinus, falsche Münze.

Parachlamys ydis, f. vestimenti genus non solum militare, sed & puerile. Plaut.

Paraclesis, παρακλήσις, exhortatio, Vermahnung.

Paracletus, παρακλητής, advocatus, consolator, patronus factor, ein Vorgesprecher, Tröster.

Paraclytus i, m. infamis, praeinfamam.

Paracasticus a um, jam vigere desinens, ut: Paracastica aetas, media inter juventutem & senectutem. Galen.

Paracnemium ii, n. os in cruribus, ab exteriore parte superpropositum. Cael. 4. c. 11.

Paracope, παρακοπή, idem quod delirium vel mentis alienatio.

Parada a, f. integumentum navium, ad arcendum solem: Fortè ab Arabico راداء refrigerare. Nos paradam illam vocamus, Flechte / creatum & tegumentum curruum. Martin.

Paradiastole es, f. figura est diciturque dilatio seu junctio, quia vel plures res eandem vim habentes disjungit, ut pro astuto sapiens, pro confidente fortis, pro illiberali diligens habetur: vel definitionem instituit per falsi nominis remotionem, ut: Nolo te parcum vocare, cum sis avarus. Micraël.

Paradiazeuxis, figura est in oratione, quae sit, quoties quid ita disjungitur, ut tamen conjunctum intelligatur: Vel, cum quid ita reticemus, ut tamen tacitis nobis intelligatur.

tur. l. penult. ff. de verbor. significat.

Paradigma atis, n. παράδειγμα, ein Exempel oder Beyspiel. Est exemplum dicti vel facti alicujus; sumiturque à notioribus: plurimumque rei alicuius lucis & perspicuitatis addit.

b Paradigma Ciceroni est facti alicujus aut dicti praeiis, cum auctoris nomine accommodatio, quae orationem orationem, apertiore & probabilioris solet facere.

c Paradigmata in Grammaticis sunt vel Declinationum, vel Conjugationum.

Paradigmaticus a um, ut: Syllogismus paradigmaticus, i. e. ratiocinatio exemplaris.

Paradisea avis, vel Paradisi avis, ein Paradies-Vogel. Gefner. Martin. Mandeslo in Itin.

Paradisicola a, m. Paradisi incolae, Lex. Angl.

Paradysus i, m. παράδεισος, pomarium; pometum, hortus, ein Lust-Garte / quam vocem Suidas à παρὰ δένδρεα irrigare derivat, sed rectius ab Ebraeo פֶּדֶס deducitur: In scripturis notat (I.) hortum amoenissimum, & χαλὶ ἱεροῦ, in quem protoplasti homines sunt immisi & locati, quia regio creditur esse in Babylonia, Mesopotamia parte, Esa. 17, 12, Ezech. 27, 23.

Diciturque ἡ qua vox voluptatem notat. (II.) Caelum sive locum beatorum, ab amoenitate spirituali sic appellatum, Luc. 22, 43. Apoc. 2, 7. 2. Cor. 12, 4.

b Paradysum fuisse in insula, Zeilon statuunt nonnulli, vide Olearium in Itinerario Mandesloh.

c Paradysum dixerunt quidam totam terram, propter primae creationis benedictionem & opulentiam: Expulsionem autem ex Paradiso dixerunt esse, quod Adam ex felici mundo inter spinas positus sit, ubi etiam post multum laborem saepe nullum opera precium fiat. Luth. in Genes. c. 1. f. 1.

Paradysus a um, ad Paradysum spectans, ut: Paradysia poma, Paradies-äpfel.

Paradogum i, n. feudum nobile, (quomodo padagogum ignobile, Longobardica sunt vocabula,) à παρὰ / paratus, & Degen / ut sit feudum nobile, quod tribuitur, ut paratus sit quis, gladio patriam defendere; veluti padagogum puerile & servile est. Schardius. Martin.

Paradoxum i, n. παράδοξον, inopinatum, ein ungerenymter Sprach oder Rede / Figura est Rhetorica, cum contra opinionem nostram accidisse, quid dicimus.

b Paradoxa, dicitur liber quidam à Cicerone scriptus. Paradoxus a um, ὁ ἡ παράδοξος, improbabilis, admirabilis, inauditus. Paradromis idis, f. παραδρομῆς, ambulatio, dicitur Vitruvio s. c. 11. Parænesis is, f. praeceptio vel admonitio. Paræneticus a um, praeceptorius vel admonitorius. Parætonius i, Cyrenaica pontus ingens. Plin. Parafredus, vel Paravredus & Paraveredus, equus est vilis. Martin. Paragauda vel Paragaudes, est vestis interula, alias linea, alias serica, al. simplex, al. aurata aut intertexta phrygionico opere, Sutterhembt. Schard. Paragium ii, n. adagatio, paritatis observatio, est titulus, quo feudi pars minor à fratribus minoribus eorumve posteris ita possidetur, ut majori fratri, maiorem partem obtinenti, eo nomine neque fidelitatem neque hominum debeant: quippe, qui pari iure stirpis & pari titulo paternae avitaeque hereditatis id obtinent. Dummodo intra sex aut est figura contracta ex P, pi tum genealogia gradum concurrere dextro brevi in Typographia nota est ¶, ut puto, P in Paragoge es, f. adductio, Figuræ versum & clausum. Jcti para, quæ litera vel syllaba finisigraphi hoc signum habent & dictionis jungitur, ut: Dicier quæ figura videtur ex duobus ssi.

pro dici, potestur pro potest. Hanc alii Paralepsin, alii Prolepsin vocant. Donatus. Paragogia, ipsarum aquarum pori & meatus. Schard. Paragone, marmoris atri genui, Italis dicitur, quo ad examinandum aurum lapidis Lydi vice utuntur, Boët. de Boot. Paragramma, scriptura depravatio. hinc: Paragrammatismus, cum litera pro litera ponitur, ut: Μουσῶν pro Μουσῶν. Notat etiam hæc vox, cum litera pro litera mendose ponitur. Martin. Paragraphe, Latine dicitur exceptio, praescriptio, effugium litis, compositio, illecebra, ratio alliciendi; est & Tropus apud poetas cum, precedente completo, ad alia fit transitus. Est etiam annotatio in margine & scholium. Schard. Paragraphus i, m. vel f. est inter punctio sex segmentum capituli in libro ad dignoscendam strophas & periodos, peculiari lineâ notandas, membrum scilicet excerptum ex tota oratione.

b Paragraphi nota erat tanquam παραφῆ significetur: aut est figura contracta ex P, pi tum genealogia gradum concurrere dextro brevi in Typographia nota est ¶, ut puto, P in

tanquam sit signum sectionis. Martin. Paralepsis, παραληψῖς, f. assumptio, item exceptio. Paralia a, f. pix marina flaventior & crassior, Meer-Pech, Galepin. Paralipomenon, παραλειπόμενον, derelictum, omissum, praetermissum, ut: Homeri Paralipomena, quæ 2. Calaber collegit.

b Paralipomena in Bibliis dicuntur Libri duo, quibus ea, quæ in libris Regum praetermissa, comprehenduntur.

Paralipsis, παραληψῖς, Præteritio, in Rhetoricis est figura, cum simulamus nos omittere, quod tamen maxime dicimus, uti solemus eâ, cum res nota aut parva sint, quarumque commemoratio ingrata futura existimatur.

Paralium ii, n. papaver corniculatum. Dioscor. l. 4. c. 68.

Paralius i, παραλιός, tertia species tibymali, (Springtoure gel/) ita dicta, quod loca maritima amet. Plin. 26. c. 8.

Parallagma, alternatio & per vices mutatio.

Parallaxis, παραλλαξῖς, mutatio, item emotio, cum quid loco cedit, variatio.

b Parallaxis in Astronomicis est rei visibilis & visus aberratio, ab Horizontum diversitas e orta; unde eadem stella ex

diversis Horizontibus observata diversos in cæli occupare locos videtur. Theoric.

Parallelepipedum i, n. in Geometricis est corpus, quod planis constat parallelogrammis, ceu est Cubus, &c.

Parallelismus i, m. in Geometricis est causa equalitatis & proportionalitatis in lineis & figuris.

b Parallelismus, in Rhetoricis est, quando voces idem significantes conjunguntur, aut componuntur.

Parallelogrammum i, n. est quadrangulum lateribus oppositis parallelum, ceu sunt quadrata & oblonga. Euclid. i.

Parallelogrammus a um, parallelus habens lineas.

Parallelus a um, παράλληλος, alternus, juxta positus, gleich gegen einander gesetzt / ut: Linea parallela, in Geometricis sunt, quæ æquè à se invicem distant, nec unquam concurrunt.

b Paralleli in Astronomicis & Geographicis sunt circuli æquidistantes ab Equatore inæqualis magnitudinis, ducti per Meridianos utrinque Polos versus, quorum maximus est Equator. Geograph.

c Parallelus est ejusdem valoris & significationis, ut: Loca Scriptura parallela, voces parælla, sententia parallela.

Paralogismus *i, m.* deceptio per falsas ratiocinationes, conclusio fallax, & captiosa argumentatio.

Paralogizo *as, are, παραλογίζεσθαι*, captioso argumentationis genere uti.

Paralos, *παραλός*, maritimus, quasi *παρ' ἁλὶ*, juxta mare.

Paralus, apud Athenienses navis longa erat, in qua qui vehebantur, parali dicebantur.

Paralorum nomine Plurarchus intelligit unam de tribus factionibus Atheniensium, quae Solonis tempore vigeant. Calcp.

Paralysis *is, f.* *παράλυσις*, est motus in partibus voluntaria abolitio, sine rationis laesione, ob defectum spirituum animalium, vitio nervorum exorta, die Gicht. Jonst.

Paralysis seu arthritica herba, primula veris, verbascum odoratum, Schlüsselblum / Himmelschlüssel / weiß Vetonien. Pancov.

Paralytica, Alpina (herba) angustifolia major, floribus rubore & oandore confusis. Panecovius.

Paralyticus *a um*, paralyti laborans, Gichtbrüchig.

Parameria pl. *n.* *παράμυρια*, interna femoris partes vel femora inter coxas dicta, nam quod coxae interjacet, mesomerium est. Cell. 4. c. 11.

Paramele *es, f.* *παράμελη*, musi-

cus sonitus, ex eorum numero, qui stantes dicuntur. & inter mobiles positi continent tetrachordi conjunctionem. Vitruv. 5. c. 4.

Paramesius *i, digitus medio proximus, alias salutaris, annularis. Pollux.*

Paramythia *a, παραμυθία*, aliquid quivum solatorium, tröstliche Zuspruch.

Parancephalis, vide Parencephalis.

Paranete, *παρανήτη*, sc. chorda, i. e. proxima ultima. Vitruv. 5. c. 4.

Parangaria *a, f.* *parangaria* sumtus aut labores, agendi seu rendive alicujus causa à principe impositi, cum non perviam, sed alioversum suscipitur. 1. 2. Cod. de episc. & cler. 1. 2. C. de quib. mun. vel praestat. Calvini. vide Angaria.

Paranites, *παράνιτης*, gemma ex amethystorum genere, alio nomine Sapinos dicta. Plin. 1. 37. c. 9.

Parantegeis, *παράντηγος*, appositae ex adverso narratio, quae adversarii ad narrationem à reo subtexitur, ad detorguendam aut obscurandam priorem. Scal. 3. poet. c. 37. Martin.

Paranymphus *i, m.* (qui Eustathio 3. Iliad. rectius dicitur *paranymphus*, qui una cum sponsa

sponsa adducit sponsam,) pronubus, veteribus auspex dicitur, qui nuptiis praest, ein Brautführer / Frau = Werber / Brautdiener. Martin.

Parapection, os est minus brachii, alias radius dicitur. Caelius 4. c. 3.

Parapegma *atis, n.* *παράπηγμα* est regula & species quaedam instrumenti Astronomici. Martinus.

Parapetasma *atis, n.* tegumentum, proprie quod scorta obtendebant, ne accedentes amatores conficerentur, item umbraculum, tapetum.

Perapetevma, non perittevma, tessera nomen est, quae *πέρδος* à Græcis appellatur, & *πέρδοςμα*, & *παραπέρδοςμα*, cui etiam Martianus sua pietatis nomen inseri jubet. Schard.

Parapherna *orum, o.* dicuntur, quaecumque, praeter dotem viri dantur à foeminis. 1. 9. ff. de jur. dot.

Paraphernalia, bona vel res paraphernales dicuntur, quas mulieres juxta dotem inferunt in domum viri, à *δοτή*, juxta & *φερν*, quod est dos, vel donatio, unde paraphernale dicitur, quicquid mulier habet ultra dotem undecumque. Scot. Voc. Jur.

Paraphernius *a um*, idem ac *Parapherna*, ut: *Paraphernica instrumenta. idem.*

Paraphora, *παράφορα*, fraus, in specie error, live insania mentis. Dioseor.

Paraphoron, species aluminis est. Plin. 35. c. 15.

Paraphrasis *is, f.* *παράφρασις*, interpretatio liberior, sed non sine mutatione & additione, eine Erklärung eines Dinges / weiträufigere Beschreibung. Quintil.

Paraphrastes *e*, qui aliquid latius explicat, interpret, enarrator, ein Erzähler / Erklärer / Aufleger.

Paraphrasticus *a um*, ad paraphrasi spectans, vel ad paraphrasten. Martin.

Paraphrenitis *idis, f.* est mentis delirium. Galen.

Paraphrosyne *es, f.* delirium, error mentis, phrenitidis species. Martin.

Paraphredus vide Parafredus.

Paraphyades, *παράφυδες*, surgunt à foeminis. 1. 9. ff. de li & propagines. Cael.

Parapia *a, f.* corona ex diversis coloribus apta & parata. Lexic. Angl.

Paraplectici dicuntur, quibus in dextra vel sinistra parte solutiones fiunt. Galen.

Paraplegia *a, f.* est membrorum resolutio, & apoplexia, in partem aliquam decumbens. Hippocrat.

Paraplexia *a, f.* idem, differt quae ab apoplexia, ut à toto pars.

Parapompica, dicuntur, quae

transmittuntur. l. ult. C. de
discussorib.

Parapsis, vide Paropsis.

Paraptoma, παραπτώμα, lapsus,
quo aliquid impingimus, deli-
ctum. Martin.

Pararius a um. Pararius, alias
proxeneta, quo nomine Sene-
ca utitur, pro conciliatore,
ut videtur, in nominibus fa-
ciendis, Unterhändler/ Mitt-
ler. 2. de Benef.

b Pararium es appellaba-
tur id, quod equitibus duplex pro-
binus dabatur equis. Eclt.

Pararthres, Pararthrema,
παράρθρις, παράρθριμα est
parva luxatio articuli. Martin.

Parasanga, f. mensura triginta
stadiorum, est vocabulum Per-
sicum, quod parasch angarius,
h. e. equestris tabellarius, ab
angaria, i. e. tabellariorum
stathmo, sive statione una ad
alteram decurrebat, ab Arab.
פרס Parasanga. Martin.

b Parasanga pro magno in-
tervallo ponitur, hinc Prov. Mul-
tis parasangis praecurrere, dici-
tur, qui longo intervallo praece-
dit, multisque partibus superior
est. Erasmi.

Parascenia, sunt ab utroque la-
tere spacia in scena. Nam sca-
nam nonnulli interpretantur
medianam theatri portam.
For. Rom.

Parasceastica, παρασκευαστικά
conceptacula sunt seminis, quae

preparatoria appellare possi-
mus, quoniam seminarium
humorem ad testes deferenti
praefingere, & (ut ita dicam)
delineare videntur. Cael. 4. ca.

Parasceve es, f. παρασκευή, pro-
paratio, apparatus, eine Vor-
bereitung/ Zerstörung/ unded-
dies, quo Dominus noster Iesus
Christus, pro humani generis
salute cruci affixus fuit, para-
sceve, (der Rüsttag/ stille Frey-
tag/ Karfreitag /) dicitur.
Quoniam in eo Iudaei sibi ne-
cessaria ad victimam sequenti
diei preparabant, ut Pascha
dies absque operatione aliqua
transigeretur.

Paraselenes es, f. παρασηλην, est
meteorum emphaticum, imago
luna, ein Neben-Mond. Phil.

Parasemon, παρασημον, signum,
peculiariter navis, quod erat
in prora; & ibi statuebantur
Deus, Heros, bestia aut aliud
quid. Martin.

Parasiopesis es, f. παρασιώπησις
Schema est apud Rhetores, &
Latinis praecupatio dicitur,
quum aliquid nos reticere di-
cimus, & tamen tacitum intelli-
gitur. Quod fit vel, cum rem
notam esse putamus auditoribus,
vel cum suspicionem majorem
excitare reticendo volumus.
Rutil.

Parasita a, f. eine Zellerleckerin/
Schmeichlerin/ Heuchlerin/
Schmarugerin. Horat.

Para-

Parasitaster ri, m. parasitorum i-
mitator, der wie ein Schma-
ruher ist/ ein junger Schma-
ruher. Ter. Adelph.

Parasiticus a um, ad parasitum
spectans, Suchschwängrisch.

Parasitor aris, ari, parasitum age-
re, schmarugen/ heucheln/
schmeicheln.

Parasitus i, m. qui aliorum men-
sas & cibaria sequitur, eintur ad operosorem spermatici suc-
Schmaruger/ Zellerlecker/ ei elaborationem, die beyfiehene
Heuchler/ Schmeichler/ Qui de Drüßlein. Vesling.

que ad voluntatem ejus, in d Parasita sunt pila qua-
eius est contubernio; omnia drata aut lapides, pilarum modo
loquatur & facit, nihil repu- ad columnarum latera apposti,
gnans, cibi & ventris gratia, vulgò pilastrata, prominentibus
ut. Assensatio parasitorum in ipsas columnis partibus, aut, secun-
Comediis nobis faceta non vi- dum alios, parte solummodo sui
deretur, nisi essent milites media. Philand. in Vitruv. l. 5. t.

gloriosi.
b Vita parasita melior est
vel Rhetorum vel Philosopho-
rum, mors vero deterior. Lucian.

c Parasiti verbum apud
vetustissimos fuit honestum: Pa-
rasiti que vocabantur comites, so-
dalesque Pontificum & magistra-
tuum, ut docet Athenaeus libro
sexto. Solon sic eos appellavit, qui
in Prytaneo publico victu epula-
bantur, autore Plutarcho.

Parasphagis, pars juguli, nomi-
ne alio à Theodoro Clis, seu
Clidium appellata. Cael.

Parastates, lapides sunt, utrunque
ostii latius munientes, Thür-
Steine. Vitruv.

Parastas, à latere stans, lignum
aut possis. Martin.

Parastasis, actio assistendi, affir-
matio, per testes approbatio. id.
Parastata a, παραστάτης, qui iux-
ta stat. ut qui latus alicui cini-
git in militia. Veget.

b Parastata, defensor, qui
assistit alicui, consilio & opere.

c Parastata varicosi, ita
nominata vasa, quod varicuin-
sar flexuosi, obtortique specten-
sar & cibaria sequitur, eintur ad operosorem spermatici suc-

Parasita sunt pila qua-
eius est contubernio; omnia drata aut lapides, pilarum modo
loquatur & facit, nihil repu- ad columnarum latera apposti,
gnans, cibi & ventris gratia, vulgò pilastrata, prominentibus
ut. Assensatio parasitorum in ipsas columnis partibus, aut, secun-
Comediis nobis faceta non vi- dum alios, parte solummodo sui
deretur, nisi essent milites media. Philand. in Vitruv. l. 5. t.

gloriosi.
b Vita parasita melior est
vel Rhetorum vel Philosopho-
rum, mors vero deterior. Lucian.

c Parasiti verbum apud
vetustissimos fuit honestum: Pa-
rasiti que vocabantur comites, so-
dalesque Pontificum & magistra-
tuum, ut docet Athenaeus libro
sexto. Solon sic eos appellavit, qui
in Prytaneo publico victu epula-
bantur, autore Plutarcho.

Parasphagis, pars juguli, nomi-
ne alio à Theodoro Clis, seu
Clidium appellata. Cael.

Parastates, lapides sunt, utrunque
ostii latius munientes, Thür-
Steine. Vitruv.

Parastas, à latere stans, lignum
aut possis. Martin.

Parastasis, actio assistendi, affir-
matio, per testes approbatio. id.
Parastata a, παραστάτης, qui iux-
ta stat. ut qui latus alicui cini-
git in militia. Veget.

b Parastata, defensor, qui
assistit alicui, consilio & opere.

c Parastata varicosi, ita
nominata vasa, quod varicuin-
sar flexuosi, obtortique specten-
sar & cibaria sequitur, eintur ad operosorem spermatici suc-

Parasita sunt pila qua-
eius est contubernio; omnia drata aut lapides, pilarum modo
loquatur & facit, nihil repu- ad columnarum latera apposti,
gnans, cibi & ventris gratia, vulgò pilastrata, prominentibus
ut. Assensatio parasitorum in ipsas columnis partibus, aut, secun-
Comediis nobis faceta non vi- dum alios, parte solummodo sui
deretur, nisi essent milites media. Philand. in Vitruv. l. 5. t.

quid ad imperfectum apud Teinden bereit auffwartet idem
memoriam iudicium, repetitum. 472.

ros nos dicentes cum oppor-
tuum fuerit. Iud. 2. 21.

Paratimos, παράτιμος, sup-
plicii genus erat, quod paup-
eribus irrogabatur in adul-
terio deprehensis, si quidem di-
tiores pecuniā se redimebant,
inopti expilabatur sedes. Un-
de & nomen factum. Nam
παράτιμος & εὐελλή significat.
Alex. l. 4. c. 1.

Paratio, pro comparatione. l. 39.
§. 1. ff. de leg. 1.

Paratila, argumenta, & quasi
summa tractatum, ad quemq;
titulum seu rubricam apposta,
unde fieri de toto tractatu con-
jectura possit: quasi caussati
quedam conjectio: (hac voce
utitur Justinianus in leg. 1. §.
pen. C. de vet. jur. enucl. apud
quem tamen Piraticia men-
dose legitur.) Scharf.

Paratragedio as, are, magnifi-
cē loqui more tragedorum,
exaggerare. Plaud. in Pseud.

Paratrimma atis, n. παράτριμμα
intertrimentum, quod deteri-
tur affricu, ut in pecunia & a-
liis rebus, quae sunt tractatione
exiliora. Martin.

Paratus a um, bereit/geschickt/
ut: Agmen & stare & sequi
paratum, wol abgerichtet
Soldaten. Curt. 1. 83.

b Parato & diemibus tur-
ba, ein Volk/das den Wütenden

c Predixerat Datames, cum
quibus iter faciebat, ut parati
essent facere, quod ipsum vidis-
sent, Datames hatte zuvor ge-
saget / daß die jenigen / so mit
ihm reiseren / fertig weren / das
jenige zuthun / was sie gesehen/
er gethan hätte.

d Parata pecunia, par-
at oder bereit Geld.

Paratus us m. ipse parandi actus,
ut: Copiosus verborum sit pa-
ratus i. c. apparatus. Quint.
10. c. 1.

b Gazam, & paratus re-
gios adjicit. Tacit. l. 5.

c Celerare aliquid ingen-
io insolito paratu. id. l. 18.

d Induta Tyrios paratus, i. e.
induta Tyria vestitu. Ovid.
3. Fast.

Paratypus a um, perperam pulsa-
tus, maleusus, ut: Paratypa
numismata, falsae monetae, falsae
Münze.

Paravolanos interpretatur Hoto-
manus Chirurgos hospita-
lium, i. e. eos, qui ad curanda
debiliū corpora agra depu-
rantur. Vide Parabolani.

Paraveredus vide Parafretus.

Parauxis is, f. exaggeratio, am-
plificatio.

Parazonium ii, n. cingulum cum
ense, aliter ensis, quo prae-
cingimur, seu gladii genus, qui ad
Zonam cingebatur. Martin.

Par-

Parcae arum, f. sorores lanifica-
per Antiphrasin dictae, quod
nemini parcant, fingunturque
ares Clotho, solum tenens, La-
chesis fila trahens, Atropos
rumpens. Antiquis dicebantur
Nona, Decima, Morta.

b Per Parcas poeta nihil
significavit aliud, quam cursum
vita, & mutationem rerum o-
mnium, quodque res omnes re-
gantur divina ordinatione, quam
homines non intelligant. Faber.

c Nubila nascenti mihi
Parca fuit, ich bin zur unglück-
lichen Stunde geboren. Ovid.
5. Trist.

d Meliore Parca nubere,
i. e. auspicio vel fortunā. idem.
11. Epist.

c Parcarum mater, idem
quod necessitas sive fatum. Era.

Parce, Adv. est frugaliter, spar-
samlich/ ut: Vivere parce. lib.
5. 225.

b Parce est tenaciter, farg-
lich/ ut: Parce ac duriter vive-
re, ein fargliches Leben führen.
Ter. 1. 1. 47.

c Parce idem quod parum,
ut: Parce & restrictē facere. 2.
de Fin.

d Parcius dicere de alicu-
jus laude, einen schlechtlich lo-
ben. Muræ.

e Parcissime alicui pote-
statem facere alicuius rei, einem
gar farglich eines Dings gemes-
sen lassen.

Parchanus vulgō à Germanis vo-
catur pannus gossypinus, Bare-
chend. Martin.

Parciloquium ii, n. parca: in
loquendo. Apul. l. 5.

Parcimonia pro Parsimonia di-
cendum statuit Vossius de Ar-
te Gram. p. 149. quod sit à

parco, veluti alimonis ab alo,
querimonis à queror. Quam-
vis non damnet idem alterum
parsimonia à parsum, veluti
cultimonia & εὐοξεία, à cultis.

Parcitas atis, f. frugalitas. Senec.
1. de Clement.

Parco is, peperci & parsi, parsum,
parcere est abstinere, schonen/
ut: Parcere alicui, eines scho-
nen. Lib. 4. Ep. 12.

Cives, quibus in bello pe-
percerat fortuna, interfecti sunt.
Corn. 240.

b Cupio tibi aliquā ex
parte, quod salvā fide possim, par-
cere, pro S. R. XXX.

c Non parcam opera, ich
wil keinen Fleiß sparen. l. 13. 27.
Nulli rei parcere ad perfici-
endum aliquid. Corn. 125.

d Parcere capiti & fortu-
nis alterius, sich an eines andern
Leib und Guth nicht vergreifen.
pro Cael. XXX.

Rebus suis parcere; seine
Sachen zu raht halten. Curt. 99.

e Ne parce voci, ut audiat,
schone der Stimme nicht / daß
ers höre. Mil. gl. 4. 6. 5.

Cave miseri hominis auri-
bus

bus

bus parcas, du darffst mir / als einem armseligen Menschen / nichts verschweigen. Curt. 636.

f *Parcere labori alicujus*, eine einer Mühe überheben / ut: *Sic te tacente fieri possem certior*. *Heu*, quia miseria te tam miserum macerant, duorum laboris ego horet, ut in posterum potiretur minimum parvissem lubens, mei te rogandi, & tui respondendi mihi Pseud. 1.1.1.

g *Parce*, Imperativus cum Infinitivo scilicet ponitur pro noli cum Infinitivo, vel ne cum Imperativo, ut: *Parce nimium cavere*, pro ne cave, ne caveas, noli cavere. Hor. 3. Carm. Od. 8, 6.

Parcus a um, sumitibus *parcens* frugalis, *parcam* / genau / farg / ut: *Parci senes*. Horat.

b *Manu parca* offerre aliquid, *parcam* / genau. Idem 3. Carm.

c *Parcissimus* honorum, qui honoribus parci, neque honores desiderat. Plin. Epist.

d *Parcus* & brevis somnus. idem in Panegy.

Pardalianches, veneni genus, quo *panthera* capiuntur. id. 8. c. 27.

Pardalios, gemma est, maculis quibusdam variegata. idem 37. c. 11.

Pardalis, animal ferum Syria, Africaeque peculiare, vide *Panthera*.

Pardalium a ti, n. unguenti nomen sic dictum, quod *pardalis* odorem refert. Plin. 1.1.

Pardalus, avis ex illis, quae volare solent gregatim. Gesner.

Pardus i. m. animal est, ejus *sa-*mina *pardalis* dicitur, & *panthera* Plin. 8. c. 17.

b *Pardi* mortem simulat. Prov. ubi quis astu perniciem alitui moliretur: veluti cum Brutus stupidum ac dementem ageret, ut in posterum potiretur imperio. Erasim.

Parcas e, m. serpens quidam bucculentus. Martin.

Parecbasis is, f. *παρέκβασις* transgressio, excursus & excursio dicitur, est alienare, sed ad utilitatem causa pertinentis, extra ordinem procurrere tractatio. Quint. 4. c. 3.

Parechesis, *παρέχσις*, cum plures litera eundem sonum reddunt, & habetur pro vitio, ut: O Tite Tute Tati tibi tanta, tyranne, tulisti.

Parectalis is, f. extensio, i. e. pro ductio vocis inserta syllaba.

Parectatus juvenis dicitur, qui de pueritia venit ad pubertatem. Nonius.

Paredrus, assessor, consiliarius. Martin.

Paregmenon i, m. *παρεγμένον* cum voces, quarum una derivatur ab altera, conjunguntur, ut: Is demum miser est, ejus miseriam nobilitas nobilitas.

Paregoricus a um, idem quod *anodynus*, doloris expers. Jonst.

Pareleon, *παρέλεον*, dictio aut adjectio abundans, cum scilicet met,

met, piati, pre, ornatus causae apponuntur pronomini, ut: *tibi mei, meapte*, &c. Serv.

Patellii orum, m. *πατέλλιοι*, imago solis, in nube juxta posita densiori, quas verus sol in parte exprimit, Neben-Sonne. Physica.

Patembole, *πατέμωλη*, cum in medio orationis causa, res vel circumstantia aliqua interponitur. Martin.

Parentcephalis cerebellum, pars cerebri posterior. idem.

Parentchesis, *παρэнthesis* vocatur velut conatus quidam & aggressio, prater legitimum opus: Est & cum argumentum ab alio tractatum aliis sibi sumit scribendum. Qvintil. 1. 7.

Parentchyma atis, n. propria cusuq. visceris substantia. Vox Erasistrati, qui epatis, renum, splenis, pulmonis non carne, sed *πατέγχυμα* vocabat. Martin.

Parentis is, c. *Parentum* nomine communiter veniunt pater & mater, die Eltern / ut: *Parentum injuria uniusmodi sunt ferre*, die Klagen / so man über die Eltern führet / sind ein and fast gleich. Heavt. 3, 2, 30.

Charissimos parentes habere debemus, quod ab illis nobis vita, patrimonium, libertas, civitas tradita est. die Eltern sollen wir lieb und werth halten / weil wir von ihnen das Leben / Güter /

und die Freiheit haben. Cic. post. redit.

b *Provideas hominum salutem*, ut te parentem Asia & dici haberi velis, du magst der teute Bestes suchen / als du der es exprimit, Neben-Sonne. Asia genennet und dafür gehalten zu werden. Lib. 1. Ep. Qv. Fr.

c *Faciendum id nobis*, quod parentes imperant, was die Eltern uns heißen / müssen wir thun. Stich. 1. 1, 53.

d *Parentis idem quod pater*, ut: *Observare aliquem ut aliterum parentem*, einen als einen Vater ehren / für einen Vater halten. Lib. 5. Epist. 8.

e *Qui te parentem alterum putant*, die dich für ihren andern Vater achten. pro Mil. XXXIV.

f *Obsequio filius*, consilio *parens*, er ist gehorsam als ein Sohn / im Ratheu treu / als ein Vater. Lib. 1. Ep. Qv. Fr.

g *Parentis idem quod mater*, ut: *Quod tua cara parens te pascit*, warumb dich deine liebe Mutter buttlich anlangen thut. 9. Aen. 17.

h *Parentis idem quod procreatrix*, ut: *Terra parens*.

Procreatrix quaedam & quasi parens bonarum artium Philosophia. 1. de Orat.

Sanctissima parens patria, i *Parentis*, dicitur patris honore dignus, *Parentis patria* primus appellatur Cicero. Plin. 7, 30.

k *Quis*

k Quis parentem laudabit, nisi infelices filii. Prov. de his, qui majorum suorum facinorosa facit, nimirum nihil habentes, quod de se ipsis verè prædicent. Eralin.

l Parens Lyra, Mercurius, h. e. inventor. Horat.

m Parens & effector operum omnium Deus. Cic. de univ.

n Philosophia parens Socrates jure dicitur. test. i. 4. 2. de Fin.

o Parens dicitur etiam de arbore Plin. 12. c. 5.

p Parentium Genitivus pro parentum. Horat.

q Parentes & majores in sacris frequentius ponuntur pro filiis & posteris. Sic Jacob & Israel pro populo Israelitico. Exod. 5. 2. Glaff. Phil. Sacr.

Parentalia orum, vel parentalium n. pl. convivium, quæ in parentum aut propinquorum funere fieri consueverunt, eum leichen- oder Begräbnis-Mahlzettel. Cic.

b Parentalia, dies festus quoties paruit Herminogenes. Mar. paganorum, cum sacrificabant animabus parentum. Martin.

Parentalis e, c. ut: Dies parentalium. Ovid. 2. Fast.

Parentatio onis, f. actus parentandi.

Parentela e, f. familia, cognatio, consanguinitas. Julius Capit.

Parentheis is, vel eos, f. interpositio, quæ remota sermo tamen manet integer, notas suas habetque similitudina. ( )

Parentia a, f. pro obsequio. l. 1. C. qui pro sua iustis.

Parenticida a, qui patrem aut matrem occidit. Plaut. Epit.

Parento as, are, parentibus iusta celebrare, der verstorbenen Eltern od' andern Gedächtnis begehen: ut: Sanguini alicujus alteri parentare. Curt. 15. 13.

Excidio alicujus majoribus parentare, seine Vorfahren cachen. Pseud. 971.

b Internecone hostium iusta ira parentare, durch Hürigung der Feinde den gerechten Zorn austlassen. Idem 2140.

Parentor aris, ari, idem quod parentare. Senec. Epist.

Pareo es, parui, parere propriè est apparere, videri, gesehen werden / sich sehen lassen / ut: Cui pecudum fibra, cæli cui sidera parent, i. e. (Servio interprete) penitus agnoscuntur. 10. Æn. 16.

Festinant trepidi substringere carbasas naves, ad portum quoties paruit Herminogenes. Mart. lib. 12. 26.

b Parere est obedire, gehorsam seyn / gehorchen / ut: Parere fidelissimis atq; amantissimis consiliis, treuem Rath folgen. l. 2. ep. 1.

lutilius est parere dicto, quam asserere consilium, es ist viel besser / man folge dem Gerath / als daß man neuen Vorschlag thut. Curt. 1551.

c Gu-

c Gula parere, i. e. servire, dem Schwälgen ergeben seyn Horat. 2. Serin.

d Intercessori parere, i. e. deferre, ut vulgò dicunt nostri Jcti, h. e. petenti cedere.

e Parere ari alieno, pro exsolvere. Calvin.

Parephippus vel parhippus, quæ præter rationem equestri disciplina equos alit. l. 4. C. de curs. publ. Schard.

Parepigraphes, f. figura, ubi quæ præcedere debuerunt, tacentur: ut tamen ex illatis percipi facile valeant. Martin.

Parergum i, n. παρέργῳ, operis appendix vel ornatus, seu collarium, quod adjicitur præter necessitatem. ein Nebenwerck / Zierath. Plin. 35. c. 10.

b Parerga horologiorum, quæ ornatus causa sunt in horologiis. Vitruv. 9. c. 9.

Pares Curia censentur, qui fenestram habent in eodem territorio, in quo beneficium controversum est. Oldendorp.

Pareus is, f. παρῆς, in specie dicitur resolutio vel remissio partium nervosarum ex Colica, κατὰ τὴν παρῆν vocatur Paralysis.

Parhippus vide Parephippus.

Parhypate, chorda juxta hypatem collocata. Martin.

Pariatio onis, f. solutio, cui opponitur reliquatio. l. ult. ff. de condict. indebit.

SECTIO III.

Pariator oris, m. qui paria facit. Parhippariatum, equiso, parafrenarius. Martin.

Pariambis, παριαμβίς, modulationis genus ad citharam, i. b. genus quoddam. Pollux.

Pariambus, pes metricus, vide Pyrrhichius.

Parianæ, placenta optima, quæ olim in fama erant, ab urbe Helleponti Pario dictæ sunt, non a Paro insula. idem.

Parici, Quæstores, inquit Festus, appellabantur, qui solebant creari causa rerum capitalium querendarum.

Paricida vide Parricida. Paries etis, m. est id, quod interiacet inter unam & alteram domum, eine Wand / ut: Intra meos parietes, in meinen vier Pfälen, lib. 4. epist. 14.

b Albo pariete aliena bona oppugnare, est lucris causa alterum alicujus criminis accusare. (Albus paries in urbe Romano, in quo beneficium controversum est. Oldendorp. à magistratu publicanda scripto proponebantur.) Plaut. Pers. For. Roman.

c Paries Aelio Gallo finitorem, est sive murus, sive mactura, l. 157. ff. de V. S.

d Paries eratitius, qui in cratis modum lignis contentis compositus est. l. 52. ff. pro soc. Vitruv. l. 2. c. 8.

e Paries intergerinus, ut Festus explicat, is est, qui inter

D

con-

confinis struitur, & qui intergeritur. Vitruv.

f Intra parietes experiri & disceptare, die Sache unter guten Freunden versuchen / eroffnen und vertragen lassen.

Cic. pro Quint.

g Parieti loqueris, i. e. taesiturno. Erasmi.

h Paries dealbatus, promimulatore & hypocrita. idem.

i Parietes cordis mei, h. e. praeordia & ipsa latera. Jer. 4. c. 19. Glaff. Phil. Sacr.

Parietaria a, f. herba, dicitur & urceolaris, helxine, vitraria, herba muralis, Tag und Nacht / S. Peters-Kraut / Glas-Kraut. Matth. Schröd.

Parietarius ii, m. parietum substructor. Firmic.

Parietina a, f. parietina sunt veteres parietes & area, ut: Epicuri parietina, alt Ge- mauer des Epicuri / i. e. ima- gines & monumenta Epicuri, quae parieti inhaerent, l. 13, 1.

b Parietina Reipublica dicuntur, zerrüttet = zerfallenes Regiment. Epid.

Parilia orum, dea Palis festa, quasi Palilia. Plin. 19. c. 5.

Parilis e, c. aequalis, gleich / ut: Noctes pariles agitare diesq.

Lucr. l. 1.

a Parilis, i. c. par, ut: Numerus parilis, die gerade Zahl. Solin. 58.

Parilitas atis, f. aequalitas. Gell. l. 14. c. 3.

Pario is, peperit, partum vel paritum, parere, est factum a mittere, ut: Aegre parti ap- pellantur Agrippa. Solin. 82.

Liberos ex sese parit mulier. l. 4, 5.

b Parere, idem quod acquirere, erwerben / ut: Pareri sibi apud aliquem gratiam, sibi me Gunst bey jemanden erwerben, Liv. 4. bell. Maced.

c Nihil amplius desidero hoc statu, qui mihi iam partus est, ich begehre nicht höher zu kommen / als ich allberet bin. lib. 1, 1. Qv. Fr.

d Magno labore parere, sauer erwerben / ut: Haud existimat, quanto labore partum er bedenket nicht / wie sauer es zu erwerben worden. Prol. 1, 1, 1.

e Gloria magno labori parata, ein ehrlicher Name / oder Ge- cher durch grosse Mühe zu we- ge gebracht worden. Eun. 2, 4, 9.

Male partum male dispersit, übel gewonnen / übel zerronnen. Poen. 4, 2, 22.

f Parere est quovis modo causari, verursachen / ut: Su- spicionem parere. Corn. 415.

Parere alicui agnitionem, einem Bekümmernis verursa- chen. Trinum.

g Verba parere, est nova verba fingere. 3. de Fin.

Paris idus, m. filius Priami, quem pater, quod patria fatum fu- turum esse praesenserat, exponi- jus.

jussit, pastoresq. educaverunt. Tempore procedente in aulam paternam receptus, apud Idam pulcritudinis sententiam, pro- Venere contra Palladem & Ju- nonem tulit: ex quo illas per- petuo infestas, sibi regnoq. ha- buit. Venus autem nuptias He- lena ei conciliavit: unde Tro- ja bellum exortum. Homer.

b Paridem vocat per trans- lationem Octavianum Cicero.

c Paris herba, sive urva vulpina, solanum quadrifolium bacciferum, cardianthes, aco- nitum salutariferum, Einbeer / Wolfsbeer. Schröd.

Parisi orum, Gallia Lugdunen- sis populi, quorum urbs tenuis quondam, hodie frequens & populoosa adeo est, ut cum ma- ximis Europa urbibus certet, diciturque Parisium, Paris.

Parix, vide Parus.

Paristhmia orum, n. glandulae dicuntur, Latinis tonsilla, die Mandeln. Vesling.

Pariter, Adverb. simul, uno tem- pore, zugleich / ut: Tua laus pariter cum Republ. cecidit, dein Lob und Ruhm ist mit dem Regiment zugleich ge- fallen.

Pariter cum vita sensus amittitur, mit dem Leben ver- leuret sich alle Empfindlichkeit.

Studia, doctrina cum aetate pariter crescunt, das Studiren findet sich zugleich mit dem Alter.

b Pariter tuam causam atq. meam letor vel doleo, deinet we- gen freue oder bekümmere ich mich eben so sehr / als meiner selbst wegen. Cic.

c Pariter, ex aequo, aequa- liter, ut: Hac re pariter omnes egemus, dieses Dings sind wir gleich sehr benöthiget.

d Pariter fit, i. e. similiter. Donat. in Eunuch.

Parito as, are, Frequentativ. & parare. Plaut. Merc.

Paritudo inis, f. pariendi actus. Solin. c. 4.

Paritura a, f. idem quod geni- tura. Varr.

Parius a um, ad Paron Insulam pertinens, ut: Parius lapis, quae & Lydius, quo aurum pre- batur, ein Proberstein.

Marmor Parium, candi- dum, quod omnium optimum erat. Virg. 1. Aen.

Parlamentum i, n. propriè est colloquium, (parlare Italis est sermocinari, sive à παρλα- λειν, alloqui, sive à παρειν- ελκεν, i. c. genam agitare; pa- róle vel parolle est sermo, ver- bum: Anglis Parley est collo- qui. Est etiam Parlement,

(Anglis parliament) supremæ curia alicujus Principis. Martin.

Parma a, f. scutum breve pedi- tum, quod & pelta. πέλτη, ein kleiner runder Schild.

Varr.

Parmatus a um, parma test. Liv.

Parmenio onis, m. praecipuus A-
lexandri Magni dux. Curt.

Parmeno onis, m. apud Comia-
cos nomen viri, quasi deses.

Parneceides, genus vestium puel-
larum. Nonius.

Parnasus vel Parnassus i, m. mons
Phocidis, qui verticibus peti-
astra duobus, Musis sacer, in
quo fons Castalius, & A-
pollinis fuit templum. Ovi-
dius. hinc:

Parnasius a um, ut: Rupes Par-
nasia. Virg. 6. Eclog.

Templa Parnasia, Ovid. 6.
Metam.

Parnætes, cognomen fuit addi-
tum Callistrato Atheniensium
Reipublica Principi. Is ali-
quando instituit, ut in judi-
ciis & concionibus numuli
quidam distribuerentur. Qua
res tandem versa est in pro-
verbium: Reperit obolū Par-
nates. Quod in eos non scite-
conveniet, qui novum aliquod
excogitarunt pramium, quo
illectent. Erasim.

Parnus i, m. nauta fuit pauper-
culus, qui ob amissam navi-
culam cum obviis quibusq; li-
tigabat, hinc Proverb. Parni-
scaphula: quod in eos con-
veniet, qui ob res minutulas
multum movent litium &
querelarum. idem.

Paro as, avi, atum, are, est in-
tendere, vorhaben/ut: Male-
dictis deterere, ut scribat, pa-

rat, er gehet drauff umb/ daß
er ihn abschrecke/ damit er
nicht schreibe. Prolog. Phor. v. 3.

b Parare est acquirere,
schaffen / ut: Cupio aliquos pa-
rare amicos beneficio meo, ich
wil mir durch meine Gutthat
Freunde machen. Eun. 1, 2. 69.

c Parare fortunas magnas &
divitias est acquirere divitias,
groß Reichthum zuwege brin-
gen. Liv. 4. bell. Pun.

d Parare sibi defensionem,
sich nach einem Vertheidiger
umbthun / umb Schutz anhal-
ten. lib. 10. epist. 6.

e Parare, aufrichten/ber-
richten / ut: Quod parato opus
est, para, was zu verrichtet/
das richte aus. T. Andr. 3, 2, 42.

f Parare se alicui, sich nach
einem richten / einem an die
Hand gehen / ut: Hic ego me
paro, non ut rideant, sed his ul-
tro arrideo, & eorum ingenia ado-
miror, nach denen richte ich
mich/ nicht daß sie eben lachen
sollen / sondern ich schmeichle
zu ihnen/ und verwundere mich/
und lobe ihren hohen Verstand.
Eun. 1, 2. 17.

g Parare se, sich gefast
halten / ut: Para te ad hac ip-
sa ferenda, mache dich gefast dieses
aufzurichten. Lib. 6. 13.

h Paratum esse à re ali-
qua, mit einem Ding versehen
seyn / etwas in Bereitschaft
haben / ut: Nam cum desum be-
nigni-

nignitate ab omni re sumus pa-
rationes, &c. denn weil wir
durch Gottes Gnade mit allen
Sachen besser versehen / 10.
lib. 10. ep. 8.

Operam dare debetis, ut pa-
ratissimi ab exercitu reliquisq;
rebus pro nostra salute, contritam omnem facis, du machest
secleratissimam conspirationem ho-
stium, configamus, ihr sollet
Gleiß antehren/ daß wir mit ei-
ner Armee und anderer Not-
thurst auffß beste versehen für
unsere Wollthat die schänd-
liche Feinde streiten mögen.
l. 11. epist. 13.

i Animo paratus sum ire,
quod Respubl. vocat, ich bin wil-
lig und bereit/ dahin mich zu be-
geben/ wohin mich das gemeine
Regiment haben wil. l. 10, 8.

k Civis egregius & ad om-
nia, quæ providenda sunt in
Reipublica, & animo & consilio
paratus, ein fürnehmer Bürger/
und zu allen Sachen / was in
gemeinen Sachen zu versehen/
geschickt und thätig. lib. 2. ep. 8.

l Parat² sum ad omnia, ich ma-
che mich auff allen Fall geschickt/
es mag gehen wie es wil. l. 4. 7.

m Paratum alicui esse ad quæ
omnia, einem in allen Stücken
zu dienen / sich willig und bereit/
erfinden lassen. lib. 11. ep. 13.

n Operam studium, con-
siliū, rem, fidem meam sibi ad
omnes res paratam putent. l. 6. 10.

o Paratiorem me reperies,

quàm putabas, du solst mich viel
hurtiger finden/ als du gemei-
net hättest. pro Sext. R. XXVI.

p In parato habere, in Be-
reitschaft haben. Cicero reddit
pro representata. vide infra.

q Ex paratâ re impa-
rata, eine gute Sache alle wieder loß
und unrichtig. Capt. 3. 4. 6. Ca-
pit. 4. 3. 8.

Paro onis, naviculi genus. Fest.
b Paro, navigium pirata-
rum. Isidor.

Parochia a, f. est locus, in quo
degit populus alicujus Ecclesia
deputatus, certis limitibus con-
stitutus, eine Pfarr. hinc:

Parochianus, & Parochiana, qui
& quæ est de Parochia. Paro-
chias autem non primum, sed
Paroecias appellatas esse, exi-
stimant. Budæus. Schard.

Parochialis e, c. idem quod Pa-
rochianus.

Parochus i, m. qui necessaria pe-
grinis & hospitibus prabe-
bat, ein freyer Wirtß. Horat.
b Parochus pro convivato-
re. idem.

c Parochi sunt non solum,
qui prabenda à magistratibus
redemerunt, verum etiam equi,
qui cursus publici causa praben-
tur. Turneb.

d Parochus, qui sponso-
sponsam deducenti domum asside-
bat in curru. Martin.

Parochus etiam dicitur, qui
pra-

praest Ecclesia alicui regenda,
ein Pfarrer.

Paroculi orum, dicuntur à pari-
bus oculis. Svet. de Rhet.

Parodia a, f. παρῳδία, canticum
ad alterius imitationem.

Parodontis idis, tuberculum,
quod juxta dentes in gingivis
oriri solet. Cels. 6, 13.

Paræcus, παραις, paræci,
ejusdem fani accola & confor-
tes, Pfarr-Kinder/die in eine
Pfarr oder Kirchspiel gehö-
ren. hinc:

Parœcia, accolarum conventus,
sacraç, vicinia, eine Pfarr/
ein Kirchspiel. Bud. ii. Martin.

Parœmia a, f. παροιμία, I. sen-
tentia brevis, passim obvia,
i.e. frequentata communi ser-
mone; sicut dicere solemus tri-
tum sermone verbum. II. Ta-
lis, ut frequentari mereatur,
et si nondum frequentetur. III.
Sententia obscura nonnihil;
quia tales saepe sunt parœmia.
IV. Imprimis parœmia dici-
tur sententia apud complures
celebrata, scitè figurata, atq;
nonnihil obscura, aut saltem
ruditè brevicula, & sic à
eaqve salutarem doctrinam
continens. Martin.

Parœmiacus a um, ad parœ-
mias pertinens, idem.

Parœmiographus, qui parœmias
scribit. idem.

Parœnia Carmina, quæ ad vi-

num canuntur, Gauff. Lieder.
idem.

Paromœum, παρόμοιον, assimi-
le, Figura est, cum ab iisdem
literis diversa sumuntur ver-
ba, ut: O Tite, tute, tati tibi
tanta, tyranne, tulisti. Ru-
til. Lup.

Paromologia a, f. confessio, Fi-
gura Rhetorica est, quæ quid
condonatur, mediis verbis par-
ticulis esto, sanè, sit, &c.
Paromphalon, est concretio To-
phi (lapidis) in umbilico. Galen.

Paronomasia a, f. alliteratio,
cum nomina similia sensu dis-
crepant, & sententia unius
aut alterius litera adjectione,
detractione, transmutatione,
vel minutione efficitur alia,
ut: Deligas, quem diligas.

Paronychis a, f. est tumor in
extremis digitis ad latera un-
guum exortus. Jonst.

b Paronychis, herba,
Mauerrauten, Monraute, Râ-
gel. Braut. Matth. Pancov.

Paronymus a um, denominativus.
Paropsis, inter instrumenta mulie-
bria numeratur. Pollux. 10, 28.
Paropsis idis, f. Patina genus ali-
quantum concava, in qua
opsonia ponuntur, eine tieffe
Schüssel. Svet.

b Paropsis malorum, Pro-
verbiali Figura dicitur de vehe-
menter improbis, & omni fa-
cinorum genere contaminatis.
Erasmus.

Paros, insula una ex Cycladibus,
unde Parius lapis.

Parotis idis, f. est glandularum
circa aures inflammatio, à
sangvine puro, vel vitiosis hu-
moribus mixto, profecta. Jonst.

b Parotides glandula di-
cuntur retrò aures, die Ohr-
Drüßlein. Vesling.

Paroxysmus i, παροξυσμός, sti-
mulatio, concitatio, exacerba-
tio morbi à remissione ad dete-
rius, ut: Paroxysmus feбри-
lis, Paroxysmus epilepticus.
Galen.

Parra a, f. genus avis inauspica-
ta. Horat.

Parrhasia a, f. regio in Peloponne-
so, dicta Arcadia, hinc:

Parrhasis idis, f. Patronym. dici-
tur Calysto.

Parrhasius a um, ad Parrhasiam
spectans, ut: Coloni Parrha-
sii. Claud.

Dea Parrhasia. Ovid. 1. Fast.
Parrhasius ii, m. Ephesus pictor,
qui venit in certamen cum

Zeuxide. Et cum ille detulisset
uvæ pictas tanto successu, ut
in scenam aves advolarent:
Ipse detulisse linteum pictum
traditur, in veritate repræsen-
tata, ut Zeuxis alitum judi-
cio tumens, flagitaret tandem
remoto linteo ostendi picturam,
atque intellecto errore conce-
deret palmam ingenuo pudore,
quoniam ipse aves fefellisset.
Parrhasius autem se artificem.

Parrhesia a, f. παρρησία licentia,
fiducia, confidentia, proprie est
loquendi libertas, ideoqve ora-
toribus sumitur pro voce libe-
ra & effrenatiore.

Parricida e, c. quasi patricida,
ein Mörder/Vater-Mörder/
ut: Unde & parricida & pro-
ditor tam alti quies somni?
wie möchte doch ein Mörder
und Berräther so geruhig
schlafen? Curt. 1380.

b Parricida dicitur, qui oc-
cidit patrem, parentem, matrem,
propinquum, vel eum, qui paren-
tis loco est, & qualemcunque ho-
minem. l. 1. ff. ad legem Pompei.
de Parricid. Festus.

c Parricida dicitur et-
iam patria proditor: quia patria
parens uniuscujusq; est. F. R.
Parricidialis e, c. ad parricidam
vel parricidium pertinens, ut:
Inter has regni Syria parrici-
diales discordias moritur Pro-
lemæus. Justin. l. 39.

b Ille prado imperio, par-
ricidiales conatus ferro ultus est.
Sever. Sulpit. l. 1.

Parricidiosè, Adv. ut: Parrici-
diosè vituperare parentem.
Cic. 5. Tusc.

Parricidium ii, n. apud priscos
dicebatur, quoties homo ho-
mines occidisset, h. e. par parem
videlicet eo seculo, quo crude-
litas erat, occidisse bovem, a-
vem, aut gallum gallinaceum,
ein Mord.

b Parricidii vox, (cum
cœpisset esse vulgare, ut homo oc-
cideret hominem,) ad summa
impietatis significationem deflexa
est, i.e. ad eos, qui parentes occi-
dissent, ein Vater oder Mutter-
Mord. Schard.

c Parricidium est etiam
cognati, vel civis, vel alicujus a-
lius occiso, vel contra patriam
machinatio, ut: Nefario patriæ
parricidio se obstringere, zur
schändlichen Verrätherey seines
Vaterlandes sich verpflichten.

Cic. II. Philipp.

Pars partis, f. idem quod portio,

ein Theil/ ut: Bonam partem pere,

ic. optimè, ut: Accipere ali-

fermonis in diem aliquam dis-

ferre, einen guten oder groß-

sen Theil der Rede anff einen

Tag aufschreiben. de Orat. 9.

Magna pars bonorum libro-
rum amissa est, viel Bücher sind
verlohren.

b In hac parte hac sunt:

vide nunc, quæ sint in alterâ.

So viel von einem Theil: ver-

nimb nun von dem andern. I. 8.

Ep. 3. Att.

b Pro meâ parte, für mei-

nen Theil / so viel mich betrifft /

so viel ich kan. I. 5. 2.

Ego pro meâ, tu pro tuâ, pro

suâ quisque parte, ich für mich /

du für dich / ein jeglicher für

sich. Ep.

Pro virili parte conari, eni-

ti, tentare aliquid, nach allem

Vermögen sich eines Dinges

unterstehen.

d Ex altera parte, am an-
dern Theil/ auff der andern Sei-
ten. I. 4. E. 14.

e Ex omnibus partibus,
auff allen Seiten/ allenthalben/
an allen Enden. lib. 5. Ep. 15.

f Magnam partem, pro
magnâ ex parte, guten Theils/
frequenter dicitur, ut: Magnam
partem ex fambis constat nostra
machinatio, ut: Nefario patriæ oratio. Orat.

g In utramque partem, auff
in beider Theile, Recht. I. 11. 29.

h In bonam partem acci-
pere, pro. S. R. XIII. pro Arch. X.

i In optimam partem acci-
pere, i.e. optimè, ut: Accipere ali-

quid in optimam partem, etwas
am besten vermercken / etwas

vol auffnehmen, Att.

k In mitiorem partem, i.e.
mitius, ut: Mitio rem in partem

interpretatur, er leget es an be-
iden aus. pro Mur.

l Ad deteriorem partem ap-
plicare animum, seinen Sinn

auff das Böse werffen / dem bö-

sen Theil anhangen. Ter. I. 2. 22.

m In contrariam partem

trahere, ubel auslegen/ ut: Pium

consilium rapiunt in con-

trariam partem obtrectatores mei.

lib. 10. 33.

n In pejorem partem. Eun.

4. 2. 4.

o Ex aliqua parte, etlicher

massen. I. 2. Ep. 19.

p Partes dicuntur officia

distributa, quæ vulgus vices vo-

cat,

cat, ut: Suscipere officia & par-
tes alicujus, pro dignitates, et
nes Ampts und Stelle der Ge-
bühr nach vertreten. Ep.

Hortensius in hoc judicio sibi poposcere, die Rosen sind
partes accusatoris obtinet, der auff einen thumföhnen Sinn
Hortensius vertritt in diesem Ge-
richts-Handel die Stelle eines
Klägers. pro Qv.

q Deposcere sibi partes ac-
cusatoris, i.e. officium sibi sume-
re accusatoris, pro S. R. XXX.

r Tuas partes esse arbitror,
ich achte/ es stehe oder gehöre dir
zu. Lib. 14. Ep. 15.

s Tuæ sunt partes. pro Ce-
cin. XXIV.

t Tuum est munus, tua
partes. lib. 11. Ep. 5. vide I. 11. Ep. 14.

u Judicabam, duriores
partes mihi impositas esse, ich ach-
tete/ man hätte mir zu viel auff-
gelegt. Att.

x Vicissim partes tuas actu-
rus sum, ich wil dir wieder einen
Dienst thun/ ich wil deine Stel-
le auch wiederumb vertreten.
Phorm. 5. 5. 7.

y Pars quoque in Singu-
lari officium notat, ut: Neque e-
nim ejusmodi partem Reipubl. go-
rus, in quâ fortuna dominetur,
sed in quâ plurimum ratio possit
& diligentia, denn du in einem
solchen Ampt sitzest / welches Theil anhangen pro S. R. XLIV.

ff Pars eleganter omitti-
tur, cum primus, secundus, aut
Tertius thut das meiste. Lib. 1. Ep. alius numerus additur, ut: De-
1. Qv. Fr.

z Gravissimam adole-
scens nobilissimus Reipubl. partem
fortissimè gessit, pro Mil. XIV.

aa Audacia partes Roscii
partes accusatoris obtinet, der auff einen thumföhnen Sinn
kommen. pro S. R. XI.

bb Pars, eine Parthey/
ut: Duces & veterani Caesaris
partium, (i.e. qui Caesaris partes
sequiebantur) interierunt, die
Obersten und alte Soldaten
auff des Keyfers Seiten sind
umbkommen. I. 10. 33.

In Reipubl. ita versatus est,
ut semper optimarum partium es-
set, insgemein hat er sich also
verhalten/ daß er allezeit zu den
besten sich gesellet. Corn. 764.

cc Pervenire ad partem
amicum, auff des Freundes Seiten
treten / ut: Haud dicam dolo:
sunt, quos scio esse amicos; sunt,
quos suspicor; sunt, quorum in-
genia atque animos non possum
noscere, ad amici partem, an ad
inimici perveniant. Trin. 1. 2. 53.

dd A nostrâ parte est, er
steht auff unser Seiten / er ste-
het bey uns / minus doctè dici-
tur, eleganter verò: à nobis est,
nobiscum est, nobiscum facit.

ee Esse in studio partium,
i.e. sequi partem alteram, einem
solchen Ampt seque, cum primus, secundus, aut
Tertius thut das meiste. Lib. 1. Ep. alius numerus additur, ut: De-
1. Qv. Fr.

mosthenes tribuit, & primas & secundas actioni. Orat.

Ex his illi duo facile primas tulerunt, unter diesen haben jene beyde leicht das Beste davon getragen/sind die Vornehmste gewesen. de Cl.

gg Pro rata, vel pro parte rata, nach gleichem oder gebührlischen Theil.

hh Pars in Logicis est, vel predicamentalis seu subjectiva, quae sub toto universalis continetur: vel integralis, quae integrat suum totum, vel quotitatiua, veluti tertia, quarta, triens, quadrans &c. vel numeralis, ut: Quatuor pars est Arithmetica duodecim. Schard.

ii Pars clausulam sive caput edicti significat. l. 2. ff. de bon. libert. l. 227. ff. de verb. signif.

kk Partes etiam Jcti vocant eos, qui inter se litigant. l. 3. C. inut. stipid.

ll Partem Jcti appellant speciem: negat enim usum fructuum domini esse partem, cum tamen sit ipsissima pars. l. 25. ff. de verb. signif. Schard.

mm Partes, interdum o-nus significant, & ita actoris seu petitoris onera (prout ea appellantur. l. 24. ff. de rei vindicatione) partes dicuntur.

nn Pars fortuna. vide Fortuna.

Par simonia a. f. est sententia moderatio, Spar samkeit/ut: O-

dii immortales, non intelligunt homines, quam magnum vetigal sit parsimonia, die Menschen wissen nicht / welchein grosser Zoll sey die Spar samkeit. Cic. Paradox.

b Sera parsimonia in fundo est, Spar samkeit ist zu lang/ wenn man auff die Reize kommen, Senec. lib. 1. ad. Lucil. Ep. 1.

c Rustica atque inculsa parsimonia, eine grobe und zu ungerechter Zeit angewandte Spar samkeit. pro Quint.

Parthenias nuptias, natus ex ea, quae virgo putabatur, cum duceretur. Martin.

Parthenium ii, n. herba, quae dicitur etiam Chamomilla Romana & nobilis. Shröd.

b Parthenium idem accinetum, idem.

Parthenope es, f. Una fuit Sirenum, quae pra dolore, quod praeirentem Ulysses cum sociis cantu non deciperint, in mare se praecipitaverunt. Una haec in eum locum est delata, ubi postea condita fuit Neapolis. For. Rom.

Parthenopoeus a um, idem ac Neapolitanus. Ovid. 14. Met.

Parthenopeus i, m teste Servio, Menalippe & Martis sive Melanionis filius, Rex Arcadie, Qui Thebana bella puer admodum petiit. For. Rom.

Parthenopipes, nuptiarum, & virgines a vide inspectat. Mart.

Par-

Parthia a. f. Regio Assyria, a qua Parthi, (qui lingua Scythica exules dicuntur) populi nomen ducunt. Justin. l. 12.

Parthiani, Parthicarum pellium negotiatores. Alioqui & hoc nomine dici possunt, qui ex celeberrimo Carrarum emporio, (is in Parthis vicus est) negotiabatur. Alciad. l. 7. C. de executat. muner.

Parthiacus a um, ad Parthiam spectans.

Parthianus, Adv. partit. Apul.

Partianus ii, m. Colonus sive alius quis, cum quo aliquid commune habemus & partimur. Cato.

Particeps participis, o. dicitur, qui capit partem, der Theil dran hat/theilhaftig/ut: Omnium periculorum meorum tu fuisti particeps, du bist mit mir in gleicher Gefahr allezeit gewesen. Lib. 1. 1. Qv. Fr.

b Particeps solitudinis & doloris. l. 16. 21.

c Consilium sui aliquem participem facere, eina seinen Vorschlag wissen lassen. Pseud. 131. 9.

d Consilii alicujus participem esse viris fortibus, von einem Anschlag / neben andern tapffern Leuten Wissenschaft haben. Curt. 1275.

Participalis e, c. ut: Verba participalia. Quint. l. 1. C. de verbis & verborum appellat.

Participatio onis, f. acceptio, communicatio.

Participium ii, Grammaticis est Nomen verbale, significans tempus. Priscian.

Participo as, are, participem facere vel fieri, theilhaftig werden oder machen. Plant.

b Participare servum consilii, communicare servo consilia, Plaut. Cist.

Particula a. f. Dimin. ein Stücklein/ein kleiner Theil/ut: Arena particula. Horat.

b Venti particulam sentiunt. Lucret.

c Particula minima manulorum. Juven.

Particularis e, c. partem continens, opponitur Universali & Singulari. Martin.

Particulariter, Adv. cui opponitur Universaliter. Firmic.

Particulatim, Adv. membratim, per partes, Stückweise. Plin. 9. c. 15.

b Particulatim pro separatim. Senec.

Particulones, dicti sunt coharedes, quod partes patrimonii sumant. Non.

Particus, negotiator, qui partes vendit, qui institor & agomenus dicitur, eo quod in diversas partes agat. Isid.

Partilis e, c. ut: Partilia fata, quae singulis partita, i. e. divisa sunt. Ammian.

Par-

Partiliter Adv. cui opponitur generaliter. Firmir. 4. c. 9.

b Partiliter, in Astrologia, cui opponitur platice. id. 4. 10.

c Partiliter, i.e. per partes. Arnob. 6. adv. gent.

Partim, Adv. ex parte, vel pro parte, zum Theil/ theils/ ut:

Partim deseruerunt me amici, partem prodiderunt. Cic. Qv. Frat.

Partio onis, f. idem ac genitura. Gell. 10. c. 2.

Partio is, ire & partiri est dividere, ut: Sol idem sub terras atq;

superne imparibus currens anfractibus aetheris oras Partit, &

in partes non aquas dividit orbem. Lucret.

b Vos inter vos partite! turrit. Viig. 3. Ecclog.

ego abeo, mihi negotium est, i.e. vos ipsimet hanc controversiam decidite, ego habeo, quod agam,

ihz möget sehen / wie ihr des Handels eins werdet / ich habe anderswo zu schaffen. Amphit. Erasmus.

4. 3. 1.

c Partiri aliquid eum aliturit, antiquitus dicebatur in eos, quo, etwas mit einem theilen/ qui pollicerentur ingentia, at nihil ut: Orbem terrarum, quibus dignum promissis exhiberent. id.

cum voluit, partitus est. pro Mil. XXIV.

Partitè, Adv. divisivè. Cic. in Or.

Partitio onis, f. est distributio, Auftheilung/ ut: Pecunia ex parte partitione debita, Geld/ welches aus der Theilung man schuldig ist. pro Cec. VI.

b Partitio Oratoribus est

Partus us, m. pariendi actus, Gebä-

propositio plurium membrorum orationis, qua promittitur, in quod partes sit dividenda oratio.

c Partitio non profectio, Prov. quo licebit uti, si quando significabimus, non esse locum violentia, sed ex aequitate iuris oportere tractari negotium. Erasim.

Partitor oris, m. qui distribuit. Cic. in Orat.

Partitudo inis, f. antiquum. Plaut. Aul.

Parturmeius a um, facile pariens. Horat. Epod.

Parturio is, iri, ire, pariendo laborare, gebähren/ mit dem Gebähren umgehen. Terent. Adelph.

b Arbos omnis nunc pariturit. Viig. 3. Ecclog.

c Periculum conceptum Respubl. parturit. Cic. pro Mur.

d Parturiunt montes, nascetur ridiculus mus, Prov. In

scetur ridiculus mus, Pro. In

homines gloriosos & ostentatores.

c Larus live Cepphus pariturit, antiquitus dicebatur in eos, qui pollicerentur ingentia, at nihil dignum promissis exhiberent. id.

Partus a um, in lucem editus, geböhren / ut: Alius Achilles

Latio partus.

b Partiam videtur accipere Columella pro ea, qua pepertit. 1. 7. c. 4.

c Partus pro nactus & acquisitus. Ter. And.

Partus us, m. pariendi actus, Gebä-

Partus us, m. pariendi actus, Gebä-

Partus us, m. pariendi actus, Gebä-

Partus us, m. pariendi actus, Gebä-

Partus us, m. pariendi actus, Gebä-

bährung/ Geburts-Stunde/ ut: Adest mulieri partus, h. e. pariendi tempus. Cels. 2. c. 1.

b Leana per singulos partus numerum decorum annis sequentibus, die Löwinnen werffen die folgenden Jahre allezeit eins weniger. Solin. 567.

Parviduco is, ere, vel Parvifacio is, ere, sive Parvipendo is, ere, gering achten oder schätzen. Cic.

Parvitas atis, f. pro substantia parva. Cic. de Univers.

Parum, Adv. est idem, quod modicum, wenig/ ut: Hand quidem hercle parum est, es ist kaum kein geringes / es ist zwar frehlich nicht ohn. Hercyr. 3. 1. 26.

b Parumne est, quod omnibus nunc nobis senex succenset? ni instigemus etiam, ut nullus locus relinquatur preci? Ist es ein geringes/ daß der Alte ohne das über uns alle erzürnet / sollen wir ihm noch dazuhelfen/ daß so darnach keine Bitte mehr helfen möge? Phorm. 3. 3. 13.

c Hac nisi aberunt, centuplex murus rebus servandis parum est, wenn die da seyn werden/ ist eine hundertfache Mauer nicht stark genug/ daß etwas in Sicherheit bliebe. Pers. 4. 4. 11.

d Parum procedere, schlecht fort gehen / schlecht ablaufen/ ut: Nisi id putas, quia primò processit parum, non posse ad salutem

converti hoc malum, wenn du nicht etwa vermeinst / weil es erst so schlecht abgelaufen / es könne diese böse Sache nicht zu einem guten Ende gebracht werden. And. 4. 1. 47.

Parumper, Adv. parvo tempore. Ter. And.

b Parumper significat paupis, quali perparum, referturq; ad tempus. Fest.

c Parumper, pro citò & velociter. Non.

Parunda, f. dea parientium, alias dicitur Lucina.

Parus i, vel Parixicis, f. avis multarum, specierum, ut: Parus major, eine Spiegel-Meyse.

b Parus ater, eine Kol-Meyse.

c Parus caeruleus, vel montanus, eine Meel-Meyse.

d Parus palustris, eine Reit-Meyse.

e Parus cristatus, eine Strauß-Meyse/ Kopp-Meyse.

f Parus caudatus, ein Schwanz-Meyßlein.

g Parus sylvaticus, ein Wald- oder Tannen-Meyßlein.

Gesner.

Parvulus a um, est valde parvus, Klein/ ut: Si quis mihi parvulus anlä luderet Aeneas. 4. En. 66.

q In parvulis esse, est in rebus exiguis versari, mit schlechten Sachen umgehen/ ut: Videte.

converti hoc malum, wenn du nicht etwa vermeinst / weil es erst so schlecht abgelaufen / es könne diese böse Sache nicht zu einem guten Ende gebracht werden. And. 4. 1. 47.

Parumper, Adv. parvo tempore. Ter. And.

b Parumper significat paupis, quali perparum, referturq; ad tempus. Fest.

c Parumper, pro citò & velociter. Non.

Parunda, f. dea parientium, alias dicitur Lucina.

Parus i, vel Parixicis, f. avis multarum, specierum, ut: Parus major, eine Spiegel-Meyse.

b Parus ater, eine Kol-Meyse.

c Parus caeruleus, vel montanus, eine Meel-Meyse.

d Parus palustris, eine Reit-Meyse.

e Parus cristatus, eine Strauß-Meyse/ Kopp-Meyse.

f Parus caudatus, ein Schwanz-Meyßlein.

g Parus sylvaticus, ein Wald- oder Tannen-Meyßlein.

Gesner.

Parvulus a um, est valde parvus, Klein/ ut: Si quis mihi parvulus anlä luderet Aeneas. 4. En. 66.

q In parvulis esse, est in rebus exiguis versari, mit schlechten Sachen umgehen/ ut: Videte.

Parvulus a um, est valde parvus, Klein/ ut: Si quis mihi parvulus anlä luderet Aeneas. 4. En. 66.

q In parvulis esse, est in rebus exiguis versari, mit schlechten Sachen umgehen/ ut: Videte.

Parvulus a um, est valde parvus, Klein/ ut: Si quis mihi parvulus anlä luderet Aeneas. 4. En. 66.

q In parvulis esse, est in rebus exiguis versari, mit schlechten Sachen umgehen/ ut: Videte.

Parvulus a um, est valde parvus, Klein/ ut: Si quis mihi parvulus anlä luderet Aeneas. 4. En. 66.

q In parvulis esse, est in rebus exiguis versari, mit schlechten Sachen umgehen/ ut: Videte.

Parvulus a um, est valde parvus, Klein/ ut: Si quis mihi parvulus anlä luderet Aeneas. 4. En. 66.

q In parvulis esse, est in rebus exiguis versari, mit schlechten Sachen umgehen/ ut: Videte.

de te, quaso, quam in parvulis
firis, sehet doch nur / wie das
Thun so leicht sey / damit ihr
euch plager. l. 4. Acad. circa. med.

In conspectu erat nepos par-
vulus, ob id miserabilis, quod
nondum sentiebat calamitatem,
maxima ex parte ad ipsum redun-
dantem, vor Augen stunde der
kleine Enckel / der Ursachen hal-
ben erbärmlich anzusehen / weil
er sein Elend nicht verstunde /
und doch ihn am allermeisten
betrass. Curt. 632.

Parvus a um, minor minimus,
gering / klein / ut: Beneficium
suum non parvum commemo-
rare. Cic.

Parvi pueri. Horat.

Parvus & angustus locus.
Cic. l. de leg.

b Rem parvo vendere pre-
cio, etwas wolfeil verkauffen.
Cic. pro Cecin.

c Forsitan hic mihi par-
vam habeat fidem, vielleicht mag
mir der wol wenig oder nicht
viel Glaubens geben. Ter. Eun.

d Parva si servaveris, a-
mittes majora, wenn du eines
Hellers nicht achtest / sömpst du
zu keinem Pfennig. Horat.

Paryphes, vestimenti genus, tan-
quam dicas intertextum. Cael.

Pascalis e, c. quod in pascuis ali-
tur, ut: Pascales oves, pro
pascuales. Festus.

Pasceolus i, m. sacculus ex alu-
luta factus. Varro,

Pascha e, f. vel atos, n. πάσχα,
vox Hebraea פסח proprie Ju-
daicū, quod celebrabant olim
decimā quartā Lunā mensis
primi Nisan.

b Pascha Christianorum
est festum resurrectionis Serva-
toris Christi, Ostern / (quasi
ursthēn ab auferstehen.)

c Pascha accipitur pro
agno, qui mactabatur ab Israe-
litis & comedebatur eo festo in
memoriam liberationis ex Aegy-
pto, Exod. 12. v. 21. Et mactat
pascha, i. e. agnum Paschalem.
vid. Marci 14. v. 12.

d Pascha Muhammedano-
rum, Scaliger l. 6. de emend.
temp. duplex statuitur, majuscu-
lum & minusculum. Martin.

Paschalis e, c. ad Pascha per-
tinens, ut: Agnus Paschalis,
das Osterlamb.

b Paschales termini sunt,
intra quos ordinatio Paschalis se-
continet, quorum in Cal. Julia-
no primus est 22. Martii & ul-
timus 25. Aprilis. Comput,

Pascito as, are, Freqvent. stetit
oder offi weiden. Varr. 3. Rust.

Pasco is, pavi, pastum, pascere,
de bestiis dicitur, veluti com-
edere, de hominibus, ut: Mille
greges illi totidemque armata
per herbas pascabant. 4. Met.

b Pascere est pabulum pra-
bere, ot: Bestias pascere, domare,
tueri. 2. Off.

Pastum ire, auff die Füt-
terage ziehen. Plautus.

c Pascere est delectare, ut:
Restabat aliud nihil, nisi oculos
pascere. Phormion. 1. 2. 35.

d Pasci alicujus bibliote-
ca, sich an eines Büchern erlu-
stiren. Att.

e Nummos alienos pasce-
re, est as alienum facere, ut usuris
crescat, Geld auff Zins borgen.
Horat. l. Ep 19.

f Pasci est crescere, juneh-
men / ut: Litor pascitur in vi-
vis. Ovid. l. Amor.

g Pascere in sacris, pro
gubernare, praesse, sumitur Ge-
nes. 49. 24. 2. Sam. 5. 2.

h Pascere, si de Ecclesia
ministris dicitur, norat docere,
& ad normam verbi coelestis Ec-
clesiam ritè moderari. Jerem. 17.
v. 16. Act. 20. 28.

i Pascere, pro consociare,
vel amicum & sodalem esse, acci-
pitur. Prov. 13. 20. Glass. Phi-
lolog. sacr.

Pascor eris, Depon. idem ac Pasco.

Pascualis e, c. quod pastu vivit,
Pascuarii, qui vectigal dant ex
pratorum publicorum locatio-
ne, dicti, quod ea conduceban-
tur causa pascendi. Schard.

Pascuarium ii, n. census, qui
pro pascuis solvitur, ut agrar-
ium, pro agris. Martin.

Pascuum i, n. & pascua orum, n.
ubi pecudes pascuntur, ein
Waid / ut: Lata pascua. Hor.

b Pascua, ut ait Plin. 18.
c, 3. etiam nunc in tabulis censo-
riis dicuntur omnia, ex quibus
populus vectus habet, quia diu
hoc vectigal fuerat.

Pascuis a um, quod pastui a-
pium est, ut: Sylva pasqua,
qua pecudum pascuis est de-
stinata, h. e. in quam jus est
pascendi causa. Schard.

b Pascua rura reddere, i. e.
colere rura, ut apta fiant pa-
scendis armentis. Lucret.

Pases etis, fuit praestigiator, qui
primum Magie nomen me-
ruisse dicitur, frequenterq; e-
misit, & precium rei numerasse,
verum mox nummum non
apud venditorem, sed Pasa-
tem repertum fuisse. Hinc Pro-
verb. Pasetis semibolus, dicitur
de re nova stupendaq; &
praestigiis similima, veluti cum
Orator efficit, ut eadem causa
primum optima, mox pessima
videatur. Erasmi.

Pasiphae es, & Pasiphaa e, f. fi-
lia Solis & uxor Minos Regis
Creta, quam in fabulis ferunt
ex Tauro genuisse Minotaurū,
qui partim hominis effigiem
habebat, partim tauri. Proper.

Pasithea e, f. una ex tribus Gra-
tiis. Catul.

Pasithoe, nomen Nympha mari-
nae. Hesiod.

Paspala e, f. πασάλα, minutis-
simus farina pulvisculus.
Hinc

Hinc Proverb. *Paspalam non habet*, i. e. pauperrimus est.
Pasquillus i. m. libellus famosus, eine heimlich aufgesprengte Schmäheschrieff/dictus à Pasquino, quia columna est, sive statua mutilata in urbe Roma, ubi olim, & nunc, famosi affigebantur libelli.
Passagerius, qui passagis praest, Martin.
Passagium ii. n. locus, per quem transitur: item licentia trans-eundi: & tributum, quod solvitur pro via transitu, ab iis, qui iter faciunt, vox Barbara Martin.
Passales & oves & gallinae appellantur, quod passim pascantur. Festus.
Passer is. Gen. dubii, avis notissima, Spatz oder Sperling, ut: *Passer sylvestris* seu torquatus, ein Ringel. oder Wald-Sperling.
Passer aquaticus, ein Rohr-Sperling.
Passer troglodytes, ein Baum-Sperling. Gesner.
Passer vetulus non illaqueatur, ein alter Sperling lässt sich nicht leichtlich fangen.
Passeres pisces, rhombi & solea, Halbfisch / Schollen / Plateiflein / Butten. Geln.
Passerculus i. m. Diminut. Cic. 2. Divin.
Passernices, Cotes sunt, quae trans Alpes inventiuntur, Plin. 36, 22.

Passibilis e, c. ut: Si passibilis Christus, ei πικρὸς ὁ πόντος, i. e. si passurus esset Christus. Act. 26, 23.
Omne animal habet passibilem naturam. Cic. Tusc.
Passibilis, passionibus obnoxius. Jacob. 5, 17.
Passibilitas atis, f. aptitudo ad recipiendam actionem.
Passim Adv. i. e. sparsim, hinc und her / ut: *Passim ire*, i. e. vagè, zerstreuet ziehen / oder (Barbar.) unordentlich marchiren / de militibus dicitur. Lib. 11. Ep. 13. vide *Ordinatum*.
Passim est undiq; allente haben / ut: *Eo passim confugerunt* ex finitimis locis pessimi quique sine ullo conditionis discrimine Lactant.
Passio onis, f. animi perturbatio, quam Cicero affectionem vocat, Bewegung des Gemüths.
Passio, leiden / das Leiden / hinc pro historia passionis & mortis Christi ponitur.
Passio, ratione subiecti est vel animi, vel corporis; ratione essentiae vel perfectiva, vel destructiva; ratione modi vel realis, vel intentionalis. Metaph.
Passionalis e, c. ad passionem spectans.
Passionarium, Liber continens passiones Sanctorum.
Passive, Adv. modo passivo, significatione patiendi.
Pass-

Passive, promiscue, ut: *Crines per divina colla passive dispersi*. Apul.
Passivitas atis, f. libertas, communitas. Tertull.
Passivus, Adv. promiscue. id.
Passivus a um, promiscuum, vulgare, quod passim est, vel fit aut usurpatur: item ambiguum, inconstans. Martin.
Passivus, passionem faciens: item passionem significans, ut: *Verbum passivum est, quod desinit in or*, & habet activum in o Grammat. Lat.
Passula a, f. vel passula, sive uva passa, sive uva matura violoris exiccata sive calore solis, unde passula dulciores resultant, sive calore clibani, unde dulcoacida. Prostant uvarum passularum potissimum generatricia: (1.) Passula scil. maxima seu Damascena, Zibebæ dicta, Ziebeben / lange Rosinen. (2.) Passula majores, Rosinen / e quibus sunt, quas uvas Massilioticas vocant, blaue Rosinen. (3.) Passula minores seu Corinthiaca, kleine Rosinen / Corinthen. Schröd.
Passum rugosum vel siccum pro prid est, unde & uva passa est, quod sit rugis implicata. Non.
Passum, genus liquoris est, quod ex uva passa cogitur, vinum dulce, nominabant ita, si in vinemia uvam diutius coctam legerent, eamque passi essent in sole aduri. Varro.

Passus a um, à pando, apertus extensus, ut: *Passa vela*, i. e. distenta ac distenta, aufgespannete Seegel. Cic.
Passus capillus, i. e. porrectus & sparsus. Ter. Heaut.
Passus a patior, idem quod perpassus, ut: *Dolores similes passa est*, sie hat eben solche Schmerzen aufgestanden. Seneca.
Pericula plurima passus. Ovid. 3. Trist.
Passus us, m. mensura Geometrica, ein Schritt / ut: *Perragare passibus disjunctissimas terras*, sehr weit von einander gelegene Länder zu Fuß durchwandern. Cic. p. Marcell.
Passus in Geodasia est vel minor, qui continet pedes duos cum dimidio; vel major comprehendens pedes quing.
Pasta a, f. vox Italica notat massam panicam, cui incoctus est cibus, unde *Pastete*, i. e. artocreas. Martin.
Pasta regia, vide *Martius panis*.
Pastas adis, πασάς, thalamus, porticus, coenaculum. Martin.
Pastillico as, are, est in pastillam figuram redigere. Martin.
Pastillum, est in sacris libi rotundum genus. Festus.
Pastillus i. m. massam significat cunjunctamque materiae, orbicularis forma, ein rundes Rädchen. Festus.

b *Pastilli*, idem quod trochisci, runde Kugeln.

c *Pastillos* Rufinus olet, Gorgonius hircum, Proverb. dicendum vel in duos aliquos diversis laborantes vitiis; vel in eundem sui dissimilem, nempe modo loquacior, quam satis, modo impendit taciturnum; interdum pueriliter ineptum; interdum Catone severior; non nunquam profusum; nonnunquam sordidum. Siquidem, ut vitio dandum; si quis hircum oleat, ita & aquæ vituperandum, si quis oleat unguenta. Erasm. *Pastinaca*, herba est seu olus potius, cujus radix pro cibo usurpatur, ut: *Pastinaca sativa lutea*, sive carota lutea, gelbe Möhren/Mohrrüben/gelbe Pastinaken / gelbe Rüben.

b *Pastinaca alba*, weiße oder zahme Möhren/Pastinaken / dicitur & carota alba. Schröd.

c *Pastinaca sylvestris* sive *erratica*, idem quod daucus agrestis, Vogels-Nest. idem.

d *Pastinaca*, piscis, candidam habens oblongam, & in ea aculeum seu radium, quo nihil est venenatius. Plin. autore 9 c. 48. Germanis dicitur, ein Peitsferr/Gifftroch/Stachelrochen/Ängel-Fisch. Gesner. *Pastinaceus a um*, ad *pastinacam* pertinet. Martin.

Pastinatio onis, f. actus agri fodendi, Hackung. Columell. 3. c. 12.

Pastinator oris, m. qui *pastinare* solet, ein Hacker / Weinacker. idem l. 3. c. 12.

Pastinatum i, n. solum fossione renovatum, umgehacktes Land. idem. 3. c. 10.

Pastinatus us, m. ipsa *pastinatio*. Plin. 17. c. 20.

Pastino as, are, est agrum fodere, mit einem Karst umbhacken. Colum. l. 3. c. 13.

Pastinum i, n. ferramentum bifurcum vinitorum, ein Karst oder Weinhacke. id. 3. c. 18.

b *Pastinum*, ipse locus, qui *pastinatur*. Pallad. l. 2. c. 10.

c *Pastina* sive *pastinationes* instituere. l. 7. §. ult. ff. solut. matrim. & l. 76. ff. de verb. significat.

Pastio onis, f. alimentum pectus, est etiam actus ipse *pastendi*, Waidung / it. Futter. Varr. 2. Rust. c. 10.

Pastorius idis, f. instrumentum ferreum sive ligneum, quo equi in naribus aut ore coercentur, ein Knebel/Premse. Lucillus.

Pastophori, sacerdotes sacrosancti Aegyptiorum, honoratiore cateris: Sic dicti, quod ferant pallium Veneris, cui nomen est *pastos*, unde etiam *Venus Pastophorus* est appellata. For. Roman.

Pastophorium ii, n. thalamus, vel atrium templi, vel gazophylacium, vel parvum sacrum ante templum, & videtur dici *pastophorium*, quasi foris sit positum, item dicuntur *pastophoria*, loca pastorum pascendis animalibus apta. Martin.

Pastophorus i, m. qui fert thalamum, epitheton Veneris. id.

Pastor oris, m. cui pecoris *pastendi* cura commissa est, (ein Hirt / ein Schäfer /) ovium propriè, à bubulco enim discernit Juvenal. 15. Sat. 11.

b *Pastor*, hodie idem ac *parochus*, ein Pfarrer / Prediger.

c *Pastor* peculiariter appellatur Christus, ratione suavissimi sui officii salvatoris. Glaff. Phil. sacr.

Pastoralis e, c. quod ad pastorem pertinet, ut: *Pastoralis cantus*, ein Hirten-Gesang / Schäfer-Lied. Claud.

Tectum pastorale, ein Hirten-Haus. Stat. 12. Theb.

Pastoritius a um, idem ac *pastoralis*, ut: *Fistula pastortia*. Cic. ad Attic.

Pastoritiam agere vitam, Hirten-Leben führen. Varr. 1. Rust.

Pastorium ii, n. fiscella, quasi corbis oris, in quam inditur sanum aut aliud ad pascendum. Martin.

Pastorius a um, idem ac *pasto*

ralis, ut: *Pellis pastoria*, pro habitu pastoralis. Ovid. 2 Met. *Pastus a um*, qui cibum vel pabulum sumit, gewaldet / gefüttert / ut: *Boves pasti*. Virgil. 5. Eclog.

b *Pastus* quaestio iudicialis. Cic. pro Cluent. i. c. nutritus. Bud.

c *Pastus a um*, quod bestiae parverunt. Plin. 9. c. 3.

Pastus us, m. cibum, pabulum, Watde / Futter / ut: *Acquirunt & parat pastum & latibula omne genus animantium*. Cic. 1. Offic.

b *Suavissimus pastus animorum*, allerlieblichste Herzens Freude. Cic. 5. Tusc.

Patroci, πατροικοι, simulacra deorum, dii Phoenicum, sive quos in triremium proris statuunt. Herodot.

Patagium ii, n. est, quod ad summam tunicam (mulierum) asui solet, unde & *patagiata* dicitur, & *patagiarii*, qui ejusmodi opera faciunt. Fest.

Patagus i, morbi genus vitis, cum sauciatur longe in ablavageatione. Turneb.

Patalena e, f. dea. August. 4. de civit. Dei.

Patalis e, c. vel

Patulus a um, ut: *Patalis bos*, cujus cornua diversa sunt ac late parent. Plaut.

Patara e, f. urbs Lycia, ubi Apollo dabat responsa. Dicta à

ac patroni videri debet. l. 9. ff. de obseq. parent.

h Pater non solum natura est, sed & religionis & reverentia: unde & dii omnes patres appellantur, ut inquit Servius, & Virgilius.

i Pater significat etiam Senatorem: Nam senatores Patres Conscripti appellantur. Schard.

k Ne patris nomen quidem dicere possit, Proverb. in obscuris vehementer & spurios, inter eos patre natos. Eraslm.

l Ex malo patre non probus filius, Proverb. der Apffel fällt nicht weit vom Stamm. id. m Patris est filius, Proverb. ubi quis mores imitatur patrios. idem.

n Patres allekti, etiam dicebantur, autore Festo, qui propter inopiam ex equestri ordine in Senatus numerum sunt assumpti.

o Patris nomine avos quoque demonstrari iusta interpretatione intelligitur. l. 201. ff. de V.S.

p Pater in sacris pro auctore cuiusque rei sumitur. Genes. 4. v. 20. 21. Job. 38. 28.

q Pater patratus, Fecilius sacerdotum antistes, per quem & bella denuntiabantur, & fœdera percutiebantur: ita dictus, quod ad iurandum patrandum, i. e. sanctendum fieri solet. Liv. 1. 11. C.

r Pater patrimus, qui cum

ipse pater sit adhuc, viventem habet patrem.

s Pater pro doctore, seu magistro, (unde filii Prophetarum.) Jud 17. 10. 2. Reg. 2. 12. & alibi, quo nomine eorum discipuli intelliguntur. Matth. 23. 9. (ubi

ad consuetudinem Judaeorum aluditur, qui Rabinos suos Patres vocabant, iisque summam in tractando docendoque auctoritatem tribuebant.) Glass. Phil. Sac.

t 1. Corn. 4. 15. Patris nomen, & genitura actum sibi in spiritualibus attribuit Paulus, quo innuit se primum Corinthiis predicasse Evangelium, & ad cognitionem eos perduxisse. Act. 18. 8. idem.

u Pater pro principe & superiore. 1. Sam. 24. v. 11. 2. Reg. 5. v. 13.

v Patra & f. poculum amplum ac patens, ein Becher oder Schale/ ut: Implere patram mero, die Schale oder Becher voll Wein schenken. Virg.

b Patra sanguinem excipere. Cic.

Patrculus i, m. Romanus filia sue Sulpitia castitate nobilis. Plin. 7. c. 36.

Paterfamilias patrisfamilias, m. qui primus est, & imperium habet in familiam, siue sit pater, siue impuber, ein Hausvater. l. 4. ff. de his, qui sunt sui vel alieni.

b Paterfamilias cum moritur.

ritur, quotquot capita libera ei esse liberos nostros dicimus. Schard. subjecta fuere, singula familias habere incipiunt, eaque pro patre praesunt. l. 195. ff. de verb. trah. emt.

f Haud canit paternas canones. Prov. de eo, qui a paternis Paterni, heretici (à Pater-moribus degenerat, (er schla-Paterniani, qui haeresis autor statuitur, get seinem Vater nicht nach/ dicti) inferiores corporis partes non à Deo, sed à Diabolo factas opinantur, & omnium ex illis partibus flagitiorum licentiam tribuentes, impurissime vivunt. Hos etiam Venustianos quidam vocant. Augustin. Paternitas atq; f. proprie est affectus paternus.

b Paternitas in Logicis est relatio inter patrem & filium. Paternus a um, est ad patrem spectans, väterlich/ ut: Animus paternus, ein väterliches Gemüth/ Vater-Herg. Horat.

Nullus est affectus, qui vincit paternum, väterliche Zuneigung die größte.

b Pol haud paternum istuc dedisti, traun diß hastu nicht von deinem Vater gelernt/ du hast hier kein Vaters-Stück von dir seße lassen. Adesp. 3. 5. 4.

c Amici paterni sunt, qui cum parentibus amicitiam coluerunt, eamque in filios derivant. pro Sext. Rosc. V.

d Paternos liberos, ut Paulus ait. de verb. signif. recte videtur dicere nostros liberos. Liberos nostrorum liberos non re-

voçant figuram, qua commove-

mus. Paterni, heretici (à Pater-moribus degenerat, (er schla-Paterniani, qui haeresis autor statuitur, get seinem Vater nicht nach/ dicti) inferiores corporis partes non à Deo, sed à Diabolo factas opinantur, & omnium ex illis partibus flagitiorum licentiam tribuentes, impurissime vivunt. Hos etiam Venustianos quidam vocant. Augustin. Paternitas atq; f. proprie est affectus paternus.

b Paternitas in Logicis est relatio inter patrem & filium. Paternus a um, est ad patrem spectans, väterlich/ ut: Animus paternus, ein väterliches Gemüth/ Vater-Herg. Horat.

Nullus est affectus, qui vincit paternum, väterliche Zuneigung die größte. b Pol haud paternum istuc dedisti, traun diß hastu nicht von deinem Vater gelernt/ du hast hier kein Vaters-Stück von dir seße lassen. Adesp. 3. 5. 4.

c Amici paterni sunt, qui cum parentibus amicitiam coluerunt, eamque in filios derivant. pro Sext. Rosc. V.

d Paternos liberos, ut Paulus ait. de verb. signif. recte videtur dicere nostros liberos. Liberos nostrorum liberos non re-

voçant figuram, qua commove-

mus ad iram, vel misericordiam
vocatur παρορσία.

Pathos, πάθος, à Cicerone l. 3.

Tusc. 12. & 3. de Fin. dicitur
perturbatio, siue animi agri-
tudo. Gell. l. 1. c. 16. affectus vel
affectio, eine Gemüths-Be-
wegung.

Patibilis e, c. quod perferri. pot-
est, erleidlích/ ut: Negligenda
mors est, patibiles & dolores
& labores putandi. Cic. 4.

Tusc.
Patibulatus a um, patibulo affi-
xus. Plaut. Most.

Patibulum i, n. autore Nonio
est crux, ein Creuz/ ein Gal-
gen/ ut: Patibulo affigi. Salust.

b Patibulum ab expanden-
do dicitur. Unde & vectem signi-
ficat, quo ostium aliquod pandi-
tur. Ineptè autem Nonius, qui
prosera accipit, quæ minimè ad
occludendum, sed ad occludendum
facta est.

c Patibulum, instrumen-
tum vindemiatorum. Cato.

Patibulus i, m. teste Nonio apud
antiquos Genere Masculino le-
ctum est.

Patiens tis, o. qui patitur. Cic.

Patienter, Adv. moderatè, forti-
ter, constanter, gedultig/ ut:

Patienter ferre. Cic.

Patientia a, f. rerum adversarum
cum virtute tolerantia, Ge-
dult/ ut: Lacedæmoniorum

Lib. 10, 13, Att.
d Consilia saniora a quo a-
moribus summa virtus pone-
batur in patientia, Gedult-
nehmen. Curt. 381.

war bey den Spartanern die
beste Tugend. Corn. 223.

Patientiam prestare, Ge-
dult beweisen. Cic.

b Adolescentia à libidini-
bus arcenda est, exercendaque in
labore patientiaque, & animi &
corporis, die Jugend sol von Un-
zucht abgehalten / und geübet
werden in Arbeit und Gedult/
beyde des Gemüths und des Le-
bes. Cic. Off.

Patinarius a um, dicitur, quod in
patinâ repositum est, ut: Pati-
narias struices adornare, viel
Gericht aufeinander setzen.
Menæch. 1, 1, 26.

Patinarius ii, m. qui patinam cu-
rat, & exercet, heluo, Svet.
in Vitel.

Patina a, f. vasis genus, quo dapes
elixa & jurulenta in mensam
feruntur, eine Schüssel.

Jamdudum animus est in
patinis, mich hat lang gehungert.
Plaut.

Patior eris, passus sum, pati, est
tolerare, sustinere, leiden/ ut:
Non modo facile patiare, sed et-
iam gaudens. Att.

b Pati a quo animo aliquid,
etwas in Gedult vertragen.
Eun. 2, 1, 6.

c Ea omnia mihi sunt pa-
tienda, ich muß das alles leiden,
Lib. 10, 13, Att.

d Consilia saniora a quo a-
nimo pati posse, guten Rath an-
nehmen. Curt. 381.

c Pa-

e Pati i. e. permittere, ut:
Me ad te venire patiaris rogo.
Corn. 99.

Pati aliquem desertum i. e.
derelinqvere ac destituere. Cic.
1. Off.

Patmos πάτμος (Apoc. 1, 9.) In-
sula in mari Egeo, quæ ut

Plinius scribit l. 4. c. 12. patet
circuitu 30000 passuum, in
quâ Johannes Apostolus exul-
latus est. IV. Ca. VIII.

Pator oris, m. hiatus & apertio,
sicut vapor pro vagitu, & ver-
gessen können.

fluor pro fluxu, ut: Quod al-
trinfecus adium patore perfla-
bile. Apul. 3.

Patratio onis, f. consummatio, per-
actio. Cornut. in Pers.

Patratus a um, consummatus, ut:
Maluit patrati, quàm incepti
facinoris reus esse. Tacit.

Patria a, f. Patria dicitur locus,
unde orti sumus, Vaterland/
ut: Patria est, ubicunque vir
fortis sedem elegerit. Curt. 1188.

Patria mihi vitâ meâ mul-
tò carior, mein Vaterland ist mir
viel lieber/ als das Leben. I. Ca-
til. XIII.

Patria ira sci nefas ducitur,
über sein Vaterland zürnen/ ist
eine Schande/ die nicht zu sagen
ist. Corn. 448.

b Patria amicitia propo-
nenda est, das Vaterland gehet
der Freundschaft vor. l. 11, 28.

c Patria parum amans
Lib. 11, 28.

d Patria carere, i. e. exula-
re, im Elend herum ziehen. Lib.
4. ep. 7.

e Patria solum i. e. patria,
ut: Commune patria solum cum
carum, tum dulce atq; jucundum
est. IV. Ca. VIII.

f Nulla est tam familiaris
in felibus patria, quàm solitudo
in status prioris oblivio, unglück-
selige Leute sind nirgend lieber
daheim/ als wo es einsam ist/
und ihres vorigen Wolstandes

g Patria sua cuique iucun-
dissima. Eras. m.

h Patria fumus igni alieno
luculentior, auch der Rauch des
Vaterlandes ist angenehmer /
als in der Fremde das Feuer. id.

i Patria ibi est, ubi bene;
vel quævis terrâ patria Prov. ad-
monens, virum sapientem ac bo-
num, ubicunque gentium vixerit,
felicem esse,

k Patria, est familia. usur-
pat. vet. Lat. interpr. Psal. 96. af-
ferte Domino patria gentium, af-
ferte Domino gloriam & homo-
rem. Martin.

Patriarcha a, f. familia princeps,
ein Erbh. Vater. 1. Paral. 9. &
2. c. 26.

b Patriarcha erat summa
dignitas in Ecclesia orientali, ut
Pontificis in occidentali. Erant
quatuor, Alexandrinus, Antio-
chenus, Hierosolymitanus, & Con-
stantinopolitanus. Martin.

Patricè, *Adverb. more patricio.* Plaut. Casin.

Patriciani, *heretici*, à quodam *Patricio* nuncupati sunt, qui substantiam humana carnis à Diabolo conditam dicunt. Isid.

Patriciatu*s* *us, m.* conditio & dignitas patricii. Svet. in August.

Patricida *e*, idem quod *parricida*, ein Vater-Mörder. Cic. 2. leg.

Patricidium *ii, n.* vide *Parricidiu*.

Patricius *i, m.* (non *patritius* à patribus ciendis. Voss. Art. Gr. p. 149.) *Patricii* nobiles à primis senatoribus oriundi. Hæret *Patriciorum* vel illa vel similis quædam, in quibusdam hodie adhuc Germaniæ urbibus appellatio, Geschlechter/ Stadt-Junker. Romulus centum creat senatores, qui patres ab honore, patricii quæque progenies eorum appellati. Liv. 1. Urb.

b Non omnes senatores erant patricii. Tacit.

c *Patricii* Francia, quospellant, etiam quæ à matre pro-Pares Francia vocant. Suntque quasi duodecim: sex quidem Pontifices, & sex duces militares. Budre, Schard.

d *Patricius* est claro patre natus, antiquâ familiâ satius; nobilis, & homo peculiaris dignitatibus. Martin.

Patricius a um, ut: *Patricius magistratus*. Cic. ad Brut.

Patricius a um, idem ac *paternus*. Plaut.

Patricè Adv. paterno affectu, vöterlich/ treulich/ ut: *Moneri patricè*, väterlich erinnern. Cic. pro Cæl.

Patrimonialis e, c. ad patrimonium pertine*ns*, ut: *Patrimonialia bona principis* sunt bona non principatus, sed ipsius propria, quæ matrimonii iuri ei obvenere, de privata ejus substantia, privatum ejus avarium.

b *Patrimoniale munus*. l. 1. ff. de mun. & hon.

Patrimonium ii, n. dicuntur bona paterna, das väterliche Erb-Guth/ ut: *Disipare patrimonium suum* lautis conviviis, sein Gütlein durchbringen. pro Flacco.

b *Patrimonium suum* gubernare, seinem väterlichem Erbe vorstehen/ ut: *Quorum nemo duos menses potuit patrimonium suum gubernare*. Lib. 10. 7. Att.

c *Patrimonium*, omnem omnium bonorum possessionem appellant, etiam quæ à matre proveniunt, quod viri est, ea parare, & quæ sita conservare. Schard.

d *Patrimonium aliud* est privatum, l. 8. C. Theodof. de jur. fisc. l. Ult. C. de agr. & man. aliud sacrum, l. 1. C. de ind, quod à re privata separari solet & domibus. idem.

Patrimus a um, qui vel quæ liberos habet patre superstite. Liv.

Liv. Festus. Vossius post multas disceptationes in arte Gr. l. 2. p. 245, tandem concludit, penultimam in *patrimus* & *ma-*rimus producendam esse.

b *Patrimus*, quod est patris. For. Rom.

Patrinus i, m. qui de fonte sacro suscepit, pater lustricus, ein Tauf-Pater.

Patriota e, f. ejusdem patriæ, contraneus, popularis, ein Lands-Mann. Martin.

Patrioticus a um, ad patriotas pertine*ns*, id.

Patricassiani, heretici, qui Deum Patrem passum ajunt. id.

Patrisso vel Patrizo as, are, paternos imitari mores, dem Vater nachahmen oder nachschlagen. Plaut. Most.

Patritus a um, quod est patris, vel à patre ortus. Non.

Patrius a um, idem ac *paternus*, ut: *Patrio animo* vinci, aus väterlicher Liebe bezwungen werden. vide *Jus*.

b Hoc patrium est potius consuefacere filium, suâ sponte recte facere, quàm alieno metu. Ter. Adelph.

c *Patrius*, ad patriam pertine*ns*, ut: *Arma patria*. Virg. 3. Georg.

Per patrios precari deos. Curt. 754.

Patro as, avi, atum, are, est efficere, designare, begehren/ aufrichten/ vollenden/ ut: *Pa-*

trare facinus, eine Ubelthat begehren. Liv. 3. Pun.

b *Patrare promissa*, i. e. prestare vel perficere. Cic. ad Att.

c *Patrari* pro confici. Tac. 2.

Patrocinium ii, n. defensio, actio Patroni tuentis Clientem, & per Synecdochen, quævis

tuizio & opitulatio. Fest.

b *Patrocinium* pro advocacione. l. 2. C. de postul.

Patrocinator aris, ari, imbecillitatem protegere, einen vertreten/ verthädigen/ beschützen. Hirt.

6. bell. Hisp.

b *Patrocinari*, i. e. prodesse, suffragari, l. 12. ff. de mort. caus. donat.

Patrocles vel Patroclus, Atheniensis quissiam fuit impensè parcus sordidusque; adeo, ut ne quidem in omni vita laverit. Unde Prov. E *Patrocli* domo venit, dicitur in *Sordidos*. Eras.

b *Patrocli occasio* sive pretextus. Prov. de iis, qui cum obmetum non ausint proprias deplo-rare calamitates, desunt eas sub pretextu luctus alieni. id.

Patrona e, f. eine Fürsprecherin/ Vertreterin. Ter.

Patronatus us, m. *Patronatus jus*, hodie aliter in jure Civili, aliter Canonico accipitur: Nam jure Civili appellatur hoc jus, quod patroni in liberorum persona bonisque habent, operarum scilicet exactionem, inter-

stati successionem, bonorum possessionem contra Tabulas, tit. de jure Patronatus. Jure vero Canonico jus patronatus (seu advocacionem, seu custodiam, seu alio nomine, quis illud appellet,) est jus idoneos rectores in Ecclesia instituendos Episcopo offerendi, &c. quod alicui in Ecclesia acquiritur, eo quod ipse, vel ejus autores Ecclesiam posuerint, edificarint, vel opibus non minimum auxerint, consensu Episcopi adhibito, ex quo jure cum utilitate, honor & on^o simul resultant. Schard.

Patronus i, m. dicitur, qui aliquem in periculo defendit, ein Vertreter / ut: His de causis ego huic causa patronus extiti, dieser Ursachen halben habe ich mich der Sachen angenommen. pro S.R. §. II.

b Chrysogonus agebat, neminem isti patronum futurum. pro Sext. Rosc. XIX.

c Patronus secundum Canones dicitur ille, qui habet jus presentandi aliquem ad beneficium Ecclesiasticum: sed secundum leges, est, qui manumissum servum suum sponte, qui servus dicitur libertus ejus, a quo sic manumissus est. Etiam patronus quandoque dicitur Advocatus, vel e converso advocatus patronus causarum, qui patrocinium praestat, vel patrocinatur; & in prima significatione tria faciunt

patronum. Unde Patronum faciunt dos, edificatio, fundus. Alex. Scot. Voc. Jur.

Patronymicus a um, ut: Patronymicum nomen Grammatici est, quod sub patris nomine significat filium, ut: Priamides i.e. Hector, Priami filius. Priscus.

Patrous Apollo, apud Athenienses dictus est. Alex. Alex. 6, 4.

Patruelis is, c. a patruo dicti sunt patruels: quod duorum patruorum filii sint, zweyer Brüder Kinder. l. 1. §. 1. ff. de grad. & affin. Schard.

Petrueles e, c, ut: Patruels fundi, Martial.

Patruus i, m. Patris frater, ein Better / Vaters Bruder / quod quasi patris loco sit, ut: Patruos sapere, dicitur is, qui patruorum suorum sive majorum refert sapientiam.

b Patruus magnus, frater avi; patruus maximus, frater proavi & abavi, qui & patruus & ab patruus dicitur. l. 2. §. 1. ff. de suis & legit. l. 1. §. 4. l. penult. ff. de legit. tut. Schard.

Patruus a um, proprie quod ad patris fratrem spectat; per translationem vero pro severo accipitur, ut: Metuere patrua verbera lingua. Horat. 3. Carm.

Patulcius, Jani Epitheton, a patendo dictus, quod belli tempore porta templi ejus pateant.

Patulico as, are, est aperiri, pa-

patulum fieri. Plin. l. 21. c. 8.

Patulus a um, apertum, patens, expansum, quod semper patet, offen / ut: Aequor patulum, das offene Meer. Silius.

b Aures alicui patulas praebere, est studiosè aliquem audire, einem fleißig zuhören. Horat. l. ep. 19, 14.

c Fenestra patula. Ovid.

d Patulus, idem quod amplius, ut: Arbor patula, i.e. longè lateq; ramis suis diffusa & distenta. Cic.

Pava a, f. Pavonis faemina, eine Pfauin. Aufon.

Paucies, Adverb. pro raro, (inquit Nonius,) veterum autoritas docet.

Pauciloquium ii, n. sermonis paucitas. Plaut.

Pauciloquus a um, pauca loquens.

Paucitas atis, f. inopia, penuria, Wenigheit / Mangel / ut: A micorum paucitas. Cic. anteq. ir. in exil.

Redigi ad paucitatem, weniger werden / abnehmen. Curtius 184.

b Paucitatem hostium spernere, den schwachen Feind verachten. Curt. 357.

c Semper in paucitate gravior iactura est. id. 748.

Pauculus a um, Dimin. a paucus, ut: Quod imperabit, facito: loquitor paucula, was er befehlen wird / das thue / rede wenig dazu. Ter. Heaut.

Paucus a um, est non multus, wenig / ut: Ad paucos pana, ad omnes metus pervenit. pro Cl.

b Ad paucos redigi, weniger werden / ut: Nobilissimam familiam jam ad paucos redactam penè ab interitu vindicasti. pro Marc. III.

c Ad paucos recidere, bey wenigen bleiben / ut: Nolite sine re per vos artem musicam recidere ad paucos, lasset es nicht geschehen / daß durch euch der Poeten weniger werden. Hec. Prol. 39.

d Ad pauca redire, es kurz machen / ut: Ut ad pauca redeam. Hec. 1, 2, 60. Phor. 4, 3, 43.

Facit hic, quod pauci, der sind wenig / die es so machen / ut sit magistro obsequens. Curcul. 2, 2, 8.

c Jactationem habuit in populo, nec paucorum judicii reprehensionemq; pertimuit. in Or.

f Pauci apud antiquos pro bonis ponebatur, ut multum matis. Nonius.

Pavescio is, fieri, pavidum fieri, in Furcht und Schrecken gejagt werden. Gell. c. 12.

Paventia a, f. dea constituta, ut averteret pavores ab infantibus. August.

Paveo es, ere, plus, quam timere, esse videtur, erschrecken / erzittern / ut: Pectora metu pavent. Ovid. 9. Metam.

Paveratus a um, pressus, pavitus,

d *Pauper sed ingeniosus, eò separant, quòd paupertas ipsa Prov. in hominem tenui cultu, conditio sit, pauperes verò da sed egregio corpore. id.*

e *Paupera hac res est, apud script. verb.*

Plautum legitur.

Pauperulus a um, Dimin. *ziem- titata est, i.e. ignava est opulencia, lich arm / ut: Advena anus verè inopia multarum artium reperitrix est. Erasim.*

Pauperies ei. f. idem quod pauper- f *Paupertas dea, quam tas. Hor.*

Augustam pauperiem pa- Aristophanes in Pluto perias di- cit, & describit, à Gadarae sum- ti id. 3. Carm.

Paupero as, are, pauperem facere. qvòd crederetur artes ad-inve- Plaut. Mil.

Paupertas atis, f. est egestas, men- dicus, Armuth / ut. Pauper- ore pallido, furia similem, nisi tas fecit, ridiculus forem, aus qvòd facem non praefert, pin- Armuth bin ich darzu kom- gunt. For. Rom.

men / daß ich ein Possenreisser worden. Stich. 2, 1, 23.

Paupertas velocior est ex- g *Paupertas & mendicitas est, quatum bonorum anima spi- ercitu. Curt. 722.*

Disciplina Alexandri et- tum vera poenitentia & contri- tia, in agnitione miseriae propria, ram paupertate magistra stetit, Armuth hat auch Alexandrum & desiderio bonorum caelestium kriegem gelehret. Curt. 152.

b — Si ad paupertatem ad- Glaff. Phil. fact. Paupertinus a um, idem quod migrant infamiae, gravior pau- pauper, ut: Paupertina sortis pertas sit, fides sublestior, wenn zu homo, ein armer Stämpler. dem Armuth noch kömmt ein Nonius. böser Name / wird es schwer / und Paula a, f. est quies alicujus rei, der Glaube ist auch schlecht und ut ait Nonius. liederlich. Pers. 3, 1, 19.

c *Paupertas scitè pro exi- b *Pausa in Musicis est in- guitate, Beringfügigkeit / dici- dex soni absentis seu silentii, li- tur, ut: Meriti paupertas, gerin- neola recta expressa, eine Pause. ger Verdienst. For. Rom. in voce Pausanus a um, cessans, ut: Pau- Sermoines.**

d *Paupertatem à pauperie bellum. Marian.*

Pau-

157 *Paulanias a. m. Lacedaemoniorum dux. apud Cornel. Nepot.*

b *Pausanias Macedo, ado- lescens, qui Philippum Regem interfecit. Curt. 47.*

c *Pausanias alius Casa- riensis historicus, qui Geogra- phiam scripsit universa Graecie tum ejus historis. Volaterr. Phi- lostrat.*

Paularius i, m. *qui pausam vo- ce designat. Senec.*

Paulia vel Pausca a, f. *oliva ge- nus: quod non nisi parviendo, hoc est, tundendo oleum emit- tat. Columell.*

Paulias, Sicyonius pictor, lacu- naria & cameras pingere in- stituit. Plin. 38. c. 11. hinc:

Pauliacus a um, ut: *Pauliaca tabella. Horat.*

Paulicape, *παυλικαπή, machi- na quadam erat, qua collo- molentium servorum infere- batur, ne potentiam comede- rent, neve manus ori admo- vere possent. Pollux.*

Paulilypus, poculum erat in con- vivis tertium, Jovi servato- ri dicatum: ita dictum, quod curas abigeret. Qvin etiam Jovem ipsum Sophocles Pau- silypum appellat.

Paulo as, are, *quiescere, ruben- tiane halten / pausiren. Plaut.*

Pauson, pictor quispian fuit in- signi tenuitate, quemadmo- dum apud Juvenalem Co- drus; hinc natum Prover-

bium ferunt, in mendicos ja- clari solitum: *Pausone mendi- cior, ein sehr armer Mensch, ein Bettler. Erasim.*

Pausus i, m. *Deus videtur fuisse, qui pausam & quietem af- ferret. Arnob.*

Pavus vide Pavo.

Pauxillatim, Adverb. pro paulu- lum, sensim, pedetentim Plaut. Rud.

Pauxillisper, Adverb. ut: *Plus decem pondo amoris pauxilli- sper perdidit, i. e. per particu- las. Plaut. Nonius.*

Pauxillulus a um, Dimin. à pau- xillus, ut: *Hoc calore capiun- tur pauxilluli. Ter. Phorm.*

Pauxillum, Adverb. parum ad- modum, gar wenig. Plaut. Capt.

Pauxillus a um, Dimin. à pau- lum, gar wenig. Plaut. Aul.

Pax pacis, f. idem quod concor- dia, Einträchtigkeit / Friede / 1. i. in princ. ff. de pact. ut:

Pacem petere. Corn. 200. 441.

Comes pacis & otii socius

eloquentia. de Clar. Orat.

Pacem non dare tantum,

sed etiam occupare. Curt. 651.

Paritur pax bello. Corn.

Pacis jura firmare, den Friede

den besetigen. Solin. 394.

b *Pacem tota provincia*

constituere, Friede im gangen

lande anrichten. 1. i. ep. 1. Q. Fr.

c *Pacem dirimere, i.e. im-*

pedire, den Frieden zerstören. pro

Cacl. XVIII.

d *Pacem redimere*, den *nim na sceleratè dicam* in 16.
Frieden käuffen / oder zu wege pro Mil. XXXV.
bringen / ut: *Imperium cum re-*
tineri sine vectigalibus nullo mo-
do possit, a quo animo parte ali-
quà suorum fructuum pacem sibi zu gut (halt mirs aber
sempiternam (Asia) redimat atq; weit vor. de Orat.
otium, weil denn ohne Zoll das
Reich nicht kan erhalten wer-
den / mögten die Inwohner wol
mit einem Theil ihrer Güter 7.
ihnen stetigen Friede und Ruhe
schaffen. lib. 1, 1. Qv. Fr.
Gratiam pacis cum aliquo
per obsidem conciliare, vernut-
telt eines Geisels Friede ma-
chen. Curt. 4.
e *Pacem vel iniquā con-*
ditione retinere, den Friede auch
mit unbilllicher Bedingung er-
halten. l. 8, 15. Att.
f *Pacis condiciones asser-*
re, Friedens-Puncten auff die
Bahn bringen. lib. 8, 15. Att.
g *Pace perpetua frui*, in
stetern Friede leben. III. Cat. XII.
h *Otiosa pace frui*, in
gutem Friede leben. l. 12, ep. 16
In perpetuum concordia &
pax firmanur, es wird ein ewi-
ger Friede gemacht. Curt. 2359.
i *Pace tuā dicam*: formu-
la est elegans substituenda vul-
garibus, ne feras agre, quod di-
xero; accipies in bonam partem,
quod dicam, vermercke es am
besten / nim es nicht übel auf/
halt mirs zu gut / ut: *Pace tua*,
patria, dixerim: metuo e-

Cujus ego iudicium (pax
tua dixerim,) longe antepono tuo,
deffen Meynung (halt mirs aber
Bonā tuā veniā dixerim,
de Leg.

k *Pax pro fœdere*. Virg.
Æneid.

l *Pax Cornicum Adverb*,
& significat tantummodo, vel si-

m *Pax* (Ebr. *שלום*)
bonorum illud præcipuum, pro
felicitate omnigena, præsertim in
salutationibus & benedictioni-

n *Pax* (Ebr. *שלום*)
bus, Gen. 43, 22. Rom. 2, 10.
Cum primis verò beneficiorum

o *Pax* (Ebr. *שלום*)
coelestium, merito Christi parti-
um, plenitudinem significat.
Esa. 37, 17. Joh. 14, 27.

p *Paxamas vel paximas*, genus pa-
nis. Martin,

q *Paxamatum*, panis subcinericius.
Isidor.

r *Paxamus i*, m. *cogvus quidam*,
mirè ad jura condienda exer-
citatus, ein guter Suppen-
Koch. Cæl. 7, c. 11.

s *Paxillus i*, m. *Dimin. à palus*, ein
Pflock / Pfahl / ut: *Vel si ita nō*
competit, *paxillis adactis ta-*
bula superponantur. Col. 8, 8.

t *Paxillo paxillum pellere*,
Proverb. einen Keil nach dem
andern schlagen / h, c. *malum*
male,

u *dolum dolo repellere*. Eras.

v *Paxillo nudior*, Prov. 1.
de extrema paupertatis homine
dicitur, idem.

w *Peccator oris*, m. *qui peccat*,
ein Sänder. Hieron.

x *Peccatores pro adulteris*
Justinian. usurpasse, in instit. tit.
fin. *eruditiores contendunt*.
Schard.

y *Peccatrix icis*, f. *quæ peccat*, eine
Sänderin.

z *Peccatum i*, n. dicitur, *quic-*
quid sit parum rectè & con-
tra officium, (veluti delictum
committitur ab eo, qui non fe-
cit, quod facere debuit,) eine
Sünde / Verbrechen / ut: *Pec-*
catum meum esse, confiteor,
ich bekenne es / es ist mein
Versehen / ich habe es ver-
sehen. l. 1. ep. 1. Qv. Fr.

a *Ego me novi & pecca-*
tum meum, ich kenne mich sel-
ber wol / und was ich gesündi-
get. Phorm. 1, 4, 41.

b *Si nunc omne peccatum*
manifestā plecteretur pœnā, nihil
ultimo iudicio reservari putare-
tur: Rursus, si nullum peccatum
nunc apertè Deus puniret, nulla
esse divina Providentia credere-
tur. August. l. 1. de civit. Dei. c. 8.

c *Peccatum aliud est na-*
turale, aliud morale, aliud ar-
tificiale: Illiusmodi est monstrū,
Istiusmodi sunt intemperantia,
avaritia, &c. Huiusmodi est vi-
cium ab artifice commissum,

d *Peccatum in sacris est*
vel Originale vel actuale. 2.
vel veniale, vel mortale. Comp.
Theolog.

e *Peccatum sumitur pro*
peccatore, Esa. 1, 18. *Si fuerint*
peccata vestra tanquam cocci-
num, &c. Glass. Phil. sacr.

f *Peccatum*, idem quod
sacrificium pro peccato expiando
oblatum, Exod. 29, 14. Hol. 4.
v. 8. *Peccatum populi mei con-*

g *Peccatum*, idem quod
pro peccatis. id.
h *Peccatum de Christo*
etiam dicitur, quod verum pro pec-
catis nostris factus sit. 2. Cor. 5.
v. 21. idem.

i *Peccatus a um*, notat eum, qui
peccavit, sicut juratus eum,
qui juravit, ut: *Jam atate eā*
sum, ut non sit mihi peccato
(peccanti, qui peccavi,) igno-
sci æquum, ita bin sekund in
dem Alter / daß man mir /
wenn ich unrecht thue / nicht
übersehen sol. Hec. 5, 1, 11.

k *Peccatus us*, m. idem ac pecca-
tum. Cic. 4. Verr.

l *Pecco as*, v. *atum*, *are*, est de-
linquere labi, versehen / sich
versündigen / ut: *Peccare in*
aliquem, wider einen sich ver-
greiffen. Cic. Att.

m *In Republ. multa peccan-*
tur, in einem Regiment laufs-
sen viel Mißhandlungen mit
unter. Cic. 1. Offic.

c *Peccare* propriè (inquit Sipontinus) significat *adulteriũ committere*: dictum qf. *pellicare*, i. e. *cum pellice rem habere*.

d *Maxima peccantium pœna est peccasse*, das böse Gewissen ist denen/so da übel gethan haben/die größte Straffe. Senec.

e *Peccare bis in bello non licet*, i. e. *in rebus periculosis non tutum est labi*. Erasim.

f *Peccare*, pro morbum *causare*; sic *humores dicuntur peccantes vel quantitate*, vel *qualitate*.

g *Iliacos intra muros peccatur & extra*, zerbrochenen Löpfen findet man an allen Orten. Horat.

Pechys, πῆχυς, cubitus, I. ea pars, qua est inter manum & cubiti gibbum. II. alterum ex duobus illius partis ossibus longius, quod & ulna. Alterum autem brevius os vocatur *radialis*. III. *Mensura pedis* u. nius & dimidii, aut digitorum XXIV. Martin.

Pecia vel Petia a, f. propriè videtur esse frustum de pelle. Græci posteriores habent πῆλιον pro pelle. Martin.

Pecorarius ii, m. qui pecunia siue pecora publica redimit, ut ait Asconius.

Pecorinus a um, quod est pecoris, ut: *Pecorina caro*.

Pecorosus a um, pecore abundans,

ut: *Ver pecorosum*, der Ieng oder Früeling / in welchem es viel jung Vieh gibt. Statius.

Pecten inis, m. instrumentum textorium, der Rapp oder das Blat am Weber. Zeug. Claud.

Arguto conjux percurrit pectine telas. Vrrg. 1. Georg.

b Pecten, quo explicamus & ornamus capillos, ein Rapp. Plaut. Capt.

c Pecten dentale, cratis genus est, & aliorum instrumentum, ein Eggen/ein Hechel/ein Rarten/instrumentum, quo paratus recens textus raditur. Colum. Faber.

d Pecten dicitur pubes. Juvenal. Sat.

e Pecten, musicum instrumentum, quo pulsamus citharam. Virg. 6. Æn.

f Pectines in arboribus sunt lineæ fibrosæ, die Fähr od Strichmen im Holz. Plin.

g Pectines & pectunculi, marinae sunt conchæ. Horat.

h Pecten Veneris, herba, Hechelkam. Matth.

Pectinatum, Advrb. ad pectinis similitudinem, & quæse denticulatum. Plin. 9. c. 33.

Pectinatum rectum, dicitur à similitudine pectinis, in duas partes devexum, ut testudinatum in quatuor. Festus.

Pectiniformis e, c. instar pectinis,

nis, ut: *Fibra pectiniformes*, (in pene.) Anatom.

Pectino as, are, pectine spicas legere, aut segetem metere. Plin. Martin.

Pectitus a um, politus & subatus. Colum. 12. c. 3.

Pecto is, pexni vel pexi, pectum, pectere, explicare & pangere capillum, fâmmen/ut: *Pectere citraq; fucum*, quasi renudatis capillis. Ovid. 13. Metam.

b Pectere citharam, i. e. percutere & distendere pectine chordas, i. e. plectro chordas movere. Sipont.

c Pectere lanam, Wolle fâmmen.

Pector eris, pecti, gehechelt werden/ut: *Et ipsa supra pectitur ferreis hamis, donec membrana decorticetur*. Plin. 19. c. 1.

Pectorale is, n. genus armaturæ, quod ante pectus ponitur, ein Brust-Harnisch / Bruststüd. Plin. 34. c. 7.

Pectoralis e, c. ad pectus pertiens. ut: *Musculus pectoralis*. Vesling.

Pectorosus a um, quod est magni & validi pectoris, wol gebrühet. Colum. 8. c. 2.

Pectunculus, piscis, vide pecten.

Pectus oris, n. pars animalis anterior, à gula usq; ad ventrem, die Brust / ut: *Pectus homini tantum latum, reliquis carinatum, magis volucris*. Plin.

b Pectus non modò cor-

poris superficiem, sed & cor sub pectore significat, atque interdum etiam animum: quem in ipso corde residere, nonnulli antiquorum putaverunt, ut: *Toro pectore, boni gantem Herge*. Cic. 1. de leg.

c *Aperto pectore*, pro eo, quod est vehementer ex animo, animi penetralibus. Erasim.

d *Præligatum gestare pectus*, i. e. insanire, ineptire, delirare. Plautus, Bacchid. 1, 2, 28.

O præligatum pectus, id est insanum pectus. Dicitur de his, qui veneficiis cum vinculis ligati videntur, & illecebris quibusdam defixi tenentur. Turneb. 1. 2. c. 3.

Pectusculum i, n. Dimin. à pectus. Pecus, n. indeclin. in Singul. in Plur. pecua, pecunum, & e. idem ac pecus, sed antiquè. Plaut.

Pecuaris is, n. unde Plurale pecuaria, pecudum greges: item vectigalia. Martin.

b Pecuaris dicebantur omnia, ex quibus Pop. Rom. haberet redditus, quia diu hoc solum vectigal Romanis fuit. Cic. Pecuaris a, f. scientia parandi & pascendi pecoris, ut fructus ex eo capiatur: quæ & res pecuaria dicitur, die Viehezucht. Varr.

b Pecuaris, locus, in quo pecorum greges consistunt & pascuntur.

scuntur, eine Schäferey. id. Pecuarius a um, quod ad pecus pertinet, zur Viehezucht gehörig. idem.

Pecuarius ii, m. qui pecorum curam habet, der mit Vieh umgeht / ein Vieh-Hirt. Cicero.

Pecuiatus, i. e. pecudi similis. Mart.

Pecuda & pecua, veteres dicebant tanquam pecus pecudis, etiam Neutro genere. Non.

Pecudarius, qui instar pecudis impudens est, & temerarius & ut in peculium vertatur, l. 16. ad actiones, antequam respondat, inconsulto profilit. Mart.

Peculator oris, m. qui furtum facit pecunia publica, h. e. qui principi aut populo suffragatur. Schard.

Peculatus us, m. inquit Festus, furum publicum dici coeptum

a pecore, quia ab eo initium liari causa vel peculiari nomine. ejus fraudis esse capit: si qui- l. 2. ff. de tribut. l. 3. §. 1. ff. de in dem ante as aut argentum si- gnatum, ob delicta, poena gra- vissima erat duarum ovium & triginta bouum. Schard.

b Peculatus, est pecunia publica aut sacra furtum, non ab eo factum, cujus periculo fuit. Et ideo aditum peculatum non ad- mittere. Qui ergo ex pecunia sa- cra religiosa, publicave quid ab- tulerit, aut interceperit, aut in rem suam verterit, quive in aurum, argentum, as publicum quid indiderit, aut immiscuerit, peculatus tenetur. l. 1. & l. 9. §. 1. ff. ad leg. jul. de pecul.

Peculiaris e, c. quod ad peculium pertinet, vel quod peculio de- putatur, vel quod peculii pro- prium est, eigen/oder sonder- lich. Plaut.

Testis peculiaris alicujus, Cic. pro Flacc.

Peculiaris servus. l. 1. ff. de Pecul. leg.

b Peculiare vinum, pro servili. l. 9. §. fin. ff. de tritico vino.

c Peculiari nomine fieri di- citur, quod in causam peculii sit, quod in peculium vertatur, l. 16. §. 1. ff. de lib. caus.

Peculiariter Adv. specialiter, pra- cipue, furnehmlich / sonder- lich / insonderheit / ut: His stu- diis peculiariter delector.

b Peculiariter pro specia- liter. l. 2. ff. de tribut. act.

c Peculiariter i. e. ex pecu- liari nomine. l. 2. ff. de tribut. l. 3. §. 1. ff. de in rem vers.

Peculiatu a um, qui magnum habet peculium: qui abundat possessionibus.

b Peculiatu servus, qui peculium habet. l. 18. in fin. ff. de edil. edict.

Peculio as, are, peculium auferre. Plaut. Pers.

Peculiosus a um, qui multum habet peculii. Plaut. Rud.

Peculium ii, n. est quod filius ser- vusve permissu patris vel do- mini separatum a rationibus paternis dominicisque habet, de-

deducto inde, si quid patri do- mino ve debetur, quasi pusil- lum patrimonium, vel pusilla pecunia. l. 5. in fin. ff. de pecul. l. 37. §. 1. ff. de acquir. rer. dom.

b Peculium re, non verbis, augetur, Worte füllen den Sach nicht.

c Peculium capitur etiam pro pecunia, quam quis reposi- tam ad casus repentinos habet. l. 79. ff. de legat. II.

d Peculium Castrense, vi- de Castrensis. c.

e Peculium Palatinorum dicitur etiam Castrense, scil. mi- litum palatii, qui principem se- quuntur. secund. Accurs. C. de Cast. pec. lib. 12. in Rubr.

f Peculium quasi Castrense dicitur illud, quod advocatus ac- quirat, praestando clientulis suis patrociniis in causis, vel quod Magister Grammaticus, Logicus, vel Rhetoricus in scholis suo lu- eratur exercitio, l. fin. C. de inof- fic. test.

g Peculium nupta. J. Cti appellant, quae prater dotem ei dantur, & marito traduntur. l. 13. §. 1. ff. de donat.

h Peculium adventitium est, quod filio advenit ab avo pa- terno vel materno, vel ab altero, ut ex prospera fortuna, & ex te- stamento agnatorum vel cognato- rum, & quod filio advenit, ipsius est, quoad proprietatem. patris vero, quoad ipsum fructum, dici-

tur & alio nomine paganicum adventitium, item Adventitium, si ab imperatore vel Augusto da- tum fuerit, comparatur Castrensi peculio. l. 7. C. de bon. quæ libe.

i Peculium profectitium di- citur illud, quod de rebus paternis vel dominicis proficiscitur, & filio vel servo datur, ut in eo negotie- tur, & illud est patris, quoad pro- prietatem, sed filii vel servi, quo- ad usum fructum, & etiam alias dicitur paganicum profectitium. Alex. Scot. voc. Jur.

k Peculium clericorum est patrimonium eorumdem. l. 16. ff. ad S. C. Treb.

l Peculium etiam pro uni- versis bonis & toto patrimonio, quandoq; sumitur. l. 16. ff. cod. Peculor aris, ari, furari ea, quae ad Rempub. seu principem, seu sacra pertinent, den gemeinen Nutz berauben / eine Gemei- ne / oder einen Fürsten be- stehen.

Pecunia & f. idem quod moneta, Geld / ut: Pecuniam in loco negligere maximum interdum est lucrum, es ist ein grosser Gewinn / wenn man je biß- weilen einen Pfennig nicht ansiehet. Adelph. 2. 2. 7.

Pecunia signata, Münz. Curt. 372.

Pecunia usum non magni- tudine, sed ratione metiri, seines Geldes und Guts sich mit Rath gebrauchten. Corn. 810.

b Quia paululum vobis parare, durch Aufschreiben accessit pecunia, sublati animi sunt, weil ihr ein wenig zu Geld kommen send / werden sie stolz. Hec. 3, 5, 56.

c Pecunia cupiditate ad aliquid adduci, durchs Geld zu etwas betrogen werden. Lib. 1, 1. Qv. Fr.

Pecunia causa omnia facere. Lib. 1, 1. Qv. Fr.

d Argentum lectum est, conveniet numerus, quantum de hui, das Geld ist außgeschossen / und alles gut / es wird eintreffen / und so viel seyn / als ich schuldig gewesen. Phorn. 1, 2, 3.

e Videte quaso, quid potest pecunia? Stich. 3, 1, 9.

f Scio, dulce & amarum quid sit ex pecunia, ich weiß / wie wol und wehe einem ist / Geldes halben. Truc. 2, 3, 25.

g Ferre alicui expensam pecuniam, einschreiben / daß einer das Geld bezahlet hat.

h Ferre alicui acceptam pecuniam, einschreiben / daß einer das Geld empfangen hat. pro Cecin. VII.

i Expensa pecunia lata est Ebutio, pro Cecin. VII.

k Pecuniam muneratam accipere, par Geld empfangen. Corn. 3, 4, 9.

l Pecunias ex metallis facere, durch Bergwerck oitel erwerben. Corn. 1, 4, 7.

m Pecunias per epistolas im-

perare, durch Aufschreiben Schatzung auflegen. id. 771.

n Commodè dixit, quicunque dixit: pecuniam qui non habet, non reddidisse, & qui reddiderit, non habere, die gern zahlen / haben kein Geld. Cic. 2. Off.

o Pecunia appellatio ad ea omnia refertur, quae in patrimonio nostro sunt. Non enim numerata tantum pecunia, sed & corporales res, sive mobiles, sive solae iura, ea appellatione continent. l. 4. l. 5. l. 178. l. 222. ff. de verb. sig.

p Pecunia à pecude dicta, quasi peculium patrisfamilias ex pecude estimatum. Veterum enim tota substantia, ac totum eorum patrimonium in pecudibus repositum erat, omniaque necessaria, fundos, domos, esculentia, pecudibus sibi comparabant. Colum. in praef. Alciat. in l. 4. ff. de V. S.

q Pecunia, vocabulum sumitur vel generalissime, ubi refertur ad ea omnia, quae sunt in patrimonio. l. 5. ff. de V. S. Deinde capitur, ut eas duntaxat res continerent, quas Paulus in l. 2. §. 1. ff. si

cert. petat. in suo genere accipere functionem, i. e. quae pondere, numero vel mensura constant. Denique pro pecunia numerata, Calv.

r Pecunia dea dicta est, quae dat pecuniam. Arnob.

s Pecunia sacrificium facere dicebatur, cum fruges fructusque offer-

offerebantur: quia ex his rebus constat, quam nunc pecuniam dicimus. For. Rom.

t Pecunia absque peculio fragilis. Prov. in quo pecunia notat id, quod praesidii causa reponitur, & à fortunâ potest eripi. Peculium verò id dicitur, quod propriè nostrum est. Admonet autem proverbium, ne totam substantiam uni credamus navis, ne nihil super sit, unde damnum faciat, si navis interierit. Ita solent senes summam aliquam seponere, ne nihil superesset, si res incendio, bello aut furto periret. Er.

u Pecunia anima est miseris mortalibus. Hesiodus, cui ad stipulatur Aristoteles, qui pecunias, velut alteram hominis partem esse, scripsit. idem.

x Pecunia vir, xpoivata, i. e. tanti quisque sit, quantum possidet. id.

y Pecuniae obediunt omnia, Prov. quia citra pecunias quicquam eorum, quae faciendae sunt, confici nequit. id.

z Pecuniae pedibus compensantur, Prov. cuius sensus est: Si longius absit fundus, plus impendiorum esset domino, & minus ad eum redire lucri, id quod damni sarciantur pedibus domini, si non gravetur subinde fundum invisere. id.

aa Pecuniam primum querendam, per Ironiam Horatius scripsit in Epistolis, sententiam-

que vulgò decantatam irridet: O Cives! Cives! querenda pecunia primum, virtus post numeros. id.

bb Pecuniarum cupiditas, Spartam capiet, prater ea nihil. Prov. de iis, qui solâ pecuniâ possunt expugnari, alioquin invicti. idem.

cc Male se res habet, cum id, quod virtute effici debet, tenentibus nihil super sit, unde damnum faciat, si navis interierit. Ita solent senes summam aliquam seponere, ne nihil superesset, si res incendio, bello aut furto periret. Er.

Pecuniarie, Adv. ut: Quoties ex maleficio oritur actio (ut puta ex causa furtiva caterorumque malefactorum) si de eare pecuniarie agatur, compensatio locum habet. l. 10. §. 2. ff. de compensat.

Pecuniarius a um, ad pecuniam pertinens, ut: Res pecuniaria. Cic. ad Brut.

h Pecuniarium fidei commissum appellatur, quo res quaelibet extra libertatem, per fidei commissum relicta est. l. 24. in princ. & l. 39. l. 45. §. 1. de fidei com. libert.

c Pecuniarium fidei commissum appellatur, quo res singulae per fidei commissum relinquuntur. l. 14. §. ult. ff. ad S. C. Treb. Pecuniosus a um, quasi pecunia plenus & dives, Geld-reich.

Varro.

F s

Pecuniosus damnari non potest. Erasim.

Non tam generosus, quam pecuniosus, et in vornehm und reicher Mann. Corn. 147. 801.

Pecuosus a um, tanquam pecuū dives, qui multa habet pecora. Isidor.

Pecus pecoris, n. plerumque gregales pecudes significat, eine Heerde Vieh. & propriè dici de ovibus, liquet ex Plinio. l. 8. c. 47.

b *Pecus* pro multitudine pecorum sive pecudum. Virg. 3. Eclog.

Pecus pecudis, f. omne animal, quod sub imperio, pabulo terra pascitur, ut sunt boves, asini, equi, camelus, oves, capra, autore Valla, allerhand Vieh.

b *Pecus*, dicitur aliquando fuisse masculini generis, quia Ennius dixit pecudi marito. For. R. c. *Pecudes Elephantos* vocat Plinius.

d *Pecus* pro ovis. id. l. 8. c. 7.

e *Pecus* pro omni animali prater hominem. Virg. 4. Georg.

f *Consilio istius pecudis uti volebam*, i. e. hominis. Cic. in Pis.

g *Pecuda etiam Neutro genere dicitur*. Sisenna 4. Hist. Non.

Peda a, f. vestigium humani praecipue pedis. Fest.

Pedagium ii, n. *pedagia* dicuntur, quae dantur a transeuntibus in locum constitutum, a principe, Weg-Geld. Schard.

Pedale is, n. est socculus, qui pedem inducitur. Martin.

Pedaliis, pontificis apud Indos, qui in precibus, quas faciunt ad deos, nihil prater justitiam postulanti: quasi nulla alia regant mortales his in terris. Alexand.

Pedalis a, c. quod est longum pedis vel pedis est, ut: *Pedale spatium*, et in Schuch lang odert brett. Vair. 3. Rust.

Pedamen inis, n. &

Pedamentum i, n. adminiculum, statumen, quo arbuscula, ut vitis, pedatur, i. e. fulcitur, tanquam pede subjecto. eine Stütze. Plin. l. 3. de serv. rust.

b *Pedamentorum* tria sunt genera: unum robustum, sensu xile, ex quercu, castanea, vel juncure, quod rudica dicitur, aliud pertica conficitur, hinc paludatur, & est teres; tertium ob necessitatem ex arundine conficitur. Schard.

Pedaneus a um, idem est, quod *pedalis*. Colum.

b *Pedaneus* iudex appellatur iudex datus & delegatus seu specialis, qui negotia humiliora disceptat, deque levibus causis cognoscit: quasi subsellii iudex. l. 3. §. 1. ff. ne quis eum, qui in ius vocat. l. 4. ff. de tut. dat. conjunct.

Pedarius a um, ut: *Pedarii* senatores dicebantur, quia magistratum curulem nondum ceperant, pedibus in curiam itabant. Nam senatores, qui cum

rulem magistratum gesserant, veterum astate curru solebant in curiam vehi: in quo curru sella esset, supra quam consederent, quae ob eam causam curulis appellaretur. Gell. 3. c. 18.

Pedatim Adv. ut: *Leo tantum & Camelus pedatim gradiuntur*, h. e. ut sinister pes non trans-eat dextrum, sed subsequatur. Plin. 11. c. 45.

Pedatio onis, f. dicitur, cum pedamentis vinea fulcitur. Colum.

Pedatum i, n. Nonius *Pedato* positum pro repetitu, vel accessu. Cato Originum lib. 1. Igitur tertio pedato (i. e. tertio reversi) bellum nobis facere. Sipont.

Nisi pedata (i. e. impetu, in cursu) tertio omnes affluerent. Plaut. in Cist.

Pedatura a, f. ratio metiendi pedibus. Politian. apud Vitruv.

Pedatus us, m. quasi itus, actio est pedantis, i. e. euntis. Martin.

Pedullus i, m. Dimin. parvus pes. c. *Pedellus* idem ac famulus, qui Academico Magistratus inservire solet.

Pedema, πένδυμα, saltus. Martin.

Pedepressim Adv. premendo pedem post pedem. Non. *Pedetentim & pedepressim* dictum est, caute, quasi lenta & tarda ratione. id.

Pedes peditis, m. miles, qui pedibus exercet militiam, ein Fuß-Knecht/ Soldat zu Fuß. l. 1. & 2. C. de appar. mag. mil.

Pedes milito, ich fireite zu Fuß. Curt. 1478.

b *Alexander pedes per nivem & concretam glaciem ingreditur*. id. 384.

Pedes, viator. Plin. 15. c. 29.

Pedestris vel Pedester e, c. dicitur, qui pedibus facit iter, ut: *Exercitus pedestris*, Fuß-Bold/ ein Krieger. Heer zu Fuß. For. Rom.

Pedestris oratio, dicitur numerosa, & secundum metricam rationem, quamvis non sit carmen, composita. Quint.

b *Pedestre iter*, quod vulgo terrestre. l. 1. §. 9. ff. de flum.

Pedetentim Adv. est passim, per passus, Fuß für Fuß/ ut: *Pedetentim & gradatim ad causam aliquam accedere & recedere*, sein allgemachsam einen feinen Anfang zur Sache machen / und auch wol schließen. l. 9. 14.

b *Pedetentim*, est caute, allgemachsam/ sachte/ mit Bedacht / ut: *Caute & pedetentim omnia dicere*, alles mit gurem Bedacht und langsam erzählen. pro Cluent.

Pedica a, f. à pede significat laqueum, quo illigantur pedes, eine Schlinge / Schleife / Sprendel/ Aufschlag.

Pedicinus i, pes gracilis, quo arbor inseritur foramini fundamenti. Martin.

Pedicio onis, pedicis constructio. id.

Pedicosus a um, pedibus, i.e. pediculis obsitus, läusicht. Festus.
 Pedicularia, campestris, herba species. Pancov.
 Pedicularis e, c. quod ad pediculos pertinet, ut: Morbus pedicularis, vide Phthiriasis.
 Pediculosus a um, pediculis abundans, läusicht/voll läuse Plaut.
 Pediculus i, m. pediolus, petiolus vel peduncululus, Dimin. parvus pes, ein Füßlein.
 b Pediculus, dicitur, quo folium fructus aut flos dependet, ein Stiel / ut: Pediculi granatorum. Colum.
 c Pediculos vocat Paul. l. 32. ff. de aur. arg. quibus signa sustinentur, bases, sed tenues quasi parvi pedes. Schard.
 d Pediculus, vermis, cuius diversa dantur animalium species, etne läuß / ut: Creare pediculum. Colum. 8. c. 7.
 e Pediculi Platonis Prov. dictum putant in sordidos, quod Philosophi minimum indulgeant nitoribus externis, dum circa mentis cultum toti sunt occupati: conjectant enim morbo phthiriasis periisse Platonem, Erasmus.
 Pedilon i, n. πῆδιλον, talare, calceamentum varium, Hom. l. 2. & 4. Iliad. loquens de Junonis cultu. Quid dictionem Eobanus vertit Sandalia. F.R.
 Pedio i, vi, ire, non est in usu, sed ejus composita, expedio, impedio.

Pediolus i, m. Dimin. parvus pedis, ein Füßlein/kleiner Fuß. Non.
 Pedissequa a, f. gva dominam sequitur, eine Nachtreterin / Jose. Ter. Andr.
 b Virtutis pedissequa sum divitia. Aut. ad Hicem.
 Pedissequus i, m. qui dominum sequitur, famulus, ein Knecht / Diener / Aufwarter / Nachfolger / ut: Pedissequus tibi sum. Plaut. Mil.
 Peditatus us, m. peditum copia, das Fuß-Volk/das Krieges-Volk zu Fuß. (Barb. Infanterie.) Cic. 5. Phil.
 Peditas are, veteres dixerunt pro ire, Lucil.
 q Pedare, est etiam sustentaculum vitis addere, aut alteri arbusculæ, stützen / aufsteiffeln. Colum. 4. c. 12.
 Peditas ere, priore longâ, crepitum ventris emittere, einen Wind stretchen lassen / feisthen / inferiore gutture loqui. Horat.
 Peditum ire, gehen seine Nothdurff zu verrichtē. Sol. 217.
 b Pedere thus, Prov. in hoc, quorum vitia & placent aut ipsis, aut aliis impendio amantibus. Erasim.
 Pedor vide Pador.
 Pedule is, n. laneus soccus, qui plantis tanquam solum quoddam adversus frigora subternitur, dicitur & pedulis. Martin.
 b Pedules, fascia, dici videntur.

dentur ex, quibus pedes vincuntur, l. 25. §. 1. ff. de aur. arg. Sunt autem pedules fascia pedum aut calceamentorum. Schard.
 Pedulla, talare aut calceamentum varium significat. Fest.
 Pedum i, m. virga incurva, unde retinentur pedes; vel est baculus incurvus, quo pastores utuntur ad comprehendendas oves aut capreas, ein Hirtenstab. Fest.
 b Pedum, lignum, quo lepores fugientes percutiuntur, λαγῶν ἄσπελον. Martin.
 Pedunculus i, m. Dim. parvus pes.
 b Pedunculus maris, vermis marinus est. Plin. l. 32. c. 7.
 Pegani i, n. herba est Diosc. l. 3. quam Latini rutam appellant.
 Pegasa a, f. Thessalia oppidum, quod postea Demetrias dictum est. Propter quod navis longa Argonautarum, Pegasea nuncupatur, quod Jason, qui eam adificavit, filius fuit Aesonis, fratris Pelia, Regis Thessalia. Ovid. 7. Metam. hinc: Pegasicus a um, ut: Pegasicus sinus. Strab.
 Pegasianum, SC. Vespasiani temporibus Pegaso & Pusione consilium factum est, quo hereditatem rebus rogatis hereditatem restituere, perinde quartâ partē in domibus, super quo, tanquam retinere permissum est. Calvin. in jumento, vestes & similia tenerentur suspensa, ein Mantel.
 Pegaseus a um, ad Pegasum pertinens, item celerrimus, Sc. Knecht, For. Rom. ncc, Troad.

Pegaseus a um, idem, ut: Canotare credas Pegaseum melos. Pers. in Prol.
 Pegasis idos, f. Patronym. Pegasisides Musæ dictæ sunt, à fonte, qui πῆγῳ dicitur, quem Pegaseus idu ungula fingitur aperuisse. Ovid.
 b Pegasisides, Nympha, quæ & Najades. idem.
 Pegaso onis, homo jocularis, qui volat instar Pegasi, ein geschwinder Gäukler. Martin.
 Pegalus i, m. equus alatus, δὲν τῆς πηγῆς, i. e. à fonte, quod juxta Pegasi, i. e. fontes Oceani nat' sit, ubi Gorgones habitant. Hunc Hyginus & alii complures Neptuni & Medusa filium dixere, qui in cælum evolârit, ibiq. inter sidera constitutus sit, Arcticum circum spectans. Alii ex Medusa sanguine, quàm Perseus interemerit, natum astruunt. Hic volavit in Holicona, ubi saxu ungula feriens fontem aperuit, & ex eo Hippocrene, i. e. fons equinus est appellatus. Hoc equo usus Bellerophontes in expeditione contra Chimeram. For. Rom.
 b Pegaso velocior, dicitur de pravelocibus. Erasim.
 c Pegasus, instrumentum

Pege es. πηγή, fons erat propē montem Arganthonum, in quem Hylus cecidit. Apol. l. 1.
 Pegma atis, n. πήμα, aliquid concretum & confixum, notatque ornamentum valvarum affixum antis.

b Pegma, machina lignea, in qua statua collocantur & quasi figuntur.

c Pegma in theatrorum spectaculis tabulatum, quod sponte sensim surgebat, taciteque in sublimē creſcebat, sic describit Seneca Ep. 89.

d Pegma est machina solubilis, quā in quorundam supplicis utebantur. Martin.

Pegmaris e, c. Pegmares gladiatores, qui pegmatibus impositi depugnabant, qui ejus contabulationis scansione statim erecti, in conspectum veniebant idem.

Pejeratio onis, f. perjurium, aliis significat deteriorationem, & mutationem in pejus; sicuti melioratio est mutatio in melius.

Pejero as, are, juramentum infringere, & id, quod verbum ac juramento concipitur, non facere, falsch schweren/Endbrutig oder meynedig werden/ut: Ubi semel quis pejeraverit, ei credi posset, etiam si per plures deos juret, non oportet, wo einer einmal meynedig worden ist / so sol

man ihm hernach nicht mehr gläuben / er mag so hoch schweren/ als er jimmer kan. Cic. pro Rab.

b Pejerare dicitur, quod praestitum iurandum contemnit. l. 2. C. de reb. cred. Quod falsum jurat, etiam pejerat. l. 13. in fin. ff. de jurejur.

c Pejerare, non est falsum jurare, sed, quo ex animi sententia juraveris, sicut verbis concipitur, id non facere. Cic. 3. Off. Pejor & Pejus oris, c. Comparati. magis malus, sicut deterior est minus bonus, böser/ärger.

Pejero as, are, pro deteriorem reddere. Schard.

Pejus, Adv. Comparativus irregularis, a malus, ärger/ut: Aetas pejor.

b Pejus odisse, i.e. plus vel magis odisse, ut: Quod neminem pejus odi, ich habe niemanden mehr/denn ihn in A.

Fortasse oderam multo pejus hunc, quam illum ipsum (Cicero) l. 7 Ep. 2.

c Cane pejus & angue odisse, auf's eusserste hassen / als den Teuffel selbst meiden.

Pelagia e, f. mulier Antiochena, voluptatibus & illecebris editissima, quippe qua nulli rei attentius vacaret, quam corpori comendo; tandem tamen animum ad virtutem flexit. For. Rom.

b Pelagia purpurea sunt magna

gna & scabra, Purpur-Schnecken. Plin. 9. c. 38.

Pelagianus vel Pelagius, qui Pelagium monachum Scotum sequebatur. Hi Palagiani liberum arbitrium divinae gratiae anteponunt, dicentes sufficere voluntatem ad implenda jussa divina. Isid. Gerard. Vossius in synonima libris VIII. historiae de controversiis, quas Pelagius, ejusque reliquiae moverunt.

Pelagicus a um, quod in mari vivit, sive quod est ex mari, das aus der See ist / zur See gehörig. Colum. 8. c. 7.

Pelagius a um, idem, ut: Pelagus greges. Varr. 3. Rust.

Pelagus i, m. & n profundum maris, die Tiefe des Meers oder der See/unde etiam pro ipso mari sumitur, ut: Fervet astu pelagus, das Meer brauset. Cic. in Orat.

b Eversum pelagus infimo solo. Senec. Agam.

c Pelage Nominativus Pluralis, idem significat, quod maria, τὰ πελάγια Lucret.

Pelamys ydos, πηλαμύς, piscis, qui & Thynnus dicitur, quod in cano se occultet. Gaza limariā vertit. Plin. limosam l. 9. 15.

Pelanus i, pelani placenta genus, quod Jovi offerri solebat. Is sic conficiebatur: farri, i.e. flori farinae, guttam, seu lacrymam thuris & gummi admiscebant, id excoctum, & in pla-

centam redactum, Jovi cum obolo offerebant. Paulan.

b Pelani, panes communes, qui diis omnibus sacrificantur, siebant illi ex tenuissima farina. Calep. Pelargicus a um, ad ciconiam pertinens.

b Palargici nomi dicti, quae ciconiarum leges, quibus liberi parentes alere jubentur. Id quod in jure quoque cautum est. Schard. Pelargus i, m. πέλργος & πέλργος, ciconia ex eo dicta, quod pennas habeat nigras & albas, ein Storch.

Pelasia e, f. regio Gracia, olim Thessalia dicta. Plin. 4. c. 4.

Pelasgi orum, m. populi, quasi Pelargi, i.e. ciconia: quoniam errabundi ritu ciconiarum per multas nationes iiverunt, vel Pelasgi, a Pelasgo Jovis filio. Plin. 5. c. 31.

Pelasgiadis adis, Patron. progenitili vel Adjectivo, ut: Pelasgiades Urbes. Ovid. 9.

Pelasgus a um, ut: Gens Pelasga. Ovid. 12. Metam.

Pelasgus, f. arbor, alii Eupatelen, alii Stephanum Alexandri vocant. Plin. 15. 31.

Pelecanus i, avis, ein Eßfler oder Schöffler/ à rostri latitudine, de ardearum videtur esse genere. Pullos à serpente occisos, sanguine ex lateribus suis excusso, in vitam revocare dicitur, quod experimento tamen nullo affirmari potest, sed p:ctum

rum magis inventum est. Ca-
lo, cuius formam rostrum ejus
terum vulturem Aegyptium, ne
sursum recurvam, & coracini
fame pulli perirent, femori suo
vulnus infligere, ac sanguine
effluente ipsos pascere dicitur.
Gesner.

b Pelecanus rostro sibi fo-
diens pectus, & sanguinem in pul-
los fundens cum adescriptione hac,
pro lege, & pro grege, symbolum
fuit Alphonsi Regis Arragonum,
quo significavit bonum principem
debere cum periculo vitæ religio-
nem & subditos defendere. Philip.

c Pelecanum instrumentum
Chirurgicum, Faber.

d Pelecanus, est vas circu-
laterim, à figura Pelecani, pectus
suum rostro fodientis, pullos suos
reficientis, (refocillant) nun-
cupatum, amplo ventre sensim
in angustius collum vergente
ubi quis salutem pollicetur, ad-
quod retortum & curvatum os
fert exitum: aut, ubi quis pro-
rursus in ventrem immittit. Hoc
esse conatus, ingens addit malum.
vas in fundo canalem, per quam
ductum à nouissima Pelia fabu-
liquor infunditur, habet, quila,
quem dum filia, à Medea per-
infuso liquore Hermetico sigillo
sua, student ad iuventam re-
occluditur, & calori admo-
vetur. vocare, lebeti fer-
venti impos-
tum occiderunt. Non intempe-
stiviter etiam dicitur, ubi quis,
falsæ spe ductus, inanem sumit o-
peram. For. Rom.

Pelicide; Pelude, est mel co-
ctum, idem.

Pelecinus, herba, cuius siliqua
anticipem securim amulantur.
Dicitur & Hedy sarum, & Se-
curidaca. Dioscor. l. 3, 129.

b Pelecinus, avis, Aristo-
phanes in avibus; sunt, qui feri-
bunt, hanc avem ita dictam, à
Pelides, Patronym. dictus est A-
Pelecini, i.e. Securidaca cornicu-
lio,

cuius formam rostrum ejus
terum vulturem Aegyptium, ne
sursum recurvam, & coracini
coloris imitatur. Martin.

Peleus i, unde Proverbium ha-
betur, Magis sibi placet, quam
Peleus sua macharâ. In cum
competit, qui prater modum
re quapiam insolens est, actu-
met. Agnus autem hunc gla-
dium à Vulcano fabrefactum,
à diis dono datum fuisse Peleo
virtutis ac prudentia symbo-
lum. Quo quidem ille utens,
& in praliis & venatibus con-
sequatur, quicquid optabat.
Erasinus.

Pelias a, f. Filius Neptuni ex Iy-
ro Nympha, filia Salmones Re-
gis frater Nelei, quem à Thef-
salia expulit. Valer. l. Argon.

b Larves Peliam, Proverb.
ubi quis salutem pollicetur, ad-
quod retortum & curvatum os
fert exitum: aut, ubi quis pro-
rursus in ventrem immittit. Hoc
esse conatus, ingens addit malum.
vas in fundo canalem, per quam
ductum à nouissima Pelia fabu-
liquor infunditur, habet, quila,
quem dum filia, à Medea per-
infuso liquore Hermetico sigillo
sua, student ad iuventam re-
occluditur, & calori admo-
vetur. vocare, lebeti fer-
venti impos-
tum occiderunt. Non intempe-
stiviter etiam dicitur, ubi quis,
falsæ spe ductus, inanem sumit o-
peram. For. Rom.

Pelacus a um, ad Achillem spe-
ctans. Ovid.

Pelica, πικρα, poculi genus, vel
vas, à quo aliquid effunditur.

Pelicanus, vide Pelecanus.
Pelides, Patronym. dictus est A-
chilles, à Peleo Eaci Regis fi-
lio,

lio, patre scilicet Achillis, vel
à Pelias adis, hasta, quâ usus
est Achilles. Ovid. ep.

Peligni orum, populi vicini Mar-
sis, ab urbe Peligno, Ovidii pa-
triâ, dicti, hinc:

Pelignus a um, ut: Arva Peli-
gna. Ovid.

Pelioma, πικρα, livor.

Pelion ii, n. mons Thessalia ver-
sus orientem solem, Herodot.
l. 7. hinc:

Pelios a um, ut: Utinam ne in
nemore Pelio! Cic. pro Cæl.

Pella a, f. Urbs Macedonia, cla-
ra quondam alumnis Phi-
lippo & Alexandro ejus filio.
Pomp. Mela. hinc:

Pellacia a, f. fallacia, fraus, de-
ceptio. Lucret.

Pellæus a um, ut: Diadema
Pellæum. Luc.

b Gula Pellæa, apud Mar-
tial. p. deliciis Macedonicis, l. 13.

Pellarius ii, m. qui pelles fuit, su-
tor. Martin.

Pellax acis, o. qui per blandi-
tias decipit, Virg. 2. Æn.

Pellego, vide Perlego.

Pellene es, f. oppidum Achajæ.
Strabo 8. hinc:

Pellenæus a um, ut: Pellenæa
vestis, Prov. ubi priscum no-
tamus cultum. Lepidius erit,
si adhibetur per Ironiam; S.
cui pro laboriosis ac diuturnis
officiis vile munusculum mis-
sum sit. Erasim.

Pelles, vide, Pellis,

Pellex icis, f. (à pellicio deduci
volunt: quod est blandiendo
decipio. Gell. l. 4. c. 3. dicit idē
esse, quasi παλαξ,) dicitur
concubina mariti uxorem ha-
bens, eine Benschläfferin/
Rebsweib / unde Germani-
cum, Baldf.

b Pellex concubina est il-
lius, qui habet uxorem, eog; di-
cat à pallaca, quæ est calibis
concubina Bud. in annot. l. 2. ff.
de orig. jur. l. 144. ff. de V.S.
Pellicator oris, m. qui ad frau-
dem pellicit. Festus.

Pellicatus us, m. adulterium.
Cic. it. Curt. 2.

Pelliceo es, ere, legitur apud
Columellam, ac pro blandi-
tias impetrare positum vide-
tur l. 12. in præfat. nisi locus
corruptus est.

Pelliceus a um, quod est ex pel-
le. l. 24. ff. de aur. & arg.

Pellicio is, pellexi, pellectum, pel-
licere, est blandiendo decipe-
re, anführen / ut: Hospes an-
tiqvis senem per epistolas pel-
lexit, modo non montes aurâ
pallicens, der alte Gast hat dem
Alten durch Schreibē hinan-
gebracht / und ihm fast gûlde-
ne Berge (viel) verheißt / und
wenig gehalten. Phor. l. 2, 18.

Pellicor aris, are, pellicem age-
re. Martin.

Pellicula a, f. est parva pellis.
ut: Sternere lectulos pelliculis
hædinis, sein Bettlager mit
Böck-

Wock's Fellen überziehen.
pro Mur.

b *Continere se suam pelliculā*, est intra sortem suam se continere. Martialis.

c *Veterem pelliculam retinere*, i.e. pristinos mores retinere, du bist noch die alte Haut. Persius Satyr. 5, 12.

d *Pelliculam suam curare*, est corpus molliter tractare, sich guter Tage annehmen. Hor. 2. Sermon. Sat. 5, 8.

Pelliculo as, are, alligatis pelliculis obturare. Colum. 12, 39

Pellio onis, m. qui vestes ex pelliculis facit, ein Kürschner Plaut. Menæch.

Pellis it, f. est cutis detracta, et ne Haut / *Fulva pellis leonis*, eine gelbe Löwen-Haut. I. Æneid. III.

b *Detrahēre alicui pellem*, est animum alicujus detegere Horat.

c *Quiescere in propria pelle*, est suā parte contentum esse, id

d *Pelles varii generis in libris Pandect.* memorantur, ut *Pelles Babylonica*, l. ult. ff. de publican. *Pelles lanata*, l. 78. §. 1. ff. de leg. III. *Pelles indutoria*, l. 25.

§. ult. ff. de auro & arg. & *Pelles* tentoria ad tabernacula & tentoria parata, de quibus l. 7. ff. de suppellect. leg. accipienda est Solebant enim antiquitus sub pelliculis milites tegere. Schard.

c *Pellis pro mantica seu*

pera viatoria, Italica vulgo Valisiz dicitur: quod est pellibus conficiebatur, ein Fellen/Fellisen. l. 5. ff. de suppellect. leg.

f *Pellem caninam rodere*, Proverb. pro eo, quod est hominem maledicum & improbum convictis insectari. Erasim.

g *Pelles lanata, in angulo cubiculi strata*, olim erant pro lecto, (verba sunt Casauboni in lib. 6. Athen. c. 8.) Unde Romanum dormio à *dispa*. Postea inventis lectis, culcitrīs & vestibus stragulis, pauperibus relicta sunt pelles.

Pellitus a um, m. qui pelles habet, vel pelliculis rectus est. Propert.

Oves pellitæ, Horat.

b *Geta pelliti*, h. e. pellibus tecti ad arcendum frigus. Ovid. 4. Pont.

Pello as, are, inusitatum, notat citare, unde appellare. Martin.

Pello is, pepuli, pulsi, pellere, est trudere, treiben / abtreiben / ut. l. 1. qui armis perterritus, fugatus, pulsus est, non videtur esse egestus. pro Cec.

b *Pelli a loco quodam*, von einem Ort abgetrieben werden. l. 10. ep. 7.

c *Pellere aliquem re aliquā*, einen von einem Ding abtreiben / ut: *Judicem nostrum pellere possessionibus armis castrisque*, conatus est. pro Mil. XXIV.

d *Pelli patriā*, aus dem Vaterland vertrieben werden. Att.

c Pel-

e *Pellere ex regione*, aus dem Lande verreiben. Plin. 10, 43.

f *Pellere regno*, von Land und Leuten verjagen. Curt. III.

g *Umbras noctis pepulit*, es ist Tag worden. Catul. de Bercynth.

Pellonea a, f. dea, à qua fingebant pelles hostes. Arnob. l. 4. adv. gent.

Pellos sive Pellus i, carum aviū genus, quæ à Latinis ardea sive ardeola dicuntur. Plin. l. 10. c. 60.

Pelluceo es, pelluxi, pellucere, per medium lucere, durchschneiden / gardurch helle seyn / durchsichtig seyn. Cels.

b *Oratio pellucens*. Cic. de clar. Orat.

Pellucidè, Adverb. durchsichtig / hell / klar.

Pellucidus vel perlucidus a um, & Pellucidulus a um, idem quod

translucidus, durchsichtig / hell / klar / ut: *Vitrum pellucidum*, ein durchsichtig Glas. Cicero.

b *Stella illustris & pellucida*, ein heller Stern. Cic.

c *Fons sonat à dextra tenui pellucidus unda*. Ovid. 3. Met.

d *Pellucidulus lapis*. Catul.

Pelluo is, ni, uum, pelluere, perficere lavare & mundum facere. Colum. 6. c. 8.

Pelluyum ii, n vas, in quo lavantur pedes, à lotionem pedum dictum, ein Fußbecken / Fuß-Gesse, Festus.

Pelopea a, f. Thyestis filia, quæ à patre gravida facta insigni forma infantulum peperit, quem ne incestus immoresceret, in sylvis deposuit. hic à pastore repertus, lacte caprinoductus est, unde Ægisthus vocatus. Senec. in Thyest.

Pelopeas adis, f. Patronym. ut: *Pelopeis idis, f.*

Mycena Pelopeis. Virg. 2. Æn. *Pelopeus a um*, unde fabula de *Pelope scripta*, *Pelopea dicta* est. Juven. Sat. 17.

Pelopeus a um, idem, ut: *Mænia Pelopea*. Virg. 2. Æn.

Pelopidas a, m. Thebanus, dux militaris rei. Plutarch. Corn. Nep. 466 & seqq.

b *Pelopida dicti sunt*, qui à Pelope originē duxerunt. Cic.

Peloponesia a, f. mulier, quæ quingvies quaternos enixa est. l. 3. ff. si pars hæ. pet.

Peloponnesiacus a um, ad Peloponnesum spectans, ut: *Peloponnesiacum bellum*. Cic. 1. Offic.

Peloponnesius a um, idem, ut: *Peloponnesia civitates*. Cic. At.

Peloponnesus i, peninsula in Achaia, quæ hodie Morea dicitur.

Pelops is, m. Tantalus potentissimi Phrygum Regis filius. Hic cum Hippodamiam Oenomaus Pise Regis filiam, conjugem desiderasset, iniquissimis conditionibus propositis, ab Oeno-

mao rejectus est: quæ res bel-
lum suscitavit, in quo Myr-
tilo præfecto suo proditore, re-
gno Oenomai Pelops positus
est. Cic.

Peloria orum, pl. sunt festa apud
Theffalos, eademq; apud Cre-
tenses Hermea, anniversarios
enim dies habebat, quibus ex-
aquato jure, servi dominiq;
socii & pendere pares, communem
libertate fruuntur. For. Rom.

Peloris idis, f. genus concha,
chamæ majus, inquit Eusta-
thius, idcirco propter magni-
tudinem sic appellatur. Hor.
2. Serm. Sat. 4.

b Peloris, idem quod Pello-
rus. Cic. 7. Verr.

Pelorus i, Promontorium Siciliae
Italiam versus, à Peloro gu-
bernatore navis Annibalis, ibi
sepulto. Lucan. 1. 2.

Pelta æ, f. scutum brevissimum,
in modum lunæ jam mediæ,
ein runder Schild / welchen
die Fußknecht brauchen / ut:
Peltam Iphicrates pro parma
fecit. Corn. 324.

Luna pelta. Virg. 1. Æn.

Pelasta æ, m. Pelasta à pelta
dicuntur pedites, Fußknechte.
Corn. 324.

Pelasticus a um, ad pelastam
pertinens, Martin.

Pelatus a um, qui pelta utitur.
Liv. 8. Pua.

Peltifer a um, peltam ferens,
ut: Peltifera puella. Stat. 12.
Theb.

Pelvis is, f. à pedum lavatione,
ein Becken.

b Pelvis, sinus aquarius,
in quo varia perluntur. Non.

c Pelvis Anatomicis dici-
tur infimus abdominis fundus, ubi
vesica urinaria situm obtinet.

Pelusiacus, Pelusianus, &
Pelusius a um, ad Pelusium per-
tinens, ut. Ora Pelusia. Lucan.

b Pelusiana mala, Colum.
1. 5. c. 10.

c Pelusiaca paludes Claud.
Pelusiotæ, populi in extremis fi-
nibus Ægypti, Pelusium oppi-
dum incolentes, ea in parte,
quæ Ægyptus Arabiae contera-
mina est. Hieronym.

Pelusium ii, n. unum ex ostiis
Nili, & civitas in quadam
Ægypti parte, quæ Augusta-
nica est appellata, prope The-
baidem. Hanc urbem condidit

Peleus, Achilles pater, moni-
deorum post lustrationem.

Plin. 7. c. 34.

Peminosus a um, i. c. mali odoris,
inquit Festus à pedore dictum.

Pemmatas, n. pemmata πέμματα
sunt bellaria, mensa secunda,
cupedia. Diosc.

b Pemmata sunt azyma,
Placenta sunt in clibano assa, atq;
mox cum extracta sunt, in mel ca-
lidum injiciuntur. Galen. 1. alim.

fac. c. 3.

Pemphinx, πέμφιγξ, flatus, gat-
ta, nebula, pulsus crebrior.

Hinc pemphingodes febres,
quæ

quæ spiritibus affluunt, inter-
pretantur. Hippocr. 1. 6. de
morb. vulgar.

Penarium ii, n. locus, ubi penus,
i. e. res ad quotidianum vi-
ctum necessaria, conduntur,
eine Speise-Kammer.

Penarius ii, qui penum curat, con-
fector, cellarius. Martin.

Penarius a um, ad penum pertinens,
ut: Cellapenaria Varr.

Penatesium, dicti sunt dii (in-
quit Cic. 2. de n. d.) sive à pe-
nucto nomine, sive ab eo.

quod penitus insident, die
Haus-Götter / ut: Patrii pe-
nates. Virg. 2. Æn.

b Penates, pro adificio sive
patria, ut: Ejicere aliquem è suis
domibus. Cic. pro Quint.

Penatiger a um, penates gerens,
ut: Penatigero Ænea. Ovid.
15. Metam.

Penator oris, m. qui penum ge-
stat Cato.

Pencina, lacinta, vel stola. Isid.

Pendens tis, o. hangend / ut: Pen-
dentes ala. Plin. 10. c. 38.

b Pendens (in fodinis,) das
Hangende. Agricola.

Pendeo es, pependi, pensum, pon-
dere, est suspensum esse, han-
gen / ut: Pendere ab humero,

an der Schulter hangen.

b Pendere arbore vel ex ar-
bore, an einem Baum hangen.

5. Verr.

c Ex unius tui vita pendet
omnium, an deinem Leben hän-

get aller Leben. pro Marcel. VI.
Spiritus meus ex te pependit,
mein Leben hat bey dir gestan-
den. Curt. 225.

d Ex quo verbo tota illa
caussa pendeat, an welchem
Wort jene ganze Sache hienge.
de Or.

c Salus nostra spe exigua
pendet, unser Hehl hängt an ei-
ner kleinen Hoffnung. pro Mur.

Obscura spe & caca expe-
ctatione pendeo, ich hoffe und
warte auff ungewisse Dinge.

f Promissis illis, quæ osten-
dis, non valde pendeo, auff die
Verheissungen / welche du thust!

habe ich nicht viel / daß Herz ist
mir nicht dran gewachsen.

g Non aliunde pendere, ket-
nem andern zu Gebothe stehen /
oder unterworfen seyn. lib. 5.

Ep. 13.

h Animi pendere, id est, du-
bitare, anxium esse, ut: Animi
pendeo de te & de me, ich zweiffele

an dir und an mir. Att.

Animus pendens. Curt. 496.

i — Ego animo pendeo, quid
illud sit negotii, ich zweiffele / was

das seyn möge. Merc. 1. 2. 18.

k Clitipho cum spe pende-
re, lit animi, der Clitipho wird bey
der Hoffnung in Zweifel stehen /

er wird nicht wissen woran er ist.

Heavt. 4. 4. 5.

l Pendere est cessare, inter-
rumpi, hangen bleiben / inshan-

zen gerathen / ut: Pendent oper-

interrupta, i. e. intermittuntur ad
empus. 4. Æn. 18.

m Pendere rei dicebantur,
quod eorum nomina in program-
mate, seu tabellâ pendulâ suspen-
saerant, an dem Bret hangen.
Sveton.

n Pendens vindemia, non-
dum lecta. l. 26 ff. de act. empte.

Pendiculus, i. e. funiculus, la-
gus, ex quo aliquid pendet.
Martin.

Pendigo, velamen quo amiciun-
tur simulacra. Arnob.

Pendo is, ere, propriè est pondera-
re, wâgen / ut: Pecuniam non
numerare, sed pendere, das
Geld nicht zählen / sondern
wâgen.

b Pendere est largiter dare,
ut: Pendere pecuniam, Geld
reichlich dargeben. Barb. expen-
diren / spendiren. Lib. 1. i. Qv. Fr.

c Pendere est solvere, zah-
len. l. i. ff. si ager. vect.

Pendere alicui quotannis
pecuniam, einem jährlichen
Geld zahlen. pro Prov. Conf.

d Tributum pendere, Tri-
but geben. Qv. 8. Metam.

e Pendere vectigal, Zoll ge-
ben. Qv. Fr.

f Pendere pœnas pro scele-
re, einer Ubelthat halben ge-
strafft werden. Lucret.

g Pendere pœnas tergo,
Streiche auff dem Rücken zur
Straffe empfangen. Heavt. 4. 4. 6.

h Pendere supplicia, am-

leben gestraffet werden. Plin.
l. 29. 4.

i Pendere est estimare, ach-
ten / ut: Parvi pendere, wenig
achten / verachten. Magni pende-
re, hoch achten. Nichil pendere,
nichts achten. Flocci pendere, ge-
ring achten / in Wind schlagen.
For Rom.

k Non levi conjecturâ res
penditur, die Sache beruhet nicht
auff schlechten Ruchmassun-
gen. pro S. R. XX.

l Pendere actus pro proro-
gare, & differre. l. fin ff. comm.
præd.

Pendulus aum, quod pendet, ut:
Pendula tela. Ovid.

b Pendulum vinum, zâhet
Wein / der sich zeuget.

Penè Adv. fere, propè, propemo-
dum, fast / bey nahe / schier / ut:

Penè dicam. Cic. pro Rose.

Penelope es, f. filia Icaris & exor
Ulyssis, cui ad bellum Trojanum
profecto, fidem & pudicitiam
servavit, licet a multis procis
solicitareretur, quos lanificio
frustrare solebat. Nam his sem-
per se consensuram, absoluta
tela, pollicebatur. Sed, ut eos
longius frustraretur, nocture-
tatebat, quod interdum texuif-
set. Dicta ab aribus, quæ pene-
lopes dicuntur, cum prius Ar-
nea vocaretur, quasi abjecta,
repudiataque. Etenim in ma-
re projectam ab Icario Peri-
bæaque parensibus, forunt e-

du-

ducatur à Penelopibus. F. R.

b Penelopes telam retexit, 7. 27. sunt mors aterna, ex qua
Prov. du wirst auff ungewiß revocari, & reduci hominem da-
Dina vertröstet / deine Sachen mnatum ad valon est. Ela. 26. 20.
haben keinen Fortgang / gehen
zu rück. Erasm.

Penes, Præpositio, ferè idem,
quod apud, bey / ut: Penes te
est, i. e. in tuâ potestate est, es
steht bey dir.

b Penes te culpa est, du bist
Schuld dran. Hæc. 4. 1. 21.

c Penes auctores sit fides, i. e.
ad autorem spectat fides ejus rei,
quam facit, der autor mag ver-
antworten / was er thut. Valla.

Penetrabilis e, c. quod facile pe-
netrari potest, ut: Penetrabile deos & c. (Cheruseorum regio-
frigus, eine durchdringende
Kälte. Virgil.

b Corpus nullo penetrabile
telo, Stahl = eisen fest. Ovid. 13.
Metam.

Penetrabile is, n significat omnem
partem domus interiorum, vel
templi, licet sit intectâ, ut ait
Servius; seu omne, quod in in-
timis partibus est, ut vult Valla,
ein innerlich Gemach / alles
was gar inwendig im Hause
ist / ut: Arcana tecti penetra-
lia. Stat.

b Penetrabile celestis com-
fortii, quo in cœlis fruuntur beati,
symbolum est. Cantic. 1. 4. In Plu-
rali autem mansiones illas multas
notat in domo Patris. Joh. 14. 2.

c Penetrabile usurpatur de
cœli parte Australi. Job. 9. 9. 12. 33.
c. 37. 9.

d Penetrabilia mortis, Prov.

sunt mors aterna, ex qua

Penetrabilia seu cubacula

populi Dei, sunt mortis temporalis

Phil. Sacr.

Penetrabilis e, c. quod intus est, ut:

Penetrates dii, abditi ac pene-
trales fori, i. e. interiores Cic.

b Penetrabile sacrificium, in-
quit Festus, quod in interiore
parte sacrarii conficitur.

c Ille fas patriæ, libertatem

avitam, penetrabilis Germania

neutrari potest, ut: Penetrabile deos & c. (Cheruseorum regio-
nem videtur appellare penetrabile
interior.) Tacit. l. 2.

Penetratio onis, f. penetrandi a-
ctus. Apul.

Penetratus aum, ut: Limina pe-
neirata mortis. Stat. 4. Sylv.

Penetro as, are, est penitus intra-
re, hinein tringen / ut: Penc-
trare in urbem. Liv. ad urbem.

Ovid. per cœlum, Cic. sub ter-
ras. Cic.

b Penetrare se alicubi, sich

momit einmischen / sich zu was

nöthigen / ut: Ist hac ego mihi

fortii, quo in cœlis fruuntur beati, semper habui atati tegumentum

symbolum est. Cantic. 1. 4. In Plu-
rali autem mansiones illas multas
notat in domo Patris. Joh. 14. 2.

c Penetrabile usurpatur de
suum adimerem alteri. Trin. 2.

c Penetrare fugā ad locum aliquem, mit der Flucht sich an einē Ort begeben. Curt. 206.

Penetrare ad interiora regionis alicujus. id. 542. 1974.

d Contagia morbi penetrant in animum. Lucret.

Penia a. f. πείρα paupertatis dea, quā cum prolem desideraret, Porō (i.e. copia) dormienti accubisset, atque ex eo gravidam factam, Amorem peperisse fingitur, naturā varium, & ad omnia sese vertentem: ut qui Patre pono, sapiente, atque in ipso omnium habente rerum copiam, matre autem inope, ac, ob paupertatē semper aliorum copiam appetente, natus esset. Plutarch. de Iside & Osiride.

Peniculamentum i. n. pars vestis, quae terram attingit. Non.

Penicillum vel Peniculum i. n. notat, quo calceamenta, vasaque terguntur, eine Rehr-/ Bürste/ Rehr-/ Besen/ Borst-/ Wisch Fiebant olim ex caudis animalium. Festus.

b Penicillum, instrumentum pictorum, ein Pinsel. Plin. 35. c. 10.

c Penicillum, quo vulnera curantur, vel ideo, ne claudantur, vel, ut aperiantur magis, fiunt ex linteolis conceptis, ex medulla sambuci, vel ex spongia, ein Wische/ Meißel. Plin. Cell. Peniculus vel Penicillus. idem. Peninsula a. f. quasi pene insula, serunt, ita tueruntur, ut & pennis fo-

ein Eyland/ halbe Insel/ undiq; ferē aquis clausa & brevitantum angustia, quā dicitur isthmus, continenti adnectitur. Georg.

Penis is, ab antiquis vocabatur cauda, unde etiamnum offa porcina cum cauda in canis puris offa penita vocatur; & peniculi, quibus calceamenta terguntur, quos ē codis extremis faciebant antiqui, qui tegerent ea. Festus.

b Penis, dicitur membrum virile, das männlich Glied. Cic. Penissimē, Adver. Superlativus a pene. Plaut. Aulul.

Penitus, Adv. intrinsecus, gar drinnen / ganz inwendig / prorsus, omnino, durchaus / gänzlich / ut: Abditum penitus aurum & argentum effodere. Cic. 2. Off.

b Penitus cognoscere, persequi & usq; ad interiora. Cic. 1. Off.

c Abrasa penitus supercili-

d Penitus, quasi dicas remote, aut longē. Virg. 1. Aen.

e Penitus intrare familiaritatem alicujus, eines gar geheimes, einen guten Freund werden. Cic. pro Catil.

Penitus a um, vide Penis.

Penna a. f. avium sunt tegumentum, Federn/ ut: Penna remiges, Schwing-/ Federn. Zehn.

E quibus pullos cum exclu-

veant, ne frigore ladantur. Quint. 1. 1. c. 6.

b Penna alicui renasci dicuntur, cum auctoritatem pristinam recuperat, die Federn wachsen ihm wieder. Att.

c Majores pennas nido extendere, est amplius se efferre, quam fortuna ferat, sich über sein Vermögen herauflassen. Horat. 1. Ep. 21.

d Sine pennis volare haud facile est, ohne Federn zu fliegen/ gehet schwer zu/ wo zu man keine Mittel hat/ kan man schwerlich gelangen. Petron. 4. 2. 49.

e Penna etiam dicitur in sera, quā dum ex chalybe cusare sultat, obicem claudit, die Feder an einem Schloß. Zehn. Nom.

f Penna marina, inter Zoophyta refertur, Meer-/ Federn. ibidem.

Epistola pennā praecepit missa Juvenal. Sat. 4. Nuncius celerē epistolā missus, ein in geschwinder Eyl aufgefertigte Post oder Brieffe. vide Voss. 1. 1. art. Gram. p. 126.

Pennalis is, m. vox ficta, quā novellum studiosum Academiae intelligebant, forsan inde, quod pennario sive atramentario, de collo appenso, lectiones frequentabant novelli; Hinc Pennalis vox itidem efficta, quem probationis annum appellare solebant.

Pennarium ii, n. idem ac calamarium.

Pennarius a um, ut: Pennaria theca. Plin.

Pennatus a um, quod pennas habet, gefiedert/ ut: Pennatorum infœcunda sunt, quæ ad uncōs habent ungues. Plin. 10. c. 25.

b Pennatum telum, ein gefiederter Pfeil oder Polzen. Plin. 34. c. 14.

c Pennatus equus, i.e. pegasus. Plin. 8. c. 21.

d Amores pennati. Claud. 2. Paneg. Penniculum i, n. ala parva. Martin.

b Pennicillum, pinna illa, quæ in fastigio adificiorum posita est, ad observandos ventos, ein Fähnlein aufm Hause/ Wetterhahn. For. Rom.

Pennifer a um, pennas ferens. Cato.

Penniger a um, gerens pennas, ut: Animantium genus pennigerum, allerhand Flügelwerk/ Vogel. Cic. de Univers.

Pennipes edis, pennatos habens pedes, das Federn an Füßen hat.

b Perseus pennipes. Catul. Pennipotens is, o. avium epitheton, quod pennis plurimum valeant, das mit Federn fliegen kan. Lucret.

Pennula, f. Diminut. ein Federvogel. Cic. 2. nat. deor.

Pennus a um, antiquis idem quod acutus, unde pennum acumen. vide Isidor. 1. 19. 19.

Penſa vide penſum.

Penſatio onis, f. pro compenſatio-
nis, quæ ex prædiorum urbano-
rum locatione percipitur: quæ
dum apud Ictas reperire eſt, verò ex ruſticorum, merces. l. 27.
l. 39. ff. ſolut. matrim. l. 67. §. 29. ff. de hæred. pet.

4 ff. de legat. 2.

Penſator oris, m. libripens. Plin.
33. c. 3.

Penſculatè, Adv. cum pondere
& juſto examine. Gell. 1. c. 3.

Penſculator oris, m. qui aliquid
penſculat, ac velut trutina
ponderat. Gell. 17. c. 1.

Penſculo as, are, idem quod pen-
ſitare. idem.

Penſilis e, c. ſublimis, ſuſpenſus,
ut: Penſilis hortus, qui ſupra
adificia factus eſt. Curt. 854.

Penſilis lychnus, ein Hen-
ge-licht / Lampe.

Penſile geſtatorium, ein
hangender Wagen.

b Penſilem ſe fecit, er
hat ſich ſelbſt erhenct.

c Penſilem gradum paula-
tim innuens. Apul.

Penſiliter, Adv. leviter. Martin.

Penſio onis, f. dicitur id, quod
pro re aliqua ſolvitur, Zinß/
ut: Penſio expedita, gangba-
re Zinſen. l. 16. 24.

b Penſio propriè eſt merces
inhabitationis adium alienarum,
Hauß. Zinß. l. 55. ff. de condi-
ct. l. 39. §. 1. de legat. 1.

c Penſio præſtationem ſo-
lutionemque, certis temporibus
diviſam ſignificat, terminum ſol-
vendi vulgo vocamus. l. 3. ff. de beneficiis penſare, mit geringen
annu. legat.

d Penſio, fere dicitur pecu-
nia, quæ ex prædiorum urbano-
rum locatione percipitur: quæ
dum apud Ictas reperire eſt, verò ex ruſticorum, merces. l. 27.
l. 39. ff. ſolut. matrim. l. 67. §. 29. ff. de hæred. pet.

Penſionarius ii, m. qui penſionem
ſolvit, Lex. Angl.

Penſitatio onis, f. ut: Penſitatio-
nes publica dicuntur ſecun-
dum Azonem, exactiones tri-
butorum, vel veſtium, vel ar-
genti, quæ à certis perſonis de-
bebantur fisco: ſed & ea, quæ
ad viarum vel pontium reſer-
vationem præſtanda ſunt à poſ-
ſidentibus, Wege - Geld.
Schard.

Penſitator oris, m. ponderator. Gell.
17. c. 1.

Penſito as, are, ſape vel frequen-
ter ac diu ponderare, examina-
re, oft erwegen / fleißig be-
trachten / ut: Is demum præſe-
cto vitam aqua lance penſita-
bit, qui ſemper fragilitatis hu-
manæ memor fuerit. Plin. 7. c. 7.

Penſiuncula a, f. Diminut. parva
penſio. Colum.

Penſo as, are, Freq. vent. ſape pon-
derare, erwegen / betrachten /
ut: Secreta æſtimatione penſa-
re aliquid, etwas bey ſich in
geheim erwegen. Curt. 220.

b Singula animi conſulta
penſare, ſich wol beſinnen. id. 1701.

c Vires ſuas penſare, ſeine
Macht wol betrachten, id. 1878.

d Exigua impenſa magna
habere? Pa. Quanta mea ſapien-

Ro-

Roften groſſe Gutthaten ver-
gelten. idem 1927.

e Penſare vicem, pro ſup-
plere. Plin. 31. c. 8.

f Penſare argento, pro eme-
re. Columell.

g Penſare, præmere. idem.

h Penſare, pro redime-
re. Liv.

i Penſare, pro compenſa-
re, einbringen / erſetzen. Tac.

Penſor oris, m. qui pendit ſeu
examinat aliquid. Martin.

Penſum e, n. idem ſerè, quod
cogitatum, Das man bedacht /
ut: Nec mihi adeſt ad illum
penſi, i. e. nihil curo illum,
floccifacio. Trucul.

b Penſum meum lepidè ac-
curabo, ich wil das / was mir
gebührt / wol in acht nehmen.
Bacchid. 5, 2, 34.

c Penſum meum, quod da-
tum eſt, conſeci (vel abſolvi),
ich habe nun Genſerabend. Per-
ſa 2, 4, 1.

d Penſi eſſe vel habere,
eſt magni æſtimare, hoch ach-
ten / ut: Neq. id quibus modis
aſſegveretur, dum ſibi regnum
pararet, unquam penſi habebat.
Salluſt.

e Nihil penſi habere eſt
floccifacere. Budæus.

f Conditio penſor, i. e. me-
lior, & quæ penſi magis ſit ha-
benda, ut: — Utra ſit conditio
penſor virginemne, an viduam
habere? Pa. Quanta mea ſapien-
tia eſt. Stich, 1, 2, 61.

g Penſum, manipulus la-
na vel lini, qui pendet ex colo-
re fuſo irahitur: unde irahere
penſa, pro eo, quod nere dicimus,
ut: Penſa inter virgines partien-
tem. Juſtin. 1. 1.

Penſum pro filiis. Virgil.

9. Aeneid.

Penſura a, f. idem quod penſio,
Varro de ling. Lat. 4.

Penſus a um, ponderatus, exa-
minatus, cogitatus. Martin.

Pentacoſiomedimni, fuerunt pri-
mi ordinis cenſiti apud Athe-
nienſes, quaſi quingentis me-
dimni cenſi. Bud. 5. de Aſſ.

Pentactiles, piſces ſunt ex ge-
nere concharum. Plin. 32. c. ult.

Pentacula, ſunt ſigna, ſigilla vel
delineamenta miranda & in-
cognitis aliquando literis &
characteribus implicata, quæ
collo appenſa creduntur à ma-
lignis ſpiritibus, & fascino quo-
vis præſervare. Johnson.

Pentadactylus a um, quinq. di-
gitis conſtans. Martin.

Pentadorus a um, quod eſt
quinq. palmorum, ut: Genus
Pentadorum laterum è terra
macerata fictorum. Vitruv.

Pentædram i, n. priſma ex quin-
que hedris compoſitum.

Pentaglottus a um, quod eſt
quinq. linguarum. Martin.

Pentagonum i, n. figura eſt æqui-
latera & æquiangular, com-
poſita ex quinq. lateribus ſeu
angulis. Eucl. 4. Elem. Theor. 11.

Pen-

Pentameter, *versus* dicitur *quinque constans pedibus*. Prolog.
 Pentaphyllum *i. n. herba, quinque habens folia*, dicitur & *quinquefolium*. *Sünff-Singer-Kraut* / *Sünff-Blat*. Huius nonnullas species recenset Matthiol.

Pentapolis, regio inter Palaestinam & Arabiam, à *quinque civitatibus* sic appellata, ubi Sodoma & Gomorra oppida.

Pentaprotia *πενταπρωτία*, *quinque primatus quinque primorum munus*, quos alibi sacrae constitutiones *quinque summates* vocant. Ipse *Quintum viros* appellari puto. l. 2. C. de privileg. cor. qui in sac. palat. Spiegel.

Pentarchus *i. m. qui quinque viris praest.*

Pentastichus *a um*, *quinque constans versibus*. Porticus *pentasticha*, quae habet *quinque ordines columnarum*. Martin.

Pentatevchus *i. f. πεντάτευχος* *n. & πεντάτευχος* *quing. habens libros*; & in specie *quinque libri Moysis*, die *sünff Bücher Moysis*.

Pentathlum *i. n. Antiqui quinquevertiū dixerunt*, id autē genus nempe exercitationis ex his *quinque artibus* constabat, *jaculo disci, cursu, saltu, iaculatione, luctatione*. Fest.

Pentathlus *i. m. dicitur qui in ludis quinque artes Gymnasticas exercet*. à Latinis *quin-*

quertio vocatur. Plin. 34. c. 8.
 Pentecontarchus *i. m. qui praest quinque viginti militibus*, quorum munus appellatur *pentecontarchia*. Martin.

Pentecoste, (*πενήκωστή* *quinquagesima*) festū, quod *quinquagesimo post pascha die celebratur*, Pfingsten.

Pentectena, apud Antiphanem Pollux lib. 7. c. 13. dicit *tunicellae*, esse iuxta oram purpurea ornatas, radiis *quinque* mixta.

Penthemimeris *u. f. semiquinaria*, *caesura est in versibus*, quoties post octo tempora, syllaba relinquitur, partem orationis terminans.

Penthasilea *a. f. Amazonum Regina*, quae, teste Justino l. 2. Ottera, sive (ut alii) Oribysis successit in regno: ejusque Trojano bello inter fortissimos viros, cum auxilium adversus Graecos ferret, magna virtutis documenta existeret. Hac, ut ait Servius, dicta est furens, quum sorore suam in venatione confixit, simulans, se cervam ferire. Virg. l. Aen.

Pentheus, *πενθεύς*, filius Echionis, ex Agave conjuge filia Cadmi: qui cum Libertatis patris sacra aspernaretur, ira numinis, à matre & sorore in furorem versi, laceratus est. Ovid. 3. Met. hinc:

Pentheus *a um*, ut: Ritu Pentheolanians corpora. Claud. 2. pan. Pen-

Pentremis *is*, navis *quinque remos in quolibet ordine habens*, ein fünferuderich Schiff. Hirt.

Pentorobos, *quasi dicas, quinque granis*, est herba *paeonia* Diole. 3. c. 140.

Penuarius *a um*, ut: Cella *penuaria*. Svet. Aug. 6.

Penula *a. f. vestis, quae nebulo seu pluvioso tempore supra tunicam assumitur*, ein Regen- oder Reise-Mantel. Quintil.

b Penula scortea, scortea enim veteres *peles* nominabant. Martial.

c Penula gausapina eratiam alia, quae in futurum recrebra & villosa, quae hyberno duntur, ut usu absumantur, c. g. tempore & frigido uterentur. id. thus, cerei, pabula jumentorum,

d Penulam scindere, Prov. ligna, virga, carbones. Schard. est, impensus hospitem retinere, et non sehr nöthigen zur Mahlzeit.

e Penulam astate deteris, dicitur in eum, qui res necessarias temere, nec in tempore profundit, neque male quadrabit in eos, qui corporis vires in voluptatibus frustra consumunt, quas in obeundis negotiis feris postea sunt desideraturi. Erasim.

Penularium *ii. n. quasi theca & vagina penula*. Nonius.

Penulatus *a um*, *penulā testis*. Cic. pro Mil.

Penum *ii. n. idem quod penus*. Terent. Eun.

Penuria *a. f. est omnium rerum inopia*, Mangel / ut: Na illius modi jam nobis magna civium penuria est, homo antiquā vir-

tute & fide, furtivar beyuns sind jetziger Zeit solche feine Bürgers-Leut sehr spengel: Er ist ein alter Teutcher / dem zu trauen. Adelph. 3. 4. 78.

Penus *i. vel us, m. vel f. &*

Penus penoris, *n. dicitur, quicquid ad victum pertinet*, allerley Vorrath von Essen und Trinken / ut: Magna penus parvo spatio consumta peribit. Lucil.

b Priusquam penora contingant. Columell.

c Penus intelliguntur et crebra & villosa, quae hyberno duntur, ut usu absumantur, c. g. tempore & frigido uterentur. id. thus, cerei, pabula jumentorum,

d Penoris legato quid contineatur, satis scriptum est l. 3. ff. de penul legat.

e Penus vocatur locus intimus in ade Vestae. Fest.

Pepasimus *i. m. πεπασμένος*, *maturatio*, à Medicis ita dicitur humorum praeter naturam morbumque efficientium alteratio. Hippocr. Galen.

Peplion, herba à similitudine pepli herba, portulaca sylvestris. Martin.

Peplos, herba lacteo succo manans, dicitur & esula, Hunds- oder Wolfs-Milch. Matthiol.

Peplum *i. n. & Peplus i. m. vestis sollemnis è subtili stamine, promissa & fluxa*, foemina illustribus praecipue usitata, quam

quam ceteris vestibus super-
injiciebant, ein Schleier/ ut.
Tribus Iliades passis, pe-
plumq; ferebant, Virg. 1. Aen.
b Peplum proprie est pal-
la picta feminea, Minerva con-
secrata. Servius.

c Peplum aliquando & vi-
rorum vestis fuit, sed principum
Martin.

d Pepla vocantur etiam
vela, quibus curru & cadave-
ra defunctorum integuntur. id.

e Peplum, est vestis can-
dida aureis clavus picta, sine ma-
nicis, quod simulacris fiebat. Sed
hoc peplum primum ab Athe-
nienensibus est institutum, quod
matrona suis manibus faciebant,
& inter triennium numinibus
offerebant. idem.

f Peplus etiam erat, quem
Athenienses victoria ergo Miner-
va fecerant, in quo strenuorum
ducum imagines & res gestas de-
pinxerunt. idem.

g Peplus, scriptum Aristoteli,
in quo Genealogias ducum
& navium singularium ad Tro-
jam numerum persequitur, scri-
ptis etiam in eos epigrammatis
distichis. idem.

Pepo onis, m. idem quod melo,
eine Melonen/Pfeben.

b Pepones Proverbiali con-
vicio dicuntur homines molles &
& effeminati parumque viri.
Erasmus.

Pepromene es, πεπρωμένη, fa-

rum sive Parca sic dicta, quod
omnia terminet. For. Rom.

Pepsis is, f. concoctio, est reito-
quenda, in cogventis natu-
ram transmutatio. Jonst. bñ.

Pepticus a um, maturans, ut:
Peptica medicamenta, vide
maturantia.

Per, Præpositio, notat causam
instrumentalem & ministeria-
lem, ut: Per sententiam & iu-
jurandum alicujus aliquid al-
sequi, quod antea scelere at-
ferro assequi consueverit,
durch Urtheil und Eyd eines
andern etwas erhalten / wels-
ches er vorhin durch Buben-
Stück und durchs Schwerd
zu wegen zu bringen ge-
wohnet.

b Nihil interest, utrum
per procuratorem agas, an per
teipsum. Att.

c Per te consequeris omnia,
du kauft alles für dich ohne an-
dere Hülffe erlangen. 1. 7. c. 19.

d Per te factum est, du bist
Brsach dran.

e Ad honores per ludos &
negligentiam pervenisti. in Verr.

f Per denotat permissionem
& consensum, ut: Per te stetit,
quod minus ha nuptia fierent, bey
dir hat es gestanden / daß die
hochzeit nicht vor sich gangen.

Per me licet tibi, meinet
halben magstu es wol thun. pro
Cael. XIX.

g Hoc neque per naturam
fas

fas est, neque per leges licet, dieses
ist wider die Natur / gebens auch
die Geseze nicht zu. pro Mil.

h Per, idem quod propter,
ut: Per atatem, Alters halben.
pro Dom. pro M. Cael. IIX.

i Cognosco per me, ich neh-
me es bey mir ab. lib. 13. Ep. 17.

k Per me, auff meine Ge-
fahr / für mich selbst / ut: Quod
si non impetro, per me Clodio da-
turus non sum. lib. 14. Ep. 14. Att.

l Per Præpositio, Modo
deprecandi, elegantissime inser-
vit, ut: Per Deum, jumb Gottes
wissen. 3. de fin.

Quod ego per hanc te dex-
tram oro & gentem tuam, per
tuam fidem, perque hujus solitu-
dinem te obtestor, ne &c. And.
1. 5. 54.

Per ego te, fili, quod vacat, quæ
jura liberos jungunt parentibus,
precor quæsoque, ne ante oculos
patris facere, & pati omnia in-
fanda velis. Menæch.

Per notat instrumentum,
ut: Per vim aliquid agere, mit
Gewalt etwas thun / Per frau-
dem ac malitiam, mit Betrug
und aus Bosheit.

m Per ludum & jocum a-
liquem fortunæ evertere, einen
gleichsam spielend umb das
Seine bringen. 3. Verr.

n Per, i. e. sub prætextu, ut:
Per tutelam aliquid fraudare,
unter dem Schein der Vor-
mundschafft einen betrogen. pro
Cecin.

o Per, idem quod valde.
Gell. 2. c. 18.

Pera & f. sacculus, ein Knap- oder
Wad, Sack / Tasche. Martial.

Per absurdum a um, valde absur-
dus, ganz ungereimt. Cic. 4.
Acad.

Peraceris, e, valde acris & vehe-
mens. Cic. ad Papir.

Peracerbus a um, valde acerbus,
sehr herbe oder bitter. id. de Sen.

Peracesco is, ere, est acerbum &
molestum esse, beissen / ut: Hoc,
hec est, quod peracescit, hoc
est demum, quod percrucior,
das / das beißt / das fräncket
mich. Bacch. 5. 1. 13.

Peracidus a um, valde acidus,
Essig-sauer / ut: Peracida po-
ma, saure Aepffel.

Peractio onis, f. perfectio, abso-
lutio, ut: Senectus autem per-
actio atatis est. Cic. de Sen.

Peractor oris, m. qui peragit,
vel perficit. Sen.

Peractus a um, perfectus, voll-
bracht / verübet / ut: Cades
peracta. Virg. 9. Aen.

b Sacra peracta Deo. O-
vid. 15. Metam.

Peracuo is, ui, utum, ere, val-
de acutum reddere. Cat. Epist.

Peracutus, Adverb. ingeniosè,
Scharfsinnig. Cic. 1. Acad.

Peracutus a um, valde acutus,
sehr scharff oder spizig / ut:
Peracuta falx. Martial.

b Peracutum, ingeniosum.
Cic. pro Cecin.

Peradolefcens *is*, *admodum adolefcens*, noch gar jung. id. pro leg. Manil.
 Peradolefcenſculus *i*, *m* *qu*ipri-
 mis *adoleſcentia verſatur in annis*. Corn.
 Peradifico *as*, *are*, *adificatio- nem abſolvere*. Colum. 4, 3.
 Peræqvatores, *exaſtores cenſuum dicuntur*, *qui in capita ſunt conſtituti*: ita dicti, *quod æ- qualiter ab omnibus exigant*. Schard.
 Peræqvè, *Adv. admodum juſtè*, gar billich und recht. Cic.
 Peræqvo *as*, *are*, *æqvum facere*, ganz gleich und eben machen / zu gleich bringen. Colum.
 Peræqvus *a um*, *valde æqvus*, *re*, *claffibus montes*, auff dem ganz gleich / ſehr billich / ut: Meer zu Fuße reifen / und auff Proportio *peræqva*. Cic. 6. Ver. den Bergen mit Schiffen ſah-
 Peragito *as*, *are*, *Frequent. umbren* / das iſt / das hinderſt zu treiben / umbrühren / ut: *Et förderſt ſtellen*. Orat.
nihilominus ſubinde fœniculo peragitè, *no quid ſubſederit*, *latebras ſuſpicionum*, i. e. *ire per quod poſſit plumbeum perfora- re*. Colum. 12. c. 19.
 Perago *is*, *egi*, *actum*, *peragere eſt* *perficere*, ut. *Curſum peregi*, *quem dederat fortuna*. 4. *Æn.* 133.
b *Peragere cibum*, *eſt conſu- ſcere* Plin. 1. 9, 56.
c *Animo omnia ſecum pera- gere*, *eſt reputare apud ſe*, *alles bey ſich erwegen / bedenden*, Plin. Ep.
d *Partes ſuas peragere*, *eſt facere officium ſuum*, *ſein Ampt verrichten*. Plin. Epist.

e *Peragere aliquem reum*, *eſt condemnare*. 1. 2. ff. ad leg. Jul. de adult.
f *Peragere adulterium*, i. s. ff. de adult. & 1. 16. fin. C. cod.
 Peragratio *onis*, *f. profectio*, Durchreiſung / Durchwan- derung. Cic. 2. Philipp.
 Peragratus *a um*, *durchzogen / durchwandert / durchreiſet*. Cic. 5. Fin.
 Peragro *as*, *avi*, *atum*, *are* *no- tat iter faciendo omnia loca luſtrare*, ut: *Elogventia omnes peragravit inſulas*, die Be- rechtſamkeit hat alle Inſeln durchwandert. de Cl.
b *Mariæ pedibus peragra- tus*, *peragere dicendo omnes latebras ſuſpicionum*, i. e. *ire per omnes circumſtantias*, alle Um- ſtände durchgehen. pro Cæl. XXIV.
d *Peragere animos ho- minum*, i. e. *inſinuari & verſa- ri in animis hominum*, den Leu- ten im Sinne ligen / im Kopff herum gehen. de Orat.
e *Pompej res geſta omnes gentes cum clariffimâ victoriâ terrâ marique peragrarunt*, pro Cor.
 Peramanter, *Adv. gar freunds- lich*. Plin. 9. c. 20.

Perambulo *as*, *are*, *ambulando circumire*, durchgehen / durchziehen. Varr. Ruſt. 1. c. 2.
b *Bos rura perambulat*. Hor.
c *Perambulabis aſtra ſe- dus aureum*. idem.
 Peramo *as*, *are*, *perfectè & valde amare*, heſtig lieben. Cicero.
 Peramplus *a um*, *valde amplus*, ſehr weit oder groß. idem.
 Peranguſtè, *Adverb. valde anguſtè*, ganz eng. Cic. 1. de Or.
 Peranguſtus *a um*, *admodum anguſtus*. Cic. 1. de Orat.
 Peranno *as*, *are*, *per integrum anni tempus vivere*, das ganze Jahr durch leben oder wä- ren. Macro. 1. Sat. c. 12.
 Perantiquus *a um*, *valde anti- quus*, ſehr alt. Cic. de Orat.
 Perappoſitus *a um*, *valde appo- ſitus*. idem.
 Perarduus *a um*, *perdifficilis*, ſehr ſchwer / ut: *Mihi autem hoc perarduum eſt demonſtrare*. idem 5. Verr.
 Perareſco *is*, *ere*, *turſus aridum fieri*, ganz verdorrè / gar dürr werden. Colum. 11. c. 3.
 Perargutus *a um*, *gar ſpißfün- dig*. Cic. de Orat.
 Peraridus *a um*, *prorſus aridus*, verdorret / ganz dürr. Co- lumel. 2. c. 19.
 Perarmatus *a um*, *perfectè & bene armatus*. Curt.
 Peraro *as*, *are*, *funditus arare*, ganz umbackern.
b *Rugis peraravit anili- bus ora*. Ovid. 14. Metam.

c *Pontum perarare*, i. e. *navi- gare*. Senec.
d *Perarata tabella*. Ovid.
 1. Amor.
 Perasper *a um*, *valde aſper*, heſtig rauh oder ſcharff. Celf.
 Perasturè, *Adverb. gar luſtig / ſehr verſchlagen*. Plaut. Truc.
 Perasturus *a um*, *valde aſtutus*.
 Perattentè, *Adverb. valde at- tentè*, ſehr auffmerkſam. Cic. pro Cæl.
 Perattentus *a um*, *valde atten- tus*. idem 5. Verr.
 Perbacchor *avis*, *ari*, *perpotare & luſitare convivii frequen- tandi*, toll und voll ſeyn / ins- tuder ligen. id. 2. Philipp.
 Perbeatus *a um*, *valde beatus*, gar glückſelig. id. 1. de Orat.
 Perbellè, *Adverb. gar fein / ſehr höfflich*. id. ad Tyron.
 Perbenè, *Adverb. ſehr gut / ſehr wol*. idem.
 Perbenevolus *a um*, *ſehr ge- neigt / ſehr günſtig*.
 Perbenignè, *Adverb. ſehr gütig*. Ter. And.
 Perbibo *is*, *ere*, *gar auſtrindet / aufſaugen / ut: At ego peris- ſeni laſſum in medullam perbi- bit*, ach ich bin verdorben / welchem die Mattigkeit alle Krafft außgefogen. Plaut. Stich.
b *Lacrymas perbibere*. O- vid. 6. Metam.
 Perbito *is*, *ere*, *perire*. Nonius obſoletum.

Perblandus a um, valde blandus, Cic. ad Qv. Fr.

Perbonus a um, sehr gut. Cic. pro Flacc.

Perbrevis e, c. est valde brevis, sehr kurz / ut: Tempus perbreve, sehr kurze Zeit. Ovid.

b Sed id erit perbreve, dies ses wird sich bald schiden. l. 6, 13.

Perbrevisiter, Adverb. sehr kurz. id. de Orat.

Perca a, f. piscis, ein Perß / Perfig / Perfing / ut: Perca marina, ein Meer-Perß / perca fluviatilis, ein gemeiner Perß / perca fluviatilis minor, ein Kaul-Perß.

b Lapis perca, qui in percis invenitur. Boët. de Boot.

Percaléfacio is, ere, erhigen, und Percaléfactus, erhiget. Lucret.

Percaléo es, ere, vel percalescere, valde calere. Ovid.

Percalleo es, ere, induratum vel obduratum esse in re aliqua, sehr erhartet. Cic. pro Mil.

Percandidus a um, valde candidus. Cels. 5. c. 19.

Percantatrix icis, f. eine Sängerin. Plaut. Mil.

Percautus a um, est valde cautus, sehr listig / ut: Percautus & diligens, sehr fürsichtig und fleissig. Lib. 1, 1. Q. Fr.

Percedo is, ere, idem quod decedere. Cic. Orat.

Percelebro as, ere, divulgare, allenthalben ausbreiten /

tund machen. Cic. 7. Ven. Percelet a um, admodum celeriter, sehr schnell / ganz geschwinde. Cic. pro Cael.

Percello is, culi & culsi, culsum percellere, est perturbare, affligere, dejicere, schlagen / niederstossen / bekümmern / ut: Haec vox te non perculit? non perturbavit? hat dir das Wort nicht wehe gethan? hat dich nicht bekümmert? I. V.

Facile aliquem percellere, i. c. evertare, einen leichtlich überauben / übern Hauffen werfen / bestürzt machen. Com. 296.

b Eos perculit via Martii, die hat der Krieg aufgerieben. pro Marcell. V.

c Perculsi me, i. c. affecit aut delectavit me. Horat. l. Carm. Od. 7, 3.

d Percelli peste, i. c. corripit. Colum. l. 7, 7.

e Percelli timore, erschreckt werden. Lucret.

f Percussus animus & abjectus. Cic. Att.

Percenseo es, ere, idem quod censere, fleissig erzählen. Cic.

b Totum percensuit, i. c. peragravit. Ovid. 2. Metam.

Perceptio onis, f. actus percipiendi, Empfangung / Einsamlung / Genießung / ut: Neglectio perceptio fructuum, & conservatio sine hominum opera ulla esse potuisset. Cic. 1. Off.

b Perceptionem fructus, ut La-

Labeo tradit, accipere debemus mo, est intelligere, ein Ding verstehen. 1. de Orat.

non tantum, si perfecte sint col- lecti, sed etiam cepti ita, ut ter- ra continere se fructus desierint: sentire, mercken. Caelar. Nec ratione nec visu per- veluti si olivæ vel uvæ collectæ sunt, nondum autem vinum vel cupere aliquid, etwas weder ver- oleum ab aliquo factum est, sta- stehen noch sehen. Curt. 131. tim enim ipse accepisse fructum existimandus est. l. 78. ff. de rei vindic.

c Perceptio pro solutione de Sen. & praestatione. l. 4. ff. de his, qui deiecer. l. 33. §. 1. de pecul. l. 37. ff. de fidejussor.

d Cognitio & perceptio. Cic. 1. Acad.

Perceptus a um, vide perceptio. Percido is, ere, tundere, percu- tere, hindurch hauen oder stossen. Plaut. Casin.

Percies es, ere, valde ciere. Lucret. hinc:

Percitus a um, ut: Animo irato & percito aliquid facere, aus erzürneten und heftigen Gemüth was thun. pro Tit. Anlio Milone.

b Magno furore percitus, sehr erzürnet. Senec.

Percingo is, ere, omnino cingere, ganz umgeben. Colum.

Percipio is, cepi, ceptum, percipere, est perfecte assequi, ut: Percipere præcepta artis, est perfecte cognoscere. 1. Offic.

b Percipere memoriâ, est memoriâ complecti, ins Gedächtnis fassen. 4. Acad.

c Percipere aliquid ani-

d Percipere sensibus, est sentire, mercken. Caelar.

e Nec ratione nec visu per-

f Serere, percipere & con-

g Fructum percipimus anni.

h Perceptis, dicunt, (fru-

idem.

Perclamō as, are, vehementer clamare, heftig rufen / sehr schreien. Plaut. Trucul.

Percidōs, percipēs, Aquila genus.

teste Plin. 10. c. 3.

Percoarctō as, are, valde con-

stringere, fest zusammen drü-

cken. Colum.

Percognosco is, ere, perfecte co-

gnoscere, vollständig erken-

nen. Plin. 4. c. 14.

Perculo as, are, totum colare,

durchsehen / ut: Tum id perco-

lato, potentiam adjicito. Cat.

b Humor pertolatur per-

percolare, qui ingerunt in ventrem, quod mox velut colatum defluit.

Percolo is, colui, cultum, colere, amare & venerari, lieb und werth halten / in hohen Ehren halten / ut: *Honore aliquem percolare*. Tacit. l. 18.

b *Percolare*, culturam absolvere, perficere, polire, supremam manum addere, complere, etwas vollführen / zu Ende bringen / verfertigen. Plin. epist.

c *Percultus*, idem quod ornatus, politus. Plaut. Poen. *Percomis e*, c. ganz freundlich / holdselig. Cic. de Orat.

Percommode, Adverb. admodum commode, gar bequemlich / sehr füglich. Cic. pro Ce. cin. Liv. 10. Pun.

Percommodus a um, valde commodus.

Perconditus a um, abstrusum, reconditum, verborgen. Cic.

Percontatio onis, f. investigatio, interrogatio, inquisitio, Erforschung / Nachfrage. Cic. de Univ.

Percontator oris, m. investigator, ein Nachforscher / der etwas gern aufholen wil. Horat. l. 1. Ep.

Percontor aris, ari, est diligenter inquirere, fleißig nachforschen / genau nachfragen / ut: *Hoc percontari desiste*, begehre diese nicht zu wissen. Hec. 1, 2, 29.

b *Quasi tu non multum* *lis narrare hoc mihi*, quàm ego qua percontor scire, eben also wenn du nicht viel mehr du hättest / mir diese Sache zu zählen / als ich / so ich umh selber zu erfahren / mich befrage. ibid. v. 36.

c *Tua quod nihil refert*, *percontari desinas*, was dich nicht angehet / darumb laß dein Fragen / was dich nicht brennet / das lesche auch nicht. Eun. 2, 33.

d *Percontari aliquem de aliqua re*, einen einer Sachen halben aufsuchen. Cic. in Somn.

Percontumax acis, o. valde contumax, sehr haßstarrig. Ter. Kceyr.

Percope, vide *percote*.

Percopiosus a um, nimis copiosus, gar zu überflüssig / sehr weittläufig. Plin. epist.

Percogvo is, ere, perfecta coquere, durchkochen / wol kochen / zeitig oder reiff machen / ut: *Bubulas carnes*, additi caules magno ligni compendio percoquunt. Plin. 23. c. 7.

b *Mora percoguit* *uvas*. Ovid. l. 1. am.

c *Percogvere* *messum* dicitur terra, dum ad maturitatem fovet. Plin. epist.

Percote vel Percope, urbs est Troadis. hinc:

Percosius a um, urbem illam inhabitans. Valer. Argon.

Per-

Percrebresco is, crebui, *percrebrescere*, est notum fieri, divulgari, ut: *Res percrebuit*, in ore atq; sermone omnium coepit esse, die Sach ist laut worden / und jederman redet davon / ist jederman in Mündern. l. V.

b *Opinio apud exteras nationes omnium sermone percrebuit*, von dieser Meinung redet man in frembden Landen allenthalben. in Verr.

c *Fama per orbem percrebuit*, illum ab hoste obsideri, est ist ein Geföhren allenthalben erschollen / er werde vom Feinde belagert.

Percrepo as, are, valde crepare, gar sehr töhnen / ut: *Lucus ille litoris percrepat totus mulierum vocibus*, der ganze Wald am Ufer erschalte von d'Wetber Schreyen. Cic. 7. Ver.

Percrecio as, are, valde cruciare, sehr peinigen oder plagen. Plaut. Bacch.

Pererudus a um, valde crudum & immaturum, gar rauh / sehr herb / ganz unreiff / ut: *Pruna pereruda*. Col. 12. 10.

Percudo is, ere, idem quod *percutere*, durchschlagen / durchstossen / ut: *Die undecimo animadvertat*, an pulli rostellis ora percuderint, & auscul-tetur, si pipiant. Colum. 8. c. 5.

Percussus a um, vide *percello*.

Percultus a um, vide *percolo is*.

Percunctatio onis, f. inquisitio. Liv. 8. Punic. Cael. 5. bell. Gall. *Percunctor ari*, ari, est idem, quod *percontari*, expiscari, ausfragen / ut: *Percunctant tibi promam omnia*, ich wil dir auff alle Fragen antworten / ich wil sagen alles / was du mich fragest. Asin. 1. 1. 11.

Percunclari ex aliquo, etiam fragen. Curt. 22.

Percupidus a um, ganz begierig. Cic. Lent.

Percupio is, ere, inständig begehren. Ter. Eun.

Percuriosus a um, perquam curiosus, sehr geschäftig / ut: *Servulus percuriosus*, minimè mendax. Cic. p. Cluent.

Percuro as, are, perfecta curare, wol verwahren / ganz heilen oder gesund machen. Plin.

Percurro is, cucurri, cursum, percurrere, est valde currere, ut: *Continuo ad te properans percurro ad forum*. And. 2, 2, 18.

b *Percurrere ad aliquem*, zu einem kommen. l. 10. cp. 11. At.

c *Percurrere aliquem breviter*, etwas füglich durchlaufen / ut: *Id samet extra caussam est*, percurram tamen breviter. pro Cecin. XXXIV.

d *Percurrere est cursim pertransire*, durchlaufen / ut: *Sed pauca etiam requirimus*, inprimis ea, qua valde breviter à te, Crasse, de ipsa ante percursum. l. de Orat.

H 3

c Mol-

e *Molli brachio aliquod percurrere*, mit dem Suchschwanz über etwas wegfahren.

f *Grata mentha mensas odor percurrit in rusticis dapibus*, h.e. circumfertur, per mensas currit, frequens apponitur. Plin. 19. c. 8.

Percursatio onis, f. *peragratio*. Cic. 2. Philipp.

Percursio onis, f. *percurrendi actus*, ut: *Velocitas corporis celeritas appellatur: quia eadem ingenii etiam laus habetur propter animi multarum rerum brevi tempore percursio-*

nem, Cic. 4. Tusc.

Percursio as, are, frequent, oft vom Wetter erschlagen werden, durchlauffen. Liv. 3. Pun.

Percursus a um, durchlauffen / *foedus pacis*, ut: *Cum Barbaria* bekannt gemacht. Cic. 2. Orat.

Percussio onis, f. *Zerschlagung* / ut: *Mulieribus lacerationes genarum, pectoris, feminum, capitis percussio*. Cic. 3. Tusc.

b *Percussio pro ictu*, de *mensura temporum in pedibus*, aut *musica*. Quintil. 9. c. 4.

Percussor oris, qui *pecutit*, & *occidit*, & *ad id faciendum con-*

ducitur, ein Mörder / *Todt- schläger* / der sich darzu dingen lässt. Cic. pro *Rosc. Am.* 1. 6.

de *SC. Silanian.*

Percussus us, m. idem ac *percussus*. Plin.

Percutio is, cussi, cussum, percutere, accurate est *distingvendum* a *verberare*. *Percutere enim*

dicimus gladio, securi, pugione, lapide; at verberare virgis, fistibus. Percutere sit instrumentis, quibus vulnere graviora infliguntur, aut homines occiduntur: verberare vero dicuntur illi, qui mitius excipiunt & castigant.

b *Percutere cogitatione inni*, mit Gedanken nur schlagen oder schrecken. pro *Mil. XXVI*.

Attrocissimis literis ab aliquo percusi, von einem durch scharffe Schreiben angegriffen werden.

c *Fulmine percusi de caelo*, vom Donner getroffen werden / vom Wetter erschlagen werden.

d *Percutere foedus, est ferire*

e *Percutere*, idem quod

ut: *Mulieribus lacerationes genarum, pectoris, feminum, cap-*

percutere paucitate, mit wenigem

Gold eine grosse Macht schlagen, Corn. 471.

f *Percussus forma aliquā, signatus, formatus*, gebreget / pro-

prie de *nummis* dicitur. Sene. Ep.

g *Percussa de caelo turres*, Thurne / die der Donner zerstört. Cic. in *Catil.*

Ictu fulminis percussa domus, ein Haus / darein das Wetter geschlagen.

h *Victima percussa collum securi*. Ovid. 4. Trist.

Perdecorus a um, ganz zierlich. Plin. Epist.

Per

Perdelirus a um, valde vidiulus sehr narrrisch / gar lächerig. Lucret.

Perdensus a um, sehr dicht. Col.

Perdelpuo is, ere, verachten / ut: *Patruis perdespuit ipsam uxorem*, Catul. in *Gell. Epigr.* 69

Perdiccas e, m. Macedo inter co-

mites *Alexandri M.* cui etiam in *Regni partem* successit. Curt.

Perdicium ii, u herba, eadem quae *helxine, parietaria*. Plin. 21. 17.

Perdifficilis e, c. valde difficilis, sehr schwer. Cic. Att.

Perdifficiliter vel difficulter, Adverb. gar schwerlich. Cic. 4. Acad.

Perdignus a um, ganz würdig. Cic. ad *Valer.*

Perdiligens tis, o. admodum industrius, überaus fleißig. Cic. ad *Qv. Fr.*

Perdiligenter, Adv. ganz fleißig. id. de *Orat.*

Perdisco is, ere, perfecte discere, fertig lernen. Plin. 29. c. 1.

b *Perdiscere & nosse omnia jura belli*. Cic. pro *Corn. Balb.*

c *Disciplinam juris perdiscere*, Colum. 11. c. 11.

Perditè, Adv. corruptè, verderblich. Cic. ad *Att.*

b *Perditè praehementer*, ut: *Perditè conari*. Terent.

Perditio onis, f. Verlierung / Verberbung / Verlust. Plin. 1. 9. 35.

Perditor oris, m. ein Verderber / Zerrütter / Verwüster. Cic. in

Pison,

Perditus a um, verlohren / verdorben / ut: *Perditus egestate & fame*. Cic. 7. Vert.

b *Perditus ac dissolutus adolescens*, ein verderbener und liederlicher Gesell. Cic. 4. Tusc.

c *Autoritate tam perditā, tam facinorosa*, nemo inventus est vitā. Cic.

Perdiu, Adv. gar lang. Cic. Att.

Perdiuturnus a um, quod valde diu durat, gar langwierig. id.

2. nat. deor.

Perdives itis, o. sehr reich / gar begüttert. id. ad *Att.*

Perdiu i, m. per totum diem, den ganzen Tag. Gell. 2. c. 1.

Perdix ich, f. avis. ein Reb- oder Feld-Hun. Plin. 10. c. 33. Geln.

b *Perdix, caupo quissiam erat claudus*, unde *Prov. Perdicis*

crura, dicebatur in crura gracilia distortaque. Erasim.

Perdo is, perdididi, perdere est amittere, verlohren / ut: *Perim-*

peritiam aliquod perdere, etiam aus Unwissenheit verlohren oder verderben. Curt. 30.

Nihil mihi tam parvi est, quin me id pigeat perdere, es sey ein Ding noch so gering / verlohriere ichs doch nicht gern. Pers.

4. G. 8.

b *Nullum perdididi ideo, quia nunquam ullū habui*. A. Sin. 3. 3. 32.

c *Perdere omnes industriae fructus & fortuna*, alle seine Mühe / Fleiß / und Wolfahrt einbüßen / seines Fleisses nicht ge-

H 4

genießen / und darneben seine Wolsahrt verscherzen. l. 4, 6.

d Oleum & operam perdere, Hopfen und Malz verlieren. Pseud. 1, 2, 119.

c Operam & sumtum perdere. Rud. Prol. 14.

f Perdere aliquem, est corrumpere, malis moribus inficere, verderben: ut: Cur perdis adolescentem nobis? warumb verderbest du den Jüngling? Adelp. 1, 1, 39.

g Nomen perdidit, i. e. oblitus sum, ich habe den Namen vergessen / der Name ist mir aufgefallen. Phorm. 2, 3, 39.

h Perdidisti vinum infusam aquam, Prov. in eos, qui in initio quadam recte faciunt: deinde quamvis laus de causa benefacti malefactis subvertunt. Erasim.

i Perdere, pro damnum quoddam pati. Ruth. 4, 6. Glass. Phil.

Perdoceo es, ere, perfecte docere, wohl und eigendlich lehren. Ter. Heaut.

b Perdocere suam stultitiam. Quint. 1, c. 1.

Perdoctus, Adv. ganz / oder sehr gelehrt / wol unterrichtet. Plaut. Most.

Perdoctus a um, wol gelehrt / oder unterrichtet. Cic. pro Corn. Balb.

b Exitio multorum perdocti, die durch vieler Schadenflug worden sind. Lucret.

Perdoleo es, ere, vehementer dolere, sehr bekümmert seyn. Ter. Eun.

Perdomo as, domui, domitum, perdomare, wol zähmen oder bändigen / bezwingen / ut: Provinciam aliquam perdomare. Liv. 9, 11.

b Terram perdomare, vel solum, h. e. subigere. Elin.

c Boves perdomiti mox ad aratrum instituantur. Col. 6, 2.

Perdormisco is, ere, id temporis dormire, quod requisitum est ad perfectam dormitionem & concoctionem: vel etiam diu dormire, & totam noctem usque ad lucem, ganz außschlafen / lange schlaffen. Plaut.

Perduaxo is, antiquum verbum, idem ac perdere. Plaut. Mostell.

Perduco is, ere, est usque ad finem ducere, hinaus führen: ut: Ad summam operis libros perducere. Quint.

b Perducere aliquem est inducere, anführen / hinan bringen: ut: Ad suam sententiam aliquem perducere, einen auff seine Meinung bringen.

Si dictu ne quis perducit, ut vera hac credas, mea dicta ex facili nasee. Mostell. 1, 3, 42.

Perducere aliquem ad suas condiciones iniquis rationibus, etiam unbillicher Weise auff seine Seiten bringen.

c Rem aliquam eo perducere,

Perducere, eine Sache so weit bringen. l. 10, Ep. 7.

Perducere aliquem ad centum florenos, einen auff hundert Gulden zu willigen bereben.

d Perducere vitam suam ad centum annos, sein Leben bis auff hundert Jahr bringen.

Perducto as, are, frequent. ut: Vinum qui to perducitur, begehret du jemand / der dich durchbringe?

Perductor oris, m. ein Durchführer. ibidem.

b Perductores a lenonibus differunt, quoniam lenones sint scortorum, perductiores etiam personarum invitatarum. Cic. 3, Verr.

Perduellio onis, m. crimen laesae majestatis, aut Reipubl. (seu is qui ejus criminis est reus, Verletzung der höchsten Obrigkeit).

b Perduellio, nihil aliud olim erat, quam cades: postea immutata significatio est. Nam cum Horatius perduellionis accusatus fuisse dicitur, & condemnatus a scriptoribus Latinis, cadus & homicidii, i. e. quoniam a Dionysio dicitur postularius & judicatus: & Festus eum parricidii accusatum dicit apud duum viros fuisse.

Turneb.

Perduellis is, m. est hostis patriae, ein abgesetzter Feind. l. 234.

ff. de V. S.

Perduellos penetrant se in fugam, die Feinde geben die Flucht.

Amphit.

Perduellum i, n. bellum grave. Accius.

Perdulcis e, c. admodum dulcis, sehr süß.

Perduo is, ere, antiqui dixerunt pro perdere. Plaut. Amph.

Perduro as, are, usque ad finem durare, lange wären oder dauern / beständig seyn / lang bleiben. Ter. Hec.

b Quicquid imbecillum in animo nec perduratum, exulcerat, i. e. nondum confirmatum.

Peredia e, f. Perediam & bibesiam Plautus finxit sua consuetudine, quum intelligi voluit cupiditatem edendi & bibendi. Festus.

Peredo peres vel edis, edi, esum, peredere, vel peresse, edendo consumere, aufessen / durchfressen / verzehren.

b Langvoribus multis peres. Catul.

c Saxa peresa sale. Lucr.

Peregre, Adv. ut: Peregre abire, über Land reisen.

Peregre esse, an fremdden Orten seyn.

b Animus peregre est, die Gedanke sind nicht daheim. Hor.

c Peregre redire, von der Reise wieder kommen.

Peregrum, cum quis in loco est: dicimus, peregre, cum it in locum, ut Flo. Sospater scribit.

Peregrum nati, in der Fremdbgebohren. l. 2. Civil. instit. tit. de Haeret. instit.

Peregrinabundus a um, qui solitus est peregrinari. Liv. 8. Pun.

Peregrinatio onis, f. Wanderrung / Wanderschaft / das fcium est, nihil prater suum negotium agere, nihil de alieno inquirere. In peregrinatione omnerere, minimeque esse in aliena Re tempus consumere. Cic. Att.

b Peregrinatio pro secessu, quia fit peregrè. Plin. Ep.

Peregrinator, oris, m. qui solet peregrinari, ein Wandersmann / Reisender. Cic.

Peregrinitas atis, f. alieni solihabitatio, vel peregrinorum conditio. l. 10. §. 4. ff. de in jus voc.

b Peregrinitatem (Quintilianus l. 11. c. 3. vocavit.) oris vitium, oppugnandis urbibus Romam sunt quod te inquilinum & alienigenam, non in urbe natum prodat. Ligones per pacem sunt petita, ut

Peregrinor ari, atus sum, ari, ex Phrygia Matris Magnae: ex reisen / wandern / an frembden Orten seyn / ut: Longè latèq; sculapii: quae coluntur eorum peregrinari, weit und breit herumreisen. Cic. 1. nat. deor.

b Aures vestrae peregrinantur, neque in hoc pervagato civitatis sermone versantur, eure Ohren seyn nicht daheim / und ihr allem wisset nicht / was jeder man bekant ist. Cic. pro Mil.

c Tamen diutius, quam vellem, tanta vis virtutis atque ingenii peregrinata absit ab oculis & fori & curia. Cic. 4. Ac.

Peregrinus a um, idem quod advena, Fremdling / fremb / ausländisch / ut: Seruum hercle te esse oportet, & nequam & malum, hominem peregrin-

num atque advenam, qui irideas. Poen. 5. 2. 70.

b Peregrini atque incolae of- ficiis, nihil prater suum negotium agere, nihil de alieno inquirere. In peregrinatione omnerere, minimeque esse in aliena Re tempus consumere. Cic. Att.

b Peregrinatio pro secessu, quia fit peregrè. Plin. Ep.

Peregrinator, oris, m. qui solet peregrinari, ein Wandersmann / Reisender. Cic.

Peregrinitas atis, f. alieni solihabitatio, vel peregrinorum conditio. l. 10. §. 4. ff. de in jus voc.

b Peregrinitatem (Quintilianus l. 11. c. 3. vocavit.) oris vitium, oppugnandis urbibus Romam sunt quod te inquilinum & alienigenam, non in urbe natum prodat. Ligones per pacem sunt petita, ut

Peregrinor ari, atus sum, ari, ex Phrygia Matris Magnae: ex reisen / wandern / an frembden Orten seyn / ut: Longè latèq; sculapii: quae coluntur eorum peregrinari, weit und breit herumreisen. Cic. 1. nat. deor.

b Aures vestrae peregrinantur, neque in hoc pervagato civitatis sermone versantur, eure Ohren seyn nicht daheim / und ihr allem wisset nicht / was jeder man bekant ist. Cic. pro Mil.

c Tamen diutius, quam vellem, tanta vis virtutis atque ingenii peregrinata absit ab oculis & fori & curia. Cic. 4. Ac.

Peregrinus a um, idem quod advena, Fremdling / fremb / ausländisch / ut: Seruum hercle te esse oportet, & nequam & malum, hominem peregrin-

num atque advenam, qui irideas. Poen. 5. 2. 70.

b Peregrini atque incolae of- ficiis, nihil prater suum negotium agere, nihil de alieno inquirere. In peregrinatione omnerere, minimeque esse in aliena Re tempus consumere. Cic. Att.

iferum, ut: Venenum peremptorium, tödlicher Gift. Apul.

b Peremptorium dicitur a perimendo, eo, quod omnino perimatur, ut terminus peremptorius, ultra quem non dantur ulterio-

res dilationes. Similiter exceptio peremptoria dicitur, quae perimit actionem. Etiam dicitur citatio peremptoria, quia omnes aliae citationes debent fieri, antequam alia

quis, tanquam continuatur. Judex tamen peremptoriam citationem, edictum peremptorium extante causa statim mittere potest, & idem operabitur, quod aliae tres citationes possunt operari. A. lex. Scot. Voc. Jur.

c Peremptorium edictum dicitur, quod post unum vel alterum, vel unum, pro tribus datur, quo Praetor comminatur, se diversam parte absente cogniturum & pronunciaturum, quod inde

boc nomen sumsit, quod perimat disputationem, nec ultra patitur adversarium tergiversari. l. 68. l. 70. l. 71. l. 73. ff. de jud. l. 53. & 54. l. 59. §. ult. ff. de re jud.

Perendie, Adv. übermorgen. Cic. Att.

Perendinus a um, übermorgendlich / ut: Dies perendinus, id.

Perenna a, f. Anna Perenna dea, de qua Macrobius l. 1. Sat. 12.

Perennè, Adv. perpetuè, continuè, stetiglich / fort und fort. Colum.

Perennia orum, Cerimon ia incul. l. 1. 26.

auspicis observari solita. Cic. 2. nat. deor.

Perennis e, c. quasi per annos durans, stetig / immerwährend / ut: Cursus perennis stellarum, ibidem.

b Perennis fons, ein stetig quellender Brunn. Cels. 8. Gall.

Perenne flumen, l. 1. §. 2. ff. de flumin.

c Animus pristinus & perennis. Cic.

d Perennis & profluens loquacitas. id. 3. Orat.

Perenniservus, qui perpetuè servit uni domino. Plaut. Pers.

Perennitas atis, f. ipsa duratio, Langwierigkeit / Wahrhaftigkeit / Dauerhaftigkeit. Col.

Perenniter, Adv. id. ac perenne, Perenno a, are, per annos durare, immerwähren / langwierig seyn. id.

Perenticida, à perâ jocans Plautus fecit, Epid. ut sit, qui peram exenterat, Beutel - oder Taschen - Feger. Martin.

Perco is, perivi & perii, peritum, perire est interire, verderben / verlobren werden / ut: Illis perit, quicquid datur, was man ihnen gibt / ist verlobrt. Truc.

b Quia tu, quod perii, perisse ducis, hin ist hin / laß hin hin seyn. Trin. 43. 19.

c Perire ab animo, tns suader gerathen / ut: Bis perit amor, ab re atque animo simul. Tru-

d Peri-

d Perire funditus, in Grund verderben/ ut: Quibus (pnbli- rerum natura esse desinit, quod re- canis) si adversamur, ordinem de bus humanis subducitur ac sub- nobis optimè meritum, & per nos trahitur, quod intereidit. l. 22. ff. cum Repub. conjunctum, & nobis dereb. dub. l. 26. ff. de pact. dot. & à Repub. disjungemus: sin au-

tem omnibus in rebus obsequi- & fructum, & vi raptum, conti- mur funditus eos perire patiemur, netur. l. 9. ff. de V.S.

q vorum non modò saluti, sed et- iam commodis consulere debe- mus, wenn wir uns denen wi-

dersehen / wenden wir von uns einen solchen Stand / der sich

um uns sehr hoch verdienet / und durch unser Zuthun sich mit dem Regiment vereinigt hat:

So wir aber in allen Stücken ihnen zu Willen werden / lassen

wirs geschehen / daß sie in eusser- stes Verderben gesetzt werden / deren Heil und Wolsahrt wir

doch suchen solten. l. 1. 1. Qv. Fr. e Perire est mori, sterben /

umbkommen / ut: Minore dolore grvem, circumspicere. Virgil. perituros se cum multis, quam

si soli pereant, arbitrantur. II. Catil. X. f Qui cum sibi viderent

esse pereundum, cum omnibus potius, quam soli perire volue- runt. IV. Catil. VII.

g Famelica hominum natio quid agitis, ut peritis? Ihr Hun- gerteider / wie übel gehet es euch! Rut. 2. 2. 6.

h Perire ab re, umb das Seine kommen. Truc.

i Perire ab aliquo, est occi- di, von einem umbgebracht wer- den. Plin. l. 11. 17.

k Perire dicitur, quod in k Perire dicitur, quod in

perire dicitur, quod in perire dicitur, quod in

perire dicitur, quod in perire dicitur, quod in

perire dicitur, quod in perire dicitur, quod in

perire dicitur, quod in perire dicitur, quod in

perire dicitur, quod in perire dicitur, quod in

perire dicitur, quod in perire dicitur, quod in

perire dicitur, quod in perire dicitur, quod in

perire dicitur, quod in perire dicitur, quod in

perire dicitur, quod in perire dicitur, quod in

perire dicitur, quod in perire dicitur, quod in

perire dicitur, quod in perire dicitur, quod in

perire dicitur, quod in perire dicitur, quod in

perire dicitur, quod in perire dicitur, quod in

perire dicitur, quod in perire dicitur, quod in

perire dicitur, quod in perire dicitur, quod in

Perexpeditus a um, valde expedi- tus. Cic. 3. Fin.

Perfabrico as, are, fabricam ab- solvere, außarbeiten.

b Perfabricare, valde af- figere, divexare, ut: Perii, inte- rii, pessimus hic mihi dies hodie tensiva, vel intensiva; (4.) vel illuxit, corruptor: ita me Toxil-

lus perfabricavit, atq; meam rem divexavit. Plaut. Perf.

Perfacetè, Adverb. valde jucu- de, sehr lieblich / holdselig / ganz kurzweilig. Cic. 3. Verr.

Perfacetus a um, admodum fa- cetum significat, sehr lustig. Cic. de Orat.

Perfacile, Adverb. gar leichtlich Cic. Att.

Perfacilis e, c. gar leicht / sehr gering / ut: Cognitu perfaci- lis. Cic. 4. Tusc.

Perfacul, i. e. facile, antiquum Festus.

Perfamiliaris e, c. valde familia- ris, gar wol bekannt / gar freundlich.

Gratidius M. Antonii per- familiaris. Cic. de Orat.

Perfatuus a um, gar thöriat / oder nährisch / ut: Hec quam perfatua sunt tibi Roma toga! Martial.

Perfectè, Adverb. absolute, voll- kömlich / fertig / ut: Perfectè planèq; eruditus vir. Cic. de Orat.

Aboluta est perfectè omnis honestas. Cic. 4. Fin.

Perfectio anis, f. Vollkommen- heit / Vollendung / ut: Perse- ctio & absolutio. Cic. 1. Orat.

b Perfectio est (1.) vel transcendentalis, vel naturalis, vel moralis, vel artificialis; (2.) vel prima, vel secunda; (3.) vel ex- essentialis, vel personalis, vide Metaphys.

Perfectio est e, c. quomodo in Metaphys. totum perfectionale dicitur Deus; Potentiale verò anima, respectu potentiarum vegetativa, sentientis & ra- tionalis.

Perfectissimatus us, m. Erat di- gnitas quadam non mediocris. Quia non omnes praesides, ut Aleiatus docet, clarissimi fue- re, sed & perfectissimi quidam, prout provincia dignitas exi- gebat. Schard.

Perfectissimus i, m. dicebatur, qui iudicio principis vel ad praesidatum provincia, vel ad aliam administrationem pro- motus fuisset. l. 1. C. de perfe- ctissimat.

Perfector oris, m. qui perficit, ein Vollender / Vollführer / ut: Perfector, qui, quod vo- lebat, diligentia sua perficit. Terent.

b Stylus, quem tu verè dixisti perfectorem dicendi esse, multi sudoris est; Dichtren und Schreiben / welches bereut ma- chet / kostet viel Mühe und Ar- beit. Cic. 1. Orat.

heit / Vollendung / ut: Perse- ctio & absolutio. Cic. 1. Orat.

b Perfectio est (1.) vel transcendentalis, vel naturalis, vel moralis, vel artificialis; (2.) vel prima, vel secunda; (3.) vel ex-

essentialis, vel personalis, vide Metaphys.

Perfectio est e, c. quomodo in Metaphys. totum perfectionale dicitur Deus; Potentiale verò anima, respectu potentiarum vegetativa, sentientis & ra- tionalis.

Perfectissimatus us, m. Erat di- gnitas quadam non mediocris. Quia non omnes praesides, ut Aleiatus docet, clarissimi fue- re, sed & perfectissimi quidam, prout provincia dignitas exi- gebat. Schard.

Perfectissimus i, m. dicebatur, qui iudicio principis vel ad praesidatum provincia, vel ad aliam administrationem pro- motus fuisset. l. 1. C. de perfe- ctissimat.

Perfector oris, m. qui perficit, ein Vollender / Vollführer / ut: Perfector, qui, quod vo- lebat, diligentia sua perficit. Terent.

b Stylus, quem tu verè dixisti perfectorem dicendi esse, multi sudoris est; Dichtren und Schreiben / welches bereut ma- chet / kostet viel Mühe und Ar- beit. Cic. 1. Orat.

Perfector oris, m. qui perficit, ein Vollender / Vollführer / ut: Perfector, qui, quod vo- lebat, diligentia sua perficit. Terent.

b Stylus, quem tu verè dixisti perfectorem dicendi esse, multi sudoris est; Dichtren und Schreiben / welches bereut ma- chet / kostet viel Mühe und Ar- beit. Cic. 1. Orat.

Perfector oris, m. qui perficit, ein Vollender / Vollführer / ut: Perfector, qui, quod vo- lebat, diligentia sua perficit. Terent.

b Stylus, quem tu verè dixisti perfectorem dicendi esse, multi sudoris est; Dichtren und Schreiben / welches bereut ma- chet / kostet viel Mühe und Ar- beit. Cic. 1. Orat.

Perfector oris, m. qui perficit, ein Vollender / Vollführer / ut: Perfector, qui, quod vo- lebat, diligentia sua perficit. Terent.

b Stylus, quem tu verè dixisti perfectorem dicendi esse, multi sudoris est; Dichtren und Schreiben / welches bereut ma- chet / kostet viel Mühe und Ar- beit. Cic. 1. Orat.

Perfector oris, m. qui perficit, ein Vollender / Vollführer / ut: Perfector, qui, quod vo- lebat, diligentia sua perficit. Terent.

b Stylus, quem tu verè dixisti perfectorem dicendi esse, multi sudoris est; Dichtren und Schreiben / welches bereut ma- chet / kostet viel Mühe und Ar- beit. Cic. 1. Orat.

Perfector oris, m. qui perficit, ein Vollender / Vollführer / ut: Perfector, qui, quod vo- lebat, diligentia sua perficit. Terent.

b Stylus, quem tu verè dixisti perfectorem dicendi esse, multi sudoris est; Dichtren und Schreiben / welches bereut ma- chet / kostet viel Mühe und Ar- beit. Cic. 1. Orat.

Perfectus a um, consummatus, vollendet/vollbracht/vollführet/vollkommen/ ut: Inventum simul & perfectum nihil est, es ist nichts zugleich erfunden und vollkommen. Cic. b Eruditione perfecta, Ingenio praestant ad hac opus est, barzu muß einer vollkommen gelehrt seyn / und einen hohen Verstand haben. id. de Divin. c Perfectum, praeteritum in Grammaticis notat tempus, ut: amavi. d Perfectum est, quod omnibus suis constat partibus, quodq; ita consummatum est, ut jam in usu esse possit. l. 1. ff. de orig. Jur. Perfero fert, tuli, latum, perferre est usq; ad constitutam metam ferre, überbringen/ut: Litteras perferre, Schreiben zu recht bringen/überliefern. lib. 2. Ep. 5. Preces alicujus perferre, etiam sine Supplication überbringen. Curt. 1047. b Fama perfertur ad me, das Geschrey kömpt für mich. Livius. c Et literis & sermone omnium perfertur ad me, incredibilem tuam virtutem esse, ich erfahre so schriftlich & mündlich, daß deine Tugend sehr groß. Cic. Ter. 1. 14. 1. d Perfere, idem quod pati, leiden/aussiehen/ut: Perfer-

re supplicia inferre, & crudelissima pro maximis in Rempublicis meritis, grosse Marter und Pein für grosse Surcharen aufstehen. Lib. 8. Ep. 15. Att. c Omnes avaritatem, omnes dolores, cruciatusque perferam, feram non solum fortiter, sed etiam libenter, dummodo me laboribus vobis populorum Romano dignitas salusque parietur. IV. Catil. I. f Perferre inofficiosi quirelam, litem, est causam agere, ut ad exitum perducere. l. 10. ff. de in off. testam. g Perferre occupationem, pro peragere. l. 8. C. de his, quae ut indign. h Perferri res, i. e. exponere. l. 20. §. ult. ff. de Prael. verb. Perfervidus a um, vehementer fervidus, sehr heiß. Columell. Perfica a, f. & Pertunda, dea Veneriarum voluptatum ab antiquis honorata. Attob. b Perfica etiam natura a Lucretio l. 2. vocatur, quae procreationi & perfectioni rerum praest. c Perfice, Adv. idem quod perficere. Martin. Perficio is, faci, factum, perficere est absolvere, vollbringen/ut: Perficere rei alicujus extrema, ein Ding zu Ende bringen. l. 10. Ep. 19. c Videbam Italici belli & civilis

vilis historiam a te pendere perfestam, ich sahe / daß du die Historien von dem Wahlschen und Bürgerlichen Krieg fast zu Ende gebracht. Lib. 3. ep. 12. d Perficere est obtinere, erhalten/machen/ut: Postquam adules emerunt, perfecit, sibi ut inspicundi esses copia. Eunuch Prolog. 21. e Perficere rem aliquam, mit einer Sache zu Ende kommen/ eine Sache auf einen Ort machen/ ut: Quia perfecta res non est, non fuit punienda, weil die Sach noch nicht zu Ende gebracht/hat man keine Straffergehen können lassen. pro Mil. VI. f Nullo modo divulgandum, de te esse jam perfectum, man darffs nicht laut werden lassen / daß die Sache mit dir auf einen Dath kömen. l. 6. 13. g Cave dubites, quoniam omnia de salute tua ac reditu tuo perfecta sint. ibid. in fine. Perfide, Adv. unpösig, meynen, diq. Sen. Perfide agere, circa rem pupillatutor dicitur potius, quam conrectare. l. 68. §. ff. de administ. & peric. tut. Perfidelis e, c. valde fidelis, sehr treu / gang auffrichtig. Cic. ad Att. Perfidia a, f. Untreu/Meynend/ ut: Decipi perfidia alicujus. Cic. pro Rosc. Nullis meritis perfidia nuntigari potest. Curt. 1602.

b Perfidia plerumque dicitur mala fides. l. 1. ff. de constit. pec. c Perfidia pro defectione a religione. l. 4. C. de sum. Trin. Perfidiose, Adv. güt treulosig, lüch/untreulich. Aut. ad Her. Perfidiosus a um, plenus perfidia, ganz treulos/ut: Perfidiosus est amor. Plaut. Cist. Perfido is, ere, valde fidere. Cic. 3. Off. Perfidus a um, qui fidem violat, treulos / ut: Amicus perfidus. Cic. Perfidus, is, eralos, a per & fidus, valde fidus. Perfidus, a per & fides, meynendig / glaubbrächig. Perfinio is, ere, idem quod finire. Lucret. Perfixus a um, transfixus, id. Perflabilis e. c. quod perflari potest, ut: Deos enim ipsos jocandi causa induxit Epicurus perflucidos & perflabiles. Cic. 2. de Divin. Perflatus us, m. ipsa perflatio. Colum. Perflo as, are, valde flare, sive multum stando commovere, durchwehen / durchblasen. Virgil. Venti perflant altissima. Ovid. 1. Am. Perfluctuosus as, are, multum fluctuare. Lucr. Perfluosus, fluxi, fluxum, fluere, humorem transmittere, durchfließen.

fließen/nässen/rinnen/auf-
laufen/ut: *Lagena mala com-*
pacta perfluit. Lucret.

b *Plenus sum rimarum,*
hac atq; illac perfluo, es ist nichts
bey mir verschwiegen. Terent.
in Eunuch.

c *Perfluere voluptatibus*
perpetuis, in steter Wollust leben.
Cic. 2. fin.

d *Perfluere,* pro *fluere.* Liv.
1. Urb.

Perfluus a um, semper profluens.
Apul.

Perfodio is, fodi, fossum, fodere, fo-
diendo excavare, durchgra-
ben/ durchbohren/ durchbre-
chen/ ut: *Perfodere parietes.*
Cic. in Vatin.

Perfodere montem. Varr.

Perfoliata a, f. herba, Durch-
wachs/ Bruchwurz. Matth.

Perforaculum i, n. quo aliquid
perforatur. Martin.

Perforans tis, musculus, qui in pe-
de vel manu flectit digitos, di-
citur & sublimis. Vesling.

Perforata a, f. herba, idem quod
hypericum.

Perforatio onis, f. Durchbohr-
ung. Vitruv.

Perforatus a um, durchbohret/
durchbrochen.

b *Perforatus musculus,* al.
profundus, inferius à calce promi-
tur, admissiq; ve tendinibus per-
forantis musculi, rimâ divisisse.

cundum digitorum internodium
invadit. Vesling.

Perfore, cerò futurum esse. Cic.
Performidatus a um, multum for-
midatus. Silius.

Performo as, are, formam absol-
vere. Quintil. 2. c. 7.

Perfortiter, Adv. valde fortiter,
gang tapffer. Terent.

Perfossus a um, durchgraben/
durchstoßen/ut: *Perfossa na-
ves,* durchlöcherter Schiffe.
Plin.

Pectora perfossa pateant.
Stat. 9. Theb.

Perfractè, Adv. obstinatè. Cic. 3.
Off. quidam legunt *prafractè.*

Perfractus a um, perruptus, zer-
brochen/ durchgebrochen/ut:
Fores perfractæ. Tibull.

Axe perfracto voluitur. Sil.

Perfremo is, fremui, fremitum,
perfremere, vehementer fre-
mere. Cic. 2. de nat. deor.

Perfretio as, are, transire, durch-
schiffen/ durchkommen. Solin.

Perfrico as, fricui, *perfricare* est
fortiter fricare, sehr tragen/
stark reiben/ut: *Cum interea*

Aprontus caput atq; os perfri-
caret. 5. V.

b *Perfricare faciem* vel
frontem, est fricando sanguinem,
qui ex pectoribus ad faciem super-
ficiem ob pudorem confluit, ab-
gare; pudorem deponere, das
Scham-Hütlein ablegen. Mar-
tial.

c *Perfricta frontis* homo,
idem quod *impudens,* ein un-
verschämter Gesell.

Perfrictio onis, f. ut: *Sanat &
vertigines, tremulos, opistho-*
tonicos, lienes, lumbos, perfri-
ctiones. Plin. 28. c. 18.

Perfrigo es, ere, valde frigare,
sehr freren und kalt werden.
Martial.

Perfrigero as, are, idem quod
refrigerare, erfrischen. Plin.
1. 25. c. 13.

Perfrigesco is, ere, idem quod
perfrigere, idem.

Perfrigidus a um, grim kalt/
heftig kalt. Cic. 6. Verr.

Perfringo is, fregi, fractum, per-
fringere, est prorsus frangere,
zerbrechen/ ut: *Campi, quos*
*monstris, ingentes boves &
fortissima aratra perfringunt.*
Plin. epist.

b *Perfringere* est labefa-
ctare, ut: *Perfringere omnia de-*
creta, leges, repagula juris, al-
le rechtliche Abschiede/ Gesetze/
und Rechts-Bewahrungen
schwächen. pro Milon.

c *Perfregit ac prostravit*
omnia cupiditate & furore. pro
Cluent.

d *Polluerat stupro sanctis-*
simas religiones, senatus gravis-
sima decreta perfrigerat. pro
Milon XXIX.

e *Perfringere* aliquem,
pro corrumpere. Cic. ad Att.
Perfruor eris, fruius sum, per-
frui, est omnem fructum per-
cipere, genießen. l. 11. C. de
commun. serv. manum.

Otio perfrui, der Ruhe
genießen. Cic. Mario l. 7. 1.

b *Tranquilla Republ. ci-*
ves mei (quoniam mihi cum il-
lis non licet) sine me ipsi, sed per
me tamen perfruuntur: ego ce-
dam atq; abibo, si mihi Republ.
bona frui non licuerit, ac care-
bo mala. pro Mil. XXXI.

Perfuga a, m. idem quod trans-
fuga, ein Überläuffer/ Flücht-
tiger/ ut: *De perfugis nostris*
copias comparant, sie stärken
sich wider uns von denen/die
von uns flüchtig worden
sind. Cic.

Perfugio is, ere, Zuflucht ha-
ben/ umb Rettung willen
überlaufen/ ut: *Jam Tar-*
quini ad Lartem Porcenam
Clusinum Regem perfugerant.
Liv. 2. Urb.

b *In Capitolium alia ve-*
urbis templa perfugere. Tac. 3.

Perfugium ii, n. usitatus est Ci-
ceroni, quam refugium; Zu-
flucht/ ut: *Domus commune*
perfugium. in C.

Unum perfugium, una spes
reliqua est, noch eine Zuflucht/
und Hoffnung ist noch übrig.
pro Sext. Rosc.

b *Est unum perfugium*
doctrina ac litera, die einige
Zuflucht ist/ wenn man was
rechtes gelernt hat. l. 6. ep. 13.

c *Perfugium* misericordia
tollere, alle Barmherzigkeit zu-
schleppen/ausschleppen. pro Lig. V.

Obstruere perfugia impro-
borum, der Boshaftigen
Schlupflöcher verstopfen.

d Laborum omnium &
solicitudinum perfugium somnus
est. 2. de Divin.

e Uti perfugio, ut: Utor
eodem perfugio, quo tibi uten-
dum censeo, literulis nostris, ich
gebrauche mich eben auch des-
sen Aufenthalts/dessen/meiner
Meinung nach / du dich auch
gebrauchen solltest/nemlich/un-
sers Studirens. 3. Verr.

f A portu & perfugio ali-
quem excludere, einen von sei-
ner Ruhestätt und Aufenthalte
vertreiben.

Perfui, vide persum. Gell.

Perfulcio is, ire, bene fulcire &
roborare. Ovid. ad Pison.

Perfunctio onis, f. Ausführung/
Vollendung / ut: Honorum,
laborum perfunctio, dolorum
perpassio. Cic.

Perfunctorie, Adverb. est levi
curâ & aliud agendo, obscure,
vel deceptorie, oberflächlich/nicht
mit Fleiß, l. 5. ff. quod vi aut
clam.

Perfunctorius a um, quod agi-
tur remisse. Bud.

Perfundo is, fudi, fusum, per-
fundere est conspergere undi-
que, besprengen/ut: Repul-
sum foribus perfundit gelidâ, standen haben / ut: Cateris ve-
er treibet ihn von der Thür rō, nullâ perfundis propriâ mole-
weg / und begießet ihn mit stia, casus alienos sine ullo dolo-
falschem Wasser. Horatius. re inuentibus, etiam ipsa mi-

b Perfundere, translatè di-
cimus de rebus nonnullis quâ-
libet, ut: Perfundere animi ali-
cujus voluptate, einen sehr be-
lustigen. Tusc.

Animos auditorum perfun-
dere suavitatē, die Gemüther
der Zuhörer mit Lieblichkeit er-
füllen.

Omnia dulcedine sensus pu-
puli perfundere.

c Dii immortales, qui mi-
horror perfundit! bliff Götter/
was für ein Schrecken hat mich
überfallen! Att.

d Perfundere aliquem ju-
dicio, i. e. metum iudicii alicui
injicere, pro S. R. XXVI.

Perfungor eris, functus sum, per-
fungi, est ad extremum obire
munus, zu Ende bringen/per-
richten/ut: Munere quodam
necessitatis & gravi opere per-
fungimur, dum sumus inclusi
in his compagibus corporis, wir
verrichten ein nöthiges und
schweres Werk / in dem wir
in diesen Leibern wohnen.
de Senect.

Aetas nostra perfuncta est
rebus amplissimis, die zu unser
Zeit leben/haben wichtige Sa-
chen zu Ende gebracht.

b Perfunctum esse molestia
aliquâ, eine Beschwerde über-
standen haben / ut: Cateris ve-
er treibet ihn von der Thür rō, nullâ perfundis propriâ mole-
weg / und begießet ihn mit stia, casus alienos sine ullo dolo-
falschem Wasser. Horatius. re inuentibus, etiam ipsa mi-

sericordia est jucunda. l. 5. ep. 12.

c Perfungi periculis, eine
Gefahr aufstehen / ut: Eadem
pericula, quibus nos perfuncti
sumus, ingrediuntur, sie treten
eben die Gefahr auch an/wel-
che wir entstanden haben. pro
Marcell.

d Respublica perfuncta est
hoc misero fataliq; bello, das ge-
meine Wesen hat diesen armen
lig- und nöthigen Krieg ausge-
standen. pro Marc. XII.

e Dignitatem perfunditurus
es, du wirst ein Ehren- Ampt
verrichten. Ac.

f Omnibus bonis propè per-
functum esse, fast alles Guten
genossen haben. l. 4, 5.

g Fatore perfunctus, i. e. mor-
tuis, Liv. 9. ab Urbe.

Perfuro is, ere, vehementer fu-
rere. Lucret.

Perfusio onis, f. Besprengung/
Anfechtung / ut: Italia sine
perfusionem totum in subtilem
formam molit. Plin. 18. c. 7.

Perfusorie, Adverb. subobscurè,
dissimulanter non disertè pla-
nèq; l. 5. §. 1. ff. quod vi aut
clam.

Perfusus a um, besprenget / an-
geseucht/begossen/ut: Perfu-
sus cruore. Liv. 10. Pun.

Perfusa terra sanguine.
Ovid. 1. Metam.

b Dulcedine omni perfusi
sensus moventur. Cic. 2. Fin.

c Corpus perfusum frigo-
re lethi. Lucret.

d Coloribus omnigenis per-
fusa, idem.

Perga, oppidum in Pamphylia,
à quo Diana Pergaa propter
templum illi dicatum. Pomp.
Mel.

Pergamenus a um, quod ex
Pergamo est, quod Pergami
inventum, ut: Pergameni Re-
ges cum chariâ indigerent,
membranas primò excogitave-
runt; unde & Pergamenarum
nomen huc usq; tradente po-
steritate, sibi servatum est.
Isidor.

Pergameus a um, ut: Gens Per-
gamea. Virg. 6. Æn.

Pergamum i, n. Minoris Asia in-
signis civitas, vel Troadis,
quam Silenus fluvius inter-
meat, à quâ Claudius Gale-
nus, ille insignis medicus, ortum
duxit. Hac eadem urbs Troja
vocatur; Dicitur etiam plu-
raliter Pergama orum. id. 1. Æ.

Pergama dum peteret.
Proprie autem sunt Trojana ar-
ces: unde nat' ἐργον arces omnes
Pergama dicuntur. For. Rom.
Pergaudeo es, ere, vehementer
gaudere. Cic. ad Qu. Fr.

Pergigno is, ere, idem quod
gignere. Catul.

Pergo is, perrexi, perrectum, per-
gere, est iter facere, reisen /
ut: Sed cesso ad eum pergere.
Adelph. 42. 48.

b Pergere aliquid, an euntem
Orth reisen/ut: Pueri mei ver-

bis nunciavunt, ut Romam pro-
tinus pergas & properes. I. 1. 3.
Quint. Frat.

c Pergere est prosequi,
procedere, fortfahren/ut: Perge,
quod coepisti, egredere aliquan-
do ex urbe, patens porta, profi-
ciscere. I. Catil. V.

d Pergin', Comicum, pro
pergine? Plaut.

Pergracilis e, c. valde gracilis.
Plin. 25. c. 13.

Pergracior ari, ari, epulis & po-
tationibus inservire, schwäl-
gen / im Luder ligen. Festus.

Pergrandis e, c. sehr groß / ut:
Erat etiam vas vinarium ex
una gemma pergrandi trulla
excavata cum manubrio au-
reo. Cic. 6. Verrin.

b Pergrande vestigal. Cic.
pro leg. Agr.

Pergraphicus a um, ad ungve-
factum, absolutum, & quasi
pictoris manu expolitum. Plaut.
Trucul.

Pergratus a um, sehr angenehm/
gar lieb oder wehrt / ut: Id
mihi pergratum, pergratum
erit. Cic. ad Qu. Fr.

Pergravis e, c. valde gravem
significat.

Pergraviter, Adv. sehr schwer-
lich. Cic. ad Att.

Pergula a, f. locus apertus, a
multis lateribus aërem exci-
piens, aliquando extra parie-
tem porrectus, & modo tectus, tant
modo sub dio expositus; Di-

sta à pergendo, quod in ea de-
ambulare solemus: forumque
hortum aut nemora, &c. pro-
spectare, ut ait Sipontinus;
Budæo autem, Pergula pars
est domus exporrecta & pro-
pendens, ein Erker/it. Kram-
laden.

In pergula quoque mos est
a festivo tempore cenare. Juven.

b Pergula, omnino locus
est accommodatus exponendis ve-
nalibus rebus. I. 19. §. 2. ff. de
judic.

c Pergula in navi dicitur
excursus per totam navim, & alio
nomine portisculus vocatur.
Sipontin.

d Pergula, in vineis topia-
rium opus significat. Columell.
I. II. c. 2.

Pergulanus a um, ut: Pergula
na vitis, quæ pergulis adju-
gitur & sustinetur. id. 3. c. 2.
Perhibeo es, bibui, habitum, per-
hibere, est dicere, affirmare,
sagen/nennen/ut: Suo nomi-
ne aliquem perhibere, einen
mit seinem Namen nennen.
de Divin.

b Ut perhibent, wie man
sagt. pro Lig.

c Testimonium perhibere,
est dare testimonium, Zeugnis
geben/ut: Tu vero, Muri, veni
mibi advocatus, dum asses solvo
palilibus, si postea à me repe-
tissis, Varro de Re Rust. 5. 2.

d Per-

d Perhibere honorem, Eh-
re erweisen. Plin. 29. 1.

c Perhibendus, i. e. memo-
randus, laudandus, einer/ dessen
man in Ehren gedenket / ut:
Nec minus etiam Spartiatus ille
Agessilas perhibendus, nichts
weniger wird auch jenem Spar-
taner Agessilao rühmlich nach-
gesagt/ ist rühmlich nachzusa-
gen. Lib. 5. Ep. 12.

Perhilum, Adv. per paulum.
Lucret.

Perhonorificè, Adv. gar ehr-
lich/ mit grossen Ehren. Cic.
ad Att.

Perhonorificus a um, valde ho-
norificum significat. idem.

Perhorreo es, ere, vel
Perhorresco is, ere, idem quod

extimesco, & cum horrere re-
cordor, & sehr erzittern / sehr
fürchten/erschrecken/sich ent-
setzen / ut: Tu imagines ipsas
non perhorrescis.

Homines impii extremi ju-
dicii perhorrescunt memoriam,
wenn die Gottlosen an das
Jüngste Gericht gedenken/er-
zittern sie.

Perhorrescere mortem, für
dem Tod erschrecken.

Tu illius diei memoriam
non perhorrescis? erschrickst du
nicht/ wenn du an den Tag ge-
denkst? in A.

b Toto corpore & toto a-
nimo perhorrescere, an ganzem
Leib und Seele erzittern und er-
schrecken.

Perhorridus a um, valde hor-
ridus, gar ungeheuer/ gräu-
lich. Liv. 2. Pun.

Perhospitalis e, c. sehr gastfrei/
willig und bereit Gäste auf-
zunehmen. Cic. 6. Verr.

Perhumanus a um, gar freund-
lich / sehr leutselig. Cic. ad
Quint.

Perhyemo as, are, totam hye-
mem durare, durchwintern/
den ganzen Winter durch-
bleiben. Colum. 11. c. 3.

Periamma, Periapton, Amule-
tum, Xenechton, medicamen-
tum est, quod de collo suspen-
sum morbum arcere creditur,
ac præcipue pestem. Schröd.

Periander, unus ex septem sa-
pientibus.

Peribaridos, calceamenta mu-
liebria, præcipue famularum.
Pollux 7. c. 2.

Periblema, positum Polluci in-
ter vestimenta communia vi-
rorum, lib. 7. c. 13. ubi Gval-
theri amiculum vertit. Lexi-
con autem interpretatur sa-
gulum, & pallium, quod cir-
cumjicitur corpori.

Peribœa e, f. Enymedontis Gi-
gantis filia, ex qua Neptunus
Nausithoum suscepisse fingitur.
Homer. 7. Od.

Periboëton, ὁ βοῦν, Græci
celebrem famigeratumq; di-
cunt. Plin. 34. c. 8.

Peribolus, περιβολῶν, ambitus,
lorica murorum: capitur etiā
pro

pro septo & corona domus,
qua sit, ne quis delabatur,
Geländer. Vitruv.

Pericardium ii, n. involucrium
cordis membranosum, das
Hergtäschlein / vulgus casu-
lam cordis appellat. Galen.
Vesling.

Pericarpium ii, n. involucrium
seminis, quo illud ambiunt,
& adversus caeli animaliumque
injurias defenditur, ut in frugi-
bus spica, in castaneis echinus.
For. Roman.

b Pericarpium, brachii
ornamentum, Armband. Pol-
lux. 5. c. 16.

Pericarpium, bulbi genus, cuius
duae sunt species, alterum
cortice rubro, alterum nigro.
Plin. 25. c. 10.

Pericharakter, ferramentum, quo
gingivarum caro à dentibus
circumquaque separatur in O-
dontalgia. Martin.

Pericionius, Bacchus cognomi-
natus, cuius cum alii memi-
nere, tum ei imprimis Orpheus
hymnum continuit, adolens
aromata. Lil. Syntag.

Pericles, Atheniensis clarus au-
toritate & eloquentia, quem
Olympium poeta Comico vo-
cant, quod tonare in concio-
nibus, ac fulmen cedere, vide-
retur, habuit in administra-
tione Reipubl. adversarium
Thucydidem Milesium, virum
nobilem ac potentem. Sugge-

stum ascensurus, diis vota fa-
ciebat, ne verbum, se impru-
dente aut invito, efflueret,
quod ad Rempubl. minus per-
tineret. Plutarch.

Periclitatio onis, f. experimen-
tum, ein Versuch. Cic. 2. de
Nat. deor.

Periclitator aris, atus sum, peri-
clitari, est in periculo esse, in
Gefahr seyn / ut: Periclitator
fuit, i. e. in periculo sum, ne
moriar sui. Plin. 17. 24.

Fura periclitantur, das
Recht leidet Gefahr.

b Non est sepius in uno
homine salus periclitanda, man-
sol nicht zum öftern bey Einem
Menschen sein Leben in Gefahr
stellen / man sol Einem nicht öf-
trauen. I. Caril. V.

c Periclitari, est experi-
mentare, einen Versuch thun /
ut: Fortunam belli tentare &
periclitari, einen Versuch thun /
ute es im Krieg vñlegt herzu-
gehen / in Krieg sich begeben.
Omnia circumspexit Quin-
tius, omnia periclitatus est. C.
Aquil.

d Periclitari & experiri
pueros, die Knaben examiniren.
2. de Divin.

e Subeundus usus omnium,
& periclitanda vires ingenii,
man muß es auff allerley Ma-
ner versuchen / und seinen Kopff
dran strecken. I. 10, 28.

f Periclitari alicujus ani-
mum,

um, einen versuchen / eines
Sinn erforschen / einen auß-
hohlen. Amphit. 3, 2, 33.

Periclymenos herba, vide ca-
prifolium vel matrisylva.

Periclymenus, filius Nelei, &
frater Nestoris & Chromis.
Homer. 11. Od.

Pericope es, ambulatio, vel con-
cilio, pars quaedam à toto sepa-
rata, ut textus excerptus ex
integro tractatu. Martin.

Pericranium ii, n. membrana
tenius, totum cranium extrin-
secus ambiens. Galenus.

Periclor aris, aris, idem quod
periclitari. Festus.

Periculose, Adverb. cum peri-
culo, gefährlich / ut: Periculo-
se agrotans. Cic. ad Att.

Navigatur periculose bye-
me idem.

Periculosus a um, periculo ab-
undans, sive quod cum peri-
culo conjunctum est, gefähr-
lich / ut: Periculosa temeritas
est, es ist eine gefährliche
Verwegenheit.

b Consilium periculosum
sequi, einem gefährlichen An-
schlag folgen. Plancus. Cic.

Periculum i, m, est salutis disci-
men, Gefahr / ut: Ad ultimum
venire periculum, in eusser-
ste Gefahr gerathen. Curt.
1641.

Periculi societas iungit ali-
quos, ihrer etliche sind in glei-
cher Gefahr. id. 2117.

Abesse ab omni periculo,
außer aller Gefahr seyn. I. 14. 14.

b Periculum in aliquem
intendere, propulsare, ut: Pericu-
lum, quod in omnes intenditur,
propulsatis, die Gefahr / welche
allen gestellt wird / sollet ihr ab-
treiben. pro S. R. III.

Periculum instans pecunia
& potentia depellere. Corn. 131.

c Consilium periculo va-
cium, ein Anschlag / der keine
Gefahr hat. I. 10. 7. Att.

d Eris ab isto periculo va-
cuus, du darffst der Gefahr
nichts. I. 1. 3. Qu. Fr.

Nihil tam firmum est, cui
non sit periculum etiam ab inva-
lido. Curt. 1715.

e Periculum impendens,
vor Augen schwebende Gefahr.
I. 14. 13. Att. Solin. 139.

f Esse in periculo, in Ge-
fahr schweben. I. 6. 1. magno, I.
Catil. X.

g Minimo periculo dicere,
ohne alle Gefahr sagen dürffen.
pro S. R. I.

Ancipiti premi periculo.
Corn. 67.

h Periculum ex aliis facito,
tibi quod ex usu fiet, lerne von
anderen Leute Schaden flug
werden / was dir nütz seyn möge.
Heavt. 1. 2. 36.

i Periculo suo vel alterius
aliquid facere, dicunt cruditi,
quod vulgus effert; suo vel alte-
rius damno aliquid facere, ut:

Periculum in Care facito (cū xā ei τὸν κίνδυνον) versuchs an einem Geringen / probirs amnen kosten pro Sektio. Wenigen.

Cares primi fuerunt milites, mercede conducti, qui vitam suam vilem haberent.

Periculo suo versari in re aliqua, auff sein eigene Gefahr in einer Sachen zu thun haben. in.V.

Quid tu meo periculo gurgis patrimonii, belluabere? Was wiltu / Durchbringer / auf sie vom Rath abfielen. Att. meinen Kosten schwälgen? pro Sektius.

Da meo periculo rem saluam ego exhibeo, gibts auff meine Gefahr / ich wil gut für allen Schaden seyn. Añ. 2, 4, 51.

Meo periculo huius ego experiar fidem, auff meine Gefahr wil ich seine Treu probiren. Captiv. 2, 2, 99.

Mea fiducia opus conduxit, & meo periculo rem gero. Bacch. 4, 4, 100.

Noli nostro periculo sapiens esse. pro Mar. VII.

Tuo periculo fiet, auff deine Kosten sol es geschehen. Att.

Dux suo periculo progredi cogitat, der Obriste ist auff sein Ebentheur fortzuziehen be- dacht. de L.

Nunc huius periculi fit, ego in portu navigo, nun gilt es fac in palastrā, solertem tibi dabo, ihm / er steckt in der Gefahr / ich hab ihn an in Freyen habe meinen heraus gezogen. Ter. Andr. 3, 1, 22.

s Periculo Reipubl. virum, ich zehrte auff den gemein- ham, ich zehrte auff den gemein-

Periculum est, Ciceroni dicitur, quod vulgus effert per- metuendum est, timendum est, es

Periculum, ne, si nihil impetrarent, a senatu abalienarentur, man- hatte sich sehr zu befürchten / da-

Periculum, si peccavero: ab hac, si recte fecero, wenn man so- hindan gesetzt aller Schuldig-

Periculum, si peccavero: ab hac, si recte fecero, wenn man so- hindan gesetzt aller Schuldig-

Periculum, si peccavero: ab hac, si recte fecero, wenn man so- hindan gesetzt aller Schuldig-

Periculum, si peccavero: ab hac, si recte fecero, wenn man so- hindan gesetzt aller Schuldig-

Periculum, si peccavero: ab hac, si recte fecero, wenn man so- hindan gesetzt aller Schuldig-

Periculum, si peccavero: ab hac, si recte fecero, wenn man so- hindan gesetzt aller Schuldig-

Periculum, si peccavero: ab hac, si recte fecero, wenn man so- hindan gesetzt aller Schuldig-

Periculum, si peccavero: ab hac, si recte fecero, wenn man so- hindan gesetzt aller Schuldig-

Periculum, si peccavero: ab hac, si recte fecero, wenn man so- hindan gesetzt aller Schuldig-

ten / ich wil dir ihn gewären Fun. 3, 2, 23.

Subire periculum cum aliquo dedecore, mit Schanden einen Versuch thun. l. 8, ep. 3, Att.

Periculum capitis adire, sich in Lebens-Gefahr begeben. And. 4, 1, 53.

Periculum capitis subire, pro Cael. XXII.

Satis periculi capiti adire, ich habe mich in geringe Gefahr begeben. And. 1, 2.

Nihil tibi periculi est a me, du hast dich für mir nichts zu befahren. Hec. 5, 1, 9.

In periculo esse, in Gefahr schweben. Corn. 98.

Perideracon, περιδρακων, collarium, siue colli ornamentum. Pollux. 5, c. 16.

Peridoneus a um, sehr bequem / sehr füglich. Cael. 2, Civ.

Peridromis idus, locus ubi circumcurri potest. Vitruv. 5, c. 11.

Peridromus, Adjective, est circumcurrens, Substantive est locus figura rotunda, ubi in orbem curri potest: Generalius etiam locus rotundus, ambitus. Est & funis, quo retia tenduntur circa imam & summam partem. Martin.

Periegesis, idem quod ambitus siue circuitus. Deinde est expositio, qua quis ceu in rem presentem ducitur. Martin.

Periepiphimosis, est cum retracto glandis nervo, praputium

deduci praterca nequit. Galen. *Periergia a, f. curiositas, supervacua operositas.* Fabius. l. 8. de ornat.

Perigaeum i, περὶ γαίαν vel Perigaeum περὶ γαίαν, in Sphaeris dicitur absis ima, estque terra proximum punctum, quomodo Planeta in perigaeo versari dicitur, quando terra est proximus. Theor.

Perilevcon, περὶ λευκον, Tela ex purpura texta, aut colore alio in fimbria albū colorem intextum habens. Pollux. 7, c. 13.

Perilevcos, gemma, Achatis species. Boet de Boot.

Perillus a, m. Atheniensis fuit ingentiosus, qui, ut placeret Phalaridi, venit a grigentum, & ex are taurum artificiosissimum fabricavit, cui januam in latere posuit, ut cum inclusus reus subiectis ignibus torqueretur, mugitum & non hominis vocem videretur emittere: pro quo invento, quum munus a crudelissimo Tyranno Phalaride, qui novis hominum tormentis delectabatur, postulasset, in eo ipso includi a Tyranno iussus, ac suppositis ignibus exustus est. Ovid.

Perillustris e, c. admodum illustris, durchlauchtig / hochberühmt. Cic. ad Att.

Perimachia a, f. depugnationem, certamen, velitationem significat. Schard.

Perimbecillus *e, c.* vel
 Perimbecillus *a um*, valde im-
 becillus, sehr schwach und ge-
 ring. Varr. 3. Rust.
 Perimeter *i*, est figura compre-
 hensio, der Umbeschweif/ der
 Umbgriff. Geometr.
 Perimere *is, peremi, peremtum, peri-*
mere est adimere, impedire, be-
 nehmen / ut: Consilium ali-
 cuius perimere, etnes Anschlag
 hindern.
 Perimere morem, einen
 Brauch abschaffen.
 Tempestas reditum meum
 perimit, das Wetter hat mich an
 meiner Rück-Kunft verhindert.
 Lunam saepe perimunt te-
 nebrae, Finsterniß bedeckt der
 Mond.
 Si mihi vis aliqua major re-
 ditum peremisset, pro S.
 b Perimere est occidere, ut:
 Matrem peremit, er hat seine
 Mutter umgebracht. de D.
 Perina *a*, mulier Aegyptia, qua der ist/ der sie befiget.
 Minervam sedentem primum
 texiit. Eustath.
 Perinaeum *i, n.* dicitur spaci-
 um in tra anum & pudenda. Hipp.
 b Perinaeum, Aristoteli pars
 est interior feroris & natium
 communis. Martin.
 Perincertus *a um*, gar ungewiß.
 Gell. 18. c. 4.
 Perincommodè, Adv. sehr un-
 bequem. Liv. 3. Maced.
 Perinconsequens *is, c.* gar un-
 gereymt. Gell. 14. c. 1.

Perinde, Adv. eleganter ponitur
 pro aequè, plerumque sequen-
 tibus, ut, ac, atq; vel quasi, ut:
 A te peto, ut meas injurias per-
 inde doleas, ut me existimas do-
 lere tuas solere, ich begehre von
 dir / daß dir mein Unrecht ei-
 ben so sehr zu Herzen gehe/
 als du vermeynest / ich mich
 bekümmere/wenn dir Unrecht
 geschieht. 1. 8. Ep. 12.
 Hoc non perinde accipitur,
 atque ego sentio.
 c Perinde est, es gilt gleich.
 de Or.
 c Perinde habeo, ac si nihil
 scripsisses, ich achte es gleich so
 viel/als hättestu nichts geschrie-
 ben. Att.
 id Perinde ac si jam vice-
 bertunden. Itb. 11. Ep. 28.
 Hac perinde sunt, ut ani-
 mus ejus, qui illa possidet, diese
 Sachen sind so beschaffen / als
 si benevellere, perinde quasi calvi-
 tio moror levaretur, nährlich
 Ding ist es/wenn man in Trübsal
 sich selbst die Haar aufräuffet/
 gleich als würde durch ein Kahl-
 kopf das Hergeleid gelindert.
 c Perinde valebit, es wird
 gleich so viel seyn. pro Cecin.
 XXIII.
 f Non perinde, i. c. non mul-
 tum, ut: Adventus ejus non per-
 inde gratus fuit, seine Ankunfft
 ist

ist nicht so gar angenehm gewe-
 sen. Sueton.
 Perindulgens *is, o.* valde indul-
 gens, der sehr viel zulasset/ut:
 Magnus vir inprimis, & qui
 perindulgens in patrem, idem
 acerbe se verus in fratrem. Cic.
 Perinelson, περηνσον & Perine-
 son, περηνσον vestis est
 fimbriata, habens fila depen-
 dentia, aut purpuram circum-
 quaque ad oras contextam, in-
 sulula quadam imagine: ideo-
 que hunc habitum, ut ait Pol-
 lux, Anaxilas νήρον i. c. insu-
 lam vocat.
 Perinfamis *e, c.* valde infamem
 notat. Suet. in Vitell.
 Perinfimus *a um*, überaus
 schwach. Cic. 2. fin.
 Peringeniosus *a um*, valde inge-
 niosus, gar sinnreich. Cic. de
 Orat.
 Periniqvus *a um*, ganz unbillig.
 id. pro leg. Manil.
 Perinignis *e, c.* sehr berühmt/
 sehr furchtlich. Cic. 1. Leg.
 Perinteger *a um*, omnino integer,
 ganz unverletzt/ gar unver-
 seht. Gell. 3. c. 55.
 Perinthus *i*, urbs clara Thracia ad
 Propontidem, postea Heraclea
 dicta, ab Heraclio principe Con-
 stantinopolitano cognomina-
 ta: in qua amphitheatrum ex
 uno marmore magnum & mi-
 randum, quod inter septem Or-
 bis numeratur miracula.
 Perinthus *a um*, quod ex Perin-

tho est, ut: Perinthia, Menan-
 dri Comœdia. Ter.
 Perinvitus *a um*, gar ungern.
 Cic. Ep.
 Periocha *e, f.* μεροχή, argumen-
 tum, complexio totius rei bre-
 vior, der Inhalt. Cic. ad Att.
 Periodice, Adv. μεροδικώς, ad
 modum periodi.
 Periodicus *a um*, ad Periodum
 spectans, sive certa constans
 periodo, ut: Periodica febres,
 dicuntur, quæ certis tempori-
 bus clauduntur, i. e. abeunt, &
 quodam quasi circuitu facto
 rursus redeunt, ut sunt Tertia-
 na & quartana. Plin. 20. c. 3.
 b Periodica conversio A-
 stronomis est, cum in orbe termi-
 nus ad quem, incidit cum termi-
 no à quo.
 Periodus *i, f.* via circum aliquid
 ducens, anfractus, circuitus,
 ein Umbgang.
 b Periodus, in Grammati-
 cis est comprehensio & continua-
 tio cum absolute sententia, et
 ne Vollkommene Rede / Partes
 ejus sunt commata & cola. Cic.
 c Periodus, Astronomis
 est conversio stelle per Zodiacum
 c. g. Solis ex primo gradu Arctis
 per subsequentia signa ad suum
 principium, quæ consistat diebus
 365. & sex horis fere.
 d Periodus, apud Chrono-
 logos est variata, nempo vel Cycli
 Solaris, annorum 28. Cycli Luna-
 ris

ris, annorum 19. Cycli Paschalis, 332. Indictionis 15.

c. Periodus in Politicis sunt imperiorum termini fatales, ge-
wisse Zeit der Regimenter, oder
Reich von Gott versehen.

f. Periodus in Medicina
dicitur spatium à principio unius
paroxysmi ad initium alterius.

Perioeci, dicuntur, qui nobiscum
sub eodem Meridiano habitant
in eadem Zona, Geogr.

Perioleum i, n. περιόλιον, mem-
brana, quæ es ambit.

Peripateticus i, m. Peripatetici
Philosophi, quorum princeps
extitit Aristoteles, docebant in-
ambulando; à περιπατεῖν, de-
ambulare, ut: Stoici cum Pe-
ripateticis re concinere viden-
tur, verbis discrepare. Cic. 1.
de N.

Peripicio, incisio scripturarum;
vel capitulum, vel sententia,
Martin.

Peripetasma, atis, n. cortina, quæ
parietes & aula teguntur, seu
tapetia Babylonicæ floris varie-
tate perspicua, Teppich / Za-
pegeren. Cic.

Peripetia, περιπέτεια, casuum va-
rietas, Martin.

Peripezia, & Peripezides, pedum
ornamenta. Pollux. l. 5. c. 16.

Periphallia, Phallorum pompa
nuncupatur. Diodorus est au-
tor, Obsidibus pudenda in sacris
& ceremoniis Phallum dici.
Cæli. 7. c. 16.

Periphanes, Comici cujusdam no-
men, quod Latine idem est, ac
conspicuum.

Periphæria a, f. περιφέρεια, li-
nea, suo circumflexu orbem
ambiens, rotunditas, quæ
circumferentia, est circuli am-
bitus æqualiter distans à cen-
tro, ein Umbkreis. Euclid.

Peripheroma vide Peripleroma.

Periphrasis eos, f. circuitio, cir-
cumlocutio, & copiosior rei de-
scriptio, eine Umb-Nede / Be-
schreibung / ut: Princeps scho-
la Peripatetica, pro Aristotele.

Periphrasticus a um, ad Peri-
phrasin pertinet, ut: Locutio
periphrastica.

Peripleroma, περιπλήρωμα, sup-
plementum, est Figura, cum se.
particula aliqua ad sensum
minimè necessaria, carminis
caussa adjicitur.

Periplus, περιπλοῦς, circum-
navigatio, quo nomine ex
Geographis nonnulli opera sua
inscripserunt, ora alicujus ma-
ritime lustrationem continen-
tia. For. Rom.

Peripnevmonia a, f. est pulmonis
à sanguine in substantiam ejus
effuso, cum pectoris angustia,
spirandi difficultate, febre a-
cuta, & tussi, inflammatio,
Engbrüstigkeit / schwerer A-
them. Jonston.

Peripnevmonicus a um, peri-
pnevmonia laborans. Plin.
22. c. 24.

Peri-

Peripsema, περίψημα n. limatu-
ra sive rasura, scobs, ramen-
tum, vel purgamentum dicitur.
Antiqui olim peste aliove
malo grassante, quum sacros
homines, quos in expiationis
usum alebant, in victimarum
morem redimitos ex loco pra-
cipiti in mare deciciebant, Ne-
ptuno immolantes, inter desi-
ciendum solennia verba effa-
ri solebant: περίψυχα ἀπαύ-
ρη, sis pro nobis piaculum,
esto luitio nostra & servatrix
urbis victima. Suidas, quod
itaque 1. ad Corinth. 4. περί-
ψυχα legitur, nos piaculum
vertere possumus, Bud.

Peripterus a um, περίπτερος cir-
cumquaque pennas habens.
Martin.

Periscelis idis, f. ornamentum pe-
dis, circa crura, (Hosen oder
Knieband, Zehn.) Pophyr.
Notandum (ait Cæli. 1. 4. c. 11.)
periscelidas dici, quæ vulgo
gremialia vel transversus di-
citant, Hieronymus feminalia,
vel braccas usque ad genua
pertingentes, dici scribit. For. R.

Perisceliorum, qui in Zonis frigi-
dis habitare creduntur, Geogr.

Perispheyrion, περίσφειρον, Pe-
dis ornamentum, aut fimbria.
Valla.

Perissevma, quod abundantiam
rerum suppetit, & est congia-
rium proprie, quod plebi da-
tur: sicut quod militibus, do-
nativum. Schard.

Perissochoregia, magistratus no-
men, curator fortasse annonæ,
ἀποτῆς περισσεύας, ἡ χορηγία,
quod est abundantiam, ferti-
litatemque seppeditare. idem.
Peristologia, i. e. verborum ad-
jectio superflua: quam & con-
culationem nostrates vocant.
l. 2. ff. de cert. pet.

Perisson, herba quæ alias Dory-
cnium appellatur. Plin. 21. c. 31.
Peristasis eos, f. circumstantia,
quæ circumstat rem, nec perti-
net ad substantiam actus,
quam extrinsecè attingit.

Peristereon onis, vel
Peristereos i, f. vel
Peristeum i, n. herba columbis ad-
modum familiaris, dicitur &
verbenæ. Plin. 25. c. 10.

Peristerotrophium ii, n. idem
quod columbarium, Tauben-
Haus / Tauben-Nad. Varr.

Peristethion, περιστήθιον, pecto-
rale, ornamentum mulieris cir-
ca pectus. Pollux. 5. c. 16.

Peristroma atis, n. quasi circum-
stratum, idem quod Peripeta-
sma. Plaut. Stich.

Peristylum i, n. locus clausus co-
lumnis, circumquaque porti-
cum habens vel saltem à tribus
lateribus, ein Creutz-Gang.
Vitruv. 5. c. 11.

b. Peristylum, etiam est lo-
cus atrio proximus. id. 6. c. 7.

Peritè, Adv. sapienter, weislich.
Peritia a, f. Erfahrung / Ber-
stand / Geschicklichkeit. Plin.

Peri-

Perito *ne, are*, Freqvent. *à perire*.
Plaut. Captiv.

Peritonæum *i, n. membrana*, sic
nuncupata, quod omnibus vi-
sceribus circumtensa sit, das
umbgespannte Fell des Unter-
bauchs. Vesling.

Peritracheleon, *ornamentum col-
li*. Pollux, s. c. 16.

Peritus *a um, doctus*, erfahren/
verständnis/ gelehrt/ geschickt/
ut: *Juris legumque peritus*.
Horatius.

Belliperitus. Curt. 147.

Perjucundè, *Adv. valde jucundè*,
gar lieblich/ sehr kurzweilig.
Cic. ad Att.

Perjucundus *a um, valde jucun-
dus*, sehr lieblich. id. ad Lent.

Perjuratiuncula *e, f. Dimin.* ein
falscher Schwur. Plaut. Stich.

Perjuriosus *a um, idem quod per-
jurus*. Plaut. Truc.

Perjurium *ii, n. ein Mann-End*/
ut: *Perjurio aliquem ledere*,
einem zu Schaden einen fal-
schen End schwerè. pro Cec. XI.

*Quod ex animi tui senten-
tia juraris, sicut verbis concipitur*
*more nostro, id non facere perju-
rium est*, wenn du dasjenige/
was du zu halten geschworen/
inmassen die End Formul/ wie
bey uns bräutlich/ vorgepro-
chen wird/ und doch nicht thust/
ist es Mann-End. 3. Offic.

b *Perjurium proprie dici-
tur, quando aliquis jurat contra*
Canonica statuta temerariè, &

dicitur *multipliciter*. (1.) *falsè*
juratio, (2.) *transgressio juramen-
ti*, (3.) *indiscretum juramentum*,
(4.) *mendacium juramento fir-
matum*. Alex. Scbt. Voc. Jur.

Perjuro *as, are*, pro pejerari.
Plaut. Bacch.

Perjurus *a um, est, qui iusjuran-
dum violat*, ein Mannes-
geher/ ut: *Te in exilium ire him*
oportet, quia perjurus es. Perl.
4. 4. 13.

Perizonia *atis, n. subligaculum*,
suffibulum, velamen, eine
Schürze/ Niederleid/ Ba-
de-Schürze. *Vestis fuit anti-
qvissima, quo tantum genita-
lia conteguntur*. Hoc primum
primi mortales è foliis arborum
sibi fecerunt, quando post præ-
varicationem erubescences præ-
denda velabant. Isid.

Perizonium *ii, n. palliolum præ-
cinctum, quo virgines nuda in-
fra papillas præcinguntur*, hoc
& *præcinctorium* & *castula*
dicitur, Brüstelein/ Brust-
Tuch. Siphont.

Perlabor *eris, lapsus sum, perlabi*,
idem quod *labi*: nisi celerita-
tem alio vram addat præposito,
durchfahren/ durchfließen/
ut: *Neptunus perlabitur æquo*
ra cursu frenatis equis. Silius.
b *Volucris perlabitur au-
ras*. Tibull.

c *Perlabi per acies, durch*
die Schlacht-Ordnung dringen.
Lucr.

d *Ad imos animi per lapsa*
recessus. Stat.

Perla *arum, Uniones, margari-
ra*, Perlen. vide Margarita.

Perlatus, sehr fröhlich/ sehr er-
freulich. Liv. 10. urb.

Perlata, *Adverb. perquam late*,
ut: *Idè in sermonis nostri con-
suetudine perlata patet*. Cic. 2.
de Orat.

Perlatus *a um, valde latus*, gar
breit.

Perlatus *a um, ex perlis sive mar-
garitis factum*, ut: *Perlata a-*
qua. Boet. de Boet.

Perlatus, *à perfero*, überbracht.

Perlecebra *e, f. illecebra*. Plaut.
Asin.

Perlecto *as, are, Freq. à perli-
cere*. Cic. pro Flacco.

Perlego *is, ere, à principio usq;*
ad finem legere, durchlesen. Cic.
b *Perlegere oculis*, pro di-
ligenter intueri, vel contempla-
ri. Virg. 6. Æn.

Perlepidus *a um, sehr holdse-
lig/freundlich*/ ut: *Euge, per-
lepide Charine, me meo ludo*
jam beas. Plaut. Pseud.

Perlevis *e, c. sehr leicht/gar ge-
ring*. Cic. deleg. Agr.

Perleviter, *Adverb. gar leicht*,
Id. ad Qvint.

Perlubenter, *Adverb. sehr gern*/
mit allem Willen. id. ad Att.

Perluberalis *e, c. sehr freigebig*/
reichlich/ erbar/ ut: *Perlube-*
ralis visæst. Ter. Hec.

Perluberaliter, *Adv. sehr frey*.

gebig/ reichlich. Cie. ad Att.

Perlubro *as, are, diligenter ac*
perfectè mensurare, sive aqua-
le facere, eigentlich abwe-
gen/ streng abmessen. Col.

Perlucio *is, leri, lectum, perlice-*
re, quod frequentius Eupho-
nia gratia dicitur pellucere.

Perlugo *as, are, constringere, zu-*
sammen binden. Plaut. Capt.

Perlino *is, ire, valde & perfectè*
linire, durchschmieren/durch
und durch bereiben. Colum.
1. 9. c. 12.

Perlino *is, ere, multum linere*.
id. 1. 7. c. 5.

Pèrlito *as, are, perfectè litare*,
sacrificio factò deos placare,
votumq; impetrare, ganz ver-
söhnen/ völlig opfern. Liv.
6. Maced. Gell. 1. c. 7.

Perlone, *Adverb. sehr weit*/
zünftig fern/ ut: *Perlone est*,
sed tantò ocyus properemus.
Ter. Eunuch.

Perlonequus *a um, sehr fern*/
gar abgelegen. Plaut. Bacch.

Perloneus *a um, sehr lang/gar*
fern/ ut: *Perlone & non sa-*
is cura via. Cic. Att.

Perlubens *is, o. ganz willig*.
Cicero.

Perlubet, *Impers. ut: Perlubet*
hunc hominem colloqui, h. e.
vehementer cupio hunc allo-
qui. Plaut. Captiv.

Perlucio vide pelluceo.

Perlucidulus *a um, Diminut.*

Catull.

Petlucidus vide pellucidus.
 Perluctuosus a um, valde luctuosus, sehr flüchtig / voll Trauren / ut: *Funus perluctuosum* Cic. ad Quint.
 Perludo is, ere, idem quod ludere. Propert.
 Perluo is, ere, durchreinigen / durchwaschen / ut: *Manus perlueri fontana aqua*. Ovid.
Tum vino perluitur os. Plin. l. 8. c. 27.
 Perlusorius a um, ut: *Perlusorium iudicium*, i. e. collusorium, quod collusionis causa institutum, quum aliud agitur, aliud simulatur. l. 14. ff. de appell.
 Perlustro as, are, ubiq; lustrare, alles fleissig besichtigen / ut: *Perlustrare oculos*. Liv. 5. Punic.
 b *Perlustrare animo*, betrachten. Cic. in Partit.
 Perlutus a um, durchwaschen / rein aufgewaschen / ut: *Expressa favori reliqua, postea quam diligenter aqua dulci perluta sunt, in vas aeneum coniciuntur*. Colum. 9. c. 16.
 Perluvia, vide Pelluvia.
 Permacer a um, valde macer. Plin. 18 c. 6.
 Permado es, ere, vel
 Permado esco is, madui, permadescere, valde madescere, durch und durch naß werden. Col.
 Permagnus a um, gar groß / sehr wichtig / ut: *Permagna nares* agitur. Cic. pro Rosc. Am.

b *Permagno aestimare* vel vendere, hoch schätzen und verkaufen. Cic. 7. Verr.
 Permananter, Adv. durchdringend / ut: (*Lucret de Magnetae*) *Usque adeo permanenter vis per valet ejus*.
 Permanasco is, ere, pervenire. Plaut. Trin. Lexic. Parei.
 Permanens is, Metaphysicis est, cuius essentia realis, postquam perfectum est, diu permanet ac durat, ut: *Caelum, Stella, domus*.
 Permaneo es, mansi, mansum, permanere est usque ad finem manere, aufbarren / ut: *Cum semel est suscepta beata vita, tam permanet, quam ipsa effatrix beata vita sapientia*. 2. Tusc.
 b *Permanere incepto*, est perseverare, ut: *Cupio deterere, ne permaneam in incepto*, ich wolte dich gern abschrecken / daß du nicht deiner gefassten Meinung nicht beständig bliebest. l. 5. c. 14.
 b *Permanere in sententia*, auff seiner Meinung bleiben. 5. de Fin.
 Permango as, are, est manando percurrere, durchfließen / ut: *Ex intestinis & alvo secretus a reliquo cibo succus is, quo alimur, permanat ad jecur per vias quasdam a medio intestino usque ad portas jecoris*. 2. d. N. d.
 b *Permanare ad aures*, zu Ohren kommen / ut: *Effluunt mul-*

malis ex vestra disciplina, quae etiam ad nostras aures saepe permanant. pro Dom.
 c *Permanare ad mentes*, zu Gemüth sinken / zu Herzen gehen / ut: *Ad mentes ipsorum, apud quos agitur, movendas permanare ut possint principia cetera partes orationis, habere hanc vim magnopere debent*. 2. de Orat.
 d *Permanare est vulgari*, offenbahr werden / ut: *Ne aliqua ad patrem hoc permanet, damit nicht der Vater etwas hievon erfahre, damit nicht was für den Vater komme*. Adelph. 2. 4. 19.
 Permaturesco is, ere, ganz reiff werden. Colum. 2. c. 10.
 Permaturus a um, ganz reiff. Colum. 12. c. 48.
 Permeabilis e, c. dia. & alio, durchgängig. Solin.
 Permediocris e, c. ut: *Permediocris & potius levis motus*. Cic. 1. Orat.
 Permensus, vide permetior.
 Permeo as, are idem quod meare, vel pratergredi, durchwandern / durchgehen / ut: *Permeare & transire per omnia*. Cic.
 Tot maria & terras permeat. Ovid. 4. Ponto.
 Permerdo as, are, foedare, conspurcare. Perott.
 Permerco es, merui, meritum, ere, idem quod merere. Stat. 1. Sylv.

Permessus idus & idos, vel: *Permessus, Fluvius Boetia, ex Helicone proveniens, Phaebo & Musis sacer*. Martial.
 Permessus a um, ut: *Fons Aganippe Permessus educat unda*. Claud.
 Permetior iris, mensus sum, permetiri, idem quod metiri, ut: *Permetiri alicujus rei magnitudinem decempeda, etwas mit einer Mess Ruthen abmessen*. Cic.
 b *Permetiri ad aliquam viam damni*, einem zu Echa den gehen. Trucul. 2. 2. 49.
 c *Permetiri est peragere*, perlustrare, durchwandern. Cic. de Univerf.
 Permetuo is, ere, sehr fürchten / oder sich entsetzen. Virg. 2. A.
 Perminutus a um, valde exiguus, gar klein. Cic. 2. Tusc.
 Permirus a um, gar wunderlich / ut: *Illud vero permirum mihi accidit*. id. ad App.
 Permisco es, miscent, mistum, vel mixtum, permiscere, vermischen / unter einander mengen / ut: *Permisceri vino*. Cic. 12. Philipp.
 b *Permiscere omnia*, alles verwirren / grossen Aufruhr anrichten / das Oberste zu unterst kehren. idem.
 c *Permiscuit caelum paelago Enns*. Sil.
 Omnia permiscuit, er hat alles unter einand her vermengt. Sectio III. K d Per-

d *Permiseri connubio*, in Ehestand treten/verehlicht werden. Plin.

e *Nummos adulterinos cum bonis permiscere*, böses Geld unter gutes mengen.

Permissio onis, f. idem quod *permissus*. Liv. 7. Maced.

b *Permissio*, *Figura est Rhetorum*, quum ostendimus in dicendo nos aliquam rem totam tradere & concedere alicuius voluntati, (alias *Concessio*.) Aut. ad Heren.

Permissus us, m. in Singulari, in Plurali vero *permissa* orū, Erlaubnis/Zulassung/Ver-günstigung/ut: *Tuo permissu*. Cic. 5. Verr.

Permissus a um, zugelassen/er-laubet/vergünstigt/ut: *Per-missa potestas* Lucan.

Permittē, Adverb. vermischter oder vermengter Weise. Cic. in Partit.

Permissio onis, f. *confusio*, Ver-mischung / Vermengung, Cic. de Univ. f.

Permixtus a um, vermischt/ver-mengt/verwirret/ut: *Corpo-ra viva permixta sepultis*, Luc.

b *Fructus magna acerbi-tate permixtos tulit*, Cic. p. Planc.

Permitis e, c. ganz mild / val-de mite & perfectē maturum significat. Columel. 12. c. 41.

Permitto is, *miss*, *missum*, per-mittere est transmittere, ver-schicken/ut: *Hoc genus casei*

potest etiam trans maria per-mitti, Colum. 7, 8.

b *Permittere* est *dedere*, ergeben/ut: *Permittere sese mi-litibus*, Liv.

Ad praestitutam diem se hosti permittere, auff den be-stimmten Tag dem Feind sich er-geben. Curt. 122.

Permittere se fortuna, auff's Glück es wagen. id. 155.

c *Permittere*, est concedere, zulassen/ut: *Precibus alicuius aliquid permittere*, einem/was er bittet/zulassen. Stat.

d *Permittere* est concedere, ut: *Et me & meam famam permitto tibi*, ich vertraue und stelle anheim dir nicht allein mich/sondern auch meine Ehr-und ehrlichen Namen Curt. 146. Heavt. 2, 3. 110.

Permittere se alicui, einem sich ergeben. Curt. 1205.

e *Permittere aliquid al-terius iudicio*, eines Gutdün-ken etwas heimstellen/ut: *Gna-ti mei iudicio permitto omnia*, ich stelle meinem Sohn alles anheim. Phorm. 5, 9, 54.

f *Permittere se alicuius po-testati fidei*, auff Gnad und Ungnad sich einem ergeben. Curt. 1917.

g *Permittere*, pro *praci-pitare*. Nonius.

Permodestus a um, gar züch-tig. Cic. ad Att.

Permodicē, Adverb. valde pa-rum,

rum, sehr spärlich. Colum. 1. 5. c. 11.

Permolestē, Adverb. sehr be-schwerlich/sehr verdrießlich. Cic. ad Att.

Permolestus a um, sehr mühe-sam/gar beschwerlich. id.

Permolo is, *molui*, *molitum*, ere, wol durchmalen/valde agi-tare. Horat.

b *Permolare uxores*, i. e. violare, polluere, subagere. Acron.

Permotio onis, f. Bewegung/Erweigung/ut: *Mentis per-motione magis, quam natura haec sentimus*. Cic. 2. de div.

Permoveo es, *movi*, *motum*, *permoveere*, est *vehementer mo-vere*, bewegen/ut: *Aures du-ras permovimus precibus*. Claud.

b *Permotus mente*, est in-sanus, quasi de mente remotus, dem die Sinnen verrückt. 1. de Divin.

Permulceo es, *mulsi*, *mulsum*, & *mulctum*, *permulcere*, est *meinen* lenire, mitigare, sanftigen/begütigen/stillen/fireicheln/ut: *Animum alicuius leni & caria praestacione mutatio & con-apta oratione permulcere*, mit einer sanftmütigen Rede ei-nen begütigen Curt. 1157.

Terq; manu permulsi eum. Ovid. 4. Fast.

b *Permulcere* idem quod *afficere*, ut: *Dua sunt res, quae prehensit contractus tam nomi-permulcent aures*, sonus & nu-merus. O.

c *Permulcere sensum vo-luptate*, die Sinne belustigen. de Fin.

Permulto, Adverb. vel *Permultum*, Adverb. gar viel. Cicero.

Permultum interest, es ligt gar viel dran. id. 1. Offic.

Permultus a um, sehr viel/ut: *Sunt permulti optimi viri*, id. *Permundus a um*, sehr reinlich/ut: *Ut permunda sunt ha vo-lucres*, (de columbis.) Varr. 5. Rustic.

Permunio is, *ivi*, *itum*, *ire*, wol verwahren/befestigen/eine Festung machen. Liv. 10. Pun. *Permutatio onis*, f. *commutatio*, Tausch/Wechsel/Vertau-schung/ut: *Facere permuta-tionem cum aliquo*, einen Tausch mit dem andern tref-fen/mit einem umbsetzen.

Pecunia accipitur, quae mihi ex publica permutatione debe-tur, diß Geld ist man mir schul-dig, Kraft eines öffentlichen (ge-meinen) Wechsels. Cic.

b *Permutatio secundum Goffr. est unius rei pro alia vi-caria praestacione mutatio & con-trahitur* (sicut plerisque placet,) quando inter aliquos conveni-tur, ut certa species pro certa de-tur. Alex. Scot. Voc. Jur.

c *Permutationis significa-tio* est vel generalis, omnesq; com-

natos, quā innominatos. Nihil enim

enim aliud sunt contrahendi formula, nec aliud pertinent, quam ut permutando communicentur res mundana alteri ab altero, ordine quodam politico, ac consensu interveniente: vel specialis referturque ad res, quae pro rebus diversis generis dantur; utraque significationem tractat Paulus l. 5. ff. de praescript. verb. Schard, Calvin.

d Permutatio Glauci & Diomedis, Prov. dicitur, quoties inaequalem commutationem significamus, h. e. deteriora pro melioribus, scil. aurea pro aureis. Hom. II. 6. ubi Glaucus cum Diomede aurea sua arma pro aureis permutat.

Permutare libros, die Bücher vertauschen.

b Permutare pecuniam, einen Wechsel treffen / Geld aufnehmen. Cic. ad Salust.

Permutare decem unciales, zehn Thaler aufnehmen.

Permutare pecuniam cum quasto, vel dispendio, Geld mit Gewinnst oder Schaden verwechseln.

c Permutare precio, kaufen. Plin. 9, 55.

Permutare aliquid auro, et was vertauschen, Curt. 856.

d Permutare Rempubl. pro perturbare. Cic. 2. de leg.

e Permutare pro emere, Plin. 31. c. 8.

Perna a, f. pes, peculiariter vero pes suis, coxa vel armus porci, maxime coxa porcina saluta, ein Schinken/ut: Fumosa perna. Hor. 2. Sat.

b Perna priores, die fördert Fuß. Plin.

c Perna etiam piscis dicitur ex concharum genere, kleine Steck-Muscheln. Plin. 32. c. 11.

d Perna, pes arboris seu calx. id. 17. c. 10.

Pernavigo as, are, durchschiffen/durchfahren, id. 2. c. 67.

Pernecessarius a um, admodum necessarius, höchstnothwendig. Cic. ad Att.

b Pernecessarius, valde conjunctus & propinquus, sehr befreundt od verbunden/ nächst verwandt. id. pro Flac.

Pernego as, are, omnino negare, heftig verleugnen/ganz verneinen. Terent.

Perneco as, evi, erum, pernere, totum nere, abspinnen. Martial.

Perniciabilis e, c. verderblich/gar schädlich / tödlich / ut: Multos exanimavit rigor nivis insolitus, multorum adussit pedes, plurimorum oculis praeputi perniciabilis fuit; viel sind durch des Schnees strenge Kälte umkommen / vielen sind die Füße erfrohren/ und

und den meisten sind dadurch die Augen beschädigt. Curt. Pernicialis e, c. quod perniciem affert, ut: Perniciale dissidium, ein höchstschädlicher Zwiespalt.

b Perniciales morbi, tödliche Krankheit. Liv. 7. Pun. Pernicies ei, f. est exitium, Verderben / eufferster Schaden / ut: Leno sum, fateor, pernicies communis adolescentum. Adelph. 2, 1, 34.

b Omnem conatum in perniciem alicujus parare atq; meditari, alles dasjenige / was einer vermag / einem andern zu Schaden richten und anstellen. l. 5. ep. 2.

c Pernicie (perniciet) causa facere aliquid, etwas zum Schaden thun. pro S. R. XLII.

d Manare in alicujus perniciem, einem zu Schaden gereichen oder geschehen / ut: Quae ressecanda erunt, non patiar ad perniciem civitatis manare, i. e. non concedam, ut sit civitatis exitio. II. Caril. V.

c Pernicie alicui esse, ei nem zum Verderben gereichen. Cornel. 242.

Perniciosè, Adverb. damnosè, exitialiter, verderblich / schädlich / tödlich. Cic.

Perniciosus a um, damnum afferens, schädlich / verderblich / ut: Nefanda & perniciofa labe civitatis. Cic.

Pernicitas atis, f. velocitas, Geschwindigkeit / Behendigkeit. Cic.

Ademtà equorum pernitate. Tacit.

Perniciter, Adverb. geschwind / schnell / behend. Plin. 8. c. 14.

Perniger a um, ganz schwarz / brand- oder kol- schwarz / ut: Specie venusta, ore parvo, atq; oculis pernigris. Plaut. Poen.

Pernimium, Adverb. gar zu viel. Ter. Adelph.

Pernio onis, m. perniones sunt tumores, tempore hyberno in calcaneis, digitis pedum & manuum exorti. Jonston.

Perniunculus i, m. Diminut. Plin. 26. c. 11.

Pernix icis, a. celer, qui pernititur in re aliqua, i. e. admodum nititur, schnell / behend. Videtur de avibus proprie dici, quae alis nitentes volant. Martin.

b Equus quam maxime pernix, ein überaus flüchtiges Pferd. Plin. 8. c. 18.

c Vento pernicior, geschwin- der denn der Wind. Stat. 4. Theban.

Pernobilis e, c. wol edel / sehr be- kant. Cic.

Pernoctatio onis, f. pernoctandi actus. Veget.

Pernocto as, are, significat pernoctem alicubi esse, über Nacht an einem Ort verbleiben / ut: Hac studia pernoctant nobiscum.

cum, peregrinantur, rusticantur. pro Arch.
 b Tibi soli pernoctandum est, du mußt allein schlaffen Truc. 2. 1. 31.
 c Pernocitare ad ostium carceris, für der Thür des Gefängniß über Nacht verwarren. 5. Tuscul.
 d Pernocitare cum aliquo, bey einem schlaffen. Corn. 182.
 e Pernocitare apud aliquem, bey einem über Nacht bleiben.
 f Venatores in nix pernoctant, die Jäger bleiben des Nachts im Schnee liegen.
 g Sub loco frigido pernoctare.
 Pernoscis, novi, notum, perno-
 scere est perfecte noscere, recht erkennen/ recht warnehmen/ ut: Non satis me pernocti etiam, qualis sum, du kennest mich nicht recht / wer ich bin. And. 2, 2, 23.
 b Pernoscere aliquam rem, eine Sache recht einnehmen. Ter. And. Prol. v. 24.
 Pernotesco is, ere, unde pernotuit, Impersonale, pro perfecte & certo cognitum est, es ist fundi man weiß gewiß. Tacit.
 Pernox noctis o, totam noctem vigilans, die ganze Nacht durch/ ut: Luna pernox erat, der Mond schien die ganze Nacht Liv.
 Pernumero as, are, numerum absolvere, aufgeben/ durchgehen. Plaut. Epid.

Pero onis, m. genus calceamenti rustici ex corio erudo, contra nives imbresque & frigora, halbe Stieffel/ Bauer-Stieffel. Juven. hinc:
 Peronatus a um, qui peronibus calceatus est, der Baurm-Stieffel an hat. Pers. Sat. 5.
 Pero us, filia fuit Nelei, & soror Nestoris & Periclymeni: tam admiranda fuit pulcritudine, ut omnes accolae illam ducere in uxorem cuperent. Quamobrem pater Neleus illi soli eam promisit, qui boves ingentes ex Herculis custodia eriperet. F. R.
 Perobscurus a um, sehr finster/ gar dunkel.
 Perodiosus a um, sehr verhasstet. Cic. ad Att.
 Perofficose, Adv. sehr dienstfertig/ gar dienstwillig.
 Peroleo es, ere, valde olere, starr riechen/ einen starken Geruch geben Lucit.
 Peronæus i, m. musculus pedis, estque vel primus vel secundus. Vesling.
 Perone, vel Perona, πῑρόν σῑβῑλα, tibi utriusque ossa duo, nempe tibi & sibi. Galen.
 Peropportune, Adv. sehr bequem/ sehr füglich/ zu gelegener Zeit/ ut: Peropportune venis, du kömst eben recht. Cic. 2. nat. deor.
 Peropportunus a um, gar gelegen/ sehr bequem/ ut: Peroppor-

portunum diversorium. Cic. 2. Orat.
 Peroptato, Adv. nach Wunsche/ nach Begehren. id. 2. Orat.
 Peropto as, are, von Herzen wünschen od begehren. Corn.
 Peropus, valde opus, hoch nöthig
 Peroratio onis, f. vide Conclusio. c.
 Peroratus a um, ut: Causa prope perorata. Cic.
 Peroriga a, m. appellatur is, qui admittit: eo enim adjuvante equa alligata celerius admittitur, ein Scutten, Meister. Varr. 2. Rust. c. 7. Alii legunt Proriga aut Pruriga, qui prurientia jumenta regit atq; admittit ad initum. Martin.
 Perornatus a um, wolgezehret/ wolgebugt/ ut: Crassus in dicendo & perornatus & brevis. Cic. de Orat.
 Perorno as, are, valde ornare, sehr zehren/ schön aufbuzen. Tacit. 16.
 Peroro as, are, est finem orationis facere, ut: Concludere & perorare. 2. de Orat.
 b Perorare causam aliquam vel item, eine Sache für Gericht auführen/ ut: Causa graviter & ornate perorata, eine Sache/ welche für Gericht wol aufgeführt worden. pro Mil. Cæl. XI.
 c Perorare in aliquem, wider einen eine Rede führen. Quintil.

Perosis πῑρωσις, oblesio, privatio, impedimentumve naturalis functionis, aut alienius particula mutilatio. Galen.
 Perosis a um, ganz verhasstet/ heftig verhasstet/ passive, ut: Rex arma perosis. Ovid. 3. Fast.
 b Active, ut: Commercia nostra perosis, der unsere Gemeinschaft hasstet. Lucanus.
 Perotta, genus chartæ nuper inventæ. Calepin.
 Perpaco as, are, perpacatum & tranquillum reddere, ganz zu Frieden stellen/ begütigen/ besänftigen. Liv. 6. Mac.
 Perparcè, Adv. heftig färdlich. Terent.
 Perparum, Adv. sehr wenig. Cic. 5. Verr.
 Perparvulus a um, überaus klein. idem.
 Perparvus a um, gar klein/ gar gering. idem.
 Perpauculus a um, überaus wenig. id. 1. Leg.
 Perpaucus a um, sehr wenig/ ut: Si perpauca mutavisset. idem. 4. Acad.
 Perpavescio is, ere, pavorem incutere, sehr erschrecken/ Furcht einjagen. Plaut.
 Perpaululum, Adv. zum wenigsten. Cic.
 Perpaulum, Adv. gar wenig/ ut: Declinare dixit atomum perpaulum, quo nihil posset fieri minus. Cic. 1. Fin.
 Perpauillum, Adv. überaus

wenig/ ut: Sed spauxillum
 potes contentus esse. E. na per-
 pauxillum modo. Plaut. Capt.
 Perpello is, perpuli, pulsum, per-
 pellere, est cogere, zwingen/
 treiben/ ut: Perpellere ad de-
 ditionem, zur Übergab zwin-
 gen. Liv. 2. Bell. Maced.
 b Pellere, est pessum dare,
 pervertere, ut: Si animus homi-
 nem perpulit, actum est, i.e. si lu-
 bido hominem subegit, perit.
 Trin. 2, 2, 27.
 Perpendicularis e, c. ad perpendi-
 culum spectans, schnurgleich/
 gerade / ut: Perpendicularis
 linea. Geometr.
 Perpendicularor oris, m. qui per-
 pendiculo utitur. Martin.
 Perpendicularum i, n. instrumen-
 tum fabri matoriaris, seu ca-
 mentarii, quo plumbo, a filo &
 gnomone pendente, rectitudo
 seu obliquitas operis perpendi-
 tur, eine Bley-Wage/ das
 Bley-Gewicht. Vitruv.
 Ad perpendicularum facere.
 Plin. 35, 14.
 b Perpendicularum iustitia
 & iudicio Dei tribuitur, & ejus
 veritatem & certitudinem deno-
 tat. Esa. 28, 17. Glaff. Phil. Sacr.
 Perpendo is, pendi, pensum, perpen-
 dere, diligenter considerare,
 fleißig erwegen/ wol betrach-
 ten/ ut: Consilium aliquod se-
 ra a estimatione perpendere, ei-
 nen ireuen Rathschlag allzu
 spat betrachten. Curt. 639.

Perpendere diligenter. Cic.
 pro Mur.
 Perpenſa a, f. quæ à nonnullis
 baccharis appellatur. Plinius
 21. c. 19.
 Perpenſatio onis, f. consideratio.
 Gell. 2. c. 2.
 Perpenſe, Adv. ex aminate, pon-
 deratè. Calepin.
 Perpenſus a um, wol betrachtēt/
 eigentlich erwogen/ ut: Per-
 penſum & exploratum habere.
 Golum.
 Perperam, Adv. pravè, unrecht/
 fälschlich/ verfehrt/ übel/ ut:
 Perperā pronunciare. Plin. Jun.
 b Perperam factum, quan-
 doq; accipitur pro eo, quod dolo
 factum est, à Perperis fratribus,
 qui & Cercopes dicti sunt, & im-
 postores erant. Schard.
 Perperitudo inis, f. stultitia, in-
 ſuſſitas. Accad.
 Perpero as, are, perperam facere.
 Martin.
 Perperus a um, indoctus, stultus,
 rudis, inſuſſus Non.
 Perpes petis, o. idem quod perpe-
 tuus, continuus, ut: Noctem
 perpetè dormire. Plaut. Amph.
 Perpeſſio onis, f. Erduldung/ ut:
 Patientia est honestatis & uti-
 litatis cauſſa rerum arduarum
 ac difficilium voluntaria ac
 diuturna perpeſſio. Cic. 2. Inv.
 Perpeſſius a um, qui patiēdo
 aſſuefactus est. Senec.
 Perpetim, Adv. perpetuò, ohn un-
 ter-

terlaß/ fort und fort/ immer.
 Plin. 20. c. 6.
 Perpetioreris, peſſus ſum, perpeti,
 fortiter pati, leiden/ erdulden/
 ut: Dolorem perpeti. Cic. 2. Fin.
 b Perpeti multa pro aliquo.
 id. Lentulo.
 c Perpeſſu aſperum, unleid-
 lich/ faſt ſchwer. idem.
 d Damna perpeſſus, der
 Schaden gelittē. Claud. Paneg.
 Perpeto is, ere, continē & ſine
 intermiſſione petere, peragere,
 perficere. Uade & perpetim
 & perpetuum dicitur. Sipont.
 Perpetratio onis, f. Verübung.
 Martin.
 Perpetro as, a vi, atum, are, per-
 ficere, vollbringen/ begehen/
 verüben/ ut: Sacrificium ritè con-
 verſione verborum utendum
 perpetrare, den Gottesdienſt
 wol verrichten. Curt. 708.
 Liv. 4. Decad.
 b Perpetrare eadem, ein
 Todtschlag begehen. Liv. 1. U.
 c Perpetratum bellum. id. jeden
 eingelen Wort/ ſondn aus
 4. Pun.
 Perpetualis e, c. ut: (Quint. 2. c.
 14.) καθολικά, i. e. (ut dica-
 dere, auff der Güter Beſtändig-
 mus quo modo poſſumus) uni-
 verſalia vel perpetua.
 Perpetuarius a um, q. aliquid per-
 petuò habet vel agit, ut: Perpe-
 tuarius colonus, qui fundum à
 Principe, vel à Republica con-
 ductum, certo canone in vitam
 ſuam habet: vel etiam hac le-
 ge, ut ad alios transferre pos-
 ſit. l. fin. C. de locat præd. civ.

b Perpetuarii fundi, ad di-
 ſtinctionem, ut videtur, emphy-
 teuticorum dicti ſunt. Schard.
 c Perpetuarius ius, pro
 jure emphyteuticario uſurpatur. l.
 1. C. de offi. com. Sacri. Palat.
 d Perpetuarius mulio, Se-
 necæ dicitur, qui ſine intermiſſio-
 ne labori ſemper eſt intentus.
 Perpetuitas atis, f. continuatio,
 beſtändige Wärunq/ ut: Per-
 petuitas bonorum. Cic. 2. de Fin.
 Perpetuitatem voluntatis
 alicujus expectare, auff eines un-
 wandelbahren Willen warten.
 b Cauſſa perpetui atis ma-
 chinata eſt natura mares & fœ-
 minas. Cic. 2. nat.
 c Perpetuitate, & quaſi
 Perpetuitate & constantia ſpe-
 tandi ſunt Philoſophi, man muß
 die Philoſophos nicht aus einem
 c Perpetratum bellum. id. jeden
 eingelen Wort/ ſondn aus
 4. Pun.
 Perpetualis e, c. ut: (Quint. 2. c.
 14.) καθολικά, i. e. (ut dica-
 dere, auff der Güter Beſtändig-
 mus quo modo poſſumus) uni-
 verſalia vel perpetua.
 Perpetuarius a um, q. aliquid per-
 petuò habet vel agit, ut: Perpe-
 tuarius colonus, qui fundum à
 Principe, vel à Republica con-
 ductum, certo canone in vitam
 ſuam habet: vel etiam hac le-
 ge, ut ad alios transferre pos-
 ſit. l. fin. C. de locat præd. civ.

ritus, tamen eum perpetuare ver-
ba nolumus, und wenn etner
gleich nie dörfte Athem schöpf-
fen / so sol er doch nicht immer
ohne einiges Anhalten / in der
Rede fortfahren. Cic. 3. Orat. l. 34. §. ult. ff. de solution.
Perpetuū, Adv. &
Perpetuū, Adv. assidue, semper, cuique rei agenda impedimento
allezeit / ohn unterlaß / fort est, & cuius sanandi spes non su-
und fort / ut: Perpetuum in persit. l. pen. ff. de vacat mun. l.
latitia degere. Ter. Adelph. 5. ff. de postul. l. 54. ff. de procu-
b Virens perpetuo buxus. rat. huiusmodi morbus habetur
Ovid. 10. Met.
Perpetuus aum, est non interr-
ptus, continuus, stetig / ut: Ra-
ra est, solida & perpetua fides.
Beständige Treu ist selzam
Ding. Plaut. Merc.
Biennium perpetuum, gan-
zer zwey Jahr an einander. Hec.
1, 2, 12.
b Ut sunt humana, nihil
est perpetuum datum, wie es bey
den Menschen pfeget zu zuge-
hen / es ist uns nichts gegeben,
das da uns ewig bleiben möge.
Cistell. 1, 3, 46.
c In perpetuum, zu ewigen
Zeiten. lib. 11, 5.
d Si retinere volunt ii, qui re-
cuperarunt, in perpetuum potue-
runt obtinere. pro S. R. XLV.
e Perpetua consuetudo,
qua semper servata est. l. 6. ff.
quod cuiusque univers.
f Perpetua locatio, Erb-
liche Lehnung. Schard.
g Perpetua exceptiones sunt,
qua semper locū habent, nec evita-

ri possūt, veluti doli mali, rei judi-
cata, pacti perpetui, i. e. cuiusvis
certo tempore adstricta, conclusa-
que non est. l. 2. ff. de except. l.
24. l. 40. ff. de conduct. indeb.
g Perpetuus morbus, qui
cuique rei agenda impedimento
allezeit / ohn unterlaß / fort est, & cuius sanandi spes non su-
und fort / ut: Perpetuum in persit. l. pen. ff. de vacat mun. l.
latitia degere. Ter. Adelph. 5. ff. de postul. l. 54. ff. de procu-
b Virens perpetuo buxus. rat. huiusmodi morbus habetur
furor. l. ult. C. de cur. fur.
h Perpetuum vestimentum,
quatenus durat, accipitur. l. 25.
ff. de pecul.
i Perpetuus lacus is est, qui
perpetuam & perennem, nec are-
centem aquam habet. l. 23. §. 1. ff.
de servit. rust.
Perplexus a um, valde, & cum
cura pexus, Firm.
Perplexus a um, exactè pictus, Ov.
Perplacere es ere, valde placere,
sehr wolgefallen. Cic. ad Att.
Perplexabilis e, c. figuratum, quod
aliud audiat, aliud sentia-
tur. Non.
Perplexabiliter, Adv. zweiffel-
haftig / verwirret. Plaut.
Stich.
Perplexè, Adv. implicite, inordi-
natè, undeutlich / verworren /
zweiffelhaftig / unrichtig / ut:
Perplexè loqui, zweiffelhaftig
ge oder unverständliche Re-
den führen / nicht recht her-
aus sagen. Ter. Eun. 5, 1, 1.
b Perplexè respondere, eine
un-

unrichtige und verwirrete Ant-
wort von sich geben. Liv. 10.
Punic.
Perplexim, Adverb. idem quod
perplexè. Plaut.
Perplexor ari, ari, in dubio po-
nere. id. Aul.
Perplexus a um, est intricatus,
verwirret / ut: Habere aliquod
perplexi, etwas verwirret
seyn. Liv. 5. bell. Maced.
b Perplexus est dubius, ut:
Responsum perplexum, eine zweif-
elhaftige Antwort. Liv. ibid.
Sermones perplexi, i. e. am-
bigui. Liv. 10. Maced.
c Perplexum iter, ein irriger
und unrichtiger Weg. Virg.
Perplicatus a um, interjecta
conjunctione, per Tmesin ex-
tulit Lucretius l. 2. aut magis
hamatis inter se, perapplicatis.
Perpluo is, ui, utum, perpluere,
durchregnen / ut: Cum coena-
culum ejus perplueret, als es gelehrt.
in sein Sommer-Haus reg-
nete. Quintil. 6. c. 3.
b Hac illa est tempestas
moa, mihi qua modestiam omnē
detexit, tectus quā fui: quam
mihi Amor & Cupido in pectus
perpluit meum. Plaut. Most.
c Benefacta beneficiis aliis
perlegito, ne perpluant id. Trin.
Perplurimum, Adverb. ut: Per-
plurimum refert, es ist gar
viel daran gelegen. Plin.
Perplus plus, o. sehr viel. Plin.
l. 13. c. 24.

Perpol, Adverb. esse jurandi qui-
dam putavere apud Plaut. in
Casin. & apud Terent. in He-
cyr. verum Donatus in hunc
locum sic ait: Per pol quam
paucos reperias. Nam Perpol
non est Latinum, sed & alia
τῶν, perquam, i. e. nimio.
Perpolio is, iui, itum, est valde
polire, poliendo absolvere, wol
aufbuzen / aufarbeiten / auf-
fertigen / ut: Tu interea non
cessabis, & ea, quae habes insti-
tuta, perpolies, du wollest in-
dessen nicht nachlassen / son-
dern dasjenige / was du an-
gefangen / auffertigen. l. 5, 12.
Perpolitio onis, f. absoluta exor-
natio, Aufbuzung / Glä-
tung. Autor. ad Herenn.
Perpolitus a um, exornatus, auf-
gebuzt / aufgeziet / ut: Per-
politum tritum aurum. Plin. 33, 4.
b Perpolitus literis, hoch-
ornata & perpolita oratio,
eine treffliche Rede. id. 1. Or.
Perpopulor ari, ari, totum po-
pulari & vastare, durch und
durch verwüsten / ganz und
gar berauben oder plündern /
ut: Cadibus & incendiis per-
populatus. Tacit.
Perpotatio onis, f. immerwe-
rendes Zechen und Sausen /
ut: Quid cum tuis sordidissi-
mis gregibus intemperatissi-
mas perpotationes pradicem?
Cic. in Pison.

Perpoto *as, are, totum tempus in potationibus consumere, nimmer nüchtern werdē/ fort und fort zechen. id. 7. Verr.*
 Perprimo *is, ere, perpetuo premere, fort und fort drücken.*
b — Mollis & expers In-
nominata perprimit cubilia, i. e.
semper jaceat in cubili.
 Perprurisco *is, ere, idem quod admodum prurire, heftig frätzig oder juckend seyn. Plaut. Stich.*
 Perpugnax *acis, o. valde pugnax, ut: Perpugnax in disputando. Cic. 1. Orat.*
 Perpulcer *a um, valde pulcrum, gar schön/ sehr hübsch/ überaus sein. Ter. Eun.*
 Perpurgo *as, are, omnino purgare, durchaus reinigen/ ganz säubern. Cic. 2. nat. deor.*
b Perpurgatis auribus ali-
cui operam dare, sehr andächtig einem zuhören. Plaut. Mil.
c Perpurigare locum aliquē, pro expedire. Cic. pro Mur.
 Perpusillum, *Adv. ein kleines Bislein/ gar wenig. id. 2. Or.*
 Perpusillus *a um, überaus klein/ ut: Perpusillus homo.*
 Perputo *as, are, declarare, perfertē putare, vel potius proferre, erklären/ erläutern/ etwas wol zu verstehen geben. Plaut.*
 Perquam, *Adv. pro valde, admodum, Positivis jungitur & verbis, ut: Mihi perquam puerile videtur, es dünket mich gar kindisch. 2. de Orat.*

Hoc perquam optandum nobis est, das sollē wir sehr wünschen.
 Perquam breviter, sehr kürzlich.
b Perquam, Superlativo junctum legitur apud Curtium.
 Perquiesco *us, ere, penitus quiescere. Apul.*
 Perquiro *is, quisiui, quisiuium, perquirere, est diligenter quærere, durchsuchen/ ut: Perquirere & investigare homines ex omni regione. Cic. de Perit. Consul.*
b Perquirere est interrogare, fragen/ ut: Perquirere ab aliquo aliquid. pro Cael. XXIV.
 Perquisitē, *Adv. mit Durchsuchen/ mit fleißigem Nachsuchen. Cic. 1. de invent.*
 Perquisitor *oris, m. qui perquirat, ein Erforscher/ Erfündiger/ Nachfrager. Plaut.*
 Perquisitus *a um, durchsucht/ erforschet. Plin. 18. c. 4.*
 Perraro, *Adv. überaus selten/ ut: Perraro reperitur, man trifft ihn selten an. Cic. pro Planc.*
 Perrarus *a um, i. e. valde rarus, gar selten/ ut: Perrara per eadem tempora litera fuere. Liv. 6. Urb.*
 Perrépo *is, ere, idem ferē, quod reperire, & ut de quocunque animali dicitur, ita etiam de rebus inanimatis, durchfrieren/ durchschleichen/ ut: Ne ad praeapia sus aut gallina perrepat. Colum.*

b Tel-

b Tellurem genibus perrepere. Tibul.
c Si vitis in aliena jugorum compluviaperrepserit. Colum.
 Perrepto *as, are, Frequentativum, diligenter conquirere, ut: Perreptavi usque omne oppidum, ich bin die ganze Stadt aufgetroffen/ oder durch geschritten. Terent.*
 Perriçulē, *Adv. gar lächerlich/ gar spöttlich. Cic. 2. de Orat.*
 Perriçulus *a um, valde ridiculus, sehr lächerlich/ lachenswerth. idem 3. Orat.*
 Perrodo *is, ere, durchnagen/ zerfressen/ zerbeißen. Plin. 34. 18.*
b Ungulas tantum mularum repertas, neq. aliam ullam materiam, qua non perroderetur à veneno Stygis aqua. id. 30. 16.
 Perrogo *as, are, proprie dicebantur consules, qui sententiam rogabant, durchfragen/ Umfrage halten. Plin. in Pan.*
b Perrogare sententias Livio significat, omnes ad extremam usq. rogare, ut fiat Senatus Consultum. 9. Pun.
 Pertumpo *is, ere, durchbrechen/ zerbrechen/ zerstückten. Cael. 1. Civ.*
b Perrumpere, irrumperē, vi & violentia intrare, einbrechen/ mit Gewalt eintreten/ ut: In arces perumpere. Silius.
c Aciem perumpere, die Schlacht = Ordnung trennen. Virgilius.

d Leges perumpere, die Gesetze übertreten. Cic.
c Moles perrupta, durchbrochener Thamm. Silius.
 Persa *a, m. ein Persianer/ ut: Imperium ne Persianis quidem tolerabile, i. e. severissimum & tyrannicum. Persa enim summo suos reges honore afficiabant, etiam crudelissimos. Cic. 1. 2. ad Att.*
 Persæpe, *Adverb. sehr oft. Cic. de Amic.*
 Persalsē, *Adverb. sehr salzig.*
b Persalsē & humaniter mihi gratias agit, er bedankt sich gegen mich gar höflich und freundlich. Cic. ad Qv. Fr.
 Persalsus *a um, valde falsus, fast versalzen/ item höflich/ schimpfflich. idem.*
 Persoluto *as, are, frequenter vel multum salutare, oft grüßen. id. pro Flacc.*
 Persanctē, *Adverb. valde religiosē, sehr heilig/ hoch und theuer/ ut: Persanctē juravit, se facturum. Plaut.*
 Persano *as, are, omnino sanare, zu völliger Gesundheit bringen/ ganz heilen. Plin. 20. 22.*
 Persapiensius, *o. sehr flug/ weise. Cic. de Provinc. consul.*
 Persapienter, *Adverb. gar weißlich. id.*
 Perscianter, *Adverb. admodum scienter & industrie, gar weißlich/ sehr arthlich. id. de Orat.*
 Perscindo *is, ere, quasi per medium*

dium scindere, zerschneiden / scripsi porro, quibus debui, Lieber
gerhauen / ut: Vestem persein- Phormio, gehe doch auff den
dere è membris. Tibull. Marci / und laß das Geld nur
b Ventus perseidit nubem, wieder zu rück schreiben / laß
der Wind hat die Wolcken auß- mirs wieder zustellen. Ph. Was
einander getrieben. Lucret. für Geld? Ich habe es schon
Perseissus a um, ut: Carbasus weiter fortschreiben oder zustel-
perseissa petulantibus auris. len lassen / denen ich schuldig
Lucret. gewesen. Phorm. 5, 8, 29.
Percribo is, scripsi, scriptum, per- c Pecuniam in adem sacram
scribere est amplissime scribere, reficiendam perscribere, Geld zur
aufschreiben / ut: Diligentis- Kirchen vermachen oder ver-
simèque à te perscripta omnia, schreiben. pro Flacco.
es ist alles sehr fleissig von dir f Falsum nomen perscribere,
aufgezeichnet. 1. 14. 6. re, unrechte Schulden ins Re-
b Perscribere dicimur res gister bringen.
gas, quæ in Tabulas referuntur, g Senatus autoritas est per-
aut privatas, aut publicas, ein- scripta, E. E. Rath's Gurdin-
zeichnen / ins Register bringen, den ist nteder geschrieben.
protocolliren / ut: Constitui se- Perscriptio onis, f. Aufschre-
natores, qui omnium iudicium di- bung / Aufzeichnung / ut:
sta perscriberent. pro Sy! S Consultum, quod eo die sa-
Rationes perscripta scite & ctum est, ea perscriptione est,
literatè in P. ut, dum id extabit, officium
Id in autoritatibus perscri- meum in te obscurum esse non
ptum extat, das findet man im possit. Cic. ad Metell.
Stadt-Buch protocolliret / ein- b Perscriptiones pro con-
geschriebē oder niedergeschriebē. tractibus & instrumentis pacto-
c Unis literis totius ætatis rum. Bud.
res gestas ad senatum perscripsi, in c Perscripto, i. e. solutio.
einem Schreibē habe ich an den Cic. ad Att.
Rath geschrieben alles / was den Perscriptor oris, m. tabellio sive
ganzen Sommer durch fûrgan- cautor, qui formulas concipit,
gen. 1. 2. 7. ein Schreiber / Rauffschrei-
d Perscribere pecuniam, ber. id. 5. Verr.
est reddere creditori, ut: Transi Perscriptum i, n. dicitur, quod
sodes ad forum, atque illud mihi literis consignatum est, & mo-
argentum iube rursus rescribi, numentis antiquis contine-
Phormio, Ph. Quod na ego per- tur. Bud.

Persecutor aris, ari, fleissig nach- gunt, quarum in primitiva Ec-
forschen / ut: Investigare & clefia numerantur decem Histor.
persecutari omnia. Cic. 6. V. Eccles.
b Arculas persecutari, die Persecutor oris, m. cuius munus
Kästen genau durchsuchen. Cic. est, iudicio experiri contra eos,
2. Offic. qui aurum, vel pecuniam, vel
c Persecutari naturam argentum Resp. debent. Schard.
criminis, h. e. rationem, non Persedeo es, ere, fort und fort da-
autem speciem oportet. bey seyn oder sitzen, ut: Quid
Persea a, f. arbor fructum fe- ergo? non novimus quosdam,
rens stomacho accommodum. qui multis apud Philosophiam
Dioscor. Galen, Strabo. annis perfederint, & ne colo-
Perseco as, are, durchschnei- rem quidem duxerint? Sen. ep.
den / zertheilen. Cic. Dies & noctes in equo per-
b Persecare vitium ali- sedere, Tag und Nacht auff dem
quod, ne serpat, ein Laster ab- Pferde sitzen. Liv.
straffen / damit es sich nicht Perlegnis e, e. gar faul uñ træg. id.
weiter außbreite. Liv. 10. M. Perseis, una ex Nymphis Oceani
Persector aris, ari, diligenter se- & Tethyos filia. Hesiod.
clari, scrutari. Lucret. b Perseis quoq; Persea &
b Persectans, insectans, id. Perseja, dicta est Hecate, à patre
Persecutio onis, f. Nachfolgung / Perse. For. Rom.
Nachsuchung / Verfolgung. Persenex senis, o. gar alt. Svet. de
Cicero. Gram.
b Persecutionis verbo ex- Perseutio is, ere, idem ac sentire,
traordinaria persecutiones signi- empfinden / fühlen / verneh-
ficantur, quarum cognitionem men. Virg. 4. Æn.
ipse magistratus suscipit, qui ju- Perseutisco is, ere, percipere ali-
re ordinario non cognoscere id se, quid fieri, vermercken / verneh-
sed iudices dare solet. 1. 178 §. 2. men. Ter. Heaut.
ff. de verb. signif. Perséphone es, f. alias Proserpi-
c Persecutio dividitur in na, ut: At neque Persephone
actionem & meram persecutio- digna est pradone marito, Ov.
nem: eoque sensu persecutio ge- 4. Fast.
nus actionis constituitur in §. 1. Persepolis is, f. urbs Asia, caput
instit. de act. regni Persici, Curt. 492. eaque
d Persecutio in Ecclesia- ab alexandro incensa. id. 992.
sticis dicitur afflictio, quæ Tyran- Persepolitanus a um, ad persepo-
ni orthodoxa fidei deditos affli-

Persequor eris, secutus sum, persequere, ut patris mores exprimam, qui est insequi, insectari, vercur, dem Vater nachschlagen, folgen / ut: Persequi bello. Alin.

Corn. 39.

Quoquò hinc asportabitur secutus est Xenophon. 2. Offic. terrarum, certum est persequi. Publicis literis omnia sum Menæch.

Persequi suum iter, seine in öffentliche Schriften gebracht / verfasst. lib. 10. ep. 7.

b Persequi aliquem terrâ h Circumspice omnia membra Reipublicæ, nullum reperies profectò, quod non fractum debilitatumque sit. Qua persequeris, si aut melius ea viderem, quam tu vides, aut commemorare possem sine dolore, Siehe dich allenthalben bey allen Reichs-Stücken umb / du wirst gewiß keines finden / das nicht zerrütet und abgemattet seye. Welches ich klar aufführen wolte / wenn ichs entweder besser wüste / als du selbst siehest / oder auch ohne Verrübnis erzehlen könnte. lib. 5. Ep. 13.

c Persequi factis, quod dicimus, dem nachkommen / was wir sagen, Mercat.

d Persequi, pro vindicare eleganter ponitur, ut: Qui iniurias suas persequi volunt. in V.

Persequi dolorem vel injuriam, i. e. ulcisci. pro Cæl. XXXI.

Persequi aliquem penâ debita, einen gebührend abstraffen. id. 373.

Persequi artes liberales, dem freyen Künsten fleißig obliegen. Cic. Fin. XXI.

e Jus suum persequi, est defendere, dasjenige / worzu ein Recht hat / vertheidigen / ut: Ego jus meum persequar, neque tu verbis solves unquam, quod mihi re malefeceris, ich werde dasjenige thun / wozu ich Zug und Recht habe / und sollt du mir mit Worten das nicht auflesen / welches du mit Wercken mir übel gemacht und verderbet. A-

delphi. 2. 1. 9.

f Persequi mores patrû, est torum etates & gradus persequamur,

Commodissime has res per-

secutus est Xenophon. 2. Offic.

Publicis literis omnia sum

persecutus, ich habe alle Sachen

in öffentliche Schriften ge-

bracht / verfasst. lib. 10. ep. 7.

h Circumspice omnia mem-

bra Reipublicæ, nullum reperies

profectò, quod non fractum debi-

litatumque sit. Qua persequeris,

si aut melius ea viderem, quam

tu vides, aut commemorare possem

sine dolore, Siehe dich allent-

halben bey allen Reichs-Stü-

cken umb / du wirst gewiß keines

finden / das nicht zerrütet und

abgemattet seye. Welches ich

klar aufführen wolte / wenn ichs

entweder besser wüste / als du

selbst siehest / oder auch ohne

Verrübnis erzehlen könnte. lib. 5.

Ep. 13.

i Persequi dicuntur & illi,

qui oratione vel scriptis, vel dictis

aliquid consecretantur, ut: Brutus

Philosophiam Latinis literis per-

sequitur. Acad.

k Singula persequi non est

Persequi omnia literis, also

Persequi tenuissima

quaque, auch das allergeringste

mitnehmē und berühren. p Cæl.

n Nunc reliquorum Ora-

torum etates & gradus persequa-

mur,

mur, nun wollen wir der andern Redner Zeiten und Ehrenstufen mit nehmen. de Cla.

o Persequi aliquid corde & animo atq; viribus, etwas mit großem Fleiß aufrichten.

Captiv. 2. 3. 26.

p Persequi honestatem, den

Erbarkeit nachstreben / ut: In

honestate persequenda omnes

cruciatu corporis, omnia peri-

cula mortis atq; exilii parati sum

ducenda, pro Arch. V.

q Persequi, idem ac sequi,

ut: Bis me fugientem, bis me

victum persequi estis. Curt.

1009.

Perfero is, servi, satum, serere,

eorum serere, vel dissemina-

re. Plaut.

Perfes, nomen Regis Macedo-

nium, qui ab Amylio victus,

& in acie captus, ductus est

in triumphum Romam eum

liberis, peritq; in carcere, a-

nimi mœore confectus: vel

(ut alii tradunt), vigilis ma-

ceratus.

b Perfes, Solis & Perse

Nympha filius, pater Hecates.

c Perfes, præterea autore

Herodoto l. 7. filius fuit Persei

Danaës filii ex Andromeda Ce-

phæi filia, à quo Persas originem

duxisse scribit. Hic, teste Plinio

l. 7. 5. primus sagittas reperit.

Perseveranter, Adverb. constan-

ter, beständiglich, beharrlich /

standhaftiglich / ut: Obtine-

re perseveranter. Plin. 13. c. 1.

b Perseverantissime dili-

gere. Plin. jun.

c Perseverantia e, f. constantia,

Beständigkeit / Standhaft-

igkeit. Cic.

Persevero at, are, beharren /

standhaft od beständig blei-

ben / ut: In constantia perse-

verare. Cic. 9. Philipp.

Perseverare fiducia loci,

wegen des man sich an einem

Orth versichert weiß / bleiben.

Curt. 1790.

b Perseverare & permanen-

re in sua veteri sententia, auff

seinen fünf Sinnen bleiben.

Cic. 3. de Leg.

c In errore perseverare, nali-

lius, nisi insipientis est; errare

est cuiusvis hominis, irren ist

menschlich / aber von seinem

Zerhumb nicht ablassen / ist

thörlisch. id. 12. Phil.

d Perseveratum est, Im-

personale, idem.

Perseverus a um, ut: Imperium

perseverum. Tacit.

Perseus i, m.

Perseus is, vel Perseus Jovis filius

fuisse fertur, ex Danaë Acrisii

Argivorum Regis filia,

quam Jupiter commutatus in

speciem aurei imbris vitavit;

unde natus est Perseus. An-

dromedam, Cephei Regis Æ-

thiopum filiam, ceto exposi-

tam, liberavit, & duxit. Ovid.

15 Metam.

Perseus is, m.

Perseus is, vel Perseus Jovis filius

fuisse fertur, ex Danaë Acrisii

Argivorum Regis filia,

quam Jupiter commutatus in

speciem aurei imbris vitavit;

unde natus est Perseus. An-

dromedam, Cephei Regis Æ-

thiopum filiam, ceto exposi-

tam, liberavit, & duxit. Ovid.

15 Metam.

Perseus is, m.

Perseus is, vel Perseus Jovis filius

fuisse fertur, ex Danaë Acrisii

Argivorum Regis filia,

quam Jupiter commutatus in

speciem aurei imbris vitavit;

unde natus est Perseus. An-

dromedam, Cephei Regis Æ-

thiopum filiam, ceto exposi-

tam, liberavit, & duxit. Ovid.

15 Metam.

Perseus is, m.

Perseus is, vel Perseus Jovis filius

fuisse fertur, ex Danaë Acrisii

Argivorum Regis filia,

quam Jupiter commutatus in

speciem aurei imbris vitavit;

unde natus est Perseus. An-

dromedam, Cephei Regis Æ-

thiopum filiam, ceto exposi-

tam, liberavit, & duxit. Ovid.

15 Metam.

Perseus is, m.

Perseus is, vel Perseus Jovis filius

fuisse fertur, ex Danaë Acrisii

Argivorum Regis filia,

quam Jupiter commutatus in

speciem aurei imbris vitavit;

unde natus est Perseus. An-

dromedam, Cephei Regis Æ-

thiopum filiam, ceto exposi-

tam, liberavit, & duxit. Ovid.

15 Metam.

Perseus is, m.

Perseus is, vel Perseus Jovis filius

fuisse fertur, ex Danaë Acrisii

Argivorum Regis filia,

quam Jupiter commutatus in

speciem aurei imbris vitavit;

unde natus est Perseus. An-

dromedam, Cephei Regis Æ-

thiopum filiam, ceto exposi-

tam, liberavit, & duxit. Ovid.

15 Metam.

Perseus is, m.

Perseus is, vel Perseus Jovis filius

fuisse fertur, ex Danaë Acrisii

Argivorum Regis filia,

quam Jupiter commutatus in

speciem aurei imbris vitavit;

unde natus est Perseus. An-

dromedam, Cephei Regis Æ-

thiopum filiam, ceto exposi-

tam, liberavit, & duxit. Ovid.

15 Metam.

Perseus is, m.

Perseus is, vel Perseus Jovis filius

fuisse fertur, ex Danaë Acrisii

Argivorum Regis filia,

quam Jupiter commutatus in

speciem aurei imbris vitavit;

unde natus est Perseus. An-

dromedam, Cephei Regis Æ-

thiopum filiam, ceto exposi-

tam, liberavit, & duxit. Ovid.

15 Metam.

Perseus is, m.

Perseus is, vel Perseus Jovis filius

fuisse fertur, ex Danaë Acrisii

Argivorum Regis filia,

quam Jupiter commutatus in

speciem aurei imbris vitavit;

unde natus est Perseus. An-

dromedam, Cephei Regis Æ-

thiopum filiam, ceto exposi-

tam, liberavit, & duxit. Ovid.

15 Metam.

Perseus is, m.

Perseus is, vel Perseus Jovis filius

fuisse fertur, ex Danaë Acrisii

Argivorum Regis filia,

quam Jupiter commutatus in

speciem aurei imbris vitavit;

unde natus est Perseus. An-

dromedam, Cephei Regis Æ-

thiopum filiam, ceto exposi-

tam, liberavit, & duxit. Ovid.

15 Metam.

Perseus is, m.

Perseus is, vel Perseus Jovis filius

fuisse fertur, ex Danaë Acrisii

Argivorum Regis filia,

quam Jupiter commutatus in

speciem aurei imbris vitavit;

unde natus est Perseus. An-

dromedam, Cephei Regis Æ-

thiopum filiam, ceto exposi-

tam, liberavit, & duxit. Ovid.

15 Metam.

Perseus is, m.

Perseus is, vel Perseus Jovis filius

fuisse fertur, ex Danaë Acrisii

Argivorum Regis filia,

quam Jupiter commutatus in

speciem aurei imbris vitavit;

unde natus est Perseus. An-

dromedam, Cephei Regis Æ-

thiopum filiam, ceto exposi-

tam, liberavit, & duxit. Ovid.

15 Metam.

Perseus is, m.

Perseus is, vel Perseus Jovis filius

fuisse fertur, ex Danaë Acrisii

Argivorum Regis filia,

quam Jupiter commutatus in

speciem aurei imbris vitavit;

unde natus est Perseus. An-

dromedam, Cephei Regis Æ-

thiopum filiam, ceto exposi-

b *Persens*, *fidus caeleste*.
Persia a, f. seu
Persis idos, &
Persida a, f. *Orientalis regio*,
Persien / *Perser* Land / *à Persé*,
 seu *à Persé Rege*, sic dicta, *eu-*
jus incolae Persae dicuntur.
Persibus a um, *peracutus*. Varr.
 6. l. l. Martin.
Persibè, *peracutè*. Martin.
Persica a, f. scil. *arbor*, seu *ma-*
lus, ein Pfirschen-Baum.
 Matthioli.
Persicaria a, f. *herba*, *hydropi-*
per. Glöh. Kraut / Wasser-
 Pfeffer / Nicken-Kraut: estq;
 (1.) vel *mitis maculosa* & non
maculosa, (2.) *urens*, (hæc of-
ficinalis), (3.) *angustifolia*, (4.)
minor, *pulicaria pumila*.
 Schröd.
Persicus a um, *quod ad Per-*
siam pertinet, ut: *Regnum*
Persicum, das Persische Reich.
 Juven.
 b *Persicus sinus*, *qui ab*
Oriente est maris rubri. Plin.
 l. 6. c. 26.
 c *Persicus* aliquando pro
opulento & *dirite accipitur*, à
Persarum scilicet *divitiis*, lu-
 xuq;. Horat.
Persicus apparatus, pro ni-
 mis exquisito & sumtuoso. Eras.
 d *Persica mala*, sic dicta,
quod ex Persia primum allata
sint, Pfirschen. Plin. 13. c. 9.
 e *Persicum portum* Plau-
 tus cum ait, *mare Euboicum vi-*

detur significare, quod in eo clas-
 sis *Persarum* dicitur stetisse, non
 procul à Thebis. Festus.
Persideo es, *sedi*, *sessum*, *persi-*
dere, idem quod *permanere*,
 bleiben / still sitzen. Plin. 17. 24.
Persides, *piscis* sunt ex genere
polyporum. id. 32. c. ult.
Persido is, *sedi*, *sessum*, *persi-*
dere, zu Boden od. zu Grund
 fallen / ut: *At neq; quo pacto*
persederit humor aqua vi-
sum est.
Persigno as, are, durchzeichnen.
Persillum, *sacerdotes* vocant ru-
 dicalum *picatum*, quo ungu-
 ne *Flamen Portualis arma*
Quirini ungit. Festus.
Persillum dicebant *vas*
quoddam picatum, in quo erat
unguentum, unde *arma Quiri-*
ni ungebantur. Paulus.
Persimilis e, c. gar gleich / sehr
 ähnlich. Cic. in Partit.
Persisto is, *persisti*, *persistum*,
persistere, *durare*, *perseverare*,
 bestehen / beharrlich stehen /
 ut: *Aut pertinacissimus fue-*
ris, si in eo persisteteris, Sec.
Persius is, m. Poëta *Satyricus*,
sub Nerone fuit, *Volaterris He-*
truria oppido natus, mortuus
 est annuum *agens undetrige-*
simum, (de hoc Quintil. 10.
 c. 1.) *Multum & vera gloria*,
quamvis uno libro, *Persius*
meruit.
Pertolata, vel *persolulata*, her-
 ba,

ba, Plinius vocat *ungulam ca-*
ballinam. Hermol.
Persolido as, are, idem quod
solidare. Stat.
Persolennis e, c. *valde solennis*.
 Svet. in Ner.
Persolvo is, *solvi*, *solutum*, *per-*
solvere, est prorsus *solvere*,
 gar bezahlen / ut: *Tantum me*
tibi debere existimo, *quan-*
tum persolvere difficile est.
 Decius Brut.
 b *Persolvere gratiam*, sich
 der Gebühr nach dankbar er-
 weisen / ut: *Persolvi gratia non*
potest, nec male patri. Quintil.
 c *Persolvere alicui meri-*
tum premium, einem seinen
 Verdiensten Lohn geben. pro Mi-
 lone XX.
 d *Honorem alicui persol-*
vere, einem gebührende Ehre
 anthun. 8. Æn. 121.
 e *Promissum persolvere*, ist eine grosse Sache / des Für-
 seiner Verheissung nachkom-
 men. pro Sestio.
 f *Persolvere pœnas*, est *quàm in personâ*, an Gütern ist
 ulare pœnas, gestrafft werden. man besser versichert / als an
 de Amic.
Persolus a um, ut: *Persola nu-*
ga, eitelzügen. Plaut. Curcul.
Persoluta sive *persolyton*, her-
ba hortensis apud Ægyptios. ff. de test. tut.
 Plin. 21. c. 33.
Persona a, f. est id, quo homo *scenis facies ficta* sunt seu appo-
 differt ab homine, eine Per-
 son / ut: *Persona summorum cant*, *larven*.
virorum, vornehme Leute.
 Corn. 1.

Mea persona semper ad im-
proborum civium impetus ali-
quid videtur habere populare,
loseteute haben immer eine son-
derliche Lust sich an mich zu rei-
ben. l. 8. 15. Att. vide Popu-
 laris.
 b *Reminiscere ea*, quæ di-
 solvere, est prorsus *solvere*,
 gar bezahlen / ut: *Tantum me*
tibi debere existimo, *quan-*
tum persolvere difficile est.
 Decius Brut.
 c *Personam aliquam ali-*
cui imponere, est *officio vel mu-*
nere quodam aliquo ornare.
 der Gebühr nach dankbar er-
 weisen / ut: *Persolvi gratia non*
potest, nec male patri. Quintil.
 d *Sustineo unus tres per-*
sonas, meam, adversarii, iudicis,
sonas, meam, adversarii, iudicis,
 ich allein versee dreier Perso-
 nen Stelle / die meine / des An-
 klägers und des Richters. 2.
 de Orat.
 e *Tueri personam princi-*
pis, magnum est in Republica, es
 ist eine grosse Sache / des Für-
 seiner Verheissung nachkom-
 men. pro Sestio.
 f *Plus cautionis in re est*,
 in der Person selbst. l. 25. ff. de
 Div. Reg.
 g *Persona*, non rei vel
 causa, tutor datur. l. 12. 13. 14.
 h *Histrionum persona* in
 scena sunt seu appo-
 differt ab homine, eine Per-
 son / ut: *Persona summorum cant*, *larven*.
virorum, vornehme Leute.
 Corn. 1.

quam esse, lieber den Schein/
als das Werk haben wollen.
Erasmus.

Haradis fletus sub persona matrim.
visus est, des Erben Weinen ist
ein verdecktes Lachen.

i Persona Metaphysicis est
substantia intelligens, individua,
incommunicabilis, non sustentata
ab alio, nec in alio.

k Persona Politicis est, quæ
casus civile habet, & libera
se gaudet, in civitate & fami-
lia, quomodo servi, Judas & inter se communicationem ha-
puer, non sunt persona.

l Persona in Theologicis
est substantia individua, intelli-
gens & incommunicabilis, quo-
modo Dei vel Divinitatis una est
essentia, sed tres persona.

m Persona dicitur Figu-
ra eminens in adificiis, quæ ore
vel alia corporis parte aquam
fundit. l. 17. §. 9. ff. de action.
empt. & vend.

Personalis e, c. quod ad personam
spectat, eiq. cohaeret. l. 53. §. 1.
ff. pro socio.

Personales actiones, in per-
sona sunt, quibus cum eo agimus,
qui obligatus est nobis ad dan-
dum, vel faciendum aliquid, &
semper adversus eundem locum
habens. l. 24. §. 1. ff. de obl. & act. biam. Cic.

b Personalia interdicta di-
cuntur, quod personam sequan-
tur magis, quam rem. l. 2. §. ult.
ff. de interdict.

c Personalia beneficia, quæ

certis personis dantur, & cum
his extinguuntur, nec ad heredes
eorum transseunt. l. 13. ff. solut.

d Personale Verbum Gram-
maticis est, quod singulas res a-
gnoscit personas, ut: Amo, lego,
sum, &c.

e Personalis unio duarum
naturarum in Christo, est sum-
ma communio, quæ divina &
humana natura in una persona
Christi ita sunt unita, ut veram
communicationem ha-
beant. Form. Concord.

f Personalitas atis, f. est substan-
tia, per quam subsistens est per-
sona, Metaphys.

g Personaliter, Adverb. modo per-
sonali. Martin.

h Personata, seu Personata a, f.
herba, vide Lappa.

i Personatus a um, qui est de co-
mædia. Horat. Sat.

k Personatus, personis seu
larvis indutus. Cic. Att.

l Persono as, sonus, are, magnum
sonum emittere, ertönen / ei-
nen grossen Ton von sich
geben / durchschallen / ut: Per
urbem totam personat. Valer,
2. Argon.

m Personat domus cantu ti-
biarum. Cic.

n Ululatus personat tota
urbe. Liv. 9. Mac.

o Persono as, are & ari, est uniri
personaliter. Martin.

b Per-

b Personatur aliquid i. ex-
trinsecus (non formaliter,) per
aliquid externum. 2. intrinsecus
(formaliter) seipso, ut persona
creata; vel per aliud, cum
quo idem est re, ut divina per-
sona per notiones suas charac-
terificas. id.

Personus a um, durchschallend/
ertönend. Valer. Argon. 4.

Perforbeo as, are, totum forbera.
Plin. 31. c. 19.

Perpecte, Adverb. diligenter,
doctè. Plaut. Mil.

Perpectiva a, f. est praxis qua-
dam optica: ars nempe pin-
gendæ figuræ cuiuslibet cor-
poris in plano, ut, qualis vi-
sui apparer, talis quoq. in eo-
dem plano exhibeatur. Sumi-
tur aliàs pro Optica.

Perpecto as, are, frequent. fleis-
sig und allenthalben umbse-
hen. Plaut. Mil.

b Perpectare, ad finem
usq. perpectare. Svct. in Aug.

Perpectus a um, ut: Perpectus
& cognitus, bekant. l. 15. 14.

b Perpectum, cognitum,
judicatum animum alicujus ha-
bere, einen wol kennen. Cic. Brut.

c Senatus erga se benovo-
lentiam temporibus his ipsis sa-
pe esse perpectam dicis. pro Mi-
lan. XXXII.

Perpeculator ari, ari, fleissig
durchsehen / od. umschau-
en: Cum de vallo perpesula-
retur. Hist. 5. Afric.

Perpergo is, ere, idem quod
aspergere, besprengen / über-
sprengen. Cic. 1. de Orat.

Perpicace, Adverb. pro perspi-
caciter. Nonius.

Perpicacia a, f. consideratio &
acumen, Scharfsinnigkeit.
Cic. ad Att.

Perpicacitas atis, f. est. quæ be-
ne & promtè judicare possu-
mus de iis, quæ prudentia de-
cernit. Eihic.

Perpicax acis, o. consideratus,
acutus, scharfsinnig / merck-
sam / verständig idem.

Perpicientia a, f. perfecta cogiti-
tio. idem i. Offic.

Perpiciulum ii, n. vitrum, quo
ii utuntur, qui hebetiori-
bus oculis acutè non vident,
eine Brill.

Perpicio is, spexi, spectum, per-
spicere, est probè animadver-
tere, wol wahrnehmen / ut:
Si penitus perspicerè posses con-
cordiam Ligariorum, omnes
fratres tecum fuisse judicares.
pro Ligar. XI. vid. l. 15. 7.

b Seipsum & suas cogita-
tiones & studia perspicere, in
sich selbst gehen. Cic. 2. Fin.

c In parva pecunia sape
perspiciuntur, quam sint leves
quidam amici. id. de Amic.

d Ex fronte perspicere, di-
scimus, quod statim & velut ipso
protin' occursum percipimus. Sum-
tum à Physiognomicis, qui sa-
proficiuntur ex oris lineamentis.

reliquaque corporis specie ingenium hominis posse deprehendere. Erasmus.

Perpicue, Adv. evidenter, klarlich/ scheinbarlich/ ut: Plane & perspicue expedire aliquid. Cic. 5. de Fin.

Perpicuitas atis, f. evidentia, Klarheit/ Deutlichkeit. idem 4. Acad.

b Perpicuitas est, quæ oratio profertur, ut ab omnibus intelligi queat.

Perpicuus a um, dicimus, percutus medium videmus, durchsichtig/ ut: Annis perspicuus, führen/ ut: In animo est, quem Vtrum perspicuum. Stat.

b Perspicuus, est clarus manifestus, hell/ klar und offenbart/ unamquamque rem, ich bin gewar/ ut: Perspicuum hoc est, constat/ sinnet oder gemahet/ kurz für/ greinter omnes, das ist klar und über zu gehen/ oder nur ein jeder/ jederman bekant. 3. de Nat. deor.

c Perspicuum res ipsa facit, pro S. R. XXIX. die That an sich selbst giebt es an/ Tag. pro S. Rosc. VI.

Perpiso, Adv. tardè Nonius. Persterno is, ere, totum sternere. Liv. 10. Urb.

Perstimulo as, are, idem quod stimulare Tacit.

Perstino as, are, taxare, sive pro precio deputare. Apul.

Persto as, are, est persistere, verharren/ verbleiben/ ut: Perstare incepto, vel in incepto, inrem, daß ich diejenige/ welche seinem Vorhaben verharren. Liv. 8. Urb.

Perstrepo is, ere, valde strepere, ein groß Geräusch machen/ sehr rumpeln. Terent.

Perstringo is, strinxi, strictum, perstringere est valde stringere abstreiffeln/ ut: Diligenter caveto, ne vitæ nimium perstringas. Cato c. 32.

b Perstringere oculos splendore, est obnubilare, obscurare, die Augen blenden. Lucil.

c Perstringere aciem mentis, est mentem obscurare, das Gemüth schwächen. 1. de Divin.

d Perstringere summam, est leviter & breviter dicere, kurz durchgehen/ mit wenigem berühren/ mit wenig Worten ansprechen/ ut: In animo est, quem admodum ante dixi, leviter trans-

ire, ac tantummodo perstringere, ut: Perstringere atrocitatem criminis non sinit, die That ist so groß/ daß sie die Gräulichkeit dieses Lasters kurz anzuführen nicht zuläßet. in V.

c Perstringere est dicendo aliquem describere, reprehendere, einen durchziehen/ streiffeln/ ut: Perstringere eos, quorum scelere essem violatus, vocis libertate perstringere, mich schändlichen beleidiget/ ungeschmeuet ansteche und angreiffe. pro Sest.

f Asperioribus verbis aliquem

perstringere, ut: Perstringere alicui aliquid, einen etwas überreden. Lib. 10. Ep. 11. Corn. 57.

b Quomodo mihi persuadeo, wie ich gänglich dafür halte. pro S. R. II.

c Nec mihi persuadere poteram, nec fas esse ducebam, versari me in vestro veteri curriculo, illo distracto. pro Marcel I.

d Non creda, tibi temere quicquam persuaderi posse, ich kann nicht glauben/ daß du dich etwas leichtfertiger Weise überreden lässest. L. 11. 28.

Per

quoniam perstringere impune, einen mit harten Worten ohne Entgelt aufziehen. pro Planc.

g Leviter perstringere aliquem, eines Häffte einwerfen/ verletzen. Curt. 12.

h Perstringam hoc sine ul- la contumelia, ich wil dessen ohne einiges schmäbliches Anziehen gedenken.

i Oculos alicui perstringere, einem die Augen verblenden/ einen blauen Dunst für die Augen machen.

k Oculos mentis perstringere, einem einen bösen Argwohn machen.

Perstudiose, Adv. sehr fleißig/ ut: Perstudiosè aliquem audire. Cic. in Brut.

Perstudiosus a um, valde studiosus sive diligens. id. 5. Tusc.

Persvadeo es, svasi, svasum, per- svadere, est svadendo inducere, facere, ut quis credat, über-

reden/ ut: Persvadere alicui aliquid, einen etwas überreden. Lib. 10. Ep. 11. Corn. 57.

b Quomodo mihi persuadeo, wie ich gänglich dafür halte. pro S. R. II.

c Nec mihi persuadere poteram, nec fas esse ducebam, versari me in vestro veteri curriculo, illo distracto. pro Marcel I.

d Non creda, tibi temere quicquam persuaderi posse, ich kann nicht glauben/ daß du dich etwas leichtfertiger Weise überreden lässest. L. 11. 28.

c Persvade tibi, versichere mit harten Worten ohne Entgelt aufziehen. pro Planc. Ep. 4. lib. 4. Eb. 11.

f Persvasum omnibus est, es hält es jederman dafür/ jederman ist der Meinung. L. 11. 21.

g Persvasissimum habere, Col. Sermonibus humanissimis aliquem persvasum inducere, einen mit freundlichen Worten überreden und verführen. Curt. 59.

Perfvasibilis e, c. quod potest persuaderi. Quint. 3. c. 16.

Perfvasibiliter, Adv. ut: Quisquam esse aut persuasibiliter dicere. id. 2. c. 15.

Perfvasio, onis, f. opinio firma, Beredung/ Überredung/ ut: Tumescere inani perfvasione. id. 1. c. 2.

Perfvasor oris, n. qui perfvadet, ein Bereder.

Perfvasorius a um, quod perfvadet, zu bereden kräftig oder dienlich/ ut: Perfvasoria assertiones. Svet. in Domit.

Perfvasoria epistola, quibus aliquid perfvadere solemus.

Perfvastrix icis, f. quæ perfvadet. Plaut. Bacchid.

Perfvasus a um, vide Persvadeo f. Perfvastilise, c. gar fein/ sehr subtil oder zart/ ut: Animus perfvastilis, atque minutus corporibus factus, Lucret.

Oratio perfvastilis, Cic. pro Planc.

L 4

Per-

Perfulto as, are, saltando laetitia
animi ostendere, hüpfen/tan-
gen/springen. Liv. 4. Maced.

b **Levibus equis persulta-**
re. Sil. 3.

c **Persultare ferarum pro-**
prium & pecudum. Lucret. l. 13.

Persuo is, ere, juende absolvere.
Calepin.

Pertadesit, are, Berdruß ha-
ben/es verdreust. Cat.

Pertaderis, pertasum est, es vera-
dreust/mißfällst sehr/ut: Sus-
cepti negotii nunquam perta-
sum est. Corn. 812.

Simul duas uxores habue-
rat, quarum matrimonii perta-
debat. Gell. 15. c. 20.

Pertasus a um, der einen großen
Berdruß hat/ut: Ita me ibi
male convivia sermonisq; per-
tasum. Plaut. Mostell.

b **Pertasus ignaviam suam**,
Suet. in Cæs.

c **Pertasus re aliqua**. id.
in Tiber.

Pertego is, ere, persicere, quod te-
gero caperis, allenthalben be-
decken. Plaut. Rud.

Pertendo is, ere, extendere, auf-
spannen/aufdehnen. Cat.
de Rust.

b **Pertendere, recta tendere**
& proficisci, ut: Pars maxi-
ma Romam pertenderunt, der
meiste Theil gieng gerade auff
Rom zu. Liv. 5. 11.

c **Pertendere, contendere**.
Liv. pro Corn. Balb.

d **Pertendere, ad finem du-**
cere, quod intendebarus aut ca-
peramus. Ter. Heaut.

Pertento as, are, diligenter tenta-
re, fleißig versuchen/ut: Di-
ctis variis percentat postora.
Stat. 3. Theb.

Causam totam pertentare
& perspicere. Cic. 2. de Invent.

b **Pertentare, sapè tentare**.
Virg. 3. Georg.

Pertenuis e, e, valde tenuis igni-
ficat, sehr gering/gar dün/ut:
Secatur in laminas pertenuis
Plin. 16. c. 43.

b **Spes pertenuis**, gar gerina-
ge Hoffnung. Cic. ad Terent.

c **Vis pertenuis**. Cic. pro
Cecin.

Perterebro as, are, terebrā perfo-
rare, durchbohren. Cic. 1. Div.

Pertergeo es, ere, permulcero.
Lucret.

Pertergo is, ere, diligenter tergere
wol abwischen. Col. 12. c. 9.

Pertero is, ere, terendo commi-
nuere, wol zerreiben. Plaut.
Menach.

Perterrificatio is, ere, vel

Pertereo os, ere, valde terrere,
sehr schrecken/ut: Post oxia-
bo, atque hunc pertorrebo sa-
crilegum. Ter. Eun.

b **Obstupefieri & perterre-**
ri diligentia alicujus. Cic. 2. Cat.

Perterrerepus a um, quod terro-
rem crepat & inuit. Lucret.

Perterritus a um, sehr erschro-
cken/ut: Persequi perterritos,
in-

inermes, saucios. Cic. in Brut.
Timore perterritus contre-
muit. Cic. 1. de Divin.

Pertexo is, ere, peragere, persicere,
aufwehen/vollfahren/vol-
lenden. id. 2. Orat.

Pertica e, f. baculus oblongus, ei-
ne Stange/ut: Pertica dā-
plenis immittit vulnera ramis.
Ovid.

b **Pertica, mensura**, eine
MeßRuthe/quā dividuntur a-
gri. Fest.

c **Pertica appellabatur in**
universum solum, quodcumque
colonia erat assignatum. teste Ju-
lio Frontino.

d **Unā tractare perticā**, i. e. **Pertinaciter**,
sine discrimine, nullā habitā vel
virtutis, vel atutis, vel conditio-
nis ratione.

c **Pertica, quibus aranea**
deterguntur, instrumenta domus
sunt, ein Vorstreich/der an eine
Stange gesteckt ist. l. 12. §. 22. ff.
de instruct. & instrum. leg.

Perticalis e, c. ut: Perticalis salix,
i. e. ex quā pertica sumit. Col.
4. c. 31.

Pertimeo es, ere, vel

Pertimesco is, ere, est valde time-
re, sehr scheuen oder fürchten/
ut: Secundas etiam res nostras,
non modo ad veras pertimesce-
bam, ich scheuete nicht nur un-
ser Unglück/sondern auch den
guten Zustand; Ich trauete
weder dem Glück oder Un-
glück. l. 4. 14.

b **Seditionem exercitus per-**
timescere, sich einer Meuterei
befürchten. lib. 1. Ep. 1. Qv. Fr.

c **Rotam fortuna pertimo-**
scere, das wandelbahre Glück
scheuen. Cic. in Pison.

d **De salute pertimescere**.
Corn. 448.

Pertinacia e, f. est perseverantia
multa, Halsstarrigkeit/Hart-
näckigkeit/ut: Quā pertina-
cia quibusdam, eadem aliis
constantia videri potest. pro
Marcell. IX.

b **Quā hac est pertinacia?**
Was ist das für ein Troß? Hec.
3. §. 46.

Pertinaciter, Adv. perseveranter,
obstinatē, beharrlich/hartnä-
dig/halsstarrig/ut: Pertina-
citer defendere. Liv. 6. Urb.

b **Nimium pertinaciter ali-**
cui offensus. Planc. Cic.

Pertinax acis, o. qui nimis tenax
est, hartnäckig/halsstarrig/
widerspenstig/sehr targ/ut:
Quid tu ais? tenaxne pater est
ejus? P. imò adeo pertinax.
Plaut. Captiv.

b **Pertinax recti, i. c. valde**
tenax. Tacitus.

c **Pertinax certamen, du-**
rum & difficile ac diuturnum.
Liv. 2. Urb.

d **Pertinax, firmus in opi-**
nione. Cic. 1. fin.

Pertinax fama, constans &
firma. Plin. 24. c. 17.

Pertinens is, o. ut: Pertinentia,
L 3 ac-

accessiones vel accessoria, can- nicht anders von mir halten/
dem habent significationem: denn daß ihre Sache mir ange-
sicut enim fructus ex re ipsa legen sey. lib. 13. c. 28.

proventunt, sic pertinentia ad-
iciuntur rei. Schard.

Pertineo is, ui, pertentum, perti-
nere, est pertingere, pervenire,
gelangen/ ut: *Qua potest igi-*
tur contagio ex infinito penè in-
tervallo pertinere ad lunam,
vel potius ad terram? 2. de
Divin.

b *Pertinere ad aliquid, est*
alicui adhaerere, ut: Omnia mea
officia, studia, cura, cogitationes ad
tuam laudem & gloriam perti-
nent, alles mein Thun/ Gorg/
Fleiß und Gedanken hangen
an deiner Ehre/ gehören dich an.
l. ii. Ep. 5.

c *Pertinere ad aliquem, ei-*
nem angehören/ einen angehen
ut: *Ego qua ad te pertinere arbi-*
trabor, summo studio faciam, was
ich vernehmen werde / daß dich
angehe/ und daran dir gelegen/
wil ich mit höchstem Fleiß ver-
richten. lib. 14. Ep. 15.

d *Qua mihi veniebant inpendit,*
mentem, qua ad te pertinere arbi-
trabar, existimaui, me ad te oport-
ere scribere, was mir einfiel/
welches ich erachtete / daß dich
anenge/ und dir daran gelegen/
were/ habe ich an dich zuschrei-
ben für gut angesehen. lib. 2. ep. 18.

e *Pertinet ad officium meum,*
eos exst mare, cura mihi suas res
esse, es ist meines Ampts/ daß sie

Ad de minimè omnium
pertinebat, dich wenigstens am we-
nigsten an. pro S. R. XXX.

g *Hoc eo pertinet, ut nihil*
existiment esse tam difficile, quod
non pro te mihi susceptum iucun-
dum sit futurum. l. 6. ep. 10.

h *Vereor, ne ad plures mea*
oratio pertinere videatur, ich be-
sorge / ich möge noch andere
mehr mit meiner Rede treffen.
pro S. R. XXIX.

i *Pertinere Ciceroni etiam*
est extendere se, ut. Nervi toto
corpore pertinentes. de N.

Aspera arteria ad pulmones
usque pertinet, de N.

Ratio quadam pertinet per
omnium rerum naturam, de N.

Laevum cornu ad mare per-
tinebat, der linke Flügel erstee-
tset sich bis an das Meer. Curo
tius, 288.

k *Pertinere ad testamen-*
tum codicilli dicuntur, qui ex eo
viresque ex eo capiunt, l. 16. & 18.
ff. de iure codicill.

l *Pertinere in aliquid, i. e.*
manare, ut: Vena in omnes corpo-
ris partes pertinet, die Blut-
Adern gehen durch den gan-
zen Leib.

Pertingo is, ere, pervenire, sich er-
strecken/ gelangen. Plin. ii. 37.
Pertolero as, are, perferre, extra-
gen/

gen/ erdulden. Plaut. Amphit
Pertorqueo es, ere, idem quod
torquere. Lucr.

Petractatio onis, f. frequens re-
volutio Cic. i. Orat.

Petractio as, are, manibus fre-
quentius tractare & tangere,
betasten/ oft berühren/ unter
handen haben. Cic. in parad.

b *Petractare, i. e. apud se*
reputare, & diligenter considera-
re. id. 2. Fin.

c *Petractare, differere, dis-*
putare de re aliqua, id. 4. Tusc.

Petraho is, ere, vi & cum moli-
mine trahere, hinziehen oder
schleppen. Liv. in Pun.

Petrahere aliquem in ca-
stra, id. 7. Urb.

b *Petrahere vitam, pro-*
longare. Plin. 28. c. 1.

Petransco is, ire, idem quod
transire. id. 37. c. 5.

Petranslucidus a um, quod val-
de translucet. id. 13. c. 12.

Petrubuo is, ere, dare. Plin Epist
Petrubus e, c. valde tristis, sehr
betrübt / sehr traurig. Cic.

pro Cael.

Pertumultuosus a um, quod ma-
gnum tumultum excitat, a quo

Pertumultuosus, Adv. sehr unge-
stümlich. Cic.

Pertundo is, tudi, tusum, portun-
dere, est percutiendo frangere,
perforare, zerschlagen / auß-
hohlen/ ut: *Gutta pertundunt*
saxa. Lucret.

b *Pertundere crumenam,*

die Tasche klopfen / ut: Ipuere
ra, ne quisquam pertundat cru-
menam, cautio est. Pseud. 1. 2. 37.
Perturbate, Adv. inordinate, un-
ordentlich / verwirret. Cic. i.
de Invent.

Perturbatio onis, f. est (4. Tusc.)
aversa à recta ratione contra
animi naturam commotio,
Bestürzung/ ut: *Turbidi ani-*
morum concitatiq; motus, per-
turbationes sunt. 4. Tusc.

b *Esi ea perturbatio est*
omnium rerum, ut sua quemq;
fortuna maximè pœniteat, ob-
gleich allenthalb ein betrübter
Zustand ist / daß jederman au
seinem Thun einen Verdruss
hat / daß es keinem gebet / wie
ers gern hätte/ ic. l. 6. i.

c *Perturbatio cœli, trübes*
Wetter. Cic. 2. de div.

d *Perturbationes aliquan-*
do dicuntur pœnæ affectus animi,
quibus contingit statum homi-
nis perturbari. Hieronym.

Perturbator oris, m. qui per-
turbat.

Perturbatrix icu, f. qua pertur-
bat. Cic. 1. de leg.

Perturbo as, avi, atum, percur-
bare, est valde turbare, ver-
unruhigen/ ut: Nihil est pre-
ci loci relictum, perturbavi
omnia, es hilffte kein Bitten/
ich habe alles aufrührisch ge-
macht. And 3. 4. 22.

Perturbare ordinem, die
Ordnung verwirren.

b Per-

b *Perturbari de salute sua*, seiner Wohlfahrt wegen bekümmert seyn. pro Milon. I.

c *Perturbatum esse maximis & miserrimis rebus*, wegen sehr schwerer und erbärmlicher & änder betrübet und verwirret seyn. I. 8. ep. 3. Att.

d *Perturbare ordinem*, die Ordnung verwirren.

e *Perturbare consilia alicujus*, eines Anschläge hindern. *Perturpis e*, c. sehr schändlich. Cic. pro Cæl.

Pertusis is, f. *tussis*, qua contumē vexat. Senec. For. Rom. *Pertusus a um*, *Perforatus*, durch-

bohret/ut: *Pertusa margarita*.

b *In pertusum dolium distatā*, in *perforatum in motibus publicis corrumpere an-*

nendo perdere, vergebliche Erinnerung thun.

Pervado is, *vast*, *vasum*, *pervadere* pro *penetrare*, doctē usurpatur, ut: *Pars ejus belli in Italiam pervaserat*, desselbigen Kriegs ein Theil hat ganz Wälschland durchtrochen. in V.

Cernitis, judices, quantum incendium per agros invaserit, welche grosse Feuers-Brunst das Land durchwüthet / sehet ihr Herren für Augen. in V.

b *Nulla ora tam deserta*, quō nulla illius diei fama pervaserit, es ist kein Ort oder Entso unbewohnt / da man nicht von demselben Tage zu sagen wüßte. pro Pomp.

c *Pervastat opinio per animos hominum*, der Wahn hat die Leute eingenommen. pro Lege Manil.

Pervagatus a um, est idem, quod *pervulgatus & omnibus communis*, ut: *Hec causa apud Gracos pervagata est*. de Inv.

c *Vulgaris & pervagata declamatio*. pro Pl.

d *Res pervagata & vulgaris*, eine gemeine und bekannte Sach. O.

e *Illustris & pervagata fama*, ein herrlich- und weitbekannter guter Ruff oder Nam. pro Milon.

f *In re tam clara, tam constata, tam ab te ipso pervagata*, *tabulas publicas corrumpere an-* deres? in V.

Pervago as, are, vel

Pervagor aris, ari, est per aliquid vagari, durchwandern / ut: *Fam enim dolor non pedibus solis, ut prius, insidabat*, sed omnia membra pervagabatur, der Schmerz

bliebe nicht nur in Füssen / sondern durchtroche alle Glieder. Plin. Epist.

b *Hic de Pratoris pradam navicula pervagata sunt*.

Cic. 7. Verr.

Pervagus a um, qui multum vagatur.

Pervalidus a um, valde validus, sehr stark / sehr fest / ut: *Donc ad pervalidam aliam*

urbem pervenit. Liv. 10. Maced. quidam legunt *pravalidam*.

Pervariē. Adverb. admodum varii. Cic. 2. de Orat.

Pervarius e um, valde varius, testaten, in eines Gewalt gera-

Pervasto as, are, prorsus vastare, ganz verwüsten. Liv. 6. Urb.

Perveho is, vxi, vestum, vehere, re, usq; in aliquem locum portare, überfahren / ut: *Sed inde non perveniuntur ad nos*. Plin. 35. c. 6.

b *Nos autem alium portum propiorem huic atati videmus*, in quem malle equidem perveni, florente Bruto nostro, constitutaq; Republ.

c *Pervectus in litus*. Plinius. 9. c. 8.

Pervello is, velli & vulsi, vulsum, vellere, zupfen / berupsen / plagen / ut: *Fortuna pervellere te forsitan potuerit*, & pun gere, non potuit certe vires frangere. Cic. 3. Tusc.

b *Pervellere fidem alicujus*, processantem excitare. Senec.

c *Pervellere jus*, pro de jure obrectare. Schard.

Pervenio is, veni, ventum, pervenire est ad constitutum locum venire, ankommen / ut: *In portu salvā nave venire*, ohne Schaden zu Lande kommen. Quintil. 1. 2. c. 17.

b *Sine me pervenire*, quō volo, laß mich gelangen / dahin ich begehre / laß mich zu Ende kommen. Eun. 1. 2. 44.

c *Ad annum septuagesimum pervenit Cyrus*, der Cyrus hat sein Lebē auf siebentz. g. Jahr gebracht. 1. de Divin.

d *Pervenire in alicujus potestatem*, in eines Gewalt gera-

then. pro Leg. Manil.

e *Pervenire ad alicujus aures*, est alicui innotescere, für einen kommen. 6. Verr.

f *Pervenire in alicujus scripta*, in eines Schrifften gedacht oder angeführet werden. lib. 5. 12.

g *Quem in locum Rempubl. perventura putatis* ? wie meynst

ihr wol / wie wird es mit dem gemeinem Wesen werden? pro S. R. L. I.

h *Pervenire ad aliquem testamentum*, ererbet werden / ut: *Ut perveniat ad me fundus, testamentum fieri potest*. pro Cecin. XXVII.

i *Pervenisse ad nos*, proprie recte dicitur, quod est remansurū. l. 71. ff. de verb. signif. & quod deductus oneribus ad aliquem pervenit. l. 16. §. ff. ad Treb.

Pervenor aris, ari, idem quod diligenter venari: & deinde pro

quarere, atque solertiā quadam adhibitā investigare, durchjagen / fleißig nachsuchen od forschen. Plaut. Merc.

Perversē, Adv. nequiter, bößhaftig / verkehrt / ut: *Usuntur perversē deorum beneficio mul-*

ti. Cic. 2. de Nat.

Perversitas atis, f. verderbte Art / Böß.

343 Per
 Boshaftigkeit / verkehrter
 Sinn / ut: *Qua est autem
 in hominibus tanta perversi-
 tas, ut inventis frugibus glan-
 de vescantur?* Cic. in Orat.
 b *Ferre humanissime ali-
 enius perversitatem.* idem ad
 Qv. Fr.
 Perversus a um, verkehrt/ böß.
 id. ad Brut.
 b *Cachinno perverso distor-
 quere ora,* ein schändliches Ge-
 lächer aufschlagen. Ovid. 3.
 Amor.
 c *Perversus dies & adver-
 sus, ineptus, incommodus, intem-
 pestivus.* Plaut. Men.
 Perverto is, versi, versum, perver-
 tere, est invertere, evertere,
 verkehren/ ut: *Temeritas Ca-
 sariis omnia jura divina & hu-
 mana pervertit,* des Casaris
 Muthwill verkehrt alle Geist-
 und weltliche Rechte. Offic.
 b *Pervertere aliquem tan-
 quam turbine aliquo sive tempe-
 state subita,* einen geschwind zu
 Boden richten. pro Cael. XXXIII.
 c *Labefactare & perverte-
 re omnia,* alles umbkehren und
 verderben.
 d *Officium omne perverte-
 re,* alle Gebühr aufheben.
 Pervesper, Adv. pvo valde ve-
 sper, sehr spät/ ganz auff den
 Abend. Cic.
 Pervestigatio onis, f. Erforschung.
 id. 1. Orat.
 Pervestigo as, are, quarendo in-

Per 344
 venire, durchsuchen. id. 2. Or.
 Pervetus eris, o. valde vel admo-
 dum vetus, sehr alt/ ut: *Per-
 vetus epistola.* id. ad Quint.
 Pervetustus a um, idem, ut: *Per-
 vetustus adeps.* Plin. 20 c. 9.
 b *Pervetusta verba.* Cic.
 3. Orat.
 Pervicacia a, f. durities, obstina-
 tio, Hartnäckigkeit/ Hartnäk-
 tigkeit / ein steiffer Sinn. id.
 4. Tusc.
 b *Pervicacia est interdum
 bonarum rerum perseverantia:*
 Pertinacia vero semper malarum.
 Nonius.
 Pervicax acis, o. durus, contentio-
 sus, nulli cedens, hartnäckig/
 halßstarrig/ hart Sinnig. Ter.
 Hecy r.
 b *Recti pervicax.* Tacit. 20.
 Pervico onis, sive
 Pervicus, i. e. pervicax. Non.
 Pervideo es, ere, diligenter & per-
 fecte videre, genau sehen. Cic.
*Videt sine dubio, quid eve-
 niat: sed cur id accidas, non per-
 videt.* Colum. 2. c. 1.
 Pervigeco es, are, valde vigero.
 Tac. 5.
 Pervigil is, o. semper vigilans,
 ut: *Canis pervigil.* Senec.
 Herc. Fur.
 Pervigilatio onis, f. ut: *Noctur-
 na pervigilationes.* Cicero. 2.
 de leg.
 Pervigilium ii, n. multa vigilan-
 tio, langes Wachen. Plin. 11. 53.
 b *Pervigilium sacrum no-
 ctura*

345 Per 346
 Sturnum, quo vigilia indicuntur,
 ut per totam noctem vigiletur.
 Gell. 2. c. 23.
 Pervigilo as, are, est totam noctem
 in somnem ducere, ut: *Pervi-
 gilare noctes totas,* ganze
 Nächte wachen. Aulul. 1. 1, 33.
 b *In multo nox est pervigi-
 lata mero,* man hat die ganze
 Nacht durch stark gegessen. O.
 vid. 6. Fast.
 Pervilis e, c. sehr schlecht/ sehr ge-
 ring. Liv. 1. Maced.
 Pervinca a, c. Clemmatis, Daph-
 noides, vide vinea pervinca.
 Pervinco is, vici, victum, pervin-
 cere, omnino vincere, ganz ü-
 berwinden/ behaupten. Cic.
 ad Att.
 b *Dictis pervincere ali-*
 quid, etwas mit Worten behau-
 pten/erhalten/erhärten. Lucr.
 c *Pervincere vox dicitur
 vocem, vel sonum, quem exupe-
 rat,* überschreien. Horat.
 d *Mores alicujus pervin-
 cere.* Propert.
 Perviridis e, c. valde viride. Plin.
 6. c. 22.
 Pervivo is, vixi, victum, pervi-
 vere, usque ad finem vivere. ut: *Sunt optima cura de salute
 patria, quibus agitur & exer-*
 citatus animus velocius in hanc
 est, penetrabilis, löchericht/ jedem & domum suam pervola-
 durchgängicht / ut: *Id qui-
 bit,* das sind die besten Sorgen
 dem angiporum non est per-
 vium. Ter. Adelph.
 b *Fratri ades sicut mihi pervia,*
 angereizet/ desio eher sich anhe-
 meines Bruders Haus wird mir ro in seine Wohnung begeben
 offen seyn. wird.

c *Pervia domus ventis,* ein
 Haus / das der Wind durchbla-
 sen kan Ovid.
 Perula a, f. Dimin. a pera, Senec.
 Perunctio onis, f. Übersalbung.
 Plin. 23. c. 16.
 Perungo s, ere, valde vel circum-
 quaque ungere, übersalben/
 ut: *Corpora oleo perunxerunt.*
 Cic. 1. Tusc.
 b *Mortuum unguento per-
 ungis: de sumptu super vacaneo,
 sive, cum serò quid adhibetur.*
 Moris erat apud priscos, maxime
 Aegyptios, defunctorum cadavera,
 ne putrescerent, unguentis per-
 ungere. For. Rom.
 Pervolgo as, are, pro pervulgare,
 pervagari. Lucret.
 Pervolito as, are, saepe volare, ut:
*Varia volucres nemora avia
 pervolantes idem.*
 b *Voces pervolitant per dis-
 septa domorum.* idem.
 Pervolo as, are, est celeriter vo-
 lare, geschwind fliehen / ut:
*Hirundo pervolat ades divitis
 domini.* 12. Aen. 95.
 h *Pervolare est celeriter
 adventire, geschwind ankommen/
 vere, usque ad finem vivere.* ut: *Sunt optima cura de salute
 patria, quibus agitur & exer-*

wird. Cic. in Somn. Scipion.
 Pervolo *pervolus*, (inulit.) *pervol-*
te, est *valde cupere*, heftig be-
 gehren / ut: *Sed est, quod abs-*
se mihi ignosci pervelim, aber
 ich habe große Begierde / daß
 du mir etwas zu gut halten
 mögest. Att.

Pervolo *is*, *ere*, *vel*
 Pervoluto *as, are*, est *magnā vi-*
volvere, ut: *Repleto stagno,*
excussis obturamentis, erumpit
torrens tanta vi, ut saxa
pervolvat. Plin. 33. 4.

b Pervolvere & pervolu-
 rare *libros*, est *diligenter legere*,
 fleißig durchlesen / durchblät-
 tern / ut: *Omnium bonarum ar-*
tium scriptores & legendi & per-
volutandi, & exercitationis
caussa laudandi. 1. de Orat.

Perurbanus *a um*, *valde urbanus*,
 sehr höflich. Cic. 2. de Orat.

Peruro *is, ere*, *valde urere & u-*
rendo consumere, durchbren-
 nen / verbrennen / sehr bren-
 nen. Plin.

b Perurere *cor alicujus*,
 einen herzlich betrüben. Martial.

c *Aestu valido perurimur*,
 Ovid. 3. Am.

Perusia, *urbs Tuscorum*, hinc:
 Perusinus *a um*, ut: *Fames Peru-*
sina. Lucan.

Perustus *a um*, *combustus*, ver-
 sengt / verbrennt / it. aufge-
 zehret / verdorret / ut: *Coma*
perusta sole. Propert.

b Perustus *homo*, Cic. ad
 Cael.

c Perustus, i. e. *afflictus &*
labefactus, ut: *Pestus perust-*
us. Senec.

Perutilis *e, c.* sehr nützlich,
 Cic. ad Att.

Pervulgo *as, are*, est *communefac-*
ere, edere, proponere, gemein
 machen / ins gemein aufthei-
 len / ut: *Pramia virtutis cum*
improbis communicari, & cum
mediocribus hominibus per-
vulgari non oportet, die Be-
 lohnung der Tugend sol man
 den bösen / ja auch gemeinen
 Leuten nicht auftheilen. de
 Invent.

b Mulier, *qua se omnibus*
pervulget, ein Weib / das sich
 mit jederman gemein macht.
 pro Cael.

c Maledicta *pervulgata in*
omnes, allenthalb aufgegossen
 Lästerungen. pro M. Cael. III.

d Pervulgare *librum*, est
di-vulgare, edere, in lucem emi-
tere, ein Buch aufgehen lassen.

e Pervulgare *nomen ejus*,
 er wir berühmt. Corn. 421.

Pes *pedis, m.* dicitur id totum,
quod est à femore ad calcem,
Wein / Fuß / ut: *Quò te, Mæri,*
pedes, i. c. ferunt? lieber Mæri,
 wo tragen dich deine Weine
 hin? wo wiltu hin? oder wo
 wiltu hinaus? wo gehst du
 hin? 9. Ecl. 1.

Pedibus *non valere*, Abel
 zu Fuß seyn. Cornel. 611.

Pede *adire*, Solin. 350.
 b Pe-

b Pedem aliquò ferre, an
 einen Ort kommen / ut: *Pol, si*
id scissem, nunquam huc tulis-
sem pedem, fürwar / wenn ich
 dieses gewußt hätte / ich wolte
 keinen Fuß hieher versetzt ha-
 ben. And. 4. 5. 13.

c Conficere *se protinus in*
pedes, eilend sich davon machen /
 Gersengeld geben. Phorm. 1. 4. 13.
 d Pedem *limine efferre*, i. c. *habet*,
 domo exire, aus dem Hause ge-
 hen. pro M. Cael. XVII.

e Ponere *pedem in loco a-*
liquo, i. c. *esse in loco aliquo*. pro
 Cecin. XII.

f Pedem *ponere in pro-*
vincia, in der Provinz sich
 niederlassen. pro Lig. IIX.

g Abiectum *esse non tam*
ad pedes, *quàm mores sensusq;*
alicujus, sich einem unterthä-
 nig machen / und nach dessen
 Sinne sich achten. pro Marc.

h Ante *pedes esse*, gegen
 wärtig seyn / ut: *Istuc est sapere*,
 non, *quod ante pedes modo est*,
 videre, *sed etià illa, quæ futura*
 sunt, prospicere. Adelph. 3. 4. 23.

i Unum *pedem dare*, est
mediocrem favorem præstare, ut:
 Soror, *quæ tantum habeat con-*
 sularis loci, *unum mihi solum pe-*
 dem dat. Noli, inquam, de uno

pede sororis quæri, licet etiam al-
 terum tollas. 1. 2. 16. Attic.

k Omni *pede niti*, est *uni-*
versò favore & viribus gaudere.

u Omni *pede standum*, pro
 Sectio III. M co.

aller Gunst haben. For. Rom.
 l Metiri *se suo pede*, est
sumtum facere pro modulo facul-
tatum suarum, sich strecken nach
 der Decke. Horat.

m Pedem *ponere cum ali-*
quo, est *eodem modo incedere*, mit
 einem in gleichen Schritten
 gehen. Lucret.

n Pedem *ubi ponat*, non
d Pedem limine efferre, i. c. *habet*,
 agri possidet, er hat nicht einen
 Fuß breit Landes. Cic. 2. Philip.

o Pedibus *trahere*, est *con-*
temnere, & *rem pro suo arbitra-*
tu versare, ut: *Non recordor,*
unde ceciderim, sed unde surre-
xerim: fratrem mecum & te si
habebo, per me ista pedibus tra-
hantur. Attic.

De *judiciis quod quæreris*,
multò laboro minus: trahuntur
per me pedibus omnes rei. Cic.
 Volumio 7. 33.

p Vertere *pedem*, est *disce-*
dere. Ovid. 8. Metam.

q Sub *pedibus vulgi*, i. c.
 in contemtu vulgi. Lucret.

r Alterum *pedem in sepul-*
cro habere, frant seyn. Erasim.

s Tacito *pede*, seu *lento po-*
de, pro *cautè ac pedetentim*,
 item pro *furtim ac clanculum*.
 idem.

t Dextrum *pedem in cal-*
ceum, sinistrum in pelvim, sub-
 mittit aut ponit, idem.
 u Omni *pede standum*, pro
 Sectio III. M co.

co, quod est *summā vi*, *summo-que* nisi idem.

x *Pedibus* ingredior, *na-*zare enim non didici. Proverb. in eum, qui majorum rerum im-

y *Factum est* periculum, in hostibus supplantandis. jam pedum visa est via; de negotio, cuius aliquando periculum feceris, suntum a viatori bus, idem.

z *Pedes in sacris*, Job. 29. v. 15. significant *subsidiū*, ubi Jobus, se fuisse *pedes claudō*, ait, h. e. quodvis *subsidiū* miseris prastitisse. Glass. Phil. sacr.

aa *Pes procurā*, sollicitudine, conatu & diligentia, Gen. 30. v. 30. accipitur, ubi Jacob de Labane dicit, ad pedem suum benedictionem seu multiplicationem pecudum ipsi obtigisse, id.

bb *Pes superbia*, Psal. 36. v. 12. *superborum hostium violentiam* notat, idem.

cc *Pedis commotio*, nutatio, declinatio, pericula & calamitates notat, Psal. 38, 17. 116, 8. Jer. 13, 16. id.

dd *Pedibus* subicere, est in potestatem tradere. Psal. 8, 7.

ee *Pedibus* conculcare, est ignominia afficere. Psal. 7, 6.

ff *Pedes* significant *minimilla*, Bros Evangelii, quos calcare oportet. Eph. 6, v. 15.

gg *Pedes pro homine*, ut: *Pedes festinantes currere ad ma-*

lum. Proverb. 6, 18. Sic *pedes* super montes Evangelizantis praeciosi sunt.

hh *Pedes* tribuuntur Deo, ad denotandum ejus immensitatem & omnipraesentiam in terris, Esa. 66, 1. Nec non operationem

ii *Pedes tegere*, est alvum purgare. Jud. 3, v. 24.

kk *Pes de inanitati* dicitur, ut *pes mensa*, *lacti*, &c. pro *imo fulcro*. Non.

ll *Pes, mensura* genus, describitur palmis quatuor, vel digitis 16. five uncis 12, ein Werd'schuch. Geodae,

mm *Pes in navi*, imitari veli, i. e. *imus angulus*: alii funem exponunt, quo velum tenditur, inde *facere pedem*, pro *vela tendere*, dixit Maro. Schard.

nn *Pes in Profodiis* est numerosa syllabarum constructio, certis temporibus definita. Gram.

oo *Pedem* seu *ligam* vocant *intrinsecam bonitatem* & *preciositatem monetae*, das Korn/ das inwendige Gehalt / pondus quoque vocant, das Schrot oder Gewicht. Micrael.

pp *Pes caci*, herba, vide Europus, Ragenfuß.

qq *Pes Leonis*, vide Alchimilla,

rr *Pes lupi*, vide muscus terrestris,

ss *Pes leporinus*, vide Lagopus.

tt *Pes columbinus*, vide Geranium.

uu *Pes corvinus*, idem ac Ranunculus.

xx *Locus* *pes*, idem ac rapunculus. Matthiol.

yy *Pes gallinaceus*, idem quod *Caucalis*.

zz *Pescia*, in Saliari carmine Aelius Stilo dici ait *capitia ex pellibus anguinis facta*. Festus.

Pestestas, pestilens dicebatur, idem.

Pessarum ii, n.

Pellus i, *mas*, *Medicus* est *lana concepta*, & ad digiti formam rotunda facta, in qua pharmaca concipiuntur & continentur.

Pessimè, Adverb. *aussè* *austerè*.

Pessimo *as, are*, *pessimè* tractare, affligere, usurpat hoc verbum Vet. Bibl. interp. Sirae. e. 11. 26. & 36. 11. Martin.

Pessimus a um, Superlativus irregularis, a *malus*, ut: E. tribus optimis rebus res pessima oriuntur: de veritate odium, de familiaritate contemnit, de felicitate invidia.

Pessinus Pessinuntis, ethporium Phrygiae, habens templum maximū, (ut inquit Strabo,) magna venerationis matris Deum, quam Angidistam vocant. Hic locus magnifice ab Attalio Regibus structus est, & templo & porticibus ex al-

bo lapide. Romani calobrem reddidere, accersit inde dea statua, & Pessinuntia appellata, Pessinuntem Dindymenam & Cybelem vocant, ait Ptolomaeus l. 5. c. 4.

Pessulus i, m. est instrumentum, quo ostium clauditur, eut Niegel / ut: Fores occludere ambobus pessulis, die Thür mit beyden Niegeln verschliessen. Aul. 1, 2, 25.

Pessum, Adverb. est quasi ad pedes, zum Güssen / ut: Pessum premere, treten. Mostell.

b Pessum ire, i. e. perdi, untergehen. Cistell.

Pessundo *as, are*, *pedibus* calcare, mit Güssen treten / verderben / ut: Honores concupiscis, qui complures pessunderunt, du trachtest nach Ehren / welches ihrer viel in Mühe und Arbeit gebracht hat. Valer. Max.

Pellus vide pessarum.

Pestibilis e, c. idem quod *lethi-*

fer. l. pen. C. de edil. action. Pestifer a um, pestem ferens sive mortem, ut: Pestiferum fulmen. Fest.

b Pestiferum bellum, i. e. perniciosum. Cic.

c Venenata & pestifera vipera.

Pestiferè, Adverb. verderblich / mit mercklichem Schaden. Cic. 2. do leg.

Pestiferus a um, idem quod pestis

stifer, ut: *Sudor frigidus in febre acuta pestiferus est*. Cels.
Pestifuga a, f. *herba*, quæ & *co-ryza* dicitur. Martin.
Pestilens tis, o. quod *pestem* in-ferit, schädlich / verderblich / giftig / ut: *Locorum alii sunt salubres, alii pestilentes*, gesunde und ungesunde Oerter.
 Cicero.
Pestilentia a, f. idem quod *pestis*, eine giftige Seuche / ut: *Famem pestilentia secuta est*. Curt. 2221.
Incidit pestilentia gravis per urbem, es ist ein gefährliches Sterben durch die Stadt eingefallen. Liv.
 b *Oratio plena veneni pestilentia*, eine giftige Rede. Catul.
Pestilentiosus a um, ut: *Si odore soli locus pestilentiosus fiat*. l. 2. ff. ne quid in loc. publ.
Pestilentus a um, idem quod *pestilens*, usus est Nævius, teste Gellio l. 19. c. 8. obsoletum.
Pestilifer a um, idem quod *pestifer*. Martin.
Pestintius, violentius. Isidor.
Pestinnuncius, qui *pestem* nuntiat. idem.
Pestis is, f. i. e. *pestilentia*, est morbus cordis venenosus, a materia venenata & contagiosa generis, omnis cordis actiones subit & lethaliter, cum omnis generis symptomatum congerie, ladens, die Pestis

Pestilentia / ut: *Rapidam pestem diffundunt ignes*. Silius.
 b *Pestis* pro re perniciossimâ, ut: *Machinari nefariam pestem*, auff einer schädlichen That umgehen / eines schädlichen Vorhabens seyn. 3. den. d. Ultima *pestis*, das letzte Unglück. Curt. 520.
 c *Tam detestabilis pestis nulla est*, quæ non homini ab hoste mine nascatur. 2. Offic.
 d *Pestis* dicitur pro homine, qui alios corrumpit, ein Verderber / ut: *Pestis ac perniciēs civitatis*. pro Rabin.
 e *Cum his furis & facibus*, cum his, inquam, exitiosis prodigiis, ac pene huius imperii pestibus, bellum mihi inexpiabile dico esse susceptum, mit diesen schädlichen Leuten / gräulichen Wunder-Thieren / und fast Land-Verderbern / sage ich / ich habe eine unverschämlichen Krieg angefangen. Cic. de Arusp.
 f *Vulcania pestis*, i. e. incendium. Silv.
 g *Pestem* vocabant, quicquid rem aliquam sive animam pessundaret & prosterneret. Martin.
Petali, vituli dicuntur, cum parvula habere cornua incipiunt, instar ramorum. Athen. l. 9.
Petalismus, πτελισμός exilis generis apud Syracusanos, quo efferentis se civis audaciam virtutemque comprimebant. Alex.

Alex. 3. c. 20. nomen ejus oleagino folio inscribentes. vid. Voss. l. 1. art. Gramm. p. 127.
Petalium ii, n. unguenti præstantissimi genus, ex nardi folio confectum. Plaut. in Curcul.
Petalum i, n. est folium proprium latum, à πτελο extendo.
 b *Petalum*, est lamina aurea in fronte vel pectore pontificis, quod illud nomen Dei ineffabile, tetragammaton quatuor litteris Ebraicè habebat. Martin.
Petalurgus i, m. qui laminas ex metallis facit, ein Blatten-Schläger. Martin.
Petaminarius ii, n. qui strenua corporis agilitate saltans volare videtur; à verbo πτεμα, quod est volo. For. Rom.
Petastus a um, qui galero & capiti ornamento utitur. Svet. in August.
 b *Petastus* etiam dicitur, ut aliqui volunt, qui cothurnum aut socco calceatus est. Cic. ad Cass.
Petastites, herba, quæ & tussilago major dicitur, Pestilentia Wurzel / Nagen. Krafft. Matthiol.
Petaso onis, m. vel *Petaso*, caro porcina, perna vel coxa porcina, eine Schincke / alii (inter quos Sipontinus) eam partem suis dicunt, quæ ab alis incipit & costas comprehendit, ein Schweinen-Rieben-Brät. se volunt, Petasunculus i, m. Dimin. parvulus petaso. Juvenal. Arnob.

adv. gent. l. 16. ein Schincklein.
Petastus i, m. capitis tegmen, pileus latior atque amplior, ein breiter Schaubhut. Plaut. Amphit.
 b *Petastus* dicitur, quod in galeri formam adificiis superpositum, extensum & explicatum est, in meta formam se trahens. Plin. 36. c. 13.
Petaurista a, m. ein Seil-Tänzer / Lust-Springer / petauriste veteribus dicebantur, qui saltibus vel schœnis, levioribus moverentur. Non.
 b *Petaurista*, από τῆς πτερός dicitur, quod significat rotam parieti affixam, ad quam vespere gallina se volatu recipiunt, ut pernoctent, quia mechanici isti ad rotam illam se saltu subiciunt, propterea πτεροεσται dicti: sumitur & pro saltatore tantum. & eo qui flexu corporis multa schemata edit. Martin.
Petauristarius, idem quod *petaurista*. Firmic.
Petaurum i, n. genus ludi, & machina quadam lignea, quo quidem ludi genere homines per æræ rotarum pulsu jactabantur. Martial.
 b *Petaurum*, dici etiam potest id, supra quo d homines, agilitate corporum insignes ludunt, cuiusmodi sunt hastæ, circa quas etiam reciprocè ambulant: circuli per

per quos se more piscium transmittunt: Tabula, e quibus in aere pendent, uno brachio se sustentantes. For. Rom.

c Petaurum Græci dicunt laqueum & asseres, quibus domus teguntur.

Petechia axum, f. puncticula sive peticula, macula dicuntur illa, unde febres puncticulares, peticularares, petechiales, & lenticulares nominantur, arge Fleck.

Petechialis e, c. ad petechias spectans, ut: Morbus petechialis est febris maligna, in qua macula quædam pulsum morsibus similes, variorum colorum, rubra tamen imprimis in cute apparene, das Fleck=Stieber. Sennert. Jonston.

Petescio, ere, antiquum verbum idem quod petere. Cic.

Petia vide Pecia.

Petigo inis, f. morbi genus, qui & ab adversario, qui nullo iure mihi impetigo dicitur. Non.

Petila a, f. petilam suram siccam, per tertium, videlicet per judicem, & substrictam vulnus inter ab eo peto accendo. Eaque interpretatur Festus; Scævola ait, tione interdum ab actione separatum equi albam itatur, qua plerumque personalem dici.

Petilia lex, dicitur qua statuebatur, ne quis ob as alienum necaretur, & ut pecunia credita bona iure quibusque competas, declarabitur, non corpus obnoxium ranti Jcti ut. de petit. Hæred.

Petiliter, Adv. demisse, divise. est fallacia seu sophisma, in qua

Petilius ii, herba ejusque floris incertum per incertius.

nomen, quam Latinos rosam

hyvestrem appellare, notat Plin. 21. c. 8.

Petilus a um, tenuis & exilis. Nonius.

Petimen inu, n. ulcus jumenti in humeris. Fest.

Petiolus i, m. Dimin. Afranius ait esse à pede. Nonius.

b Petiolus, quo fructus pendet, ein Stiel. Colum.

Petisco sive Petesco is, ere, antiqui dicebant pro petere. Fest.

Petitio onis, f. Bitte/ Werbung/ ut: Petitioni concedere.

b Petitio, ambitus. Cic. pro Rosc. Com.

c Petitio pro actione privata. Quiutil. 4. c. 4.

d Petitionis verbo in reum actiones significantur. l. 78 §. 2.

ff. de verb. signific. l. 27. ff. de oblig. & act. & dicitur petitio quasi per tertium persecutio: Nam

ab adversario, qui nullo iure mihi obligatus est, directe non peto, sed

ab eo peto accendo. Eaque interpretatur Festus; Scævola ait, tione interdum ab actione separatum equi albam itatur, qua plerumque personalem dici.

Petilia lex, dicitur qua statuebatur, ne quis ob as alienum necaretur, & ut pecunia credita bona iure quibusque competas, declarabitur, non corpus obnoxium ranti Jcti ut. de petit. Hæred.

c Petitio hereditatis quo

Jcti ut. de petit. Hæred.

f Petitio principii, Logici

idem per idem probatur, vel etiam

g Petitio pro impetitione

& aggressu gladiatorum. Cic. in Catil.

Petitiuncula a, f. Diminut.

Petitius a um, qui frequens petit. Isidor.

Petitoris, m. qui petit, & litem intendit. Cic.

b Petitoris partes sustinere magna res mihi petenda esset, con-

derem. Wenn ich etwas großes von dir hätte zu begehren/

eniprobatio incumbit, quique de suo iure probare necesse habet. l. 7. §. ult. ff. de libera caus. l. ult. ff. de libert. ingen. l. 18. & 19. ff. de probat.

Petitorius a um, dicitur, quando garunt, sie haben ihm ungebe-

quid petit rem pure & simpli-

citer. Schard.

b Petitorium iudicium, est gehalten/ versaget. pro Marc. II.

quo res vindicatur. l. 36. ff. de rei vindicat.

Petitrix icis, f. qua petit. l. 74. in fin. ff. ad S. C. Trebell.

Petitum i, n. ut in qua postulatum;

In Mathematicis est propositio, s. Tuscul.

de qua artifex cum auditore

vel discipulo aliquandiu paci-

teretur officium, sich umbe-

feitur, ut ad stipulosur, donec bewerben.

demonstratur. Non enim solent Mathematici omnia docere, sed lenter aggredi, eines begehren/

Mathematici omnia docere, sed lenter aggredi, eines begehren/

Mathematici omnia docere, sed lenter aggredi, eines begehren/

petere est precariò postulare bitten/ bittlich begehren/ ut: Peto à te, ich bitte dich. l. 15. 7.

b Abs te vehementer etiam atque etiam peto, ich bitte dich

gar sehr. l. 13. 41

c Verecundius à te, si qua magna res mihi petenda esset, con-

derem. Wenn ich etwas großes von dir hätte zu begehren/

würde ich etwas bescheidener

bei dir anhalten. l. 2. 6.

c Ea non petenti detul-

rum, qua multis petentibus dene-

rent, qua multis petentibus dene-

rent, qua multis petentibus dene-

rent, qua multis petentibus dene-

rent, qua multis petentibus dene-

rent, qua multis petentibus dene-

rent, qua multis petentibus dene-

rent, qua multis petentibus dene-

rent, qua multis petentibus dene-

rent, qua multis petentibus dene-

rent, qua multis petentibus dene-

rent, qua multis petentibus dene-

rent, qua multis petentibus dene-

rent, qua multis petentibus dene-

k *Petere*, nonnunquam est idem, quod proficisci, iter facere, ut: *Dyrrachium petere* contendit. pro Planc,

Grues loca calidiora petentes, mare transmittunt, wenn die Kranche in warme Orther sich begeben wollen / machen sie sich übers Meer / fliehen sie über Meer. de Nat.

l *Intestino facinore peti*, von seinen eigenen Leuten angefochten werden. Curt. 1270.

m *Petere*, aliquando commemorare est, inquit Nonius.

n *Petere* pro tenere. Virg. 3. Aen.

o *Petere* pro adipisci. Plinius. 12. 14.

p *Petere* pro influere, ut: *Campum petit amnis*.

q *Petere* oculis, est contemplari, *petere* auribus, est audire.

Petronium ii. n. Gallicum vehiculum, dictum existimant à numero quatuor rotarum, ein

Rollwagen. Martin.

Petra a. f. saxum, rupes, ein Fels / eine Klippe / ut: *Gavia in petris* indicant. Plin. 10. c. 32.

b *Petra* & rupes in sacris locum firmum, stabilem & tutum. à periculis notat, & per consequens refugium praesidiumque Psal. 40. v. 3. & 27. v. 5. Esa. 31. v. 9.

c *Petra* dicitur Christus ejusque doctrina, in qua fundata est Ecclesia, ut portae inferorum adversus eam non prevaleant.

d *Petra* spiritualis dicitur Christus, quae potum in deserto Israelitico populo dederit: cuius nimirum typus erat *petra* corporalis à Mose percussa. Exod. 17. 6. Glass. Phil. Sacr.

e *Petra* sancta, olim *Feronia* Junonis templum nobilissimum *Viterbii*. For. Rom.

Petra sindula a. f. idem quod *saxifragia*, dicta à *sindendis* petris. Dodom.

Petraea, *nympha*, Oceani & *Tethyos* filia. Hesiod.

Petrefactus a um, in petram sive lapidem mutatus. Sic habetur historia de *lithopedio* sive *Embryone* *petrefacto*. Bartholinus.

Petreja, mulier dicebatur, quae pompam precedens in colonis aut municipiis imitabatur anum ebriam, quod pedes in petras frequenter impingeret. Fest.

Petrelæon vide *Petrolæum*.

Petricosus a um, idem quod *petrosus*. Martial.

Petrificatio onis, f. mutatio in petram.

Petroonis, m. *petrones* rustici, inquit Festus, ferè dicuntur propter vetustatem, & quod deterrima quaque ac praeputi jam agri, *petra* vocantur, ut rupices idem à rupis, aliter à *petrarum* asperitate & duritia, dicti.

Petrolæum sive *Petrelæum* i. n. oleum *petrae*, est liquoramen (a xungia macrocosmi) pingue li-

qui-

quidum à *petris* & *saxis* effluens. Stein. Ohl. *Petrolæum* in Italia regione Mutinensi stillat candidum & rufum; in Sicilia fontibus innatat apud *Mejanum* pagum in tractu *Parmensi*, & album est. *Babylonicum* autem in suo fonte flagrare dicitur, secus *Italicum*. Schröd.

Petronia, amnis est in *Tyberim* profluens, quem *Magistratus* auspiciis transeunt, cum in campo quid agere volunt, quod genus auspicii perenne vocant, amnem autem foemine dicebant. inquit Festus.

Petroselinum i. n. apium hortense, *Peterlin* / *Petersilien* / *Gartenepich*. Matthiol.

b *Petroselinum montanum* sive *Elaphoselinum*, polychrestum, crescit in locis montanis, fabulosus, ut & in hortis, Berg-*Peterlein* / *Bergeppich* / *Hutsch-Peterlein* / wilde *Petersilien*. Schröd.

c *Petroselinum Macedonium*, alias apium saxatile, colitur in hortis, gaudet solo sabuloso ac saxoso, *Peterlein* / *Steineppich* / *Stein-Peterlein*. id.

Petrosus a um, *petrus* abundans, Felsig / *Steinflippig* / ut: *Loca petrosa*. Plin. 9. c. 31.

b *Ossa petrosa* dicuntur ossa temporum bina, reliquis magnitudine cedentia, & laminarum quoque duplicatura non ubique distincta, duriora praeter ceteris.

Vesling.

Petrus i. m. *Apostolus Christi*.

Petulantis, o. improbus, qui per contumeliam alios petit, muthwillig / freßelhaftig / unverschämt / ut: *Petulantis* & improbus curra, ein muthwilliger und böser Bube. Cic.

b *Desine bonos petulantissimam* consecrari lingua, höre auf! fromme Leute mit deinem sehr unverschämten Laster-Maul zu beschweren. id. in *Salust*.

c *Dictum petulans nullum* in vita proferatur, man sol sich keines Ehren-rühri-gen Wortes dieweil man lebet / vernehmen lassen. id. pro *Mur*.

Petulanter, Adv. muthwillig / unverschämt / ut: *Petulanter* in aliquem invehi, auf einen muthwillig und unverschämte schmähen. id. ad *Att*.

b *Petulanter* facere, frech handeln / ut: *Petulanter* facimus, si matrem familias secus, quam matronarum sanctitas postulat, nominamus. pro *Cael*. XVI.

Petulantia a. f. est effrenatio immodica, Unbändigkeit / Muthwillen / Leichtfertigkeit / ut: *Furorem* & *petulantiam* hominis frangere, eines Wüthen und Muthwillen steuern. Cic. in *Pison*.

b *Uxorem integram à petulantia* alicujus conservare, sein-ner Ehefrauen Ehre von eines Schmähenungen retten.

Petulus a um, idem quod *lascivus*.

vus, geil und muthwillig ut:
Hædi petulci. Virg. 4. Georg.
b Meretrices petulea. Serv.
c Petulcus, importunus in
petendo. Martin.

Petulus a um, qui alterum ocu-
lum habet minorem ac fere
clausum. Cic. de nat. deor.

Petum i, n. herba, vide Nicotiana.

Petius i, sive Patius, qui alterum
oculum habet minorem. Pli-
nius 11, 37.

Petuscum i, n. Palatii dicta est ea quædam habentia, in modum
regio urbis, quam Romulus ob-
versam posuit ea parte, in qua
plurimum erat agri Romani ad
mare versus: & quia mollis-
simè adibatur urbs, cum He-
truscorum agrû à Romano Ty-
beris disciunderet, ceteraque vi-
cina civitates colles aliquos
haberent oppositos. Fest.

Peucedanum i, n. sive Peucedan-
nus, planta, quæ & fœniculum
porcinum dicitur, crescit in
montibus opacis, & colitur in
hortis, Haarstrang/Sâufen-
gel/Schwefel-Wurz/Him-
melgall. Schröd.

Peucinus a um, piceus. Martin.

Peumene, spuma argentea genus.
Plin. 33. c. 6. Agricola. 9. de nat.
fossilibus.

Peulis, πῦσις, interrogatio, soli-
loquium, cum ad interrogata
ipsi nobis respondemus. Isidor.

Pexatus a um, pexâ veste indu-
tus. Martial.

Pexitas græcè, f. est habitus pexi,

Plin. 11. c. 24. Pexitas tela ara-
nearum, (interprete Turnebo
1, 5. c. 13.) est villosa quædam
inea, & lanuginosa villorum
natura; quæ in rara eorum
textura non perinde apparet,
verum in densa. Martin.

Pexus a um, ut: Pexa vestes, vil-
losæ, & villo oblongo & demis-
so, inquit. Bud. Plin. 8. c. 48.

b Folia pexa, hoc est, cras-
sa, & in medio extuberantia
sa, & in medio extuberantia
panni pexi. Col. 11. c. 3.

c Munera pexa, crassa &
opima ac spissa, nã levia. Mart.
Pezicæ arum, fungi, qui sine ra-
dice aut pediculo nascuntur.
Plin. 19. c. 3. Alii legunt Pe-
zita, Pfifferling. Martin.

Phabirânium i, n. oppidum est.

Brehmen / Wigmodia anti-
nuncupata. Nomen autem
Brema alii ducunt à Brehme/
i. e. rubus, quod eo loci, ubi
condita est olim, rubeta in-
culca fuerunt: Alii impositum
volunt à Sclavonia, qui olim
has partes occuparunt: iis au-
tem Bremen/ est onus. Est &
vox Brehme Saxonibus insti-
ta, limbus; Urbs enim hac in
extrema ad Frisiam Saxoniam
sitâ est. vide Martin.

Phacoides, herba à lentis simi-
litudine dicta. Dioscorid.

Phacoides, humor oculi
crystallinus lenticularis, à figu-
ra. Martin.

Phacos, lens. idem.

Phaculla, marsupium, uber, id.

Phæax, Phæaces, Illyriæ gens. Virg.

b Phæaces luxu infames
fuerunt. Homer.

c Phæaces, pro credulis &
stultis usurpavit Budæus. Alci-
noo Corcyra Regi & ejus popu-
lis Phæacibus Ulysses Lestrigonas
& Cyclopes, & alia monstrâ se

convicta, narrabat, & iis, omnia
vera esse, persuadebat. For. R.

Phæacius a um, &

Phæacus a um, ad Phæaces spe-
ctans, ut: Phæacia tellus.

Tibull.

Phæcastus a um, qui calcea-
tus est phacasis. Senec. epist.

Phacastium ii, n. Phæcastior, vel

Phæcastius ii, m. Hesychius ex-
ponit speciem rustici calcea-
menti. Plutarcho est Græci-
nicus calceus. Martin.

b Phacastium, calceamen-
tum album sacrificis proprium,
ut ex Apiano 1. 5. bell. civil. di-
scimus. Sic loquente: Calcea-
menta candida, quæ à Athenien-
sibus sacerdotes & Alexandrino-
rum, quos Phacastas vocant,
deferre consueverunt. A cal-
ceamenti igitur, quæ Phacastia
dicebantur, apparet sacerdotes
esse denominatos. Martin.

Phædimus i, m. filius Amphio-
nis & Niobes, unâ cum sex
fratribus ab Apolline confos-
sus sagittis fuit. Ovid. 6. Met.

Phædra a, f. Regis Minois ex Pa-

siphaei conjugis filia. Ovid.

Phænignus i, mitior ac lenior
est sinapis, scilicet qui solam
cutem rubificat. Jonston.

Phæninda a, f. lusus, cum pita
alici, sed non ad eum, ve-
rum alio mittitur, ut expe-
ctans decipiatur. Kreyß. Pall.

Pollux. Athen. 1. 1.

Phænolium, parva penula.

Martin.

Phænomenon, aparens, phæno-
mena dicuntur, quæ non rea-
liter sunt, sed ita videntur esse.

Astronomis tamen etiam di-
citur phænomenon, quidquid
in cælis, & sub illis supra nos,
conspicitur.

Phænomeris, lacana, quæ fæmo-
ra tegit. Pollux 7. c. 13.

Phæthron, Ligurum Rex fuit
vetustissimus, cujus multa in
Hetrusco litare colonia fue-
runt. Caro.

b Phæthron, Solis filius,
cui Sol facturum se dixit, quic-
quid optasset, optavit, ut in cur-
rum patris tolleretur, sublatus est,
atque is antequam constitit, ictu
fulminis deflagravit. Quanta
melius fuerat, in hoc, promissum
patris non esse servatum, Cic. in
Off. it. Ovid.

c Phæthron pro Sole. Virg.

d Phæthron, dicitur etiam
Stella Jovis. Cic.

Phæthontes a um, &

Phæthontius ad Phæthontem
spe-

pectans, ut: *Ignes Phaethon-tes*. Ovid. 4. Met.

b *Amnis Phaethontius*, *Padus*, *Silius*.

Phaethontias adis, f. *Patronym*, ut: *Tum Phaethontides musco circumdat amara corticis*. Intelligit *sorores Phaethontis*. *Virgil*.

Phaethusa a, f. *Solis filia*, ex *Nemara nymphe*, & *soror Lampetiae*, quae in *Siciliam* patris sui, i. e. *Solis armenta* custodiebant: de quibus *socii Ulyssis* contra *Circes monita* degustantes, naufragium fecerunt. *Hom. Ovid*. 2. Met.

Phaeus, color, qui inter nigrum & album fuisse traditur. *Alex*. 3. 7.

Phagedana a, f. *ulcus* vicinas partes sanas arrodens, quod majus & deterius serpendo evadit. *Martin*.

b *Phagedana* specialiter *ulcus* humidum, subjectam carnem & vicinas partes erodens. *Galen*.

c *Phagedana*, affectus *stomachi*, appetentia *capina*, cum immodico ciborum esu tenetur, neq. vorando satiari potest. *Martin*.

d *Phagedana*, *favorum* morbus quidam, cum corruptio melle, apes intereant. *Col*. 12. c. 13.

e *Phagedana* putatur esse morbus, quem in pamentis vermem appellant idem.

Phagedenicus akm, ad *phagedanam* pertinet. *Plin*. 24. c. 4.

Phager vide *Phagrus*.

Phagesia orum, festum ab edendi & bibendi luxuria. *Martin*.

Phagoonis, m. (em *Bielfraß*) *Vir adeo gulosus & vorax*, ut adhibitus mensa *Aureliani*, aprum integrum, centum panes *vervecem* & parcellum, una die comederit, biberitque *harcam vini*. *Flav. Vopist*.

Phagolcedorus, dicitur, qui vomitum patitur, & facorem mittit, mala locutionis: utitur hac voce *Hieronymus* prologo in *Ezechielem*: Vereor in-
grediens, ne illud eis eveniat, quod *Græcè* significantius dicitur, ut vocemur *Phagolcedori*. quod est, manducantes senecias. *Senecia* autem sunt *branchia pisces*, quæ dum suguntur, aliquid habent dulcedinis, sed transglutiri non possunt, nec satiare comedentem. Vel *Senecia* sunt *fauces lupi aquatici*, qui habet dentes acutissimos, unde *Phagolcedori* dicuntur detractores à *Græco φαγεῖν*, comedere, & *αἰδοῖσθαι*, maledicere. vide *Martinium*.

Phagrorius, sive *Phagrus*, est *pisces* in *Nilo* nascens & frequens. *Strabo*.

Phagroriopolis, à *Phagris* (opinor,) *pisces* nomen habet, sicut & *Phagroriopolitana* praefectura & regio, sita in *sina* Arabica ad mare rubrum. id. lib. 7.

Pha.

Phalacroon, *Græc. φαλακρόν*, calvum dicunt; hinc:

Phalacrocorax, aquaticus *corvus*. *Plin*. 10. c. 48.

Phalæ, turres sunt lignæ, quæ apud veteres propter spectacula à lignis erigebantur, ut aut tor est *Nonius*. *Festus* ait, *Phalæ*, lignæ turres sunt, ob altitudinem dictæ, à *falcando*, quod apud *Hetruscos* significat cælum; quidam scribunt *fala*.

Phalæcium ii, n. *carmen* à *Phalacro* inventore nomen accepit: alio nomine dicitur *Hendecasyllabicum*. *Prosd*.

Phalæna a, *Cicindela*, *lampyris*, quæ noctu lucernis advolat, aliquando significat *Balanam*.

Phalanga a, *lignorum teretium* forma & genus, quæ sunt quæ navigiis, dum subducuntur ad litus, aut ad mare detrahuntur, supponi solent, eina *Walke* / *Hebbaum* / *Zuber*, *Stange*. *Plin*. 7. c. 56.

Phalangarcha, qui *Phalanga* præst, cuius munus *Phalangarchia* dicitur. *Martin*.

Phalangarius i, m. & *Phalangites a*, m. miles, qui est in *Phalange*. idem.

Phalangites a, f. herba sic dicta, quod auxilietur contra *phalangiorum ictus*. *Plin*. 27. c. 12.

Phalangium ii, n. genus *aranei*, quod omnibus internodiis ter-
na sunt in cruribus, cuius ictus inter condylos. idem.

acerbior, quam *vespa*: vivit maximè circa furnos & molas. id. 29. c. 4.

b *Phalangium*, herba species, refertur ad *asphodeli* species à *Matthiolo*.

Phalangius ii, m. idem notat. *Plin*. c. 24.

Phalangosis, vitium ciliorum, cum palpebris intro vergentibus pili non apparent, nisi attolantur. *Jonston*.

Phalanx, *phalangis*, f. agmen est militare, quo utebantur *Macedones*, quemadmodum legione *Romani*. Continebat autem octo millia armatorum: nullumque genus aciei apud *Macedones* erat validius, eina *Macedonische Schlachtordnung*/ut: Ipsi *phalangem* vocant *peditem stabile agmen*: *Vir viro*, armis arma confecti sunt: ad nutum monentis intenti, sequi signa, ordines servare didicere. *Curt*. 150.

Reliquam *phalangem loco* vetuit cedere. *Corn*. 335.

b *Phalanx*, est *Cylindrus* ligneus, qui sublicitur *navi* & vectibus promovetur ad illam traducendum. *Isidorus* vocat *pubinos*. *Martin*.

c *Phalanx*, est regula, quæ lances libra sustinet. vide *Libri*. le. idem.

d *Phalanx*, internodium digiti, h. e. spatium illud, quod est na sunt in cruribus, cuius ictus inter condylos. idem.

c Pha

e Phalanx, araneus, à longioribus crurum internodiis dictus. idem.

Phalarica a, c. machina bellica à phala, i, c. turribus dicta est: quæ turres defendit, vel à Phalaris Siculo tyranno, ut Anianus ait. Hac (ut Vegetius scribit) modum hastæ valido præfigitur ferro, quod in longitudine habet pedestres, ut cum armis corpus transfigat: inter cuius rubam & hastile, sulphur, resina, bitumen, stupra, convolvuntur infuso oleo, quod incendiarium vocant, Balista impetu destinata, prærupto minime ardens, figitur ligno, turritamque machinam incendit.

Phalaris idus, Agrigentini in Sicilia tyrannus, qui ob servitiam à suis, tauro, quo alios prius suffocaverat, inclusus & crematus est. Ovid.

b Phalaridis imperium, refertur inter Pæoniæ Græcæ; recteque dicitur in eos, qui crudelius exercent imperium, aut potestatem sibi delegatam. Erasimus.

Excusat Phalaridem, si quæ injuriam fieri scribit Franciscus Arctinus vide Epistolæ Læonicæ pag. 211.

c Phalaris, herba, Cætarient. Samen. Matthiæ.

d Phalaris, avis etiam est, ein Mutt. Vogel. Red. od. Bolg. Plin. 10. c. 48. Gesner,

Phalarisimus i, m. pro tyrannia de. Cic. ad Att.

Phaleræ arum, f. ornamenta eorum, Pferde Schmuck. Virg. 5. Æn.

b Phalera vel Phalera, tam Singularis, quam Pluralis Numeri, eorum nobilium ornamentum etiam dicitur. Liv. 9. Urb.

Phaleratus a um, est phaleris seu equestribus ornamentis ornatus, ut: Phaleratus equus, ein herrlich geschmücktes oder gepugtes Pferd. Sveton.

b Phalerata dicta, Donatus interpretatur honesta atque ornata, zierliche Reden/ut: Phaleratis dictis aliquem ducere, einen mit geschmückten glatten Worten umbfahren / einem gute geschmückte Worte geben. Phor. 3. 2. 15.

Phalerides, aves ex genere nautantium.

Phallagógia, Bacchi sacra dicebantur. For. Rom.

Phallophonia, sacra, ab Iside instituta, in quibus imago aïdæ gestabatur; quod, cum cadaver Osiridis invenisset, ex omnibus membris illud solum desideratum fuit; ut puta in mare statim abjectum, post illius cadem. Plutarch.

Phallophorus i, m. qui phallum fert. Martin.

Phallus i, m. veretrum ficulneum, quod Dionysia calcebrant

brantes de collo propendens, gestare palam solebant. Plut. b Phallus Deo, Proverb. dici solitum, ubi parum quidem honesta, sed tamen apta tribuntur. Erasim.

Phanatieus i, m. dicitur, qui vino spiritu afflatus est; ve cui multa vanæ apparitiones & ludibria fiunt: qualem, Ajacem insanientem poeta finxerunt, ein Schwärmer/ ein Unsinniger. Cic. vide Fanaticus.

Phanias, Phylas, Græcis dicitur, qui tenuis fortuna cum sit, summas tamen divitias jactat & simulat; tractum à Phania quodam, qui falsam de se prabuerit opinionem, quasi multam divitiarum vim domi constructam ac reconditam haberet. Erasim.

Phantasia a, f. vide Imaginatio.

Phantasma aïs, n. visum, imago vi phantasia concepta, differt à phantasia, quod phantasma est imaginatio vel visio ejus, quod non est: Phantasia autem solum ejus, quod est. Suid.

Phantasticus a um, habens vim imaginandi, quod potest concipere visiones, quasi imaginativum. Martin.

Phanum, vide Fanum.

Phanus, usurarius quidam fuit, vel (ut alii dicunt) cæcus, qui quum colla penuria ostium

ita obstruxisset, ut citra strepitum non quiret aperiri, tamen à ministro apertum est, sublatumque penu. Alii narrant, huic Phano uxorem suam separatim spectata fidei, quam quod is haberet adulterii suam spectam, atrii fores sic occlusit, ut non nisi stridore sonituum possent aperiri. Verum illa quum per tegulas reciperet adulterum, vicini per jocum dicebant, Phani ostium: ea vox postea cessit in proverbium, quo non inscite utemur, ubi quis frustra servavit aliquid. Erasim.

Pharao onis, m. Regum Egypti commune nomen. Joseph. 1. 8. antiquit. c. 2. à primo Pharaone, veluti Imperatores Romani à Julio Cesare vocantur Cæsares.

Pharetra φάρτρα, instrumentum, in quo sagittæ reponuntur, ein Köcher.

b Pharetra, ad familiam, in qua liberi bene educantur, designandam adhibetur Psal. 124. v. 5. Glass. Phil. Sacr.

Pharetratus a um, qui fert pharetram, ut: Dea pharetrata Diana. Ovid.

Pharia, ura genus apud Pisas Italia civitatem, unde & Pharium vinum. Plin. 14. c. 4.

Pharias a, m. serpens est, sulcum, dum serpit, candā in terra faciens

ciens, & super eam ferè ambu-
lans. Lucanus.

Pharicon, veneni genus, quod A-
thenæus Phariakon nominat.
Plin. 18. c. 10.

Phariseus, m. Pharisei apud Ju-
dæos dicti sūt à verbo vel פריש

quod est dividere, ut fuerint
quasi divisi & separati à po-
pulo, peculiarem justitiam præ-
ferentes, vel à פריש expla-
nare, exponere, interpretari,
quasi interpretes, seu enarrato-
res scripturæ. Amplectebantur
Phariseæ Moysen & Prophetas,
sentiebant animas hominum
immortales esse, de lege, finge-
bant tantum externam disci-
plinam flagitari, & peccata
tantum externa scelera, &
violationem suarum traditio-
num, hominem posse legi Dei sa-
tisfacere; Messiam fore Regem
mundanum, nec moriturum,
aut victimam fore, addebant
multas traditiones, de lotioni-
bus, jejuniis, donariis, templo
offerendis, & similibus cerimo-
niis, quas longè anteferebant
mandatis divinis. Chytr. in O-
nomaft. Theolog.

Pharisaicus a um, ad Phariseos
pertinens, ut: Pharisaica secta.

Pharmaceutice es, f. Pharmaceu-
tikè, pars Medicina, quæ medi-
camenta simplicia præparat,
& componit. Sennert.

b Pharmaceutice sc. πικρὸν

est ars medicamentaria, pars nem-
pe Therapeutica, quæ curat medi-
camentis intro sumis & foris ad-
habitis. Martin.

Pharmaceuticus a um, ad Phar-
maceuticam spectans, ut: Ma-
teria Pharmaceutica.

Pharmaceutria a, f. Pharmaceutri-
cia, dicitur, quam nos sagam
dicimus, vel Venescam. Hoc
nomine Virgilius Eclogam
quandam inscripsit, in qua
Theocriti imitatione venescam
quædam inducitur, quæ magi-
cis incantationibus animi
viri, à quo spernebatur, ad sui
amorem conatur revocare.

Pharmacia a, f. idem ac pharmā-
ceutice.

Pharmacodes, odor medicamenti.

Pharmacologia a, f. idem ac phar-
macopœia.

Pharmacologicus a um, ad phar-
macologiam spectans, ut: Res
pharmacologica. Schröd.

Pharmacopœia a, f. est ars, quæ
docet modum colligendi, seli-
gendi, præparandi, asservandi,
& componendi medicamenta,
juxta præscriptionem medico-
rum, vel juxta dispensatoria.

b Pharmacopœia est vel
vulgaris & empirica, quæ ex so-
lo usu, experientia, inspectione, i-
mitatione, aut à vivo præceptore
addiscitur, aut ex dispensatoriis,
vel rationalis siue docta & legi-
tima, quæ non solum circa vulga-

rem præparandi modum versa-
tur, sed causas etiam, rationes, me-
thodum legitimè præscribendi &
exhibendi, & ex arte omnia docet.
c Pharmacopœia dividitur
in puram putam Galenicam, vel
Chymicam & Galenico-Chy-
micam.

d Pharmacopœia notat i-
dem ac dispensatorium.

Pharmacopœus i, m. qui phar-
macopœiam novit, qui medi-
camenta præparat, ein Apo-
theker.

Pharmacopola a, m. qui phar-
maca vendit, ein Spezerey-
Krahmer / (vulgò Materia-
list) it. Apotheker.

Pharmacopolium ii, n. officina
pharmacopola, ein Speze-
rey, Gewölz, Apotheke.

Pharmacotrophi, Pharmakotropoi
φοι, populi sunt Asia, Margia-
nis & Susianis finitimi, qui
se Venenis alere consueverunt;
unde nomen illis inditum est.
Plin. 6. c. 16.

Pharmacum i, n. Pharmakon,
medicamentum est id, quod
vim habet mutandi valetudi-
nem in melius, ein Arzenei.

b Pharmacum medica-
mentum purgans, ita Hippocrati
Pharmakon kairon, speciali notione
est purgare.

c Pharmacum quoque est
venenum, quia & ipsum mutat
valetudinem, per Syneedochem

Speciei & simul Generis, qua-
tenus intelligitur id, quod in pe-
jus mutat & corrumpit naturam.
d Pharmakon, significat
etiam colorem; quia mutat su-
perficiem alicujus corporis, quod
eo illinitur. Martin.

Pharmuthi, Aegyptiis mensis,
qui Hebræis Nisan, Macedo-
nibus Xanthicus dicitur, posset
dici à Pharmak fructificare, &
Pharmak mori; quia eo tempore
mortua vivificantur; unde
Aprilis ab aperienda terra pu-
tatur dictus. Sed allusio illa
neq; cælo neq; lingua Aegyptia,
opinor, congruit. Martin.

Pharmacium i, n. à Pharmace-
Rege Asia; inventore dicitur
herba panax siue centaurium.
Plin. 25. c. 4.

Pharmaces is, m. Mithridatis fi-
lius, quem in bello adversus
Pompejum Cæsar vicit, ac de
eo postea illud jactavit; veni,
vidi, vici. Svet. in Cæs.

Pharus, Pharos, Aegypti insula
ex adverso Alexandria, vide-
tur esse vox Aegyptia. Plin. Str.

b Pharos, turris in dicta
insula, cujus usus erat, nocturno
navium cursu ignes ostendere, ad
prænuuntianda vada, portusq; in-
troitum. Plin. 26. c. 12. Anianian.
l. 22. Isidor. 15. c. 2.

c Pharos Syneedochicè
ponitur pro speculâ maritimâ,
aut signo monitorio, eine Warte.

SECTIO III. N d Pha

d Pharos, vestimentum commune viris & mulieribus. Pollux 7. c. 14.

Pharius & Phariacus a um, ad Pharum spectans.

Pharfalia a, f. à Pharsalo oppido dicitur tota Thessalia. hinc:

Pharsalicus a um, ut: Pharsalici campi, Thessalia, in quibus civilium bellorum detinuerunt procella, à Pharsalo dicti oppido, quod in ripa fluminis Oenipei situm est, à quo Pharsali dicti. Sunt, qui Pharsaliam provinciam dicant à Pharsalo duce, quæ dicta primò Æmathia, ab Æmathio: postea Thessalia à Thessalo: Deinde à Macedone, Macedonia: Postremò à Philippo Rege, campi Philippici. For. Rom.

Phasachates, gemma, Art des Uchsteins. Plin. 37. c. 10.

Phaselis, Pamphylia urbs in monte sua, piratarum olim periculum. Cic.

Phaselitæ arum, urbs Pamphylia fuit. Suidas insulam quæ extrema navigationis meta, ejusdem nominis refert, unde Proverb. Ad Phasin usque Phaselitæ Cabrum deum conluerunt, eique pisciculos salenos Orbis, vel longissimè penetrant conditos offerebant. Hinc Proverbium: Phaselitarum sacrificium, quo notant sordidum ac inuicem sumtum.

Phaselinus a um, quod ex Phasalo factum est, ut: Phaselinum oleum. Plin. 23. c. 4.

Phaseolus, qui & phaselus Phatnæ arum, stella in Cancro

aut phasilus dicitur, genus leguminis, Faseln / wälsche Bohnen. Columell.

b Phaselus Straboni navicula velox, longa. Martin. Phasganion, herba Xiphion, gladiolus, nascens in locis humidis. Plin. 25. c. 11.

Phasiacus a um, ad Phasin pertinens, ut: Aqua Phasiaca. Oenipei pascit. Schard.

Phasiane es. f. dea, propè Phasin fluvium Colchorum ereda. For. Rom.

Phasianus i, f. & Phasiana, avis à Phasis vel Phaside amne apud Colchos, dictus est, à quo primò aves in Graciam ab Argonautis traductæ sunt, eum Fasani oder Fasiani; avis nobilissima etiam in Germania nota. Gesner.

Phasioius, vide Phaseolus. & delatio.

b Phasis, est Euxini sinus, & extrema navigationis meta, unde Proverb. Ad Phasin usque Phaselitæ Cabrum deum conluerunt, eique pisciculos salenos Orbis, vel longissimè penetrant conditos offerebant. Hinc Proverbium: Phaselitarum sacrificium, quo notant sordidum ac inuicem sumtum.

Phasma avis, n. apparitio, spectrum: Est & fabula nomen apud Menandrum.

Phatinus, panis à lente sic dictus; forte legendum Phacinus. Martin.

signo, quæ prasepe à Latinis dicuntur. Priscian.

Phatnia, ossa sunt, quibus veluti sellulis dentes continentur, quæ subeunt foramina: Botrya appellant. Galenus.

Phataga, Indis animal Crocodilo simile, magnitudine capuli melitæ, pelle squamosa & aspera. Martin.

Phaulia, oliva, cujus parvus est fructus. idem.

Phegor, idolum, Hebr. פִּיגֹר idem est Baal-phegor, tanquam Dominus Phegor. Erat deus Moabitæ, sic dictus, quod coram ipso aperirent os seu foramen podicis & egerent stercus. Alii Priapum, alii Saturnum fuisse putant. Est etià hujus nominis mons in Moabitæ regione, ubi fuit domus Pheor. Martin.

Phecassia orum, calceamenti genus, apud Erasimum Apophth. lib. 6. p. 605. vide Phæcassion.

Phelethi & Cherethi vel Plethi & Crethi, nomina variè exponuntur: alii ut Appellativa, alii ut Propria habent. Terminatione Latinâ redduntur, Cheretæ & Pelethæ, quæ alibi Crethim (sagittarii,) & Plethim, (funditores.) Alii exponunt per offensores & defensores, qui uno verbo à pluribus dicuntur. Schindlerus in Lexico: Crethi, inquit, certa familia in Palastina e-

rant, ex quâ, seu gente bellicosissima habuit David satellites, seu corporis sui custodes, vide Martin. Lexic.

Phellalogia, Panegyris quædam, in quâ se mutuis petebant cavillis. Martin.

Phellanthion, herba, quæ in palustribus nascitur, folio apii, cujus semen propter calculos & vesica incommoda bibitur, quidam existimant, eam esse, quam officina sui endulam vocant. Alii eandem faciunt cum apio palustri, quod à Dioscoride ελαστέριον vocatur. For. Rom.

Phellinas. Φελίνας, homo levis dicitur quæ suberinus, à φῆμα & suber. Erasim.

Phellodrys, arbor est, quam alio nomine cerrosuberem vocant. Matthioli.

Phellus, suber, cortex suberis est crassus. Martin.

Phemonoc, Φημονόν, Sibyllanomen, quæ prima Apollinis Delphici vates dicitur fuisse, & carmen Heroicum invenisse, ut a Pausanias.

Phemus, medicamenti nomen, à Martino medico ad colicam ordinatum. Calepin.

Phengites, (à φῆς & splendor,) marmor candidum & translucens. Plin. lib. 36. c. 22. qui in Cappadocia reperiri, ac ex eo adem Fortuna ita constructam scribit, ut, foribus, per

id lux transmissa, diurnam efficiat in templo claritatem. Boët. de Boot.

Phenion herba, aliàs anemone. Plin. 11. c. 23.

Phiala &, f. vas vini vel aqua plerumque ex auro conflatum, ein gülden Trinck-Gesäß oder Geschirr / eine güldene Schale. Juvenal.

b Phiala est vas vitreum ex ventre, in modum sphaerae rotundo, gracilem canalem in proceritatem emittens; Ejus usus frequens est in coagulationibus, solutionibus. Johnson.

Phidias, pictor & statuarius, artifex nunquam satis laudatus. Plin. 35, 8.

b Phidia signum, placet Proverb. de iis, quae primo statim aspectu omnium suffragiis probantur, ut: Q. Hortensii admodum adolescentis ingenium, ut Phidia signum & aspectum & probatum est. Cic. Erasim.

Phidiacus a um, ut: Manus Phidiaca.

Phiditia, convivia & cenationes Lacedaemoniorum, sed frugaliter & cum parsimonia instituta. Cic. 5. Tusc.

b Cleomenes, cum amicum quidam hosti in Phiditia nihil apposuisset, nisi vinum nigrum, & panem igni duratum, succensuit homini, dicens: Erga peregrinos non oportet nimium laxari. Erasim. Apophtheg. lib. 1.

p. 88. Hinc Prov. Velut in Phiditis, ubi quid parcius nimiumque frugaliter actum significamus, dicimus. Erasimus.

Philactus, magistratus apud Cuias, qui quum patres in senatu considerent, manu apprehensos Reges, quorum de causa agebatur, in Senatum producebant, ibique retinebant, donec de illorum pramio, aut poena patrum decreto statueretur. Alex. l. 3. c. 5.

Philadelphia &, f. amor fraternus, Bruder-Stebe.

Philadelphus, Ptolemæus ille dicebatur Rex Aegypti, qui Bibliothecam Alexandria, libros 50000. continentem, instruxit, & libros V. Testamenti ex Ebraeo in Graecum, per LXXII. interpretes verti curavit.

Philammon, filius fuit Apollinis ex Chione nymphe, clarissimus carmine & cithara. Ovid. 12. Metam. Fuit item huius nominis Atheniensis quidam fortissimus. Suid.

Philanthropia, amor erga homines, humanitas, Leutseligkeit.

b Philanthropia, Theologia est amor seu clementia Dei erga homines.

Philanthropium ii. n. liberalitas, munificentia. l. 2. ff. de pro-xenet.

Philanthropos, humanus, amans homines, Leutselig.

b Philanthropos dicitur her-

herba aparine, Kleb-Kraut. Plinius.

Philargyria &, f. amor argenti, avaritia, Geld-Geiz. Martin.

Philaytia &, f. Philautia, amor sui, quem, si nimius, omnium peccatorum causam esse, Plato dixit, der Laßdünkel.

b Philautia honesta est juxta Aristotelem, quae nobismetipsa maxime volumus bona, etiam ut simus, & ut beneficius. Hanc probat passim Pythagoras in Auris suis carminibus; Et Scharrockius operose commendat in Tractatu de Officiis secundum jus naturae. c. 6. pag. 386.

Philavtos, se nimium amans.

Philesius, cognomen Apollinis. For. Rom.

Philetaria sive Phileteria. Dioscoridi herba est, quam nonnulli Polemoniam appellant. Plin. 25. c. 6.

Philetarios, Philauties & est aparine, ita dicta, quia vestium laciniis, dum homines ambulant, adherere gaudet. Martinius.

Philetas, Philas, basiator, amator. Philetas Aegyptii per antiphrasin vocant latrones idem.

Philia, Philia, Dea, Amicitia. Latinis dicta, quam pinxerunt Romani juvenili forma, detecto capite, tunica rudi vestitam, in cujus sinu scri-

ptum legebatur Mors & Vita, in fronte Aestas & Hyems. Habebat latus apertum usque ad cor, & brachium inclinatum, digito cor ostendens: ibi scriptum erat, longè & prope. Lilius primo Syntag.

Philippensis &, c. Possessivum formatum à Philippi Thracia civitate, ut: Philippenses cives. Philippeus sive Philippæus i, aureus nummus, insignis imagine Philippi, Regis Macedonum. Plaut.

b Philippeus, (hodie moneta dicta à Philippi Hispania Regis imagine,) ein Philipps Thaler / Spanischer Thaler / dicte Thaler. Strahmic.

Philippeus a um, ad Philippum pertinens. Propert.

Philippicae arum, Orationes Demosthenis in Philippum Regem: ad quarum imitationem Ciceronis Orationes in Antonium, Philippica quoque dicuntur.

Philippi Gallus, Prov. dici consuevit, ubi quis de levi facinore quopiam, perinde ut maximo sese jactaret; Nam ἀλκυών (Gallus) dux quidam Philippi Regis, quem Chares Atheniensis confecerat, factique huius nimis crebro & insolenter ad populum Atheniensem verba facere consuevit. Eras.

Philippide tenuius, Proverb. dicitur de Oratione jejuna aut disputatione otiosa subtilitatis.

Philippides enim Comœdiorum scriptor, tenui fuisse corpore dicitur, ut etiam πεφιλίππου pro macuisse dixerint. Athen. l. 12. id.

Phillyra, mater Chironis Centauri, à qua Chiron Phillyrides dictus fuit, præceptor Achilles. Ovid.

Phillyrius a um. & Phillyrius a um, ut: Heros Phillyrius. Ovid. 2. Met.

Philo, onis, m. Judæus Alexandrinus, Platonis amicus, & al. miseratione in avem sui nominis per Plato, quemadmodum de conversa fuit, quæ & Lucina de eo Græci testantur, ἡ φιλωνία citur. Nec cessat desere cantu dulcissimi, ἡ φιλωνία πλάτωνι citur. Nec cessat desere cantu dulcissimi, aut Plato Philonem imitatur, aut Philo Platonem.

Philodicus, φιλοδία; amans litem, juris strepitu gaudens. Philagæus, qui libenter utitur gratis dictionibus. Varr. 3. Rust. c. 10.

Philolædorus, amans conviciorum, vide Phagolædorus.

Philogynia a, f. amor mulierum. Cic. 4. Tusc.

Philologia a, f. est amor sermonis sive studii, ut: Non est junctus à Philologia locus, Scherz. Neden sind dem Studio Philologico nicht zu entgegen. l. 16. 21.

Philologicus a um, ad Philologiam spectans, ut: Philologicum studium.

Philologus i, m. studiosus sive amator sermonis.

Philologus a um, ut: Philologares, (sunt, quæ commentando & differendo explicantur.) Vitruv. l. 6. præfat.

Philomathes, φιλομαθής, cupidus discendi.

Philomela a, f. avis, Luscinia, etine Nachtigal.

b Philomela, Pandionis Athenarum Regis filia, & soror Progne uxoris Tereus Regis Thracum, quæ cum à Tereo compressa fuisset, quæ cum à Tereo compressa fuisset, tandem (ut est in fabulis) deorum drinus, Platonis amicus, & al. miseratione in avem sui nominis per Plato, quemadmodum de conversa fuit, quæ & Lucina de eo Græci testantur, ἡ φιλωνία citur. Nec cessat desere cantu dulcissimi, ἡ φιλωνία πλάτωνι citur. Nec cessat desere cantu dulcissimi, aut Plato Philonem imitatur, aut Philo Platonem.

Philomusus i, m. amator sive amicus Musarum. Martial.

Philonides, cursor Alexandri, qui ex Steyone Elin mille & ducenta stadia, novem diebus confecit horis, Plin. 2. c. 71.

b Philonides alius Melitenensis patria, prægrandi corpore, caterum insulsus & indoctus, ab hoc tractum est Proverbium, indoctior Philonide, Erasmi.

Philonium ii, n. medicamentum anodynum, sic dictum à Philone Tarsensi, philosopho ac medico veteri, ejus autore. Martinius.

Philoponus, φιλόπωνος, amans laboris, industrius. id.

Philosophaster i, m. parvus philosophus, aut pravus amulator philosophi. Martin.

Philosophema, φιλοσοφημα, ali-quid, circa quod philosophantur: ut quæstio, item ratiocinatio necessaria. Martin.

Philosophia a, f. ratione nominis est amor sapientia, Welt-Weisheit/ut: Nominis autor est Pythagoras, qui modestia causa noluit se σοφὸν sapientem dici, sed φιλόσοφον sapientia studiosum.

Laudari satis digne nunquam poterit Philosophia, cui qui pareat, omne tempus atatis sine molestia possit degere. Cic. de Senect. 2.

b Studio Philosophia duci, Beliebung zu der Philosophi haben. Corn. 798.

c Philosophia vera est, justitiam colere, boni & aequi notitiam profuturi. l. 1. ff. de just. & jur.

d Cicero definit Philosophiam, quod sit rerum divinarum & humanarum, causarumque, quibus ea continetur, scientia.

e Philosophia prima dicitur Metaphysica.

f Philosophia est vel theoretica, vel practica; illa complectitur scientias quatuor, Metaphysicam, Pneumaticam, Physicam & Mathematicam; hæc Ethicam, Oeconomicam, Politicam, adde & Historicam.

Philosophice, Adv. modo philosophico.

b Philosophice calcinatur aliquid vapore, quæ dere Chymici.

Philosophicus a um, quod est philosophi, vel ad philosophiam pertinet, ut: Philosophica seriptiones. Cic. 5. Tusc.

b Philosophica calcinatio, vide calcinatio.

Philosophor aris, ari, philosophiam tractare, philosophoriam more commentari, der Welt-Weisheit obliegen. Cic. 1. nat. deor.

Philosophus a um, ad Philosophiam pertinet. Macrobi. 7. Saturn.

Philosophus i, m. sapientia studiosus, einer/der sich der Welt-Weisheit bekeißiget / ut: Summis ingenius exquisitaque doctrina Philosophi, hochgelehrte und weltweise Leute. Cic. 1. Fin.

b Philosophorum sectæ veteres sunt Italica & Ionica. Italica autor est Pythagoras; Ionica Thales Milesius, quæ distribuitur in Academicam, Stoicam, Epicuream & Aristotelicam sive Peripateticam.

Philostorgia a, f. propensio ad servandam æternitatem, i. e. naturalem amorem, amor vehemens parentum erga liberos.

Philothcoros, φιλοθέωρος, amans speculationis.

Philotesius crater. Prov. dicitur, quo in conviviis conciliantur amicitia, qui mos etiam nunc durat apud Germanos, quibus turpissimum est, post acceptum

philotesum poculum, veterum
offensarum, quamvis capita-
lum, meminisse, Erasmus.

Philotimia, φιλοτιμία, amor ho-
noris, ambitio, it. munificentia.

Philotimus i, amans honoris, am-
bitiosus.

Philoxenus i, m. poeta Lyricus,

qui usque adeo non potuit
carmina Dionysii probare, ut
maluerit reduci ad fodinas la-
pidarias, Unde Philoxeni non.

Prov. ubi quis obstinatè, vel in-
ficiatur, vel recusat: aut ubi
quis alteri nescit concedere,
neque quicquam ad gratiam
loqui, Erasim.

Philtrum i, n. & Philtra orum,
poculum amatorium, amato-
rium virus, ut plurimum in-
saniam ingerens, Liebes-Trüß,
ut: Philtrum exhibere, eihem
tm Trüß die Liebe geben.

Nec data profuerint pal-
lentia philtra puellis Ovid,

b De Philtris sive amato-
ris poculo. vide l. 3. §. 2 ff. ad leg.

Corn. de sicar. l. 38. §. 5. ff. de pec-
nis. l. 4. C. de malef. & mathem.

Cardan. lib. 4. de uxoris contu-
macia; Henclii otium Uratisla-
viense.

c Philtrum etiam notat ca-
vum illud in labro superiori sub
naribus, quod lacunam Lactan-
tius dixit, das Gräblein unter
der Nasen, das tiebe. Gräblein.

d Philtra, herba ex qui-
bus sunt philtra. Martin,

Philura, vel

Philyrea e, f. arbor, quam tiliam
vocant, eine Linde. Quamvis

alii dicant esse membranam,
tenuissimam inter corticem &

lignū tilia, Linden-Bast. Hor.
b Philyrea, pro ligustro,

Matthiol.

c Philyra, frutex est papyro
Nilotica non absimilis. l. 52. ff.
de leg. 3.

Phimosi, φήμις, dicitur cum
glans penis ita regitur prap-
tio, ut nudari non possit. Diosc.

Cels. Galeno in genere est
meatum naturalium praelu-

sio. l. 9. c. 6.

Phison, Una est e partibus illius
magni fluminis, in omnem ter-
ram undiq; profluentis, a quo
Paradisus rigatur, teste Iose-
pho l. i. c. 2. Aliqui interpretan-
tur Gangem, alii Nilum.

Phittacides, genus calceamento-
rum muliebrium. Pollux. 7. 22.

b De Philtris sive amato-
ris poculo. vide l. 3. §. 2 ff. ad leg.

Corn. de sicar. l. 38. §. 5. ff. de pec-
nis. l. 4. C. de malef. & mathem.

Cardan. lib. 4. de uxoris contu-
macia; Henclii otium Uratisla-
viense.

c Philtrum etiam notat ca-
vum illud in labro superiori sub
naribus, quod lacunam Lactan-
tius dixit, das Gräblein unter
der Nasen, das tiebe. Gräblein.

d Philtra, herba ex qui-
bus sunt philtra. Martin,

Phlegethōtis idis, Patronym, ut:

Sparumq; caput Phlegethon-
tide Lympha. Ovid. 5. Metam.

Phlegia & Phlegias, vide Phle-
gya & Phlegyas,

Phlegma atis, n. pituita, humor

aquosus, frigidus & humidus,
wässerige Feuchtigheit im

Geblüt. Phyl.

b Phlegma, pro muco sumitur.

c Phlegma, Chymicis est

liquor destillatus aquosus, spiri-
tuoso liquori contradistinctus,

Schrod.

d Phlegma apud Hippo-
cratem etiam φλέγων, i. e. ar-
dorem significat. Martin.

Phlegmagogus a um, ut: Medi-
camenta phlegmagoga sunt,

quæ pituitam excrementitiam
e corpore educunt, Jonston.

Phlegmasia a, f. inflammatio

cum febre. Galen.

Phlegmaticus a uui, phlegmate

abundans.

Phlegmone es, f. φλεγμονή in-
flammatiō, igneus ardor, Ent-
zündung.

b Phlegmone, tumor pra-
ter naturam calidus & incensus;

Et quidem si bilis admiscetur, ori-
tur φλεγμονή ἐν πυρί, i. e. ardens,

si pituita, phlegmone adematodes;
si Melancholia, phlegmone scir-
rhodes Jonston.

Phlegon, φλέγων, unus est ex eo
quod solis, ὁ πρὸς τὸ φλέγειν, ar-
dere dicitur. Ovid. 2. Metam.

Phlegonthis idis, gemma qua-

dam, quod flama quada intus
ardere videatur. Plin. 37. 11.

Phlegra, seu Phlegraeus campus,

juxta Cumas, in quo Gigantes
ab Hercule victi sunt, Plinio &

Strabone autoribus, a φλέγειν,
ardere. Est n. terra sulphurea,

Phlegyas, Martis filius, Rex La-
pitharum, Ixionis pater, ha-

buit Coronidem filiam, quam
Apollo vitiauit, unde suscepit

Æsculapium: quod pater do-
lens, incendit Apollinis tem-

plum, proinde ejus sagittis ad
infernus est trusus. Stat. 1. Theb.

Phlegya, populi sunt Insulae

Thessalia, a Phlegya Ixionis pa-
tre cognominati. Et cum sacri-

legi essent, deosque & homines
spernerent, ab irato Neptuno,

immissio diluvio, sunt submer-
si: quorum apud inferos me-

minit Virg. 6. Aeneid.

Phlecos, herba Dioscoridi est, cau-
lem habens aculeatum, & fo-

lium hispium, quam nonnulli
staben vocant. Plin. 20. c. 15.

Phleconinus a um, ut: Phleoni-
na vestes. Herodot.

Phliasiorum, Phliuntis urbis in
medio Sicyonia, habitatores.

Cic. 5. Tusc.

Phloginos, quem & Chersytem
vocant, gemma Ostrea Attica

assimilata, inveniuntur in A-
gypto. Plin. 37. c. 19.

Phloginus, lapis Aegyptius, aureo
vel flammeo colore, vires strin-

gentes habens. Galen.

Phlogosis, φλόγσις, ardor.

Phlomos, φλόμος, verbasum,
quo pro ellychnio utuntur.
Pancov.

Phlox, phlogis, f. φλόξ, flamma.
b Phlox, genus floris. Plin.

21. c. 10.

Phlyctænarum, f. sunt vesiculæ
in cute ab humoribus acerri-
mis excitata. Jonston.

Phoba, coma, proprie leonis, ju-
ba, à φοβία, terreo. Deinde
est panicula, jubatus culmus.
Martin.

Phobetor oris, filius somni. Ovid.
11. Met.

Phocæa, vitulus marinus, vel ca-
nis marinus, ein See-Hund.
oder Meer-Hund.

Phocæa, f. urbs minoris Phrygiae,
sic dicta, quod vituli marini
magno numero comparuissent
urbem condentibus. Et est in
prælio, continuo uxores & li-
caria Phocæa monti Mycalæ
apposita. Ab hac Phocæenses,
ut à Græcorum Phocide Pho-
cæenses; ab utraque:

Phocæicus a um, ut: Murex Pho-
cæicus. Ovid. 6. Met.

Manus Phocæica, Lucan.

Phocæus a um, ut: Rura Pho-
cæa, Ovid. 5. Metam.

Phocæis idis, f. Patronym. ut:
Juventus Phocæis. Lucan.

Phocensis, qui Phocidem, regio-
nem parvam Græcorum, in
quæ est civitas Delphi, incolis.
Varr.

b Phocensium, sive Phocicæ
erant complures) convocare so-

deperatio dicitur de stultis & in-
sanis consiliis, ubi desperatis rebus
ad extrema venit consilia. Na-
tum est eventu tali: Atrox odium
erat inter Thessalos & Phocenses,
quod hi illorum primores in suis
urbibus ad unum omnes eodem die
crucidassent, & illi vicissim illo-
rum obsides 250. in crucem sustu-
lissent. Deinde Thessali contra-
di-

omnibus captis per Locrenses irru-
perunt, edito promulgato, ne cui-
quam provecioris ætatis parcere-
tur, puerique cum mulieribus in
servitutem adducerentur. Dai-
phantus suasit, ut vbi Thessalis
obviam irent, cum illis constituti,
mulieres verò una cum liberis se-
ponerent in loco quodam adhibi-

tis custodibus congestâ ingenti li-
gnorum materiâ, mandarent, ut si
magno numero comparuissent, ac intellexissent, sese videt
urbem condentibus. Et est in prælio, continuo uxores & li-
caria Phocæa monti Mycalæ
apposita. Ab hac Phocæenses,
ut à Græcorum Phocide Pho-
cæenses; ab utraque:

c Phocensium execratio,
dicitur de iurejurando, multa
vinculis adstricto, natum inde
proverbium, quod olim in fa-
doribus, quæ minus violaren-
tur, adhibebant non solum pro-

missa, dextras & sacrificium, ve-
rum execrationes etiam in caput
ejus, quicunque non staret pa-

ctis. idem.

Phocus i, m. filius Æacis Ovid.
7. Met.

b Phocus, alius idem fuit
filiam habens, qui Procos (nam

erat complures) convocare so-

litum. Hesiod.

litus, præmia statuebat, & condi-
tionibus subinde novis propositis
nuptias prorogabat. Quamobrem
indignati juvenes, Phocum in con-
vivio crucidaverunt. Hinc na-
tum Proverbium; Phoci convi-
vium, quod usurpatur, ubi quis
suo malo convivas acciperet. De
inde etiam, qui leduntur ab iis,
de quibus bene meriti fuerint.
Erasmus.

Phœbasadis, f. fatilogua, quod
Phœbei numini conceptio af-
flatu fureret, & agigaretur, in
bacchantis imaginem Sidon.

Phœbes, dicitur luna, ut: Vento
semper rubet aurea Phœbe.

Virg. 1. Georg.

b Jaculatrix Phœbe, i. e.
Diana, Ovid.

Phœbus, Apollo, Jovis & Latona
filius, eodem partu cum Diana
genitus, quæ & ipsa Phœbe vo-

citata est. Divinationis & sa-
pientie Deus à Poëtis existi-

matus & medicina repertor.

Dictus Phœbus, quasi φῶς, lux,
à φῶς lux, & βίος vita, à
poëtis enim pro Sole etiam ac-

cipitur, die Sonn. F. R. hinc:

Phœbeus a um, ut: Juvenis
Phœbeus, i. e. Esculapius.

Ovid. 15. Met.

Phœbæus a um, ut: Arte Phœbea
pellere morbos, i. e. arte medicâ.

id. 3. Fest.

Phœmonoc, filia Phœbi & vates,
quæ prima carmen cecinit He-
roicum. Hesiod.

Phœnice, cynosura, urse minor.
Martin.

Phœnicea, herba, hordeum mi-
rinum. Plin. 21. c. 25.

Phœniceus a um, quod est pur-
purei coloris, à purpura, quæ
prima commendatione in Tyro
tingebatur apud Phœnices,
quos mutatis syllabis Phœnes
appellamus. id.

Phœnicia a, f. vel

Phœnice, Asia Regio: sic dicta à
Phœnice, Neptuni & L. byes
filio. Stephan. Hujus regionis
incola Phœnices dicuntur, quos
Strabo l. 16. Arithmetica &
Astronomia insignes scribit.

Phœnicias, ventus ab Ortus solsti-
tiali, media regione inter or-
tum brumalem & meridiem
flat. id. 2. c. 47.

Phœnicites, lapis, vide Lapis Ju-
daicus.

Phœnicobalanus palma Egyptia
fructus, præ maturitate nigre-
scens, vespertinusque inebrians:

qui verò adhuc viridis ante
maturitatem decerpitur, adi-
psos appellatur. Plin. 12. c. 22.

Phœnicopterus i, m. avis habens
puniceas pennas. Juvenal.

Phœnicurus avis à cauda rube-
dine sic dicta, quæ hylerna
tempore erithacus vocatur, eum
Nothschwânklein. Plin.

Phœnigmus i, m. quasi dicitur ru-
brificatio, est medicamentum,
quod cutem rubrificat

Phœnix icis, arvis putatur Arabi-

ca

ca solitaria, aquila magnitudine, auri fulgore circa colla, caetera purpurea, caeruleam roseis caudam pennis distinguunt, &c. vide Plin. l. 11. c. 2.

Vivere secundum alios prodicitur annis trecentis quadraginta, juxta alios sexcentis, secundum alios denique sex millibus & sex annis. Gesner.

b Phœnice varior, Prov. de rebus aut etiam de hominibus inventu perquam raris. Erasmus.

c Phœnix, qui ex Phœnicia est, unde Phœnicum pacta.

Prov. de pactis insidiosis & astutis. Phœnices enim, qui Carthagine potiri sunt, cum primum ad eam appulissent regionem, postularunt ab eis, qui id temporis Libyam incolebant, ut sibi liceret diem & noctem hospitio terra uti.

Quod cum impetrassent, jamque pactum concessi temporis spacio, jubebantur excedere finibus, recusarunt, affirmantes se pactos, ut sibi fas esset illic noctesque ac dies commorari. Erasmus.

d Phœnix herba, quæ & hordeum vel lolium murinum, taub Korn / Mause = Korn / Mause, Gersten. Matthiol.

e Phœnix, instrumentum à Phœnicibus inventum. Mart.

Pholus, unus ex centauris, Ixionis ex Nube filius. Serv. 8. En.

Phonascus, qui vocem exereet, i.e. format: Magister, qui vocem docet interquere, remitte-

re, lenire, exasperare. Quintil.

Phonos, herba eadem, quæ atrastylis, ita dicta ab eo, quod sanguineum fundat succum. Plin. 12. c. 16.

Phorbas antiis, m. comes Aeneas. Serv.

Phorbion, herba, quam Dioscorides Ormium appellat. Galen.

Phorcus vel Phorcys, filius Theæ, Nympha & Neptuni. Serv.

b Phorcys, pater fuit Medusa: unde Phorcynis, nomine patronymico, ipsa dicitur. Ovid. 5. Met.

Phormio onis, Phormiones teges ex juncis aut straminibus contexta. l. 2. §. 10. ff. de insti.

b Phormionis tori, Prov. de stratis sordidis ac frugalibus, minimeque delicatis, qualia sunt cubilia militaria, & quæ sibi apud Homerum parat Ulysses ex arborum congestis frondibus, & ramis humi substratis. Erasim.

c Phormio, Philosophus apud Ciceronem l. 2. de Orat.

Parasitus Terentii, & Phormio, h. e. regetricula.

Phormus, Phormus, sporta, corbis.

Phoroneus, Phoroneos, primus Inachi fluvii filius: hic initio dispersos populos in urbem coegit, appellavitque Phoroneicon.

Volaterranus. Alii dicunt Phoroneum Archiverum Regem, filium habuisse Inachum, qui à se fluvium Inachum denominavit: quæ fluvium postea potest

poeta pro ipso filio Phoronei accipiunt For. Rom.

Phoroneus a um, ut: Matres Phoroneæ, Stat. 12. Theb.

Phoronides, Patronym. quo nomine appellatur Inachus fluvius, apud Senecam Thyest.

Phosphorus i, m. lucifer, stella Veneris, Solam antecedens, der.

Morgenstern. Cic. 2. de N. D.

Photiniani, hæretici originem trahentes, à Photino Episcopo, qui, ut apud Arbanasium est, docuit, Christum per sanctæ conversationis meritum eximio divinitatis honore donatum, atque actionum merito in Deum profecisse. Calv. Chron.

Phoxon, figura capitis depravata: non oblonga sphaera similis, sed quæ est acuminato vertice. Galen.

Phragmis iis, herba, cujus radix tusa luxatis medetur, & spina doloribus, ex aceto illita. Plin. 32. c. 10.

Phraseologia e, f. ars Grammatici, quæ eadem res diversis modis loquendi efferuntur.

Phralis is, f. forma sive modus loquendi, eine Art zu reden dicta à πρᾶξις & φράσις, quod est fari & differere.

Phratræ, de quibus meminit in Politicis Aristoteles, sunt conventus quidam hominum, aut etiam conventicula, quasi pagi, propria sibi peculiariaque, communiter habentium: ab

eo dictæ, phratræ, quod communiter puteo utantur, quod Græcè φράγας dicitur. Quo nomine primum, quæ contra trias hodie dicimus, i.e. communem quandam religionem appellatas esse putant: non autem ab illo, quod fratres sint illi, inter quos cultus ille sanctorum quorundam iniercedit.

Phœdera, as, n; conventiculum, secta, sodalitas, tribus, conventorium. For. Rom.

Phrenes, φρένις, dicuntur à Græcis præcordia, it. Diaphragma. Galen.

Phrenesis is, f. idem ac phrenitis.

Phreneticus a um, qui phrenitide laborat: der irrem Haupt ist.

Phrenicus a um, ad Diaphragma spectans, ut: Phrenica vena & arteria, i.e. quæ in Diaphragmate sunt. Anatom.

Phrenitis phrenitidis, f. est delirium perpetuum & continuū, ab inflammatione membrarum cerebri exortum, cum febre continua affligens. Jonston.

Phronesis is, f. prudentia, in rebus expetendis & fugiendis. Echic.

Phronesium ii, f. meretricula nomen est apud Plautum.

Phrurachus i, m. φρουραρχος, vel φρουραρχος, qui præsidia cohorti præst, castelli præfectus, Wachmeister. Martin.

Phrygion, animal quoddam, quod se ignorare Plinius ait, quum

quā tamen remedio esse quar-
tanis, ex Chrylippo idem au-
tor commemorat. Plin. 30. c. 11.
Phrygia a, f. regio minoris Asia,
à Phryge amne, quæ eam à Ca-
ria dividit. Vel à Phrygia Ce-
cropis filia, vel à Phrygio oppi-
do Macedonia siue Brygio: un-
de colonos profectos ajunt in
Phrygiam. In ea est Troja, Ida-
mons, & Imolus, & Pactolus
fluvius. Plin. 5. c. 32.
Phrygiatus a um, ut: Phrygiata
vestes, h. e. acu contextæ & fi-
lis aureis decoræ, gestichte Klei-
der. id. 8. c. 48.
Phrygio onis, m. qui acu pingit,
vel qui vestes acu intexit, ein
Scheidensticker. Phryges enim
primi inveniunt talem textu-
ram id. 8. c. 48.
Phrygius a um, ad Phrygiam
pertinens, ut: Æquor Phry-
gium. Virg. 1. Æneid.
b Homo Phrygius, Cic. ad
Quint. Fratr.
c Phrygius lapis, est gleba
pumicosa. Plin. 36. c. 16. Boët.
de Boot.
d Phrygius modus in Mu-
sica, Luciano in Tractat. Apuleio
religiosus, habet severam quan-
dam indignantis insultationem.
Martin.
Phrynichus i, m. Lacedæmoniorum
proditor: Hinc Phrynichi ludia,
dicitur de iis, qui astu dolosq;
negotium peragant. Erasim.
Phrynion, φρύνιον, herba eadem

cum Paronychia, ita dicta,
quod τοῖς φρύοις, h. e. rubetis
adversetur. Plin. 25. c. 10.
Phrynondas, viri proprium, qui
cum esset hospes Athenis, in
negotio Peloponnesiacis versa-
batur, homo versutus, male-
ficus, impostor, summus mala-
rum rerum artifex: ut, quo-
ties insigniter malum & scele-
ratum accipi volebant, Phry-
nondas appellarent. Hinc
Proverb. Phrynondas alter, de
improbo. Erasim.
Phrynos, φρύνως, à Græcis ge-
nus rana appellatur omnium
maximum, in vepribus tan-
tum vivens, unde & rubetam
Latini appellant. Plin. 5. c. 29.
Phryx Phrygis, qui est ex Phry-
gia, item in specie Trojanus,
ut: Serò sapiunt Phryges, Pro-
verbium dictum solitum in eos,
qui nimis serò de erratis suis
dolent, die nach dem Scha-
den flug werden. Erasim.
b Phryx plagis emendatur,
dicitur de iis, qui non nisi ver-
beribus redduntur meliores.
Narren muß man die Kolben
ausen. Erasim.
c Magis ipse Phryx, Pro-
verb. quoties ea probarentur ma-
gis, non quæ veriora sunt, sed
quæ adulantius dicta. idem.
Phthia a, f. oppidum Thessalia,
Achillis patria, ut scribit Ser-
vius 1. Æn. hinc:
Phthiota a, Phthiā habitans Cic.
Phthio-

Phthiotia a, f. una è quatuor
partibus Thessalia. Strab. 19.
Phthioticus a um, ut Deseri-
tur Scyros, lingunt Phthioti-
ca Tempe.
Phthius a um, ut: Vir Phthius.
Propert. Achilles Phthius, qui
ex Phthia est. Horat.
Phthirialis, φθειραϊς, morbus
pedicularis, die Läuse such-
t. Plin. 20. c. 1.
b Phthiriasis, est vitium
ciliorum, seu provenius pedicu-
lorum, in iis, qui lotionibus non
utuntur, & victu pravo gau-
dent, à foridibus exortus, inter-
dum per contagium existens.
Jonst.
Phthiroctonon, v. Staphisagria.
Phthirophagus i, m. qui pedi-
culos edit. Martin.
b Phthirophagi, populi
juxta Pontum Euxinum. Stra-
bo 1. 11.
Phthiricus a um, Phthisi labo-
rans, schwindsuchtig.
Phthiriosis, f. morbus est pul-
monum, à materia acri ero-
dente, cum febre lenta, tus-
si, spu quoque cruento & puru-
lento, exulceratio, quæ sen-
sim totum corpus consumitur
& extenuatur, die Schwind-
sucht / Darre / Lungen such-
t. Jonst.
b Phthirsis, præterea, ut tra-
dit Paulus Aegineta Medicinæ
tertio, est pupilla affectio angustio-
ris facta debilitatisque, atque et-

iam rugosioris: in quæ paulo ma-
jora se ostendunt objecta. F. R.
Phthongarium i, n. tibiarum ge-
nus est, quibus Phonascei mo-
dos vocis & tenores regebant,
qualis erat fistula Gracchi,
quam tonorium vocat Quin-
tilianus. Turneb.
Phthongus φθόγγος, sonus, unde
Diphthongus. Plin. 2. c. 22.
Phthoria, sunt medicamenta, qui-
bus medici utuntur, abigendis
infantibus in utero enectis, quæ
ecbolia quoque dicuntur, i. e.
ejectoria. Plinius de scammo-
nate vino, l. 14. c. 16. Hoc vi-
num, inquit, Phthorium vo-
cant, quoniam facit abortus.
Phthyrion, herba, vide Fistularia.
Phu, herba, vide Valeriana.
Phy, Interject. mirantis, teste Do-
nato. Ter. Adelp.
Phycis, f. piscis est verno tempo-
re varius, reliquis anni parti-
bus candidus, ex alga nidifi-
cans, & in nido ova pariens.
Plin. 9. c. 26.
Phycites, φυκίτης, gemma, alga
nidore habens. Plin. 1. ult. c. 10.
Phycos, φύκος, frutex, quibus-
dam prason vocatur, aliis Zo-
stera. Plin. 13. c. 25.
Phygeton, seu panus, est tumor
durus, interdum post febres vel
dolores in adenum locis emer-
gens. Jonst.
Phylaca a, f. locus custodia, car-
cer, ein Gefängnis. Plaut.
Caput.

Phylaceius a um, ut: Coniux Phylaceia, i.e. Laodamia Protefilai uxor, ex patria Phylaca. Ovid. 5. Trist.

Phylacista a, m. carceris custos, Hiercler. Meister. Plaut. Aul.

Phylacterium ii, n. φυλακτήριον, a custodiendo, asseruando, siue tuendo deducta, significat que modo antidotum, quo nos aduersus venena tuemur & pramunimus, modo locum custodiam destinatum. Hoc homine etiam dicebantur Pharisaeorum tabulae, siue membranae, Decalogi praecepta inscripta habentes, quas illi & fronti & brachiis affigebant, ut eorum oculis nunquam non obversarentur. Erasim. in Matthaeum.

Phylarchus i, m. φυλαρχος, ordinis siue dignitatis nomen in equestri militia. Erat enim equitatus diuisus in classes quasdam, quas illi φυλας appellabant, quibus qui praerant φυλαρχοι appellabantur. For. Roman.

b Phylarchi specialiter duces seu dynastae, & reguli Arabum & inde Saracenorum sunt appellati. Strab. l. 16.

Phyleus, φυλεύς, Jovis filius, & pater Megetis, viri fortissimi, qui in bello Trojano praesuit Dulichiis Homer.

Phylleteria, Polemonia herba, idem quod Mercurialis mas. Calepin. ex Dioscor. l. 4. c. 10.

Phylleterion clemmatum, idem, Phyma atis, n. est tumor glandulas

Phyllandron, herba in palustribus nascent, Martin.

Phyllanthus, herba ex genere aculeatarum. Plin. 21. c. 16.

Phyllanthion, herba est purpuram tingentibus utilis. Hermol.

Phillis, hujus Phyllidis, f. Reginae Thracum fuit, & Lycurgi Thracum Regis filia. Hac Demophoontem Theae filium Regem Atheniensium redeuntem de Trojano bello dilexit, & in conjugium suum rogavit, ille ait, ante se ordinaturum rem suam, & sic ad ejus nuptias reversurum. Profectus itaque quum tardaret, Phyllis & amoris impatientia, & doloris impulsu, quod se spretam esse credebat, laqueo vitam finivit.

& conversa est in arborem sui hominis, i.e. amygdalum sine foliis. Postea reversus Demophoon, cognitare ejus amplexus est truncum, qui velut sponsa sentiret adventum, folia emisit. Unde etiam phylla sunt dicta & Phyllide, quae ante petala dicebantur. Ovid. Met.

Phyllitis, φυλλίτις, id est, linguae cervina, herba, vide Scopelopendria.

Phyllostaphylon, capparis. Calepin. Phyllum i, n. herba similis Mercuriali. Matthiol.

b Phyllon arrhenogonon, idem quod Mercurialis masculina. Tilia.

Phyma atis, n. est tumor glandulas

dularum rotundus, phygetlo minor ac planior, minusque ruber ac dolens, qui statim augetur, & in suppurationem abit. Jonston.

Phymata, animal, ut inquit Aelianus, in quod si quis oculos intendat, ab eoque inspicatur, in pallorem maciemque incidit, idque diebus non paucis. Martin.

Phyranon, ammoniacum pingue resinosum. idem.

Phylla, piscis ex genere testaceorum, Nilo fluvio peculiaris. Strab.

Phyllis, φυλλίς, viscaria herba, vide Halicacabus.

b Phyllis, bulla nascentis in aqua.

Physéma, bullarum modo inanis conceptus, in margaritarum conchis: concharum abortus. Plin. l. 9. c. 35.

Physes, geminae sunt, quae ad naturalem similitudinem effectae sunt ab artificibus. Id. 37. c. 12.

Physeter is, m. genus piscis marini, admirabili magnitudine, ab efflanda aqua, dictus, ein Sprung. Wall. id. 9. c. 4.

Physeterei plurimum ajunt na vigantibus nocere. Strab. 15.

Physica a, f. est scientia corporis naturalis, quae naturale.

Physica orum, n. dicuntur libri Aristotelis, qui de rebus tractant naturalibus.

Physicatus is, m. vox ficta, quae

significare volunt officium medici.

Physicè, Adverb. naturaliter. natürlich / natürlich weis.

Physicus a um, naturalis, ut: Causa physica, natürliche Ursachen.

Physicus i, m. qui Physica dat operam, ein Naturkundiger. Cic. i. Nat. Deor.

b Physicus nonnunquam hodie idem ac Medicus.

Physiognomia a, f. natura regula, significat morum naturarumque hominum, ex inspectione vultus, traditionem.

Physiognomus i, m. vel Physiognomon, qui hominum mores ex corpore vultuque cognoscit. Cic. de Fato.

Physiologia a, f. naturaratio, rerum natura inquisitio. Id. I. Nat. Deor.

b Physiologia: subjectum & finem medicina tractat, naturalem explicans. Sennert.

Physiologus i, m. qui de naturae differit.

Phyllis, natura:

Phytevma, herba effigie Valerianae minima. Ita vocata, quae foret ad amorem ferendamque prolem apta. Martin.

Phytologia a, f. est pars Pharmacologiae, quae agit de plantis. Schröd.

Phytobasile, inter nomina Leonopodii, apud Dioscor. est, tantum

SECTIO III. O quam

quam singularis est regia
 planta.
 Phytion vide Python.
 Phytionissa, vox in Canonicis de-
 cretis Barbarè scripta. Scri-
 bendum enim, Pythonissa,
 qua voce D. Augustin. usus
 in civitate Dei est, pro vatici-
 natrice muliere, quam Græci
 Pytho vocant, Schard.
 Piabilis e, c. quod purgari potest.
 Ovid. 3. Fast.
 Piacularis e, c. ad piaculum per-
 tinens, seu quod est pro pia-
 culo, ut: Victimæ piacularis,
 eine Busse / oder Sühn-
 Opfer. Plin. in Panegy.
 b Piacularia, tristia per
 quæ malum fieri opinabantur.
 Festus,
 c Piacularis Roma porta
 appellatur propter aliqua piacu-
 la, quæ ibidem fiebant. idem.
 Piaculum i, n. sacrificium, cul-
 tus, & quicquid agitur seu
 præbatur pro satisfactione pec-
 cati, ein Sühn, Opfer.
 Virg. 6. Æn.
 b Piaculum dicitur cri-
 men piandum, peccatum, crimen.
 flagitium expiatione dignum, ut:
 Distulit in seram commissæ pia-
 cula mortem. id. 6. Æn.
 Piam, Paragoge serviens flexioni,
 ut in quispiam, uspiam. Mar-
 tinus.
 Piamen inis, n. seu
 Piamentum i, n. actio pianti, &
 id, quo fit pianto, placamen-
 tum. Festus,

Piatioonis, f. placatio. Plin. 28.
 Piatrix icis, f. sacerdos, quæ
 piare solita erat. Fest.
 Pica e, f. avis, ein Ägeläster/
 Elster / Ägel.
 b Pica saltus suos dissi-
 mulare non potest, die Elster kan
 ihr Hüpfen nicht lassen. Prov.
 Germanorum est in eos, qui de
 ingenio suo nihil mutare aut re-
 linquere possunt. Faber.
 c Pica glandaria, ein
 Häher / Holz-Schreyer / Rehr.
 d Pica apud Festum sunt
 sphinges, unde & apud eum pi-
 cati, quæquam & pici, ex se pi-
 catos propagare possunt, qui La-
 tinis sunt avida illa volucres, se-
 uæ gryphes vocata, aurum è ca-
 vernis penitus egerentes. For. R.
 c Pica est (gravius pla-
 runq) appetitus absurdus sub-
 stantia aliena, liquida vel soli-
 da, præter naturam & rationem
 seu alimenti, ex tristi suctionis sensu,
 & iudicii, res esui idoneas vel
 ineptas discernentis corruptione,
 à vitioso excremento tunicis in-
 bibito, peculiari substantia pro-
 prietate os ventriculi infestante.
 Egineta, Sennert, Jonston.
 Picaria a, f. vel
 Picariæ arum, sunt picis fodina,
 quales populus Rom. in reditu
 habuit. l. 17. in fin. ff. de verb.
 significatione.
 Picati appellantur quidam, quo-
 rum pedes formati sunt in
 speciem Sphingum, quod eas
 De-

Dorii apicæ vocant. Festus.
 Picatio onis, f. idem ac dropax.
 Picatus a um, pice illitum signi-
 ficat, gepicht / ut: Dolia par-
 tim picata, partim defricata.
 Columell. 11. c. 2.
 b Picatum etiam dicitur,
 quod pitem respicit, ut: Picatum
 vinum. Plin. 23. c. 1.
 Picea a, f. abies rubra, roth,
 Thannen-Baum / Sichten /
 Sichten-Baum. Matthiol.
 Schröderus.
 Piceaster, picea sylvestris, Hispania
 familiaris, ex qua fit resina
 parum laudata. Plin. 14. c. 20.
 Piceatus a um, pice illitum.
 Martial.
 Picenum i, n. regio Italia, in
 qua est Asculum à Pico Mar-
 tio avo dicta, cujus ductu &
 auspicio Sabini, cum Asculum
 proficiscerentur, in vexillo eo-
 rum picus confederat. Strab. l. 5.
 hæc nunc dicitur Marchio An-
 conitana.
 Picentes siue Picentini, qui Pi-
 centum inhabitant, populi sunt
 ad mare Tyrrhenum Lucanis
 proximi. Plin. 2. c. 3.
 Picentinus vel Picenus a um,
 ad Picenum spectans, ut: Pi-
 centus ager. Cic.
 Piceus a um, quod ex pice, seu
 nigro & viscosum ac tenax
 ut pix, harzig / pechhafftig,
 schwarz / zeh / ut: Lumen pi-
 ceum. Virgil. 9. Æn.
 b Dentes piceæ. Martial.

c Nubes picea, schwarze
 Wolken. Ovid. 11. Metam.
 Picifer, vulgare convicium vi-
 detur in hominem infimum &
 despiciatissima sortis, qui piceos
 & vannos capite bajularet.
 Nam his in mysteriis baccha-
 nalibus utebantur, quod ea
 avis sacra sit Baccho, & van-
 nus in omnibus mysteriis ad-
 hibebatur. Erasim.
 Pico as, are, pice inducere vel
 illinere, pichen. Plin. 11. c. 7.
 Picea hiera, medicamentum,
 quod aloës ingreditur, ob a-
 maritudinem sic dictum, vi-
 de Hiera.
 Picris idis, f. πικρίς (quasi ama-
 ra πικρα,) herba est de lactu-
 ce generibus, siue tichorii a-
 grestis. Plin. 21. c. 17.
 Picrocholus, qui bile amarâ aut
 flavâ abundat, biliosus. Hip-
 pocrat.
 Picto as, are, Freq. crebro pingo.
 Pictor oris, m. qui pingit, ein
 Mahler / Schilderer / ut: Mul-
 ta vident pictores in umbris,
 & in eminentia, qua nos non
 videmus, die Mahler nehmen
 diet in acht im Mahlen des
 Schattens und Erhöhung/
 welches wir nicht mercken.
 Cic. 4. Acad.
 b Liberi poeta & pictores,
 Proverb. torqueri potest in eos,
 qui pertinaci & obstinati sunt
 ingenio, quosq; necesse sit suis
 moribus relinquere. Aut in mu-
 lis.

ieres, quibus nihil non permit-
tatur; aut in principes, quibus
omnia laudi dantur. idem.

Pictura a, f. actus vel ipsa ars
pingendi, Mahlerey / die
Mahler. Kunst. Plin. 35. c. 9.

b Pictura, tabula picta,
Gemälde / Schildereyen / ut
Animum pictura pascit inani.
Virgilius.

c Pictura poësis tacita, poë-
sis verò tacita pictura. Etasim.

d Pictura textilis. Cic. 6.
Verrin.

Picturatus a um, variis exorna-
tus coloribus. Claud. in Paneg.

Pictus a um, gemahlet / ut: Picturum, & ejus volentis est sortita
tabula. Cic. pro Rose.

b Lacerti picti terga squa-
lenta, eine sprengelichte oder
bunde Eidechse. Virg.

c Panthera picta. Ovid.

d Vestes picta, gestickte augur fuerit; & domi habuerit
Kleider. Plin.

e Pictus, i. e. ornatus, gezie-
ret / geschmückt. Cic. de Clar. Or. Serv. 7. Æn.

Picumnus & Pilmunus, dii con-
jugales, ut: Natus si erat vi-
talus, ac sublati ab obstetrice,
statuebatur in terra, ut auspi-
cetur rectus esse, diis conjuga-
libus Pilmunus & Picumno, in
adibus lectus sterneretur. Varr.

b Picumnus & Pilmunus
fratres fuerunt, dii; horum Picu-
mnus stercoreandorum agrorum quo fieri, wol und freundlich ge-
invenit usum: unde & Stercori-
linius dictus est: Pilmunus vero

insendi frumenti. Serv. 19. Æn. ut: Tui de re tibi suadebo, quod
Martin.

Picus i, m. avis, ein Specht oder
Baumhacker / ut: Picus ma-
ximus vel niger, ein grosser
schwarzer Specht oder
Holz-Kräe.

b Picus varius, ein bänder
Specht.

c Picus viridis, ein grün
Specht.

d Picus cinereus, ein Ruß-
hauer / Rußbinder.

e Picus muralis, ein Mau-
oder Kletten-Specht. Zehner.

f Picus, Saturni filius, au-
gur, de quo fabula talis est: Pi-
cus cum amarum Pomona, dea pomo-
rum, amaret, & sperneretur: ira-
lenta, eine sprengelichte oder
bunde Eidechse. Virg.

c Panthera picta. Ovid.

d Vestes picta, gestickte augur fuerit; & domi habuerit
Kleider. Plin.

e Pictus, i. e. ornatus, gezie-
ret / geschmückt. Cic. de Clar. Or. Serv. 7. Æn.

Picumnus & Pilmunus, dii con-
jugales, ut: Natus si erat vi-
talus, ac sublati ab obstetrice,
statuebatur in terra, ut auspi-
cetur rectus esse, diis conjuga-
libus Pilmunus & Picumno, in
adibus lectus sterneretur. Varr.

b Picumnus & Pilmunus
fratres fuerunt, dii; horum Picu-
mnus stercoreandorum agrorum quo fieri, wol und freundlich ge-
invenit usum: unde & Stercori-
linius dictus est: Pilmunus vero

insendi frumenti. Serv. 19. Æn. ut: Tui de re tibi suadebo, quod
Martin.

Picumnus & Pilmunus, dii con-
jugales, ut: Natus si erat vi-
talus, ac sublati ab obstetrice,
statuebatur in terra, ut auspi-
cetur rectus esse, diis conjuga-
libus Pilmunus & Picumno, in
adibus lectus sterneretur. Varr.

b Picumnus & Pilmunus
fratres fuerunt, dii; horum Picu-
mnus stercoreandorum agrorum quo fieri, wol und freundlich ge-
invenit usum: unde & Stercori-
linius dictus est: Pilmunus vero

insendi frumenti. Serv. 19. Æn. ut: Tui de re tibi suadebo, quod
Martin.

Picumnus & Pilmunus, dii con-
jugales, ut: Natus si erat vi-
talus, ac sublati ab obstetrice,
statuebatur in terra, ut auspi-
cetur rectus esse, diis conjuga-
libus Pilmunus & Picumno, in
adibus lectus sterneretur. Varr.

b Picumnus & Pilmunus
fratres fuerunt, dii; horum Picu-
mnus stercoreandorum agrorum quo fieri, wol und freundlich ge-
invenit usum: unde & Stercori-
linius dictus est: Pilmunus vero

insendi frumenti. Serv. 19. Æn. ut: Tui de re tibi suadebo, quod
Martin.

Picumnus & Pilmunus, dii con-
jugales, ut: Natus si erat vi-
talus, ac sublati ab obstetrice,
statuebatur in terra, ut auspi-
cetur rectus esse, diis conjuga-
libus Pilmunus & Picumno, in
adibus lectus sterneretur. Varr.

pie tacere non possum, was deine tus, Gottesfurcht / ut: Nec est
Sache betrifft / wil ich dir ra-
then / was ich mit gutem Ge-
wissen nicht verschweigen kan,
Cicero.

Pierides, f. Musa dicuntur, propter
amantatem ac solitudinem
Pierii montis, quod ea secreta de-
locis propter studia liberalia de-
lectantur; Hec Sextus, Pieri-
des autore Perotto, a Pieria,
qua regio est Macedonia, dicitur.

Cic. 3. Nat. deor. Pieria & Pic-
rida a poetis appellati, quod
Pierio patre ex Antiope nata
sunt, autor est.

Pierius a um, ut: Chorus Pierius.
Ovid. Carm. Pierius. Lucret.

b Pierii dies, quos impen-
dimus hostis literarum. Stat. 1.
Sylv.

Pierus i, m. pater morum puella-
rum, quoniam in picis fuerunt ver-
sa. Ovid. 5. Met.

Pietas atis, f. Ciceroni est (2. de
Invent.) per quam sanguine
conjuncti patriaque benevo-
lia, officium & diligens attri-
buitur cultus, ut: Perjuca-
da mihi fuerant litera tua, qui-
bus intellexi, te perspicere meam
in te pietatem. ad Lentul.

Pietas amicorum grata e-
rat Regi. Curt. 2. 15. 6.

b Officio & pietate alicui
satisfacere, einem gnugsame
Dienste und Ehre erweisen.
1. 1. 1.

c Pignus, est verum Dei cul-

ulla erga deos pietas, nisi honesta
de numine eorum ac mente opinio
cum expati nihil ab iis, quod sit
injustum ac inhonestum, arbitre-
re. pro Domo sua.

d Fundamentum virtutis
omnium pietas est, die Frömm-
igkeit ist aller Tugend Grund-
feste. Cic. pro Planc.

e Pietate filii aliquem pro-
sequi, etnem kindliche liebe er-
weisen. Curt. 8. 8. 5.

f Pietatem ledere. Corn. 6. 9.

g Pietas omnis felicitatis
domestica fundamentum est. 1.
Tim. 4. 8.

Pigella artopt a genus vasis, est in-
strumentum plicatile, quod et-
iam intus, ubi massa imponi-
tur, & compressa dilatatur
velut in lateres, plicis est inter-
sectum, ein Blate / Oblate-
oder Eisen-Kuchen-Form.

Pigellus a um, nonnihil piger, et
was träg oder faulisch.

Pigo, vide piget.

Piger a um, trahens, faul / träg /
verbroffen / schläfferig / ut:

Nihil est, qui piger est, nimis-
quo id genus ego odi male: vi-
gilare decet hominem, qui vult
sua tempore conficere officia.
Plaut. Rud.

b Pignus, sine adjecto, vo-
cat tardos pedes Seneca de Benef.

c Frigus pigrum, dicitur,
quia efficit pignus. Aut. ad Her.

d So-

d Somno pigro torpere. Stat.
3. Sylv.

Piget, imperson. idem quod tader,
es veröreust / ut: Nisi piget,
consistite, wenn es euch nicht
zu wider ist / so stehet still.
Poenul.

b Piget, idem quod pœni-
tet, ut: Nam piget (te) facti
gereuet dich der That? And. 5,
3, 6. Heavt. 3, 3, 15.

c Qui potest mulieres
vitare, vitet, ut quotidie pridie
caveat, ne faciat, quod pigeat po-
stridie, wer sich für Weibern hü-
ten kan / der hüte sich / daß er ste-
tigs den Tag zuvor sich fürsehe /
damit er nicht begehe / daß ihn
den Tag hernach gereue. Stich.
1, 2, 64.

d Piget me facti, die That
gereuet mich. Ovid.

e Induci ad misericordiam,
ad pudendum, ad pigendum. Cic.
de Orat.

Pigmæus vide Pygmæus.

Pigmalion, rectius Pygmalion,
Beli Regis Tyri filius fuit, fra-
ter Didonis, qui dum ardentis-
sima auri cupiditate flagraret,
animum ad Sichæi patruelis
sui opes appulit, illumque spe
potiundi auri, ante aras, clam
dolo interemit. Cuius cadis
cum certior in somnis à marito
Dido facta fuisset, sumtis secum
thesauris fugit, & Chartagine
condidit. Serv. hinc:

Pigmaliæneus aum, ut: Pigma-
lionæa terra. Silius.

Pigmentarius ii, m. qui tradit
vel vendit pigmenta.

b Pigmentarius, poni vi-
detur pro pharmacopola, i.e. me-
dicamentorum venditore. l. 1. §.
1. ff. ad leg. Corn. de scar.

Pigmentatus aum, quod est pig-
mentis ornatum. Hieron.

Pigmentum i, n. idem quod su-
cus, Schminke / ut: Non
stanc atatem oportet pigmen-
tum ullum attingere. Mostell.

b Pigmenta, sunt pictorum
colores, Gemählte / ut: Aspersa
temerè pigmenta in tabula, ori-
lineamenta efficere possunt. i. de
Divin.

c Pigmenta sunt menda-
cia & fraudes, ut: Tam integra
sententia, tam vera, tam nova,
tam sine pigmentis, in quoque pu-
rili, ut mihi nō solum tu incendere
iudicem, sed ipse ardere videaris.
2. de Orat.

Pignoratitius aum, quod pignori
datum est, ut: Res pignorati-
tia. Schard.

b Pignoratitius creditor di-
citur, cui pignus datum est, et in
Pfands-Inhaber. l. 2. ff. de dam-
insec.

c Pignoratitius fundus, i.e.
pi-

pignori oppositus. l. 26. ff. de sol.
Pignorator oris, m. qui pignus
accipit. Cic. 4. Verr.

Pignorar aris, ari, pignora capere,
pfänden / für ein Pfand an-
nehmen. Cic. 14. Philipp.

b Pignorari animi, in pi-
gnus habiti. Liv. 4. Pun.

c Pignorare Activum, da-
re pignus. Syct. in Vitell.

Pignoris capio, ut nuscipio, pugno vel manu traditur. Alex.
sic Gellius ex Catone: Pigno-

riscapio ob as militare, quod as
à Tribonio arario miles accipe-
re debebat, vocabulum seor-
sum sit, &c.

Pignus pignoris vel pigneris dici-
tur, quod datur, ut quis sit se-
curus, ein Pfand / ut: Vitam mas,
suam pro aliquo ponere pigno-
ri, sein Leben für einen zumen-
Pfand geben. Captiv. 2, 3, 73.

b Pignus, pro indicio &
documento, ein Zeichen / ut: Be-
nevolentia fortissimum habere pi-
gnus. Curt. 1278.

Nullum erga me benevo-
lentia pignus atque indicium o-
missus. Curt. 1. 9.

c Pignora sunt filii, ut:
Dulcia sollicita gestabant pignora
matres. Ovid.

d Pignus, dicitur id, quod
deponitur apud sequestrum à de-
certantibus, ut: Dic, mecum quo
pignore certes? sage / watumb
wilcu mit mir werten? Ecl. 3, 7. neque ex pratoris edicto, sed legi-
timus, mit einem werten / war-
umber wil. Gell. 1. 5. c. 4.

l Pignus legitimum est,
pignore certes? sage / watumb
wilcu mit mir werten? Ecl. 3, 7. neque ex pratoris edicto, sed legi-
timus, mit einem werten / war-
umber wil. Gell. 1. 5. c. 4.

l Pignus legitimum est,
pignore certes? sage / watumb
wilcu mit mir werten? Ecl. 3, 7. neque ex pratoris edicto, sed legi-
timus, mit einem werten / war-
umber wil. Gell. 1. 5. c. 4.

l Pignus legitimum est,
pignore certes? sage / watumb
wilcu mit mir werten? Ecl. 3, 7. neque ex pratoris edicto, sed legi-
timus, mit einem werten / war-
umber wil. Gell. 1. 5. c. 4.

e Expedit pignori potius
incumbere, quam in personam
agere. §. 4. de instir. de obl. quæ.
ex del.

f Pignus est res mobilis, vel
se movens apud creditorem à de-
bitore tradita, & collata ad pra-
standum securitatem de solvendo
debito, vel adimplendo promisso:
& dicitur à nomine pignus, quia
pugno vel manu traditur. Alex.

g Pignus committi, est in-
statum pervenire, ut debitor
dominium pignoris amittat, v. g.
tradidi vel mutuari tibi pecuniā
sum sit, &c.

h Pignus luere, i.e. redime-
re, Pfand einlösen.

i Pignus conventionale est,
in quod ius ex contrahentium
conventionem vel expressa, vel ta-
cita, quasi ius est. l. 2. C. de præ-
pign. l. 1. ff. de pign. act.

k Pignus pratorium est, in
quod ius ex missione in possessio-
nem, quæ ex pratoris sit edicto, ei
qui missus est, acquiritur. l. 2. C.
de præ. pig. l. 12. ff. pro empt. l. 3.

l Pignus legitimum est,
pignore certes? sage / watumb
wilcu mit mir werten? Ecl. 3, 7. neque ex pratoris edicto, sed legi-
timus, mit einem werten / war-
umber wil. Gell. 1. 5. c. 4.

l Pignus legitimum est,
pignore certes? sage / watumb
wilcu mit mir werten? Ecl. 3, 7. neque ex pratoris edicto, sed legi-
timus, mit einem werten / war-
umber wil. Gell. 1. 5. c. 4.

l Pignus legitimum est,
pignore certes? sage / watumb
wilcu mit mir werten? Ecl. 3, 7. neque ex pratoris edicto, sed legi-
timus, mit einem werten / war-
umber wil. Gell. 1. 5. c. 4.

l Pignus legitimum est,
pignore certes? sage / watumb
wilcu mit mir werten? Ecl. 3, 7. neque ex pratoris edicto, sed legi-
timus, mit einem werten / war-
umber wil. Gell. 1. 5. c. 4.

l Pignus legitimum est,
pignore certes? sage / watumb
wilcu mit mir werten? Ecl. 3, 7. neque ex pratoris edicto, sed legi-
timus, mit einem werten / war-
umber wil. Gell. 1. 5. c. 4.

l Pignus legitimum est,
pignore certes? sage / watumb
wilcu mit mir werten? Ecl. 3, 7. neque ex pratoris edicto, sed legi-
timus, mit einem werten / war-
umber wil. Gell. 1. 5. c. 4.

promissa est: vel restituenda, si
matrimonium solutum est. l. un.
§. 1. C. de rei ux. act.

m Pignus contumacia coër-
cenda causa, per se intelligitur, &
ab eo, cujus de ea re potestas est,
constitui solet. Veluti cum is, qui manu est,
in jus venire & respondere con-
temnit, pignoris capus coërce-
tur. Scharf.

n Pignus rei judicata causa
est, quod rei judicata exequendo
causa, in privatorum quidem
gratiam, sed tamen publice & ex
officio capitur atque distrahitur.
l. 3. ff. de rebus eorum, l. 1. & passim.

C. si in causa jud.
Pigrè, Adv. ignavè, faul/ träg/
lässig, Plin. 10. c. 34.

Pigresco is, gre, pigrum fieri &
seu globi pice illiti, qui in ignem
lentum, träg oder faul wer-
den. id. 18. c. 18.

Pigritia a, f. ignavia, lentitudo,
Saulheit/ Trägheit. Cic. 4.
Tusc.

Pigrities ei, f. idem ac pigritia.
Pigro as, are, detinere, tardare
Nonius, antiquum.

Pigror aris, are, morari, ut: Scri-
bere ne pigrescere, i. e. ne moreris.
Cic. ad Att.

Pila a, f. priore correpta est instru-
mentum lusorium, quo pueri quid à præceptoribus acceperint,
ludunt, ein Pall/ ut: Dinos si ve id doctum sit, si ve indoctum,
quasi pilas homines habent, nullo delectu, nulloq; iudicio te-
Gott spielet mit uns Men-
schen/ gleichsam wie mit Pal-
len/ welche bald da, bald dort-
hin geschlagen werde. Captiv. columnis innitente, Erasim.
Prol. 22.

b Mea, pila est, die Meis-
nige ist wie ein Pall/ der von ei-
ner Hand in die ander sich werfe-
sen läßt. Trucul. 4. 1. 8.

Sed pila est mea, i. e. viel,
voti sum compos, res mihi in
constitui solet.

c Pilam scire, ac diligenter
excipere, & aptè & expedite re-
mittere, den Pall geschicklich
auffahen / und hurtig wieder
aufschlagen. Senec. de Benef.

d Pila, dicitur etiam, quod
pila simile est, si ve pictum, si ve a-
liter factum, ita pila erat inter
signa militaria. Isid.

e Pila, nominatim simula-
ra quædam capitum Fest.

f Pila etiam sunt Sphæ-
seu globi pice illiti, qui in ignem
vaporarii consiciebantur, si forte
restingueretur. Martin.

Pila a, f. prima longâ vas conca-
vum, in quo aliquid vid contun-
ditur, ein Mörsel. Cato.

b Pila Italica est crater for-
tis, item vas aquæ benedictæ.
Martin.

c Pila, columna stans, ein
Pfeiler/ Seule. Festus.

d Claudi more tenere pi-
lam, Proverb. in eos, qui vic-
torem præceptoribus acceperint,
ludunt, ein Pall/ ut: Dinos si ve id doctum sit, si ve indoctum,
quasi pilas homines habent, nullo delectu, nulloq; iudicio te-
nere solent ac sequi. Sumta Me-
taphora à claudio diffidente suis
pedibus, & ob id pertinaciter
hin geschlagen werde. Captiv. columnis innitente, Erasim.
Prol. 22.

e Pi-

e Pila etiam sunt opera in-
formia, quæ in aqua construun-
tur, cujusmodi magnifica Genæa
visitur: molem vulgò appellant.
Earum usus est ad tuendas à flu-
dibus naves intra portus & na-
valia, de quarum constructio-
ne Vitruvius. l. 5.

f Pila, pro taberna. Martin.
Pilani orum, milites dicebantur,
qui pilis pugnabant. Var. Fest.
Pilarius a um, rotundus instar
pila. Martin.

Pilarius ii, m, qui pilâ ludit.

b Pilarii, (Gândler/ die
aus der Taschen spielen/) dicun-
tur prestigiatores, qui levi agi-
tatione pilulas, seu parvas pilas
videntur emittere, aut in vas in-
jicere, cum secus faciant. Qvin-
til. 10. c. 7.

Pilarca, vas pinarium ex corio.
Martin.

Pilates a, genus lapidis candidi-
simi. Cato.

Pilatim, Adverb. per pilas, ut:
Pilatim struuntur adificia.
Vitruvius.

Pilatus a um, pilo armatus.
Martial.

Pilax acis, m. catius, murilegus,
& dicitur à pilus, quod mul-
tis pilis abundet; Vel quod
ejus pilus sit preciosus. Martin.
Pileatus a um, pileo rectus. Liv.
4. Pun.

b Pileates servos venum-
ire solitos, quorum nomine ven-
ditor nihil præstaret, Cælius Sa-

binus Jurisperitus scriptum res-
liquit. Gell. 7. c. 4.

Pilentum i, n. vehiculi genus,
quod carpento ignobilius com-
setur. Fest.

Pileolum i, n. vel
Pileolus, Dimin. parvus pileus,
Ovid.

Pileus i, m, & Pileum i, n. ca-
pitis tegumentum, dicitur à pi-
lis, ein Hut/ Paret. Pers.
Pileus stramine, ein Stroho-
oder Schaubhut. Zehn.

Pileus balneariorius, ein
Bade-Hut. id.

b Pileus quandoque po-
nitur pro libertate, unde ad pi-
leum vocare servos, i. e. ad liber-
tatem invitare, aut magnis pro-
missis ad seditionem commovere,
Liv. 4. Pun.

Pilicrepus, qui pilâ ludit. Martin.

Pililudius, qui pilâ ludit. Martin.

Pillones vel Pilones, portitores
mortuorum, quasi, qui pilant
mortuos. idem.

Pilo as, are, pilos tum emittere,
tum detrudere, unde compi-
lare, depilare. &c.

Pilopæus i, m. qui pileos facit,
ein Huter/ Hutmacher. Zeh-
ner. Nomencl.

Pilosella a, f. herba, auriculâ
muris, Nauf-Ohrelein/ Na-
gel-Kraut/ estque vel major,
vel minor. Matthioli.

b Pilosella montana hispi-
da, idem ac aluropus, pes cati,
Pilosus a um, pilis abundans,
o s haq

haaricht / rauch. Cic. in Pis.
b Pilosi, monstra sunt ad
similitudinem hominum, vel da-
mones incubones, vel satyri, i. e.
sylvestres homines, quorum for-
ma ab humana effigie incipit,
sed bestiali extremitate termina-
tur. Martin.

Pilula a, f. globulus, & spheri-
cum quiddam ac rotundum,
ein Kugelein.

b Pilula sunt medicamen-
ta rotunda deglutitioni apta,
Pillen. Varia harum compo-
sitiones videri possunt apud Schrö-
derum.

Pilularius ii, m. qui pilulas facit.

Pilum i, n. armorum genus ho-
stile pedum quinq; & semis,
ferro triangulo unciarum no-
vem: ad cuius usum prae-
pue exercebantur milites, ein
Wurffspieß. Veget. l. 2. c. 15. de negotio supra modum ab-

b Pilum, etiam prima co-
hors seu centuria dicebatur in
exercitu; hinc pilum ducere, den
Vortrab oder fardern hauffen
führen / & principibus, der
Führer.

c Pilum, est instrumentū,
quo aliquid pinstur seu tundi-
tur in pila. Vocatur etiā pisti-
lum, der Stämpffel / oder
Stößel in einem Mörfel. Plin.
l. 18. c. 10.

Pilumen, quicquid in pila tun-
ditur; vel potius, quod pro-
jicitur à rebus vel granis in
pila rursus. Martin.

Pilumnus i, m. Jovis filius, vide
Picumnus.

Pilus i, m. idem quod crinis, ein
Haar / ut: Vellere pilos cau-
da equina, Pferd-Haar aus
dem Schwanz reißen. Hor.

b Pili non facio. i. e. mi-
nus nihilo astimo, ich frage nicht
ein Haar darnach. Cic. ad Q. Fr.

c Viri boni pilum ullum
non habere, nicht ein gutes
Haar an sich haben. pro Rosc.

d Pilo dignus, i. e. nullā
bonā re, quod pilo nihil contem-
tus, der nicht das geringste
werth ist / nicht eines Haars
werth. Erasim.

e Pilum interesse dicimus,
significantes minimum discrimi-
nis. idem.

f Pilos pro lana, Proverb.
de re vehementer inaequali: aut
de negotio supra modum ab-
surdo.

Pimpinella a, f. herba, vel Bim-
pinella seu Bibinella, tragosa-
linum majus, Bibernell / Bis-
binell / Stein-Peterlein /
Bockpeterlein. Schröd.

b Pimpinella sanguisorba,
wälsche Bibernell. idem.

c Pimpinella Romana, vi-
de Seseli Craticum. idem.

Pimpla, Thracia mons, Strab.
l. 10. hinc:

Pimpleus a um, ut: Mons Pim-
pleus. Catull.

Pimpleis idis, f. Patronym, ut:
Pimpleides musa. Martial.

Pina, vide Pinna.

Pinacotheca a, f. tablinum, lo-
cus, ubi tabula picta, calatum
argenteum, stragula vestis, si-
gna & ornamenta reponen-
tur, ein Mahler-Laden / ein
Orth / da man Gemählte /
Silberwerck / und andern
Schmuck aufstellet. Alex. ab
Alexand. Vitruv. l. 6.

Pinaria, gens patritia Roma fuit,
sic dicta à Pino Numa Regis
filio. Plutarch. vel à Pinarius,
qui Herculi faciebat sacra
annoversaria. Liv. Dionys.
Virg.

Pinastellus, herba Peucedanum:
quia folia ejus pini foliis si-
milis apparent. Martin.

Pinaster i, m. pinus sylvestris
mira altitudinis. Plin. 16. c. 10.

Pinax, pinax tabula, quadrata
lanx, videtur proprie esse asser,
in quo edebant & bibebant,
Vitruv.

b Pinax dicitur tabula, in
qua Philosophi figuras faciunt in
supposito pulvere. Martin.

c Pinax dicitur & libro-
rum index. id.

Pincerna a, m. pocillator, qui stat
ad cyathos, ein Einschender /
Mundschend. Bud.

Pindarus i, m. Poeta Thebanus,
fuit temporibus Xerxis Persa-
rum Regis. Neand. hinc:

Pindaricus a um, ut: Lyra Pin-
darica. Ovid. 4. Pont.

Pindus, Lapitharum sedes, mons

Theffalia, Apollini Musisq; sa-
cer. Solin.

Pinetum i, n. locus pinis confitus.
Kieferwald. Plin. 27. c. 8.

Pineus a um, quod ex pinu est,
ut: Nuces pinea, Zirbel-Nuß
se. Matthiol.

c Cortex pineus, Kiefer-
Rinde. Colum.

Pinealis, idem quod pineus, ut:

Glandula pinealis, Graecis ka-
vapiov dicitur, turbinata figu-
ra, & nuci pinea non dissimilis,
circa cerebri ventriculum ter-
tium, num sit intellectus sedes,
ut Cartesius statuit, videat-
ur Horstii manu ductio &
W arthonus.

Pineatum seu Pineolatum fit ex
pineis, saccharo & aqua rosa-
rum ad modum scilicet, quo
Diamygdalatum, seu Marris
panis ex amygdalis, saccharo &
aqua rosarū fieri solet. Schröd.

Pingo is, pinxi, pictum, pingere,
mahlen / Schildereyen ma-
chen / ut: Pingere formam ho-
minis. Cic. 2. de Orat.

Fabulas pingere. id. 2. de
Invent.

b Tempora pingebant vi-
ridantes floribus herbas. Lucret.

c Pingere pro describere.
Cic. ad Att.

Pingve is, n. dicitur, quod inter
carnem & cutē est. Plin. 11. 37.

Pingvedo inis, f. Fertigkeit / feist /
it. fett. Plin. 23. c. 8.

b Pingvedo, idem est, quod
adeps.

adept, interdum tamen genera-
lius sumitur, ut omnia pingvia
comprehendat. Schröd.

Pingvescacio is, ere, mästen/feist
machen. Plin. 16. c. 44.

Pingvesco is, ere, pingvem fieri,
feist oder fett werden. Col. 2. 11.

Pingvius a um, pingvia amans,
ut: *Carnarius sum*, pingva-
rius non sum, quod significa-
carposam, h. e. corpulentam
amicam opto, non nimis pin-
grem. Martial.

Pingvis e, f. respondet proprie
Germanico, fett/translate i-
dem est, quod *crassus*, dicte ut:

Pingvis venter, ein dicker
Bauch.

b *Pingvis*, idem quod ru-
dis, ut: *Pingviorum rusticorum*
litera. Colum. 1. 9. 14.

Pingve ingenium. Ovid.

c *Toga pingvis* pro crassa.

d *Pingvi Minerva*, vide
Minerva.

e *Pingvis venter* non gigni-
sensum tenuem, *Παχέα γαστήρ*
Prov. admo-
net luxu corporis hebetescere men-
tis aciem. Erasim.

f *Pingvi mensura*, pro eo,
quod erat assatum & largiter. id.

Pingviter, Adv. fett/feist. Col.

b *Pingvius*, idem quod

plenus, latius, & crassius. 1. 14. §

1. ff. de except. rei. jud.

Pingvitas inis, f. idem quod

pingvedo, Fertigfeit. Varr. 3.

de Rust. c. 9.

b *Laborare nimia pingue-
tudine*, gar zu grob seyn. Quin-
til. c. 11.

Pinifer a um, pinum ferens, ut:
Pinifer mons, in quo crescunt
pinus. Virg. 10. Aen.

Pinna e, f. proprie penna est, quae
pluma, i. e. mollior, penna non
est, eine Flügel/Feder/Spur-
le/ grobe Feder/ Kiel. Varr. 7.
Rust.

b *Pinnae sunt*, quibus in-
natant pisces, & quarum admi-
niculis, veluti remis, innatando
utuntur, die Flossfedern. Plin-
ius. 9. c. 20.

c *Pinna*, acutum quiddam
significat, unde & *pinna muro-
rum*, i. e. summities. Liv. 10.
Maced.

d *Pinna*, concha genus.
Plin. 9. c. 42.

e *Pinna*, in galeis gladi-
orum. Liv. 1. 6.

f *Pinna rotarum*, idem
quod *haustra*, die Schaufel
an dem Mühl-Rade. Zehn.

Pinnaculum ii, n. fastigium &
summitas aedificii, in acumen
tendentis; sive quod veteres
pinnam acutum dicebant, sive
quod pinnaculis addi pinna
consuevit, quae facili motu
ventorum indicet statum: quod
genus vulgo nunc penniculus
dicimus. Sipont.

Pinnatus a um, quod pinnae ha-
bet. Cic. 2. Tusc.

b *Pin-*

b *Pinnatus*, Cupido, h. e.
alatus. id. 3. nat. deor.

c *Pinnatus fulgor*. Plinius.
37. c. 7.

Pinniger a um, ut: *Piscis pinni-
ger*. Ovid. 13. Met.

Pinniraptus, gladiator, qui pin-
nam, i. e. galeae summitatem ad-
versario rapiebat. Juven.

Pinnophylax, pinnae custos, sive
comes in capiendâ escâ. Cic.
3. Fin.

Pinnotheres, *πιννότερες* vel *πιν-
νοτμή*, idem quod *piscis* est, ad
canceri formam accedens (ut
ajunt) & cum pinna degit,
ejusque concha apertionem ob-
servat, foris assidens aperta &
biant, donec aliquis pisciculus
accedat, qui ab ipsis capi possit;
tunc carnem pinna mordens,
eam de captura monet, unaque
in resudinem intrat; ea con-
cham claudit, sic praeda intra
suam munitionem recepta si-
mul vescuntur. Aristot. hist.
anim. 5. 15. Plin. 9. c. 42.

Pinnulae, f. parva penna vel pin-
na. Colum.

b *Pinnula*, quâ innatant
piscis. Plin. 9. 57.

c *Pinnula*, summa pars au-
ris, ab acumine dicta.

Pinsito as, are, Frequent. a *pinso*
pinis quidam probant ex Plau-
to in Asin. qui polentam pin-
siant: cum ibi legatur, pran-
siant.

Pisium ii, n. palatium Roma-

ad portam Collatinam, quæ &
ob id porta Pintiana dicta est.
Alex. 4. c. 16.

Pinso as, are, idem quod
Pinso is, *pinſui*, *pinſum* & *pinſi-
tum* (apud Colum.) & *pin-
sum* (apud Vitruv. isepius)
pinſere, est pilo tundere, vel mo-
lis frangere, mahlen/ schroten/
zerstoſſen.

c *Pinſere*, pro panem face-
re, Brot backen.

c *O Jane*, a tergo quem nul-
la ciconia pinſit, i. e. tundit & per-
cussit, h. e. irridet. Pers. Sat.

Pinſor oris, m. qui in Pila fra-
mentum comminuit, ponitur pro
pistore. Varr.

Pinta e, mensura genus, quâ dua-
bus cheopinis apud nos constat.
Bud. 1. 5. de aff.

Pinus is, f. tam quarte, quam se-
cundæ declinationis, arbor no-
ta, cujus diversa species, Kien-
Holz / Kieffer- oder Kien-
Baum/ Harz-Baum/ Föhren-
Holz. Matthioli. Schröd.

Pio as, are, colere, purgare, sa-
tisfacere, ehren/ versöhnen/
stillen/ ut: *Ubi pietas pieta-
tem*. Plaut. Asin.

b *Et culpam miserorum*
morte piabunt. Virg. 2. Aen.

c *Aras piare thure*. Pro-
pertius.

d *Piare* pro contaminare
& polluere ponitur. For. Rom.

c *Piare*, *piè amare*, in-
quit Nonius,

Pipa-

Pipatio, clamor plorantis linguā Oseorum. Fest.

Piper eris, n. Arabicè fulfel, silfel, Pfeffer / est vel rotundum vel longum, macropiper; Illud est vel album, vel nigrum; hoc vel Orientale, vel Occidentale rotundum, crescit in Malavar, ac finitimis Insulis Java, Sunda, &c. fructusq; est planta cujusdam, quā arboribus instar convoluti circumducitur. Schröd.

b Piper, arbuscula, fructum ferens sibi cognominem. Seritur ad radices arborum, ut suis viticulis eas complecti & scandere possit, foliis raris, mali Assyrii, sed minoribus, acutis, virentibus, gustu acris. Fructus racematim cohaeret instar uvarum labrusca, sed minor, virens, donec siccetur. Decerptum sub ferventi sole in tegetibus palmeis torretur, quoad nigrescat & rugosum evadat. vide Matthiol. ad Diosc. l. 2. c. 153.

c Piper Æthiopicum, & gyptischer Pfeffer. Matthiol.

d Piper Indicum, vide Siliquastrum.

c Cui multum est piperis, etiam oleribus immiscet, Prover. notat, cui rei cujuspiam largior adest copia, eā profusius utatur licet. Erasim.

Piperatus a um, ut: Piperatum vinum, quod pipere & melle conditum est. Columell.

Piperitis, herba, vide Lepidium. Piphallis, πῖφαλλίς, avis, alauda. Martin.

Pipilo as, are, dicitur passer, wie ein Sperling schreyen. Catul. b Pipilare, pro resonare. Esa. 14.

Pipio onis, pullus columba, eine junge Taube. Martin.

Pipio is, i vi, itum, ire, proprie dicuntur pulli gallinacei, pipasen / ut: Die unde vice simo animadvertat, an pulli rostelis ova percuiderint, & auscultetur, si pipiant. Colum. l. 8. c. 5.

Pipito as, Frequ. ex pipo as. Pipo as, are, dicuntur gallinae, ut: Mugit bos, orvis balat, equi binnunt, gallina pipat. Non.

b Oseorum linguā fuit ejulabundè cōverti. Fest. Calep. Pipra a, f. πῖπρα, avis. Arist. l. 9. c. 1. Animal.

Pipulum i, & pipulus, convicium, ein Schmäh-Wort / à pipatu gallinarū dixit Plautus. Nonius.

b Clamor querentis, à sono. Lex. Angl.

Piræus (vel Pyræus, πειραιῆς) Athenarum portus &emporium, quadringentarum navium capax. Strab.

Piræus a um, ad Piræum pertinet. Ovid. 6. Metam.

Pirarium (vel Pyrrarium) ii, n. locus pyris consitus, vel locus, ubi reponuntur pira, (pyra.) Martin.

Pirata a, m. qui maria latrociniis infestat, ab eo dictus, quod tentet & exploret insidiis, à πειράω, tento, ein See-Räuber / Schiff- oder Meer-Räuber.

b Pirata, nomen latronis, qui primus infestavit mare: quo omnes spoliatores & praedones pirata dicti sunt. For. R.

Piraterium ii, n. habitaculum piratarum.

Piratica a, f. See- oder Meer-Räuberch, ut: Piraticam agredi, sich auff die See-Räuberch begeben. Curt. 34.

Piraticus a um, quod ad piratam pertinet. Cic. 7. Verr.

Pirithous i, m. Ixionis filius, non ex Nube, sed ex conjuge, fuit Rex Lapitharum: qui cum ad inferos cum Theseo descendisset, à Cerbero cane tricipite devoratus poetis fingitur. Senec. Herc. fur.

Pirum vide Pyrum.

Pisæ arum, f. civitas Thuscia, à qua Pisani dicuntur. Lucan.

Pisander i, m. filius fuit Bellerophonis. Homer.

b Pisandro timidior. Prov.

dicebatur olim immodicè formidulosos. Ajunt enim Pisandrum hunc fuisse prodigiosa timideitate, adeo, ut anxius esset, ne suam ipsius animam alicubi videret, quæsa virum reliquisset. Idem videtur esse cum illo Cicero, qui umbram suam metueret.

Pisani & Pisatiles appellat. Nævius Pantaleontem, è Pisis oriundum Tyrannum: quum aliqui inde profecti nunc Pisani dicantur. Festus.

Pisania a, f. locus pisis consitus. Martin.

Pisarenis, qui Pisaurum civitatem habitat. Cic. de Orat.

Piscaria a, f. locus, in quo pisces venduntur. ut: Nullus in piscariis piscis erat. Varro.

b Vestigal pisciarum. l. 17 ff de V.S.

Piscarius a um, idem quod piscatorius, ut: Hamus piscarius. Plaut. Stich.

b Piscaria copia, abundantia piscium. id. Calp.

Piscarius ii, m. qui pisces vendit, ein Fischhändler / Fischmenger. Varr.

Piscatio onis, f. captura piscium, piscationis vocabulo hostilis direptio & captivatio exprimitur. Amos. 4. v. 2. Glass.

Piscator oris, m. qui piscatur, ein Fischer. Ter. Eunuch.

Piscator ietus sapiet, Prov. mit Schaden wird man klug.

Erasmus.

b Piscatoris vox Jerem. 16. v. 16. notat hostem & diroptorem.

c Piscatores hominum dicuntur Apostoli. Matth. 4. v. 19. Marc. l. v. 17. Luc. 5. v. 10.

Piscatoria a, f. est ratio acquirendi victum periculosior, ex aquis vel

vel naturalibus, vel arte collectis. Oecon, Marq.

Piscatorius a um, quod ad piscatorem pertinet, ut: Piscatoria navis, ein Fischer-Nacher / Fischer-Kahn. Cic. 2. Civil.

Piscatrix icis, f. ut: Nec minor solertia rana, quae piscatrix vocatur. Plin. 9. c. 4.

Piscatus us, m. piscatio, actus piscandi. Plin.

b Piscatus, meo animo, tibi est taciturnitatis. Hor.
hodie venit bonus, meum balteus hastu hunc eine gute Fische-reich gehabt / heu: ist dies wol gongem. Plaut. Bacc.

Pisciculus i, m. Dimin. ein Fischlein. Ter. And.

Piscina a, f. Lacus vel stagnum, in quo vivi conservantur pisces, ein Teich / Fischhalter / Weiher. Varro. l. 1. in princ. ff. de fonte.

b Piscina, vocantur omnes aquae sive frigida, sive calida, collectae ad natandum: quod in piscinis pisces natare soleant, Cic. Plin. jun. epist. 6. lib. 5.

c Piscina pecorum, ut: Vastacisteria hominibus, piscinaeque pecoribus instruuntur colligenda aqua tandem pluviali. Colum. l. 1. c. 5.

d Piscina etiam dicuntur vasa lignea ampliora ad tenendam aquam. Plin.

Piscinalise, c. quod ad piscinam pertinet. Pallad.

Piscinarius a um, qui loca pisci-

buis referta habet, vel qui piscinis delectatur. Cic.

Piscis is, m. est bestia aquatilis, habens pinnae, ein Fisch / ut: Capere pisces hamo, Fische mit dem Angel fahen. de Senect.

Pisces generant ova, die Fische leichen. Cic. 2. de nat. deor.

b Magis mutus quam piscis, dicitur, qui vehementer est infacundus; item, qui immodice exactus, molestus. Erasim.

d Sanior pisce, i. e. omnino sanus. Pisces enim morbos non sentire vulgo creduntur. Erasim. At dissentit Aristoteles.

e Piscis primum a capite frangit, Prov. Wenn das Haupt bruch ist / so trauern alle Glieder. Erasim.

f Nullus malus magnus piscis, Proverb. dici solitum in homines praegrandi quidem corpore, ceterum ingenio nullo.

g Aut piscem olet, aut florem, Proverb. dictum in cum, qui bene oleret, idem.

h Piscem natare doces, perinde est, ac si dicas, doctum doces. idem.

i Piscis sale. Prov. de re absurda & incredibili; nec enim verisimile est, pisces, in mari agentes, opus habere sale. id.

k Piscis repositus. Proverb. ad-

adversus eos, qui nihil servant in usum posterum. Nam pisces olim in deliciis erant. Et prudentius est, e cibis semper aliquid habere sepositum, quo subitum excipiat hospitem.

l Pisces magni parvulos comedunt, i. e. tenuiores opulentorum injuriis sunt expositi.

m Pisces, pro signo caelesti. Colum. 11. c. 2.

n Piscis, musculus a Fingura appellatur, qui cubitum flectit. Vesling.

Piscor aris, aris, est piscibus insidiari, fischen / ut: Retia in piscando durantia.

b Piscari in aere, ungeschichte und unnütze Sache für haben / it. vergeblich sich bemühen. Asin. 1. 1. 86. Erasim.

c Piscari in aqua turbida dicuntur, qui, dum alii rixantur, ipsi sibi & suis consulunt commodis; quosq. nihil moratur, sed potius juvant, aliorum incommoda, im trüben Wasser fischen

Piscosus a um, ut: Piscosus annis, in quo piscari facile est. Ovid. 3. Fast.

b Piscosus, piscibus plenus, voll Fisch. Martial.

Pisculentus a um, Fischreicher / ut: Locus pisculentus, ein Fischreicher Ort. Caro.

Pachynus omnibus mari nantibus pisculentissimus Sol. 219.

Pisidae arum, antea Solymi vocati, a Solymo, Jois & Cha-

lena filio: Populus est Barbarus, iuxta Aspendam & Ciliciam habitans. Stephan.

Piso is, ere, significare putatur Budaeo, quod Graecis πλίσσιν, h. e. purgare, decorticare, condere.

Piso as, are, id. Var. 1. Rust. c. 33.

Pisones, Nobiles Romani, ex Numma Pompilii familia, sic dicti vel à piso, ut à lente Lentuli, vel à pisendo, ut Plinius censet.

Pison quiddam veneni: quod clam inest nardo. Calepin.

Pissa, πλάρα dicitur pix.

Pissago, pix liquida. Martin.

Pissasphaltum i, n. idq. nativum

describitur a Dioscoride, quod nascatur in Apollonia Epirotarum; item quod ex Ceramniis montibus devolvatur, & impetu fluminis raptum rursus aestu in litus expuatur, ibiq. concreascit. Hac ratione nihil aliud esse videtur, quam ασφαλτος. Schröd.

b Facilitium, est compositum quid, seu mixtura ex pice ac bitumine, (unde & nomen accepit,) videturque id esse, quod nostrates ασφαλτος vocitant, seu bitumen judaicum. idem.

c Sunt, qui Pissasphaltum mummā Arabum dicunt. idem.

Pisselaon oleum, quod ex pice fit. Plin. 24. c. 5.

Pisloceros melligenis genus, ex pice, sive gummi, sive resina mixtum id. 11. c. 7.

SECTIO III. P Pi-

Pistacea, arbor est Indica Terebinthosimilis, nascitur in Persia, Arabia, Syria, India, Quin & Italia indigena facta est.

Pistacium, notat fructum, (Pimper-Nußlein) sunt nucleoli duplici vestiti putamine. Schröderus.

Pistana a, f. herba ex ulvarum genere.

Pistheus a um, πισθος, ad fidem faciendam aptus; est etiam fidelis, cui fidere possis, integer.

b **Pistica** nardus, i. e. non adulterata commixtione aliarum rerum. idem.

Pistillum i, n. instrumentum, quo in mortario quadam tunduntur, ein Stößel oder Stemmpfel im Mörschel. Plaut. Aul.

b **Pistilli** circumvolutio, Proverb. ubi quis semper idem agitat, neq. quicquam tamen explicat. Erasmus.

c **Pistillo** nudior, Proverb. de vehementer tenuis. id.

d **Pistillo** calvior. Proverb. de magnopere glabris. idem.

e **Pistillo** retusius, Proverb. pro eo, quod est minimè acutum. idem.

Pistillus i, m. idem quod pistillum. Virgil.

Pistis, πισις, fides, persuasio.

b **Pistis**, genus aromatis. Martin.

Pistologia a, f. herba, & quidem cum aliquo, mit einem in glei. species Aristolochis, Matthiol, chem. Elend schweben. 2. de Oran.

in Dioscor. l. 3. c. 4. suspicatur, clematim fortasse pistologiam esse, sic à Plinio vocata l. 25. c. 8. quod & ipsa puerperis commendetur.

Pistor oris, m. qui frumenta contundebat pilis; nunc dicitur, qui panem facit, ein Becker. Plin. 18. c. 11.

Pistor dulciarius, ein Pfesfer = Röchler / Reb = Röchler. Martial.

Pistoricus a um, quod ad pistorum pertinet.

Pistorius a um, idem, ut: Pistoria ars, das Becker = Handwerk. Plin.

Pistrilla e, f. Dimin. à pistrina. Terent. Adelph.

Pistrina a, f. idem quod pistrinum. Plin.

Pistrinarius ii, m. pistrini custos vel exercitor. l. 1. §. 9. ff. de posit.

Pistrinensis e, c. quod ad pistrinum pertinet, ut: Pistrinensis iumenta. Svet. in Calig.

Pistrinum i, m. dicitur locus, in quo panis pistrur, eine Mühl / Mōß. Mühl / Translatè sumitur pro ergastulo; Germanis ein Zucht-Haus / ut: Verberibus casum te in pistrinum dedam, ich wil dich wol abschmieren / und in ein Zucht-Haus thun. Ter. And. 1, 2, 27.

b **Vivere in eodem pistrino**

cum aliquo, mit einem in glei. chem. Elend schweben. 2. de Oran.

Pistris is, f. nomen navis. Virg. 5. Aen.

b **Pistris**, sedus caeleste. Dicitur & cetus, & pistris.

Pistris is, f. eine Beckerin.

b **Pistris**, piscis marinus, alias cetus. Cic. in Arat.

c **Pistris**, sedus caeleste al. Pistris.

Pistula a, f. das Aufsplaken, welches ungeleschte Ralcksteinlein in den Ziegeln oder gerüchten Wänden verur-sachen. Vitruv. l. 7. c. 2.

Pistura a, f. pistris artificium & ratio, Backung / Becker-Handwerk. Plin. 18. c. 10.

Pistus, panis genus. Martin.

Pisum i, n. genus leguminis, ein Erbse / pisum majus, grosse

Wälsche / Garten- od Stengel-Erbse / pisum minus, Feld-Erbse / kleine Erbse. Matth.

Pithecium, deformem mulierem vocat Plaut. in Milon.

Pithecus i, m. πιθηκος, simia, unde Insula, ubi simiarum naturalis seu dulcis, si de non maxima copia, Pithecina sive naturalis humiditas degenerans, sc. Pithecusa dicta sunt. Plin.

Pitheus a um, vel

Pitheus a um, ad Pitheam, fit est morbus ex pituita vitiosa oritur Pelopsi, qui cum Træzenus. Tum stupor mentis per Mene fratre, urbem Træzena condidit, spectans. Ovid. Epist.

Pitho, f. mulier flexanima illa

dicendi præs, quam Ennius Svadam, Quintilianus persuadendi deam, Horatius Svadelam, & poetica mella. Cicer.

to Leporem, vocant, For. R.

Pithœgia, festum Bacchicum, apud Græcos, dictum à doli-
orum apertione. Tunc commune convivium erat, à quo neq. servi neq. mercenarii arcebantur. Puitarch.

Pithogastus, cui doliaris venter, instar dolii, ein Dickbauch. Martin.

Pitasso as, are, modicè vel paulatim degustare, ein wenig kosten / schmecken / nöpffen. Terent.

Pittacium ii, n. pro m. icopano accipi solet, qui aliquo medicamento illitus, modo prae cordiis, modo capiti dolenti imponi solet, ad mitigandum cruciatum, ein Pflaster-Zuch-Binde. Cels.

Pituita a, f. (penult ancipiti) len-
ta humiditas, zעה un schleimige Feuchtigheit / ut: Lenae pituita stomacho fert tumultum, Horat.

b **Pituita**, est qualibet sive naturalis seu dulcis, si de non naturalis humiditas degenerans, sc. ab illa, f. sua natura, f. per alterius humoris admixtionem. Deinde Pitheus a um, ad Pitheam, fit est morbus ex pituita vitiosa oritur Pelopsi, qui cum Træzenus. Tum stupor mentis per Mene fratre, urbem Træzena condidit, spectans. Ovid. Epist.

Pitho, f. mulier flexanima illa

dicendi præs, quam Ennius Svadam, Quintilianus persuadendi deam, Horatius Svadelam, & poetica mella. Cicer.

to Leporem, vocant, For. R.

la, quæ in ephippio ossis sphenoidis reposita, das Rotz und Schleim Drüßlein Vesling
b Pituitaria herba, vide Staphisagria.

Pituitosus a um, idem quod phlegmaticus, roziget/schleimigt. Cicero,

Pityis, πῖτις, pinea, resina pinea, it: fructus pini aut picea. Diosc.

Pityisma atis, genus exercitationis maxime quidem velox, sed citra intentionem & violentiam. Galen.

Pitylus, sonus, qui editur, cum secantur maria tonsis, i.e. cum remis impellitur aqua. Martin.

Pityocampæ, vermes sive eruca, in pinu arbore nascentes. Plin. 22. c. 2.

Pityonices dicitur, qui est victor in ludis Græcia, in quibus victores donabatur pinu. Quidam scribunt Pithyonices.

Pityrias, genus panis est, cui nihil furfuris ademtum est, Domperntel. Galen.

Pityriasis vide Porrigio.

Pityron, πῖτρον, furfur, Kleinen.

Pityisma atis, n. quidam volunt esse de arbore pina fabricatum.

b Pitysmata sunt, quæ ex motus mens generosa capit. Ovid. poculis in pavimentum alidantur, ut resonent. Martin.

Pityronis, herba inter chamæpites fit, id nosmet indicare placabilius tyos notas appellationes. id.

Pityulla species tithymalli, quia erfahren wird / ist besser / dient pinum figura sua representat. mehr zu Versöhnung / tan eher außgesöhnet werden / wenn wirs selbst

Pius a um, idem quod religiosus, from / Gottesfürchtig / ut: Iste tu pauper es, cum nimis sancte pius, derentwegen bistu ein armer Stümpler / weil du so gar gewisschafftig bist. Rud. 4, 7, 8.

b Pium & pradicum ingentum, ein frommes und züchtiges Gemüth. Terent.

c Pia preces, andächtiges Gebet. Liv.

Pix, est pars resinosa ex accensis radis, Bsch. Ruell. Schröd.

b Cælum pice nigrius, Betschwarge Wolcken. Ovid.

c Pix radulana, quæ radula instrumento navigis deraditur, Martin.

d Pix sicca, Palimpissa, pix naturalis, quod navibus picandis adhibeatur, non quod a navibus maritimis derasa sit, quippe hac appellatur Zopissa. Schröd.

e Pix Græca, vide Colophoniam.

Placabilis e, c. quod facile placatur, agvus, exorabilis, versöhnlich / verträglich / ut: Præbere se placabilem alicui. Cic. ad Att.

Quod quisque est major, magis est placabilis ira; Et faciles tur, ut resonent. Martin.

Quod ipsa ex aliis auditura sit, id nosmet indicare placabilius est, was sie sonst von andern

erfahren wird / ist besser / dient mehr zu Versöhnung / tan eher außgesöhnet werden / wenn wirs selbst

selbst offebahren. Phor. 5, 2, 68.

Placabilitas atis, f. Sanftmuth / Lindigkeit / Versöhnlichkeit / ut: Nihil magno & praelaro viro dignius placabilitate atque clementia. Cic. 1. Off.

Placas, crustas Græci vocant massasque auri, in tabella formam congestas.

Placamen inis, n. sive

Placamentum ii, n. quo quis placatur, ein Sühn-Opfer / eine Versöhnung. Liv. 7. Urb. Tacit. 1. 15.

Placare, Adv. sine perturbatione, ohne Ungedult und Schrecken / ut: Omnia humana placare & humane feramus. Cic. 6. Epist.

Placatio, onis, f. Versöhnung / Befriedigung / ut: Sed omnis ejusmodi perturbatio animi placatione abluatur. Cic. 4. Tusc.

Placenta a, f. libum farinaceum, quod sit ex farina siliginea, caesio & melle, dicta vel, quod nobis placeat, vel quod ea solerent deos placare, vel à Græco πλάττω, i. e. tabula, Kuchen.

b Placenta frixa, Pfannkuchen.

c Placenta obelias sive versatilis, Spieß-Kuchen. Zehn.

d Placenta uterina, vide secundina.

Placentinus a um, ad Placentiam urbem Italia spectans. Plin. Cic.

Placeo, es, placui, placitum, place-

re est gratum esse, gefallen / ut: Placet ille meus mihi mendiculus, suus Rex Regina placet. Such. 1, 2, 76.

b Placet mihi, ich sehe es für gut an. 1. 4. ep. 2.

Non placet mihi, es gefällt mir nicht. Corn. 109.

c Placere sibi, est gloriari, efferri, ut: Cura tibi placendi est.

13. Metam. 64.

d Ego, (ut, quemadmodum sentio, loquar) nunquam mihi minus, quam hesterno die placui. 2. de Orat.

e Placere est blandiri, ut: Laudo, ineptis meis placuisse. Tacitus.

Placiada, incolæ vici cujusdam Attica regionis, apud quos moris erat, ut qui fuisset in adulterio deprehensus, ignominiosas daret pœnas; unde Placiada Proverb. pro deprehensus adulteris contumeliose, sicut mentur, tractatis. Erasim.

Placide, Adv. quietè, sine tumultu, gedültig / still / ut: Dolorem placide sedatèque ferre, sein Betrübnis in Stille und Gedult vertragen. Cic.

Logit placide sedateque, id.

Placiditas atis, f. tranquillitas, lenitas. Varro, it. Gell. 13. c. 21.

Placidus a um, est mitis, sedatus, sanftmüthig / ut: Placidum

aliquem reddere, einen gediegen machen / gedültig machen. pro Cecin. XI.

b Dies placidus & serenus,
ein stiller und heiderer Tag. Plin.
Epist.

c Deus placidus. Ovid. 4.
Trist.

d Mare stat placidum.
Virg. Eclog.

e Mors placida, ein sanff-
ter Tod. Virg. 6. Aen.

Placitis, πλακίτις, Cadmia spe-
cies. Schröd.

Placito as, are, Freqvent. a placeo.
Plaut. Bacch.

Placitum i, n. decretum, quod,
quæ decreta sunt, ea sic senatus,
vel maioribus placuisse viden-
tur, Saksung/ Schluß.

b Placitum, pro qualibet
conventionem & pactionem usurpa-
tur. l. 10. C. de contrah. empt.

Placitus aum, quod placuit, ut:
Placitum est mihi, ut eum mit-
terem, ich habes für gut an-
gesehen/ ihn abzufertigen. Cic.

Placo as, are, est mitem facere,
versöhnen/ ut: Placari animo
in aliquem. Corn. 481.

Placare aliquem alicui, ei-
nem mit dem andern versöhnen.
lib. 13. l.

b Qui ex numero civium
dementia aliqua depravati hostes
patria semel esse ceperunt, eos cum
a pernicie Reipubl. repuleris, ne-
que coercere, neque beneficio pla-
care possis. IV. Catil. XI.

c Placare pro gratias age-
re. Horat.

Pladapotis, πλαδαποτίς Pladara-

tes, sunt mollia, veluti sorpora
vetusta, & maxime decolora,
palpebrarum parte interna,
nondum aspredinem habentia.
Galen.

Plados, πλαδός, est superflua,
sive nimia humiditas. Hip.

Plaga a, f. priore prod. πλαγή
percussio, vulnus, ein Schlag/
Streich / ut: Plagas pati,
Schläge vertragen.

Plagam ferre. Virg. 10. Aen.

b Plaga, pro homine plaga
affecto. Lev. 13. 4. Glass. Phil. Sacr.

c Plaga, incisio arboris. Plin.
12. l. 25.

Plaga priore brevi, terra vel mun-
di spaciū notat, ut: Plaga
terrarum optimis comparanda,
nullis posthabenda frugum co-
pia, eines der fruchtbarsten
Länder. Solin. 487.

Plagæ arum, priore correpta re-
tia dicuntur rariora, ad ca-
piendas feras, das grobe Wild-
garn/ ut: Plagis nexilibus am-
bire sylvas. Ovid. 2. Metam.

Cælestes plaga. Ovid. 12.
Metam.

Plaga, tapetes vel tapetia.
Græcè dicuntur, stragula Latine,
Nonius.

Plagialon, tibia genus ex loto.
Alex. 4. c. 17.

Plagiarus ii, m. non iam eum si-
gnificat, qui subripit servos a-
lienos, quod putavit Accursius,
quàm eum, qui liberum homi-
nem emit, quem scit esse libe-
rum.

rum, & qui liberum esse sciens
vendit, aut eo utitur, quasi
servo. l. 1. ff. ad leg. Flav. de
plagiar.

b Plagiarium, Martialis ap-
pellat, furem librorum suorum,
quia illos tanquam suos teneat in
servitutem.

Plagiator oris, m. qui plagas in-
fert. Hieronym.

Plagiasmus, πλαζασμός, obli-
quatio, cum vel ab aliquo ca-
su incipimus, vel a recto or-
dientes complures obliquos sub-
iicimus. Martin.

Plagiger aum, ad ferendas pla-
gas, quasi natus. Plaut.

Plagio as, are, plagium committo-
re. Martin.

Plagipatida, qui plagas patitur:
vox joco ficta. idem.

Plagium ii, n. est plaga, vel dolor,
qui parentibus vel dominis in-
fertur, de subreptione filiorum,
vel servorum ab ipsis plagia-
riis, Menschen-Diebstahl. l. 1.
§. 2. ff. de re militar. l. penult.
§. 1. ff. ad leg. Fab.

Plagosus aum, plagis plenus, ut:
Plagosa crura. Apul.

b Plagosus dicitur, qui se-
pe plagas infert. Horat.

Plagula a, f. Diminut. stragulum,
vela sunt. Turnebo l. 1. c. 29.

Plagula, vela sunt & textilia,
quibus lectica & lecti intende-
bantur, aut involuebantur, ut
apud Tranquillum in Tiro.

b Plagulas inter muliebre

vestes recenset Ulpianus. l. 73. ff.
de auro argent.

Plagusia, genus piscis. Plaut. Rud.
Turneb. l. 17. c. 22. ex concha-
rum genere censet esse.

Planarius a um, ut: Planaria co-
gnitio, quæ de plano suscipitur
extra tribunalis ascensum. l. 4.
C. de Dilat.

b Planarii confictus apud
Marcellinum l. 19. qui ex plano
solo sunt, non in montibus.

Planca a, f. tabula plana, a pla-
nitie ita appellata, brevis/ fla-
che Dielet/ h. e. Bländen.
Plin. 8. c. 43.

Planctus us, m. lamentatio cum
pectoris percussione, ictu femo-
rum, manuum, pedum supple-
sione, evulsione crinium, alijsq;
multitudinis imperita ineptis,
animi dolorem indicantibus,
grosse Klage/ Leid. Beschrey/
ut: Immensus planctus resonat
per urbes. Senec. Herc. Oetheo.

Plancus i, qui supra modum pla-
nis pedibus est, inquit Festus,
qui pedes imos graciles habet,
planosque equaliter, quasi ta-
bellas, quæ planca vocantur.

Plane, Adv. idem quod aperit,
clare, offentlich/ ut: Planè ali-
quid facere, etiam in rechte
Ernst thun. pro S. R. XVI.

b Planè ita faciunt, ut me
diligant. Lib. 6. Ep. 12. & 13.

c Planè etiam atq; etiam
rogare. l. 5. 12.

d Rem, quæ in iudicium
P 4

venit, planè videre, die Sache darumb der Streit ist/ wol inne haben. pro Mil. III.

e Planè, idem quod certè, fürwar/ gewis/ plan/ ut: Ad restim mihi quidem res rediit planissimè. Phorm. 4. 4. 5.

f Planè, deutlich. Cic. 2. fin. Planeta a. m. stella errans, Irre-Stern/ Planet. Planeta sunt, qui in inferioribus cæli partibus moventur, diversumq; situm, tum à se invicem, tum à stellis fixis obtinent. Physica, it. Theoric.

b Planeta, vestis sacerdotis dici videtur, quod sit ex planis plagulis confuta. Martin.

Planetarius ii, m. Augustino, qui in natales hominum inquirat, & de vita eventis iudicat, ex Planetarum maximè aspectu divinans.

Plango is, planxi, planctum, plangere, tundere vel percutere, schlagen/ ut: Fluctus plangentes saxa. Lucret.

b Plangere est deplorare, über laut weinen/ ut: Plangunt sua damna coloni. Stat. II. Theb.

c Plangere est lugere, ut Funera alicujus plangere. id. 12. Theban.

Plangonium ii, n. unguentigenus. Martin.

Plangor oris, m. pro percussione, ut. Sonitus plangoris. Catul.

b Plangor pro planctu & vociferatione. Cic. 2. Philip.

Planiloquus a um, qui planè & aperte dicit, quod sentit & libere. Plaut. Truc.

Planimetria a, f. est ratio mensurandi figuram planam Geomet. Geodæf. Margar.

Planipedia a, f. Comœdia species, dicta ob humilitatem argumenti ejus, ac vilitatem actorum, qui non cothurno aut socco utuntur in scena aut pulpito, sed plano pede, vel ideo, quod non ea negotia continet, quæ personarum, inturribus aut in coenaculis habitantium, sunt, sed in plano & humili loco. Martin.

Planipes Edis, o. pedes planos habens, Diomedes mimum (ein Varsüßer/ Gaudler) exponit, unde Comœdia genus planipedia dicebatur, quod actores planis pedibus, i. e. nudis proscenia introirent. Calepin.

Planisphaerium ii, n. (vox hybrida eaque nova) est instrumentum Astronomicum, lineas, circulos & stellas, &c. in formâ planâ exhibens: Tale edidit Jacobus Bartschius. It. Isaacus Habrecht/ sub titulo Planiglobii cœlestis & terrestis. Argentorati, anno 1628.

Planities ei, f. loci aequalitas sive complanatio, eine Ebne/ Breite/ Flaches Feld/ ut: Duum millium planities castra Romana ab Hernicis dirimebat. Liv. 7. Urb.

Plantitudo inis, f. idem quod Plantanimans tis, imperfectum animal, tanquam partim plantis Columel. 4. c. 30.

Plano as, are, unde composita complanare, explanare.

Planta a, f. tota superficies pedis inferior cum digitis, die ganze Fußsohlen/ ut: Tremulus insistere plantis. Juvenal.

b Planta, corpus vegetabile, ein Erd-Gewächß. Physic.

c Planta, de arboribus dicitur ea, quæ transferendi gratia, vel de arboribus rapta, ut ait Servius, vel ex seminibus est orta. Georg.

d Planta, semina olerum, quia plana sunt: & appellantur etiam ex simili planta nostrorum pedum.

e Planta si Deo tribuatur, Ecclesia ejus credentes intelliguntur. Esa. 5. 7. c. 60. 3. Ezech. 4. 29.

f Planta leonis, vide Alchimilla.

Plantago inis, f. herba, Wegerich/ Plantago major, grosser oder rother Wegerich. Plin. l. 25. c. 8.

b Plantago media, mittel oder breiter Wegerich.

c Plantago longa, vulgò lanceolata, kleiner oder spitziger Wegerich.

d Plantago aquatica, Wasser-Wegerich. Matthiol.

e Plantago Alpina, vide Alisma.

Plantanimal is, n. vel

Plantanimans tis, imperfectum animal, tanquam partim

planta, partim animal.

Plantaris e, c. quod est planta pedis; sive quod pertinet ad plantam pedis. Stat. 1. Teb.

b Plantaris ad plantam terra pertinet, ut: Plantaria

olera. Juvenal.

Plantarium ii, n. ipsa planta in terra nata, quæ cum radicibus transfertur de uno loco ad alium. Serv. 2. Georg.

b Plantarium, plantarum locus, Pflanzen-Garte. Plin.

l. 13. c. 4.

Plantarius a um, ad plantam pertinet. Colum. 5. c. 9.

Plantatio onis, f. Pflanzung/ Zweigung. Plin. 21. c. 4.

Plantiger a um, plantas gerens, ut: Plantigera arbores. idem.

Planto as, are, serere, zweigen/ pflanzen/ ut: Hoc modo plantantur punice arbores. id. 17.

Planula a, f. instrumentum fabrilè, quo assamentum fabricatur & poliuntur, ein Schlicht-Hobel. Martin.

Planus a um, priore producta, dicitur, cujus figura est aequalis, eben/ gleich/ flach/ ut: Planum solum, die ebene Erden. Plin.

b Planus, idem quod apertus, manifestus, ut: Planum aliquid facere, etwas erweisen und darthun. pro Cecin. XXXIII. pro S. R. XVI.

c *Faciam ego hanc rem confici solet*, usurpavit Persius planam tibi, ich wil dir diese Sache endes. Rudent. 4, 4, 88.

d *Planus locus opponitur edito*, unde apud Ciclos (de vel plano) pro eo, quod est non in tribunali, (quod editoris loci esse solet,) aliquid statuere, sed planitie pavimenti jus dicere. l. 1. ff. de constit. princip.

De plano peti, opponitur causse cognitionem pro tribunali desiderare, vel decretum expescere. Schard.

e *Plani pedis adificium dicitur à Vitruvio ad differentiam concamerationis & hypogei*. l. 6. c. 10.

f *Planos pisces dicimus, qui superficiem planam, non rotundam, habent*.

g *Planus, priore correpta, πλάνος, i. e. deceptor, impostor, ut: Planus tibi crura fregit*. Proverb. De insigni impostore, qui fingens saepe crura sibi fractum multos irrisit, quorum in vehicula tollebat: tandem vero fracto crure, quasi luderet, neglectus est. vide Apol. de puer. Plasca, est bovis cauda saligine & sanguine delibuta. Martin. ex Arnob.

Plasma atis, n. figmentum, figurinum opus dicitur, quod formatum est.

b *Plasma*, pro quodam medicamento, quod ex rebus liquidis adjuvande vocis gratia

1. Satyr.

Plasmatio onis, f. pro formatione adhibetur in sacris.

Plasmo as, are, pro fingere, formare. vet. interp. bibl. usurp. 2. Reg. 19, 25. Job. 10, 8. Psal. 74, 17.

Plastes e, m. fictor, qui figlinam artem exercet, qui & figulus dicitur, ein Töpffer / Häßner, Cic.

b *Plastes de Deo dicitur* Esa. 45. v. 15.

Plastice es, f. fictoria vel figlina ars, quā imagines finguntur ex argilla, das Häßner- oder Töpffer-Handwerk. Plin. 35. c. 12.

Plasticus i, m. idem quod Plastes. Firmic. 7. c. 25.

Platalea, avis, vide Platea.

Platanetum i, n. locus Platanis consitus.

Plataninus a um, quod ex Platano est, ut: Platanum folium.

Platanista e, piscis in Gange Indiae fluvio nascent. Plin. 9, 15.

Platanistinos, pomi genus agaveum, qualitatibus ferme expers: itaq; contemnitur suisque projicitur. Galenus de alim. fac. 2. c. 21.

Platanon onis, m. idem quod Platanetum. Plin. epist.

Platanus i, f. aliquando quartæ, sed frequentius secundæ Declinationis, Arbor est latè spargens ramos, ein Ahornbaum. Plin. 12, c. 1.

b *Genialis platanus dicitur*, quod sub ea convivari veteribus mos esset. Ovid. 10. Met. Platea e, f. penultima indiff. est via in urbe latior, eine Strasse / Gasse. Terent. And.

b *Platea*, area in quam populus convenire solet. Lamprid. in Hellog.

c *Platea*, penultima correpta, avis, quam Cicero plateam vocat, lib. 2. de nat. deor. Est autem Pelecanus, vide Pelecanus.

Platice es, f. appellatur tractatus, quo universim ac pinguius imbuuntur rudes, informanturq; ut mox partiliter subternatur doctrina ratio. Cael. 19, 4. Platice, Adv. cui opponitur partiliter, ut: Sed interim platice: nam paulo post partiliter ostendemus rationem, &c. Firmic. 2. c. 16.

Platicus a um, ut: Platicus aspectus, novo, sed proprio tamen nomine appellari potest, sepositus, ac remotus, quin etiam latius aut latus, quod Græcis πλάτος, significat. For. Rom. c. 8. Platicus affectus & quidem in Astrologis est, quando ♄ in 10. gradu ♋, & ♀ in 20. vel 25. &c. gradu ♊ versatur; partilis vero ♂ est quando c. g. duo planeta in oppositis signis in eodem gradu, vel proxime inveniuntur.

Plato onis, m. Philosophus Atheniensis sub finem secunda fuit Monarchia, sic appellatus ab humerorum latitudine, vir unus totius Græcia facile doctissimus, princeps ingenii & doctrina, deus quasi quidam Philosophorum, & magister intelligendi, ac docendi. vide Plutar.

Platoni cum in cunis parvulo dormienti, apes in labellis consedisent, responsum est, singularem illum suavitatem orationis fore. Cic. 1. Divin.

b *Numeris Platonis obscurus*. Proverb. Hyperbole, quam usurpat M. Tullius in epistolis ad Atticum. l. 7. Enigma Oppiorum ex Velia, plane non intellexi. Est enim numero Platonis obscurus. Id ideo dictum, quod Plato Pythagoricis obscuras suam Philosophiam, ac velut nebulas quasdam offundit, præcipue in Timæo. Erasim.

c *Aut Plato philonissat, aut Philo platonissat*. Prov. torqueri poterit ad quosvis inter se vehementer similes. id. Platonice a um, quod ad Platonem pertinet, ut: Platonice Philosophi.

b *Platonice annus*, vide Annus. (l.) pag. 392. Platyceros, animal latius armatum cornibus, Thänen, Hirsch. Platycoria, πλατυκορία, pupilla dilatatio, est quando pupilla præ-

præter naturam, versus iridis
circulum ampliatur. Jonston.

Platyophthalmion, quod in ar-
genti metallis invenitur. Plin.
11. c. 37. vulgò antimonium.

Platyophyllon, genus iithymali.
Plin. 26. c. 8.

Plaudis, plausi, plausum, plau-
dere, manus collidere, & strepi-
tum ciere, froloffen/die Hän-
de zusammen schlagen/ mit
den Händen pattschen. Qui
gestus vel in congratulationi-
bus, vel derisionibus, & in fine
actionum designari solebant,
ut: His in theatro plaudeba-
tur. Cic.

b Ciconia sibi plaudit cre-
pitante rostro. Ovid 6. Metam.

c Plaudite, verbum addi-
solitum in fine Comœdiarum.
Quintil. 6. c. 2.

d Plaudere aliquem, cum
plausu laudare. Stat. 5. Sylv.

Plaudus aum, unde plaudis sanes
appellatur, quorum aures
languida sunt, ac flaccida, &
latius videntur patere. Festus.

Plausibilis e, f. jucundum, popula-
re, quod plausu populi excipi-
potest, daran jederman Ge-
fallen hat. Cic. 4. Tusc.

Plausito as, are, verbum fictitium
à voce palumbis, ut: Plausitat
arborea clamans de fronde pa-
lumbes. Aut. Philom.

Plausor oris, m. qui plaudit. Hor.

Plaustrarius ii, m. qui plaustrum
regit, l. 27. §. 33. ff. ad leg. Aquil.

Plaustrarius aum, ad plaustrum
spectans, ut: Asinus plaustra-
rius. For. Rom.

Plaustrio is, ire, resonare per mo-
dum plaustri, vel resonare
plaustro. Idid.

Plaustrum i, n. quod & plo-
strum, vehiculum, in quo si-
mus, & similia onera evehun-
tur; ein Mist- oder Rüste-
Wagen; it. ein Karm.

b Deplostro loqui, Prov.
de his, qui palam ac liberè con-
vitiuntur, refertur ad consuetu-
dinem, quæ posterioribus etiam
seculis apud Athenienses duravit.

Nam in festo, quod Lenaum ap-
pellant, mos erat potius inter se
concertare scriptis carminibus, ad-
risum concitandum accommoda-
tis, quæ sedentes in plaustris pro-
nunciabant, invicem sibi convi-
cia dicentes. Sunt, qui ad Eleusi-
nia sacra, quæ magna vocantur,
referunt: in quibus mulieres cur-
ru vehebantur, atque interim
dum veherentur, ex more mutuis
conviciis sese laceſcebant. Erasim.

c Plaustra conviciis onu-
sta; significat tantum convicio-
rum, quantum non plaustro posse
vehi. idem.

Plaustra promissis onusta,
naves pollicitis onusta, pro maxi-
mis amplissimis, id.

d Bene plaustrum perculit,
Prov. in eos, qui quæcumque im-
pellunt, quò suapte sponte jam pro-
pendebat. id.

e Centum lignis plaustrum
compingitur unum. Proverb. cum
significabimus id, quod à nobis
petitur, magno constare: Itaque
quoties ad id, quod molitur ali-
quis, pluribus admittentibus opus
est, velut ad gerendum magistra-
tum, ad scribendum librum, ad
munus concionandi, ad instituen-
dam familiam, ad longinquam
peregrinationem, non inepte u-
surpabimus. id.

f Vehere poemata plau-
stris, i. e. tam multa scribere, quæ
quis possit plaustris advehere.
Horat.

g Plaustrum, prorsus ma-
jore in cælo. Ovid.

Plausus aum, i. e. rursus, ut: Po-
etor plausa. Virg. 12. Æn.

Plausus us, m. concessio, ut: Gal-
linacei diem venientem nun-
tiant cantu, ipsum verò can-
tum, plausu laterum. Plin.
10. c. 21.

b Comprobare plausu &
clamore aliquid. Cic. 1. Divin.

c Ingenti sonuerunt omnia
plausu. Virg. 10. Æn.

Plautinus aum, ad Plautum per-
tinens, ut: Versus Plautini.
Horat.

Plautus i, m. Poeta Comicus à pe-
dū planitie dictus fuit, (plau-
ti enim iidem olim dicti sunt,
qui planci) Sarsinas fuit ex
Umbria, quod in fabulâ Mo-
stellariâ ipse subindicavit. Ro-
ma vixit, quo tempore P. Sci-

pio, & M. Cato excellentes ha-
biti sunt. Redactus ad summam
paupertatem, cum pecuniam
omnem in apparatus scenicos
erogasset, operam Romæ pistori
locavit in molis, quas trasarti-
les vocant, circumagendis, à qui-
bus tamen quotiescunque va-
care ei concederetur, fabulas
scripsit, Quarium 25. genuinas
Plauti esse Lalius censuit, de
quibus 20. hodie reliquæ sunt.
vide Gellium.

Plebanatus us, m. plebani digni-
tas, vel districtus. Martin.

Plebanus, dominus plebis. id.

Plebanus aum, ad plebem perti-
nens. id.

Plebècula a, Diminut. à plebs,
das gemeine Völklein. Cic.
ad Att.

Plebejus aum, quod est plebis
vulgaris, popularis, ut: Ami-
tus plebejus, schlechte oder ge-
meine Kleidung. Propert.

b Plebejus vir, dicebatur
patritius, qui se plebejo homini
in adoptionem dabat.

Plebicula a, qui plebem colit, qui
plebi servit, der beme Vöbel et-
was zu Gefallen thut. pro
Sextus.

Plebiscitum i, n. generale jussum
plebis, rogante magistratu. Ita
autem appellatur, quod plebs
suo suffragio, sine populo jussit,
plebejo magistratu rogante, ut:
Plebiscito restitui in patriam.
Corn. 111, 199.

b *Plebiscita* primum vocata sunt, ea jura, quae plebs sibi tum constituit, dum in discordiam cum patribus deducta secessit. l. 2. §. 4. ff. de orig. jur.

c *Inter plebiscitum* & legem, triplex est differentia; plebiscitum enim à minore, & solo tribuno plebis; lex à majoribus factum nostram improbare a magistratibus ferebatur. Illud à des, du must derwegen leiden/plebe tantum jubebatur, hæc ab venit du dich unsere That zu uni-verso populo. Illud tributis tantum, hæc committis omnibus siue centuriatis, siue tributis.

Schard.
Plebitas atis, f. ignobilitas, qualis est conditio plebis.
Plebs plebis, f. 3. (plebes olim 5. delin. Vols. l. 1. Gr. p. 253.) idem quod vulgus, das gemeine Volk/der gemeine Pöbel/ ut: Est animus tibi, sunt mores & lingua fidesq., plebs gimus eris, i.e. plebejus eris. Horat.

b *Plebs* differt à populo, ut Species à Genere: quia populus cum, quia arcuatum est illud plebiles & ignobiles, plebs verò tantum minores. Iust. §. 4. de Jur. nat.

c *Vos quoque plebs* superum, Fauni, Satyriq., Laresq., Ovid. in Ibin.

Plechas, vide *Plichas*.

Plecta a, dicitur quilibet nexus ex virgulis vel papyro vel cærecto factus, unde copinos faciebant. Dicitur etiam calix duas ansas habens. Martin.

Plectibilis e, c. quod plecti potest. idem.

Plecto is, plexi, plectum, vel plexui, plexum, plectere, est supplicio afficere, straffen / ut: Gryphes geniti ad plectendam avaritiam temeritate Sol. 400.

Tu jam lites audies, ego

Plectar pendens. Phorm. 1. 4. 40.

b *Plecteris* ergo, quando factum nostram improbare autem magistratibus ferebatur. Illud à des, du must derwegen leiden/plebe tantum jubebatur, hæc ab venit du dich unsere That zu uni-verso populo. Illud tributis tantum, hæc committis omnibus siue centuriatis, siue tributis.

Plectronias, centauriū magnum. Dioscor.

Plectropæus, qui plectra & citharas facit. Martin.

Plectrum i, n. Instrumentum, quo citharædi fides plectunt, i. e. percutiunt, das Harpf-Eisen.

b *Plectrum*, in specie calambellus seu paxillus, quo fides tantum mores & lingua fidesq., plebs gimus eris, i.e. plebejus eris. Horat.

c *In fidicula* dicimus, Getas gen-Boqe / tanquam fides arcum. idem.

d *Plectrum* etiam, quando dicitur calcareneum, quod olim galli gallinaceis addebatur, dum inter se pugnarent. Sipont.

Plejas adis, f. dicta est, Maja septem plejadum splendidissimas ut: Lucida plejas Ovid. i. Met.

b *Plejades*, septem sorores fuisse Lycurgi filias, ex Naxo insula. Et quia Liberum educaverunt, eas à Jove inter sidera fuisse reatas fingunt. Harum nomina

pu-

putantur *Electra*, *Alcinoe*, *Celano*, *Merope*, *Sterope*, *Targeta*, *Maja*: quarum septima: (ut ait Aratus:) vix cerni potest: propterea quidam existimant vocatam *Electram*. Sunt, qui pudore occultasse se dixerint, quod cum alia diu nupsissent, sola *Electra* nupsit mortali. Alii, quod *Electra* non tulerit ruinas Troje spectare, manumque ante oculos opposuerit. Ovid. 4. Fast. Alii has *Atlantis* filias esse dixere, ex *Plejone* nympha genitas, unde sint *plejades* dictæ.

c *Plejades*, sidus *Vergiliarum*, das Sieben-Gestirn / *Gluckhenne*.

Plemmyra, immundatio maris, aestus marinus.

Plemmyrium, estuarium. Martin.

Plene, Adv. perfecte, cumulate, vöslig/weitläufig / ut: Perfecti homines pleneque sapientes. Cic. i. Off.

b *Plenissime* dicere, h. c. amplissime & abundanter. id. 4. de Fin.

Plenilunium ii, n. dicitur, cum Luna opponitur Soli diametraliter, der volle Mond. Theoric.

Plenipotentarius i, m. vox nova, vulgò notat idem, quod mandatarius, plenam habens potentiam.

Plenitudo inis, f. perfectio, Vöslständigkeit / ut: Crescere ad

plenitudinem, zu vösliger oder vöslständigkeit. Ger. Größe auffwachsen. Plin.

Plenus aum, opponitur vacuo, vösl / ut: Cadus à summo plenus, ein Gefäß / das ganz vösl. Nil.

b *Plenus*, i. e. copiosus & perfectus, ut: Plenus orator. 3. Or.

Plena & perfecta argumentatio ex quinque partibus constat. Herenn.

c *Pleno gradu* ingredi, est magno studio aliquid instituere. l. 12. 16.

d *Manu plenâ*, est ampliter, copiose, prolixè, minime & malignè, reichlich. Att.

e *Plenus* pro referto, siue divitiis onusto. Cic. 4. Verr.

f *Plenum*, pro integro & iusto. Quintil. i. c. 2.

g *Plenus*, i. e. gravidus. Festus l. 83. ff. de acquirend. hæc.

h *Plena Luna*, vide *Plenilunium*.

i *Plena defensio* accipitur, si & judicium non deiecit, & judicatum solvi satisfactum.

k *Plena summa*, i. e. integraliter, der volle Mond. gra. l. 108. §. 10 ff. de legat. III.

l *Plenum dominium* dicitur, cui ususfructus coheret. l. 4. ff. de aliment. legat. Plenoque

jure nostrum id esse accipimus, cuius & ususfructus, & proprietatis ad nos pertinet. l. 29. ff. Qui

ad a quib. manumiss.

Pleo es, ere, inusitatum, cuius composita multa & frequentia sunt. Martin.

Pleonasmus i, redundancia, quæ una dictio, vel etiam plures eleganter in oratione redundant. Grammat.

Pleonexia a, f. cupiditas plus habendi, avaritia.

Plerique pleræque pleraque, de mehrere Theil / die meisten, fast alle / ut: Quod plerique omnes faciunt adolescentuli. Ter. Andr.

b Exercitum plerumq, operiri jubet pro magna parte exercitus. Sallust. in Jug.

Plerophoria a, f. rei investigata perceptio & certificatio, ge. wisse Zuversicht.

Plerumque, Adverb, ferè semper, gemeiniglich / ut: Ferentior plerumq, est animus fortis & magnus in homine non perfectone sapiente. Cic. i. Of.

b Plerumq, pro nonnunquam, sed raro. Quintil.

c Plerumq, pro interdum. l. 26. in. ff. de acquir. poss.

Plethi, vide Phlethi.

Plethora a, f. humores, quantitate peccantes; Estque nihil aliud, quam humorum alendo corpori destinatum ex causis suis orta exundantia. Jonit.

Plethoricus a um, ad Plethoram pertinens; Blutreich, voss. blutig.

Plethrum i, πλεθρον, mensura

sura est cenum pedum. Suid. Plevitas, pro ignobilitate, legitur apud veteres. Nonius.

Plevra a, est membrana costarumq, musculus subtenso, plethoris interiora undique emgens, das Kiebeen = Zell oder Häutlein. Vesling.

Plevriticus a um, laterum dolore laborans. Plin. 20. c. 17.

Plevritis idis, f. est pleura & adiacentium musculorum, ab influxu humoris servidi & exorta cum dolore lateris punctorio, tussi, respiratione difficili, febris continua, acuta, pulsu duro in aquali & frequente, inflammatio, das Seitenstechen. Sennert. Jonston.

Plexus a um, plicatus, ut: Plexa corona, geflochtene Kränze. Lucret.

b Plexus, punitus, a plethore, puhire.

Plica a; f. eine Falte an einem Kleid.

b Plica, est capillorum in cirrhis complicatio, a materia capillorum nutrimento utili, corpori inutili exorta, multa invadens symptomata. Jonston.

Plicatilis e, c. quod plicari facile potest, ut: Navis plicatilis, quum facta est ex corio. Plin. 5. c. 9.

Plicatura a, f. ipse plicandi actus. Plin. 7. c. 51.

Plichas adis, spatium inter crura & scrotum: intermedia

crurum & seminum pars. Gal. Plico as, avi, atum, & plicui, plicatum, plicare, nettere, & vellet rugas facere, falten / zusammen halten / in die Falten setzen.

Plinius Secundus Veronensis, Vespasiani Imp. vixit temporibus, vir fuit acri ingenio, studio incredibili, vigilantia summa. Conscripsit naturalis historie libros XXXVII. Perit suffocatus fumo ex Vesuvio, cum ad ejus incendii explorandas causas, propius accessisset.

b Plinius Junior, cujus exat liber Epistolarum & Panegyricus, Trajano Casari dictus, quo gratus agit Consul ab eo factus. For. Rom.

Plinthis idis, laterculus, instrumentum, cujus meminit Vitruvius in Catapulta descriptione lib. 1.

b Plinthides laterculi quadrati, uti cernitur per sena millia pedum, limitibus inclusi, habentes singuli laterculi iugera numero 1. CC. L.

Plutthenes, πλυθηνς, impudicus a poetis dicitur. Qvin. 3. c. 7.

Plisobiliuda a, f. iusus species, per tasserat & astragulos, de mehrsten Augen. Pollux. 9. c. 7.

Plistobochia a, f. herba est ex malvarum genere. Plin. 20. c. 4.

Plocamos lfidis, frutex est in mari nascent, circa Troglodytarum insulas, corallio similis, id. 13. 25.

Ploci, πλονς, Rhetorum figura

est, cum vox repetitur, sed ut jam personam, jam qualitatem, seu mores significet, ut: His consul verè est consul.

Plocion, ornamentum, trichinauris, genus monilis, implexum & obliquum. Pollux. l. 5. c. 18. dicit id esse ex colli ornamentis.

Plodo is, plosi, plosum, plodere, idem quod plaudere, quaterere, sive collidere.

Plojaria, calceorum muliebrum species. Pollux. c. 722.

Plorabundus a um, multum plorans. Plaut. Aul.

Plorator oris, m. qui plorat. Mart.

Ploratus a um, beweinet / ut: Domus plorata. Stat.

Ploratus us, m. fletus, lamentatio, Beweinung / Heylung. Cic. 2. Tuf.

Ploro as, are, flere, inclamare, weinend / heulen / greynen / ut: Dare puerum panem, ne ploret. Qvin. til. l. 6. c. 2.

b Plorare etiam erat apud priscos, quiritatu & ploratu auxilium petere & appellare, clamarèq, Sen. Epist.

Plostratus, vide Plaustrarius.

Plostrum, vide Plaustrum.

Ploti appellantur, qui sunt planis pedibus Fest.

Ploum, quod habet duas rotas in leg. long. part. l. i. tit. 19. si quis ploum, aut aratrum alienum,

iniquo animo scapellaverit, componat solidos quatuor. Martin.

SECTIO III. Q. Plu-

Pluma a, f. est mollis & exigua penna, Feder / ut: Pluma levior, leichter denn eine Feder. Menæch.

b Pluma baud interest, pa-
tronus, an cliens probior sit homi-
ni, cui nulla in pectore est audacia;
i. e. nihil refert, patronusne an
cliens timidus commodior sit cui-
dam, neuter altero magis mihi
proderit. Mostell. 2. 1. 60.

Plumacium, cervical, Gotfridus
Viterbiensis Chron. part. 9.
Ultimus Assyria Rex, nomine
Sardanapal, fecerat ex pluma
plumacia clausus in aula.

Plumarius a um, ad plumam per-
tinens, ex pluma factus.

b Plumariam artem qui-
dam putant fuisse, quæ nunc a-
pud Indos occidentales viget, quæ
opera plurima ex plumis pennæ-
ve avium versicoloribus con-
texunt, & exquisita atq; inimi-
tabili arte elaborant.

c Plumaria ars, ex plu-
mis aliquid artificiosè contexen-
di peritia. Martin.

Plumarius ii, m. artifex operis
plumarii, quod è pluma concin-
teriam scitè arte elaborat, aut simili.

Tum acu pictor, aut similis
παλαιστής seu Dadalus varia-
tor. idem.

Plumatilis e, c. quod ex plumis
factum est. Nonius.

Plumbago inis, f. vide Moly-
bdæna.

b Plumbago metallica,
Bley. Erz. Agric.

c Plumbago, vitium gem-
rum. Plin. 37. c. 5.

Plumbarius a um, quod ad
plumbum pertinet, ut: Offici-
na plumbaria, ein Bley-
Hütte; Plumbarius lapu,
Gläng. Agric.

Artifex plumbarius.

Plumbata a, f. pila plumbea,
quam martiobarbulum vete-
res vocabant, eine Bley-Ku-
gel. Veget. de re mil. 1. c. 17.

Plumbatura a, f. ferruminatio,
& quacunq; conjunctura
plumbo facta, l. 23. §. 4. ff. de
rei vindic.

Plumbeus a um, dicitur, quod
est ex plumbo, bleyern/ut: Cui,
si capitis res fiet, nummum
nunquam credam plumbeum,
deme möchte ich auch/ wenn
es solte seib und leben antreso-
fen/nicht einen bleyern Pfennig
vertrauen. Trinum.

b Plumbeus homo, Plauto
est lividus, ein Neidhard.

c Plumbeus homo, Te-
rentio est obtusus & stupidus, ein
plumper Kerl/ ein ungeschick-
ter Gesell. Hec. 5. 1. 4.

d Plumbea ira dicuntur,
quæ diu insident pectoribus. Poen.

e Plumbeus pugio, idem
quod plumbeum argumentum,
ut: O plumbeum argumentum!

4. de Fin.

f Plum-

f Plumbeus gladius in
eburna vagina, vid. Gladius k.

Plumbo as, are, ferruminare
vel plumbo conglutinare, ver-

löthen. Plin. 10. c. 33.

Plumbosus a um, quod pluri-
mum plumbi habet admistum,

Bleyhastig / Bley-reich.
idem.

Plumbum i, n. metalli genus no-
tissimum, constans ex sulphu-

re indigesto, sale aluminoso
ac mercurio, naturam anti-

monialem emulante. Dicitur
Saturnus, quia tum Macro-

cosmico, tum Microcosmico
Saturno, i. e. Lieni consecra-

tum statuitur, Bley.

b Plumbum candidum,
album, argentarium, Zien.

c Plumbum cinereum,
Bismuth. Agricol.

d Plumbum, pro pila
plumbea. Ovid. 2. Met.

e Plumbum, genus vitii
in oculis. Plin. 25. c. 13.

Plumesco is, ere, pennatum
fieri, Feder gewinnen / flüch-

werden. id. 10. c. 53.

Plumeus a um, quod est ex plu-
ma, ut: Plumea culcitra, ein

Feder-Kissen. Cic. 3. Tusc.

Plumiger a um, plumas gerens
Plin. 10. c. 22.

Plumipes edis, qui pedes habet
pennatos, Catull.

Plumo as, are, plumas emitta-
re, Federn gewinnen oder be-

kommen / ut: Pullis jamjam

plumantibus. Cic. 2. de nat. d.

b Plumare, acu pingere,
Flav. Vopiscus, laneas tunicas

purpurâ micantes, & plumandi
difficultate pernobiles.

Plumosus a um, plumis sectus,
federigt. Ovid.

Plumula e, f. Dimin. parva plu-
ma, ein Federlein. Columell.

1. 8. c. 5.

Pluo is, pluvi, & pluvi, plutum,
pluere, aquam è cælo mitte-

re, estque rigare terram aquis
coelestibus, regnen.

b Pluit lapides, & lapidi-
bus, es regnet Stein. Valer.

Maxim.

Pluralis e, c. quod plura com-
prehendit vel plures, ut: Plu-

ralis numerus.

Pluralitas atis, f. pro numero
plurali. Charisius.

Pluraliter, Adverb. modo plura-
li. idem.

Plurativus a um, ut: Plurati-
vus numerus. Macrob.

Plurifariam, Adverb. pluribus
modis. Svet. in Tiber.

Plurifarius a um, multiplex. id.

Plurimum, Adverb. am astra
metst n

Plurimus a um, Superlativus,
ut: Plurima salute aliquem

impertire. Terent. Eunuch.

Pluris, Genitivus, Verbis asbi-
mandi & precii frequenter

jungitur. Cicero.
Pluris adificamus, pro ca-

rius. Colum. 1. c. 4.

b Plu-

b *Pluris est consideratio agere*, quàm cogitare prudenter. Cic. 1. Offic.

c *Multò plurius est nunc ager*, quàm tum fuit, der Acker wird jetzt viel theurer gehalten/als dort ehemals.

Mea mihi conscientia plurius est, quàm hominum sermo, an meinem Gewissen ist mir mehr gelegen/als an dem/was die Leute reden.

Plus, & Nominaliter & Adverbialiter usurpatur, ut: Nominaliter: *Molestum est uno digito plus habere*, de nat. deor.

Tecum anno plus vixit, pro Quint. Fratr.

Ferri plus dimidiati mensuris cibaria. Tusc.

b Adverbialiter: *Tribunum plebis plus viginti vulneribus acceptis jacentem vidisti*, pro Sest.

Neg, enim plus, quàm tres aut quatuor, reliqui sunt. Acad. Annos sexaginta natus es, aut plus eo, du bist nun ein sechzigjähriger und drüber. Hebr. avt. 1, 1. 10.

c *Plusquam satis*, mehr denn genug. Terent.

d *Plus minus*, pro plus minusve, h. e. circiter. Plin. 16, 6.

e *Plus satis*, pro satis. Donat. Eunuch.

f *Plus potest quatuor modis potest*: re, si decem pro quinque retantur: Tempore, si ante diem petatur: Loco, si alio, sunt. Fest.

quàm quo promissum est, locutur: Causa, si ex duabus rebus disjunctivè promissis, altera præcisè petatur. Schard.

g *Plus quingentos colaphus mihi impigit*, er hat mir mehr denn 500. Maulschellen gegeben.

Plus annum obtinuit provinciam, er hat die Vogten über ein Jahr inne gehabt.

h *Plus*, Adverbialiter item, ut: *Fierinequit*, ut plus una sententia sit vera, es ist unmöglich, daß mehr denn eine Meinung wahr sey.

Plus viginti vulneribus acceptis perit, er ist/nachdem er mehr denn 20. Wunden empfangen/gestorben.

Plusculus a um, Dimin. a plus, ein wenig mehr.

Pluslaib, in ll. Longob. si spolia de ipso mortuo tulerit, i. e. Pluslaib, componat sol. LXXX. Germanica vox, bloß/nudum, Leib/corpus. Martin.

Plusvictum, plus justo. idem.

Plutealis e, unde à Cicerone sigilla plutealia, imaguncula pluteis, i. e. tabulis inclusa dicebantur. Cic. ad Att.

Pluteus i, m machina ad expugnandos muros, ad similitudinem cassidis facta: contegiturque vimine & coriis, ein Sturm-Zach. Veget.

b *Plutei etiam tabula*, quibus aliquod præsepiretur, dictæ to diem petatur: Loco, si alio, sunt. Fest.

c *Pluteum* Svet in Calig. c. 26. accipere videtur pro fulcro tori discubitorii, das Haupt-Bret an einem Bette.

d *Plutei librorum & tabularum*, signorumque repositoria. Juvenal.

e *Pluteus, tabula*, quæ nuntantur ii, qui literis dant operam, & scribunt. Pers.

f *Pluteum etiam dicebant spatium id*, quod inferiores columnas à superioribus pro longitudine in fronte discernebat. 1. 17. §. 4. ff. de actionib.

Pluto vel Pluton, onis, Saturni filius, ex Ope conjuge, & frater Jovis atque Neptuni: ab opibus nomen habet. Græcè enim πλούτος, opulentia est. Qui cum ad regni divisionem venissent, Plutoni, qui natus minor erat, & Agesilaus vocabatur, pars Occidentis obtigit, secus inferum mare; Jovi plaga Orientalis; Neptuno insula. Hinc datus est locus fabula, ut Jovi Imperium cæli, Neptuno maris, Plutoni inferorum obtigerit. Stat. vide Dis.

Plutonia orum, n. loca quædam pestifera in Asia. Cic. 1. de Div.

Plutonium, est os, in parvo quodam imminenti montis supercilio, ita commensuratum, ut hominem suscipere possit, mira profunditate. Strab. 1. 13.

Plutonium a um, ut: Plutonia domus. Horat.

Pluteus, πλῆθος, à Græcis fingitur esse divitiarum deus, quem in adventu claudum esse volunt, in recessu alatum: hoc nimium innuentes, quod serius quidè opes contrabantur, parva autem, nisi frugaliter dispen- ses, velocissimè dilabantur. Eundem & cacum faciunt, & judicii expertem, propterea quod indignissimum quemque opibus affluere videamus: probos autem & dignos in re tenuissima versari. Hujus domicilium constituit Possidonius in subterraneis Hispania locis, eò quod ea metallorum fecunditate reliquis antecellat. Est item hujus nominis Comædia apud Aristophanem. For. Rom.

Pluvia e, f. est nubes liquefacta, & in aquam soluta, guttatum decedens, Regen/ut: Carnæus pluviam denunciat, in gæus Euros. Virg. 1. Georg.

b *Pluvia prodigiosa est*, quando apud Livium & Plinium, vel lacte, vel sanguine, vel lapidibus, vel terra pluisse dicitur.

Pluvialis e, c. idem quod pluvius, ut: Aqua pluvialis, Regen-Wasser. Colum. 1. c. 5.

b *Hadi pluviales, stelle* dua sunt, quæ auriga (ita enim cæleste signum quoddam super cornua Tauri dicitur) in manu tenet. Disti sunt autem pluviales.

les, quod eorum ortus, & occasus
tempestates gravissimas facit.
Virgil.

b Pluvialis avis, ein Plü-
vier vel Pulkroß / vivit pluri-
mum circa lacus, quoniam
in agris saepe quoque capiatur: Aë-
re solo vivere dicitur. Gesner.
Pluviatilis e, a idem. Col. 9. c. 1.

Pluviosus a um, pluvius fre-
quens, regnans / ut: Plu-
viosa hyems. Plin. 18. c. 25.

Pluvium & Pluviale, vestis,
quæ contra pluviam gestatur.
Martin.

Pluvius a um, pluendo emissum,
ut: Pluvia aqua, Regen-
Wasser. Plin. 10. c. 43.

b Aër pluvius, h. e. plu-
viusus. Stat. 5. Sylv.

c Arcus pluvius, iris, der
Regenbogen. Horat.

d Auster pluvius, plu-
viam inferens. Ovid. 1. Met.

Plynteria orum, dies festi erant
apud Athenienses, Cereri sa-
cri, qui inter nefastos nume-
rabantur. Cæc. 14. c. 9.

Pneuma atis, πνεύμα, spiritus,
flatus, ein Geist / ein Wind.

Pneumatica a, f. est scientia de
spiritu creato & iis, quæ ipsi
per se insunt.

Pneumaticus a um, ut: Organa
pneumatica, quæ vi flatus vel
spiritus aliquid hauriunt &
attrahunt. Plin.

b Pneumatica ratio, est
musicis, quæ sit inflatis vento
fistulis.

c Pneumatica ars, quæ bi-
nescio aëris & venti certorum.
quæ instrumentorum mira pra-
stantur opera. Quo pertinent ao-
lopila, cingulum pneumaticum,
quo homines praecincti aquas
transire possunt, sclopeta pneuma-
tica, siphones hydraulici, orga-
num Ctesibium.

Pnevmon onis, m. πνεύμων pul-
mo, unde

Pnevmonia a, f. quæ & peripneu-
monia, inflammatio pulmonis.

Pnevmonicus a um, ex pulmone
laborans,

Pnigitis alias Pignitis, terra est
Eretria f. nilima, grandiori-
bus tantum glebis & glutino-
sa, cui effectus idem, qui Ci-
molia, infirmior tamen. Plin.
35. c. 16.

Poastria a, f. ποάστρια, mulier
sarritrix, quæ nocivas herbas
de hortis tollit vel segetibus,
eine Jätherin.

b Piastria, omnes mulieres
dici possunt, quæ opus rurifa-
ciunt, mercede conductæ. Martin.

Pocillator oris, m. qui pocula
mensa ingerit, ein Einscheßer.

Pocillum i, n. ein Becherlein.
Cato.

Poculentus a um, quicquid po-
tari potest, alles was zu trin-
cken dienet / oder was man
trinken kan / ut: Penus est,
quod esculentum aut poculen-
tum est. Gell.

Poculum i, n. vas, ex quo bibi-
tur,

tur, ein Becher / Trindge-
schirr / ut: Cryballus ad pocu-
la destinatur, aus dem Cry-
stall macht man Trind-Ge-
schirr. Solin. 407.

b Poculum, quandoque
sumitur pro eo, quod bibimus,
ut: Pocula, si quando sava in se-
cere noverca. Virg. 2. Georg.

c Poscere majoribus pocu-
lis, est copiosius & liberius pota-
tioni indulgere, & convivat ad
potandum invitare.

d Poculis certare, in die
Bette trinden. &c.

e Amoris poculum, vide
Philerum.

f Poculo eodem bibere, est
indem affici incommodis, malis.
quæ communibus obnoxium esse.
Erasmus.

g E poculo perforato bi-
bere, dicuntur, qui futiles sunt
parumque feliciter continent ar-
cana sibi credita. id.

Podagra a, f. arthritidis species
à πῶς, pes, & ἄγρᾱ, captura,
pedum dolor, das Zipperlein
an Füßen / ut: Doloribus po-
dagra complures annos crucia-
ri. Cic. Tusc.

b Podagra lini, vide
Calsutha.

Podagraria a, f. herba, idem
quod Imperatoria. Matthioli.

Podagricus u um, qui podagrâ
laborat, der das Zipperlein
hat. Plin. 20. c. 8.

Podagrosus a um, idem, ut li-
do, auf ein Verbrechen eine
Podagrosis pedibus esse, auf

lahmen Füßen gehen. Plaut.
Merc. 3. 4. 8.

Poderis, est tunica sacerdotalis,
linea corpori adstricta, usque
ad pedes descendens. Martin.

Podex icis, f. posterior pars corpo-
ris, der Hindere / Arsch. Juven.

Podismusi, m. est dimensio pedi-
bus facta. Veget. 2. c. 7.

Podium, locus pulpiti instar, ex-
tra parietem extans, aut alia
ratione ad spectandum habilis:
sive quod ad modum pedis extet,
sive quod ad pedes adificiorum
strui converit. Martin.

Pœanantis, pater Philoctetis, quæ
ab eo Pœantius & Pœantides
à Pœtis appellatur. Ovid.

Pœcile ποικίλον, varia, substan-
tive usurpatur pro porticu, in
qua Stoici philosophabantur
Athenis, à multiplici pictura,
Plin. 35. c. 9.

Pœma atis, n. figmentum seu
fictio, ein Gedicht / ut: Varium
& elegans omni serè numero
pœma fecisti. Cic. 1. Acad.

Pœmenis, nomen canis apud O-
vidium 3. Met.

Pœna a, f. dicitur id, quo quis ob
delictum afficitur, eine Strafe
sei ut: Sunt pœna, quæ qui-
dem vitam aut adimant, aut ci-
vitatem auferant, aut exi-
lium, aut coercionem corpo-
ris contineant. Ulpian.

b Pœnam constituere de-
bitum, auf ein Verbrechen eine
Straf

Straffe setzen/ ut: Omnis dolor est, quod optime factis poena est re, die Straffe lindern, IV. Ca. maxima constituta. I. 1. 2. Qv. Fr. tit. IV.

c In bello ignavis poena ab Imperatoribus constituitur. pro Cecin. XVII.

d Genus poena aliquod in improbum usurpare, einen Voss haffigen bestraffen. IV. Cat. IV. 1000. Corn. 23.

e Poenas ab aliquo expectere, einen zur Straffe ziehen wollen/ ut: Dii immortales poenas à populo Romano ob aliquod delictum expectaverunt. pro Marcell. V.

f Poenam subterfugere, sich der Straffe entziehen. pro Cecin. XXXVI.

g Poenasolvere alicui, einem gestrafft werden/ ut: Vobis illa, vobis vestro in conspectu cerone recententur octo: da-fera, sed justa tamen & debita (annuum, vincula, verbera, talio, Clodio) poena soluta sunt. pro Mil. XXIV.

h Poenas debitas luere, zu gebürlicher Straffe gezogen werden. pro Mil. XXXV.

i Poenas non debitas subire, Capite persolvere alicui, von einem am Leben gestrafft werden. Curt. 1762.

k Ad poenam insignem reservari, zur grossen Straffe behalten werden. pro Mil. XXIX.

l Poenas admittere, Straffe annehmen/ ut: Spem si eripuisse, multas uno dolore animae corporis, Homines scelera poenas admittisse. IV. Catil. IV.

m Poenam alicuius levare, die Straffe lindern, IV. Ca.

n Dependere alicui poenas, o Poenas Persae dederunt, c. paniri ab aliquo, IV. Catil. V.

o Poenas Persae dederunt, c. paniri ab aliquo, IV. Catil. V.

p Poenam perferre legitime, rechtmässige Straffe leisten, Curt. 1000. Corn. 23.

q Interpretatione legum poena mollienda sunt potius, quam asperanda. l. 42. ff. de poen.

r Poena capitis ea dicitur, qua vel vita, vel libertas, vel civitas, vel honestas perditur.

s Poenarum genera à Cicerone recententur octo: da-annuum, vincula, verbera, talio, ignominia, exilium, servitus & mors.

t Poena est vel corporalis, eaque vel capitalis, vel non capitalis; alia pecuniaria, quae dicuntur multa, Geld. Straffe/ Geld.

u Poena conventionalis est, quae damna, vel cessantis lucri aestimationem praestat; item, quae pro contemptu & contumacia infligitur.

x Poena temere litigantium, est vel praestatio iuramenti

calumnia & malitia, vel multa pecuniaria, vel notatio infamia.

Poenalis e, c. quod ad poenam pertinet, ut: Poenalis opera. Plin. 18. c. 11.

b Poenalis claustris contineri supplicii causa, wegen künstiger Leibes. Bestrafung gefangen liegen. Solin. 143.

Poenarius aum, idem, ut: Poenaria actio. Quintil. 4. c. 3.

Poenicus, à Delis Apollo dictus, apud quoscunque enim populos sui dii nomen novum accipiebant. Alex. 6. c. 4.

Poenicus, veteres dixere pro Punicus. Fest.

Poenitentia e, f. Reue/ Busselut. Sera te subit poenitentia, es gereuet dich gar zu spät. Curt. 156.

Crudelitatem serapoenitentia consequitur. Curt. 1970.

b Poenitentiam agere alicuius facinoris, eine Ubelthat bereuen. Curt. 1946.

Poenitentiam successionis simulare decreverant, sie waren einige sich zustellen/ als wenn sie der Abfall gereuet hätte. Curt. 1044.

c Poenitentia, Theologis est contritio cordis propter peccata nostra, & fiducia certo sibi propter Christi meritum promittens remissionem peccatorum.

Compens. Theol.

Poeniter, Imperator dicimur, cum, quae ipsi fecimus, ea post nobis

difficilent & molestae sunt, ut: Me meorum factorum atque consiliorum nunquam poenitebit, was ich gethan und gerathen / sol mich nun mehr gereuen. IV. Catil. X.

b Poenitet me nostri consilii & vita, ich habe einen Abscheu an unsern Anschlägen und Leben. lib. 3. 7. Att.

c Poeniteat ipsos facti sui, die That sol sie gereuen. l. 11, 28.

d Suavemque fortune maxime poenitet, es gehet keinem Menschen / wie ers haben wil. l. 6, 1.

e Nostri nosmet poenitet, wie es uns gehet / so ist es nicht recht. Phorm. 1, 3, 21.

f Poenitet me, etiam significat mihi non satis videtur, ut: Me, quantum hic operis fiat, poenitet, ich habe meinen Verdruß an dem jenigen / was man allhier thut / es dünket mich nicht genug / es geschehe auch was da wolle. Heaut. 1, 1, 20.

g Poenitet me hominis, i. e. non magnifico hominem, nicht verdreust mit diesem Gesellen umzugehen. 4. Acad.

h Poenitet me rei, i. e. nollem ita reevenisse, p. dom. sua. Poenitudo inis, f. idem quod poenitentia. Nonius.

Poenulus, Dimin. à Poenus; unde Plautina fabula nomen sumit, in qua Poenus Poenulus loquens introducit.

Poenus *Poeni*, Carthaginiensis, quasi Phoenus dictus, qui à Phoenicibus ortus fuit. Serv. 1. *Æncid.*

Poenus *aum*, ut: *Poenus sermo*. l. 5. §. ult. ff. de verb. oblig.

Pœonia *a*, f. (Arab.) Feonia *Pœni* / Benigrosen / Pfingst-Rosen / Sicht-Rosen / Rönigs-Blum. Schröd.

Pœsis *is*, f. est textus scriptorum: *poëma* v. inventio parva. Non.

Anacreontis quidem tota *poësis* est amatoria. Cic. 4. T.

Pœta *a*, m. dicitur, qui elegantia fingit carmina, ein Dichter / *Pœt* / ut: Hac confecta arbitror à *Pœtis* esse, ut effictos nostros mores in alienis personis, expressamq; imaginem nostram vitam quotidianam videremus. pro Sext. R. XIV.

b *Pœta* naturâ ipsâ valet, & mentis viribus excitatur, & quasi divino quodam spiritu affatur. pro Arch. VII.

Pœtica *a*, vel *Pœtice* *es*, f. ars ipsa conscribendorum versuum, die Dicht-Kunst / die Kunst Vers zu machen. Cic. 1. Tusc.

Pœtice, Adverb. more *pœtico*, poetischer weis / ut: *Pœtice* loqui. Cic. 5. Fin.

Pœticus *aum*, quod ad poetam pertinet, poetisch / dichterisch / ut: Verba *pœtica*. id. 3. Orat. Ennius, qui Caballinum famam *pœticum* nominavit.

Pœtor *aris*, *ari*, in *pœtica* se exeroere, live poetam agere. Ennius.

Pœtria *a*, f. & *Pœtis* *idis*, f. mulier *pœtices* perita. Cic.

Pogonias *a*, f. *παγωνίας*, cometa genus, à *παγων*, barba. Plin. 2. c. 25.

Pol, Adverb. jurantis per Pollucem. Cic. 3. Tusc.

Polæ seu *polulæ*, erant pila ex aluta, molli tomento facta, quibus datatim ludebant in foro, unde *polire*, pilâ ludere. Martin.

Polaris *e*, c. ad polum spectans, ut: *Stella polaris*, der Nord-Stern.

Polaris arcticus. Sphæric.

Polea *a*, f. puli asini finum, quod primum edidit, notat. Plin.

Poledrus, juvenis equus: qui pulletrus & pulerinus. Martin.

Polemarchi, *πολέμαρχοι*, (qf. belli duces,) sunt, apud quos summa rei militaris & agitur & refertur.

Polemarchia, munus *polemarchi* & magistratus. Bud.

Polemarchus; *Ætolis* erat, qui claudendarum portarum urbis curam gerebat, clavesque noctu detinebat: interdum autem portarum custodiis assidebat. Alex.

Polemonia *a*, f. herba, vide *Philæteria*.

Polenta *a*, f. hordeum aqua perfusa.

fusum sive *maceratum*, deinde *siccatum* ac mediocriter tortum, non multum differt à Germanorum, *Malk*. *Cur*. r. 575.

Polentarius *aum*, ad *polentam* pertinens, sive quod est ex *polenta*. Plaut. *Curcul*.

Polia, *gemma* quadam. Plin. 1. 37. c. 11.

b *Polia* *a*, grex equorum, sive equitium, h. e. mandra equorum, seu armentum equinum. l. 38. §. 14. ff. de *ædil. edict*.

Polimenta *orum*, n. ex æti porcorum sunt testiculi. Festus.

Polintor, vide *Pollintor*.

Polio *is*, *ivi*, *itum*, *polire*, est ornare, heraus puzen / *poliren* / ut: *Polire gladium*, den Degen aufpuzen.

b *Polire* carmina, est *polita* facere. Ovid.

Polio *onis*, qui arma *polit*, ein Schwerdfeger. Firmic.

Polion sive *Polium* *ii*, n. herba, *Polium* / wilder Rosmarin / estqve vel *montanum* seu *Theutrion*, vel *campestre*. Matthiol. Pancov.

Politè, Adverb. zierlich / ut: *Politè* ornatèq; dicere. Cic. pro *Cælio*.

Polites *a*, m. Priami filius ex Hecuba uxore, à *Pyrrho*, captâ *Trojà*, interfectus est. Virgil. 2. *Æn*.

Politia *a*, f. *πολιτεία*, est *legiti-*

ma ordinatio *Reipubl.* secundum quam alii presunt, alii parent. Quæ ab Aristotele definitur, principatus & rerum consuetudo. secundum quam vivere unumquemque & conversari decet, das *Politicey*. Wesen. Oldend.

b *Politia* tres species sunt: Monarchia, Aristocrata & Democrazia.

c *Politia*, pro aliarum quoque rerum administratione, accipitur. Martin.

d *Πολιτείας* nomine apud Chrysostomum sæpe intelliguntur, quæ solent Theologi bona opera appellare. idem.

Politica *a*, f. est prudentia Republicam in civitate bene constituendi, constitutamque conservandi, ad beatitudinis civilis consecutionem.

Politica *orum*, n. libri Aristotelis de *Politia*.

Politicus *aum*, ad politicam pertinens, ut: *Politicus* homo, ein Weltmann. Cic.

Politio *onis*, f. dicitur illa cultura, qua pactione certe frugis, pro mercede fit, atq; adeo ipsa merces. Cato.

b *Politiones* dicuntur agrorum cultus diligentes. Non.

Politor *oris*, m. qui agros excolere atq; *polire* consueverat. idem.

b *Politores* gemmarum. Firmic.

Politulus a um, Dimin. zünftig
wol gebugt.

b **Limatulum & politu-**
lum iudicium, ein geübter/re-
ner und subtiler Verstand. Cic.

Politura a, f. poliendi actus,
Ausbugung/Glättung/Pol-
iturung / Schleiffung. Plin.

b **Politus, urbanus, ele-**
gans Cic. de Orat.

c **Arte politissima perfecti-**
caput Veneris Apelles Cic. Lent.

d **Omni liberali doctrina**
politissimus, sehr gelehrt / wol
gelehrt. lib. 13. 1.

Non satis politus est arti-
bus iis, quas, qui tenent, arudi-
ti appellantur Cic. Fin.

Poliuchi, πολιῦχοι, dii tutela-
res, quos cuiusque loco praesse anti-
quitates existimabat. Poliuchos
Minerva apud Spartanos co-
gnominata est, quod eorum
civitati imperaret Herodot.

Poliura vide Polion.

Pollen inis, n. vel

Pollis inis, m. flos tritici, das weis-
seste / schönste oder Semmel-
Meel / it. Staub, Meel.

b **Polinem esset tenuissimum**
pulverem, Marcellus, Dioscori-
dis interpres, dicit, magis quam
farinam, qualis circa molas ple-
runque & loca, in quibus panis
pinfitur, parietibus adhaerens, in-
venitur, unde fit panis omnium
infirmus.

Pollentia a, f. potentia Plaut. Rud.

Polleo es, ere, est valere, gelten /

ut: Nec est ullas res, quae plus
apud eum polleat, quam ipsius
voluntas & iudicium, bey ihm
gilt nicht mehr / denn sein ei-
gen Will und Gutdünken.
Cic. Parad.

b **Pollere gravatu, est pre-**
ciosum esse, viel taugen / ut: Sunt
duo genera, non nisi sordido vulgo
nota, cum gravatu nullo polleant.
Plin. 19. c. 3.

c **Pollere ad aliquid, est fa-**
ciere ad rem aliquam, zu einer
Sache viel dienen. Plin. 16. c. 22.

d **Pollere est praestare in au-**
toritate esse, ut: Plus pollet potior-
que est filius patre. 4. Tusc.

e **Plurimum pollere pedum**
celeritate, geschwind laufen kön-
nen. Curt. 12.

Pollex icis, m. est primus in ma-
nu digitus, der Daume / ut:
Homini pollex articulos habet
binos. 3. Off.

b **Premere pollicem, est fa-**
vere, wolgewogen seyn / ut: Pol-
lices, cum favoreamus, premere et
sam pro verbo jubemur. Plinius.
28. c. 2.

c **Pollicem convertere, est**
male velle, abgünstig seyn / ut:
Et verso pollice vulgi, quemlibet
accidunt populariter. Juvenal.

d **Utroque pollice, est sum-**
mo favore. Horat.

e **Pollux in pede, die grosse**
Zehe. Plin. 7. 53.

f **Pollex in arborum corti-**
cibus. Plin. 13. c. 4.

Pollicaris e, c. quod pollicis lati-
tudinem, aut crassitudinem ha-
bet. Plin. 15. c. 24.

Pollicor eris, pollicitus sum, eri,
est promittere, verheissen / ut:
Multa polliceri. Corn. 95. 105.

At eam rem operam suam
pollicentur, zu dieser Sach ver-
heissen sie sich gebrauchen zu
lassen. pro S. Rose. VI.

b **Polliceri aureos montes,**
viel verheissen / wenig halten.
Phorm. 1. 2. 19.

Non liberalis, sed levis pu-
eratur, qui pollicetur, quod praes-
are non potest, der ientge / so was
verspricht / und nicht halten kan-
st nicht für freygebig / sondern
leichtfertig zu halten. Corn. 811.

c **Polliceri alicui de aliquo**
aliquid, einem etwas eines an-
deri wegen zusagen / ut. De
Milone tantum tibi polliceor, zu
dem Milone, sage ich dir zu / hastu
dich so viel zu versehen. Lib. 2.
Ep. 6.

d **Polliceri alicui omnia,**
& multa plura & maiora praes-
are, einem alles verheissen / und
viel mehr / auch grössere Sa-
chen / darzu halten. l. 13. 28.

Pollicitatio onis, f. est solius offe-
renis promissio, Verheissung.
l. 3. ff. de pollicitat.

b **Pollicitatio, plerumque**
dicitur, qua quis Reip. vel civi-
tati opus aliquod publicum lu-
dosve promittit. l. 5. ff. ad l. Falcid.
l. 46. §. 1. ff. de admin. tut.

Pollicitor ari, ari, frequent. idem
quod polliceri. Plaut. Mil.

Pollicitum i, n. promissum, ein
Verheiss / Verheissung. Colu-
mell. 11. c. 3.

Pollinarius a um, ad pollinem per-
tinens, ut: Cribrum pollina-
rium Plin.

Pollinceo es, lincoi, pollincere, fa-
rinam in pistrino lucre faciam
dividere. Siphont.

Pollincio is, linxi, linctum, pollin-
cire, est curare ungereque ca-
davera, die Leichen salben oder
balsamiren. Plaut.

b **Pollincire, curare etiam**
ad sepulchram notat, quovis mo-
do, deinde ad sepulchrum ferre &
sepelire. Martin.

Pollinctor oris, m. curator fune-
rum, & unctor cadaverum.
Apul.

b **Pollinctores dicebantur,**
non qui cadavera ungebant dun-
taxat, sed etiam Libitinariorum,
quibus cadavera eluenda, exor-
nandaque locabantur, servi. l. 15.
§. 8. ff. instit. act.

Pollinctura a, f. cada verum un-
ctio & curatio. Plaut.

Pollintor oris, m. curator pistrini,
qui farinam facit & pollinem.
Cato.

Pollis, vide Pollen.

Pollubrum i, n. vas, quo aqua
ex ablutis manibus polluta ex-
cipitur, Handbeckel. Festus.
Martin.

Polluceo es, ere, vox sacrorum,
est

est, libare, diis offerre, votivum
epulum facere, imprimis de sa-
cris Herculis usurpatur. id.

Pollucibilis e, c. ut: Cæna pollu-
cibilis, pro opipara & splendi-
da, Macrobi.

Pollucibiliter, Adverb. laudè &
splendide, herrlich. Plaut.

Polluctum i, n. cæna est polluci-
bilis & opipara. Plin. 32. c. 2.

Polluctus, libatus, strue cumula-
tus, largiter exceptus. Varr.

Polluo is, pollui, pollutum, pol-
lutum, polluere, est inquinare,
besudeln/ vernurenigen/ ut:
Afflatuque suo populos urbesq;
demosq; polluit. Ovid.

b Omnia divina & hu-
mana jura scelere nefario pollue-
re, i. e. sceleratè violare jus divi-
num & humanum pro S. R. XXI.

c Omni scelere se polluere,
in allerley lastern sich wälzen.
pro Mil. XXIX.

Pollutio onis, f. contaminatio,
Besudelung.

Pollutus a um, besudelt / be-
schmutzt / befleckt / ut: San-
guine pollutus, Lucan.

b Fœdera polluta dolis. Sil.

c Polluta & violata sa-
cra. Cic. 7. Verr.

Pollux ucis, m. Castoris frater,
vide Castor.

Polulus a um, pro paululus, par-
vulus, antiquum.

Polus i, m. terminus seu punctum
extremum axis.

b Poli, sunt vel primarii,

scilicet Arcticus, & Antarcticus,
vel secundarii, qui secundo mo-
tui inserviunt, danturque qui
dem in omnibus Orbibus, verum
ex iis imprimis spectantur Zodia-
cales. Sphær.

c Polus, pro ipso cælo, ut:
Humentem aurora polo dimove-
rat umbram. Virg. 3. Æn.

d Polus, i, poli, orum, num-
mi Corinthiaci, qui altera parte
in sculptum Pegasus habebant.
Alex. 4. c. 15.

Polyacanthus i, herba, cujus me-
minit Plin. 1. 21. c. 16.

Polyandrium ii, n. ad verbum
locus, ubi multi viri sunt; de-
inde, ubi multi homines, usur-
patur pro sepulcreto, ubi mul-
ti sunt sepulti. Martin.

Polyanthemum i, n. herba, quam
quidam batrachium appel-
lant caustica vi. Plin. 27. c. 12.

Polyarchia a, f. Respublica, in
qua plures rerum summa præ-
sunt, ut in Aristocratia & De-
mocratia.

Polyarnes, plur. Nominat. est à
Singulari πολῶν, multos ag-
nos habens. Varr.

Polybutes, qui multos boves ha-
bet. Martin.

Polycandelum, πολυκάνδηλον,
candelabrum, in quo multa
candela poni possunt. id.

Polychrestus a um, multis viri-
bus pollens.

Polychronius a um, diuturnus,
longavus, Firmic.

Polycnemum, herba, cunila bu-
bula similis, multis geniculis.
Plin. 26. c. 12.

Polycrates, Samiorum Tyrannus,
fortunè opibusque clarus, cru-
ci tandem affixus ab Orese.

b Polycrates matrem pascit.
Prov. quoties aliquis incommen-
dandis amicis est benignior offi-
ciosiorq;. Aut, ubi quis alieno
sumptu de quopiam bene mere-
ri studet, ita ut aliis nummos im-
pendentibus, ipse præter officiosa
quam verba nihil insumat.
Narrant enim Polycratem ma-
trem militum, qui in bello interis-
sent, recensuisse, easq; locupletio-
ribus cibibus nutriendas tradi-
disse. Erasmi.

Polyedrum i, n. quod pluribus,
quam sex hedris, seu superfi-
ciebus constat. Geomet.

Polygala, vel Polygalon, πολύ-
γαλον, herba palmi altitudine
in caule summo foliis lenticula,
qua potata lactis ubertatem
inducit. Plin. 27. c. 12.

Polygamia a, f. quando quis plu-
ribus sociatur, quam uni uxori:
estque alia successiva, qua
est permixta; alia simultanea,
qua vetita.

Polygamus πολύγαμος i, n. qui
vel quæ multas habuit nuptias.
Poll. 3. c. 3.

Polygona, figura ex pluribus
triangulis. Euclid. 6. Elem.
Theor. 14.

Polygonatum i, n. herba, dicitur

& sigillum Salomonis, Weiß-
Wurzel. Marth. Schröd.

Polygonoides herba, est folio
lauri, longa, tenuisque adver-
sus serpentes efficax. Plinius
24. c. 15.

Polygonum i, n. & quidem ma-
jus, sive mas, alias corrigiola,
seu centummodia, grosser
Wegtritt/Weg-Gras/Blut-
Kraut. Matthioli.

Polygonum minus, fleiner
Wegtritt. id.

b Polygonum fœmina,
Thannen-Wedel. id.

c Polygonum marinum, si-
ve cocciferum.

Polygrammos, πολύγραμμα,
gemma est smaragdo similis,
per transversum multis lineis
albis distincta. Plin. 37. c. 9.

Polygynæcon, mulierum fre-
quentia. id. 35. c. 11.

Polyhistot, oris, multiscius dici-
tur. Hoc nomine appellatus fuit
Appion, de quo Gellius. 1. 5. c.
14. Solinus quoque ob varia-
rum rerum commemorationem
eo nomine dictus est. Solin. 5. 2.

Polymitaris, qui varii coloris
filis opus variegat. Martin.

Polymitus a um, licitorum multi-
plex varietas, unde vestis poly-
mita, qua versicoloribus lictis
contexta est. Plin. 8. c. 48.

Polymnia sive Polymneja a, f.
una ex Musis, sic dicta, quia
cantus suavitatem poetas reddere
gloriâ immortales, vel à πολὺ
mul-

multum, μεμνηα memoria. Sunt qd a πολυ & hymnos deducunt, quod est laudatio, quia laudationibus praestit, & scribunt Polyhymnia, ut apud Ovidium lib. 5. Fast.

Dissenfere Dea, quarum Polyhymnia cepit.

Polymyxus, πολυμυξος, lucerna, multas myxas habens, das einen grossen Puzen hat.

Polyphagus, einer/ der aßerley als roh Fleisch/leder/ Holz/ Kohlen/ &c. frisset Svet.

Polyphemus i, m. teste Homero in Odyss. Neptuni filius, Cyclops. Hunc unum habuisse oculum dicunt, alii duos, alii tres, sed totum fabulosum est. Nam hic vir prudentissimus fuit, rapaces, & ungribus, homines, & ob hoc oculum in capite habuisse dicitur, i. e. iuxta cerebri stultitiam tribuunt, quod ad nabiurum, quia prudentia plus viciu captantis uliro movetur. Erast. debet. Verum Ulysses eum prudentia superavit, & ob hoc fingitur eum excecasse. Servius.

Polyplusius, πολυπλεσιος, valde dives bene nummatus, ut: quia non parum commoditatis capere queas, sed quia eadem non leute kind seyn. Plaut. Captiv.

Polypodium ii, n. herba, reperitur in antiquis, & cadus salibus, in rudibus saxosis, En-gel-farn/wilde Süß-Wurzel/Baumfarn/Tropf-fen-Wurzel/Stein-Wurzel. Matthiol.

Polypotus a um, polypo morbo laborans. Martial.

Polypragmon, πολυπραγμαν, multus negotiis se implicans, curiosus.

Polypragmosyne, πολυπραγμοσυνη vitium, quo quis aliena, ad se nihil spectantia, curat.

Polyptoton, figura cum vox repetitur variatis casibus, ut: αδεις εδεις εδεν ακεει, Nullus nullum, nulla in re audit.

Polyptychum, (πολυπτυχον, or, senosus, multis plicis confans) liber ex multis plicaturis. Martin.

Polypus i, vel Polypodis, piscis est a multitudine pedum sic dictus Plin. 9. c. 29.

b Polypi, Proverbio dicebantur, vel stupidi stolidi quae, vel viri prudentissimi fuit, rapaces, & ungribus, homines, Si quidem ob eam causam Polypodis tribuunt, quod ad nabiurum, quia prudentia plus viciu captantis uliro movetur. Erast. debet. Verum Ulysses eum prudentia superavit, & ob hoc fingitur eum excecasse. Servius.

c Polypi caput, Prov. in hominem varium, in quo pariter & vitia quaedam & virtutes invenias; Competit & in rem, ex qua non parum commoditatis capere queas, sed quia eadem non leute kind seyn. Plaut. Captiv. goria ducta ab ejus piscis capite, quod esu quidem suavissimum & esculentum, ceterum somnia parit tristia ac prodigiosa. id.

d Polypi mentem obtine. Prov. quo iubemur pro tempore alios atque alios mores, alium atque alium vultum sumere. id.

e Polypus, est carnosus in na-

ribus excrecentia, ex radicibus quibusdam tenuibus pendens, & nunc è naribus propendens, nunc etiam in palatum descendens. Celsus. Jonston.

Polyrhizon, multas habens radices, quod nomen compluribus accommodatur herbis; Martin.

Polystaurion, πολυσταυρον, vestis patriarchalis, cui multae cruces erant intextae. id.

Poly syndeton, est sermo multis conjunctionibus concatenatus.

b Polysyntheton Figura; cum sententia multorum articulorum, convenienti copia continentur. Isid.

Polytrichum i, n. idem quod adiantum, Frauen-Haar.

b Polytrichum officinarium, vide Trichomanes.

Polyxo is, f. una Amazonum, & Apollinis vates, quae Lemniae sceleris dux & hortatrix extitit. Quum enim Lemniae mulieres, ob spretam Venerem bireum olerent, maris earum tantam odoris steditatem exetantes, Lemno deserti Thraces petierunt, ibique filias eorum sibi conjugio adiecerunt. Quod ubi Lemniae compertum est, Polyxo impulsu & Venere stimulante, in omne genus virile conjurarunt: remeantesque ex Thracia viros omnes peremerunt: & aedificiis contiguus, ein Zwinger, vide Pomarium.

git, Stat. 5. Theb.

Polyzonos, gemma nigra, a multiplicitate zonarum sic dicta. Plin. 37. c. 11.

Pomarium, rectius Pomcerium, quasi postmaerium, h. e. post murum, seu citra murum positus, locus, quemadmodum Livius testatur, lib. 1. ab urbe ubi & postmaerium ab aliis dici indicat, ein Zwinger oder Stadt-Graben.

Pomaria, dea pomorum. Martin.

Pomarium ii, n. locus arboribus pomiferis confectus, ein Baum-Garte. Colum. 1. c. 6.

b Pomarium, locus, in quo poma reponuntur. Plin. 15. c. 16.

Pomarius ii, m. pomorum venditor. Horat.

Pomata vel Pomatum, unguentum in officinis usitatum est, sic dictum, quod poma odorifera ingredientur. Pharmac.

Pomeridianus a um, quod post meridiem sit, nach mittagig. Cic. 5. defin.

Pomertum i, n. locus, ubi poma nascuntur. Martin.

Pomifer a um, poma ferens, ut: Arbor pomifera; i. e. pomus. Colum. 5. c. 9.

b Autumnus pomifer Ov.

Pomilio vnus, m. vel Pomilius ii, m. manus i. e. homo parva statura, ein Zwerg. Martial.

Pomcerium ii, n. locus muris & aedificiis contiguus, ein Zwinger, vide Pomarium.

SECTIO III. R Po-

Pomona e, f. dea pomorum, O. vid. 14. Met.

b *Pomona* largae est, & diutina, *Pomona* copiosa. Solin. 483. *Pomonalis*, flamen *Pomona*, pomorum dea, erat. Alex.

Pomosis a um, pomis abundans, ut: *Pomosa* corona. Propert.

Pompa e, f. apparatus cum ostentatione, ein Geprång / ut: *Pompa* nuptiarum, sacrorum, funerum. l. 3. in fin. ff. com. modati.

b *Pompa*, πομπή, Græcis est I. missio II. deductio à certo loco ad certum, quæ missioni similis. III. deductio, traductio, vel transvectio solennis per publicas urbis vias, à loco certo in locum certum, sive eundem sive alium. IV. Idem, quod in pompa transvehitur, ferculum pompa, ut simulacrum, imago. V. Solennis actio quævis. VI. Magnificentia & decus. VII. Comitatus, qui magnificentia causa cum principe aliquo progreditur. VIII. Ostentatio. Martin.

c *Detrahere pompam* muneri suo, absq. fastu dare. Senec. de benef.

Pompalis e, c. ad pompam pertinet.

Pompaliter, Adv. pompali modo. Martin.

Pompaticus a um, solennis, superbus, cum pompa iunctus. Apul.

Pompejanus a um, ad Pompei pertinet, ut: *Triumphada*, balsamo Indico, mucilagine *Pompejani*. Lucan.

Pompeji, oppidum Campaniae, unde *Pompejanum*, i. c. praedium circa Pompejos.

Pompholyx, ygos, spodium est, & favilla tenuissima ac volatilis, quæ, dum as in fornacibus perficitur, superne earum parti adhærescit. Arabice *Tutia*, Latine *Bulla*. Officinis Nil vel nihil album, weiß Nicht / Augen Nicht. Schröd.

Pompilo, piscis genus, qui alio nomine vocatur nautilos, quod navis speciem præ se ferat. Plin. 9. c. 29.

Pomposus a um, superbus, altus, magnificus.

Pompula e, f. Dimin. à pompa.

Pompulentus a um, pompa plenus. Martin.

Pomum i, n. nomen generale omnium est fructuum, qui ex arboribus esui apti sunt, Obst / ut: *Detrahere poma* arboribus, Obst abnehmen. Tibull.

Strata jacent passim, sua quæq. sub arbore poma. Virgil. Eclog.

b *Pomum* pro ficu. Colum. 8. c. 17.

c *Mora* etiam Plinius appellat poma l. 15. c. 24.

d *Pomum Hierosolymitanum*, vide *Balsamina*.

e *Poma ambra* fiunt ex odoratis pulveribus (addi & olea possunt,) qui cera, styrace liquorem pertinent, ut: *Triumphada*, balsamo Indico, mucilagine *Pompejani*. Lucan.

Tra-

Tragacanthi cum tamiillo Terebinthina ad tenacitatem, si opus sit, additæque aquæ rosarum, vel simili optime incorporati, in globulos prout visum fuerit, rediguntur. Nomen mutantur ab Ambra, non quod ea necessario & semper ingrediatur; sed quia odorem suavem spirant, adeoque ambram emulantur. Schröd. *Pomus i*, f. arbor pomifera, ein Obst-Baum. Plin. 17. c. 1.

Ponderatio onis, f. refertur ad bra, ein Gewicht / ut: *Pondere* intellectus operationes minus aliquid estimare, vel examinare, principales in Physicis. Mart. etwas nach dem Gewicht oder garit. Philos.

Ponderitas atis, f. antiqua vox. Nonius.

Pondero as, are, est librare, wägen / ut: Si quis granum ipsum vocant, ut: Id maximi momenti ponderet. Plin. 7. c. 17.

b *Ponderare* est examinare, considerare, erwegen / ut: *Ponderare beneficia*, Gutthaten erwegen/erkennen. l. 2. 6.

c *Fortunam* cuiusq. non e-ventis, sed factis ponderare, eines jeden Zustand nicht nach dem Außergang / sondern nach seinen Werthen richten. in Pison.

Ponderosus a um, quod est gravis ponderis, wichtig / schwer / ut: Ex sudore ejus lana sit mollior, & ponderosior. Varr. l. 1. Rust. c. 11.

b *Ponderosa* epistola, pro longa & multa continente. Cic. ad Att.

Pondo, indeclinabile, n. idem dem Zweifel kommen. l. 11. 29.

quod libra, ein Pfund / ut: Auri quinqve pondo abstulit. id. pro Cluent.

b *Pondo*, pondus duodecim unciarum, 12. Unzen Gewicht.

c *Pondo*, idem quod pondus. Liv. 4. Urb.

Pondus eris, n. habere dicitur id, quod grave est, die Schwere / ut: Saxi pondus, die Schwere eines Steins. Lucret.

b *Pondus*, idem quod libra, ein Gewicht / ut: *Pondere* intellectus operationes minus aliquid estimare, vel examinare, principales in Physicis. Mart. etwas nach dem Gewicht oder garit. Philos.

c *Pondus* etiam notat momentum, quod Barbari valorem vocant, ut: Id maximi momenti pondus est, das ist ein großes und wichtiges Werk. I. Vat.

d *Persona* non qualiscunque testimonii pondus habet, eine Person nicht von schlechtem Zeugnis / hat einen Nachdruck. Top.

e *Has literas* confidebat a- pud te pondus habuisse, er ver- meinte gewiß / diese Schreiben hätten viel bey dir auferichtet.

f *Litera tua* maximi sunt apud me ponderis, deine Briefe gelten viel bey mir. Ep.

g *Magnum pondus* accessit ad rollendam dubitationem, consilium tuum, dein Rath hat viel darzu geholfen / daß wir aus

h Pondus pro onere, ut: Genitur, der sich auff seine wasch-
muit sub pondere cymba. Virg. haffrige Gewonheit verlästet/
3. Aen. ist scheltens werth. Tusc.

Aureum amiculum gran- d Ponere castra, est castra
di pondere detrabere alicui, einem metari, ein Lager schlagen/ ut
ein von Gold schweren Rock In turbe milites vagantur, in cam-
aufziehen. po castra ponuntur. Cic. Octavio.

i Pondus pro autoritate, ut: c Ponere in admirandis
Filius ejus eodem est apud me. c. inter admiranda referro.
pondere, quo fuit pater, sein Plin. 31, 2.

Sohn ist in gleichem Ansehen Ponere in minimis, unter
bey mir/ als der Vater. die geringste zählen/rechnen. ep.

k Pondus pro numero ali- f Ponere in admiratione, i.
quando ponitur. Nonius. e, admirari. Plin. 28, 8.

l Est & pondus iussus, in g Ponere beneficium est
lucem nondum editum. Lucet. benefacere, ut: Ponere beneficium

m Pondus dicitur pecca- apud ingratos homines. Undand-
sum. Ebr. 12, 1. propterea quod baren Gutes erweisen.

n Pondus dicitur pecca- apud aliquem, Gutthat bey ei-
tatis maxime gravat impeditq. nem wol anwenden. 1. 13. Ep. 41.
Glass. Phil.

Pondusculum i. n. Dimin. à pon- h Ponere se totum in con-
dere. Colum. 12. c. 51. templandis rebus, sich ganz auff

Ponè, Adv. retrò significat, sive das Studiren legen. Tusc.
à tergo, hinder sich. Virg. 2. Aen.

Ponè, Prapositio antiqua, pro proponere, ut: Ponere jubebam,
post jungitur Accusativo, ut: de quo quid audire vellet, ich
Ponè nos recede. Plaut. Pœn. hiesse vorgeben das jenige / da

Pono is, posui, possum, ponere, von er etwas hören wolte. Tusc.
est collocare, constituere, setzen/
ut: Posita ad fores arbor. Plin.

b Ponere in laude, est lau- R. 3
dare, ut: Ipsum Latine loqui Catilin. IX.

in magnâ laude ponendum est, l Ponere tempus, studium,
das Latein Reden ist hoch zu curam, operam in aliqua re, Zeit
loben. Top. oder Fleiß auff etwas wenden/

c Ponere in vitio, est vi- ut: Ibi cum Junium Mensem con-
superare, ut: Confidens malâ con- sumissem, Quintilem in reditu
suetudine loquendi in vitio po- ponebam. Att.

Sed tantum studium, tam magna contentio, quæ pertracta-
multam operam in eo (philoso- ta est à Poripateticis mollius. 2.
phando) ponendam non arbitran- de Fin.

tur, aber sie halten dafür/ man t Ponere, esse victum eum,
dürfe so viel Mühe und Fleiß gesetzt / er sey überwunden.
Darauff nicht wenden. Fin. 1. Phorm. 4. 3. 25.

m Ponere diem cuius ali- u Rem ipsam ponamus, i. e.
quo, einen Tag ansehen / sich factum ipsam videamus. pro Ce-
mit einem betagen. Ep. cin. XII.

n Ponere totum animum x Positum est in more &
aut omnem curam, diligentiamq. instituto majorum, die Vorsah-
suam in aliqua negotio, sein gan- ren haben es im Brauch ge-
ges Gemüth / Sinn und Ge- habt. 2. pro Leg. Agrar.

danken oder Sorge / Mühe y Ponere est deponere, hin-
und Fleiß auff etwas wenden. legen / ut: Quos quidem libros
pro Mur. non sine causa de manibus po-
nere non solebant. Qv. Fr.

o Animum, curam, cogi- Ponere pallium, den Man-
tationemque tuam pones in o- tel ablegen. Curcul.
mnium laude undique colligen- Pons pontis, m. dicitur, super
da. 1. 1. 1. Qv. Fr.

p Ponere mortem in ma- quo transimus aquas, eine
lis, den Tod unter die Unglücks- Brücke/ ut: Pontem inducere,
Fälle rechnen. de Fin. eine Brücke über hin bauen.
Curt. 950.

q Multum in aliqua po- De ponte dejicere in Ty-
nere; viel auff ein Ding halten/ brim, von der Brücken in die
ut: Credibile non est, quantum Tyber werffen. pro S R. XXXII.
in prudentiâ tuâ & fide ponam, es ist unglaublich / wieviel ich
auff deinen Verstand und Treue flumen, über den Fluß eine
halte. Brücke schlagen / und überse-
gen. Curt. 74.

r Ponere est dicere, ut: c Ponte jungera amnem a
Posuisti, atq. id titubanter & eine Brücke über den Fluß schla-
stridim, conjurationis hunc pro- gen. idem 394.

pter amicitiam Catilinae partici- d Pons navatibus factus,
pem fuisse. pro M. Cæl. VII. eine Schiffe-Brücke. Solin. 362.

s Ponere, in Disputatione s Solvere pontem, it. recidere
bus significat concedere, quod Barbari dicunt supponere, ut pontem, die Brücken abwerffen.
His igitur ita posita, sequitur Curt. 797.

intactum sinere pontem,
die Brücke ganz lassen. Cur-
tius 797.

c Pontem rescindere, vel
dissolvere, die Brücke über einen
Hauffen werffe. Corn. 22. 74. 94.

f Pons, pro scata navium.
Virg. 10. Aen.

g Pons, cerebelli processus
quidam, ita dictus in capite
Vesling

h Pons asinorum, Logici
est ars euporia seu inveniendi
medii termini in Syllogismo, sic
dictus, quia imperitis ostendit ra-
tiones ad quodvis propositum in-
veniendi argumentum.

Pontaticum i, n. vectigal, quod
in transitu pontis datur, Brü-
cken-Zoll. Martin.

Ponticulus i, m. Dimin. ein
Steg. Cic. 5. Tuscul.

Ponticus a um, ad Pontum spe-
ctans, ut: Mare Ponticum
Horat.

Ponticum absinthium. Co-
lumell. 12. c. 35.

Pontifex icis, m. quasi pontem
vel iter alius faciens, vel
posse & facere dictus, quia, ut
Alerius arbitrat, fuit illi
erat sacrificandi. Facere enim
apud veteres sacrificare est;
quidam à ponte deducunt
idè, quia primi pontifices
à Numa creati, publicum
pontem fecerant ac subindere-
stiterant. Pons autem ille dum u/g. protenditur.

publicus ligneus erat, & nul-

lo are aut ferro compactus,
quem Romani adco sacrum
existimarunt, ut, si collabere-
tur, Pontifex non nisi casu vi-
timas & perfectio sacrificio eum
resicere posset. Varr. Schard.

Pontifex maximus, der da-
berste Priester.

b Pontifices olim diceban-
tur Imperatores.

c Pontifex Romanus, der
Römische Papst.

Pontificalis a, c. quod ad Ponti-
ficem pertinet, unde Pontifica-
les libri, in quibus sacra con-
tinentur ceremonia.

b Pontificales cenae olim
appellabant sumptuosas opiparas
que. Horat.

Pontificatus us, m. Pontificis of-
ficium.

Pontificium ii, n. potestas pro-
prii Pontificis: Deinde in
genere pro potestate usurpa-
tur. Gell.

Pontificus a um, ad Pontificem
spectans.

Ponto onis, m. navigii genus,
quo omnes trajiciuntur loco
pontis. l. final. ff. de servit. ru-
ric. præd.

Pontus i, m. insula, ut & Pro-
vincia Asia minoris, à Ponto
Rege sic cognominata, nobilis
crudelitate Medea. Strabo.

b Pontus, mare appellatur,
quod à palude Maotidis in Tene-
bris.

c Pontus, pro quovis ma-

ri usurpatur à poetis, ut: Misce-
tur Pontus magno murmure. Vir-
gil. 1. Aen.

Transcurrere Pontum. Stat.

3. Sylv.

Popa a, dicebatur, qui victimas
habebat venales, & qui le-
gabatur ad altare feriebaturque.
Propert.

b Pope, ministri immo-
lantium, qui victimas macta-
bant. idem.

c Venter popa, i. e. Phago-
& gulosus, quales erant popa vi-
timarii.

Popanum i, n. placenta lata, te-
nui, rotunda, quam diis ve-
teres offerebant: sed & pro
quocumque libo capitur. Juven.

Popellus i, m. Diminut. parvus
populus. Pers.

Popina a, f. à popa, locus, ubi
publica obsonia cocta vendun-
tur, eine Gartüche / gemeine
Küche.

b Popinas pro epulis ga-
nea accipit Cicero 3. Philipp.

Popinalis e, c. quod ad popinam
spectat, ut: Delicia popinales.
Columell.

Popinarius ii, n. ein Koch. Firmic.

Popinatio onis, f. belluatio,
Schwälgerey / Gresserey. Gel.

Popino onis, qui in popinis ver-
satur & belluatur. Svet. de
clar. Grammat.

Popinor aris, ari, heluari &
indulgere popinis. Jul. Capitol.

Poples itis, m. pars opposita ge-
pfeget.

nu, die Kniebiege / Kniefeh-
le / ut: Excipere semet popliti-
bus, sich auff die Knie nieder-
lassen. Curt. 1128.

Poplitibus exceptus, kniend.
id. 2134.

Popliteus a um, ad poplitem spe-
ctans, ut: Poplitea vena.
Vesling.

Poppeanus a um, ut: Poppea-
na pinguis, i. e. unguenta ex
asina lacte composita, ad con-
ciliandum faciei decorem, qui-
bus Poppea uxor Neronis ute-
batur. Plin. 11. c. 41.

Poppyfina aris, n. dicitur vocis
blandimentum, quod sit e quis
indomitis, cum tractatione
manuum. Juven.

Poppyfinus i, est illis manibus
inter se, & palma cum palma
collata editus plausus. Plin.
1. 28 c. 2.

Poppyzo as, are, πονπίζω, si-
bilare, labris compressis acu-
tiores sonum edere. Martin.

Populabihis e, c. quod populari
potest. Ovid. 9. Metam.

Populabundus a um, qui popu-
latur. Eiv. 1. U.

Popularis e, c. dicitur, quod est
populi, ut: Imperium popolare
& semper extraordinarium &
ventosum est. II. Philipp.

b Popularis est populo ac-
ceptus & usitatus, ut: Populari
& nomine aliquid vocare, etwas
nennen / wie der gemeine Mann

Maximè popularis homo, qui omnes rumorum & concionum ventos colligere consuevit. pro Cluent.

c Si potes, laudabile atq; populare est: sin plane non potes, absens hominum sermones facilius sustinebis, fanstu es / so ist es löblich / und dem Volk annehmlich: fanstu es aber gar nicht / wirstu abwesend der Leute Reden desto leichter vertragen können. l. 15. ep. 14.

d Habere aliquid populari, für dem gemeinen Mann einen Schein haben / vom gemeinen Mann beliebt werden / ut: Putabit fortasse, in nobis violandis aliquid se habere populari, er wird vielleicht vermeinen / wenn er uns beleidiget / er habe bey dem gemeinen Volk einen Beyfall. l. 8. Att. Ep. 3. Att. lib. 9. 14. vide Persona.

e Popularis dicitur, qui vulgò conterraneus, rectius gentilis, vid. Rivin. Panepistem. ein Landsmann / ut: Amicus summus meus & popularis Geta, mein bester Freund und Landsmann Geta. Phor. Act. 1. 1. 1.

f Popularis, idem quod plebejus, ignobilis, ut: Praestat popularem ac divitem esse, quam nobilem mendicium, besser ein reicher Bauer / als armer Edelmann.

g Popularis, qui est ejusdem populi. l. 70. ff. de verb. ob-

ligat. dicitur & de populi multitudine. l. 12. ff. de appellat.

h Populares actiones, popularia judicia & interdicta dicebantur, quæ cuius ex populo patebant. tit. de popularibus action. l. 7. ff. de iurisd. omn. jud. l. 7. ff. de dolo malo. l. 42. ff. de procurat.

i Popularia sacra sunt, quæ omnes cives faciunt, nec certis familiis attributa sunt, ut Fornacalia, Palilia. Festus.

Popularitas avis, f. populi conjunctio, amicitia, quæ ejusdem patriæ habitatione contrahitur. Plin. 33. c. 2.

Populariter, Adverb. affabiliter, humaniter, & cum gratia populi. Juvenal.

b Populariter, more populi. Cic.

Populatum, Adverb. per populos. Apulej.

Populatio, onis, f. spoliatio, Verraubung / Verheerung / Plünderung / Verwüstung / ut: Prohibere milites à populatione regionis alicujus, die Soldaten von der Verwüstung eines Landes abhalten. Curtius 99.

Populator oris, m. qui populari solet, ein Verwüster / Verheerer / Zerstörer / ut: Populator Troja. Ovid.

b Luxus populator opum. Claud.

Populatrix icis, f. quæ populari so-

let, eine Verwüsterin / Verheererin. Martial.

Populatus us, m. idem ac populatio. Lucan.

Populeum i, n. locus, populis confectus. Plin. 14. c. 6.

Populeus a um, quod est populi arboris, aut ex ea factum, ut: Frondes populeæ. Virg. 3. Æn.

b Unguentum populeum in Dispensatoriis dicitur, quod ex gemmis populi, additis quibusdam speciebus aliis preparatur.

Populifer a um, populum ferens, ut: Padus populifer. Ovid.

Populifugia, funesta populi Romani festa, quibus suas fugas Romanus populus, hostium repentinis incursionibus exagitatus, testabatur. Varr. Macr.

Populinus a um, idem ac populeus, ut: Oleum populinum, ex oculis populi nigri. Schröd.

Populneus a um, vel

Populus a um, quod ex populo factum est, aus Aspen gemacht / ut: Frons populnea, ein Aspen-Zweig. Colum.

Populo as, are, amorem populi conciliare. Nonius.

Populo as, are, vel

Populor aris, ari, prædari, verheeren / plündern / verwüsten / ut: Populatus ingentem farris acervum. Virg. 1. Georg.

b Agros populari. Cic. 5. Verr.

c Cura populatur artus. Senec. Hippol.

Populonia & Fulgura, nomina dearum apud Senec. in libro de superstitione. Juno Populonia ab Augustino dicitur. l. 6.

Populosus a um, plenum populi. Populus i, n. est civitatis multitudo, das gemeine Volk / ut: Concedere populo usum loquendi, dem Volk seine Sprache lassen. in Orat.

b Offendere ad populum, est facere vel loqui contra vulgarem consuetudinem.

c Populus plebem & patricios, i. e. cujuscunque ordinis & conditionis cives, complectitur.

d Populus de apibus, ut: Idne fiat, duo populi conjungi debent, qui possint adhuc integras explere ceras. Colum. 9. c. 13.

Populus i, f. primâ brevi, arbor a frondium multitudine sic appellata, ut: Populus alba, weiß Pappel- oder Espen-Baum / Populus Libyca, Libyscher Pappel-Baum. Matthiol. Pancov.

Por, pro Puer, antiqui dicebant. Marcipar, i. e. puer Marci, Martin.

Porca a, f. a porcus, cujus exemplum est apud Catonem c. 134.

b Porca, dicitur terra inter duos sulcos elata, quod ea seges frumentum porrigat. Varro. Vel dicitur a procendo antiquo verbo, quod ulira se jaci semina prohibeat.

c Porca, ex Varrone natura appellatur, quæ mulieres sunt:

sic a Græcis pars illa, quæ honeste nominari non potest, χοίρος vocatur. annotavit Turnebus.

Porcarius a um, idem quod Porcinus l. 11. c. 37.

Porcarius i, m. porcorum custos, ein Schweins- oder Säuhirt. Firm. 2. c. 6.

Porcellana vasa, Porcellanen Geschirr / ex terra subtiliori, pingvi constata & igne excocta sunt, atque ex China huc deferuntur. Porcellana vocabulū verò multis conchis marinis applicatur Boet. de Boet.

Porcellus i, m. Dimin. parvus porcus, ein Ferkel / Schweinlein. Plin. 18. c. 8.

Porceo es, ere, quasi porro arceo, prohibeo. Festus.

Porcetia a, f. porca, quæ semel peperit. Gell. 11. c. 6.

Porcinarium ii, n. locus, ubi porci aluntur. Martin.

Porcinarius ii, m. qui carnes porcinas vendit. Plaut. Captiv.

Porcinus a um, quod est ex porco, ut: Caro porcina, Schweinen-Fleisch.

Porculatio onis, f. antiquis porcorum nutritus dicebatur, Schwein-Zucht. Var. 2. Rust. c. 4.

Porculator oris, m. qui porcos nutrit, ut pingvescant. Columell. 7. c. 9.

Porculetum i, n. porca terra editior inter duos sulcos. Martin.

Porculus i, Dimin. parvus porcus, ein Ferkel. Plaut.

b Porculus marinus, Meers-Schweinlein. Plin. 9. c. 15.

c Porculus in torculari vinario vocatur batillus aut uncus in media circiter succula, qui sic gebatur, ut teneret funem, & dum vergebatur succula, circumplebatur. Belle. Caro.

Porcus i, m. sus domesticus, ein Schwein / ut: Saginatus porcus. Propert.

b Porcum sincerum & sacrum immolare jubet eum (Plaut. in Menæch.) quæ mentem caritum significat. Erasim.

c Porcus Trojanus, Provi. in opipara convivia, aut in hominem variis deliciis expletum, id.

d Porci effigies inter militaria signa quintum locum obtinebat, quia confecto bello inter quos pax fieret, cæsa porca foedus firmari solebat. Fest.

c Porcus de græge Epicuri. Horatius.

Porcarius, χοίρας, meatus corporis humani, die Schwein-Föchlein.

Porosima atis, n. consediarium, prologium, ex antecedente aliquo consequens, tanquam additamentum, & corollarium. Martin.

Pornæ, πόρναι, tit. de consyl. in Novell. §. ac primus quidem. Exponuntur ludi scenici, sic dicti à productione meretricum in scenam.

Porocle, ποροκλή, ramex cal-

callosus, topus in testiculo, aut membrana erythroide concrescens. Martin.

Porosus a um, poris abundans, löchericht.

Porpe, πόρπη, fibula, monile, bulbula: Hanc autem inter alia Veneris ornamenta tribuit ei Homerus in hymno ipsius.

Porphyra a, f. purpura.

Porphyriacus a um, idem quod purpureus. Ovid.

Porphyrio onis, f. avis, quæ sola moru bibit, cuius crura prælonga rubent, & rostrum. Hæc a nonnullis Pelecanus dicitur. Plin. 10. c. 14.

Porphyrites is, m. lapis in Ægypto rubens, candidis intervementibus punctis. Plin. 36. c. 2.

Porphyrogenneta, in purpura genitus, patre iam Imperatore, dictus à purpura, (quam quidam nomen domus seu palatii, in quo pariebantur Augustæ,) putant. Alii à purpura, quæ einem die rechte Hand biethen. Imperatorius infans excipiebatur. Martin.

Porraceus a um, quod est porri, ut: Folia porracea, color porraceus. Plin.

Porrectio onis, f. extensio, Aufstreckung. Cic. 2. nat. deor.

Porrectus a um, extensus, aufgestreckt / ut: Porrectus per novem jugera terra. Tibull.

Porrecta manu. Cic.

b Mora porrecta, Verlangung / Verzug. Ovid.

c Porrectiore fronte loqui, mit fröhlichem Gesicht reden. Plaut.

Porricia arum, f. exta, quæ in ara foco ponuntur, quod diis porrigantur. Solin.

Porricio is, ere, verbum sacrificale pervetustum est, in reddendis extis & porrigendis usurpatum. Turneb.

b Porricire, porro facere, i. e. valde porrigere. Fest.

Porriginosus a um, qui porrigine infestatur.

Porrigio inis, f. furfuratio, Alveolus est, cum scalpentibus furfuribus similia ex capite cute decidunt. Sennert.

Pórrigo is, porrexi, porrectum, porrigere, est extendere, aufstrecken / ut: Scopulus porrigit frontem in apertum aquor, der Fels hängt über ins Meer. Ovid. 4. Metam.

b Porrigere alicui dextram, einem die rechte Hand biethen. Imperatorius infans excipiebatur. Martin.

c Manum porrigere, est opem ferre, die hülfliche Hand biethen. pro Flacco.

d Sol porrigit horas, i. e. producit. Ovid. 4. Met.

Porrina a, f. locus porris confitus, vel porrorum uno in loco confitorum multitudo. l. 5. §. 1. ff. de usufructu & quemad.

Porro, Adv. interdum hortandi aut loci, aut ordinis, nonnunquam Conjunctionis adversa-

tiva, & expletiva vim habet, ut: Nihil porro tam inhumatum, es ist fürwar nichts so unmenslich / 2c. Cic. pro Plane.

b Si ire porro pergas, so du weiter fortsehest. Liv.

c Porro à Jove atque fulmine, weit darvon ist gut fürn Schuß. Erasmi.

d Jam porro videte cetera judices, nunmehr diesem nach besehet auch das andere. Cic. pro Rosc. Amerin.

e Porro, Conjunctio pro autem ponitur, locaturque in principio orationis. Quintil.

f Porro pro Conjunctione expletiva aliquando ponitur. Terent. And.

g Porro, pro autem & vero. id Phorm.

h Porro autem, pro sed. Sallust. in Catil.

i Porro, pro valde. Cic. de Senect.

Porrum i. n. vel

Portus i. herba, Græcis πόντος, lauch. Porrum domesticum est in lauch. Porrum domesticum est in lauch. Porrum domesticum est in lauch.

b Porrum usuale sylvestre. Matthiol. Schröd.

Porta e. f. omnis exitus, quo potest importari, vel exportari aliquid, unde etiam à portando dicta est, vel ab aratri portatione, inquit Donatus: quia in designatione urbium, subjun-

ctis vacca & tauro, qui utrumque designabat, aratrum manu suspendebat, portabat, ne sulcum, quem primigenitum dicunt, faceret, ubi aditus civitatis erant relinquendi, ein Thor/Pforten/Eingang/ut: Porta patet, das Thor siehet offen. Cic.

b Porta itineri longissima, est idem, quod dimidium facti, qui bene cepit, habet. Erasmi.

c Porta pratoria in castris dicebatur, quia erat in fronte valli, quia miles ad pralium ducebatur. Porta decumana, quia in postica parte castrorum erat, quia annona, ceteraque excrevit necessaria importabantur. Calepin.

d Porta, per similitudinem dicuntur fauces montium, id.

e Porta, pro urbe, Gen. 22, 17. Deut. 12. v. 12. & pro incolis, qui per portas ingrediuntur & egrediuntur. Ruth. 3, 11. Glass. Phil. Sacr.

f Porta cæli, locus vel medium est, per quod ad beatitudinem celestem pervenitur. Gen. 28, 17. Matth. 7, 14.

g Porta mortis & sepulcri, ipsam ejus potentiam, vel extrema pericula notat. Job. 38, 17. Psalm. 9, 14.

h Porta inferorum, Matth. 16, 18. denotant consilia, machinationes, ac potestatem Diabolice omnium ejus ministrorum, habent. Tyrannorum

rum: ratione similitudinis inducta, quod in portis olim judicia & consultationes exercebantur, & quod porta ac muri urbibus munimentum præstant.

i Venia porta, die Pfort. Ader. Vesling.

Portaria, vestigalia seu merceded dicuntur, quæ dantur portitoribus. l. 3. C. de vestigali. & comp. mi.

Portarium i. n. vestigal porta. Martin.

Portatilis e. quod portari potest.

Portatus us, m. actus portandi. Plin. 9. c. 35.

Portella e. f. vici portula.

Portemia, navicula Syraci generis lata & sine carina. Ilid.

Portendens, tendi, tentum, portendere est pramonstrare, ut: Portendere alicui cladem, eum neminem seinen Untergang vorher sagen. Silius.

Portendere indicium futura calamitatis, ein künstliches Unglück bedeuten. Solin. 66.

Portentificus a um, ut: Venena

portentifica, portenta ac monstrasacientia. Ovid. 14. Met.

Portentofus a um, quod portentum facit, seltsam / wunderbarlich / wunderbarlich. Cic. 2. de Divin.

Portentum i. n. dicitur, quod pramonstrat aliquid futurum, ein Wunderzeichen / ut: Similiter Eadem ad decem homines servabitur portio. id. 1780.

extitit, ut si quando auditum

fit, portendi ac prodigii simile numeretur. pro S. R. XI.

b Portentum fatale, prodigium Reipub. Publicum Clodium vocat Cicero in Pisone.

c Portentum, pro bono nomine posuit Virgilius 8. Æn.

d Portentum, inane quippiam & irridendum. Cic. 1. Tusc.

Portentuosus a um, idem quod portentofus. Svet. in Domin.

Portiticeus i. n. πῶς τῆς, trans-fretator, qui navigio vehit & exigit portorium. πῶς τῆς, enim dicitur Latine fretum.

Porticatio onis, f. pro porticu. l. 36 ff. de religiof. & sunt. fun.

Porticula e. f. Dimin. à porticu. Cicero.

Porticus us, f. locus adversus sempestates solisque æstum testus, & minutus, eine Halle / ut: Spaciosa porticus. Ovid.

b Porticus Pompei, erat amphitheatrum Roma amplissimum, cuius meminit Plinius 36. c. 15.

c Porticus nonnunquam significat tabernaculum seu tentorium. Cic. 2. Tusc.

Portio onis, f. quasi partio significat partem, ein Theil / ut: Portionem præda accipere. Curt. 37.

b Portio, i. e. proportio, ut: Eadem ad decem homines servabitur portio. id. 1780.

Porticulus i. m. qui in portum

modum dat classi. Felt. pro-
prie est hortator remigum N.
Portito as, are, Freqv. Gell. 20. 1.
Portitor oris, m. dicitur, qui vul-
gò publicanus, ein Zöllner/ut:
Cives non tam de portorio,
quam de nonnullis iniuriis por-
titorum querebantur, die Bür-
ger beklagten sich nicht so sehr
über den Zoll / als über etli-
che Unbilligkeiten der Zöll-
ner. 1. 1. 1. Qv. Fr.
b Portitor, qui aliquid por-
tat Stat. Theb.
Portitorium, n. locus, ubi vesti-
gal exigit publicanus porti-
tor, Martin.
Portiuncula e, f. Dimin. parva
portio. Apul.
Porto as, avi, atum, are, est ba-
julare corpore, tragen/ut: Ubi
ontis nequeam portare pariter,
jaceam ego a sinu in luto. Aul.
b Portare est nunciate,
ut: Portare aliquid boni, gute
Zeitung bringen. T. And. 2. 2. 1.
c Portare onus, pro pa-
tienter se subicere. Matth. 11, 29.
item Peccatorum conscientia
angt. ibid. Glaff. Phil. sacr.
Portorium n, n. est merces, qua
datur portitoribus, Trag- o-
der, Fuhrlohn/ut: Magnis por-
toris illo mercatores ire con-
sueverant, das Fuhrlohn so-
stet die Handels-leute dahin
gar viel, Caesar. 3. bell. Gall.
b Portorium est vestigal,
quod penditur de quacung, re.
1. 60. §. 8. ff. locati.

Singulis rebus quacung,
veniens, portorium imposuit, et
hat auff alle Sachen/ was ver-
kauft wurde / einen Zoll oder
Aufsatz geleyet, in P.
Res exportata sine portorio,
etwas das ohne Zoll aufgeföh-
ret worden, in V.
c Portorium vini institue-
re, Zoll auff den Wein schlagen.
d Portorium conducere,
Zoll pachten/ muerthen.
Portula e, f. Diminut. parva
porta, Pfortlein. Liv. 5. Pun.
Portulaca e, f. herba dydax, vna
Arab. Backaleancha, Porcella-
na, Bürgel/Bürgel-Kraut/
Borzel/ Gensel. Schröd. ut:
Portulaca domestica, portu-
laca sylvestris, wilder Bü-
rgel/portulaca marina, kalimé
species. Matthiol.
Portunus vel Portunus, qui
e Palæmon à Romanis inter
deos colebatur, (Festus,) qui
portibus præest secundum fa-
bulas. Hinc:
Portunalia, certamina, qua e
Palæmonia in honorem Por-
tunni fiebant. Varro.
Portuosus a um, portui commo-
dus, vel multos habens por-
tus. Sallust.
Portus us, m. dicitur locus, quo
in naves importantur, & un-
de à navibus exportantur
merces, ein Hafen / Fuhr-
ut: Celeberrimus e plenissi-
mus navium portus, pro La-
ge Manil.

Portu neq, magno neq, bo-
nonti, einen kleinen und ubeln
Anfuhrt haben. Corn. 77.
b In portum rejici, wieder
ans Land geworffen werden. P.
S. Rofc. XXV.
c In porta navigo, ich bin nes
auffer Gefahr/ ich habe meinen
herausser gezogen. T. And. 3. 1.
22. vide Periculum.
d Res est in portu, i. e. in
tuto, Mercat.
e In portu impingere, est
in ipso operis ingressu peccare, im
Anfanges verstossen. Quintil.
f Portus, inquit Ulpianus, pro
appellatus est conclusus locus, quo
importantur merces, & inde ex-
portantur; eaq, nihilominus sta-
tio est conclusa atq, munita: in-
de Angiportum dictum est. 1. 59.
ff. de verb. signif.
g Ars ipsa inopia portus
est mortalibus, i. e. unicum con-
fugium in egestate est, Erasim. aspectum vocant. Colum. 1. c. 6.
Porus, πῶρ, meatus, transi-
tus, vide Pori.
Porus, πῶρ, callus, it. lapis matio: cui opponitur remotio,
arenarius, facile friabilis, a-
liquin asper e inagualis.
Martin.
Pos, in compositis compos, im-
pos, est ex potis. Varro.
Posca e, f. potio ex aqua aceti.
Poscinumius a um, numos po-
scens. Apul. Rho.
Posco is, poposci, poscitum, po-
scere, est rem debitam & ho-

nestam petere, fordern/ ut:
Quam cum poscebat, verbo
illam poscere videbatur, rever-
ra judicia poscebat. 2. Verr.
b Poscere est petere, ut:
poscere alicujus gratiam sibi, et:
poscere alicujus Tochter zur Ehe begehren.
Aulul. 2. 2. 45.
c Poscere est provocare,
heraus fordern/ ut: Aut actem
dubites in prelia poscere Turnum.
8. Aeneid. 123.
d Poscere aliquem, zur
Straffe begehren/ut: Accusant
ii, quos populus poscit, scil. ad
pienam, pro Sext. Rofc. V.
e Poscere aliquem pecu-
niam, einem Geld anfordern.
Curt. 89.
Positio onis, f. est actio ponen-
tis, Stellung.
b Positio Cæli, pro situ,
vel statu alicujus rei ad aliquam
Cæli vel Solis partem; quidam
fugium in egestate est, Erasim. aspectum vocant. Colum. 1. c. 6.
Positio Logice est affir-
matio, cui opponitur remotio,
arenarius, facile friabilis, a-
liquin asper e inagualis.
Martin.
Positio Grammaticis est
concurus consonantiæ cum vocali.
c Positio, fundum, fors.
1. 3. ff. de manu legat. Schard.
Positivus a um, proprie est,
quod ponendi vim habet: de-
inde est etiam, quod ponitur.
b Positivum arbitrarium,
opponitur naturali, interdum
e regione distinguuntur.
c Po-

c Positivum affirmativum, non terminabat suum, et hōffo
opponitur negativo, ut: Capra te / er wolte seinen Sitz biß an
est aliquid positivum; chimara das wällische Gebirge etweitert.
negativum. pro Mil. XXIV.

d Positivum reale oppo-
nitur cogitato.

e Positivum fundamentale
in re, opponitur hypothetico, ut:
Hypotheticè dato cursu, intelligi-
tur motus.

f Positivum fundamentale
in voce, quomodo in Gramma-
tica Positivus Gradus est absolu-
tus, qui opponitur Comparativo
& Superlativo.

Positor oris, m, ut: Templorum
positor. Ovid. 2. Fast.

Positura a, f. nota, quā sensus
in oratione distinguitur. Luer.

b Positura, situs sive posi-
tio. Gell. 14. c. 1.

Positusus, m. idem ac positio sive
situs. Ovid. 4. Fast.

Possessio onis, f. est usus alicujus
rei non ipsares, Besitzen / vel
est ius quoddam, quo aliquis
tem corporale verè in potestate
te habet, ut: Esse in possessione
bonorum, die Güter besit-
zen. pro Cecin.

b Possessionis cupiditatem ef-
se, quā vita, i. e. pluri facere
fortuna bona, quā ipsam via-
tam. pro Cecin. XII. X.

c Nulli hinc possessionum
termini, i. e. hic omnia sua esse
putat, der meinet / es sey alles
sein. pro Mil. XXIV.

d Alibi specem possessio-

e Jus possessionis perpetua
habere, pro Milone XXVI.

f Disturbare aliquem
dejicere de possessione, eine aus der
Possession treiben, 2. de leg. Agr.

g Possessio i, e. res possessa
ut: Non est diuturna possessio; in
quam gladio inducimur. Curt.
1964.

h Possessiones preciosas ha-
bere, stadeltiche Güter haben.
Cic. 798.

i Possessio & quasi possessio
differunt. Nam illa tum dicitur,
cum aliqua res corporalis natu-
raliter tenetur: Hec verò, quum
in corporalibus rebus utimur ut,
qua naturaliter teneri non pos-
sunt, ut servitutibus, Schard.

k Possessio fiduciaria dicitur,
qua sub manu regia posside-
re, fidei data accepta sit, à
fiducia dicta. 1. 2. ff. orig. iur.

Possessiuicula a, f. Dimin. Cic.
ad Att.

Possessivus a um, quod possessio-
nem significat, ut: Pronomen
possessivum, e. g. meus, tuus,
suus, noster, vester, &c. Gram.

Possessor oris, m. qui aliquid pos-
sidet, ein Bestzer, ut: Aut agri-
tiam rem tentant, ut possessores
pellantur suis sedibus, Cic.
2. Off.

b Acerrimus bonorum pos-
ses-

essor, expulsor, ereptor. Cic. pro
Quint.

Possessorius a um, ut: Possessoria
actiones, quā bonorum posses-
sionibus, rerum hereditariarum
persequendarum gratia, dan-
tur. Schard.

Possessrix icis, f. quā possidet, eine
Besitzerin. Non.

Possibilis e, c. quā fieri potest,
vox Cicero inuitata, Plaut.
Stich.

b Possibilis conditio, cui
opponitur impossibilis.

c Possibile est, quod actu
potest esse. Metaphys.

Possibilitas atis, f. potentia.

Possideo es, possedi, possessum, pos-
sidere, est in potestate sua habe-
re, besitzen, ut: Possidere pradia
alicujus, eines Lande Güter be-
sitzen, pro S. R. VI.

b Forum armatis ceteris
vis hominum perditorum posside-
re, das Rathhaus mit bösen posse,
Buben belagert halten, Cic.
pro dom.

c Possidere naturaliter di-
gitur quis, cum in re vel ejus
parte, vel saltem, cum res est in
spectu ejus, ut ipsam videat,
vel partem ejus, secundum Azo-
gnosceres. vide Nihil.

d Possidere civiliter dicitur
quis, cum nec est in re, nec res in
spectu ejus, sed possessionem so-
lo animo habet, & rem de jure re-
tinet. Alex. Scot.

e Possidere precario, est rem
ad petitiones, vel preces meas

mibi concessam ad usum possidere,
quandiu patitur is, qui con-
cessit.

Potum potes, potui, posse, est in
dem, quod valere, können /
vermögen / ut: Ut possum, ex
meis angustiis illius sustento
tenuitatem, nach meinem
Vermögen helffe ich seinem
Armuth mit dem wenigen /
das ich habe. 1. 16. 21.

b Plurimum apud ali-
quem posse, wol bey einem ste-
hen / sich mit einem wol vermö-
gen / viel bey einem aufrichten
können. lib. 12. ep. 12 pro S. R. II.

c Speravit, sese apud tales
viros aliquid ad perniciem posse
innocentis. pro S. R. XLVI.

d A me contenderunt ii,
qui apud me & amicitia & be-
neficiis & dignitate plurimum
possunt. pro S. Rosc. I.

e Plurimum in re aliqua
posse, viel in einer Sache ver-
mögen / thun können. 1. 1. Q. Fr.

f Posse aliquid in aliquo
genere, in einer Sache etwas
thun können / ut: Hec tibi scri-
psi, ut in isto ipso genere, in quo
aliquid posse vis, te nihil esse, co-
gnosceres. vide Nihil.

g Plurimum posse poten-
tia, gewaltig seyn. pro S. R. XI.

h Si autoritate & gratia
tantum possem, quantum in eā
Republ. de quā ita meritis sum,
posse deberem, tu quocūq; is esses,
qui fuisi. 1. 6. 10.

i Pro se quisq; id, quod quisq; potest & valet, edit. Plaut. Amph. 1, 1. v. 76.

k Omnes oratos volo, ne plus iniquum possit, quam a-quum oratio, ich wil alle gebeten haben / daß doch Billigkeit mehr / als Unbilligkeit / bey euch gelten möge. Heavt. Prol. 26.

l Posse, idem quod bene habere, wol auff seyn / wol fortkommen können / ut: Nihil dolet, nisi pes: possunt oculi, potest caput, latera, pulmones, possunt omnia, mir ibut nichts wehe / denn der Fuß / die Augen sind gesund / der Kopff ist wol auff / ingleichen auch die Seiten und Lungen / ich kan sonst in allem wol fortkommen. 2. Tuscul.

m Quantum efficere possum, so viel mir zimmer möglich ist. Cic. de Fin.

n Non possum, quin te reprehenderem, ich kan nicht vorüber / ich muß dich schelten.

Non potui, quin riderem, ich habe mich des Lachens nicht machen / ut: Optimus quisq; maverhren können.

Post, Propositio, nach / ut: Post aller Lieblichkeit ist bedacht den hunc diem. Plaut. Rud.

b Post hominum memoriam, bey Menschen Bedencken. Cic. in Pison.

c Post, loco Adverbii, pro postea, Plaut.

Postea, Adverb. i. e. exinde, dar nach / ut: Postea Piso in citiore Hispaniam quassor

Proprator missus est. Sallust.

b Quid rum postea? was mehr / was ligidran? Hec. 4. 1. 37.

Posteaquam, nachdem / ut: Posteaquam mihi renunciatum est, Scrv. Ciceroni.

Postella, quasi postilla, Schwang. Rieme. Ilidor.

Posteri orum, m. qui etiam minores appellantur, quicunq; ex nobis, & post nos nati sunt, ut: Filius, nepos, pronepos, abnepos, atnepos trinepos, & ceteri, qui nomine carent, posteriores, seu minores vocantur, die Nachkommen.

Posteritas atis, f. est posterum seculum, posteri, die Nachkommen / Nachwelt / ut: Esse hanc vitam, quae brevitas vita posteritatis memoria consolaretur, quae efficeret, ut absentes adessemus, mortui vivere. pro Mil. XXXIII

b Posteritati servire, den Nachkommen bedient seyn / umb

die Nachkommen sich verdient

Optimus quisq; maximus posteritati servit, ja der

Nachkommenden zu dienen. 2. Tuscul.

c Nulla erit tam surda posteritas, nulla tam ingrata fama, quae non in calum vos debitis

laudibus vehat, die Nachkommen

und ein unsterblicher Name

werden euch loben. Curt. 10. 11.

d Diu-

d Diuturna posteritas, viel Nachkommen. id. 2361.

Posterus a um, dicitur, qui sequitur, hernach folgend / ut:

In posterum diem differre aliquid, etwas auff den folgenden Tag verschieben. p. Deiot.

b Laude postera crescere, est laudem suam in posteritatem

propagare, nach seinem Tode

mehr gelobet werden. Hor. 3. C.

c In posterum prospicere, sehen / was künfftig ist / ut: Ego nec praeterita, nec praesentia abs te, sed ut ab homine, longè in posterum prospiciente, futura expecto. 1. 2, 7.

d Posterior i. e. sequens, ut: Posteriores cogitationes.

e Posteriores ferre, est de anteriore esse, ut: Non posteriores feram, ich wil nicht der schlimmste seyn. Adelphi. 5, 4. 26.

f Postremi homines, i. e. humationem, i. e. postquam pa-

nequissimi, ut: Quod si Romae nos esse meminissimus, non au-

lacius dominari cuperent postre-

mi homines, quam id prohibere-

mus. pro Rosc. Amet.

g Posterius, Adverb. pro minus. Nonius.

Postremo, Adverb. zum aller-

letzten. Terent. Evnuch.

Postremum, Adverb. ad ultimum. id. Andr.

Postfero fers, ferre, postponere. Plin. 4. c. 4.

Postfuit, posthabuit, Sallust. in Cat.

Postgeniti, idem ac posteri. Posthabeo es, ere, postponere.

Ter. Phorm.

Posthac, Adverb. deinceps, in futurum, hernachmals / nach dieser Zeit. id. Hec.

Posthinc, Adverb. nach dem / Posthinc ad nares graditur,

sociosq; revisit. Virg. 8. Aen.

Posthumus vel Postumus i, m. dicitur, qui post obitum pa-

rentis natus est, ein ungebore-

ner Waise / ut: Si senex anum

pregnantem fortuito ficerit, quid dubitas, quin sit parat-

um puero nomen postumus. Aulul. 2, 1, 42.

b Filius posthumus. 1. pro Cecin.

c Proles posthuma. 6. Aeneid. 15, 3.

d Posthumus vel posthuma dicuntur, qui vel quae post

humationem, i. e. postquam pa-

ter datus est humo, nascitur; improprie autem quilibet dici-

tur posthumus, qui nascitur post

testamentum secundum Azoem.

Postica a, f. idem quod posticum Non.

Posticulum i, n. Diminut. Plaut. Trinum.

Posticus a um, dicitur vicinus, qui habitat ad posteriorem

edium partem, ein hinterer Nachbar / item qui est post

nos, ut: Postica pars aedium, das hinter Theil am Hauß.

aliquem, est clanculum alicui seinen vorigen Herrn gelang illudere, einem einen Mönch gen. Top.
stechen. Persius.

c Posticum, est ostium in inanimitatis & immobilibus, posteriori parte aditum, die hinter der Thür/ ut: Nunc ego me illac per posticum ad congerrones conferam, ich wil mich da zur hinteren Thür hinaus zu meinen Wasch. Gefellen finden. Stich.

d Postico recedere dicitur, qui furtim abijt, alijs inscijs sese subducens, der das Kähloch trifft/der den Abschied durch die hinter Thür nimbt. Horat.

Postidea, idem quod postea. Plaut. Stich.

Postilena a, f. crassius lorum, sub equi seu iumentum cauda, das Hinder-Zeug/der Schwanz Riemen.

Postilio, idem quod postulatio. Martin.

Postilla a, f. vox barbara, vulgo dicitur commentarius in textum sacrorum librorum, quasi post illa verba.

Postis is, m. latus ostij, seu ar. rectorium portæ, unde ostium pendet, ein Pfost. Cic.

b Postes pro foribus. Virg.

Postliminium n, n. est ius amissa rei recipienda ab extraneo, inque statum pristinum restituenda, ut: Postliminio recipere aliquid, est rem amissam iterum capere, das verlohrene wieder bekommen. For. R.

b Redire postliminio, an

c Postliminium in rebus inanimatis & immobilibus, l. 36. ff. de relig.

Postmeridianus, vide Pomeridianus.

Postmitto is, ere, posthabere, negligere, Cic. pro Cæl.

Postremo & postremum. Adverb. significat postea, sive postremo. Ter. Hec. Liv.

Postpartores, successores dicuntur nostri & haredes. Plaut. Trucul.

Postpono is, posui, postponere est posthabere, nachsetzen/ut: Omnia postposui, dummodo preceptis patris parerem, ich habe sonst alles liegen und stehen lassen / damit ich nur meines Vaters Befehl Folge leiste. l. 16, 22.

Postquam, Adverb. nach dem/ut: Postquam ante ostium me audivit flere. Ter. Andr.

b Postquam, p quoniam. id.

Postridie, Adverb. idem quod postero die, des andern Tages/ut: Venit Chremes postridie ad me clamitans. Ter. Andr.

Postriduo, Adverb. pro postridie. Plaut. Mil.

Postscenium, locus erat post scenam, ubi multi sibi, quæ spectatoribus audiebantur tantum, non autem cernebantur.

For. Rom.

Post.

Postvenio is, ire, hernach kommen a quo postulat, nondum sententiam intelligat. Plin. 18. c. 25.

Postverta, dea apud Romanos, Postulatus us, m. idem quod postulat. Liv.

una ex Carmentibus, quæ partui foeminarum præsidere putabatur, ut & Prosa altera: a recti perversique partus & potestate, & nomine. Gell. l. 16. c. 16.

Postularia fulgura, inquit Festus, quæ vocorum aut sacrorum feriorum præteritam religionem de-ren/ einem etwas anmuthen. signant. l. 15, 7.

Postulatio onis, f. est postulandi actio, ut: Postulatio æqua est ab animo cuiusquam aut con- & honesta, ein erbares und ehrliches Suchen/eine ehrliche Bitte/ ein ehrliches Begehren und Ansuchen / eine hat. l. 5, 13.

billiche Klage. pro S. R. II.

b Postulationem afferere, ut legum pœnas pertimescas, brevem, ein kurze Bitte thun. non est postulandum. l. Cat. XI.

Item, eine kurze Klage eingeben. pro Sext. Rosc. II.

c Postulatio, est alicujus personæ ad dignitatem, vel societatem fraternam, canonica facta vocatio. Schard.

Postulatus a um, ut: Hac ple-

riq, ordinariis partibus & postulatus præferunt. Senec. ep.

Postulator oris, m. qui postulare solet.

Postulatum i, n. ipsa postulatio Cic. ad Att.

b Postulatum, Græc. αἰτήσιον, est scientia non natura notus, l. 8, 12.

ta, sed quæ Geometra sibi concedi petit & postulat, etiam si ille, Recht ansuchen. Schard.

S 3

k Po.

k *Postulare capitis*, pro
reum facere criminis capitalis.
1. 53. ff. de fid. iuss.

l *Postulare aliquem de am-
bitu*, einen wegen unehrlicher
Verbung umb ein Amt an-
klagen.

Postumus, vide Posthumus.
Postvorta, dea apud Romanos

ita dicta, quod futura prospici-
ceret. Macrob. 1. Sat.

Potabilise, c. quod potari potest.

Pota vel puta e, f. verendum
muliebre, ab Ebr. תור tur-
pitudo, pudendum, Elä. 3, 17.

unde Germ. obscenum, Juth.

hinc תור, vide preputium.

Potamogeton onis, תאמונע

הר, herba aquatica,

à fluminum vicinitate, Sam-

Kraut. Matthiol.

Potatio onis, f. eine Zechen/
Gaußerey. Plaut. Stich.

Potator oris, m. qui potationi-

bus indulget, ut: Potatores

maximi, grosse Säufer /

Zech-Brüder. idem Menach.

Potatus a um, ut: Potata aqua.

Plin. 2. c. 103.

Pote pro potis i.e. possibile. Prop.

Potens tus, o. mächtig / gewaltig,

ut: Fortuna potentem me fecit.

Ovid. 10. Met.

b Auro nihil potentius. id

3. Amor.

c Contumaciam potentis-

simorum virorum nunquam tu-

li. Cic. ad Att.

Potenter, Adv. gewaltiglich /

mächtiglich. Quintil.

Potentia e, f. Macht / Gewalt /
Ansehen / ut: Nulla potentia,
scelere quassata, est diuturna,
keine unrechtmässige gesuchte
Gewalt hat Bestand. Curt.
2234.

b Potentia in Metaphysi-
cis est affectio entis, qua ens dici-
tur esse posse.

c Potentia activa, est prin-
cipium agendi in aliud.

d Potentia passiva, est a-
ptitudo actionem recipiendi, ca-
que vel naturalis, vel obediens
talis.

e Potentia naturalis est in
animali generandi, in aqua, qua
potest calefieri.

f Potentia obedientialis,
qua res apta sunt obedire actio-
ni vel divina, vel artificiali,
quomodo aqua insuit potentia,
ut à Christo in vinum converti

potuerit; Trunco inest potentia, ut

ex illo fiat statua.

g Potentia, Hebr. יח Exod.

14. 4. sumitur pro exercitu poten-

ti, seu copis militaribus,

h Potentia, Gen. 34, 29.

pro divitiis & opibus, in quibus

potentia hominum consistit.

i Potentia, Rom. 1, 16. pro

organo & medio exerenda poten-

tia, ut: Evangelium est poten-

tia Dei ad salutem omni credenti.

Poteriotheca e, i. e. calicula-

rium, ubi calices reponuntur,

etia Schenck-Tisch. Martin.

Poterium ii, n. poculum, ut: Au-
reum poterium, ein golden Vaters
Trink-Geschirr. Plin.

b Poculum, idem quod ca-
pote, non esse apud se, verzückt
est. piscina id.

c Poterium, herba species,
Matthiol.

Potestas atus, f. idem quod poten-

tia, Macht / Gewalt / ut: Po-

testatem summam ad pisci. So-

lin. 162.

Potestatem summam habere

in provincia, den höchsten Ge-

walt im Lande haben. lib. 1, 1.

Qv. Fr.

b Penes te est potestas, es

steht bey dir. 1. 4. 7.

c Ejus rei potestas tota tua

est, diese Sache steht allein bey

dir. 1. 16. 21.

d In me plane dii potesta-

tem suam omnem ostendere, an andern das Regiment führen,

mir hat GOTT seine Gewalt Solin. 161.

gang und gar sehen lassen. Eun.

5, 9, 2.

e In potestate sua habere, nastas

ut: Tum deniq, homines, nostra

intelligimus bona, cum, qua in

potestate nostra habuimus, ami-

simus. Captiv. 3, 2, 39.

f Tenere in sua potestate

motum animi & dolorem, seinen

Zorn und Schmerzen zwingen

können. 1. 1, 1. Qv. Fr.

g Hec quidem certe, que

in potestate mea sunt. 1. 6, 10.

h Huic ne querendi qui

dem de morte patris potestas per-

mittitur, er darff sich auch nicht

einmal wegen des Todes seines
Vaters beklagen. pro S. R. XXV.

i Exire potestate, vel de

potestate, dicitur, pro incidere in

exire, non esse apud se, verzückt

seyn / nicht bey sich selbst sein /

ut: Qui exisse de potestate di-

cuntur, idcirco dicimur, quia non

sunt in potestate mentis. Tusc.

Itaque iratos dicimus exisse

de potestate, i. e. de consilio, de

mente, quorum potestas in totum

animum esse debet. Tusc.

k Potestas ea tua est, i. e.

potes, ut: Quasi non ea potestas

sit tua, quod velis in tempore, ut

te exolveras, rem facias palam,

Heavt. 4, 3, 42.

l Potestas, Regtruna / Re-

giment / ut: Socia potestate re-

gnare cum aliquo, neben einem

Regiment führen,

mir hat GOTT seine Gewalt Solin. 161.

m Potestates, principes di-

cuntur potentes, quas Græci dy-

nastas vocant, & ii, qui magia

ut: Tum deniq, homines, nostra

stratus gerunt, & iudicis præsent

Plin. 29 c. 4.

n Potestas inter Angelo-

rum nomina. Col. 1. v. 16.

o Potestas mihi est certo-

rum hominum, ich kan gew. se

Post haben

Potestativus a um, in potestate

positus. Martin

Potina a, f. dea apud Romanos,

qua pterorum potus proficere

putabatur. Nonius

Potio onis, f. idem quod potatio,

Getränk / ut: *Tantum cibi & potionis sumendum est, ut reficiantur vires, non opprimantur*, man sol so viel essen und trincken / als der Leib ertragen kan. de Senect.

b *Solet cibus, cum sumitur, tacitos efficere; potus loquaces*, Essen machet Schweigen / Trinken machet Waschen. Macrobius. l. 7. c. 1.

c *Potio notat etiam medicamentum id, quod bibitur, ut: Cui cum ipse poculum dedisset, subito illa mediâ potione exclamavit, se maxima cum dolore mori*, pro Cluent.

d *Potio in liquorem denotat potulentum, in praxi autem ferè de purgante potu intelligitur*. Schröd.

Potio is, potem seu compotem facere, sed parum usitatum, der mählet eher. Phorm. 3. 2. 48. Martin.

Potiono as, are, potum praeberet. Svet.

Potior iris, potius sum, potiri, est in potestate habere, tenere, intendere, vindicare, erlangen. Eun. 2. 3. 28.

b *Potiri, cum imperare significat, Cicero Genitivo jungit, ut: Atheniensium potiri sunt Spartiata, die Spartaner haben den Athenienfern zu gebieten*. ad Her.

Si exploratum tibi sit, posse te illius regni potiri, wenn du gewiß weißt, daß du dich desselben

Reichs bemächtigen kanst. Cic. Lent.

c *Potiri hostium, der Feinde mächtig werden*. Papin.

d *Potiri rerum, Herr seyn / des Meisters spielen*. lib. 10. Ep. 7. Att.

c *Potiri regno, das Reich überkommen / erlangen / einbezogen kommen*. Curt. 2.

Potiri toto Orbe. Curt. 29.

Potiri regione. Corn. 14.

Potiri urbis. Corn. 162.

Potior potius, idem est, quod superior, praestantior, ut: Filius plus pollet potiorque est patre, der Sohn vermag mehr denn der Vater. Tusc.

b *Potior sit, qui prior ad dandum est, wer zum ersten das Geld geben wird / der sol den Vorzug haben, wer eher kommt / der mählet eher*. Phorm. 3. 2. 48.

c *Te rogo, ut rem potiore oratione ducas, ich bitte dich / du wollest doch mehr auff die That selbst / als auff die Wort halten*. l. 1. 1. 28.

d *Potius, vielmehr / lieber*. l. 8. Ep. 3. Att.

c *Potissimum, idem quod praecipuum, exquisitum, ut: Potissima cura, die größte Sorge*. Stat.

Potis e, c. (potior, potissimus,) pro bonus, ut: Cur non divitiis Cræsum superare potis sit? Catull.

b *Potissimum opus, praecipuum*.

puum, exquisitum. Plin. Epist. Potissime, vel potissimum. Adv. 1. a, plus siliuntur aqua. Ovid. 1. pro eo, quod vulgo dicitur principaliter. ut: *Ordinanda est nobis potissimum causa à Deo*. Cic. 1. leg.

Potito as, are, Freqvent, à potare. Plaut. Asin.

Potiuncula e, f. Diminut. ein Träncklein.

Potius vide Potior.

Potniades, dea dictæ fuerunt furorem facientes. Non procul à Potniis Bœotia civitate putens fuisse legitur, ex quo si aqua hausta fuisset ab equis indigenis, furore agitabantur, unde dearum nomen. Sed Helychius Bacchas & Manadas hoc vocari nomine scribit. A Potniis autem vel Potnia civitate Potniades equa dictæ sunt. For. Rom.

Poto as, avi, atum, are est bibere, zechen / trincken / ut: Potare cum aliquo ad aliquem, mit einem bey einem andern zechen. Asin. 4. 2. 16.

Potor oris, m. idem quod potator. Plin. 23. c. 8.

Potorius a um, ad potandum pertinens.

Potulentum i, n. quicquid potari potest, allerley Getränck.

Potulentus a um, idem quod potus, betruncken / bezechet. Svet.

Potus a um, qui potat, der gezechet / bezechet. Hec. 1. 2. 64.

b *Potus dicitur, quod bi-*

bitum est, ut: Quid plus sunt potum, plus siliuntur aqua. Ovid. 1. Fast. 44.

Practicus a um, πρακτικός, activus, i. e. agendi vim habens, aut ad actionem pertinens, ut: Philosophia practica.

Præ, Præposit. ante, für, ut: Argumentum præ se agere, das Vieh für sich her treiben. Liv.

b *Hebraismus elegans à Cicerone quoque frequentatur in Latinitate, quando Comparativus per Præpositionem Præ deuscribitur, ut: At contra nobis non tu quidem vacuus molestus, sed præ nobis beatus es, i. e. beator es nobis*. de Fin.

Sic præ ceteris florere, i. e. florentiorem esse aliis. Liv.

c *Præ, i. e. propter, ut: Præformidine*. Plaut. Amph.

Præ amore exclusit illum foras, aus liebe (scilicet) hat sie ihn nicht einlassen wollen.

Præ gaudio exultare, für Freuden auffspringen.

Præacutus a um, valde acutus, ut: Cuspis præacuta. Ovid. 7. Metamorph.

Præaltus a um, sehr hoch / oder sehr tieff / ut: Præalta rupes. Liv. 10. Maced.

Ostium fluminis præaltus. Liv. 10. U.

Præauditus a um, antè auditus, 1. 6. princ. ff. de Off. pr. & leg.

Præbenda orum, n. necessaria illa dicebantur, quæ magistrati-

bus, publicè missis in provin-
ciis, præbebantur à parochis,
Unterhaltung der außge-
sandten Obrigkeit. Gell.

b Præbenda sacrificulorum
aut Ecclesiasticorum, Præbenda
oder Pfründe / est jus perci-
piendi proventus in Ecclesia colle-
giata, ex actione proveniens, com-
petens alicui tanquam uni de
collegio, quod jus ex Canonica de-
scendit: non enim esse debet Cano-
nicus sine præbenda Schard.

Præbeo es, præbui, præbitum, præ-
bere est exhibere, erweisen / er-
zeigen / ut; Præbere alicui ho-
norem, einem Ehre erweisen.
Plin. 35, 10.

b Præbere se in re miseri-
cordem, sich in der That barm-
herzig erweisen. pro Cecin. X.

c Præbere se severum ve-
bementemq, sich ernsthaft, und
zornig erzeigen. IV. Catil. VI.

d Præbere se præstantissi-
mum civem. l. 9, 14.

e Qualem te jam antea Carminibus & incantamentis,
populo Romano præbui. pro
S. R. IV.

f Præbere se in re aliqua
hominem strenuum, sich in einer
Sach tapffer gebrauchen / red-
lich halten Phorm. 3, 12.

g Præbere alicui laborem fi-
demque suam promptam & expo-
sitam, seine willige Dienste ei-
nem zu erkennen geben. pro Ce-
cin. XXII.

h Præbere alicui prandium,

einem eine Mittags-Mahlzeit
geben. Att.

Præbia, remedia appellarunt,
quæ amuleti vim habebant.
Festus.

Præbitere, pro perimere, usurpa-
vit Plautus Pseud.

b Præbitere pro præterire.
id. in Penul.

Præbitio onis, f. exhibitio. l. 1. §.
11. ff. de offic. præf. Urb.

Præbitor oris, m. dator, ein Ge-
ber / Darreicher. Cic. 2. Off.

Præbitus a um, datus, exhibitus,
dargereicher / gegeben Colum.

Præcalys a um, in anteriore par-
te capitis calvus. Svet. in Galb.

Præcantatio onis, f. idem accan-
tatio, Bezauberung / Behee-
rung. Quintil.

Præcantatrix icis, f. incantatrix
eine Hexe / Zäuberin / Unhol-
din Varr.

b Præcantatrix, apud Plau-
tum in Trucul. ea dicitur mu-
lier, quæ cantionibus utitur, i. e.

Carminibus & incantamentis,
pro quibus plurimum supersticiosi
veteres tribuebant.

Præcanus a um, qui ante justos
annos canus esse incipit. Horat.

Præcarus a um, nimis sive mul-
tum carus, über theuer. Ter-
Phorm.

Præcaveo es, cavui, cautum, cau-
vere, antecavere, fürkom-
men / verhüten / ut Præcave-
re ab insidiis. Liv. 9. urb.

b Præcautum est à me. Cic.
ad

ad Att. præcauto opus est, es ist
Fürsehung von nöthen. Plaut.
Merc.

Præcautor oris, m. ein Verhü-
ter / Fürsorger. Plaut. Pseud.

Præcedo is, cessi, cessum, cedere
antecedere, vorher gehen / ut.

Præcedere agmen. Virg. 9. Æn.
b Præcedere pro præcelle-
re. Plaut. Afin.

Præceler, præceleris, & hoc celere,
valde celerem significat, sehr
schnell oder geschwind. Plin.
9. c. 46.

Præcelero as, are, præcurrere,
vorhin eilen. Stat. 4. Teb.

Præcello is, cellui, celsum, præ-
cellere, superare, übertreffen /
fürgehen / ut: Mabilitate præ-
cellere. Lucret.

b Præcellere alicui pro
dominari. Tacit.

c Omnibus rebus præcel-
lentissimus vir. Cic. 6. V.

Præcellus a um, valde celsus, ü-
beraus hoch / ut: Locus præ-
celsus atque editus. id. 6. Verr.

b Fortuna præcelsa. Stat.
3. Sylv.

Præcensio onis, f. modulatio illa
vocum, quæ ante initium can-
tus fieri solet, quasi prælu-
dium, ein Vorgesang. Cic. de

Arusp.

Præcentor oris, m. is, qui cho-
rum ordinat, & ei præst vel
cantu vel saltu. Martin.

Præceps itis, o. qui sine considera-
tione quid agit, & quasi rem ac-

tempus præoccupat, vor-
schnäppisch / hui / ut: Consi-
lis omnibus præceps & devius
homo, der in allen seinen An-
schlägen gar zu hui oder ge-
schwind verfähret / und irret.
5. Phil.

b Præceps est locus altus,
unde quis facile se dare præcipi-
tem potest, Rißel / ut: Turris in
præcipiti stans. 2. Æn. 92.

c Epicere aliquem domo
atque focis patriis, disque pena-
tibus præcipitem exturbare, einen
von Hauß und Hoff verjagen /
gar von dem Seinigen verstoß-
sen. pro S. R. VII.

d Præcipitem aliquem in
aliquem locum dare. Vide Inju-
ria. Ter. And. 1, 3, 9.

e Præcipitem aliquem age-
re glebis aut saxis, einen mit
Steinen hinunter jagen. pro
Cecin. XXII.

f E muris semetipsos cum
liberis in præceps jactantes. Cur-
tius 977.

g Senectus præceps, i. e. de-
crepita. Cic.

Præceptio onis, f. pro præcepto,
id. 3 Off.

Per præceptionem dare, le-
gare, relinquere, i. e. præter ha-
reditatis partem dare, zum Vor-
aus geben. l. 48. ff. de iur. fisc.

Præcepto as, are, Frequit. sape
præcipere. Fest.

Præceptor oris, m. doctor, institu-
tor, ein Lehrmeister / Unter-
rich-

richter/ ut: Habere præceptorem Philosophia, in der Welt-Weisheit unterrichtet werden. Corn. 4.22.

b Præceptorem omnibus beneficiis venerari, magna laus est auditorum. Socrati cum discipuli multa, pro suis quisque facultatibus, offerrent, Æschines pauper auditor se ipsum donabat. Certe, Deo, parentibus, & præceptoribus bono, nunquam pares reddi possunt gratia. Menoch. de arbitr. Jud. lib. 2. c. 500.

c Magistros artium liberalium & vivendi præceptores habere. Cic. 2. de invent.

d Turpis præceptor, i. e. flagitiosus. Quintil. 1. c. 2.

Præceptrix icis, f. eine Lehrmeisterin/ ut: Sapientia enim est maia, quæ maestitia pellat ex animis, quæ nos exhorrescere metum non sinat, quæ præceptrice in tranquillitate vivi potest. Cic. 1. Fin.

Præceptum i, n. monitum admonitio, institutum, via, ratio, ein Gebot/ ut: Præcepta bona multi audiunt, pauci sequuntur. Fab. Æsop. p. 287.

b Illa, quæ agerentur, suo pridie caduntur. Gell. 4. c. 6.

Præceptum, dicitur, er sagte/ daß dasjenige/ was vorgienge/ geschehe aus seinem Befehl.

c Præceptum, est mandatum superioris, quod, si est negativum, obligat semper & ad semper; si affirmativum, obligat non fecisset: quia mos erat eis.

semper, sed non ad semper. Micrael, d Præcepta decem Dei, vide Decalogus.

Præceptus a um, anteceptus, præventus significat, ut: Tempore illi præcepto. Liv.

Præcerpo is, ere, antecerpere, zavor abbrechen/ ut: Ne germinum tenera præcerpant. Plinius 18. c. 19.

b Non præcerpo fructum officii tui, i. e. non mihi alienam laudem appeto. Cic. 6. Verr.

Præcertatio onis, f. à præcertare, futura pugna quasi præludium, ein Vorkampff/ vulgò Scharmüßel. Autor ad Her.

Præciatimores, dicebantur, quæ Flamini Diali, i. e. Sacerdoti Jovis antecedeant clamantes, ut homines se ab opere abstererent, quia hunc opus facientem videre religiosum erat. Festus.

Præciæ, idem quod præciatio, res. idem.

Præcidaneus a um, & præcidaneus, quod cadi seu immolari solet.

b Præcidanea hostia dicuntur, quæ ante sacrificia soleantur.

c Præcidanea agna, quæ ante alias cadebatur; præcidanea seria, quæ solennes legitimas ferias præcedebant; præcidanea portica dicebatur, quæ Cereri mactabatur ab eo, qui mortuo iustis per; si affirmativum, obligat non fecisset: quia mos erat eis.

id facere, priusquam novas fruges gustarent. Festus.

Præcido is, cidi, cisum, præcidere, amputare est proprie, verum scindere/ translate vero aberrumpere, auferre, ut: Cleomenes ancoras præcidi imperat. in V.

Præcidere alicui caput, et neminem den Kopf abhauen.

b Præcidere alicui spem faciendi aliquid, etnem die Hoffnung etwas zuthun/ benehmen. in V.

c Præcidere sibi ipsi licentiam, libertatemque vivendi. in V. gar, & sapienter & amicissime d Præcidere est abscindere sermonem, seiner Rede abbre-

chen/ ut: Præcidam brevi, ich wil kurz machen/ ich wil kurz abbrechen.

Præcidere amicitiam, die Freundschaft aufheben.

Præcinctio onis, f. actio præcincti, Mart.

Præcinctus, umbgürtet/ umbgeben/ ut: Capilli præcincti flore. Ovid. Epist.

b Præcincti parietes opere testaceo, i. e. obducti. Plin. Ep.

Præcingo is, cinxi, cinctum, cingere, umbgürten/ umbgeben/ ut: Ense præcincti. Ov. 2. Trist.

b Litora muro præcingere.

Silius.

c Præcingere, præparare. Plaut. Mil.

Præcino is, cinui, centum, cinere, ante canere, prædicere, zavor sagen/ zavor singen.

Præcipio is, cepi, ceptum, præcipere, est ante capere, præoccupare, vorher nehmen. Curtius 468.

Exultatque animis, & spe nunc præcipit hostem. 9. An.

b Præcipere est ante videre, vorher merken/ ut: Præcipere cogitatione futura. 1. Off.

c Præcipere est præcepta tradere, befehlen/ ut: Hac ego præcipio tibi, dieses befehle ich dir. Heaut. 3. 3. 11.

d Quod mihi præcipis, ut caveam, ne timendo magis cogar, & sapienter & amicissime præcipis, 1. 11. 21.

e Noli oblivisci, te Ciceronem esse, & eum, qui aliis consueveris præcipere, & dare consilium; nec imitare malos medicos, qui in alienis morbis proficiunt, se tenere medicina scientiam, ipsi se curare non possunt. Lib. 4. 5.

Præcipitanter, Adverb. temere, inconsiderate, eilend und unbedachtsam.

Præcipitantia a, f. in Ethicis est oppositum Continentia, quando quis vehementi animi affectu ad voluptates abripitur, antequam cogitare potuit, aut deliberare.

b Præcipitantia, mater solet esse erroris, Ueberstung/ Unbedachtsamkeit.

Præcipitantia ium, pl. n. medicamenta, vide præcipito.

Præ-

Præcipitatio onis, f. actus præcipitandi, ut: Sed consilium tat in Lirem. de Leg. omne & pænitentiam irreuerabilis præcipitatio abscondit. Senec. 1. de ira.

b Præcipitatio est coagulatio, ut: Præcipitatio lactis.

c Præcipitatio sit communiter in parandis magisteriis oleo tartari, per deliquium, nonnunquam spiritu vitrioli. Schröd.

Præcipitatus a um, quod præcipitatum est, ut: Mercurius præcipitatus, id.

b Præcipitata atas, i.e. se- nestus, vide Errare.

Præcipitium ii, locus præruptus, an jeher stückeler Orth / ut: qvores corrolivos; siue calx per Desferri per præcipitia. Qvintil. 1. c. 10.

Præcipito as, avi, atum, are; est cuspis rei reperiuntis, Begvini in præceptis de jure, abhin für-

gen / herunter werffen / ut: Præcipitare se ex locis superioribus, pro Cecin. XIX.

Ex egvo aliquem præcipitare, Curt. 610.

Qui se præcipitavit, sustinere se cum velit, non potest. Cic. 4. Tusc.

Nox præcipitat, i.e. præcipitanter ingruit, die Nacht bricht geblings herein.

b Præcipito est præceptis feror, herunter fürzen / ut: Præcipitare isthic, est non descendere. de N.

Nilus præcipitat ex montibus altissimis.

Fibrenus ex loco præcipitandi, ut: Sed consilium tat in Lirem. de Leg.

c Præcipitanti Reipubli. subvenire, dem geblings stenden Regiment zu Hülffe kommen. de Syll.

d Præcipitare est inconsideratè agere, unbedachtsam handeln / ut: Qui in amore præcipitavit, peris perit, quam si saxo saliat. Trinum.

e Præcipitare, (niederschlagen / fällen,) Præcipitare in medicinâ dicitur, quod in liquore solutum, incassatumque ad fundum secedit. Nonnullis de-

notat actum calcinationis per li- quores corrolivos; siue calx per se subsideat, siue exhalatione humilitatis, siue instillatione ali-

quidam de-

f Præcipitantia medicamenta, humores in corpore humano præcipitant, quæ diversa ob diversos humores corporis re- guntur.

Præcipue, Adv. præprimis, fürnemlich / für allen Dingen / ut: Diligentia nobis præcipue colenda, wir sollen fürnemlich und für andern fleissig seyn. Cic. de Orat.

b Præcipue aliquem observare, auffeinen sonderlich warteten. Brut. Cic.

c Labor in hoc defendendo præcipue meus est, studium vero conservandi hominis com-

mune mihi nobiscum esse debet.

d Nihil tibi præcipue timentum est, du hast dich nichts besonders zu besorgen.

Præcipuus a um, est idem, quod singularis, & opponitur communi, ut: Tum communibus malis, tum præcipuis oppressis sum, ich stecke leider in gemeinen / und in meinem absonderlichen Unglück. Att.

Quod mihi consuli præcipuum fuit propter ceteros, id jam privato mihi cum ceteris commune est.

b An mea partes in eâ causâ non præcipue fuerunt? Habe ich nicht im selben Handel das meiste thun müssen?

c Unam hanc rem me habere præter alios præcipuam arbitror; in dem einigen Stück habe ich was sonderliches für andern / in dem einigen gehe ich allen andern vor. Adelph. 2, 3, 5.

d Præcipuum dicitur, quod heredibus per præceptionem legatum est, (zu einen Voraus vermachtet ist,) i.e. quod iisdem, quibus hereditas relicta est, ita est legatum, ut in iudicio familie eriscunda, id antè, quam partes distribuuntur, capiant. l. 90. ff. Rosc. Com. ad leg. Falcid. l. 35. §. 1. l. ult. ff. de legat. 2.

Præcisè, Adv. abruptè & abscisè, sicut / abgeschnitten / ut: Præcisè dicere, verdünnlich und unverständlich reden. Philipp. Cic. 2. nat. de or.

b Præcisè aliquid alicui negare, cinem etwas turg rund abschlagen. Cic. ad Att.

Præcisio onis, f. est, cum dictis quibusdam, reliquum, quod ceptum est dici, relinquatur inchoatum. Autor ad Heren-

Præcisus a um, abscissus & abruptus, abgerissen / abgeschnitten / ut: Præcisum caput. Plin. 11. c. 37.

b Præcisa narratio, est concisa; indoctis dicitur abbreviata. Qvintil.

c Præcisum, dicitur pars carnis viscerum, h. e. circa quod viscera involuta sunt, quod oras circumcisas habeat. Lucil.

d Præcisus etiam dicitur muliebria patiens. Senec. de Provident.

Præclamitatores dicebantur, qui flammæ dialem antecedeabant, vide Præclamitatores.

Præclare, Adv. benè, bellè, gar wol / herrlich / fürtrefflich / überaus fein / ut: Præclare actum nobiscum. Cic. 3. Verr.

Præclare gessit suum negotium, et hat seine Sachen fürtrefflich wol aufgerichtet. id pro distribuuntur, capiant. l. 90. ff. Rosc. Com.

b Dicitur præclare a sapientibus; vultu sepe laetatur pietas. id. pro Rosc. Am.

c Præclare approbantis Præcisè dicere, verdünnlich & arguuntis. id. 13. Philipp.

Præclarus a um, est valde clarus, sehr berühmt / löblich / ut: Facilem se in hominibus tur, alium præconem adhibent, audiendis admittendisq; præbere, præclarum magis est, quam difficile, es ist eber löblich / als mühsam / wenn man die Leute gern höret und für sich lässt. 1. 1, 1. Qv. Fr.

b Egregia quædam præclara indoles. Cic. 1. Orat.

Præclavium, pars vestis, quæ ante clavum textitur. Nonius. Præcludo is, ere, anteccludere, verschliessen / verhindern / ut: Transiit præcludere, den Durchgang abstricken. Columell. 6. c. 18.

b Animus ad exponendam rei indignitatē præcluditur. Cic. Præclues, valde clarus & inclytus. Isidor.

Præclusus a um, verschlossen / ut: Fores præclusæ. Propert.

b Præclusus aditus misericordia. Cic. 7. Verr.

Præconis, m est, qui iussu magistratus publicè aliquid ore denunciat, ein Herold / ut: Exurge, præco, fac populo audientiam. 3. Verr.

b Declarare victorem voce præconis, einem durch einen Herold den Sieg zuschreiben. 5. Aneid. 49.

c Præconem adhibere, et præcones aliquid pronuciare, et vocas öffentlich aufrufen lassen. Curt. 477.

Præcones cum ipsi ante ludorum missionem coronam donantur, alium præconem adhibent, præ suâ voce ipsi se victores esse prædicent. Lib. 5, 12.

d Præco, est, qui actionem ore facit, ein Aufschreyer / Aufseuer / ut: Subjicere sub præcone fortunæ alicuius, eines seine Güter durch einen Aufseuer öffentlich feil biethen. pro Sest.

e Invenire aliquem virtutum suarum præconem, einen finden / der seine herrliche Thaten aufzeichnet. Curt. 102.

Præcogito as, are, antè cogitare, zuvor bedenden oder betrachten. Quintil.

Præcognosco is, ere, antè cognoscere, unde:

Præcognitus a um, ut: Quod si lauro præcognito nostro adventu, rursus in Italiam se recipere coepit, Brutus erit officium occurrere ei. Planc. ad Ciceronem.

Præcolo is, ere, antè colere, præparare, vorbereiten / zuvor üben. Quintil.

Præcompositus a um, antè conceptus, Plin. 2. cap. 82.

Præconium n, n est vox præconis, ut: Præconio ubiq; contendit. Sveton.

b Præconium, ein öffentliches Lob / ut: Præconium laudum, pro Arch.

Nihil super ea autores reliquerunt, quod in novum præ-

conium possit suscitari, über das selbstige haben die Autores nichts hinterlassen / welches zu einem ferneren Lobe Ursach geben könnte. Solin. 14.

c Præconium mercenaria pars corporis, per Synecd. part. rium, laudes dicuntur non ex animo tributa, sed commodi gratia per adulationem oblata. Cic. seu potius existimetur, propter Præcono vel Præconio as, are, nobiles operationes quasdam prædicare, annunciare. Martin. 7. Affectus animi, Meton. Præconsumo is, ere, ante consumere, ex proximo. 8. Vulgares Nomen mere, Ovid. 7. Metam. posuit clatores præcordia exponunt das pro consumere.

Præcontrecto as, are, antè contrectare, id. 6. Metam.

Præcoquo is, coxi, coctum, coquere, antè coquere, seu maturare, ut: Uva commodius ante tempus aliorum fructuum maturantur. Columell. 5.

b Præcoquere pro valde vel nimis coquere. Plin. 18. c. 29.

Præcoquus a um, idem quod Præcox.

Præcordia orum, n. idem quod Diaphragma. Plin. 11. c. 37.

b Præcordia, pro quibuscunq; partibus interioribus cordi vicinis. Cic. 5. Fin.

c Præcordia sunt 1. Membrana cordi pratensa, & ceteris vicinis partibus: Diaphragma. Sub nomine cordis, principalis inter exta, & pulmo intelligitur, quæ per eandem membranam distinguuntur ab inferiore ventre, 2. Extia ipsa, seu visce-

ra superiora, quæ in suo situ exstant, ut cor, pulmo: quæ Metonymia. 3. Omnia viscera, synecdochicè. 4. Hypochondria, meton. & synecd. 5. Omnis inter-

na pars corporis, per Synecd. part. 6. Animus, & per Metonym. Subj. quod ibi animus resideat, eiâ per adulationem oblata. Cic. seu potius existimetur, propter Præcono vel Præconio as, are, nobiles operationes quasdam prædicare, annunciare. Martin. 7. Affectus animi, Meton. Præconsumo is, ere, ante consumere, ex proximo. 8. Vulgares Nomen mere, Ovid. 7. Metam. posuit clatores præcordia exponunt das

Herz-Grüblein / i. e. scrobiculæ cordis: cavum illud, quod Graecis antiquis præcordia, unde dolentur. Martin.

Præcorrumpo is, ere, ante corrumpere. Ovid. 14. Met.

Præcox ôcis, (vel præcoquis,) o. ante alia coctum & maturum, frühzeitig / ut: Nullus est idem & diuturnus & præcox fructus, frühzeitige Früchte halten sich nicht lang. Curtius. 1929.

b Præcox ingenium, quod nimis citò maturitatem consecutum est, nimisque citò videtur adolevisse. Quintil. 1. c. 3.

Præcrassus a um, valde crassum notat, sehr dick. Plin. 16. c. 8.

Præcurro is, ere, est antè currere, vorlaufen / ut: Abi, præcurre, ut sint domi parata omnia, gehe hin / lauffe voran / daß alles zu Hause wol zugeschickt sey, Eun. 3. 2. 46.

b *Appetitus ne præcurrant rationem*, die Lüste sollen der Vernunft nicht vorgehen. 1. Off.

Lingua ne præcurrat mentem, man soll nichts reden/ man habe es denn zuvor wol bedacht.

c *Præcurrere alicui studio*, einem etwas zuvor thun. IV. Catil. IX.

d *Præcurrere alicui*, est occupare, ut: *Vobis verò illum tanto minorem præcurrere vix honestum est*. 3. Orat.

e *Præcurrere alicui* modum, einetm im Adel vorgehen. Corn. 238.

Præcursor onis, f. Vorauffung/ Vorgang. Cic.

b *Præcursor pro præcursoria causa* & præcurrente. id. *Præcursor oris*, m. qui præcurrit, Vorauffer/ Vorgänger. id. 7. Verr.

Præcursorius a um, idem quod præcurrens, ut: *Interim quod sum præfens petiturus*, hac quasi præcursoria epistola rogo, i. e. adventum ad te meum præcurrente. Plin. 4. Epist.

Præcursorus us, m. ein Vorauff/ Vorbergang. id. 16. c. 25.

Præda a, f. spoliū, dicitur à præriendo, ut ait Varro, quasi prærida, quod manu parata sit præda proprie dicuntur corpora. (inquit Gellius 13. c. 23.)

b *Prædas magnas ab aliis* facere. id. 3. 39.

c *Proponere ad prædam* ur-

bem, bona & fortunas civium, eine Stadt/ und alles was drinnen ist/ preiß geben.

d *Præda spoliat victos post victoriam*, rapina subito irruit, & petulanter aufert.

Prædabundus a um, auff den Raub bedacht. Curt. 1802. Sallust. in Jugurt.

Prædaceus a um, quod ex præda paratur, ut: *Pecunia prædacea*. Gell. 4. 6.

Prædamno as, are, prius judicare, siue damnare, condemnare. Svet. in August.

b *Prædamnata spes dimicandi*, i. e. præfisa. Liv. 7. Pun.

Prædativus a um, das vom Raube ist. Gell. 13. c. 23.

Prædator oris, m. prædo, spoliator, ein Räuber. Cic. 2. Cat.

Prædatorius a um, ad prædationem spectans, ut: *Naves prædatoria*, Raub-Schiffe. Liv. 9. Pun.

Prædatrix icis, f. eine Räuberin. Stat. Sylv.

Prædelasso as, are, ante delassare. Ovid. 11. Met.

Prædensus a um, valde densus. Plin. 18. c. 18.

Prædes vide Præs.

Prædestinatio onis, f. siue electio est voluntatis divine propositum, & decretum ab æterno factum, quo Deus ex merâ misericordia in Christo ad vitam æternam elegit, & salvare constituit eos omnes, qui in Christi-

Christum verè credūt. Comp. Theol.

Prædestino as, are, præordinare verbum, quo solo Ecclesiastici doctores utuntur.

Prædiator oris, f. qui juris ad prædia & prædes pertinentis peritus est. l. 5. 4. ff. de jur. dot.

Prædiatorius a um, quod ad prædium pertinet. Cic. pro Corn. Balb.

Prædiatus a um, prædiis munitus. Apul.

Prædicabile, in Logicis est Universalis, quod de multis prædicari potest.

b *Prædicabilia sunt quinque*: Genus, Species, Differentia, Proprium & Accidens.

Prædicabilis e, c. quod prædicari potest.

Prædicabilitas atis, f. est aptitudo termini, vel rei ad prædicandum.

Prædicamentalis, ad prædicamenta pertinet, ut: *Doctrina prædicamentalis*.

Prædicamentum i, n. est ordo generum & specterum, sub uno genere generalissimo, quod aut Substantiam aut Accidens significat.

b *Prædicamenta sunt decem*: Substantia, Quantitas, Relatio, Actio, Passio, Quando, Ubi, Situs, Habitus. Horum exempla sequentes exhibent versiculi:

1. Arbor, 2. fex, 3. calidos, 4. fervore, 5. refrigerat, 6. lutos.

7. Cras, 8. ruri, 9. stabo, 10. palliolatus ero.

Prædicatio onis, f. est unius de altero affirmatio. Logic.

b *Prædicatio*, palam commemoratio facta. Cic. 2. Verr.

Prædicativus a um, ad prædicandum aptus.

Prædicator oris, m. *ὑποφωτιστής*, qui prædicat, in Sacris idem ac concionator.

Prædicatum i, n. est enunciationis pars altera siue Verbum, quod de Subjecto dicitur.

Prædico as, avi, atum, are, est aperte seu publice dicere, commemorare, öffentlich melden/ ut: *Actum est*, siquidem hac vera prædicat, es ist schlecht bestellt / wenn es wahr ist/ was diese da öffentlich für gibt. And. 3. 1. 7.

b *Prædicare est laudare*, loquen/ ut: *Virtutem alicujus optimè prædicare*, eines Tugend auffse-
beste heraus streichen. pro Arch.

c *Prædicare miris laudibus*, überaus sehr preisen/rühmen. Plin. 25. c. 5.

d *Prædicare de aliquo*, von einem etwas sagen / ut: *Deforme est*, de seipso prædicare, falsa

praesertim, & cum irrisione audientium imitari militem gloriosum, es siehet übel/ wenn einer von sich rühmt / und sonderlich/ das nicht wahr ist/ und also lächerlicher weiß einen Aufschneider gibt. 1. Off.

Ignoscas mihi, aliquid de me ipso pradicanti l. 5, 13.

c Honorificè & graviter multa de aliquo pradicare, eines in allen Ehren gedencken. II. Philipp.

f Logicorum Phrasia: Pradicare aliquid de aliquo, Cicero reddit dicere aliquid de aliquo, ut: Libido earum est rerum, quæ dicuntur de quodam aut quibusdam, quæ κατ'ἑρμηνείαν Dialectici appellant, ut habere divitias, habere honores. Tuscul.

Prædicto is, dixi, dictum, dicere, est ante dicere, vorher sagen / verkündigen / warnen. l. ult. ff. naut. caup. l. 52. ff. de æd. edict.

In multos annos solis defectiones pradicuntur, man fau die Sonnen = Finsternis viel Jahr vorher / ehe sie geschehen / sagen. de Divin.

b Defectiones Solis & Luna in omne posterum tempus cognita, prædicta q. sunt. 2. de N. D.

c Futura pradicere & intelligere, künftige Sachen vorher sage und verstehen. l. de Div.

d Prædictus, est supra dictus, ut: Ut nihil in prædictis relinquamus. 4. Acad.

e Prædicta cœna, est præstituta. Sueton.

Prædictio onis, f. præsentio, Vorher / Weissagung / Weissagung / ut: Mali prædictio tum proba-

tur, cum ad prædictionem cautio adiungitur. Cic. 2. Divin.

Prædictum i, n. idem ac prædictio, Cic. 2. leg.

Prædiolum i, n. Dimin. parvum prædium. ein kleines Vorwerk / oder Gütlein. Cic.

Prædisco is, ere, ante discere, zuvor erlernen / ut: Ventos & cœli varios prædiscere motus. Virg. 1. Georg.

Præditus a um, idem quod affectus, ut: Vir humanitate præditus, studiis, artibus atq. doctrina, ein freundlicher und gelehrter Mann. p. Cæl. XXV.

b Alia quadam mente præditus, der hohe Gedanken hat / tapffern Gemüthes. pro Milone VII.

c Summâ ingenii gloria præditus, ein scharffsinniger Mann. pro Arch. IV.

d Rectissimis studiis atq. optimis artibus præditus adolescens. pro Cæl.

e Levitate præditus, egestate & perfidia, ein leichtfertiger / armseliger und maineholger Gesell. pro Flacco.

Prædives divitis, o. valde dives, überaus reich / sehr reich. Plin. 34. c. 10.

Prædivinatio onis, f. ut: Crocodilus parit ova, quanta auferes, atque extra eum locum transferens, semper incubat prædivinatione quadam, ad quem summo auctu eo anno egress-

egressurus est Nilus. id. 8. c. 25. possunt. l. II. §. ult. ff. de petit.

Prædivino as, are, pradicere, hæred.

præfagire, ut: Prædivinant a-Prædōmo as, are, ante domare, pes ventos, imbresq. id. 11. c. 10. sedare, comprimere, Senec. ep.

Prædivinus a um, valde divinus. id. 37. c. 10. Prædonius a um, quod est prædonis. l. 25. §. 3. ff. de petit, hæred.

Prædium ii, n. a præda, eod quod capti ab hostibus agri militibus distribuebantur; Vel dicitur a præstando, ut ait Varro. Alii a prius seu valde dando: Est rustica & urbana possessio, ein Vorwerk / Bauren-Gut.

b Prædia urbana, sunt oves, pradetur ut unam. Ovid. omnia adificia habitandi causa 3. Art.

facta, ubicunq. sint sive in urbe, Præduco is, ere, ante ducere, sive extra urbem, in vicis villisve, & conciliabulis. Schard. Plin. 35. c. 16.

c Prædium serviens dicitur, quod debet servitutem. At Prædulcis e, c. valde dulcis, sehr süß. Plin. 12. c. 5.

fundus, cui debetur servitus, Præduro as, are, valde durum, prædium dicitur dominans. facere, sehr hart machen. Colum. 3. c. 11.

Schardius. Prædo onis, m. qui pradatur, ein Räuber / ut: Templorum omnium atq. ædificiorum totiusq. urbis prædo. Cic. pro dom.

b Prædones proprie sunt, qui cum bellum non indixerint, hostiliter tamen grassantur, qui & latrones sive latrunculi appellantur. l. 24. ff. de captiv.

c Prædones in petitione hereditatis accipiuntur, qui cum i. e. dic primum verba, qua vis scirent, ad se hereditatem non mo referro, sage mir zuvor / was pertinere, bona sine justa aliquatich sagen sol. Rudent.

possidendi causa intraferunt. l. 25. ff. de petit. hæred. Et qui nulla præfari: sicut subsequi, est laim causam possessionis dicere dictata verba pronunciare, voro

sagen und nachsprechen. Liv. 8. ab Urbe.

d *Praire* alicui de re aliqua, est pronunciare, quod quis loquatur. Gell. l. 14. c. 2.

e *Praire* dicuntur *præceptores* discipulis, id est *prælegere*. Quintil. 2, 5.

f *Præeunte* naturâ duci ad cognitionem aliquam. Cic. 2. F. *Præfacilis* o, e, valde facilis.

Plaut. Epid.

Præfamino, *propæfator*. Cat. de re rust. *Janum Jovemq; vino præfamino*. For. Rom.

Præfari vel *præfate*, *præfatus* sum, *præfari*, *antefari*, *proloqui*, ut: Rex gratiam sibi re-
latam à *Syllimithre* *præfatus*, rum incola cives Romani erant: jussit, nachdem der König mit hoc tamen *municipiis* differe-
wenigen vorher gesagt/ wel-
cher gestalt sich *Syllimithres* teban-
gegen ihm dankbar erzeiget/ *magistratus*, ut coloni, creare
hat er befohlen. Curt. 1917.

Antiqui omnibus rebus a-qui Româ quotannis mitteban-
gendis, quod bonum faustumq; tur, Romanis legibus regebantur,
sit, præfabantur.

b *Præfari* honorem, dici-
mur, quando (1.) dictionem mi-
nus honestam mitigamus for-
mulâ hac vel simili: Sit honor au-
ribus, mit Ehren zu melden; Vel
usitatos honorum titulos tacemus,
& silentium deprecamur.

c *Addit* nonnulla, quæ si *Kastenpfleger* / *Kasten-Herr* /
appellare velis, honor præfandus Kirch-Vater. Zehn.
est, er gedendet noch etlicher
Sachen / welche so du selbige ster. idem.
heraus sagen wilt/ mustu umb
Verzeihung bitten.

Præfatio onis, f. idem ac *prolo-
gus*, *præloquium*, *primordium*
seu *initium orationis*, ein Vor-
rede. l. 1. ff. de orig. jur.

Præfectianus, *apparitor præfecti-
pratorio*. Amian. l. 17. l. 2. & 3.
C. de apparit. præfect. prætoro.

Præfectorius a um, ut: *Præfecto-
rius vir*, an consulari *fœmina*
præferatur, *videndum*. l. 1. ff.
de Senator.

Præfectura a, f. *officium* & *di-
gnitas præfecti*: & *regio*, quâ
præfectus administrat, ein
Ampf/ Pflege/ur: *Dare præ-
fecturam* alicui. Cic. Att.

b *Præfectura* item diceban-
tur oppida quodam Italia, quo-
latam à *Syllimithre* *præfatus*, rum incola cives Romani erant:
jussit, nachdem der König mit hoc tamen *municipiis* differe-
wenigen vorher gesagt/ wel-
cher gestalt sich *Syllimithres* teban-
gegen ihm dankbar erzeiget/ *magistratus*, ut coloni, creare
hat er befohlen. Curt. 1917.
Antiqui omnibus rebus a-qui Româ quotannis mitteban-
gendis, quod bonum faustumq; tur, Romanis legibus regebantur,
sit, præfabantur.

b *Præfari* honorem, dici-
mur, quando (1.) dictionem mi-
nus honestam mitigamus for-
mulâ hac vel simili: Sit honor au-
ribus, mit Ehren zu melden; Vel
usitatos honorum titulos tacemus,
& silentium deprecamur.

c *Addit* nonnulla, quæ si *Kastenpfleger* / *Kasten-Herr* /
appellare velis, honor præfandus Kirch-Vater. Zehn.
est, er gedendet noch etlicher
Sachen / welche so du selbige ster. idem.
heraus sagen wilt/ mustu umb
Verzeihung bitten.

— *annonæ*, *Proviandmeister*. idem.
— *armorum*, *Zeugmeister*. id.

— *armorum*, *Zeugmeister*. id.

— *cubiculo*, *Kammerling* /
oder *Kammer-Diener*. idem.

— *fodina*, der *Steiger*. id.

— *metallicorum*, *Berg-
Hauptman*. Agric.

— *rationariorum* seu *ratio-
emiorum*, *Rentmeister*. id.

— *vigilum*, *Wachmeister*. id.

c *Præfectum* *pratorio* tem-
pore *Romuli* eum dicebant, qui
pratorio præerat, i. e. *militibus*,
cohortibus prætorianis circa pa-
latium *Principis*. Schard.

Præfectus *pratorio* *ceteris*
omnibus est potior. l. 1. C. de
Off. vicar.

Præfericulum i, n. *vas aneum*
sine *ansa* patens, velut pel-
vis, quo ad *sacrificia* ute-
bantur. Festus.

Præfero *fers*, *ferre*, est *antefer-
re*, für sich her tragen/ ut: Et
præfert *cautas* *subsequiturq;*
manus, i. e. *ante se manus fert*,
ut solent illi, qui in *tenebris*
ambulant. Ovid. 2. Fast. 18.

b *Præferre* *lumen*, ein *liecht*
vorher tragen. pro Syl.

c *Præferre* *opinio*, i. e.
jaçtatur, man ist der *Meinung* /
man *vermehnet*. Cæf. 1. bel. civ.

d *Præferre* est *anteponere*,
vorziehen / ut: *Salutem* *Reip.* suis
commodis *præferre* pro Leg. Man.

Neminem alicui *præferre*
fide, *constantia*, *magnitudine a-*
mimi. Corn. 236.

Vultus tuus, *nescio quod*,
malum ingens *præfert*. Livius.

Præferox *ois*, o. valde *ferox*.
Liv. 5. Urb.

Præferratus a um, quod *ferrum*
habet in cacumine, mit *Ei-*
sen beschlagen. Plin. 18. c. 10.

b *Præferratus*, *ferro vin-*
ctus. Plaut. Pers.

Præfervidus a um, valde *fervi-*
dum, notat *Columell.*

Præfestinatum & *Præfestinè*, *Ad-*
verb. celeriter, sehr eilend.
Plaut.

Præfestino *as*, *are*, *ante tempus*
festinare. id. Rud.

Præfica a, f. dicebatur *mercede*
conducta, ut *steret* & *fortia*
facta *laudaret*, ein *leid.* *Frau-*
Sine virtute *argutum ci-*
vem mihi *habeam* pro *præficâ*,
Qua *alios collaudare* *absentes*,
se se verò nō potest. Truc. 2. 6. 14.

Præficio *is*, *feci*, *fectum*, est
idem, quod vulgò *ordinare*,
verordnen / ut: *Præficere* *ali-*
quem alicui rei, *etiam* *zu ei-*
nem Ding *bestellē*. Eun. 3. 4. 2.

b *Ducem* *populo* *præfice-*
re, dem *Volk* einen *Obristen*
fürstellen. pro dom.

Præfido *is*, *ere*, valde *fidere* Cic.
1. Offic.

Præfigo *is*, *ere*, *anid* *figere*, vor-
anheften / ut: *Lineas itinēri*
præfigunt. Plin. 33. c. 4.

b *Præfigere*, *præcludere*.
Præfinio *is*, *ire*, est *præscribere*,
ut: *Præfinire* *non est meum*,
ich darff nicht *Ziel* und *Maß*
setzen. Tusc.

b *Præfinire rem aliquam*, einem Ding den Takt setzen/wie es gekauft werden sol / ut: *Sed eo vidisti multum, quod præfinisti, quod ne pluris emeret.* l. 7. ep. 2.
c *Præfinitum tempus, dies, &c.* eine gesetzte Zeit. l. 6. ep. 8.

Præfinire pro præstituire, ut: *Præfinire diem*, einen Tag ernennen. Cic.

Præfinitio onis, f. *præscriptio*. l. 19. ff. quando dies leg. vel fideicom. ced.

Præfinitio, Adverb. i. e. ex præfinito scripto, ut: *Ex præfinito loqui*, nur reden / was einem vorgeschrieben und erlaubt. Terent. Hec. 1, 2, 18.

Præfiscine vel Præfiscini, usurparunt veteres, ubi periculum esset à fascino, si quis impensius laudaret vel se, vel aliū, atque ita fascinum depellerent ac deprecarentur, ut: *Præfiscine hoc nunc dixerim, dicto absit invidia*, ohne Ruhm zu melden / Item, Gott gebe, daß ichs zu einer gute Stund rede. Germ. superstitiosius redderent, daß ichs nicht beschreie. Plaut. Aſin. 2, 4, 84.

Præfixum i. n. conclusum. l. 6. C. de serv. urb. præd.

b *Præfixa apud Ebraeos sunt litera vocibus præfixa*, בְּרֵאשִׁית particularum vicem præstantes.

Præfloreo es, ere, ante florere, zu vor blühen. Plin. 16. c. 29.

Præfloreo as, are, quasi prælibare, ut ait Budæus.

Præfluens is, ere, ante fluere, für über fließen/für fließen. Plin.

Præfocatio onis, f. idem quod suffocatio, erstickung.

Præfoco as, are, spiritum faucibus claudere, ersticken/erwürgen. Ovid.

Præfodio is, ere, idem quod fodere, sive alitè fodere. Plin. 17. c. 11.

b *Præfodiunt partes*, i. e. ante partes fossas faciunt, quæ res nimiam indicat desperationem. Ovid. 13. Met.

Præfecundus a um, valde fecundum significat. Plin. 16. c. 27.

Præfor, vide *Præfari*.

Præformido as, are, valde formidare. Quintil. 4. c. 5.

Præformo as, are, ante vel prius formare. id. 2. c. 2.

Præfractè, Adv. obstinatè, hartnäckig / widersinnig / widerspenstig. Cic. 3. Off.

Præfractus a um, fractus, sive ante vel prius fractus. Cels. 5.

b *Præfractus, durus, & inflexibilis*. Valer. Max. 1. 6.

Præfrigidus a um, valde frigidus. Plin. 17. c. 20.

Præfringo is, fregi, fractum, præfringere, prius frangere, zu brechen. Colum.

b *Præfringere, frangere vel effringere*. Liv. 8. ll.

Præfulcio is, ire, præmunire, fortificare, sustentare. Plaut. Pseud.

Præfulgeo es, ere, præter modum fulgere, über die masse glänzen. Aut. ad Herenn.

Præfulguro as, are, ante fulgurare. Valer. 3. Argonaut.

Præfurnium ii, n. os patens fornacis, quo ligna in fornacem induuntur, & deinde obstruitur, das Offenloch. Bud.

Præfuro is, ere, ante vel valde furere. Stat. 4. Theb.

Prægelidus a um, multum aut nimis frigidus, heftig kalt. Columell. 2.

Prægermino as, are, antegerminare. Plin. 16. c. 29.

Prægestio is, ere, est valde gestire, ut: *Prægestit animus jam videre testes*, i. e. valde cupit, ich möchte gern die Zeugen jetzt sehen. pro Cæl. XXIX.

Prægigno is, ere, ante gignere, ut: *Quia nolebam ex me morem prægigni malum*, i. e. nolebam esse autor mali moris. Plaut. Pseud.

Prægnans tis, o. est, quæ in generando, quod conceperat, occupatur, schwanger / ut: *Uxor prægnans*. pro Cluent.

b *Prægnanti oportet & malum & malum dari*, i. e. bina malapunica, quorum contramalaciam usus est. Amph. 2, 2, 91.

c *Prægnans causæ vulgo dicitur pro gravi*, eine wichtige Ursach.

Prægnatio onis, f. actus prægnandi sive tempus, quo sæmina prægnans est.

Prægrandis e, o. valde grandis. Cic. 6. Verr.

Prægravis e, o. valde grave, sehr schwer / ut: *Prægrave caput*. Plin.

b *Prægrave servitium*. id.

Prægravo as, are, gravem admodum facere, valde gravare & molestum esse, heftig beschweren / belästigen / ut: *Ne prægravat fructus parte aliqua*. Plin. 17. c. 22.

b *Corpus prægravat animi vitiis*. Horat.

c *Prægravare*, i. e. præponderare. Senec.

Prægredior eris, prægressus sum, prægredi, antevenire, zuvor kommen / voran gehen / ut: *Qui lectores prægredi videntur*. Liv. 10. Urb.

b *Prægredi, prætergredi*. Plin. 28. c. 8.

c *Prægredi alios, antecello*. re. Sallust.

d *Prægrediens, præcedens*. Svet in Tyber.

e *Fama prægressa diem*. Stat. 5. Sylv.

Prægressio onis, f. Vorhergehung. Cic. de lat.

Prægusto as, are, ante gustare, kosten / versuchen / credenzen. Plin. 21. c. 3. hinc:

Prægustator oris, m. qui cibos principis prægustat, ein Credenzer. Svet. in Claud.

b *Prægustator libidinum*. Cic. pro Dom.

Præjaccio es, ere, antè jacere. Plin. *Castra præjacere.* Tacit.

Præjudicatio onis, f. idem quod præjudicium. Quintil.

Præjudicatus a um, vorher geurtheilet / ut: Tantum opinio præjudicata apud illos poterat, ut & sine ratione valeret auctoritas, der vorgeschöpfte Wahn vermochte bey ihnen so viel / daß das bloße Ansehen alle vernünftige Beweisgründe übermoge. Cic.

Præjudicialis e, c. ut: Præjudicialis actiones, in rem esse videntur: quales sunt per quas quaritur, an aliquis liber, an libertus sit, vel servus, vel de partu agnoscendo. Schard.

b Præjudicialis muleta: dicta esse videtur à præjudicio, i.e. re prius judicata. l. 50. & 65.

C. Theod. de appellat.

Præjudicium ii, n. dicitur quicquid prius judicatum sequentibus iudiciis exemplum allaturum est, ein Vorurtheil / ut: Sine præjudicio dicimus causam, wir verantworten uns ohne Nachtheil anderer Leute. Curt. 1464.

b Præjudicia, sunt animadversiones Censorum, & prima assertiones. For Rom.

c Præjudicium, est pramatura sententia, ut: Milo præjudiciis magis, quam iudiciis damnatus est, Milo ist mehr aus Abgunst und Ebereilung / als

rechelichen Proces verurtheilet worden. Cic.

d Præjudicium pro damno & jactura. l. 1. §. 11. ff. de agnoscend. & alend. lib.

Præjudico as, are, præjudicare, est ante tempus judicare, vorher Zeit richten oder urtheilen / ut: Quod senatus nondum censuit, id arroganter non præjudico, was der Rath noch nicht geschlossen / unterstehe ich mich aus übermuth nicht vor der Zeit zu urtheilen.

Cesenni damnatio præjudicatur, pro Cæl. XXXI.

b Præjudicare alicui, est nocere. Ulpian.

Præjuratio onis, f. inquit Festus, quam ita facere dicuntur, qui ante alios conceptis verbis jurant.

Præjuro as, are, ante alios jurare.

Præjuvo as, are, ante juvare. Tacit. 12.

Prælabor eris, labi, antelabi, voran fallen / voran fließen. Colum. l. 11. c. 1.

Prælambo is, ere, antè lambere. Horat.

Prælatura a, f. honor sacer, ut: Prioratus, Decanatus, Præpositura, Abbatia, Commendatura, Guardianatus.

Prælatu s, antelatus.

b Prælatu s, qui dignitatem Ecclesiasticam gerit in Romana Ecclesia, & tunc accipitur.

Prælati nomen l. Largè, ut com-

pre-

prehendat etiam simplicem curionatum, ut sit omnis habens curam animarum. 2. Strictè, ut significet eum, qui habet controversam jurisdictionem.

Prælavo as, are, antelavare. Ap. *Prælectio onis, f. Vorlesung / ut: Attamen emendationi prælectionisve numerus obstat.* Quint. 1. c. 3.

Prælector eris, m. qui prælegit, ut: Si magistrum prælectoremque habuisset alicujus a- ris. Gell. 18. c. 5.

Prælegatio onis, f. pro prælegato. 2. in fin l. 3. in princ. ff. de dote præleg.

Prælego as, are, est uni alicui ex heredibus præter partem hereditariam legare. l. 27. §. ff. de leg. III.

b Prælegare ferè est alicui rem, quæ jam quodammodo ipsi erat, legare: unde Prælegari filia dos dicitur. l. 30. ff. de pact. dotal.

Prælego is, ere, fürlesen / ut: Pueris, quæ maxime ingenium alant, prælegenda, den Knaben sol man / was ihnen zu Beförderung des Verstandes am meisten dienet / fürlesen. Quint. 1. 1.

b Prælegere, præterire. Tacit. 1. 5.

Præliarise, c. ad prælium spectans, ut: Præliarise pugna. Plaut. in Curcul.

b Præliarise dies sunt, qui-

bus fas est hostem bello laceffere. Festus.

Prælibo as, are, antè libare & degustare, credentem. Stat. 3. Sylv.

Prælicenter, Adv. nimis licenter. *Præliganeus a um, ut: Præliganeum vinum, quod præ omnibus legitur & vindemiatur, sive quod in usum familiae operarumque ex uvis ante istam maturitatem collectus sit.* Martin.

Præligo as, are, antè vel ab interiore parte ligare. Liv. 2. Pun.

Prælior aris, aris, dimicare, streiten / fechten / eine Schlacht liefern / Scharmützeln / ut: Præliari cum equitibus. Cæs. 1. Civil.

b Præliari, pro contendere verbis. Cic. ad Att.

Prælium ii, n. conflictus & certamen armorum, Scharmützel / Schlacht / ut: Prælium committere, eine Schlacht liefern. Curt. 41. Corn. 33.

Prælium accendere, die Soldaten anfrischen. Curt. 872.

b Vario prælio aliquem vincere, einem in unterschiedlichen Scharmützeln obliegen.

c Acrius, quam constanter.

tius, inire prælium, mit mehreren Eifer / als Bestand / den Streit antreten. id. 520.

d Prælium anceps, id. 1865.

Prælium illustrissimum, et ne

ne hochansehnliche Schlacht.
Corn. 117.

c *Prælia plura secunda facere*, viel glückseligere Schlachten thun. Liv.

f *Exitus præliorum sunt incerti*. Cic.

g *Semper in prælio iis est maximum periculum, qui maxime metiment*, in der Schlacht stehen die allezeit die größte Gefahr aus / so da sehr furchtsam sind. Sallust.

h *Prælio victus, non bello*. Prov. *Non statim victor est, qui uno alterove negotii actu discessit superior, sed qui totam causam evicit*. *Prælium enim est conflictus bellicus*; Bellum totum hoc tempus dicitur, etiamsi cessetur à præliis, aut si intercedant inducia. Sola pax finit bellum, inducia dirimunt congressus.

Prælongo as, are, longum facere. Plin. 11 c. 2.

Prælongus a um, valde longus. Liv. 2. Pun.

Homo prælongus. Quintil. 6. c. 4.

Præloquor eris, præloqui, præfari, eine Vorrede thun / den Eingang zur Rede machen. Plin. Epist.

Præluceo es, ere, valde lucere, fürleuchten / sehr leuchten / ut. *Præluceve faces*. Martial.

b *Alicui præluceve, præferre alicui facem*, einem vorleuchten. Svet. in August.

c *Majoribus suis præluceve virtute sua*. Cic. in Sallust.

Præucidus a um, valde lucidus, sehr hell oder sehr leuchtend. Plin. 37. c. 6.

Præludium ii, u. dicitur illa modulatio vocum, quæ ante initium cantus fieri solet: quæ & præcentio dicitur, ein Eingang oder Vorspiel.

b *Præludium & portentum*, Metaphor. & in malam partem. Cic. 14. Philipp.

Præludo is, ere, ante ludere, vorspielen / Eingang machen. Virg. 3. Georg.

Prælum i, n. seu potius prelum, id quo aliquid premitur, est trabs torcularis non tantum vinari, sed etiam olearii. Vitruv. 1. 6. 9.

b *Prælum*, (rectius *prelum à premendo*) Typographicum, ein Zunder-Preß.

c *Prælum Bibliopægium*, Buchbinder-Preß. Martin.

Prælumbo as, are, lumbos præfringere. Non.

Præluo is, ere, ante vel prius abluere, nonnunquam etiam *præterfluere*. Calepin.

Prælusio onis, f. idem quod præludium. Plin. Epist.

Prælustro e, c. valde illustris. Ovid. 3. Trist.

Præmacero as, are, ante macerare. Scribon. Larg.

Præmando as, are, ante sive prius mandare & mittere. Vatin. ad Cic.

Præ-

Præmando is, ere, vorfeuen / præmansum in os inferere. Cic. 2. Orat.

Præmaturè, Adverb. immaturè, gar zu früh / zu bald. Plaut. Mostell.

Præmaturus a um, nondum maturus, frühzeitig / unreif / ut. *Præmaturus fructus, ante alios maturus*. Colum. 11. c. 3.

b *Præmatura segetes*. Vall. lib. 4.

c *Præmatura mors*. Plin. 7. c. 51.

Præmedicatus a um, pharmaciis, aut incantatione præmunitus. Ovid.

Præmeditatio onis, f. est meditatio & cogitatio rei futurae, eine Vorherbetrachtung. Cic. 2. Tusc.

Præmeditor aris, ari, ante cogitare, zuvor betrachten / vorhin erwegen. Cic. ad Att.

Præmercor aris, ari, prius mercari, sive, ut ait Budæus, in emptione prævenire, & licitatu. *ro præripere, vor andern kaufen / vorkaufen / in Vorkauf treten*.

Præmessum i, n. sacrificii genus, quod de spiciis, quas primum messuissent, sacrificabant Cereis, Festus. Quidam legunt *præmessum*.

Præmetior iris, iri, ante metiri, vorhin messen / ut: Lucis præmensa tempora. Tibull.

Præmetium ii, n. quod præliba-

tionis causa ante præmetimur. *Præmetuo is, ere, zuvor fürchten*. Lucret. 3.

Præmiator oris, m. qui præmia solvit.

b *Præmiatorem pro prædone dixit Nævius autore Nonio*.

Præmico as, are, admodum micare. Apul.

Præmigro as, are, ante migrare. Plin. 8. c. 28.

Præminens tis, o. pro præminens. Turneb.

Præminister, quasi præiens minister. Apul.

Præministrō as, are, ob oculos ministrare. id.

Præminor aris, ari, ante vel admodum minari. id.

Præmior aris, ari, præmium largiri. Martin.

Præmiosus a um, præmiis abundans. Nonius.

Præmissæ arum, dua Propositiones in syllogismo sic dispositæ, ut inde inferatur Conclusio.

Præmitto is, ere, ante mittere, vorhin schicken / vorher senden / ut: Cum equitatu in quendam locum præmittere aliquem. Brut. Cic.

Præmium ii, n. est, quod datur victoribus, den Preiß / eine Siegs-Bekehrung / ut: Invidio / a trahunt victores præmia. Græsi. Ovid. 13. Metam. 84.

Præmia proponere de virtute militari certantibus. Curt.

Præ-

Pramis onerare aliquem, einen reichlich beschenden. idem. 1501.

b *Premium*, idem quod *honorarium*, eine Verehrung/ut: *Majora sunt periculis premia*. Curt. 2089.

Extant recte factis premia, peccatis supplicia, Gutes wird vergolten/ und Böses gestrafft. 3. de nat. deor.

c *Pramia amplissima* alicui dare, einem große Geschenke thun / einen stattlich verehren. IV. Catil. III.

d *Elicere vel invitare aliquem pramiis ad faciendum aliquid*, einen durch Geschenke hinan bringen / etwas zu verrichten. pro Corn. Balb. Ligar.

e *Optare ab aliquo premium*, eine Verehrung von einem begehren/ut: *Quod vis donum es premium à me optato, id optatum feras*, begehre zur Verehrung von mir / was du wilt/ du sollt es haben. Eun. 5. 9. 27.

f *Premium pro pecunia*. Nonius. *Præmoderor ari*, ari, ante moderari. Gell. 1. c. 11.

Præmodum, Adv. supra modum, über die maß. id. 7. c. 7.

Præmolestia a, f. *molestia* ex malo, quod imminere putamus, anticipata, h. e. timor ipse molestiam vel malum futurum antecedens. Cic. 4. Tusc.

Præmolior ris, iri, ante moliri, preparare. Livius

Præmollio is, ire, ante mollires, unde:

Præmollius a um, ut: *Frustra sparseris semina, nisi illa præmollius foverit sulcus*. Quint.

Præmollius e, c. valde mollius, sehr weich. Plin. 11. c. 37.

Præmoneo es, ere, vorher erinern/ oder warnen/ ut: *Ab impendentibus periculis maximis voce alicujus præmoneri*. Cic. de Arusp.

Præmonitus us, m, idem quod *prædictio*. Valer.

Præmonstrator oris, m. qui præmonstrat & docet, quod faciendum sit ante periculum, ein Vorherzeiger. Ter. Heaut.

Præmonstro as, are, ante monstrare, docere, ostendere, vorher zeigen / vorher weisen. Plaut. Pers.

Præmordeo es, ere, morsu dilacerare. Gell.

Præmorior iris, præmori, quasi ante tempus mori, vor der Zeit sterben. Ovid.

b *Præmoriuus pudor*, (dicitur in senē decrepito, extinctum esse pudorem.) Liv.

Præmorsiva, vide Succisa.

Præmunio is, iri, ire, vorhin befestigen oder wolbewahren. Cæsar. 3. Civ.

b *Quamobrem illa*, quæ ex accusatorum oratione præmuniri jam, & fingi intelligebam, fretus vestra prudentia, non pertimesco. Cic. pro Cæsar.

Præmunio onis, f. idem quod *præfatio*. Cic. 2. Orat.

Prænarro as, are, zuvor erzehlen/ vorher erzehlen. Terent. Eunuch.

Prænato as, are, vorher schwimmen oder stessen. Plin. 9. c. 45.

b *Prænatare*, i. e. præter fluere. Virg. 6. Æn.

Prænavigatio onis, f. Fürüber-Schiffung. Plin. 6. c. 31.

Prænavigo as, are, præter vel ultra navigare. ibid. c. 23.

Præneste n. & hæc *Prænestis*. Urbs in Latino, non longè ab urbe, quod locus, in quo sita est, montibus præset. For. Rom. hinc:

Prænestini orum, m. pl. ejusdem incolæ dicuntur. Cic. 2. de Div.

Prænestinus a um, ad *Præneste* pertinet, ut: *Dea Prænestina*. Ovid. 6. Fast.

Prænimis Adv. valde nimis, gar zu sehr. Gell. 19. c. 10.

Præniteo es, ere, resplendere, valde nitere, sehr hell glänzen/ ut: *Prænitens luna*. Plin. 1. 2. c. 9.

Prænobilis e, c. valde nobilis. Apulej.

Prænomen inis; n. ein Vor-Namen / quod honoris causa præponitur nomini. Species enim propriorum nominum quatuor sunt: *Prænomen*, *nomen*, *cognomen*, *agnomen*. *Prænomen dictum*, eò quod nomini præponatur, ut *Luci-*

lius, *Quintus*. Nomen vocatum, quia notat genus, ut *Cornelius*. *Cornelius* enim nomini conjungitur, ut *Scipio*. *Agnomen* verò quasi accedens nomen, ut *Metellus Creticus*, qui *Cretam* subegit. *Extrinsæcus* enim venit *agnomen* ab aliqua ratione. *Isidor*.

Prænolco is, ere, ante noscere, zuvor erkennen/ ut: *Signum hoc veniens poterant prænoscerenauta*. Cic.

Prænotio onis, f. propriè actus prænoscenti.

b *Prænotio*, præcognitio, notitiam aliam præcedens, cum relatione prioris ad posteriorem:

1. quid nominis, 2. an sit, 3. quid rei, 4. quid principiorum.

Prænunciativus a um, ut *prænunciativus ignes*, (qui accenduntur in turribus sive speculis, ad maris litus extructis.) Plinius 2. c. 71.

Prænuncio as, are, ante nunciare, zuvor verkündigen oder anzeigen. Ter. Phorm.

Prænuncius a um, qui prædicit, ut: *Alas lucis prænuncius, gallus*. Ovid. 2. Fast.

Hirundo veris prænuncia, bidem.

b *Solis prænuncia aurora*. Cicero.

Præoccido is, ere. ante occidere. Plin. 18. c. 29.

Præoccupatio onis, f. cum id, quod ab adversario nobis ob-

jici potest, diluimus & ipsi præcipimus. Dicitur & *πρῆξις*. Rhetor.

Præoccupatus a um, valde occupatus. sehr geschäfttig. Senec. Epist.

Præoccupo as, are, praevenire, zuvor kommen / ut: Ex im-proviso præoccupare populum, einem Volk unversehens auff den Hals kommen. Curtius 11.

b Alter alterutrum præoccupat, i. e. insidiis tollit. Corn. 289.

Præopto as, are, potius optare, valde optare, von Herzen wunschen / lieber wunschen / ut: Adeo pervicaci esse animo, ut puerum præoptare perire.

Præpando is, ere, pratendere. Plinius 11. c. 24.

Præpandere, præaperire. Lucret.

Præparanstis, o. ut: Præparantia vasa sunt vena dua, totidemq; arteria in partibus generationis. Vesling.

b Præparantia medicamenta, idem quod digerentia. Præparatio onis, f. actus præparandi. Vorbereitung. Quintil.

b Præparatio est actio officionalis, quæ medicamenta parantur. Schröd.

Præparatorius a um, ad præparationem spectans.

Præparatus us, m. præparatio. Gell. 10. c. 11.

Præparatus a um, vorbereitet / zubereitet / zugefertigt / ut: Poëtus bene præparatum. Horat.

b Poëna apud inferos sunt impiis præparata. Cic. 1. Inv.

c Præparata (medicamenta) i. e. præparatione (specializuvor kommen / ut: Ex inter sic dicta) elaborata, ut: Cornu cervi præparatū. Schröd.

d Præparata Officinarum communiter, & in specie sic dicta, nihil aliud sunt, quàm simplicia nonnulla diuerscula, in tenuissimum pulverem, accedente aliquâ aquâ cordiali, redacta.

idem. Præparcus a um, valde parcus, sehr genau / farg. Plin. 11. 19.

Præparo as, are, antè parare, vorbereiten / ut: Prælio magis, quàm fuga se præparare, sich vielmehr auf die Schlacht als Flucht fertig machen. Curt. 1003.

Facile totius vita cursum videt, ad eamq; degendam præparat res necessarias. Cic. 1. Off.

b Præparare, einrichten / zurichten / ut: Liber est ad commendandum præparatus, quantumq; ratio passa est, ita moderatè repressus, ut nec prodiga sit in copia, nec damno concinnitas. das Buch ist tüchtig eingerichtet / und mit Masse also eingezogen / daß es nicht zu weitläufig / doch auch nicht zu kurz gefasset. Solin. 6.

c Præparare Pharmaco-pœis

pœis est rem minutissimè lavigare, atq; aquâ aliquâ cordiali imbueri. Dicitur itidem de radicibus nonnullis, &c. quæ in acetio macerata exsiccantur. Schröderus.

Præpedimentum i, u. idem ac impedimentum. Plaut.

Præpedio is, ut, ium, pedire, est impedire, ut: Morbo præpeditus, durch Krankheit verhindert. pro Rabir.

b Timor præpedit dicta lingua, die Furcht macht / daß man nicht reden kan. Casin. 3. 4. 25.

c Præpeditus nimio gaudio aut agitudine, durch grosse Freude oder Trauren verhindert. Heavt. 3. 1. 99.

Præpendeo es, ere, antè pendere, vorn herab hangen. Martialis.

Præpes etis, o. velox, geschwind / ut: Adunca præpes foris, Agrotilla. Ovid. 6. Fast.

b Præpetes aves, inquit Festus, quidam dici ajunt, quia secundum auspiciū faciunt. Alii, quod antea, quam petamus, indicent, aut quod prætervolent.

Præpeto is, ere, antè vel prius petere, i. e. nateire. Festus.

Præpilatus a um, ut: Hasta præpilata, quæ ferreas habent cuspides, quæ præferrata.

b Præpilatum etiam dici-tur, ubi non est ferrum, si modo in mucronem acutum sit. Plin.

Præpingvis e, c. valde pingvis, sehr fett / ut: Præpingvis & virvida terra. Col. 3.

Præpolleo es, ere, ante alios, vel plurimum pollere. Liv. 1. Urb.

Præpondero as, are, prius ponderare seu examinare, überwiegen / zuvor erwiegen / vorgezogen werden / höher geachtet werden. Stat. 8. Theb. Gell. 1. c. 3.

Præpono is, posui, posui, præponere, est antepondere, vorher setzen / ut: De querelâ prius, quam respondeo, pauca præponam, ehe ich von der Klage etwas antworte / wil ich zuvor was anziehen / melden. Lib. 11. 27.

b Præponere, est anteferre, vorziehen / ut: Nunquam præponere se aliis, sich niemanden jemâls vorziehen. And. 1. 1. 38.

c Præponere aliquem munori, est præficere, einen einem Ampt vorstellen / in ein Ampt setzen. 2. de Orat.

Præporto as, are, ante se ferre, vel portare. Cic.

Triaq; præportant violenti signa furoris. Catul.

Præpos is, ere, valde vel præ aliis potens. Martin.

Præpositio onis, f. actus ipse præponendi, Vorsetzung.

b Præpositio, Grammaticis est, vox inflexibilis Verbo Nomen adjungens, estque alia separabilis, alia inseparabilis.

Præpositivus a um, ex analogia dicitur, qui præponere potest. Sed usus test, ut sit, qui præponi potest & solet, ut Grammaticus articulus præpositivus. Martin.

Præpositus i, m. potest dici qui libet, qui aliis præest. Usus tamen obtinuit, ut præpositus dicatur, qui quandam prioris curam super alios gerit.

Alex. Scot.

b Præpositi laborum, alias laborum, vel secundum alios quos laborum, à labiis dicuntur, qui fortè corrigebant eos, qui malè de Principe loquebantur. Dicuntur autem (præpositi laborum,) pro labororum, à labaro signo bellico, quod fecit fieri Constantinus ex auro & lapidibus preciosis, inter alia signa excellentius, & derivatur à labor. idem.

c Præpositi sacrorum scripturum, erant illi, qui præerant scriniis imperialibus, qui alias dicebantur proximi, eo quod magis Principi approximabant, quam alii. idem.

d Præpositus, in Ecclesiasticis, ein Probst. Zehn.

Præpossum præpos, posse, prævalere. Tacit. l. 21.

Præposita, pro præposita &, ut vulgus loquitur, præmissa. Lucet.

Præposterè, Adverb. perversè, unordentlich / ut: Præposterè

& monstrosè. Cic. 2. Divin. Præposterus a um, qf. perversus & inversus, verkehrt / das hinderste zu Forderst / ut: Verbis præposteris quadam prænunciare. Cic. pro dom.

b Omnia perversa sunt præpostera ratione. Lucet.

c Consilia præpostera, quæ ad tempus non dantur. Cic. de amicis.

d Præposterum dicitur, quod sit ordine converso & turbato. l. 5. C. de de hered. act. l. 36. ff. ad leg. Falcid. (vulgò, wenn die Pferde hinter den Wagen gespannt.)

Præpotens is, o. valde potens, ut: Præpotens Deus. Cic. 2. de nat. deor.

b Terra præpotens mariq; Carthago, die zu Wasser und Land sehr mächtige Stadt Carthago. Cic.

Præproperanter & Præproperè, Adverb. nimium celeriter, sehr eilig. Liv. 2. Pun.

Præproperus a um, valde celer, sehr schnell / gar eilig / ut: Celeritas præpropera. Liv. 1. Maced.

b Præpropera ac fervida ingenia. id. 7. Pun.

Præputiatus, est incircumcised.

b Præputiatus seu incircumcised labiis dicitur Moses. h. e. gravis loquela, seu balbus. Exod. cap. 6. v. 12.

Præputium is, n. pellis, quæ

glandem seu summam colicam partem tegit, (Vorhaut) dictum, quod membris pudendis præmineat. Vel à præputando: Nam illam Judæi præputant; Vel à Puta sive Pota, vid. supra Pota, p. 581.

b Præputium dicuntur gentes, ad differentiam Judæorum. Rom. 2, 26. 27. c. 3, 30.

c Præputium tribuitur hominibus incredulis, impiis & profanis. Esa. 52, 1. Jerem. 4, 4. Act. 7, 51.

d Præputium arboribus tribuitur, earumque primi fructus hac voce intelliguntur. Levit. 19, 23. Glass.

Præquestus a um, antè questus. Ovid. 4. Metam.

Præradio as, are, prælucere, ut: Præradiant stellis signa minoræ suis. Ovid.

Prærado is, ere, idem quod radere, vorabschaben. Cato.

Prærancidus a um, valde rancidum significat, ut: Caro prærancida, faul oder stinkend Fleisch.

b Prærancidus, pro exoleto & jam ingrato. Gell. 13, 19.

Prærapidus a um, valde celer, sehr geschwind. Silius.

Præptio is, ere, est præoccupare, vorher wegnehmen / ut: Celeritate aliquid præripere, in der Eile etwas vorher wegnehmen. Curt. 376.

Laudem præripere alteri,

eine sein Lob abfischen. de Arusp. Præripere aliquid invidia & fraude alicui, einem neidtscher und betrieglicher weise etwas vorweg nehmen / vorfischen. Curt. 40.

b Consilia hostium præripere est prænoscere, prævenire, dem Feind vorkommen. i. Off.

Præripium is, n. locus præ ripæ fluminis.

Prærodo is, ere, vehementer rodere, aut etiam rodere tantum, zernagen / vorn abnagen. Colum. 2.

Prærogativa a, f. eine Hülffe / ein Vortheil / ut: Quod si triumphi prærogativam putas esse supplicationem, wenn du aber vermeynest / es werde das Bittschreiben dir einen Vortheil zum Triumph machen / 2c. lib. 15. ep. 5.

b Prærogativa, pro eminentia ponitur, inquit Budæus, sive excellentia & antelatione.

Prærogativus a um, ut: Prærogativa Tribus dicebatur, quæ prima ferebat suffragia: & prærogativa centuria. itidem Liv. 6. Pun.

Prorogo as, are, cateris præferre.

b Prærogare, pro repræsentare aliquid accipitur, & ante tempus solvere. Schard.

Prærumpto is, ere, corrumpere, disrumpere, vor abbrechen / zerbrechen. Ovid. 14. Met.

Præruptè, *Adverb. abruptè & sine clivo*, gar sticfel / ut: *Mons præruptè altus*. Plin. 1. 34. c. 14.

Præruptus a um, vornen abgebrochen / sticfel / ut: *Saxum præruptum*. Liv.

b *Cæli prærupti vertex*. Valer.

Præs pradis, m. est, inquit Festus, qui populo se obligat, interrogatus à Magistratu, ein Bürge / ut: *Accipere prades*. Cic. 3. Verr.

Pradem me accipe, neminem recusaturum ire, quâ dices, ich will dir gut dafür seyn / daß niemand sich wird wegern / dir zu folgen / dahin du ihn führest. Curt. 925.

b *Nullius rei neque præ neque manceps factus est*, er hat sich in keiner Sachen zum Bürgen bestellen / oder zu einem Vorkäufer gebrauchen lassen. Corn. 766.

c *Fras vulgò distinguitur à vade*, quod ille in civili, hic verò in criminali pro altero spondeat.

d *Prades etiam interdum pro bonis prædiis accipiuntur*. Cic. 2. Philipp.

Præfagio is, ire, est futura antescire, ut: *Nescio, quid mihi animus præfagit mali*, ich weiß nicht / was mir böses ahnet / es gehet mir was böses für / weiß nicht was. Hebr. 2, 2, 7.

b *Præfagior iris, iri, Deopon. legitur apud Plaut. Bacch.*

Præfagium onis, f. præfensio, eine Vormerkung / Vorherhersagung. Cic. 1. de divin.

Præfagium ii, n. idem, ut: Quantumvis utile continget Villico tempestatis futura præfagium. Columell. 11. c. 1.

Præfagus a um, qui præfagire novit, der etwas bevor merket / ut: *Mens mali præfaga*. Virg. 10. Æneid.

Præfallus a um, nuper sole conspersus. Martin.

Præfanesco is, ere, ante sanum fieri, vorhin gesund oder geheilet werden. Plin. 24. c. 10.

Præsanatus a um, vorhin geheilet / ut: Vulneribus præsanatis asphodeli radix decocta, efficacissima est. Ita Plin. 26. c. 14. legit Hermolaus: licet vulgò personatus legatur, & ita in antiquo legimus, inquit Budeus.

Præscateo es, ere, abundare. Gell. 14. c. 6.

Præscientia 2, f. rei futura notitia, quæ si in creaturis est, oritur ex causarum notitia, quibus cum necessario coheret futurus eventus. In Deo autem scientia oritur ex infinita ejus essentia, Vorwissenheit. Micr.

Præscio is, ire, ante scire, zuvor wissen. Ter. Andr.

Præscisco is, ere, præsentiscere, ut:

ut: *Longè præsciscere*. Virg. 4. Georg.

Præsciscere, quem quivis hostem haberet, volebant. Liv.

Præscita orum, n. Plin. identidem vocat, quæ Græci πρᾶξις, inquit Budeus. **Præscius a um, zuvor wissend / weissagend / ut: Præscia venturi vates**. Virg. 6. Ær.

b *Præscium habere ali-quid, weissen können*. Solin. 323.

Præscribo is, ere, est prius scribere, zuvorher schreiben / ut: scriptio est appellata, l. emtor. Hoc enim præscriptimus iis, C. de præscript. long. temp. quibus ea negotia mandavimus. l. 13, 28.

b *Præscribere est inscribere, ut: — Nec Vari gratior ulla hens. Ut autem usucapio triennii est, quàm sibi quæ Vari præscriptio longi temporis, introducitur quidem publica Eclog. 3.*

c *Præscribere est præcipere, legem proponere, vorschreiben / ut: Natura præscripsit homini, ut nihil pulcrius, quàm hominem putaret*. 1. de nat. deor.

d *Præscribere, pro excipere exceptionem summotoriam, obijcere argenti*. Quinat. 7.

Ignominioso patri filius præscribit: de eo solo judicatio est, an liceat. Marcellus 1. 3. ff. de prævaricatoribus.

Præscriptio onis, f. est titulus, inscriptio, ut: Eâ præscriptio, in dem Namen / Titul, unter dem Fürgeben. l. 5, 2.

Honestâ præscriptione rem turpissimam tegere, unter einem ehrlichen Fürwenden eine schändliche Sache bemänteln. Cæf. 3. Bell. Civ.

b *Præscriptio frequentissimè pro exceptione accipitur*. l. penult. de except. l. 2. C. de præscriptis imper.

c *Præscriptio dicta est, quod, antequam actor probasset, ea objecta deducerentur in controversiam*. Hincq; exceptio ex usucapione proveniens præscribitur.

d *Præscriptio secundum quosdam definitur, quod sit exceptio ex tempore causam trahere, ut: — Nec Vari gratior ulla hens. Ut autem usucapio triennii est, quàm sibi quæ Vari præscriptio longi temporis, introducitur quidem publica salutis & tranquillitatis causa*. (ut Oldendorp. manifestè demonstrat.) non autem privata.

Ad quam duntaxat respicientes Canonista, (inter quos & Gratianus est, 16. quest. 3. §. præscriptionum.) distinguere in favorabiles, odiosas, rigorosas & mistas; inde totâ errarunt viâ. Locum autem habet præscriptio in rebus immobilibus, non verò mobilibus. Et in ea necesse est, quatuor interveniant, scilicet bona fides, titulus, quod res non vicinosa sit, & quod possessio sit continuata usq; ad ultimam diem, quam tetigisse sufficit. Est autem præ-

prescriptionum, alia longi temporis 10. vel 20. annorum, & alia longissimi 30. vel 40. annorum.

Et deus tractatur lib. 7. C. Schard.

Præscriptum *i*, n. vorgeschrieben. Weis/ut: Omnia legum imperio & præscripto fieri videtur, Cic.

b Servare præscripta. id. Præscriptus *a* um, ut: Præscriptis verbis actio, h. e. actio descendens seu competens ex verbis præscriptis seu compositis, Schard.

Præsecare *as*, are, præcidere, abscindere / ut: Radix præsecta, Columell.

b Præsecare, accommodatur aliquando immolationi, Livius.

Prælegmen *inis*, n. pars corporis incisa, amputatio rerum superfluarum, unde, quæ ex unguibus scinduntur, præsegni dicuntur, Plaut.

Præsens, vide Præsum.

Præsens tempus, vide Futurum.

Præsentio *onis*, f. prædictio, divination, præagium, præagatio, ut: Prædictiones & præsentiones rerum futurarum, vorhergehende Weissagung und Anmerkung künftiger Dinge, Cic. 2. nat. deor.

Præsentialis *e*, cl. ut: Præsentiales in posterum, i. e. sensum posterum magistri militum, qui in præsentis habet, pro Arch. IX.

soni erant, h. e. comitatus.

Principis. l. ult. §. 1. C. de re milit. l. 4. C. de apparit. magist. milit.

Præsentaneus *a* um, quod in præsens subitio sit: seu potius, quod præsentem habet efficaciam, Plin.

Præsentarius *a* um, est præsens, ut: — Si hercle nunc ferat sex talenta magna argenti pro istis præsentaria, nunquam accipiam, wenn er gleich jezo bringen sollte sechs Talenta in Silber für diese / will ichs nicht nehmen. Mostell. 3. 3. 9. Præsentia *e*, f. in præsentia, in Gegenwart / habet Cicero, pro in præsentiarum, quod habet Corn. 689.

Stille Romam modeste venturus est, recte in præsentia domi esse potest. Lib. 14. ep. 14. vide pro Cecin. XXIX.

Qui latantur in præsentia, l. 10. 33.

Quæ in præsentia mihi in mentem venerunt, decrevi. l. 4. 5.

b Id quod in præsentia vestimentorum fuit, arripuit. Corn. 228.

Præsentio *is*, ire, dicitur à Cicerone pro præagire, est mente & cogitatione futura percipere, ut: Per exta inventa præsentio. Top.

Præsentit animus aliquid præsentiale in posterum, i. e. sensum posterum magistri militum, qui in præsentis habet, pro Arch. IX.

Ibi me neuter præsenferat,

es hatte meiner allda keiner wahr genommen.

Præsentio *as*, are, quasi præsens facere, darstellen / fürtragen / oder fürbringen. Quintil.

b Præsentare, referre, speciem præbere, ut: Socrates bubulas carnes præsentat. Plin.

Præsepe *is*, n. est locus præseptus, ut: Stabulum domesticum pascendum, ein Stall / ut: Cum primum pasti repetent præsepiauri, Virg. 7. Eclog.

b Præsepe est linter, in quâ pabulum jumentis apponitur, pabularia theca, eine Krippe.

c Præsepe, locus pascendi hominibus. Martin.

d Præsepe, lupanar. Cic. in Pison.

e Præsepe etiam dicuntur, & Rectorem provincie, l. 1. ff. de off. præsidis. At proprie is est referunt.

Præsepelio *is*, ere, ante sepelire. habet imperium omnibus post principem. l. 4. ff. eodem.

Præsepiolæ, sunt cavitates osium, in quibus firmantur dentes. Galen.

Præsepium *is*, n. idem quod præsepe.

Præsero *is*, ere, prius serere, Col.

Præsertim. Adv. præcipue, fürnehmlich / sonderlich / ut: Tanquam fuisse oblivionem in scripto præsertim, admirari. Cicerone Orat.

b Præsertim, ut nunc sunt per præsidem exercetur. l. 17. C. de his, qui accus. non poss.

es

in der Welt zu gehet. Ter. For. Præservatio *onis*, f. præservandi actus.

Præservativus *a* um, quod præservat, ut: Medicamenta præservativa.

Præservio *is*, ire, inservire. Plaut.

Præservo *as*, are, verbum Medicis familiare, quo utuntur, cum futurum morbum aut symptomata avertere audent.

Præses præsidis, m. præses dicitur, quem recentiores patronum vocant. Schuch. Herr / ut: Vos, qui huic urbi & Reib. præsidetis, Ihr / welche diesem Regiment vorstehen / und selbtes beschützen. pro Dom.

b Præsidis nomen generale est. Satis enim constat, dividi in Proconsulem, Legatum Casale est.

c Præses idem quod auxiliator aut defensor.

Præsidalis *e*, cl. ut: Præsidalis jussio, quæ à præside provincie proficiscitur. l. 10. C. de pign. action.

b Præsidalis notio, quam præses provincie accommodat. l. 20. C. de pign. l. ult. C. v. pto præsertim, admirari. Cicerone Orat.

c Præsidale iudicium, quod de his, qui accus. non poss.

Præsideo es, ere, est vulgi patro-
num esse, vorstehen/ein Ober-
ster seyn/ ut: **Præsidero** rebus
urbanis. Cæf. 1. Civ.

Vos dii patrii, qui huic ur-
bi atq; imperio præsidetis, Ibr/
als des Vaterlandes Obrigkeit/
welche diese Stadt und Regi-
ment regiert. Cic.

Præsidero as, are, dicitur, cum
maturius hyberna tempestas
movetur, quasi ante sideris
tempus.

Præsidarius a um, quod paratum
est, ut præsidio sit, ut: **Præsidia-**
rii milites, Soldaten in der
Besatzung. Liv.

c **Præsidarii** in vitibus,
qui & custodes. Col. 4. c. 15.

Præsidium ii, n. dicitur principa-
le auxilium, ut: Milites, qui
in tutela alicujus oppidi collo-
cati sunt, præsidium esse dicun-
tur, ut: Modico præsidio mu-
ros ingentis operis tueri, mit
einer wenigen Besatzung eine
grosse Festung schützen. Cur-
tius 513.

Modicum præsidium relin-
quere, eine schlechte Besatzung
hinterlassen. id. 670.

b **Præsidium** propriè est
principale auxilium, eine Besat-
zung. Barb. Salvaguardia.
l. 11, 13.

c **Præsidii**, quod satis est,
in loco aliquo relinquere, genug-
same Besatzung an einem Ort
hinterlassen. l. 8, 15. Att.

Præsidia interficere. Corn. 25.

Præsidia depellere. Corn. 121.

Præsidii non satis est eo puta-
tur, man fürchtet/er möchte nicht
genug gewachsen seyn. Corn. 354.

d **Præsidii** salutaribus se-
ptum esse. pro Mil. l.

Præsidio sagittariorum a-
liquem prosequi, einen mit
Schützen begleiten. Curt. 180.

e **Præsidio** esse alicui, einen
beschützen. l. 15, 14. l. 1, 3. Quint.
Frat. Corn. 258.

f **Præsidii** aliquem spolia-
re, einem seinen Vortheil benehe-
men. l. 14, 15.

g Cum **præsidio** ad judi-
cium venire, mit gewehrter
Hand für Gericht erscheinen.
pro S. R. V.

h **Præsidium** in genere pro
auxilio capitur, eine Hülffe/ ut:
Mea vox saepe alienissimis præsi-
dio fuit, meine Rede hat auch
einem Fremden gute
Hülffe gethan. lib. 1, 3. Qy. Fr.

i Aliquid **præsidii** alicui
esse, einem etwas zu gute hal-
ten/ ut: Tua justitia mea stul-
titia sit aliquid præsidii. Heavt.
4. l. 33.

k **Præsidium**, i. e. officium,
ein Ampt/ ut: Ego non deseruisse
mibi videor præsidium, in quo à
populo Romano locatus sum, mich
dünkt/ ich habe mein Ampt/
darein ich vom Röm. Volk be-
setzet/ nicht verseumet. Cice-
ro 4. Fin.

Præsignifico as, are, prædicere, seu retro citroque à contraben-
ostendere. Cic. 2. Div. tib° præstantur. l. 1. ff. de ren. perm.

Præsignis e, c. insignis. Ovid.

Præsigno as, are, prius signa-
re. Cato.

Præsilio is, ire, ut: Ut prælatitia
lacryma præsilium mihi. Plaut.
Stich.

Præspio is, ere, antefapere. Fest.

Præspargo is, ere, zuvor auß-
streuen. Lucret.

Præstabilis e, c. qui præstat, ex-
cellit, it. quod præstare potest.
ut: Nil melius mundo, nihil
præstabilius, nihil pulcrius.
Cic. 2. nat. deor.

b **Præstabilis** & insignis a-
licui virtus. Cic. de Arusp.

Præstans tis, o. fürtrefflich/ ut:
Præstantem esse re aliquâ, in
einem Ding vortrefflich seyn.

Quis est illo aut nobilita-
te, aut probitate, aut optimarum
artium studio, aut alio genere
laudis præstantior? pro Marcell. l. 1. c. quod res omnes conservent.

b **Usu** & sapientia præ-
stans, ein erfahrener und weiser
Mensch. Corn. 355.

c **Usu** belli præstans id. 541.

d **Præstantissimi** audaciâ
viri, i. e. audacissimi. Sol. 6, 38.

Præstantia a, f. excellentia, Für-
treffligkeit. Cic. de amicis.

b **Præstantia** remedii. Plin-
nius 12. c. 3.

Præstatio onis, f. Gewährung/
Lieferung. l. 98 ff. de leg. 3.

b **Præstatio** etiam vocan-
tur, quæ invicem & utringue
guitur. id.

Præstatio onis, f. Gewährung/
Lieferung. l. 98 ff. de leg. 3.

b **Præstatio** etiam vocan-
tur, quæ invicem & utringue
guitur. id.

Præstatum & **Præstitum** vetustè
pro **præstitum** iri. Pompon. l.
6. ff. de contrah. emt.

Præstega a, f. locus, ubi ovis caus-
sa sumus sub tecto tantum, pa-
tulâ reliquâ parte, tanquam
sub porticu. Plaut. Plend.

Præster, vide **Prester**.

Præsterno is, ere, antefsternere.
Stat. 3. Sylv.

b **Præsternere**, præparare.
Plin. Epist.

Præstes itis, m. idem quod præ-
ses, antistes. Fest.

b **Præstes** Minerva, quod
præiret, & se velut ducem ho-
mini præberet. idem.

c **Præstites** lares dicti fue-
runt, inquit Ovidius 5. Fast. quod
præstent oculis omnia tuta suis,
& tueantur in adibus.

Præstigia arum, f. delusiones di-
cuntur & fallaciæ. Petrus/
Gaukeley/ Blenduna/ ut:
Præstigia verborum, Betrug
der Wort. Cic.

b **Præstigia**, species quæ-
dam artis magicæ. Martia.

Præstigiator oris, m. qui præsti-
gis utitur, ein Gaukler/
Blender/ Taschen-Spieler.
Plaut.

Præstigiatrix icis, f. quæ præsti-
gis utitur. id.

Præstigiatrix icis, f. quæ præsti-
gis utitur. id.

Præstigiatrix icis, f. quæ præsti-
gis utitur. id.

Præstigiatrix icis, f. quæ præsti-
gis utitur. id.

Præstigiatrix icis, f. quæ præsti-
gis utitur. id.

Præstigiatrix icis, f. quæ præsti-
gis utitur. id.

Præstigiatrix icis, f. quæ præsti-
gis utitur. id.

Præstigiatrix icis, f. quæ præsti-
gis utitur. id.

Præstigiatrix icis, f. quæ præsti-
gis utitur. id.

Præstigiatrix icis, f. quæ præsti-
gis utitur. id.

Præstigium, idem quod præstigia. idem.

Præstingvo is, eve, admodum nem mit Lieb und Freundschaft singvere, id. Mil. quidam le-des Vaters Stelle vertreten/ gunt præstringere, einem väterlicherliebe und Treue

Præstino as, are, à præ & sino, erweisen/ut: Cui (filio tuo) nos i. c. amo, emendo tenere. Fest. & caritate & amore tuum (pa-

Præstituo is, ere, est prius statue-re, vorher ansetzen/ut: Præ-re debes dubitare. l. 12. 16.

Præstare alicui diem, einem ei-nen Termin ansetzen. pro Ce-gang erweisen/ ut: Multa im-pensa opus fuit, ut quæ Reipubl.

Præsto as, stiti, stitum, præstare bonisqve omnibus polliceremur, est exhibere, dare, erweisen/ exitu præstaremus. l. 10. 8.

ut: Plura hic mihi præstitit, quàm parentes, der hat mehr rem esse, ut: His enim rebus præ-an mir gethan / als meine Eltern. Plin.

b Per seipsum aliquid præstare, ein Ding selbst verrich-ten. 4. Cat.

c Præstare alicui diligen-riam, sich fleissig gegen einem erzeigen / ut: Pudet me uxore mea optima, suavissimis liberis virtutem & diligentiam non præ-

stuisse, ich schäme mich/ daß ich gegen mein frommes Weib und liebe Kinder mich nicht treu und fleissig erzeiget. l. 14. Ep. 13.

d Præstare alicui suum of-ficium, einem seinen Dienst leisten. l. 4. 5. Corn. 16.

e Præstare se civem dignum laude, sich als ein ehrlicher Bür-ger halten. l. 10. 11.

f Præstare gravitatem, mini quid præstat? Mein Gott! sich ernsthaftig und tapffer er-zeigen. l. 5. 15.

g Præstare alicui caritas & amore officium patris, bey ei-nem mit Lieb und Freundschaft des Vaters Stelle vertreten/ einem väterlicherliebe und Treue

h Exitu præstare, im Aufga-ang erweisen/ ut: Multa im-pensa opus fuit, ut quæ Reipubl.

i Præstare, i. c. præstantio-rius, denn in solchen Dingen/ welche nicht in die Schlacht kommen/hatten wir einen Vor- theil. Lib. 6. Ep. 1.

k Præstare alicui honore, dignitate & ætate, einem an Eh-re / Dignität und Alter vorge- hen. Lib. 11. Qv. Fr.

l Præstare alicui pruden- tia, pro S. R. XX.

m Præstare alicui, einem Vorzug für einem andern ha-ben/ut: Aurum clementia præ-

stare ceteris, lieber zuhören/ als andere.

n Præstare opimarum ar-tium studiis, gelehrter seyn/als andere. Solin. 5.

o Diu immortales, homo bo-nus, wie hat es doch ein Mensch so viel besser / denn der andere? Wie

Wie hat ein Mensch so viel bes- damit in dieser Lands-Regie-ser Glück/denn der andere? Wie rung und Huth du das Ansehen thut es einer dem andern so weit habest/als wenn du den Bundes-vor? Eun. 2. 2. 1.

Hem! wir vider quid præ- dem Regiment nicht allein für stat? sihe / wie weit ein Mann deine Person/sondern auch alle es dem andern vor thut? Phor-Reichs-Diener gut sagetest/und mion. 5. 3. 7.

Præstare & numero & ro- Quint. Fratr.

bore. Curt. 1096. s Eos, quos tibi Respubl. n Præstare, est fide jubere, dedit adjutores negotiorum publi-cavere, versprechen/ gut sagen/ corum, sinibus his præstabis, qui-gut für etwas seyn / schadlos bus ante præscripti, für die zent-halten. Curt. 2153.

Ego tibi & jucunda & ho- necta præstabo, ich wil dir gut da- gegeben worden / soltu so weit für seyn / es wird dir lieb und gut seyn/ als ich dir fargeschrie-ben. Lib. 1. Ep. 1. Qv. Fr.

o Præsto tibi servum istum, ich wil dir gut für diesen Knecht seyn.

p De Dionysio, si me a- mas, confice, quæcumque ei fi- dem dederis, præstabo, lieber/ machs mit dem Dionysio auf- vita, præter culpam, man sol für einen Orib/ich wil dir für alles/ nichts gut seyn/ oder sagen/ als das du ihm vertrauen wirst/ für die Schuld / daß man sich gut seyn. Lib. 5. Ep. 11.

q Prædones nullos fore quis præstare poterat? Wer kön- ria non sunt ejusmodi, ut non cu-te gut für die Diebe seyn? propiat tibi præstare. Lib. 10. 13. Att. Flacco.

r Circumspiciendum dili- genter, ut in hac custodia provin- cia non te unum, sed omnes mini- lulum judicii præstare debet, qui- stros imperii tui, sociis, & civi- nexu obligavit. pro Mur.

s Præstare periculum a- re, du mußt dich fleissig fürsichen/ coris, i. c. vino vendito acoris peo- du mußt mit Fleiß umschauen/ riculum ad se respicere, gut für seyn/

seyn / daß der Wein nicht sauer werde. l. si quis vina D.

a a Præstare quoque mandare & cedere actiones significat. l. 6. §. ult. ff. nautæ caupo l. 31. ff. de act. emt.

b b Præstare est tradere, dare, solvere, l. 34. ff. de oblig. & act.

c c Præstat habere acerbos, i. e. multo melius est, de quibusdam acerbos inimicos mereri, quam eos amicos, qui dulces videantur. Cato apud Ciceron.

d d Præstat invidiosum esse, quam miserabilem, φθονεαὶς, πρῆστον, ἢ δὲ κρείσσει. Quia invidiam ferè comes est felicitatis, miseria calamitatis, es ist besser. Heroder haben / als Mitleider. Herodor, in Thalia. Erasim.

e e Præstat unimalo obnoxium esse, quam duobus. Prov. quo utimur, quoties utrumque malum evitari non potest, opera danda, quo declinemus alterum, & id, quod minus habeat incommoditatis, insurramus, id.

ff Præstat canem irritare, quam animum, i. e. plus periculi est animum lacerare, quam canem; Quia canis irritatus, oblatrat, & interdum mordet: at anicula, præter linguæ venenum, interdum instructa sunt malis artibus, veneficiis & incantamentis, idem.

Præsto, Adv. idem est, quod adesse, zugewegen seyn / ut: Dio-

nysius vobis præsto fuit. Att. Fratris prudentia tibi præsto erit futura. Lib. 10. 6.

b Præsto esse alicui ad ali- quid, i. e. juvare, vel adjuvamento esse, einem alle Hülffe leisten. pro Cecin. XI.

Præstolor aris, ari, est manere, expectare, ut: Præstolari aliquem, auff einem warten/bis er kömmet. Eun. 5. 6. 5.

Præstringo us, ere, est valde stringere, hart anziehen/ut: Faucem præstringere laqueo, & würgen. Ovid. in Ibin.

b Præstringere oculos, est obtenebrare, ut: Splendor præstringebat, credo, oculos Vatinius in Vatin.

c Præstringere alicui a- ciem ingenii, est imponere, einem einen blauen Dunst für die Augen machen / einen verdüßtern, 1. Verr.

Præstruo is, ere, prius ordinare & edificare. Liv. 10. Pun.

b Præstruere arte præparatus, & ex composito sive ex industria factus. Svet. in Tib.

c Præstruere pro obstruere. Ovid. 1. Fast.

Præstus a um, i. e. præsens. Mart. Præstudo as, are, antè sudare, antè exercere se. Stat. 6. Teb.

Præsul is, m. antiquitus is dicebatur, qui primus erat inter Salios, i. e. Martis sacerdotes. Valla.

b Præsul dictus, quod præ-

sit solitudine nunc pro episcopo ponitur. Martin.

Præsulatus us, m. dignitas præsulis.

Præsulsum a um, valde falsus, vel antè falsus. Colum. 6. c. 2. Præsulsum oris, m. dicebatur, qui in ludis aut sacris præsulabat. Schard.

Præsulso as, are, antè saltare. Liv. 7. Urb.

Præsulso oris, m. pro præfule. Cic. 1. de Div.

Præsum es, esse, est præfatum esse, vorstehen / ut: Præfesse Reipublicæ, dem gemeinen Regiment vorstehen. 1. Offic.

Præfesse exercitui. Corn. 28. b Præfens dicitur, qui ad-

est, gegenwärtig / ut: Agite, si ex sua laude afficitur. pro Cecin. vultis, præda erit præsentium, i. e. XXII. eorum, qui ad sunt, wolan/wenn ihr zu frieden seyd / so sol diere aliquid alicui, einem etwas Beut seyn deren / die zugewegen par Geld verkauffen. Pœn. seyn. Plaut.

c Præsentes aliquem in- tueri, einen für Augen sehen/ut: Te verò, quem præsentem intue- mur, cujus mentem, sensusque, & os cernimus, quibus laudibus efferemus? pro Marc. III.

d Animus præsens, i. e. non præstantissimum, item indubium, perturbatus aut commotus, sed certissimum, ut: Præsens idoneus ad officium faciendum, medicina; præsentissimum periculum, die höchste Gefahr. For. schroffen seyn. Ter.

Animus acer & præsens, & acutus, idem atque versutus in victos viros facit. de Orat.

c Præsens à te contendam, ich wil dich persönlich bitten. Lib. 10. Ep. 11. Att.

f Auxilium vel remedium præsens est certum, promptum & paratum, ut: Præsentes ad nocendum vires habere, seine Kräfte Schaden zu thun / bey sich haben.

g In rem præsentem aliquem perducere, einen auff den Augenschein führen/einen aber weisen.

h Præsens tecum egi, ich habe persönlich mit dir gehandelt. lib. 2. 7.

i Præsente aliquo de virtute ejus & prudentiâ timidius dicere, quod ipse pudore quodam

est, gegenwärtig / ut: Agite, si ex sua laude afficitur. pro Cecin. vultis, præda erit præsentium, i. e. XXII. eorum, qui ad sunt, wolan/wenn

k Præsenti argento vendere zu frieden seyd / so sol diere aliquid alicui, einem etwas Beut seyn deren / die zugewegen par Geld verkauffen. Pœn. Pr. 38.

l Præsens esse, für Augen seyn / ut: illud vero nonne ita præsens est, ut nutu Jovis Opt. Maximi factum esse videatur? III. Catil. IX.

m Præsensissimum i. e. Animus præsentissimum, item indubium, perturbatus aut commotus, sed certissimum, ut: Præsens idoneus ad officium faciendum, medicina; præsentissimum periculum, die höchste Gefahr. For. schroffen seyn. Ter.

n Præsens abest, vel præsens peregrinatur, Prov. dicitur in cum, qui non animadvertit

ea, quæ dicuntur, cogitatione ad-
luis in rebus occupata. Erasmi.

o Presentem fortunam bo-
ni consule. Prov. monens, ne nos
alienarum rerum cupiditate ma-
seremus, sed quacunque conti-
git fors, eam velut optimam am-
plectamur. Magna enim felicitas
pars est, ut sua cuique fortuna
placeat. id.

p Presentem mulge, quia
fugientem insequeris? Proverb.
admonens, præsens lucrum non
expitendum, spe commodorum,
qua non item ad manum viden-
tury esse. id.

Præsumo is, ere, prius sumere.
vorhin nehmen / ut: Theo-
phrastus autor est, potiores intur haredis esse. Et hac ante pro-
certamine bibendi præsume-
refarinam ejus, scilicet lapidis.
Plin. 36.

b Præsumere, præagere, surgit ex
vermuthen. Valer. Max.
Præsumtio onis, f. præacceptio, do-
anticipatio. Plin. Epist.

b Præsumtio, est opinio vel
persuasio, de re aliqua, quæ per-
f. de probat. & præsumt. Item
sensus non percipitur. Vermu-
thung / Muchmassung.

c Præsumtio juris & Ca-
nonis sive legis.

Præsumtio juris & de jure lecto jacens, præsumitur, quod
est, quæ non recipit probationem
in contrarium, ut: Lex præsumit,
mulierem stipulatam dotem sibi illa,
reddi, quæ non est stipulata. l. i. juris, & de jure. Hac inducit pro-
C. de rei uxor. act. Et si quis vel-
let probare contrarium, non au-

ditur. Hanc dividunt rursus in
temerariam, probabilem, violen-
tam, & necessariam, violentum
pro certo accipientes. Schard.

d Præsumtio temeraria est,
quæ surgit à malis hominibus, &
ex levibus causis, puta si videat-
ur aliquis, vel semel cum at-
riva conversari. & statim sini-
stri quidpiam suspicetur: Cum
tamen dubia in meliorem partem
sint interpretanda. id.

e Præsumtio probabilis,
sive universalis, dicitur præsumtio
judicis. Et hac surgit multis ex
causis & suspicionibus, & illi
statutur, donec probetur contra-
rium. Ut si res sit patris, præsumi-
phrastus autor est, potiores intur haredis esse. Et hac ante pro-
certamine bibendi præsume-
refarinam ejus, scilicet lapidis.
Plin. 36.

f Præsumtio violenta, quæ
& dicitur præsumtio juris, quæ
chirographum cancellatum, præ-
sumit debitorem liberatum. l. 24.

Item, si quis inventus sit nudus
cum nuda, & solus cum sola in
nonis sive legis.

Item, si quis inventus sit nudus
cum nuda, & solus cum sola in
nonis sive legis.

g Præsumtio necessaria, est
mulierem stipulatam dotem sibi illa,
reddi, quæ non est stipulata. l. i. juris, & de jure. Hac inducit pro-
C. de rei uxor. act. Et si quis vel-
let probare contrarium, non au-

ciandum, nec recipit probationem
in contrarium. id.

h Præsumtio hominis est,
cum præsumitur contra aliquem
hominem, propter malam famam.
Contra hanc præsumtionem bene
admittitur probatio in contra-
rium. id.

i Præsumtio natura est, ut,
cum ex haredo filium meum, præ-
sumitur contra me, quod injus-
te ex haredem enim, & hoc pro-
pter naturam, & ideo haredes
mei probare tenentur, quod juste
ex hareda verim eum. id.

k Præsumtio facti, aliæ die
præcedentis circa futura, ut si se-
mel calumniatus es contra me,
& iterum velis me accusare, præ-
sumitur modò, te velle iterum
calumniari; qui semel malus, de non potest. Quint. 7. c. 2.
semper præsumitur malus in eo-
dem genere mali.

l Præsumtio facti subse-
quentis, circa præterita; ut si ali-
qui fuerunt accusati de crimine
adulterii, quod depellebant præ-
textu proximitatis, si postea in
matrimonium se conjunxerint,
manifestè præsumitur facinus, in
quo accusati fuerunt. id.

Præsumtuosus a um, præsumtio-
nis plenus, audax, impudens.
Martin.

Præsumtus a um, vorhin genom-
men / it. gemuthmasset / ut:
ipsa manibus præsumpta piacu-
la mittens. Sil.

b Præsumpta opinio est, percontarem, deßhalb stellen

quæ vulgò dicitur præsumptio, &
apud Tacitum præsumpta suffi-
cio pro eodem dicitur. Bud.
Præsumtio is, ere, ante suere. Plin.
12. c. 19.

Prætengo is, ere, idem quod tege-
re. Plin. in Paneg.

Prætendo is, tendi, tentum &
tensum, prætere, ante ten-
dere, opponere, vorspannen /
ut: Et Marti prætere muros. Virg. 9. Æn.

Prætendere retina, Netze
vorstellen. Plin. 9. c. 8.

b Prætendere sepe segeti,
Saat umbzäumen. Virg. 1.
Georg.

c Prætendere, obtendere,
& iterum velis me accusare, præ-
prætendere, vorwenden / vor-
sumitur modò, te velle iterum
calumniari; qui semel malus, de non potest. Quint. 7. c. 2.

d Prætendere, præmon-
strare, exhibere. id. 8. c. 3.

e Prætendere, præferre.
Virg. 4. Georg.

Prætener a um, valde tener,
sehr zart. Plin. 25. c. 13.

Prætensio onis, f. Vorwand /
Vorschüßung.

Prætentatus us, m. Voraus-
setzung / ut: Cochleis oculo-
rum vicè cornicula bina præ-
tentatu adimplet. Plin. 11. 37.

Prætento as, are, prius tentare,
explorare, erforschen / versue-
chen / ut: Misericordiam judi-
cis prætentare. Quint. 4. c. 1.

Ea gratia simulavi, vos ut

Hinc de salute suâ Christiani fideles possunt esse certissimi, quia à Christo sunt redempti, baptizati ac per fidem salvati. vide Tit. 3. v. 5.

Præterlaboreris, labi, juxta labi, neben hinfallen / fürüber fließen. Cic.

Prætermeo as, are, juxta meare, præterfluere. Lucret.

Prætermitto is, ere, est intactum relinquere, omittere, fürüber gehen lassen / ut: Cum tuis dare possem literis, nolui prætermittere, weil ich den deunigē fonte Brieffe zustellen / habe ich sie nicht mögē fürüber gehen lassen. l. 11, 21. Att. p. Cæl XXV.

b Multa alia prætermisiss, fehr. ich habe viel andere Sachen aufgelaſſen / übergangen. l. 1, 3. Quint. Fratr.

c Prætermittere provinciam, i. e. nolle suscipere administrationem provinciae, deponere quā rebus seriis ac necessariis provinciam. l. 5, 2.

d Prætermisus aum, das nachbleibet / zurück bleibet. l. 2, 7.

e Nullum est prætermisum in his officium diligentis & moderati imperii, bey diesem hat er kein Stück eines fleißigen und mäßigen Regiments unterlassen. l. 1, 1. Qv. Fr.

Præternaturalis e, c. quod non est secundum rei naturam, nec ramen repugnat esse; sic morbi dicuntur affectus humani corporis præternaturales.

Præternavigatio onis, f. Fürberſchiffung. Plin. 4. c. 12.

Præternavigo as, are, juxta ulira navigare, fürüber schiffen.

Prætero is, trivi, tritum, tere, vorabreiben / ut: Præterenti primores dentes. Plin. 11. c. 37.

Præterpropter, Adverb. præterquam propter, h. e. propter aliam causam, quam propter eam, de qua loquimur, ut: Præterpropter vitam vivitur, h. e. propter aliam causam vivitur, quā ut vivatur. Si-pont. ex Gell. l. 19. c. 10.

b Præterpropter, idē quod circum, beyläuffig / ungefehr.

c Præterpropter vitam agere, est non soli vita inservire, sed multa conquirere, quā vita non desiderat, sed supervacuante sunt, ac quibus plus temporis, niſtrationem provincia, deponere quā rebus seriis ac necessariis, plerumq; impendimus.

Præterquam, unica dictio est, quæ requirit semper præcedentem Casum, quia idem verbum subintelligit; Præter autem semper Accusativum habet, ut: Nemo id dixit præterquam Cicero, (vel præter Ciceronem.) Nulli id placuit præterquam Casari, (vel præter Casarem.) Neminem præterquam prætorem timeo.

b Verbum si unum, præterquā quod terogo, faxis cavere.

Præteris, nur ein Wort / ohne was ich dich frage / mehr machen / so hüte dich. Ter. Andr.

c Præterquam semper pro quum semper. Gell. 15. c. 1.

Præterrado is, ere, idem quod radere. Lucret.

Intervectio onis, f. Fürüberführung. Cic. 7. Verr.

Præterveho is, vixi, vectum, vehere, est ultra vehere, fürüber führen; prætervehi, fürüber fahren / ut: Ostia prætervehi, für der Thür weg fahren. Virg.

b Prætervehi scopulos, für die Stein-Klippen überfahren / ut: Quoniam scopulos præterveſta videtur oratio mea, perfacilis mihi reliquus cursus ostenditur. pro Cæl. XXIII.

c Præterveſta est oratio mea aures vestras, ihr habt meine Rede überhöret. pro Corn. Balb.

d Prætervehere aliquem in silentio, est præterire silentio, mit stillschweigen übergehen. 7. Philipp.

Præterveto is, ere, antevertere, pro prius dicere. Cic. 1. de Divin.

Prætervolo as, are, celeriter præterire & quāsi ultra volando effugere, vorüber fliegen / ut: Ales prætervolat.

b Parva puppe lacum prætervolat oculus. Claud.

c Hasta prætervolat auribus. Silius.

Prætexo is, texui, textum, texere est cooperire, bedecken / ut: Prætexere velis, mit Segeln bedecken / die Segel vorspannen. Ovid.

b Prætexere est obtendere, colorem quare, vorschügen / ut: Neque enim quisquam potest exercitum cupere, apertèque, ut non prætexat cupiditatem triumph. phi. in Pison.

Prætexta, est toga puerilis, quæ utebantur usq; ad annum 17. ex quo virilis sumebatur, ut: Amare aliquem in prætexta, i. e. in aetate juvenili. II. Cat. II.

b Prætexta dicta est, quod purpura circumtexta erat. Bud.

c Prætexta actiones seu comœdia, dictæ à prætextâ, quod in his ferè Regum aut Magistratum acta comprehenduntur, quæ principibus prætextâ togâ utebantur.

d Prætexta, est genus vestis, quā nobiliores civēs Romani uti solebant. l. 3. §. fin. & ibi gloss. ff. de lib. exhib.

Prætextatus aum, est, prætextâ indutus. pro Arch. II.

b Prætextati anni à Plinio dicuntur l. 33. pro annis pueritiae, & aetate prætextata Gellio l. 1. dicitur,

c Prætextatus sermo est, quod nihil obscenitatis habet. Fest. Contra Suetonio, Gellio, &c. dicitur is, qui apertè rem obscenam significat. Aliis idē dicitur, quod prætextatus nefas sit obscenitas. Silius.

no verbo uti. Aliis, quod nu-
bentibus, depositis prætectis, a
multitudine puerorum obscena
clamantur. For. Rom.

d Prætectata verba, (gro-
be Zoten / garstige Reden /) in-
Vespasiano c. 22. obscena & tur-
pia, (Turneb. l. 24. 39. ait.) in-
terpretor, a fabulis prae-
tis, quales Afranii fuerunt, magistratus, auctoritatem huic
in quibus fœdissima & turpissi-
ma argumenta erant.

Prætextum i, n. idem quod Pra-
textus, Svet. in Cæf.

Prætextus us, m. Svetonii vox
est, quâ etiam sæpè recentio-
res utuntur, Ciceroni simula-
tio dicitur, itemque causa,
species, nomen. excusatio, ut:
textus ad vos deferentur. in
Tiberio c. 28.

Prætimeo es, ere, valde timere.
Plaut. Amphit.

Prætingo is, ere, einnehen / ut:
Semina molli humus valido
pratincta veneno, Ovid.

Prætondeo es, ere, ab anteriore
parte tondere. Apul.

Prætor oris, m. omnis dicebatur
magistratus, cui pareret exer-
citus, ein Richter / Voigt /
Schultheiß / ut: Prætores ius

dicunt, adulescentes parant, A.
b Prætor is est, qui in
urbe Romana iudicio Senatus ad
disceptandum dubios actus &
causas ordinabatur. Et erat ejus
officium annuum, quia solo an-

no durabat. Et antequam a po-
tulo Romano ad Principem trans-
lata fuisset potestas, vel ante
quam Romana potestas sub im-

peratore veniret, habuit pote-
statem plenam faciendi ius, sta-
tuta & edicta, cuius edicta, ju-
ris honorarii nomine censentur,
quia qui honores gerunt, i. e.
magistratus, auctoritatem huic
iuris dederunt, ut C. de offic.
Præt. l. 9. & inst. de ju. na. gen.
& civil.

c Prætor fidei commissarius
dicebatur ille, qui de fidei commissi-
sis relictis cognoscebat.

d Prætor peregrinus dice-
batur ille, qui inter peregrinos,
qui in civitate affluabant vel
confluebant, ius reddebat.

c Prætor urbanus diceba-
tur, qui cum Consules ad bella
finitima vocarentur, ius necessa-
rium in civitate reddebat. A.
lex. Scot.

Prætorianus a um, qui apud
prætorem, seu in prætorio ver-
satur.

b Prætoriani milites, ho-
noratiores erant, qui Roma ca-
stra habebant, quæ Prætoria di-
cebantur. Plin.

Prætorium i, n. parvum præ-
torium, vel parva domus in
navi. Isidor.

Prætorius a um, idem quod
prætorius, ut: Prætoritia co-
rona. Martial.

Prætorium ii, n. domus, in qua
præ-

prætor habitat: sive dux. Liv.

b Prætorium, magnifica
& ampla domus in agro & ru-
ri extructa: in qua adificia pe-
cunias ingentes effundebant. Svet.
in Calig.

c Prætorium locus, in quo
prætor ius dicit, ein Richter-Haus /
Ampt-Haus. Cic. l. 13. C. de
Episc. & Cler.

Prætorius a um, quod est præto-
rius, seu ad prætorem spectans,
ut: Prætoria cohors, des Ob.

ricken Leib. Quard. Cic. 2.
Catil. X.

b Prætoria porta, in ca-
stris erat, quâ exercitus ad præ-
lium ducebatur.

c Prætoria stipulationes
sunt, quæ à meroprætoris officio
juris ditioneque veniunt. l. 52. ff.
de verb. obligat. it. tot. tit. de
prætor. stipul.

d Prætorium ius est, quod
Prætores introduxerunt adju-
vandi, vel supplendi, vel corri-
gendi ius civilis gratia, propter
utilitatem publicam: quod &
honorarium dicitur, ab honore
prætorum. Schard.

Prætorius a um, valde tortum
significat. Colum. 3. c. 18.

Prætrepidans is, o. valde trepi-
dans. Caui.

Prætrunco as, are, idem quod
truncare. Plaut. Captiv.

Prætumidus a um, valde tumi-
dus, ut: Furor prætumidus.
Claud.

Prætura a, f. ipsa prætoris digni-
tas. Plin. 14. c. 22.

Egredi præturam. Tacit. 1. 3.
Prævalentia a, f. actus prævalen-
di. l. 23. §. 4. ff. de rei vindicat.

Prævaleo es, ere, antecellere, &
quali in majori precio esse, vel
meliolem esse, güldiger seyn/
besser seyn / mehr gelden / für-
trefflicher seyn / ut: Margari-
ta prævalens. Plin.

b Arcu prævalere. Stat.
Achill.

c Prævalere dicitur, quod
præponderat, quod potius, poten-
tiusque est ac vincit. l. 69. ff.
de evict.

Prævalesco is, ere, pro invalesce-
re. Colum. 5. c. 6.

Prævalide, Adv. gar gewaltig /
sehr stark. Plin. 17. c. 14.

Prævalidus a um, valde potens,
sehr stark / sehr fest / ut: Pra-
valida urbs. Liv. 6. bell. Pun.

b Prævalidi provincia-
lium. Tacit.

Prævaricatio onis, f. simulata
vel accusatio, vel defensio,
Schuldheit / Untreu / Han-
delung und Ubertretung / ut:
Ascitius prævaricatione est li-
beratus, i. e. absolutus à collu-
sione cum adversario. Cic. pro
Cæl. XI.

b Prævaricatio, est ab of-
ficii sui præscriptione deflexio at-
que alteratio, sive malitiâ, sive
imprudentiâ. Schard.

Prævaricator oris, m. qui ab offi-

cui sui præscripto defleat at-
que aberrat, der wider seine
Pflicht handelt / ut: *Utrum*
perfidiosum, an prævaricato-
rem existimari mavis. Cic.
1. Verr.

b Prævaricator est, qui
adversam partem adjuvat, pro-
ditâ causâ suâ. l. 1. princ. ff. de
prævaric.

Prævaricator aris, ari. & à præ-
scripto officii sui defleat, præ-
varicari, est à recto discedere,
über die Schnur wider seine
Pflicht handeln / ut: Arator,
nisi incurvus prævaricatur,
i. e. à sulco defleat, ein Acker-
mann / wo er sich nicht nach
dem Pflug bückt / pflüget
untreulich. Plin 18, 19.

b Prævaricari dicuntur
Actores causarum, qui ab adver-
sariis pecuniam accipiunt, ut
causam, quam receperunt, pro-
dant, unde & Prævaricatores &
prævaricatio, ut: Clodius à Ca-
tilinâ pecuniam accepit, ut tur-
pissime prævaricaretur. de Ar.

c Prævaricari, est quocun-
que modo à præscripto officii sui
defleat, sündigen. Valla.

Præveho is, vexi, vectum, vehe-
re, fürüber von dannen füh-
ren / ut: Romani equites præ-
vecti per obliqua campi, cum e-
se fugientibus obtulissent. Liv.
9. Urb.

b Equo prævectus, Sil.
Prævelo as, are, prius operire, corrumpere amatores. Ac si di-
Claud.

Prævelox ocis, f. valde velox.
Plin. 11. c. 31

Prævenio is, ire, antè venire, zu-
vor kommen / ut: Caterum
prævenerat non fama solum,
qua nihil in talibus rebus est
celerius, sed nuncius etiam ex
regis servis. Liv. 4. Pun.

b Morte præveniri, vom
Tode überehlet werden. Curt. 16.

c Prævenire dicitur, qui
prior in iudicio agit, l. 4. ff. ad leg.
Jud. de ad ult. l. 2. §. ult. l. 13. ff.
cod. tit. Unde Præventio. l. 7. ff.
de iudic.

Præverbia sunt, quæ vulgo Præ-
positiones vocantur. Varr. 5.
Ling. Lat.

Praverto is, ere, &

Prævertor aris, eri, præcedere,
præterire, zuvor kommen / ut:
Cursus amulos non minus astu,
quam velocitate prævertere,
die Gleichläuffer / nicht we-
niger mit List / als ge-
schwindigkeit einholen. So-
lin. 834.

b Cursu pedum præverte-
re ventos, geschwinder denn der
Wind lauffen. Virg. 7. Æn.

c Prævertere animos amo-
re, præoccupare. id 1. Æn.

d Prævertit aneara iactum
Deus. Prov. cum res præter spem
evenit. Erasmi.

c Illuc prævertamur, di-
xit Horat. 1. Senn. Sat. 3. cum

vellet notare, vitia amicorum
xii-

xisset: Prius erat notandum a-
matore decipere amicos: sed præ-
posterè dicam de vitis amicorum
f Prævertere, præponere.
Gell. 4. c. 3.

g Præversum fulgur, quod
ignoratur noctu, in interdiu fa-
ctum. Festus.

Prævento as, are, antè vetare. Sil.
Prævideo es, ere, antè videre, zu-
vor sehen / ut. Meminit præ-
teritorum, præsentia cernit,
futura prævidet. Cic. 1. Div.

b Idem prævenientem præ-
vidit. Virg. 5. Æn.

c Eloquentiam futuram in
infante prævidere. Cic. 1. de
Divin.

Prævincio is, ire, vorher binden.
Gell. 15. c. 10.

Prævitio as, are, antè vitare, ut:
Hunc dea prævitiat, portentifi-
cisque venenis inquinat, h. e.
Circe gurgitem venenis inficit,
antequam Scylla in eum sese lo-
cure descendat. Ovid. 14. Met.

Prævious a um, das vorher gehet /
ut: Agmina prævia. Stat.

Præumbro as, are, tegere, caligi-
nem offundere, & involvere,
verfinstern / beschatten / ver-
dunkeln / ut: Famâ, in quan-
tum præumbrante imperato-
ris fastigio datur, clarus. Ta-
cit. Hic præumbrare dicitur

quæ ab principe conceditur, ad-
Imperatoris fastigium, quia hibita causa cognitione, in mo-
primatum magnitudine supe-
dum sententia, vel ad alicuius
rius, splendorem ejus obscurat, universitatis preces. l ult. C. de
quemadmodum præcelsa arbo-

res, fulgore in se recepto, alias
obscurant inferiores. Bud.

Prævolo as, are, antè volare,
fürstiegen. Plaut. Mil.

Præuro is, ere, antè vel prius ure-
re. unde:

Præustus a um, cacumine præ-
stus, das vornen versenget ist /
ut: Ut facialis hastam ferra-
tam, aut sanguineam præ-
stam ad fines eorum ferret, h. e.
cujus extremitas erat ustula-
la. Liv. 1. Urb.

b Præstis intra sinus Al-
pium, neve membris, h. e. valde
vel admodum ustis: vel quo-
rum primores partes erant usta.
Plinius.

Præut, Particula in Comparatio-
nib⁹ adhiberi solita. vid. Ludus.

Pragma atis, n. πράγμα, res,
negotium.

Pragmaticus a um, negotialis ad
negotia pertinet, ut: Pragma-
tici homines quidam forensis
professionis erant, qui causa-
rum actores, interdum juris
ignaros monebant, juris re-
sponsa formulasque actionum
subministrantes, quasi admo-
nitores portici, dicendorumque
suggestores, cum ad iuris disce-
pationem ventum erat. Quintil.

b Pragmatica sanctio, est,
quæ ab principe conceditur, ad-
Imperatoris fastigium, quia hibita causa cognitione, in mo-
primatum magnitudine supe-
dum sententia, vel ad alicuius
rius, splendorem ejus obscurat, universitatis preces. l ult. C. de
quemadmodum præcelsa arbo-

Pramnium vinum, generosi vini genus, quod in Smyrnaeorum agro nascebatur juxta delubrum matris deum, etiam Homerici carmine celebratum. Plinius 14. c. 4.

Prandeo es, prandi, pransus sum, prandere est prandium sumere, die Mittags-Mahlzeit halten; zu Mittagessen/ut: Ollus prandere, Kraut zu Mittagessen Horat.

Prandium, genus Zonarum. Martin.

Prandicularius, dies sequens desponsationem, quidam legunt pandicularius. idem.

Prandiculum ii. n. tanquam parvum prandium. Prandicula antiqui dicebant, quæ nunc jentacula. Fest.

Prandiolum i. n. Dimin. idem.

Prandium ii. n. ab edendo dicitur quasi peredium: sibus, qui ante meridiem sumitur. Vel dicitur, quasi parandium, quia debemus accipere, quod parandum est, die Mittags-Mahlzeit/ Mittags-Mahl.

Prandium abstemium, in quo nihil vini potatur.

Pransito as, are, Freqvent. à prandeo. Plaut. Asin.

Pransor oris, m. qui prandet, aut qui invitatus est ad prandium, der zu Mittags isst/ oder der zum Mittagsmal geladen.

Pransorium ii. n. locus, ubi prandetur. Martin.

Pransorius a um, ut: Pransorium candelabrum. Quintil. 6. c. 4.

Prasia, πρᾶσις, primò locum notat, ubi porrum nascitur; deinde locum, ubi olera nascuntur, adhuc aream horti quamlibet; Tum ordinem discumbentium ad edendum. Martin.

Pransinus a um, ut: Pransinus color, viridis, ad similitudinem porri, grün/lauch-Farb.

Prasium fœtidum, vide Marrubium.

Prasius, lapis vel Prassius, ein Präsem / mater Smaragdi multis putatur, & non immeritò, quod aliquando in eo reperitur, etiam si non semper. Boet de Boot.

Prasocuris, πρᾶσοκῦρις bestiola infesta porro, & id perdens & secans, à πρᾶσον porrum, & κείω tondeo. In genere notat & bestiolas, quæ alia olera etiam corrumpunt. Mart.

Prasocurum i. n. falx, quæ porrum detondent, id.

Prasoides, gemma est ex genere topaziorum, à porri colore nomen habens. Plin. 37. c. 8.

Pratensis e, c. quod est ex prato, ut: Fungi pratenses, Wiesenschwämmlein. Pratenses flores. Plinius.

Pratulum i. n. Dimin. id. Epist.

Pratum i. n. quasi protinus & sine magno labore paratum, eine Wiese/Gras-Feld. Varro

&

& Columell. ut irrigaret prata. Cic.

b **Prata** etiam dicuntur, quæ nunc viridia, ut plurimum buxo & lauro frequentata. For. Rom.

Pravè, Adv. ungletch/ ungerathen / frum / böß / übel / ut: Pravè colere religiones. Liv. 2. Urb.

Pravè facta, peccata. Cic. 1. Acad.

Pravitas atis, f. obliquitas, deformitas, ut: Pravitas membrorum, die Ungleichheit oder Ungehalt der Gliedmassen. Cic. 4. Tusc.

b **Pravitas** pro malitiâ, Bosheit/ut: Animi pravitates rectè vitia dicuntur. idem in Paradox.

Pravus a um, dicitur, quod non est rectum, trumb / ut: His nunc pramium datur, quæ recta prava faciunt, denen thut man zehiger Zeit Ehre an/ welche schlecht trumb machen/ welche eine gute Sache böß machen. Phorm. 5. 2. 6.

b **Pravus**, quando ad aversum refertur, idem est, atque improbus, böß / ut: Pravi mores, böße Sitten. Adelph. 5. 8. 22.

c **Pravus**, Senecæ neque est improbus, neque malus, sed praefractus, halßstarrig/ ut: Piso vir fuit memoriâ nostrâ integer, sed pravus, & cui placebat pro constantia rigor. lib. 1. de Irâ.

Praxidice es, dea nomen, ejus non statuum integram, sed caput tantum in templis dedicabant. Hinc Manaceas Soteris uxorem facit, eandemque sororem. Concordia & Virtutis matrem, Suidas. Stephanus Praxidicem Nympham fuisse tradit, quæ ex Tremeliste Cragum peperit. For. Rom.

Praxilla a, f. Sicyonia quædam Poëtria, quæ in suis cantionibus Adonidem inducit ad inferos interrogatum, quid apud superos pulcerrimum reliquerit? Respond. solem, cucumeres, mala. Quod cum vehementer insulsum videretur, cucumeres, & mala cum sole componere, inde Proverbium natum: Stultior Praxilla Adonide, in homines nullius judicii & vehementer stupidus. Er.

Praxiseos, f. actio humana, directæ per rectam rationem, à quâ ratione si disceditur, oboritur vitium morale.

b **Praxis** πρᾶξις, nonnunquam confunditur cum πρᾶσις, seu factio, quâ quid efficitur arte.

Praxiteles, statuarius insignis. hinc:

Praxitelius a um, non in omni marmore necesse est inesse Praxitelii capita. Cic. de Div.

Precariò, Ablativus vim Adv. verbii habens, ut: Precariò aliquid habere, etwas haben/

so man erberthen hat. Schard.

Precario Rex sum, ich bin bittweise ein König. Curt. 2. 270.

b *Precario possidere*, vid. Vis. m.

Precarius a um, est, quod precibus petenti utendum conceditur tandiu, quandiu is, qui concessit patitur. l. 1. ff. de prec.

b *Precaria*, vel ad precarium concessio (utrumque enim dicitur) est species colonaris contractus, veluti cum fundus datur in aliquod annos, quibus elapsis ad precariam postulationem coloni, dominus vel heres tenetur, talem contractum semper deinceps in totidem annos renovare. Schard.

c *Precaria verba* appellantur, quæ non directa, nec imperativa sunt, sed inflexa & rogative concepta. l. 2. & l. 4. C. de fid. commiss. l. 41. ff. de vulg. & pupill. qualia sunt: rogo, peto, mando, deprecor, volo, cupio, desidero, injungo, opto, fidei committito. &c.

Precatio onis, f. obtestatio, invocatio, Bittung / Bitte / Gebet / Anrufung / ut: *Quod si illa solennis comitiorum precatio*, consularibus auspiciis consecrata, tantam habet inviolabilem & religionem, &c. Liv. 9. Urban.

Precative, Adv. *Precario modo*.

Precativus a um, idem quod *precarius*, ut: *Precativa verba dicuntur in testamentis*,

cum testator pro non suo jure, ac legum autoritate, quid hereditibus suis mandat: sed alia quid ab iis precario postulat. Schard.

Precator oris, m. est, qui alterius causam agit, ut: *Precatorem mihi paro*, ich thue mich nach einem Fürsprecher umb. Heavt. 5, 2, 49.

b *Ad precatorem abeam*, qui mihi sic oret, ich wil zu einem Advocaten gehen / der mir das Wort auff solche masse führe. Phorm. 1, 2, 90.

Precatrix icis, f. quæ precari solet.

Precia a, f. uva precia, quasi precogua, quod ante alias coguantur, vel potius a precio dictæ, quod cito maturescerent, sive quod saporis precia alia vincerent. Virg. 2. Georg. Martin.

Preciose, Adv. erb. köstlich / delicatè, eleganter. Cic. 2. de Juvent.

Preciositas oris, f. conditio ejus, quod est preciosum, valor, Köstlichkeit / Würthigkeit. Martin.

Preciosus a um, quod est multo precii, kostbar / theuer / ut: *Dona preciosa*. Senec.

b *Ingenium quondam fuerat preciosius auro*. Ovid. 3. Am.

c *Preciosus sapor*. Columell. 3. c. 7.

Precis f. Genitivus, ab inusitato *prex*,

prex, idem quod *petitio*, eine Bitte / ut: *Armis non precibus uti velle*, nicht viel bittens machen / sondern sich wehren wollen. Curt. 58.

Ad vota & preces alii quem vocare. id. 707.

Nec prece, nec precio, neque gratia, nec simulatè à via recta deduci. Heren.

b *Preces obliquare*, est per ambages petere, mit seiner Bitte hinden herum kommen. Stat. 3. Theb. 76.

c *Reluctari alicuius precibus*, eines Bitte nicht Statt geben. Curt. 1860.

d *Preces armata*, περὶ μάχης, dicitur / vasio cum necessitate & vi conjuncta, quales sunt Principum preces. Hinc Cicerone: *Ego non tam conleat*, (fucos) imposturas hujus, quam perhibetur, quo tibi, i. e. tanti περὶ μάχης, parendi necessitas mihi constat victus, quanti tibi, tem timeo, ὡς γὰρ τὸν τυράννον διήκεις, ait Plato, οἷός' ἐστι μὲν πύρραυ ἀνέγκας εἶσι, nam tyrannorum preces scio, necessitati admixtas esse. Erasim.

e *Preces in libris juris, desideria*, libellis, qui Imperatoribus porriguntur comprehensa; seu desideria, in libellum, principi oblatum, collata significant. l. 29. ff. ad leg. Cornel. de fals. l. 2. C. de instit. & substit.

f *Preces fundere, supplicare* est l. 5. C. de rer. permut. l. 19. C. de donat.

g *Deputare operam alicujus parvi precii*, eines seine Mühe und Fleiß gering achten.

h *Pre-*

Precium ii, n. est, quod pro re emta datur, der Werth eines Dings. l. 1. ff. de rer. permutatione.

Agrum in his regionibus meliorem, neque precii majoris nemo habet. Heavt. 1, 1, 12.

b *Hanc tibi dono do, neque precii*, ich schencke dir diese / und begehre nichts darvor von dir. Eun. 4. 6, 12.

c *Precium statuere arti sua*, seine Kunst umb Geld verkauffen. Heavt. Prol. 48. Hec. Prol. 41.

d *Precio quodam aliquid suum facere*, etwas umb ein gewisses Geld an sich bringen / ut: — *Isto precio tuas nas facile feceris*. Pœnul. 5, 4, 48.

e *Eodem mihi precio saltem timeo*, ὡς γὰρ τὸν τυράννον διήκεις, ait Plato, οἷός' ἐστι μὲν πύρραυ ἀνέγκας εἶσι, nam tyrannorum preces scio, necessitati admixtas esse. Erasim.

f *Precium, idem quod merces, premium*, ein Lohn. l. 10. in fin. ff. de acquir. poss.

g *Precium ob stultitiam fero*, ich besonme wegen meiner Thorheit den verdienten Lohn / ich büsse meine Thorheit. And. 3, 5, 4.

h *Pre-*

g *Deputare operam alicujus parvi precii*, eines seine Mühe und Fleiß gering achten.

h *Pre-*

h *Precii magni homo*, ein nützlicher Mensch. Adelp. 5, 6, 4.

i *Opera est precium*, es ist der Mühe werth. pro S. R. XIX. IV. Catil. IIX. Solin. 456. vide Opera.

k *Precio corrumpi*, mit Geld sich bestechen lassen. pronen Orth. Phorm. 4, 3, II. Cecin. XXVI.

l *Precium*, λύτρον, Löse-Geld/Galicè, rançon, Ranzion/ ut: *Captivos sine precio dimittere*, die Gefangene ohne Löse-Geld/ oder ohne Ranzion/ ledig lassen. Curt. 9.

Reddito precio captivos liberare, die Gefangene ranzioniren. Curt. 1643.

Precor aris, ari, est orare, bitten/ ut: *Precor, quæso & obtestor vos*, pro Domo.

Pro aliquo vitam precari, um eines andern Leben bitten. Curt. 903.

Pro alicujus salute precari, idem 1948.

b *Precari Deum aliquid*, etwas von Gott bitten/ ut: *Hæc utinam non experiare; quod precarer deos, nisi meas preces audire desissent*. I. 1, 3. Qv. Fr.

c *Precari est optare*, ut: *Salutem alicui precari*, einem viel gutes wünschen. in Pison.

d *Bene precari alicui*, et nem Glück und Heil wünschen/ ut: *Oram solventibus bene precemur*. Horat.

Prehendo vel Prendo is, ere, est

capere, anfassē / ergreifen/ ut: *Prehendere aliquem manu*, einen mit der Hand ergreifen. 1. Orat.

b *Prendo hominem solum*, ich nehme ihn auff die Seite/ ich gehe mit ihm allein auff einen Orth. Phorm. 4, 3, II.

c 1. *Prehendo*, est manu capio, 2. *captum teneo*, 3. *quovis modo teneo*, 4. *teneo ut rogem*, 5. *rogo*: quæ est Metonym. signi. Martin.

Prehensio onis, f. *actus prehendi*. In Architectura *prehensiones* dicuntur *suspensiones fornicum*. idem.

Prehensio as, are, sive *prehensare*, ut: *Manu prehensare brachia*. Horat.

b *Prehensare consilium*. Liv. 2. Pun.

c *Lubrica prehensantes effugit umbra manus*, Ovid. 5. Fast. inde:

Prehensatio onis, f. ut: *Fuit illius hæc præpropæra prehensatio*. Cicero ad Att.

Prelum vide *Prælum*.

Prema, dea mater, culta, ut *subacta virgo non se commoveret, cum premitur*. For. R.

Premo is, pressi, pressum, premere, est cum pondere alicui rei inniti, drücken/ ut: *La vo pede premere*, mit dem linken Fuß treten. Æn. 10, 100.

b *Premi oneribus susce-*

ptarum rerum, wegen auff sich

ge

genommener Geschäften sehr bemühet seyn. I. 5, 12.

c *Premere dolorem*, den Schmerzen verdrücken/ verbeißen/ ut: *Spem vultu simulat, premit alto corde dolorem*. Æn. 4, 3.

d *Premere alicujus vestigia*, est *proximè aliquem sequi*. Tacit. I. 2.

e *Premere*, adversari, ut: *Numina nulla premunt, mortali iugemur ab hoste*. Virgil. 10. Æneid.

f *Premi ab aliquo*, (de bello dicitur.) Corn. 21.

g *Premere*, pro *instare*, & *dicendo immorari*. Plin. Epist.

h *Premere, insequi, fugare*. Virg. I. Æn.

i *Premere*, pro *reprehendere, maledicere*. Quintil. I, 12.

k *Arva premere*, dicitur *pelagus*. Virg. I. Æn. i. e. *agrarum abundantia populari & vastare*. Serv.

l *Fauces defensionis alicujus premere*, pro *corrumpere*, & *quasi jugulare atque infirmare*.

m *Umbras premere falce*, i. e. *resecare frondes vel herbas, aut frutices, umbras facientes*. Virg. I. Georg.

n *Vocem premere, tacere*, *Prendo, vide Prehendo*.

Presso, vide Prehensio.

Presbyter i, m. πρεσβύτερος senior, à Positivo πρεσβύς senex, item *honorabilis persona*, Vir honorat^{us} in populo. Esther. 6, 8.

b *Presbyter, Ecclesia pastor* in genere, Act. 14. 23. Tit. 1, 5.

unde Germanicum, *Priester*. Specialiter dicitur *is pastor*, qui *gradu inferior*, quam *Episcopus*, *qui presbyterorum est praeses*. Martin.

Presbyteratus us, m. vel *Presbyterium ii, n. est officium & dignitas presbyterorum*.

b *Cætus seu collegium presbyterorum*, id.

c *Locus, ubi congregari solent presbyteri*, id.

Pressatus a um, pro *pressans*, ut: *Quin tradis huc crumina pressatum herum?* Plaut. Asin. 3, 3, v. 71. Pareus Lex. Crit.

Pressè, Adv. subtiliter, breviter, tücklich / ohne Überfluß/ heimlich/ ut: Pressè & anguste definire aliquid. Cic. in Or. *Presso as, are*, Frequent. ut: *Frustra pressabimus ubera palmarum*. Virg. 3. Georg.

b *Parcè pressare*, i. e. *vide, ne premas*. Plaut. Pers. 2, 5, v. 12.

Pressorius a um, ut: *Pressorium instrumentum*, quo aliquid premitur.

Pressura e, f. premendi actus, ein Druck od Zwang/ Pressung. Plin. 18, c. 31.

Pressus us, m. idem quod *compressio*.

Pressus a um, gedruckt/ gepresst/ ut: *Pressus manu casens*. Colum.

b *Dolor pressus sub corde*, ein

ein

ein innerlich verborgener Schmerz.

c *Presso incedere gradu*, est firmo, nec tamen celeri pede ingredi. tapffer einher treten. Liv. 8. Pun.

d *Pressis & flebilibus modis concinere*. Cic.

e *Oratio pressa*, eine kurze Rede. id.

f *Oscula pressa jungere*. Ovid.

Prestes is, m. serpentis venenati genus, qui alio nomine dicitur *dipsas*. Plin. 20.

b *Prestes*, ventus cum flamma & exhalatione ignita, accensa, ardens, & omnia obvia adurens. idem.

Pretiosè, vide *Preciosè*.

Pretiositas. vide *Preciositas*.

Pretiosus, & *precium*, vide *ibid*.

Priamus i, m. Laomedontis Trojanæ Regis filius, hinc:

Priameius a um, ut: *Conjux Priameia*, Hecuba. Ovid. 13. Metam.

Priamides is, Priami filius, apud Virgil.

Priapeja orum, plur. n. carmen obscenum, Schand. Gedichte/ quod nonnulli Virgilio, alius Ovidio ascribunt: quæquam verisimilius est, multorum id opus esse, ob argumenti similitudinem, unum in volumen confectum. For. Rom.

Priapiscus, *neotapiscus*, lignum parvum in medio suo scamno insertum.

Priapismus i, m. est erectio pudenda, à flatuoso spiritu, fistulosum penis nervum replente, exorta. Jonston.

Priapus i, m. Dionysii ac Venere filius, Deus Lampsacenus Helleponti, qui hortos tuecur. Is ob virilis membri magnitudinem moderatam, ex Helleponto primum ejectus, deinde pro deo habitus est. Virgil. 1. 1. 4. Georg.

Pridem, Adv. quasi prius die, de longiore dicitur tempore, decem nimirum, aut viginti, aut plurium dierum, autore Valla, für etlicher Zeit/ ut: *Non ita pridem*, nicht sehr lang für dieser Zeit. Cic.

Pridianus a um, pro *hesterno*. Svet. in Calig.

Pridie, Adv. i. e. priori siue precedente die, des vorigen Tages/ ein Tag zuvor/ ut: *Pridie Calendarum*, vel *Calendarum Septembris*, am ersten Tage vor dem Anfang des Herbst. Monats.

Primævus a um, quod est primæ ætatis, der älteste.

b *Primævo* flore juvenit, die Jugend in ihrem ersten blühenden Alter.

Primænus a um, ad primos perti-nens, ut: *Primænus miles*, qui est ex prima legione.

Primænus i, m. Tribunus erat, qui prima legioni tributum scribebat. Festus.

Pri-

Primarius a um, idem quod *primus*, excellens, præcipuus, fürnehm/ ut: *Primarius vir*, der fürnehmsten einer, de Sen.

Primarius adolescens. *Examina primaria*, etne erbare Weibs Person/ fürnehme Matron. Phorm. 5. 8. 78. l. 5. 11. *Primas ætis*, primus dignitate. *Primatus us*, m. ipsa auctoritas primatum.

Primicerius ii, m. propriè est, primus in ceram & tabulas cipe, præcipuo & eccellente dicitur, ac propterea primatur. Psal. 89. 28. quia inter fratres, ut ætate, ita dignitate, & commodis princeps erat.

b *Primicerius*, est quisque in ordine suo primus. id.

c *Primicerius*, qui interrenti solet esse charissimus, pro Principis notarios honore primus charo & precioso dicitur. Ideo est, der oberste Sanglar. Fab.

Primigenius a um, idem quod *primævus*, ut: *Verba primigenia*, quæ non sunt ab alio genita, quæ non sunt ab alio genita, sed suas habent radices.

b *Semina primigenia*, quæ natura dedit natura: quæ Cicero *primæ natura*, & Græci, τὰ ἀρχαῖα φύσιν appellant. In his numerant incolumitatem, conservationem omnium partium, valetudinem, sensus integros, doloris vacuitatem, vires, pulcritudinem, ceteraq; hujusmodi. For. Rom.

c *Primigenius sulcus*, (inquit Festus) dicitur, qui in condenda nova urbe, tauro & vacca, designationis causa imprimatur. Festus.

Primigenitura rectius quàm *pri-*

mogenitura a, f. est jus prioris ætatis honorificum & utile, competens filio, qui primus est in ordine nascendi. Schard.

c *Primigenitura*, jus, qualitas, seu prærogativa primigeniti. idem.

Primigenitus a um, qui de matre primus natus est, etiam de brutis dicitur, zu erst geböhren. Deut. 15. 19.

b *Primigenitus*, propriè cipe, præcipuo & eccellente dicitur. Psal. 89. 28. quia inter fratres, ut ætate, ita dignitate, & commodis princeps erat.

c *Primigenitus*, quia patris charo & precioso dicitur. Ideo Israel dicitur primigenitus Dei.

d *Primigenitus est*, & major natus; etsi non simpliciter primogenitus. Martin.

c *Primigenitus omnis creatura*, quæ natura dedit natura: quæ Cicero *primæ natura*, & Græci, τὰ ἀρχαῖα φύσιν appellant. In his numerant incolumitatem, conservationem omnium partium, valetudinem, sensus integros, doloris vacuitatem, vires, pulcritudinem, ceteraq; hujusmodi. For. Rom.

g *Primigeniti pauperum*. Esa. 14. 30. *בְּכֹרֵי רָעָם* h. e. homines paupertate præcedentes, pauperrimi.

h *Primigenita*, primo nata, ut: *Primigenita armentorum*. Deut. 12. 17. & 14. 23.

Pri-

Primipara *a*, *f. quæ prima vice genuit*. Plin. 8. c. 40.

Primipilaris *is*, dici videtur non tam miles, qui fuerat sub

Centurione primipili, quam ipse Centurio, qui olim pradisus fuerat hac dignitate. F. R.

Primipilum *i*, *n. est annona militaris*, Martin.

Primipilus *i*, *m. centurio prima cohortis*. l. 1. C. de primipil,

b Primipilus (ut ait Vegetius l. 2.) CCC. milites ducebat in prima acie, eratq; caput legionis.

Primiscrinus, idem quod primicerius. Schard.

Primitæ *adv. i. e. primò*. Non.

Primitæ *arum*, *f. dicuntur proprie primi fructus ex agro suscepti, qui Deo offeruntur*, die

Erstlingen der Früchte.

b Primitias *vitis* resiccare censuerunt. Colum. 4. c. 10. i. c.

prima flagella.

c Primitia operum. Stat. 2. Theban.

Primitius *a um*, quod in aliqua re primum & principale est. Ovid. 12. Metam.

Primitivus *a um*, quod aliunde non habet originem, ut: Primitiva verba

Derivativis.

b Primitivum, pro primo nato. Exod. 13. 12.

c Primitiva, pro primitiis fructibus & pecudibus. Martin.

Primò, *adv. zum ersten/erstlich*.

Primodum, pro primò. Plaut. Captiv.

vide primigenitura, &c.

Primoris, Genitivus, cuius Nominativus non reperitur, Pluraliter Primores dicuntur summa & quæque res. Nonius

b Primoribus labris, vide Labrum.

c Primores imbres, pro primis. Varr. 2. Rust.

d Primores, pro optimatibus. Virg. 9. Æn.

Primordialis *e*, *c. ad primordium spectans*. Beros. l. 4.

Primordium *i*, *n. principium*, quod primò ordimur, ein Anfang/ ut: Mundi primordia.

Ovid. 15. Met.

In operum suorum primordio adhuc stare, seiner Sachen

erst einen Anfang gemacht haben. Curt. 2080.

Primulum, *adv. Dimin. faum*

im Anfang. Ter. Adelph.

Primula *eris*, idem quod bellus.

Marien-Blümlein / Gänß-Blümlein / Maßliebe. Matth. Schröd.

b Primula *veris*, dicitur

& herba paralytis, verbasculum

odoratum, arthriticum, Schluß-

sel-Blumen / Himmel-Schlüssel-Blumen.

S. Peter-Schlüssel / weiß Betonien. id.

c Primulus *a um*, à primus, ut: Primulo diluculo. Plaut. Amph.

Primum, *adv. primo loco*, zum

ersten / erstlich / ut: Primum omnium. Ter. Heaut.

b Primum, pro principio. Plin. 15. c. 18.

c Primum apes abigenda, deinde mel subtrahendum. Prov.

i. c. primum hostium copias adventantes esse submovendas. Er.

d Venia primum experienti, i. e. ignoscendum his, qui rudes

novo quopiam in negotio incipiunt versari, si quid per imperitiam peccarunt, idem.

Primus *a um*, est numerale ordinale, der erste / ut: Primus

sentio mala nostra, primus re-

scisco omnia, wenn es bey uns

übel zugehet / werde ichs der erste innen / ich erfahre alles

zum ersten. Adelph. 4. 2. 8.

b Decem primi, die obersten gehen dix' αγω. pro Sext.

Rosc. VII.

c Ad primam redire, wieder auff das vorige kommen. l. 7. ep. 28.

d Primo quoque tempore, plerumq; primus ille aspectus, nedoctè dicitur pro quamprimum fieri poterit, so bald es wird

seyn können / ut: Scio, quanti Reipubl. interit, omnes copias in

unum locum primo quoque tempore convenire, ich weiß wol / wie

viel dem gemeinen Wesen daran gelegen / daß auff alle ehti-

ste alles Bold zusammen ziehe. Cic. Attico.

Peto, ut primo quoque tempore Luceriam venias. Att.

c Primus idem quod opti-

mus, der Fürnehmste / ut: Quæ tibi putaris prima, in experiundo

repudies, welche du für die beste hältst / wenn du einen Versuch

thust / verwirffst du sie. Adelph.

f Primus idem quod princeps, ut: Genere & nobilitate

ut municipii facile primus. pro

Sext. Rosc.

g Primas alicui dare, eio nem die Ober-Stelle lassen:

Primas tenere, den Vorzug haben. de Clar. Orat.

h Primis labris aliquid degustare. l. de Nat. deor. vel

primoribus labris gustare. pro

Cæl. est leviter quiddam attingere.

i In primis stare, foris an der Spitzen stehē. Corn. 464.

l Primâ facie, primâ fronte, Proverb. i. c. primo obtutus

& priusquam pressus ac diligenter consideres. Fallit enim

d Primo quoque tempore, plerumq; primus ille aspectus, nedoctè dicitur pro quamprimum fieri poterit, so bald es wird

seyn können / ut: Scio, quanti Reipubl. interit, omnes copias in

unum locum primo quoque tempore convenire, ich weiß wol / wie

viel dem gemeinen Wesen daran gelegen / daß auff alle ehti-

ste alles Bold zusammen ziehe. Cic. Attico.

Peto, ut primo quoque tempore Luceriam venias. Att.

c Primus idem quod opti-

scat oratio, idem.

SECTIO III. Y a Pri-

n *Primum aut ultimum.* cipiis: Item, *primum non indit* Figura Proverbialis, *qua uti-* get secundo; sed *secundum in-* mur, quoties aut rerum copiam diget primo: item, *primum in* tantam significamus, ut *haste-* intentione, est *ultimum in exe-* cutione. Micrael.

o *Primum est recte vale-* re, proxima forma, tertio loco *divitia*, i.e. optimum ac potissi- *imum est bona valetudo*, proxi- *imum*, forma, tertium *divitia*. idem.

p *Primus veniens, primus* molet, wer erst kömpt / wählet *erst*. id.

q *Primus hares dicitur,* *qui in primo gradu scriptus est.* l. 23. *Aquæ in fraud. cred. l. 14.* ff. de lib. & posth.

r *Primo gradu scriptos ac-* cipere debemus omnes, *qui pri-* mo loco scripti sunt, quos *princi-* palis loco institutos vocant Impp. l. 13. C. de fidei-commiff.

s *Primum πρῶτον, est per* privationem anterioris, *quod est dicere*, die fürnehmste *Men-* satione sagen. de Pro.

Inde dicuntur *prima cognita, pri-* cept, der fürnehmste in seinem *ma philosophia, primum mobile*, Stande. l. 6. ep. 10.

prima causa, primus motor. Hinc *c Habere aliquem amico-* rum ferè principem, einen für *num cum non fuerit, non fuerit* seinen besten Freund achten. *postremum.* Item: *primum cum* l. 13. ep. 1.

molet se, causa est omnium: it. f *Principem habuimus* *Primum, quod est magis firmum* Panfam. l. 6, 13.

& manifestius omnibus prin-

Princeps, principis est, *qui princi-* patum tenet, ein Fürst / Prinz / *ut: O dii immortales! quam* magnum est, personam in Re- *publ. tueri principis, qua non* animis solum debet, sed oculis *servire civium, behüte ewi-* ger & Det / wie etne grosse *und schwere Sache ist es /* im Regiment ein Fürst seyn / *ein regierender Fürst seyn?* in dem er sich nicht nur nach *den Gemüthern / sondern* auch nach den Augen der *Untertanen richten muß.* 8. Phil.

b *Princeps Latinis idem* est, quod *principalis*, ut: *Mensis* princeps. Solin. 50.

Multi principes civitatu. l. Catil. III.

c *Principem sententiam* privationem anterioris, *quod est dicere*, die fürnehmste *Men-* satione sagen. de Pro.

d *Ordinis sui facile prin-* cept, der fürnehmste in seinem *ma philosophia, primum mobile*, Stande. l. 6. ep. 10.

prima causa, primus motor. Hinc *c Habere aliquem amico-* rum ferè principem, einen für *num cum non fuerit, non fuerit* seinen besten Freund achten. *postremum.* Item: *primum cum* l. 13. ep. 1.

f *Principem habuimus* *Primum, quod est magis firmum* Panfam. l. 6, 13.

g *Princeps, etiam idem* est,

est, quod *autor, causa primaria, animo & bene & male audire* ut: *Zeno inventor ac princeps consuecat.* Erasmi. *Stoicorum fuit.* Ac.

q *Principes inter se not.* Is, *qui princeps in agendo* Prov. quod notat mutuum prin- *cipum, aut eruditorum inter ipsoe* off. l. V.

h *Principem alicui esse ad esse notitiam: Etiam si arverfas* suscipiendum aliquid pro Arch. l. longè què diffitas regiones habi- *i Princeps sententia in se-* vent. Torqueri poterit & in sa- *natu, dux regenda civitatis, au-* trapas istos, *qui, tametsi belli-* tor publici consilii. de Orat.

k *Arbitror fratrem homi-* rum tumultu conficiari, tamen *ni nemini esse primarum artium,* ipsi clanculum inter se collidunt. *magis principem, ich achte/ daß* idem.

kein Mensch mehr einen Bru- r *Principi obtemperandum* der habe/der es an *Eugend und in omnibus*, vox Tyranni est, *Geschicklichkeit meinem Bru-* non Principis, neque enim prin- *der bevor thue.* Adelph. 2, 3, 6. *ceps est, qui præscribit injusta.*

l *Princeps ingenii* Plato, idem. *id est, ingeniosissimus, der scharff-* sinnige Plato. l. 1. ep. 1. *Qv. Fr.* s *Principum favor neces-* sarius, ubi quis invitis principi- *m Princeps, idem, quodbus conatur extricare sese è ma-* primarius, eminens, ut: *Haberilo quopiam aut lite, à qua non* loco principe, hochgehalten wer- *possit explicari, nisi adjutus illo-* den. Solin. 755. *rum favore.* id.

n *Princeps, est lex anima-* ta in terris solutusq; legibus tra- *ditur, h. e. nulla juris positio* solennitate arctatur; Verum illis, *qua ex jure divino & naturalibus* appellatur, quacunq; prin- *placuerunt, ligatur.* Bal. l. fin. *ceps constituit, ut pro lege ser-* ventur. l. 2. §. 12. ff. de ong Jur.

c *Principalis sententia.* o *Princeps delicti, i. e. in-* ventor, *autor, excogitator.* l. 10. l. 1 ff. de off. præf. præf. *ff. de fer. corr.*

p *Princeps & aqua & §. penult. ff. ad Trebell.* iniqua audit, Proverb. admo- *nens, ut, qui in tractandis Rei-* publ. muneribus versatur, pa- *tientissimis sit auribus, a quoq;*

d *Principalis actio, dire-* ctam significat l. 17. §. 1. ff. com- *moda.*

e *Principalis obligatio, ad* Y 2 dif-

differentiam fideiussoria, quæ accessoria est. l. 3. ff. de separat.

f Principalis reus, is appellatur, pro quo fideiussor intercessit. l. 68. ff. de fideiussor l. 49. ff. de minorib.

g Principale testamentum, paternum dicitur, quod tabulas pupillares habet, quæ secundæ sint, aut minas principales tabula. l. 2. ff. de vulg. & pup.

h Principales viri, pro primis & præcipuis. l. 2. ff. de orig. Jur.

Principalter, Adverb. modò pro eo, ut principem decet, (fürstlich) modò præcipuè, (fürnehmlich/insonderheit) significat. Schard.

b Principaliter valet directè, unde principaliter & per successionem opponuntur in l. ult. ff. de legat. 3. & l. 194. ff. de divers. reg.

Principatus us, m. locum primum denotat, die obere Gewalt / Herrschafft / ut: Theophrastus menti divinæ tribuit principatum. de Nat.

b Sol, qui astrorum tenet principatum, die Sonn ist d'Anfang ist gut. Phorm. 2, 3, 82. das fürnehmste Gestirn. de N.

c Principatum alicujus rei stroma concedere, est antecedens petere, nach der Ober-Stelle in negare & concedere consequens, einem Ding trachten / der fürnehmste in einem Ding seyn wollen. l. 11, 6.

d De principatu certamen longas invaluere moras, in der est, man streit wegen der Herrschafft, Corn. 79.

e Principatus, ein Vortug/ut: Conferre alicui famina principatum pudicitia. Solin. 145.

Principialis e, e. quod primum est. Lucret.

Principiatum i, n. est, quod aliunde dependet, & dicitur tot modis, quot principiam. Metaphys.

Principio, Adverb. primum, zuerst/erstlich/ im Anfang / ut: Principio, inquam, in Phisicis, quibus maxime gloriatur, primum totus est alienus. Cic. 1. Finib.

Principium ii, n. ratione originis est actus principis, sicut judicium judicis, communiter idem quod initium, Anfang / ut: Principium capessere à re aliqua, von einem Ding den Anfang machen. Solin. 14.

Hujus rei ego neque principium invenire, neque evolvere exitum possum. pro Cæl. XXV.

b Post principia esse, hinc anstehen/bey dem Handbeken sitzen. Eun. 4, 7, 11.

c Bene se habent principia,

d Principia negare & po-

c Principis obsta, serò medicina paratur, cum mala per-

est, man streit wegen der Herrschafft, Corn. 79.

f Prin-

f Principium dimidium totius, Proverb. significat maximam difficultatis partem in aggreduendo negotio sitam esse. Eralin.

g Principium, medium, finis, i. e. Deus, qui universitatem rerum omnium complectitur. id.

h Principium Oratoribus dicitur exordium rectum in causa honesta, sicut Insinuatio Exordium obliquum est, in causa minus grata.

i Principia in Logicis (1.) formalia sunt termini Syllogistici, Major, Minor & Medius, itemque Propositiones præmissæ & Conclusio, Figura & Modi. (2.) Materialia, & quidem demonstrativa, sunt solertia & Gradus necessitatis tres.

k Principium in Metaphisicis est vel essendi, ut Materia & Forma; vel cognoscendi, ceu sunt axiomata, anni exceptio ne majora.

l Principia in Phisicis sunt tria, nempe materia, forma & privatio.

m Principia Geometrica sunt axiomata, & postulata.

n Principia Chymica sunt sal, sulphur & mercurius.

o Principium, idem quod dignitas principis sive principatus.

p Principium idem ac principis tabernaculum, sive locus in cas. ris, ubi jus reddebatur, ut

apud Liv. 138. Jura reddere in principis sinebant.

q Principium dicitur Scriptura sacra, scil. cognoscendi Deum.

Prior & hoc prius, e. quem alius, i. e. Deus, qui sequitur, der Fördere. l. ult. ff. de decurion. l. 5. ff. ad leg. Jul. de adult.

b Prior tempore, potior iure, wer eher kömpt/ mähet erst. l. 4. e. quid potior.

c Prius dicitur in Metaphisicis quatuor modis (1.) naturalia sunt termini Syllogistici, (2.) vel quantitate, (3.) vel qualitate, vel (4.) cognitione.

Priorum Adv. ad priorem partem. Macrobr. 7. Saturn. 9.

Priscè, Adv. prisco & antiquo more. Cic. pro Cæl.

Prisci Latini, proprie appellati sunt ii, qui prius quam conderetur Roma, fuerunt.

Priscianus i, m. Casariensis, claruit Athenis tempore Justiniani principis: scribit de Arte Grammatica ad Julianum Consulem: ad Casroen verò Persarum Regem, librum de naturalibus quaestionibus.

Convertit in Latinum sermonem Dionysii de situ orbis carmiza. Sunt, qui scribant, hunc ab initio Christianum, deinde fidei desertorem fuisse. Volaterranus.

Priscillianistæ, hæretici à Prisciliano vocati, qui in Hispania,

ex errore Gnosticorum & Manichaeorum permixtum dogma composuit. Iliid.

Priteus a um, qui superior aetate fuit, alt / ut: Prisca litera.

b Nomen priscum mutare. Ovid 14. Met.

c Plato priscos dixit nobis praestantiores, diisque propinquiores, die Allen die Besten. Cicero.

Pristina, πρῆμα à πρῆμα seco, quasi sectum, ein Zimmer / Stock oder Holz / Pyramidatum, cuius duo opposita plana sunt aequalia, similia & parallela, reliqua parallelogramma. Geometr.

Pristinalis e, c. ut: Vel etiam pristinale (pecus) album pasci potest. Colum. 7. c. 9. ubi quidam, & fortè melius, legunt pistrinale.

Pristinus a um, quod superioribus annis, mensibus, diebus, & nostra memoria fuit, das vorrige / ut: Aetas pristina. Claud. in Paneg.

b In pristinum restituere aliquem. Corn. 515.

Pristis vel Prectis, scribitur enim varie, πρῆσις, πρῆσις & πρῆσις, ut & πρῆσις & πρῆσις Latine, belua marina est, aut eadem cum Physitere, aut admodum ei cognata. Faber. diciturque à πρῆσις, h. e. levare, unde πρῆσις, sector ferra. Item cetaceus piscis, à rostro simili

ferra utrinque secanti. Gesn.

b A belua illius similitudine navem oblongam dixit Virgil. Pristin. 5. Aen. 113.

Privatè, Adv. idem ac privatum. Cic. Att.

Privatiani sive largitionales dicuntur, apparitores comitum & hoc sensu plurimum in constitutionibus palatini accipiuntur. l. ult. C. de locat. præd. civil.

Privatim, Adv. fieri dicitur, quod non sit publicè, besonders / ut: Publicè & privatim maxima est letitia, es ist beydes zu Hauß und öffentlich grosse Freude. Lib. 1. Ep. 1. Quint. Frat.

Privatioonis, f. privandi actus, Beraubung / ut: Omni privatione doloris putat Epicurus terminari summam voluptatem. Cic. 1. Fin.

b Privatio Physicis est absentia forma in Subjecto, ad eam recipiendam idoneo ac habili, quatenus habili.

c Privatio, Logicis est absens forma in Subjecto expulsa, ut cecitas.

Privatitius a um, vim privandi habens. Martin.

Privativè, privativo modo, ut: Opposita privativè, quæ opponuntur, ut habitus & privatio.

Privativus a um, terminus Metaphysicis usitatus, quibus non-ens dispescitur in negativum

vum, quod planè nihil est: & privativum, ut cecitas in oculo.

Privatus a um, dicitur, quod non est publicum, sed unuscujusque proprium est, eigen / ut: Disputationes privatae. Quint. Dolor privatus. Silius

b Privata calamitates, ein eigener Schade / ut: Non est mihi tanti, dummodo ista non sit privata calamitas; & à Reipubl. periculis se jungatur. l. Cat. XI.

c Privatus dicitur, qui non est in officio magistratus, ut: Quæ in magistratibus injuriose decreverant, eodem ipsis privatis erat jure parendum, Was sie in Oberkeitlichen Emptern mit Unrecht angeordnet / eben demselben Recht mußten sie sich auch in ihrem Privat-Stand unterwerfen. l. 1. 1. Qv. Fr.

Non videbatur posse esse privatus, er hatte das Ansehen / als wenn er kein privat-Leben führet. Corn. 46.

d Privata feria vocabantur sacrorum propriorum, vel dies natales, ut ait Festus.

Privatus a um, cui est aliquid ademptum, unde lumine privatus, i. e. cæcus. Ovid. 1. Pont.

Privatus us, m. conditio ejus, quod est privum, h. e. proprium, proprietas. Martin.

Privæ, mulieres privatae. Fest.

Privigna a, f. ein Stieff-Tochter

non solum ea mihi intelligitur, quæ uxoris mea filia est, sed & neptis & proneptis. l. 14. §. ult. ff. de rit. nupt.

Privignus i, m. dicitur, quod, antequam mater secundo nuberet, est progenitus, ein Stieff-Sohn. Pri enim dixerunt pro præ. Fest.

b Privignus, filius mariti ex uxore, aut uxoris ex marito priori.

Privilegiarius ii, m. cui privilegium aliquod concessum. Male privilegiatus. Schard.

Privilegiatus, qui Barbaris dicitur, Ciceroni nominatur præmiis affectus, ut: Mito ereptam libertatem populis ac singulis, qui erant præmiis affecti nominatim. in P.

Privilegium ii, n. hodierno vulgo est immunitas à lege, Befreyung / Freyheit / Ciceroni verò olim longè aliud significavit. quippe qui legem & privilegium distinxit ita, ut lex ad omnes alicujus civitatis, aut certi alicujus ordinis homines pertineret, ein gemeines Gesetz: Privilegium verò singulorum sit, non multorum sive lex privato homini irrogata, ein special- oder absonderliches Gesetz / ut: In privatis homines leges ferri noluerunt: id est enim privilegium. de Leg.

Familiaris tuus de te privi-

privilegium tulit, ut si in opertum Bona dea accessisses, exulares. Parad.

Privilegium tollere, i. e. legem privatam abrogare.

b Privilegium, alias dicitur beneficium principis. l. 3. ff. de constit. princip. Estque ius singulare, quod contra tenorem rationis propter aliquam utilitatem, autoritate constituentium introductum est. l. 16. ff. de LL.

c Privilegium dicitur quia si privans legem, vel est lex privata, i. e. unius ante alios honor vel dignitas, aut immunitas, (qua sibi convenit) eorum, quae aliis incumbunt, vel de jure communi allegantur. Dicuntur ergo privilegia privatorum leges, i. e. communia devoras. Prov. in a jure communi exceptorum. A. lex. Scot.

d Privilegium generale est, quod corpori vel collegio conceditur. Item quod concessum est fratribus & Ecclesiis circa contractus vel quasi, & circa judicia. Item quod concessum est mulieribus circa fidejussores. id.

e Privilegium speciale est, quod persona conceditur, & illud extinguitur cum persona. id. Privivioes, prius singulis Festus. Ibi Scaliger: Lege privoos, prius singulis. Privoos privus, ut oles, ollis, Pulumoe, Pulumni. Martin.

Privo as, are, adimere, & spolia-

re significat, abnehmen/ be- rauben/ benehmen/ entblößen/ ut: Privare bonis. Plaut.

b Privare communi luce, occidere. Cic. pro Quint.

c Privare oculis. id. 4. Ac.

d Aegritudo me somno privat, die Krankheit lässt mich nicht schlaffen. id. ad Att.

Prius, Adv. temporis, eher/ ut: Nihil prius faciendum putavi, quam ut tibi gratularer. Att.

Priusquam, Adv. ehe denn/ ut: Cui priusquam de ceteris rebus respondeo. Cic. 1. Philipp.

b Priusquam mactaris, excorias. Prov. dicendum, ubi quid prapostere fieri videtur. Er.

c Priusquam sortiaris, cum competit, qui non expectata partitione rem invadit. idem.

d Priusquam gallus iterum cecinerit. Prov. Admodum mane, mit dem frühesten/ sehr frühe.

Privus a um, privos privasque antiqui dicebant pro singulis: ob quam causam & privata dicuntur, quae unius cujusque sunt. Hinc privilegium & privatus. Fest.

b Privum aliquando est proprium & suum, accommodatum, conveniens. Hor.

Pro, Prapositio, idem quod ante, für/ ut: Pro eade Castoris sedens, für des Castoris Kirchen sitgend. Att.

b Pro

b Pro, idem, quod secundum, ut: Hac pro tuo ingenio considera, mache dieses nach deinem Verstande. Ep.

Pro autoritate, Amptshalben. pro Pomp.

c Pro, idem quod loco, ut: Pro te molam, ich wil für dich an deiner statt mahlen. Terent. Andr. 1. 2. 28.

Ego inimicitias potentum pro te appetivi, ego meum saepe iam dicitur appetitus deliberans corpus & vitam obeci armis inde iis, quae sunt in nostra potestatem micorum tuorum: ego me plurimis pro te supplicem abieci, bona appetitus intelligens, & intellectus fortunas meas ac liberorum meo-

rum in communionem tuorum temporum contuli. pro Mil. XXIV. supponit (1) notitiam, ut quis Comes facundus in via pronoverit, quod agit: & excludit vehiculo est. P. Syr.

d Pro derelicta aliquid habere, etwas für verlobren halten. Att.

e Pro re nata, nach Gelegenheit. Att. l. 7.

f Satis pro imperio, i. e. imperiosus. Phorm. 1. 4. 19.

g Pro se quisque, ein jeder für sich. Heaut. 1. 1. 74.

h Pro virili scil. parte, nach Vermögen.

i Pro agricola, i. e. de agricultura atque utile agricola. Columell.

k Pro tempore, nach Gelegenheit der Zeit / zur selben Zeit.

l Pro, i. e. ante, ut: Stare pro ade. Jonst.

m Pro, i. e. in, ut: Pro triumpho humano; pro concione aliquid audire, etwas in der Predigt hören.

Proaedificatum dicitur, quod ex privato loco in publicum solum processit. Festus.

Proeresis ius, f. προεσις, propositum animi firmum & constans, ein Vorsatz.

b Proeresis Aristoteli etiam dicitur appetitus deliberans, & ad finem conducunt. Item appetitus intelligens, & intellectus appetens.

c Proeresis igitur duo prae- supponit (1) notitiam, ut quis actiones per imprudentiam. (2) voluntatem liberam, ut quis sponte agat: & excludit actiones in-

vitae per coactionem & vim. Proaereticus a um, habens facultatem eligendi aliud pra alio, cum iudicio.

Proagogium ii, n. προαγωγόν, a Graeco verbo προαγωγόν, lenocinarii, lenocinium facere. Svet in Neron.

b Proagogia, sunt aquarum deductiones, pori meatusque. Cael. 7. c. 6.

Proagorus eum significat, qui princeps est, & ante alios verba facit. Turneb.

Proamita e, f. προαμιττα, proavi mei soror. l. 1. ff. de grad.

Proanics arietis, m. instrumentum, Y s

tum, quo vice arietis utimur, ad adigendam materiam Cael.
 Proasina, in epode est tanquam cantilena proœmium. Cael.
 Proastia orum, suburbana, quæ pulcherrimè condita à Domino, non tam utilitatis, quam voluptatis causa habentur. Alc.
 Proauctor oris, m. auctor è longinquo, unus è majoribus. Svet. in Claud.
 Proavunculus & promatertera, i.e. proavi frater & soror, l. 2. ff. de grad.
 Proavus i, m. avi paterni vel materni pater, der Groß-Groß-Vater. hinc:
 Proavitus aum, quod est proavi, est actio judicialis, ubi de illis, ut: Rura proavita. Stat. 4. quæ sunt facti, pars litigans iudici fidem facit.
 Probabilis e, e. quod, licet non sit verum, videtur tamen quam omnes concedunt; vel sensationibus probari posse, der mißplena, cui adjungendum est iuxta Verheit ähnlich / beweist Wahrheit ähnlich / angenehm / ut: Nichil est tam incredibile, quod non dicendo fiat probabile. Cic. in Parad.
 b Orator probabilis. id. in Orat.
 c Probabile, à ἰδω, Aristoteli est, quod videtur vel omnibus, vel pluribus, vel sapientibus, utque vel omnibus, vel maxime conspicuis.
 d Syll-gismus probabilis, dicitur alias Topicus & Dialecticus, cuius materia est probabilis.

Probabilitas atis, f. Ähnlichkeit der Wahrheit / Glaubhaftigkeit. id. 4. Acad.
 Probabiliter, Adv. verisimiliter, gläublich. id. 2. Orat.
 Probatica &, f. ἀροβατήν, ovilis dicitur, erat piscina, ubi oves lavari solabant, cum sacerdotes eas litare vellent.
 b Probatica porta, Hierosolymis erat, aliter porta gregis. Martin.
 Probatio onis, f. probandi actus, ein Beweis / Beweisung.
 b Probatio in Logicis est rei dubia per argumenta ostensio.
 c Probatio apud Ictos, hinc:
 Probatio probata Baldo dicitur instrumentum. Schard.
 f Probatio verisimilis dicitur presumptio.
 g Probatio non est requirenda in his, quæ sunt manifesta satis, & iudici nota. Schard.
 h Probatio nunquam satisfaceret adversario, etiam si omnia probationum adminicula in unum conferres; Adeoque si Solem ipsum pro ostendenda veritate in manibus gereres. idem.
 i Probationes de domo, vocantur non tam suspecta, quod do-

domestici testes non recipiantur, quam confessiones & ipsius accusati rationes; Cum quis proprio ore convincitur, suoque quod dicitur, gladio jugulatur. idem.
 k Probatio, est species affectionis, quæ virtus in apertum profertur, Græce dicitur δεικνύουσα, cuius modi fuit afflictio Jobi; & opponitur poena sive τιμωρία, quæ impiis infligitur.
 Probator oris, m. qui aliquid probat, der etwas billiget. Cic. pro Cecinn.
 Probatori aum, ut: Probatoria, attestatio, quæ qui in ordinem aliquem adsciscitur, idoneus & probatus renunciatur. l. 3. C. de agentib. in reb. lib. l. 16. C. de re milit. l. 6. 9. & 10. C. de divers. offic. & apparitor.
 Probatus aum, damit man wol zu frieden / ut: Gratulatio tua mihi est probatissima, ich bin mit deiner Glückwunschung sehr wol zu frieden / ich lasse mir deine Glückwunschung sehr wol gefallen. l. 4. II. l. 16, 21.
 b Adolescens non probatus suis, ein Jüngling / mit dem die Seinigen nicht zu frieden.
 pro Marc. Cael. II. Corn. 52.
 c Discessit illinc Pompei iudicio probatissimus, i.e. à Pompejo commendatissimus. pro Caelio XXXI.
 Probè, Adverb. idem valet, quod benè, vel rectè, ut: Pro-

bè teneo, ich hab's wol innen / ich versteh es wol. de Inv.
 b Fecisti probè, du hast's wol aufgerichtet. Phorm. 2. 4. 12.
 c De aquaductu probè fecisti. Att.
 d Curasti probè, du hast's wol getroffen. Att.
 e Probè diffinitur à Stoicis fortitudo, die Dapperkeit wird fein beschrieben von den Stoicern. Off.
 Probitas atis, f. bonitas, Frömmigkeit / Aufrichtigkeit / ut: Parum tuta per se ipsa probitas, Frömmigkeit hat an ihr selbst geringen Schutz. Salust. in Jug.
 b Probitas laudatur & alget, Frömmigkeit wird wol gelobet / geneust es aber nicht viel.
 Probiter, Adverb. pro probè, apud antiquos.
 Problema atis, n. quod obijci-tur: munimentum, propugnaculum.
 b Problema & Propositio, habens interrogationem: adeoque perquisitio rerum dubiarum, & conjectura, quæ ea, quæ magis remota sunt in natura, quodam mentis acumine magis, quam certa indagine explorantur: Qvalia problemata scripsit Aristoteles & Plutarchus.
 c Problema, interim in genere sumitur pro quacunque quaestione ante dispositionem syl-

logismi: Deinde in syllogismo si quonquam alium provincia
 συμπεριφορά seu conclusio di- prefecisset. pro Lig. I.

Probo as, are, est rectum judi- facile probare, seine Meynung
 care, approbare, gut achten. einem leichtlich behaupten. I. 8.
 Solin. 58.

Nunquam probavi causam diffensionis, ich habe die aliquam, einem eine Sache ex-
 Ursach des Zwiespals niemals halten. pro Cecin. XXXV.
 gut geheissen. I. 11, 28.

Erat aliquid in utraque, einem ein Ding gewären / ut:
 parte, quod probari posset, es. Probabo tibi librum hunc valde,
 war auff beyden Seiten etwas / ich wil dich mit diesem Buch
 welches konte gut geheissen wer- wol versehen / du solt damit zu-
 den. pro Lig. VI.

In vulgus probari, i. c. a vulgo commendari, ut: Ea sen-
 tit, qua non sanè probantur in atq; ita, ut vel severissimis disce-
 vulgus, i. c. quæ ne ipsum qui- ptationibus Marci Cæli vitam
 dem vulgus probat vel laudat. me probaturum esse confidam,
 Paradox. vide supra p. 2957. (a) ich wil mich mit Fleiß bemü-

Probare, est demonstra- hen / und zwar also / daß ich mit
 re, ut: Probare aliquid argu- ernsthafft Streit mir getraue /
 mento, etwas beweisen. pro M. Cæl. III.

Necessitas probandi incum- bit semper illi, qui agit, der Klä-
 ger muß Beweis führen. §. 4.
 Inst. de Legat.

Exitus acta probat. Ovid.
 Ep. 2. v. 17.

Probare se alicui, i. e. o- stendere aut declarare fidem suam
 alicui, seinen Fleiß gegen einen Probolus προσβολος, saxum emi-
 nens in mari, quod impetum
 æstus frangit; item palus li-
 gneus sistuca adactus, subli-
 ex προσβάλλω, obicio. Martin,
 Probolus idis, f. προσβολίς, idola
 pro-

Qua in legatione & so- cis & civibus ita se probavit,
 ut decedens Confidius provinciâ,
 satisfacere hominibus non posset,

promiscis, rostrum elephantis, quam & manum Plinius vo-
 cat, quod ea tanquam manu
 utatur, ein Elephante. Düssel.

Probrosus a um, ignominiosum,
 schändlich / schmachelich / ut:
 Carmina probrosa. Tacit. 16.

Ruina probrosa, dedecus
 afferentes. Horat.

Probrum i, n. est crimen, ein
 Schand. Laster / ut: Probro
 & discrimini esse, schändlich
 seyn. pro S. R. XIV.

Probrum, est contume-
 lia, infamia, ut: Obijcere alicui
 probrum, ein etwas zur Schan-
 de aufrücken. 1. de Orat.

Probrum & opprobrium
 idem est, Probra autem quædam
 natura turpia sunt, quædam ci-
 viliter, & quasi more institu-
 toque civitatis, ut exponit Ul-
 pian. l. 42. ff. de V. S. Probrum
 porro intelligitur, & in his mulie-
 ribus, quæ turpiter vivunt, vul-
 goque questum faciunt, etiam si
 non palam. l. 41. ff. de rit. nupt.

Probus a um, ferè idem, quod
 honestus, pius, sanctus, frons /
 ehlich / ut: Si vos vultis per-
 hiberi probi, wenn ihr für ehr-
 liche Leute wolt gescholten
 werden. Adelph. 3, 5, 58.

Probus, idem quod pro-
 batus, guth, bewährt / ut: Ar-
 gentum probum, gut Geld. Liv.
 2. bel. Mac.

Merx proba, gute Waa-
 re. Pœnul.

Procacitas aui, f. licentia tur-
 piam convitiatorum, quæ me-
 retrices & scurra vivunt,
 Frevel / Unzucht. Cic. de Rep.
 Procaciter, Adv. proterve, petu-
 lantè, unzüchtiglich / frevent-
 lich / unbändig / ut: Procacius
 sese gerere, sich unbändig ero-
 zeigen. Curt. 1959.

Procalo as, are. provocare. Fest.
 Procapis, progenies, quæ ab uno
 capite procedit. id.

Procastrum ii, n. locus fortis ante
 castra vel castrum.

Procatalepsis is, f. cum id, quod
 nobis obijci poterat, ante præs-
 umimus ad diluendum Figura.

Procatastasis, preparatio ad
 narrationem, ut est Narratio &
 Propositio in Oratione.

Procax acis, f. i. c. petax, lasci-
 vus, unverschämte / muth-
 willig / frevendlich / ut: Me-
 retrix procax, petulans, inpu-
 dens, unverecunda.

Procacibus Austris, i. c. e.
 servientibus procellis. Virg. 1. Æn.

Dicta procacia, unverschämte Reden. Claud. 4. Pan.
 Procedo is, cessi, cessum, procede-
 re, est prodire, venire, ut: Pro-
 cedere inter duos, zwischen
 zweyen einher gehen. Cur-
 tius 47.

Procedit nox. Corn. 476.
 Procedere in locum ali-
 quem. pro Cæl. XXX.

Procedere a tate, Cicero
 habet pro illepidâ locutione, se-
 nio-

niorem fieri, älter werden / ut
Hoc vidit puer; si atate processerit, non videbit? Dieses hat er, als noch ein Kind verstanden / sollte er es nicht merken / wenn er nun älter worden? in Acad.
c Procedere honoribus longe
gius, est pervenire ad majores honores, zu grössern Ehren gelangen / ut: Is processisset honoribus longius, nisi semper infirmus atq; agra valetudine fuisset, er wäre noch zu höhern Ehren und Dignitäten kommen / wenn er nicht allezeit gesiechet / und schwaches Leibes gewesen wäre.
de Clar.

d Cotta in mediocrium procedat, quicquid facere occiperet, Cotta war unter den mittelmässigen Rednern / und stieg nicht hoch.
de Clar.

e Procedere indies longius in aliquare, in einem Ding von Tag zu Tag zunehmen / fortfahren / weiter kommen / ut: Cohor-

tari illum non intermitteremus, quod indies longius discendo exerceret, et se, procedat, wir wollen ihm an zu ligen nicht unterlassen / damit er in der Lehre und Übung von Tag zu Tag mehr wachse und zunehme.
lib. ep. 12.

f Procedendi verbo utitur Cicero, quando vulgus loquitur: methodicè aliquid dicere, che anstellet / so gehet es ihm auch vel secundum Methodum oratione instituire, ut: Sed ut certà ra-

tione & viâ procedas oratio, aber dan it auff gewisse Masse und Ziel meine Rede angestellet sey.
de Fin.

g Procedere idem etiam significat, quod succedere, ut. Bene procedis, es gehet wol ab. Aelph. 5, 6, 8.

h Omnia, ut spero, prosperè succedent, es wird alles verhoffentlich / wol abgehen / oder ablauffen. Ep.

i Quibus cum parum pro-cederet, als es ihnen schlecht von statten gieng / oder abliesse.
l. 8, 12.

k (Non vidi) cui minus procedat, quicquid facere occiperet, Id putas, quia primò processit parum, non posse jam ad salutem converti hoc malum, das ist deine Meinung / weil es erst nicht wol abgelauffen / daß nunmehr diesem Unrath nicht weiter könne abgeholfen werden.
And. 4, 1, 49.

m Pergit in mea maledicta, quasi verò pulcherrimè priora processerint, er bleibet auff seinem Schmalen wider mich / gleich als wäre ihm das vorige so wol abgelauffen.
in Ant.

n Ut quisque rem accuratissimam, sic et procedunt post principia denique, w. e. einer seine Sagen hinaus. Perl. 4, 1, 3.

o Voluptas est, quod agas,

si id procedit lepidè ex sententiâ, es ist nur eine Lust / wenn einer vor Augen schwebende Kriegs-was thut / und gehet ihm wol von statten. Mil. gl. 4, 1, 1.

p Procedere, usurpatur bellè pro progressus facere, proficere, ut: Nihil adjuvat, procedere & progredi in virtute, quò minus miserimus sit, antequam ad eam pervenerit, wenn es etnem nicht zuvor übel gehet / ehe er zu Ehren gelanget / ist es nichts / wenn er gleich in der Tugend zunimmt / und wol fort-kommet.
de Fin.

q Longè ad virtutem processerunt naturâ & doctrinâ, durch eine gute Natur und fleissigen Unterricht haben sie in der Tugend sein zugenommen / sind weit kommen.
de Fin.

r Benè prosperèq; hoc hodie operis processit mihi. Amph. 1, 2, 1. Prosperè vobis cuncta usque adhuc processerunt, es ist rerum tractatione & admini-
stratione. Schaid.

s Procelevmaticus, pes metricus, quatuor syllabis brevibus constans. Profl.

Procella a, f. venti impetus in mari, fluctus, ein Sturm auff der See / Sturm-Wind / Un-gestümmigkeit / dicta ab eo, quod omnia procellat, i. e. moveat & percutiat. Virgil.

b Patria procella, turbo ac sempeestas pacis. Cic. pro dom.

c Circumspicere omnes

procellas, quæ impendant, alle es ist nur eine Lust / wenn einer vor Augen schwebende Kriegs-was thut / und gehet ihm wol von statten. Cic. 4. Cat. d. Impotens fortuna procella, i. e. superba, & se cohibere nequies. Senec.

b Ventis procellosi. Liv. 8. Pun. Procère, Adv. longè, lang / auß-gestreckt / hoch.

Proceres, procerum, m. grosse Herren / secundum Varro-nem principes civitatis dicuntur, quia eminent in ea, sicut in aedificiis mutuli quidam, h. c. capita trabium, quæ proceres nominantur, ut: Referre aliquos ad delectos populi proceres. Virg. 3. Æn. v. 58.

b Procerem Accus. Sing. habet Juvenalis Satyr. 8. à Pro-cer, eris.

c Proceres vacantes, i. e. titulo tenus & honoris tantum participes, sine salario, sine ulla quæ adhuc processerunt, es ist rerum tractatione & admini-
stratione. Schaid.

d Proceritas atis, f. prolixitas longitudo, ut: Brevis & proceritas pedum in oratione. Cic. in Orat.

b Arborum proceritas, Höhe oder Länge der Bäume. Plinius.

Proceritus a um, malo spiritu affluus. For. Rom.

Procerus a um, prolixum & in longitudinem productum quasi cera, ob ejus facilitatem, inquit Festus, hoch / lang / weit-läufft.

läufftig/ut: *Alni prosera*, Hor.
he Erlen. Virg. 7. Eccl. g.

b *Cohors prosera*. Claud.

c *Proferre proceros passus*
via, Lucret.

Processio onis, f. idem quod
processus. Sürgang.

Processio ordinariorum ex-
hibentium munera. l. 3. C. ubi se-
nat. vel clar.

Processus us, m. idem quod pro-
gressus, Fortgang / ut: Ut ex
his locis à militibus nostris re-
ditus magis maturus, quàm
processus longior quareretur.
pro Leg. Manil.

b *Habere processum in lite-
ris*, im Studiren fortfahren.
Svetonius.

c *Processum* pervertere,
im Proceß verstoßen / Latine
non dicitur; scitissimè tu loqui
disce ex hoc Ciceronis: Non cau-
sa, sed consilium improbat, die
Sach ist wol gut/aber im Pro-
ceß ist verstoßen. lib. 6. epist. 1.
vide supra p. 1387. 00.

d *Processus*, idem ac *ossium*
protuberantia, siue apophysis, der
Auswachs/ut: *Processus mam-
milaris*, der zigenformige Aus-
wachs.

— *Vermiformis*, der Wurm-
formige Auswachs. Anatom.

Processum si, n. locus apertus
ac patulus in adificio vel do-
mo, per quem proceditur in
cubiculum, coenacula & reli-
quas partes superiores. Plin. J.

b *Procestria*, à *Castro* siue
castris, dicta sunt munimenta
quadam, quæ sunt ante mœnia
castrorum, siue ante castra.
Quidam etiam *procestria* aditum
& veluti portam castrorum ap-
pellarunt.

Prochimasis, προχέμασις, pra-
cedens tempestatum significa-
tio, Anzeigung der Witte-
rung. Plin. 18. c. 26.

Prochirus, προχέρος, qui est
ad manum. amanuensis, eist
Copist. *Prochiros* vocant scri-
bas, qui manu sunt expediti.
Schard.

Prochyta a, προχύτη, genus
vasis ligneæ, ex quo rustici bi-
bunt. Item mola salsa, quæ in
victimam macandam sparge-
batur.

Prochyta a, m. προχύτης, u.
προχύτης, variarum rerum
missiles, ut florum fru-
ctuum, quæ jaci solita o-
rant à populo, faustis accla-
mationibus principem salu-
tante. Plut. in Dion.

teolani sinus insula. Plin. 3. 6.

Procidentia a, f. *Niederfallung*/
Herfürfallung/ut: *Prociden-
tia ani*, est, exterioris in recto
intestino partis, extrapromi-
nentia. Jonston.

b *Procidentia sedis*, idem
Plin. 24. c. 11.

Procido is, ere, prouum cadere,
procumbere, herfürfallen. Gell.

b *Procidere ad pedes ali-*
cu-

cujus, einem zu Fuß fallen. Hor.
c *Cauum* est prater ea le-
ge duodecim Tabularum, ut glan-
dem in alienum fundum proci-
dentem, liceret colligere. Plinius
16. c. 5.

Prociduus aum, quod *procidit*,
niederfällig / *abfällig* / ut:
Infantium cerebro imponitur,
umbilicoque *prociduo*. Plinius
20. c. 20.

Procieo es, ere, petere. Festus.

Procinctus aum, paratus, expe-
ditus. idem.

b *Procinctum* testamen-
tum dictum est, quod fiebat in
ipsa militum expeditione, dum
procincti jam erant, & expediti
ad bellum, cujus dubiam sciebant
aleam. Schard.

Procinctus us, m. est apparatus
bellicus, expeditio, ut: *Curas*
vigoremque impedit ad pro-
cinctum tendentibus. Plin. 23. 1.

b *In procinctu* facere, est
celeriter & expeditè. Ovid. 1.
Pont. Fl. 9, 2.

c *In procinctu* stare, est liguam, ut: Ita ingenium est o-
accinctum esse. Quint. 1. 12. c. 9. mium hominum ab labore pro-
Procingo is, ere, instruere, ap-
parare. clive ad libidinem, jederman ist
also gesinnet/daß er von der Ar-

Procio is, iui, itum, ire, rumpe-
re atque irritum facere. Fest. Ter. And. 1. 1. v. 50.

Prociro as, are, pro vocitare, id.
Prociro testamentum diceba-
tur quasi *procatum*, i. e. pro-
vocatam, irritum ac ruptum.
idem.

Proclamatio onis, f. actus procla-
mandi.

Proclamator oris, m. qui procla-
mat, ein Aufruffer / Auf-
schreyer. Cic. 1. de Orat.

Proclamo as, are, palam vel
valde clamare, aufrufen/
aufschreyen. Liv. 1. Urb.

Proclinatio onis, f. *Sendung*/
ut: Non minus etiam obser-
uandum est, ut omnes structu-
ra perpendiculo respondeant,
neg. habeant in ulla parte pro-
clinationes, nichts weniger
muß man auch in acht nehmen/
daß die Gebäude Nieprecht
gesetzt werde/ damit sie nicht
an einigem Ort sich sencke.
Vitruv. 1. 7.

Proclinatus a um, gesendet.
Ovid, 2. Trist.

Proclino as, are, idem quod in-
clinare. Columell. 7. c. 10.

Proclivis e, c. vel *proclivus*, est
prouus, inclinatus, geneigt/
ut: *Sceleri proclivis egestas*,
Armuth ist geneigt zum bö-
sen. Silius.

b *Proclivem* esse ad rem a-
c *In proclivem* stare, est liguam, ut: Ita ingenium est o-
accinctum esse. Quint. 1. 12. c. 9. mium hominum ab labore pro-
Procingo is, ere, instruere, ap-
parare. clive ad libidinem, jederman ist
also gesinnet/daß er von der Ar-
bett zur Lust-Seuche geneigt ist.

c *Faciam*, quod est in
proclivis, i. e. in prouu, ich wil
das thun / was mir am schleu-
nigsten zu thun / was ich am
ehesten thun kan. And. 4. 2. 18.

d *Sibi proclive* fuisse Me-

neſteus dixit, Samum capere, niſi deſertus à Timotheo & Iphicrate fuiſſet, Menetheus huc geſagt / er hätte ſönnen Samum einnehmen / wenn ic. Corn. 357.

Proclivitas atis, f. naturalis inclinatio in rem aliquam, praefertim vitioſam, Cic. 4. Tuſc.

Proclivè vel procliviter, Adverb. geneigt / ut: Facilius & proclivius ad laudem nobilitatis pervenire. Cic.

b Verba proclivius labuntur brevitate & celeritate ſyllabarum. idem.

Proclivus, vide Proclivis.

Procnemium i, n. Sura pars interior, der innerſte Theil der Waden.

Procondylos, pars quædam digiti, der Vorhöchel.

Proco as, are, poſcere. Feſtus.

Proccæton omis, ante cubiculum & quaſi excubitorium, eine Wachſammer / Beyſammer. Plin. Epist.

Proconium ii, n. anterior coma. Item Coma appoſita, quam inter ornamenta muliebria poſuit Pollux l. 7. c. 22.

Proconius aum, apud Hippocratem προκόνια ἀλφίλα, farina ex hordeo recenti & tenero; Ita dicta, quod ex eo fieret, πρό της τῆς κόνος συνίσις, priusquam in conoſcomponeretur & extrueretur; quidā triticum recens toſtum exponunt. Martin.

Proconſul ulis, m. qui cum poſteſtate conſulari extra ordinem, & ad aliquam prævinciam adminiſtrandam mittitur.

b Pro-conſule, indeclin. qui conſulis fungitur munere, der des Bürgermeiſters Stelle vertritt. Svet. Galb. c. 7.

Proconſularis e, e. quod ad proconſulem pertinet. Gell. 5. c. 14.

Proconſulatus us, m. proconſulis dignitas. Plin. Epist.

Procotta, προκόττα, conſura ſpecies, qua anteriorem crurum partem relinquebat intonſam, reliquâ omni ſuccisâ. Martin.

Procrago craxi, procraxiſſe, & per Syncope procraxe, palam aperuiſſe atque indicaiſſe, & quaſi in publico garriſſe. Verbum eſt à Græco detortum προκράω, quod valet clamo, & vociferor. Lucret.

Procrastinatio onis, f. dilatio, Aufſchub / Verzögerung. Cic. 6. Phil.

Procrastino as, are, diem de die trahere, differre, aufſchieben / verzögern. id. pro Sext. Roſc.

Procreatio onis, f. actus procreandi, generatio, ut: Librorum procreatio. Cic. 1. Tuſc.

Procreator oris, m. ut: Procreator Mundi Deus. Cic. de Univ.

Procreatrix icis, f. qua procreat, ut: Neque enim te fugit laudandarum artium omnium procreatricem quandam, & qua-

quaſi parentem eam, quam φιλοσοφίας Græci vocant. Cic. Procreo as, are, generare, zeugen / herfürbringen / ſchaffen. l. i. ff. ſolut. matrim. ut: Pater igitur amens, qui ediſſet eum ſine cauſſa, quem procrearat. Cic. pro Roſc. Am.

b Ligusticum mare frutices procreat, im Ligustiſchen Meer wachſen Stauden. Solin. 188.

Procreſco is, ere, ut: Et res pro-gigni & genitas procreſcere poſſe. Lucret.

Procris, προκρίς, inquit Servius, filia Iphicli, uxor Cephali, cum audiſſet à ruſtico quodam niſi. Proverb. ſignificat fugienamare eum Auram, quam invocare conſueverat, ad ſylvas proſecta eſt, & in frutibus latuit, ad deprehendendum maritum cum pellice. Qui cum more ſolito Auram vocaret, Procris egredi cupiens, fruteta commovit. Sperans Cephalus, feram, haſtam inevitabilem jecit, & ignarus interemit uxorem. Serv. 6. Æ.

Procubitor oris, m. qui noctu, custodia cauſſa, ante caſtra excubat, Feſtus.

Procubo as, are, vigilare. Serv. 3. Georg.

Proculo is, ere, prolatare, cudento extenuare, breit ſchmieden / dengeln. Virg.

b Procludere dolos, Betrug anrichten. Plaut. Pſeud.

Proculo is, ere, prolatare, cudento extenuare, breit ſchmieden / dengeln. Virg.

b Procludere dolos, Betrug anrichten. Plaut. Pſeud.

c Procludere prolem, propagando, i. e. procreare, producere. Lucret.

Procul, Adv. von fern / weit / ut: Fumi incendiolorum procul videbantur, man ſah den Rauch der Feuersbrunſt von fern. Cæſ.

b Procul à patria, weit vom Vaterland.

c Procul à Jove atque fulmine, Proverb. admonet, non eſſe agendum cum præpotentibus, qui nutu poſſint perdere, ſi quando libeat, weit darvon / iſt gut.

fürn Schuß. Erafm.

d Procul à pedibus equitum audiſſet à ruſtico quodam niſi. Proverb. ſignificat fugienamare eum Auram, quam invocare conſueverat, ad ſylvas proſecta eſt, & in frutibus latuit, ad deprehendendum maritum cum pellice. Qui cum more ſolito Auram vocaret, Procris egredi cupiens, fruteta commovit. Sperans Cephalus, feram, haſtam inevitabilem jecit, & ignarus interemit uxorem. Serv. 6. Æ.

c Procul aliquando præpoſitio eſt, & interdum Ablativo, nonnunquam etiam Accuſativo jungitur, ut: Locus procul muros ſatis agnus agendis vineis fuit. Liv.

Non procul cade aberant, i. e. præpè interſciebantur. Tac. Procul dubio, i. e. certè, ohne allen Zweifel. Svet.

Proculco as, are, progrediendo vel aliud agendo conculcare, zertreten / ut: Segetes creſcentes proculcat aper. Ovid. 8. Metam.

b Hoſtem ipſo impetu proculcare, den Feind im erſten

Anfall zu boden richten. Curtius 316.

Proculio, promitto, proculiunt, i. e. promittunt. Festus

Procumbo is, cubui, cubitum, procumbere, est prosterni, humi iacere, auff der Erden ligen / ut: Soluti vino procubuerunt, Virg. 9. Aen.

b Omnes in terram proni procubuerant, sie lagen alle auff dem Gesicht. Curt. 311.

c Procumbere ad genua vel ad pedes alicujus, einem einen Fußfall thun. Liv. 5. Pun.

d Bello & armis procubuerunt. Valer. Argon.

e Procumbere, damitti. Plin. 16. c. 36.

Procuratio onis, f. administratio, cura, Verwaltung / ut: Negotiis publicis procuratio. Cic. pro Sest.

Reipublica procuratio red- ditur populo, i. e. Democratia instituitur. Corn. 248.

b Procuratio, expiatio, ut. Atque etiam scriptum a multis est, cum terra motus factus esset, ut sue plena procuratio fieret. Cic. 1. de div. For. Rom.

Procurator oris, m. Ciceroni dicitur, qui nostri negotii alieni gerit, alieno prepositus negotio, penè dominus, & alicuius juris vicarius, praesertim honorum illius, qui Reipubl. causa abest, Verwalter, pro Cecinna.

b Procurator est, qui aliena negotia mandatu domini administrat, ein Sachwalter / Anwalt. l. 1. princ. ff. de procur.

c Procurator metallorum est, qui metalla exigit.

Procuratorius a um, ut: Procuratoria exceptiones vocantur, quae procuratoria nomine agentibus opponuntur. Sive quod non esse hoc eis mandatum dicatur, quod persequuntur, sive quod omnino procuratores esse vel fieri potuisse, negentur. l. 57. & 62. ff. de procur. l. 2. & 3. ff. de except.

Procuratrix icis, f. quae procurat, eine Verwalterin / ut: Sapientia totius hominis custos & procuratrix est.

Procurro as, are, administrationem aliarum rerum gerere, verwalten / ut: Alicujus procurare negotia. Corn. 813.

Procurro is, cursum, currere, ultra sive longè currere, herfür lauffen / weit lauffen / ut: Procurrere in vias. Liv. 4. Urb.

b Vita spatium pede inoffenso procurrere. Ovid. 3. Trist.

c Procurrere sinus inter duo maria. Plin. 4. c. 11.

d Saxa procurrentia, i. e. praeminentia, herfür ragende Felsen. Virg. 5. Aen.

In mare procurrat Apeninus. Horat.

Procuratio onis, f. eubfage. Hero

für lauffung / Scharmügel / ut: A quibus ubi per procuratorem commissa pugna. Liv. 8. Pun.

Procurator oris, m. qui procuras, der scharmügeret / ut: Breve certamen levis armatura maxime cum procuratoribus fuit. idem.

Procuratio onis, f. excursio vel digressio a causa. Quintil. 4. 3.

q Procuratio pro cursu. id. l. 11. c. ult.

Procurro as, are, Frequenter vortraben / vorauslauffen. Liv. 7. Pun.

Procurro us, m. actus procurandi, ut: Tumultuario praetorio, ac procuru magis militum, quam ex preparato, aut iussu imperatorum ordo, haudquam par Pannis dimicatio fuit. Livius

Procurvus a um, valde curvus, sehr frumb. Virg. 2. Georg.

Procus i, m. matrimonii appetitor, der auff die Freieren geht / ut: Divites proci. Ovid. 2. Met.

b Proci dicebantur proceres in classibus jam inde a Servio Tullio. For. Rom.

Procyma, αἰχμηα, moles opposita fluctibus, murus structus ad repellendum fluctus.

Procyon, αἰχμῶν, antecanis, stella est, quae dicitur canicula, der Hunds-Stern. Cic.

Prodeambulo as, are, quasi foris deambulare. Ter. Adelp.

Prodentia a, f. malitia, iniquitas, savitia, proprie est vehementia, cum quis prodit & explicat admodum vires suas. Martin.

Prodeo is, iovi, proditum, prodire, est foras ire, aufgehen / ut: Nunc id prodeo, ut conveniam Parmenonem, jetzt gehe ich darumb aus / daß ich zu dem Parmenone kommen möge. Eun. 5. 7. 4.

b Prodire in publicum, aufgehen unter die Leute / doctè dicimus pro exire, ut: Scio, te in publicum non prodire. Att.

c Testes unà ex domo prodierunt, pro Flacco.

d Eloquentia serè prodire in lucem, die Beredsamkeit ist spat ans Licht kommen. de Clar.

e Consuetudo serpè & prodire caput, die Gewonheit ist auffkommen. Cic.

f Prodire in funus, zum Begräbnis gehen.

Prodicto is, ere, antedicere. Varr.

Prodictator oris, m. qui extraordinariam dictaturam gerit. Liv. 2. Pun.

Prodicus i, m. πρόδικος, defensor, patronus.

b Prodicus, quasi praedicator, qui ante de lite pronunciat, quàm ad iudices sit delata. Erasmi.

Prodigalis e, c. idem quod prodigus.

Prodigalitas as, f. profusio bono-

*norm, contra virtutem, Ver-
schuldigkeit/ Prasseren/ Ver-
schwendung.*

*Prodigaliter, Adverb. ἀσώτως,
idem ac*

*Prodigè, Adverb. profusè, ver-
schwenderisch/ut: Vivere pro-
digè, im Luder leben/verthu-
lich seyn. Cic. 11. Phil.*

*Prodigientia a, f. profusio, Ver-
schwendung/Prasseren. Tac.*

*Prodigialis e, c. quod prodigi-
um avertit, it. prodigosus,
ut: Prodigialis interitus, ein
sonderbar wunderbar und
nachdenklicher Untergang.
Solin. 155.*

b Prodigialis Jupiter. Plaut. Amph.

*c Rubens prodigiale come-
tes, h. e. prodigialiter, Nomen
pro Adverb. wunderselkamlch.
Claud.*

*Prodigialiter, Adv. idem quod
Prodigosè, Colum. 3. c. 33.*

*Prodigiator, Adv. qui ex prodigi-
o futura prænunciat. Fest.*

*Prodigosè, Adv. præter natu-
ram vel morem, seltsam/wun-
dersam/ unnatürlich/ awen-
thuerlich. Plin. 11. c. 37.*

*Prodigosus a um, quod prodigi-
um facit, vel quod præter na-
turam est & consuetudinem,
ungeheuer/ unnatürlich/ ut:
Partus prodigiosi, Wunder-
Gebuhr. Plin.*

*b Prodigiosi & longiores
Solis defectus. Plin. 2. c. 30.*

*c Mendacia prodigiosa ve-
terum vatum. Ovid. 3. Amph.*

*d Prodigiosa inscitia, gräu-
liche/ schreckliche Grobheit.
Prodigias atis, f. profusio, an-
tiquum.*

*Prodigium ii, n. quasi porrodi-
cium, quod porro dicat, porro
significet, & aliquid futurum
esse portendat: permutatione
C litera: nam quæ nunc C
appellatur, ab antiquis G vo-
cabatur; Ein Wunderzei-
chen/ Wunder-Gesicht/ un-
natürlich oder widernatür-
lich Ding. Fest.*

*Prodigium divinitus fa-
ctum, ein vom Himmel gegeb-
nes Wunderzeichen. Quintil.*

*Prodigo us, egi, actum, prodigere,
est consumere, ultra modum
erogare, durchbringen/ ut:
— Festo die si quid prodegeris,
profesto egere liceat, was du
auff die Feiertage verthuest/
dessen magst du am Werkfel-
Lage darnach entrathen. Au-
lul. 2. 8, 10.*

*b Prodigere, procul adige-
re. Varr. 2. Rust.*

*Prodigus a um, idem quod pro-
fusus, supra modum liberalis,
geutisch/durchbringertisch/ut:
Prodigus sui peculii, der sein
Güttlein durchbringer. Most.*

*b Prodigus pro contempto-
re, ut: Prodigus fama, der seines
ehrliehen Namens nicht achtet.*

Prodigus anima est, qui

con-

*contemnit vitam. Horat. Carm.
Od. 12, 8.*

*c Prodigus, pro liberali a-
liquando ponitur. Horat.*

*d Tellus prodiga divitiarum
& alimenta suggerit. Ovid. 15.
Metam.*

*c Prodigus est, qui neque ve-
ne ulla diffidatione, eum, qui id
modum, neque finem expensarum
habet, sed bona sua dilapidando
& dissipando profundit. l. 1. ff. de
mè committendo ea contra ma-
jor Pun.*

*Prodiguus a um, ut: Prodigus
hostia, qua consumuntur. Fest.
Prodinunt pro prodeunt, dixe-
re veteres. Festus.*

*Prodiorthosis, f. προδιόρθωσις,
figura, pramoderatio, & cor-
rectio.*

*Prodiqi, (prodici) προδιχοι,
qui alterius tutelam, curam
ve suscipiunt, apud Lacedæ-
monios appellantur. Alex. 6.
c. 10. For. Rom.*

*Proditio onis, f. propellendi actus,
Forttreibung.*

*b Proditio, editio, Heraus-
gebung/ in lucem divulgatio, ut:
Scabra adhuc infirmitatis prodi-
tio (libelli) editione verâ extin-
guitur, die rauche ungeschick-
te wird gegē einer andern recht-
schaffenen Herausgebung abge-
schaffet. Solin. 2.*

*c Proditio, Berrätheren/
ut: Proditio mercede venalis est.
Berrätheren wird durch Geld
zu wegen gebracht. Curt. 25.*

Proditor oris, m. qui prodit, et

*BerrätBer/ ut: Initio proditor,
deinde perfuga. Cic. pro
Ros. Amph.*

*b Induere proditorem, vera-
rättherisch handeln. Tacit. l. 16.*

*c Proditor est, qui secreta
sibi commissa revelat; quique si-*

*ne ulla diffidatione, eum, qui id
modum, neque finem expensarum
habet, sed bona sua dilapidando
& dissipando profundit. l. 1. ff. de
mè committendo ea contra ma-
jor Pun.*

*Prodiguus a um, ut: Prodigus
hostia, qua consumuntur. Fest.
Prodinunt pro prodeunt, dixe-
re veteres. Festus.*

*Prodiorthosis, f. προδιόρθωσις,
figura, pramoderatio, & cor-
rectio.*

*Prodiqi, (prodici) προδιχοι,
qui alterius tutelam, curam
ve suscipiunt, apud Lacedæ-
monios appellantur. Alex. 6.
c. 10. For. Rom.*

*Proditio onis, f. propellendi actus,
Forttreibung.*

*b Proditio, editio, Heraus-
gebung/ in lucem divulgatio, ut:
Scabra adhuc infirmitatis prodi-
tio (libelli) editione verâ extin-
guitur, die rauche ungeschick-
te wird gegē einer andern recht-
schaffenen Herausgebung abge-
schaffet. Solin. 2.*

*c Proditio, Berrätheren/
ut: Proditio mercede venalis est.
Berrätheren wird durch Geld
zu wegen gebracht. Curt. 25.*

Proditor oris, m. qui prodit, et

literis, zum Gedächtnis aufgeschrieben. I. V.

c Summorum virorum virtutes literis prodita sunt, fürnehmer Leute tapfere Thaten sind in Schriften verfasst. pro Arch. VI.

f Prodere est investire, re-nunciare, ut: Prodere flaminem, einen Priester investieren oder einweisen. pro Mil. IX.

g Prodere communem utilitatem, fidem vel officium, i. e. lus, ich wolte den Alten erst hinterlassen. pro Cecin. XIX.

h Prodere est deferre, patrefacere, tradere, verrathen/ ut: 3, 2, 16.

Prodere consilia sceleris alicujus, heimliche Bescheid entdecken. Curt. 2.

i Cultu prodi, an seinen Kleidern erkannt werden. Curtius 334.

k Prodere, pro pravari-sari, & per collusionem adversario, vel hosti rem sibi creditam detegere vel tradere, ut: Prodere causam. l. 1. ff. de præv. l. 15. ff. de jur. fisc.

Prodoceo es, ere, aperire, palam docere. Horat.

Prodromus, m. προδρομος, praecursor, ein Vorläuffer. Cicero Att.

b Prodromi Aquilonis venti, qui octo ferme diebus exortum caniculae antecedunt. Colum. 11. c. 2.

Produco is, duxi, productum, producere, scite dicitur pro-

prolongare, ut: Producere sermonem longius, etwas zu lang reden/ im Reden sich aufhalten. de Clar.

b Convivium ad multam noctem vario sermone producere, durch mancherley Gespräch die Mahlzeit weit in die Nacht hinein verlängern. Cic. de S.

c Producere est gignere, ut: Seni animam primum ex-

tingverem ipsi, qui produxit scelerem, ich wolte den Alten erst hinterlassen/ der den Uusath auff die Welt gebracht. Adelph.

d Produci ab aliquo, i. e. impelli, ut: Cur productus a vobis potius, quam ipse per se? pro

M. Cael. IX.

e Ex ipsis, si producti erunt, audietis. pro. M. Cael. XII.

f Producere alicui vitam ad miseriam, eines Leben ihm zur Pein verlängern. Trin. 2, 2, 59.

Producere vitam ad annos centum, sein Leben auff hundert Jahr bringen.

g Producere funus, est prosequi, zur Leiche gehen. 9. Aen. 96.

h Ad magna ministeria suffragatione alicujus perducti, durch eines Bestimmung zu vornehmen Diensten befördert werden. Curt. 1455.

i Producere aliquem, est injuste trahere. Cic. 6. Verr.

k Producere aliquem pro-

detinere & verbis remorari. id. pro Quint.

Producere aliquem, falsa spe deludere & detinere. Terent. And.

l Producere aliquem ad aliquid, proinducere. Plin. 9, 35.

m Producere aliquem, promoveri hominem, & in medium honorifice proferre: cui opponitur subducere. Cic. pro dom.

n Producere filiam, prostituere. Plaut. Afin.

Producte, Adv. cui breviter opponitur, verlängert werse. Cic. in Orat.

Productio onis, f. prolongatio, Erlängerung. id. in Top.

b Productio, actio, per quam aliquid fit, live generando, live creando, & procreando, live efficiendo & producendo.

Productor oris, m. a Lenone differt. Productores enim sunt earum etiam mulierum, in quibus supra commissum legibus vindicantur: Lenones autem sunt, ad quos scortorum redit. Plin. 15. c. 30.

c Profanus, sacris non ini-captura, qui simulcum scortis ipso jure infames sunt, & scortis intrare non poterat. Virg. 6. Aen. 1. gibus non vindicatur. Schard.

Productus a um, adductus, herfürgeföhret/ it. verlängert/ ver-zogen/ ut: Producti colores. Cic. 5. Tusc.

b Syllaba producta, i. e. longa. idem 3. Orat.

Proectasis, Oratoribus idem est,

quod expositio, nempe pars Propositionis, quæ causa capita exponuntur, & quid in controversia veniat, enumeratur. Proectri, apud Athenienses dicebantur praesides, magistratus quidem primi subsellii, quibus ceteri omnes sedendi loco cedebant. Suid.

Profanatio onis, f. sacra rei violatio, Entweihung/ Entheiligung. Plin.

Profanatus a um, entweihet/ entheiligt/ ut: Profanatum templum.

Profano as, are, ex sacro humanis usibus promiscuum facere, einweihen/ entheiligen. Liv.

Profanus a um, quasi porro, procul a sano, irreligiosum, impium, weltlich/ unheilig/ gottlos/ ut: Loca sacra & religiosa habere profana, heilige Orther für gemein und unheilig halten. Cic.

b Usus profanus, ein gemeiner und weltlicher Gebrauch.

c Profanus, sacris non ini-captura, qui simulcum scortis ipso jure infames sunt, & scortis intrare non poterat. Virg. 6. Aen. 1. gibus non vindicatur. Schard.

d Fores occludite profani. Prov. si quando significabimus, nos de rebus arduis & arcanis locuturos esse. Erasim.

Profaris, vel profare, profatur, profari, proprie dicitur fatidici, qui futura praevidendo solent fari: qui iidem &

vatitnari dicuntur, quod ve-
sanamente faciunt, inquit Var-
ro. l. 1. §. 6. ff. de ædil. edicto.
Profectio onis, f. actus profici-
scendi, eine Reise/ut: Parare
profectionem, sich zur Reise
schicken. Cæf. 1. Civil.
Profectitius a um, ut: Profecti-
tium peculium dicitur, quod
à patre aut aliunde patris con-
templatione filio provenit, de
quo in l. 38. ff. de condict.
indeb.
Profecto, Adu. dictum, quasi
pro facto, & significat nimirū,
sane, certè, fürwar / gewiß/
eigentlich/ut: Profecto nega-
re non potest. Cic. 4. Verr.
Profectus us, m. utilitas, quæ ex
alicujus rei tractatione nobis
provenit. Plin. it. Quint.
Profero protuli, prolatum, pro-
ferre, est extra ferre, herfür
bringen/ut: Digitum profer-
re. pro Cecin.
b Aliquid ad communem
fructum, in conspectum lucemq;
proferre, etwas zu gemeinem
Nutz ans Licht bringen. pro
Archia. IV.
c Proferre, idem quoque
est, quod producere, verlängern/
ut: Quod si latius volent profer-
re diem, poterunt vel biduum, vel
triduum, vel, ut videbitur; ni-
hil enim interest, wenn sie den
Tag wollen etwas weiter hin-
aus ansetzen / entweder zween
oder drey Tage/ oder/ wie es sie

für gut ansetzen wird; Denn
nichts daran gelegen. Att.
d Proferre iudicium, i. e.
differre, aufschieben. pro Ce-
cin. VI.
c Proferre interdum si-
gnificat edere, & palam facere,
(öffentlich zeigen/vorbringen.)
interdum producere & pronun-
ciare, (aussprechen.) aliquando
etiam differre & prorogare,
(aufschieben/erstrecken/verlän-
gern/Anstand geben.) Schard.
Profectio onis, f. est confessio pa-
lam facta, ut: Bene dicendi
profectio. 1. de Orat.
b Professio, est indicatio sa-
cultatum suarum apud Magistra-
tum, ut: Tu vero confice profes-
sionem, se putes; est hæc pecunia
ex eo genere est, ut professione non
egeat. Ep.
Fugorum subscriptio &
profectio in V.
c Professio notat hodie
vulgò officium Professoris Aca-
demici.
Professor oris, m. qui liberales
artes publicè docet, qui artes
illas se scire, & posse publicè tra-
dere, fatetur. Valla.
Professores juris, dicuntur
Doctores, qui publicè jus legunt,
& quibus auditores dant ope-
ram. Schard.
Professorius a um, ut: Lingua
professoria, quæ meritoriam
exercet eloquentiam. Tacit.
Profectus a um, quod ante fe-
ctum

sum est, vel procul à festo, ut: aqvilone,
Profesti dies, sunt à festiuitate
vacui, Werdel-Tage.
Proficio is, profeci, profectum,
proficere, est procedere, fort-
fahren/ Nutz schaffen/ut: Li-
tera tua profecerunt, deine
Schreiben haben was aufge-
richtet. Lib. 15. Ep. 14.
b Quid proficies, cum illi quæ ad honorem pertinent, alles
hoc respondebunt tibi, quod tu
nunc mihi? Was Nutzen wirst
du haben / wenn sie dir das zur
Antwort geben/ was du mir an-
jeto? pro Cecin XIV.
c Nihil proficere, nichts
aufrichten / ut: Quod si nihil
profecero, nihilominus maximo
sum animo, wenn ich gleich
nichts aufrichten sollte/ habe ich
doch ein gut Herz l. 10. 11.
d Quod si non possumus
aliquid proficere suadendo, gra-
tiâ contendimus & rogando,
fönnen wir nichts erhalten durch
Einrathen / versuchen wir es Arch. I.
durch Gnade und Bitte. l. 5. 14.
e Nihil proficere suo stu-
dio, durch seinen Fleiß nichts
aufrichten. l. 1. 1. Qv. Fr.
f Multum proficere sub ali-
quo, viel bey einem lernen. Cur-
tius. 5.
Proficiscor eris, profectus sum,
proficisci, est iter facere, reisen/
ut: Proficisci Romam, i. e. ire;
Proficisci Româ, i. e. venire.
For. Rom.
Proficisci navibus vento

vermittelst des Nord-
Winds zu Wasser reisen. Cor-
nelius 13.
Proficisci vento Boreâ, id 17.
b Proficisci ab aliquo, est
originem habere ab aliquo, von
einem herkommen / entstehen/
Schreiben haben / ut:
Omnia à me in te profecta sunt,
was erbar / ist von mir dir her-
kommen. l. 5. 5.
c Contra etiam esse aliquid
abs te profectum, ex multis au-
divi, hingegen/ daß auch etwas
von dir herkommen / habe ich
von vielen gehört. ibid.
d Ornandi sunt illi viri,
sum animo, wenn ich gleich
nichts aufrichten sollte/ habe ich
doch ein gut Herz l. 10. 11.
man in Ehren halten/ von wel-
chen der Anfang zur Freyheit
gemacht worden. l. 9. 14.
e Ab optimarum artium
studiis & disciplina proficisci, pro
Einrathen / versuchen wir es Arch. I.
durch Gnade und Bitte. l. 5. 14.
f Proficisci in aliquos cum
copiis, gegen erliche mit Kriegs-
Böld aufziehen. Curt. 66.
Hoc ego non nunc primum
profiteor, sed olim feci, das sage
ich nicht jetzt allererst / sondern ich
weiß schon vortänst id. 2284.
g Proficisci subsidio ali-
cui, einem zu Hülffe ziehen.
Corn. 329.
Proficisci sero prasidio suis,
den seumgen langsam zu Hülffe
kommen. id. 498.

Proficius *a um*, vox est apud p-
batos autores inusitata, & no-
viter in usu esse coepit, idem-
que notat, *quod*, *utilis*, *com-*
modus, nützlich/ersprießlich.

Profiteor *eris*, *professus sum*, pro-
fiteri, est palam polliceri: & fa-
teri, öffentlich bekennen/ut:

Profiteri liberrimè. Corn. 86.
Impudentia est, profiteri,
quod non possis implere, schänd-
lich ist es / dasjenige von sich
ausgeben/das man nicht leisten
kan. pro Cluent.

b Profiteri operam suam
in re aliqua, i. e. adjuvare, be-
hülfflich seyn. pro S. R. LI.

c Profiteri se idoneum de-
fensorem, sich für einen gnugsam-
en Beschützer ausgeben. pro
Cecin. II.

Profiteri se sapientem, sich
für klug ausgeben. Cic. Fin. 2.

d Profiteri suum studium
alicui, einem seinen Fleiß an-
bieten/ ut: Ego vero tibi pro-
fiteor atque polliceor eximium,
& singulare meum studium in
omni genere officii, quod ad hone-
statem & gloriam tuam spectat,
ich traun dirthe dir an und ver-
heisse dir meine beste Dienste
und Vermögen/es sey auch was
es wolle / welches dir zu Ruhm
und Ehre gereichen kan. Lib.
5. Ep. 8.

e Profiteri se tenere medi-
cinæ scientiam, sich für einen
Arzt ausgeben. l. 4. 5.

f Profiteri se adiutorem ad
rem aliquam, i. e. juvare ali-
quem in re aliqua, sich für einen
Gehülffen ausgeben. pro S. R. II.

g Profiteri nomen suum
in aliquibus, sich auch unter et-
liche rechnen. Eun. Prol. v. 2.

h Profiteri Cicero est
facultates suas indicare, ut: Ar-
chias professus est apud Præto-
rem, Archias hat sich bey dem Richter
schätzen lassen. pro Arch.

Professus est Philotimus li-
bertus. Att.

i Profiteri etiam notat glo-
riari, jactare & pra se ferre, ut:
Ebutius libenter confitetur, ut non
solum fateri, sed etiam profiteri
videatur. pro Cec. IX.

k Profiteri apud aliquem,
scil. nomen, ut: Profiteri apud
Præto-rem, sich bey dem Richter
anmelden. pro Arch. III.

Proflatus *us*, m. actus proflandi.
Columell.

Profligator *oris*, m. qui profli-
gat. Tacit.

Profligo *as*, *avi*, *atum*, *are*, est
deprecare, depellere, deperdere,
ängstigen/verjagen/ut: Pro-
fligato Antonio nemo timet,
weil Antonius verjagt/fürcht
sich niemand mehr. l. 11. 18.

b Profligare Rempubl. con-
siliis est affligere, mit seinen
Rathschlägen das gemeine We-
sen ängstigen und betrüben.

c Quæstio profligata & ad
exi-

exitum producta, eine beygelegte
Sache.

d Profligatus est perdi-
tus, ut: Tu omnium profligatus-
delabi, ut: Ab eruditionis & mo-
sime & perditissime. s. Verr.

e Vita vitus flagitiorum, o-
mnibus debita, & deniq. omnia
ad perniciem profligata atque
perdita. pro S. R. XI.

f Obicere se in profliga-
torem hominum impetus, sich
böser Leuten Thurnarbeiten
entgegen setzen. pro Arch. V.
Profligo *is*, *ere*, idem quod mul-
tum certare. Calepin.

Profluo *as*, *are*, idem quod flare
& flando resolvere, zerwe-
hen / zerblasen. Plin.

b Proflare, idem quod
offlare. Valer. 6. Argon.

c Proflare pectore somnū,
h. e. statu quodam pectus somno
implere. Virg. 9. Æn.

d Proflare iras, concitare
& vehementer commovere. Plin.
l. 8. c. 1.

Profluens *tis*, m. interdum Sub-
stantivum est idem, quod flu-
men, ein fließend Wasser/
ut: Qui parentem necasse ju-
dicatus erit, is obvolutus &
ligatus, culo devehatur in
profluentem. Herenn.

Profluenter, Adverb. abundan-
ter, überflüssig. Cic. 5. Tusc.

Profluentia *a*, f. abundantia,
copia, idem.

Profluo *is*, *fluxi*, *fluxum*, pro-
fluere, est deorsum fluere,

herfür stießen / ut: Profluunt
lacrymae ab oculis. Colum. 6. 7.

b Profluere est devenire,
delabi, ut: Ab eruditionis & mo-
destie fontibus profluere ad ho-
minum famam. ex Orat. pro M.
Cæl. III.

c Genus orationis liqui-
dum, fuscum ac profluens, cui
opponitur exile, aridum, conci-
sum ac minutum. Cic. 2. Orat.
Profluens *a um*, quod profuit,
für über flüssig/für über sties-
send/stets flüssig/ut: Profluens
amoris. Plin.

Profluvium *is*, n. fluxus, ut: Pro-
fluvium alvi, der Durchlauff/
Bauchfluß. Colum.

b Profluvium seminarum
sive mulierum. Plin. 7. c. 15. vi-
de Menfis.

Profore, Compos. à fore, profu-
turum esse. Horat.

Profugio *profugi*, *itum*, profu-
gere, est procul fugere, ent-
stehen/ ut: Metu perterritum
profugere, i. e. aufugere, für
Furcht davon lauffen. pro
Cecin. I.

b Profugere urbe, i. e. ex
urbe discedere, aus der Stadt
weichen. I. Cat. III.

Profugium *ii*, n. dicitur, cum
longè aliquò fugitur, ubi se
quis tutum putat. Cic. 1. Tusc.

b Exilium non supplicium
est, sed profugium portusque su-
plici. id pro Cecin.

Profugus *a um*, qui longè ali-
quò

quod fugit, flüchtig/ ut: Pro-
fugis (alias refugio profugo-
rum,) portas aperire, demego si non profundere ac perdere
Flüchtigen Thür und Thor
öffnen. Curt. 92.

b Profugus, qui diversa
petit loca, etiamsi non fugatus.
Horatius.

Profundè, Adverb. *βαθῶς*, tieff.
Colum.

Profunditas atis, f. Tiefe/ Dicke.
Profundo is, fudi, fusum, profun-

dere, est largiter effundere, ut:
Equidem vim lacrymarum patriâ,
profudi, ich habe sehr viel
Land lassen. Off.

Threnen vergossen/ ich habe
sehr geweinet. de Somn.

b Profundere se, sich er-
gießen/ ut: Profundunt se flu-
mina, die Flüsse ergießen sich.
Lacrymæ se subito profun-

derunt, die Threnen sind mächtig
gefloßen.

c Voluptates, quæ cum in-
clusa diutius, et primâ atate com-
pressa, et constrictæ fuerunt, im-
bitò se nonnunquam profundunt,
atque efficiuntur univèrsæ, die Lüs-

te/ welche in der Jugend zurück
gehalten und eingezogen wer-
den/ brechen bisweilen ge-
schwind herfür, und werden gar
aufgelassen. pro Cæl.

d Profundere, i. e. largiter
suppeditare, ut: Ipsa natura pro-
fundus adolescentia cupiditates,
die Natur selbst macht die Ju-

gend sehr begierig und muthig.
pro Cæl. XIV.

e Profundere est dilapida-
re, unnütz zubringen/ ut: Qua-
rum, si non profundere ac perdere
videbor, omnibus meis viribus
sustinebo. l. 5, 5.

f Patrimonium suum pro-
fundere, ut: Patrimonia sua
profuderunt, fortunas suas abli-
gauerunt, sie haben ihr väterli-
ches Erb verschwendet/ und ih-
re Güter durch die Sargel ge-
jaget, in C.

g Profundere vitam pro
patriâ, sein Leben für das Vater-
land lassen. Off.

h Profundere vires animi
atque ingenti, alle seine Sinn-
und Gedanken an etwas firen-
ken/ ut: Omnes profudi vires
animi atque ingenti. Att.

i Profusus, est immodera-
tus, immodestus, unmäßig/ ut:
Profusus summis virare, ein
verschwenderisches Leben füh-
ren/ alles aufgeben lassen.

k Latitia profusam hilari-
tatem efficit. Tule.

l Profusus ac perditus ne-
pos, ein verthurscher Erbe.

Profundus a um, profundum di-
citur, quod procul à fundo est,
tieff/ ut: Mare profundum et
immensum pro Planc.

b Profundus, idem quod
altus, ut: Cælum profundum.
l. Æn. 13.

c Profundus, idem quod
magnus, immensus, ut: Profunda
avaritia. Sallust.

Pro-

Profunda cupido imperii et
divitiarum. Sallust.

d Natura veritatem in
profundo abstrusit, die Natur hat
die Wahrheit tieff verstecket.
4. Acad.

e Liquidum profundum
pro aère. Lucret.

Profuse, Adverb. effusè. Liv.

Profusus a um, supra modum
abundans. Plin. 11, c. 41.

b Profusus, supra modum
sumtuosus. Festus.

Summis profusus vivere.
Cic. pro Quint.

c Profusus, abjectus, jacens.
Festus.

Procastor, προκάστωρ, ventrosus,
qui propendentem habet ven-
trem, ein Heng-Bauch Mart.

Progemmo as, are, gemmas tru-
dere, de vinea dicitur. Colu-
mell. 4. c. 27.

Progeneri, m. progenerum dicit
avus, neptis sua virum.

b Progener, generi pater.
Svet. in August.

Progeneratio onis, f. progeneran-
di actus, Gebährung/ Zeu-
gung. Plin. 8. c. 35.

Progero as, are, gebähren/ gene-
rationem ex se producere, id.
11. c. 16.

Progeniculo as, are, in genua
procumbere. Martin.

Progenies ei, f. idem quod genus
atque familia, ein Geschlecht/
ut: Progeniem suam usque ab
avo atque atavo memoriter

Pro-

proferre, sein Geschlecht von
seinen vier Ahnen her auf-
wendig hersagè. Phor. 2, 3, 47.

b Propius abesse ab ori-
gine divina progenie, nicht weit vom
Ursprung seyn. 1. Tusc.

Progenitor oris, m. idem quod
avus. Ovid.

Progermino as, are, germen pro-
ducere, herfür spriessen/ auf-
schlagen. Colum.

Progerois, ere, extrâ gerere, ef-
ferre. Plin. 11. c. 18.

Proignō is, genui, genitum, pro-
gnoscere, Ciceroni, sed recent-
ibus progenere, zur Welt
gebähren oder zeugen/ ut. In
seminibus inest vis earum re-
rum, quæ ex his progignun-
tur. de D.

Hic vir magnum lumen
progenit, der Mann hat einen
vornehmen Sohn gezeuget.

b Fera te progenuere, wil-
de Thier haben dich gezeuget.
Ovid. epist.

Prognare, Adverb. aperte. Fest.
Prognatiter, Adverb. audacter,
strenuè. Plaut. Pseud.

Prognat⁹ a um, na. us. Ter. Phor.
Prognati liberi. Plaut. Am.

Progne es, Pandionis Athenien-
sum Regis filia, Terei Thra-
cum Regis uxor. Fabulam vi-
de apud Ovid. 6. Metam.

Prognosis, πρόγνωσις, pronostio,
praesentia, praesensio, praescia
dicitur significatio. Martin.

Prognosticon, rei futura signum,

a w 3 -

ἀντιπροσέω, *prascio* seu *prae-*
cognosco, ein Zeichen/ daran
gemercket wird / was künft-
tig darauff folgt/ ein voran-
gedeuteter Ausgang/ unde *Hip-*
pocratis prognostica, quibus
agrotorum salus morsve à Me-
dicis praeici solet.

b *Prognosticon Astrologis*
est vel eventuum variorum inest, cum quoties unus numerus
genere, vel tempestatum in spe-
cie, quæ posterior *Meteorologia*
nuncupatur.

Programma atis, n. inscriptio a-
licujus rei, vel scriptura ob-
oculos proposita: *Tabula pen-*
dula publicè proposita ac sus-
penso, in quâ edicta scribi
consoverunt, unde pro edi-
cto aliquando ponitur.

Prograxo, *indico*. *Lucret.* vide
pro crago.

Progredior eris, *progredi*, est ul-
tra procedere, fortschreiten /
ut: *Progredi longius*, weiter
fortfahren. pro M. Cael. XVII.
l. 10, 9.

b *Progredi in studiis*, im
Studiren zunehmen/fortkommen.
c *Progredi aetate*, älter
werden.

d *Progredi magnis itine-*
ribus, starke Tag- Reisen thun.
Cael. 1. bell. Civil.

e *Ne digitum quidem pro-*
gredi, id est, ne minimum qui-
dem proficere, nicht von der
Stelle kommen / nichts auß-
richten. 4. Acad.

Progressio onis, f. idem quod
progressus, ut: *Progressio ad*
virtutem. Cic. 1. Acad.

b *Progressio in Arithme-*
ticis est aequalitas differentia-
rum, cum numeri se invicem
sequuntur in differentiis aequa-
libus, ut: *Tria*, sex, novem, &c.

c *Progressio Geometrica*
in altero proximo continetur, to-
ties illa est in tertio, & tertius in
quarto, &c. ut: 4, 12, 36. &c.

d *Progressio Planetarum*
in Astronomicis opponitur re-
trogradationi & stationi.

Progressus us, m. *Ciceroni* est,
qui vulgò profectus, ut: *Phi-*
losophi nunquam in studiis
suis tantos progressus facere po-
tuisent, die Philosophi hätten
nimmermehr in ihren Studiis
so viel anrichten können/
hätten nimmermehr so weit
kommen können. *Tusc.*

b *Magnos in literis pro-*
gressus habere, im Studiren es
weit gebracht haben.

Progymnasma atis, n. προγυμ-
νασμα, Latine dici potest pra-
exercitamentum, vel praexer-
citatio, praeludium, iusti & le-
gitimi certaminis seu solennis
actionis quaedam veluti pra-
meditatio & exercitatio pra-
via. *Talium Progymnasma-*
tum *Aphthonius* ex antiquis
Oratoribus constituit qua-
tuordecim juxta versiculos.

Fa-

Fabula: Narratum: Chreia: &
Sententia: Futat:

Confirmat: Locus & novus: Laus
Crimina: Confert:

Fictio: Descriptum: Thesis: ac
Inductio legum.

Proh, *Intersectio indignantis &*
admirantis, ut: *Proh scelus!*
Virg. 5. Aen.

Prohibeo es, *hibui*, *hibitum*,
prohibere, est vetare, verbie-
then / ut: *Multa fers libido,*
ea prohibet facere tua prae-
sentia. *Heavt. 3, 3, 12.*

b *Omnes alicujus motus*
& conatus prohibere, i. e. impe-
dire aliquem, quicquid coeperit.
II. *Catt. XII.*

c *Prohibere aliquem non*
modò limine rectoque aditum sua-
rum. sed primò quoque aditu
vestibuloque, einem sein eigen
Haus ganz und gar zu betre-
ten/ verbiethen pro *Cecin. XIII.*

d *Prohibere commeatu a-*
liquem, einem die Nahrungs-
Mittel abschneiden. l. 12, 15.

e *Prohibere aliquem aqua,*
einem das Wasser benehmen.
ibid.

f *Domo prohibere ali-*
quem, einem das Haus verbie-
then. *Phorm. 2, 3, 78.*

g *Prohibendi animo arma-*
ri, sich zur Wehr stellen. *Curt. 73.*

h *Prohibetis pro prohi-*
bueris, antiquè. *Plaut. Pseud.*
Prohibitorius a um, ut: *Epistola*
prohibitoria.

b *Prohibitorium interdi-*
ctum, quo prator vetat aliquid
fieri. l. 2. ff. de interd. d.

Prohinc, idèd, sicut proinde.
Martin.

Projecta, vide *Projectus.*

Projectio onis, f. extensio, ut:
Brachii projectio. Cic. in Or.

Projectitius a um, idem ac pro-
jectus. *Plaut. Cist.*

Projecto as, are, *Frequent.*
offt von sich werffen.

b *Projectare aliquem pro-*
bris, est injuriis afficere. *Plaut.*
Bacch.

Projectura a, f. est opus proje-
ctum, ut: *Prominentia parie-*
tis ad arcenda stillicidia. *Vitr.*

Projectus a um, idem quod ex-
tensus, ut: *Brachium proce-*
rius projectum, ein weit auß-
gestreckter Arm. de Orat.

b *Urbs projecta in altum*,
eine auff die Höhe erbaute
Stadt. l. V.

c *Projectus ad audendum*,
i. e. paratissimus. 3. V.

d *Projectus*, weit auß-
streichend / weit außgebreitet/
ut: *Fluvius in longum projectus*,

ein Fluß / der sich in die Länge
erstreckt.

e *Projecta audacia*, pro-
jecta & effrenata cupiditas, ver-
wegenen Kühnheit / weit auß-
gehend und ungezäumte Begier-
den. pro Dom.

f *Projectus*, pro contempto
& vili. *Tacit. l. 1.*
SECTIO III. Aa g Pro

g *Projecta*, partes sunt domus prominentes. Bud. *Projectum*, n. vulgus hodiè vocat delineationem primam alicujus operis vel scripti, etn. *Projectum* id est, est, quod *projectura*, atq; inter *projectum* & *immissum* hoc interesse Labeo dicebat, quod *projectum* esset id, quod ita subtrahere, sich aus der Stadt protenderetur, ut nusquam quiesceret, qualia *Moenia* & *suggrunda* essent: *Immissum* autem, quod ita fieret, ut ali- quoloco requiesceret. l. 242. §. 1. ff. de verb. signific. *Projectus* us, m. ipsa *projectio*. Plin. 17. c. 12. *Projicio* is, jeci, jectum, *projice- ro*, est porro jacere, vorwerf- fen / ut: Tectum *projicitur*, i. e. extenditur. Topic. b *Projicere* se in iudicium, i. e. progredi in iudicium, für Ge- richt treten. pro M. Cael. X. c *Projicere* vitam suam in periculum, sein Leben in Ge- fahr setzen / ut: Quamobrem vi- tam suam, quam maximis pra- miis propositam & penè additam sciebat, nunquam in periculum ut: Huc unius mulieris libidinem sine praesidio & sine custodia pro- jiciebat. pro Mil. XLIX. d *Projicere* se ad pedes ali- cuius, einem zu Fuß fallen. Cae- sar. 1. Bell. Gall. e *Projicere* aliquid foras, XXXVI. etwas hinaus werffen. Catil. f *Projicere* ampullas & ses-

quipedalia verba, est irata ver- ba, inflata, grandia dicere; emit- tere orationem tumidam, groß auffschneidens machen. Horat. g *Diem* *projicere*, est appe- terere. Stat. h *Projicere* lacrymas, est effundere. Hirtius, i *Projicere* se ex urbe, i. e. machen. 4. Philipp. Proin, Adverb. propterea, propter hac, darum / derothalben. Ter. Eun. Proinde, Adverb. idem quod propterea, idè, deromegen / ut: Proinde bono animo sis, drumß sey gutes Muthes. At. b Proinde pro perinde, ut: Proinde expiscare, quasi non nos- ses, du fragst gleich / als wä- stest du es nicht. Phorm. 2. 3. 35. Proinde quasi isti, aut de- Cn. Pompejo aliter, atq; ego exi- stimo, sentiant. pro Dom. Prolaboreris, lapsus sum, pro- labi, est ultra labi, abhin fal- len / ut: Prolabi ex arbore, vom Baum fallen Plin. 37. 8. b Prolabi, i. e. procedere, esse prolapsus, ut, &c. p Cael. XXII. c Prolabi longius, quam ratio iudicii alterius postulat, etwas länger reden / als der an- dere leiden mag. pro Cecin. d Prolabi cupiditate. Cic.

e *Prolapsa* juvenis re- frandanda & coercenda, in malos mores devoluta. Cic. 2. Div. *Prolapsio* onis, f. lapsio sive la- psus aut vacillatio. Cic. pro Caelio. *Prolatio* onis, f. ut: Sed omnem prolationem, ut inimicam victoria suspectabant. Tac. 9. *Prolatio* onis, f. proferendi actus, Herfürbringung oder Tra- gung. Cic. 1. Orat. b *Prolatio*, protensio. Liv. 1. Maced. *Prolato* as, are, est dilatare, differre in aliud tempus, ver- längern / auffchieben / ut: Diem ex die prolatare, einen Tag in den andern auffchie- ben. Tac. 1. 5. b *Sustentare* ac *prolatare* aliquid, i. e. pati aliquid ac dis- ferre. IV. Catil. III. c *Vitam* prolatare. Tac. 1. 11. *Prolatus* a um, vide profero. *Prolectabile*, quod alliciendi in- citandiq; vim habet. Sidon. *Prolecto* as, are, Frequens. ille- care significat. Cic. pro Flac. *Prolegomenon* i, n. pralogs, prolegomena dicuntur, quæ pralogii causa pramittun- tur disciplinis. *Proleptis*, πρόληψις, Grammaticis lixè cumulatèq; fecit, was er zu- est, cum toti subiiciamus par- tes, ut: Convenimus ambo, tu gethan / sondern auch gar reich- calamos inflare leves; Ego di- cere versus. (2.) Poëtis est, cum circumstantia unius per-

sota aut loci commodè attri- buuntur alteri. (3.) Orato- ribus est ipsa occupatio. *Proles* is, f. progenies, soboles, filius vel filia, ein Geschlecht / Sohn oder Tochter / ut: Felix prole virum. Virg. 6. Æn. b *Gemellam prolem* eniti. Ovid. 9. Metam. *Proletarius* a um, a prole di- ctum; Proletarii appellati sunt qui nullo aut perquam par- vo are censebantur, a munere officioque prolis edenda appel- lati sunt, quod, cum re fami- liari parva minus possent Rempubl. juvare, sobolis ta- men gignenda copia civita- tem frequentarent. Schard. *Prolibo* as, are, antè libare. Plin. 35. c. 12. *Proliceo*, pro proliqueo, pro- fluo. Isidor. *Prolicio* is, ere, inducere, alli- cere, antiquum. Plaut. *Proliquo*, facio prolificere. Martin. citandiq; vim habet. Sidon. *Prolixè*, Adverb. idem est ac liberaliter, beneficè, promitè, weitläufftig / mit gutem Willen / ut: Satis prolixè pollici- tus est. pro Dom. b *Quod statuerat facere*, non solum fecit, sed etiam pro- thun gesonnen / hat er nicht nur- cum toti subiiciamus par- tes, ut: Convenimus ambo, tu gethan / sondern auch gar reich- calamos inflare leves; Ego di- cere versus. (2.) Poëtis est, cum circumstantia unius per-

pere, est largè, lautè excipere, etiam statlich empfangen. Euchen. 5. 3. 52.

Prolixitas *avis*, f. *longitudo*, quæ & *prolixitudo* à veteribus dicitur; Länge / Weitläufigkeit.

Prolixo *as, are*, *prolixum* facere. Colum. l. 4. c. 24.

Prolixus *a um*, idem quod *longus*, *laxus*, *lang* / ut: *Capillus passus*, *prolixus*, circum caput rejectus negligenter, zerstreuet / lang und schlecht gepugtes Haar. Heavt. 2. 3. 49.

Barba prolixa, ein langer Barth. Eclog. 8. 7.

b *Prolixus* Ciceroni idem est ac *liberalis*, *facilis*, *promptus*, ut: *Prolixa* & *benefica* natura, wolgeneigt und gutthätige Natur. Epist.

c *Animo lubenti* & *prolixo* aliquid facere, etwas gern und willig thun. Att.

Prolixum in aliquem esse, gutwillig und geneigt gegen einem seyn.

d *Prolixus*, idem quod *superfluus*, ut: *Prolixa oratio*. Sipontinus.

Prolobus, *πρόλος*, sinus prominens in gutture avium, ingluvies, Martin.

Prologium *ii*, n. *prologium*. Festus.

Prologus *i*, m. *prologium* sive *præfatio*, ubi aut poeta excusatur, aut fabula commendatur.

b *Prologus* aliquando ipsum hominem *prologum* referentem significat. Terent.

Prolongo *as, are*, *longum* facere, verlängern / verziehen. Plinius. Seneca.

Prologium *ii*, n. *præfatio*, *exordium*, *orationis initium*, eine Vorrede / Eingang oder Anfang einer Rede / accipitur item pro oratione veri vel falsi significativa; quam Cicero *Enunciationem*, Græci *ἀζιμα* vocant. Gell. 5. c. 11.

Prologor *eris*, *prologor* est, cum quod in animo habemus, loquendo efferimus. Vatr.

b *Proloqui*, *multum* sive plus loqui, quam par est.

Prolubium *ii*, n. *cupiditas* & *voluptas*. Gell. 16. c. 19.

Proluceo *es, ere*, ut: *Sena per diem*, *sena per noctem* signa *prolucent*. Senec. de vita beata. c. 32.

Proludium *ii*, n. i. e. *præludium* *justi* *legitimique* *certaminis* quoddam veluti *exordium*, ein Vorspiel / Vorläufflein / per translationem accipitur pro *leviore rei cuiusvis initio*, quod tamen ad alia graviora nonnihil afferat momenth. Gell. 5. c. 19.

Prologo *is, ere*, est *futurum certamen* *meditari* & *exercendarum virium causa* *confirmandig*, *animi*, veluti *simulacrum* quoddam *certaminis* *inire*.

Pro-

Proluceo *es, ere*, *diutius solito* *lucere*. Fest.

Proluo *is, ere*, *multum* sive *multo tempore* *lavare*. Pers.

Prolusio *onis*, f. *ipse proladendi actus*, *simulata* & *ficta concertatio*, eine Vorsetzung / Vorübung / Versicherung vor dem Kampff. Cic.

b *Sin mecum in hac proluatur*, quæ *reservatis his*, quæ *ad sionem nihil fueris*: *quem te in ipsa usum annum* & *proprium per pugna cum acerrimo adversario* *invenit*, *tamquam superantia ex fore putemus*? Wenn du *an mobilibus paterfamilias* *vendit* *fangs* *dieser Streit* = *Sache* nichts *ben mir nützen wirst* / was sollen wir in dem Handel selbst gegen einem heftigen Widersacher uns gutes zu dir versehen? id. i. Verr.

Proluvies *ei*, f. *immundities*, *cujuscunque rei sordida*, *Unsauberkeit* / *Unflat*. Virg. 3. Æn.

Proluvium *ii*, n. *profusio* & *prodigalitas*, *cum quis more aquæ opes profundit*. Ter. Adolph.

Proluxæ, *πρόλουξαι* dicebantur, *qui quatuor annorum spacio in legum studiis decurso*, *quin tum* & *postremum adiciebant*. Schard.

Promagister *i*, m. dicebatur, *quæ principis rescripto diem* & *Consulem adiciebat*. id.

Promalus, *planta* *quædam*. Martin.

Promano *as, are*, *Verbum Theologis* *usitatum*, idem *ferrè* est, quod *profluere*, *herfür fließen*.

Promatertera *a*, f. *proavia mea* *soror*. l. 2. ff. de grad.

Promellere, *litem* *promovere* *verbum antiquum*. Fest.

Promenervo *as, are*, *monere*. Festus in *Saliari carmine*.

Promercialis *e, e*, *promercialia* dicuntur, quæ *ut divendantur pluribus*, *fuerunt emta*. l. 10. ff. de *impens. in reb. tot.*

b *Promercialia* *nuncupantur*, quæ *reservatis his*, quæ *ad sionem nihil fueris*: *quem te in ipsa usum annum* & *proprium per pugna cum acerrimo adversario* *invenit*, *tamquam superantia ex fore putemus*? Wenn du *an mobilibus paterfamilias* *vendit* *fangs* *dieser Streit* = *Sache* nichts *ben mir nützen wirst* / was sollen wir in dem Handel selbst gegen einem heftigen Widersacher uns gutes zu dir versehen? id. i. Verr.

Promercium *ii*, n. *mercimoniū*, *quodcumque vendendi causa seponitur*. l. 4. §. 1. de *pen. leg.*

Promereo *es, merui*, *meritum*, *promerere*, &

Promereor *eris*, *meritus sum*, *promereri*, *Depon*, idem quod *mereri*, *verdiener* / ut: *Vota tua mihi promerueri deos dextros*, dein Gebet hat mir einen gnädigen Gott zu wegen gebracht. Stat. s. Sylv.

Optimè de Republ. *promereri*, *umb den gemeinen Nutz sich hoch verdient machen*. Cic.

b *Reus levius punitus*, *quæ sit promeritus*, der *Beschuldigte* ist *gelinder gestraft* worden / als er wol verdient hätte. Cic. 2. de *Invent.*

c *Promereri* *principem*, *principatum*. Plin. in *Paneg.*

d *Promereri*, *beneficium* *præstare*, *adjuvare*, *prodesse*. Donat. 4. Æn.

AA 3

Pro-

Promerenti optime hoccine precii redditur. Plaut. Aſin.
 Promeritum *ii, n.* ein Verdienſt umb einen. Cic. ad Q. Virg.
 Prometheus *i, m.* vir prudentiſſimus, quæ Astrologiam primus Aſſyriis indicavit, & rationem fulminum deprehendit: quamobrem ignem cœleſtem Jovi ſuffuratus, & in Caucaſo ad ſaxum religatus fingitur. Heſiod. it. Ovid.
 Prometheus *aum, ut:* Promethea juga. Propert.
 Prometheus, Patronym *m.* idem quod Deucalion. Ovid. in Met.
 Promico *as, are, extendere, vel longè jácere.* Nonius.
 Prominentia *e, f.* ſummitas prominens. Solin.
 Promineo *es, ere, ultra aliquid eminere, herfürragen.* Plinius 11. c. 37.
 b Collis prominet in Pontum. Ovid. 13. Met.
 c Prominere à cætera acie, pro eminere ultra reliquam aciem. Liv. 2. Pun.
 d Prominere in memoriam ac poſteritatem, pro extendi. id. 8. Pun.
 Promino *as, are, producere, agere.* Apul.
 Prominulus *aum, parum prominens.* Martin.
 Promiscue, Adv. miſtè, confuſè, incertè, vermengt / vermiſchet / ohn Unterſcheid / ut: Placet pecudum ſerarumq; ri-

tu promiscue in concubitus ruere. Liv. 3. Urb.

b Haurire promiscue ex aliquo loco. Cic. 3. Orat.

Promiscuus *a um, idem quod miſtus, confuſus, incertus, vermengt / ut:* Divina atq; humana habere promiscua, Göttliche und Menſchliche Sachen gleich achten / eines achten wie das andere. Salluſt.

b Operam promiscuam dare, est mutuam operam tradere. Rudent.

Promissio *onis, f.* vel Promissum *i, n.* dicitur, quod pollicemur, eine Verheißung / ut: Promissis aliquem onerare, einem groſſe Verheißung thun. Curt. 924.

Omnia promissa, confirmata, certa & rata sunt, alles was zugesaget / iſt auch betätigt und vergewißert worden. lib. 6. c. 13.

Promisso existit fides, was zugesaget / wird gehalten. Curt. 1916.

b Promissa servare, ut: Oro, promissa ut ſerves tua, Amphit. 5. 3. 1.

c Promissa perficere, Zusage halten. Terent. Andr. 4. 1. 7.

Præstare promissis minora, weniger thun als man versprochen. Curt. 2008.

d Promissa apparere facere, ut: Fac promissa appareant, halt / was du zugesaget. Eun. 2. 3. 19.

c Promissionis verbum, & ad nuda promissionem, sive pollicitationem, & ad sponsonem mitto hoc vobis, & Reipubl. sponso refertur. l. 19. §. 1. ff. de edil. ed. l. 1. ff. de jur. dot.

f Promissio, pro fide promissionem Dei gratuitam amplectente. Rom. 9. 8.

Promitto *is, miſſi, miſſum, promittere est polliceri, verheissen / ut:* Dii faxint, ut faciat ea, quæ promittit, helffe Gott, daß er auch thue / was er zusagt. Att.

b Promittere & recipere eleganter conjunguntur, zusa-gen und verheissen / ut: Promitto ac recipio sanctissime, me observaturum diligentissimeq; facturum, ich ſage zu und verheisse / daß ich es auff das treulichſte wil in acht nehmen und fleißig außrichten. l. 5. ep. 8.

c Promittere sibi aliquid, ihm die Rechnung auff etwas machen / ut: Si mihi alterutrum de eventu atq; exitu rerum promittendum esset, id futurum, quod evenit, exploratus possem promittere, wenn ich mir unter diesen beyden / das Glück und den Ausgang betreffende / auff eines hätte die Rechnung machen sollen / hätte ich mir auff das gewiſſere gedacht. l. 6. 1.

d Promittere barbam, est quasi porro mittere, einen langen Barth zeugen / ihm zulegen / den Barth wachsen laſſen. Tac. l. 2.

e Promittere idem quod spondere, angeloben / ut: Prolicitationem, & ad sponsonem mitto hoc vobis, & Reipubl. sponso refertur. l. 19. §. 1. ff. de edil. ed. deo pro Cæl.

Promnestria, proxenestria est nuptiarum conciliatrix, id enim munus per fœminas expediri solebat: Latine dicitur pronuba. Alciat.

Promo promsi, promptum, promere est reconditum proferre, herfür bringen / ut: Promere aurum ex armario, Geld aus dem Kaſten langen. pro Cæl.

Loci sunt quasi sedes, & quibus argumenta promuntur. Topic.

Promere medicamenta de narthecio, Arzney aus d' Büchern, ich ſage zu und verheisse / ſen langen.

b Promere est eloqui, ut: Jubes, quæ sentimus, promere in medium. Plin. Pan.

Animus eruditus promit ex se, quod alios delectet. Promonstra, prodigia. Fest. Promontorium *is, n.* est mons in mare prominens, seseque extendens, ein Vorgebürge. Plinius.

Promotio *onis, f.* est proventus, Fortführung / Fortschiebung.

b Promotio vulgo, idem quod ad officium aliquod eventio, Beförderung.

d Promotor oris, m. qui promovere solet, vulgo pro patrone adhibetur.

Promotus *a um, ultra motus.* Tac. l. 2.

weiter bewegt/befördert/ ut:
Classis promotā attollit su-
sus. Stat.

b Promotus ad dignita-
tes, zu Ehren befördert. Plin-
ius Epist.

Promoveo es, ere, promovere
est ultra movere, fortschie-
ben/fortführen/ut: Promo-
vere onera & portare. Co-
lum. 11. 1.

b Gradum promovere ab
alio loco, von einem Ort sich
erheben. Stat. 12. Theb. Curt. 308.

c Promovere est prolon-
gare, ut: Promovere alicui nu-
ptias, einem seine Hochzeit auffo-
rschieben. And. 4. 2. 28.

d Promovere, est profici-
cere, aufrichten/ ut: Abibo
hinc, praesens quando promoveo
parum, ich wil weg gehen/ weil
ich mit meiner Gegenwart we-
nig nütze oder aufrichte. Hec.
4. 4. 81.

e Promoveri ab humili
ordine ad superiorem gradum.
Curt. 1405.

Promitē, Adv. alacriter, sine
cunctatione, fertiglich/ ohne
Verzug / unde promtius,
promtissime. Plin. Epist.

Promitudo inis, f. est facilitas
ingenii ad quavis extempore
expromenda, Fertigkeit. Cal.

Promito as, are, Frequent. offe-
herfür thun. Plaut. Bacch.

Promtuarium ii, n. locus, in quo
res ad usum necessaria ita re-

posita sunt, ut statim premi ac
proferri possint. Sipont.

Promtuarium a um, ut: Prom-
tuarium cella. Plaut. Amphit.

Promptus a um, & in promptu esse
dicitur id, quod non recondi-
tum, sed ad manum est, ut:
Prompta & parata in respon-
dendo celeritas, Fertigkeit im
Antworten. de Cl.

Promptus in rebus geren-
dis. Corn. 55.

b Hoc ita est promptum, ut
latere nequeat, das ist so hell
klar/daß es nicht verborgen blei-
ben kan.

c Non ingenio solum
promptus, sed etiam usu exercita-
tus. Livius.

d Promptus, i. e. facilis, ut
Haud promptum est deprehende-
re, man kan es nicht leichtlich
inne werden. Solin. 553.

Promulgatio onis, f. divulgatio,
publicatio, Eröffnung/ öffent-
liche Fürstellung.

Promulgatus a um, publicatus,
palam pronunciatus, ut: Pra-
lia promulgata. Cic. pro Mur.

Promulgo as, avi, atum, pro-
mulgare, est publicare, palam
pronunciare, öffentlich an-
melden/ ut: Cato legem pro-
mulgavit de imperio Lentuli
abrogando. Qv. Fr.

b Tribuni promulgarent
de salute mea, & ad vos sepe re-
meines Besten öffentlich gebende-
den/

den / und euch derenthalben
zum öftern Meldung thun.
post reditum.

Promulsitaria vasa, dicuntur,
in quibus promulsis, i. e. con-
dimentū ex mulso confectum
ponitur. l. 19. §. 3. ff. de aur.
& argent.

Promulsis idis, f. potionis ge-
nus, quod vice mulsi convi-
vis ad appetentiam provocan-
dam dabatur. Martin.

b Turnebus l. 1. 24. Pro-
mulsidem eos cibos vocabant,
quibus ante primum haustum
vescebantur, quem ex mulso duce-
bant, quod vacuis & inanibus
venis initio dulcem esse potionem
putarent infundendam.

Promurale, quasi circummurale
est murum ambiens & robo-
rans. Martin.

Promusi, m. cellarius, qui ex
promptuario promit, ein Kel-
ner / Beschleffer / Speise-
meister. Columell.

b Promus magis ne sis,
quam condus, du solt nicht mehr
verthun / als du verdienst/
du solt nicht mehr verzehren/
als der Pflug kan erähren.

Promulsis idis, f. idem quod
proboscis. Plin.

Promutuum, prarogata pecunia,
sive pranumerata. l. 40. §. 1.
ff. de stat. lib.

Promylea dea, qua ante molas
statuebatur. Martin.

Pronaia, προναία (Jonice προ-

ναία) olla ante templum sta-
tus solita.

Pronaus ai, m. verti potest pro-
templum, quasi ante templum.
Vitruv. l. 3. c. 1.

Pronecto is, ere, producere, pro-
trahere. Stat. 4. Sylv.

Pronefas, plus quam nec dicen-
dum, vel quam illicitum, item
scelus, incontinentia, contra
fas, contra iustitiam. Interjectio
est ergo Pronefas! Martin.

Pronepos otis, m. nepotis filius. Cic.

Pronceptis is, f. neptis filia.

Pronitas atis, f. proclivitas, eine
Neigung. Senec. in Praef.

Pronoea, προνοεα, providentia,
Vorsehung / Vorsorge.

Pronomen inis, n. est pars O-
rationis in Grammaticis di-
cta, quod vice nominis po-
natur, ut: Hic, ille, &c.

Priscian.

Pronostira, antenostira. Isidor.

Pronoea, (lapis) similis est ca-
piti testudinis, contra toni-
trua utilis, quia ejus ardo-
rem extinguit, ac in terra re-
peritur. Birellus. Forte Bron-
tiam putat corrupto vocabu-
lo. Boet. de Boot.

Pronuba e, f. dicitur Juno, qua
nubentibus praest. Serv.

b Pronuba dicuntur, quae
in obsequio nubentis sunt, quae
nubentes domum mariti dedu-
cunt ac comitantur. Donatus.

Pronubo is, ere, nuptiis praesse.
Festus.

Pronunciabilis e, c. quod pro-de / wie mirs umbs Herz ist.
nunciari potest, ut: Una spe-pro S. R. XLII.
cies Orationis potissima est, c Pronunciare, i. e. reci-
qua pronunciabilis appella-tare, ut: Non solum qua traden-
tur, absolutā sententiam com-bantur, arripuit celeriter, sed &
prehendens, sola ex omnibus excellenter pronun- ciabnt, et tō-
veritati aut falsitati obnoxia, te nicht allein geschwind fassen/
quam vocat Sergius effatum, was gesagt wurde / sondern auch
Varro Prologium, Cicero. E- trefflich wol wieder von sich sa-
nunciatum, Græci πρότασις, gen. Corn. 743.
item axioma.

Pronunciatio onis, f. est vo- aperte, exprimere est. l. 1. & 21. §.
cis & vultus, & gestus mo- i. ff. de æd. l. edict. l. 69. §. ff. de
deratio, cum venustate, eine evict.
Auffrede. Aut. ad Heren.

Pronunciator onis, m. qui pro- ferre significat. l. 59 §. l. 60. de
nunciat, der etwas aufre- re judic. Inde pronunciatu-
det / ein Aufspracher / Ber- bares, patronus, filius, libertus,
fündiger / ut: Thucydides re- servus dicitur, qui talis indica-
zum gestarum pronunciator sus, & per sententiam declara-
sincerus & grandis etiam est. l. 9. §. 1. ff. de in jus voc.
fuit. Cic. de Orat.

Pronunciatum i, n. in Logicis
est plena & perfecta verbo- Pronuper, Adverb. quasi dicas,
rum sententia; In judiciis est
idem, quod statutum. valde nuper, sehr neulich.
Plaut. Trinum.

Pronunciatusus, m. idem quod Pronurus us, f. negotis uxor.
pronunciatio. Gell. 4. c. 17. Ovid. Epist.

Pronuncio as, avi, atum, are, Pronus a um, est in anteriorem
vel pronuntiare est prologui, partem flexus, für sich gebor-
aufreden / aussprechen / ut: gen / ut: Virorum cadavera
Memoriter pronunciare ver- supina fluitant, scaminarum
sus. Reymen aufwendig her- prona; velut pudori defun-
sagen. 2. de Divin. starum parcente natura, der

Pronunciare iter ad Eu- Manns-Bilder todte Leiber
phratem, die Reise gegen den schwimmen rücklings / aber
Phrat anmelden. Curt. 585. 611. der Weiblichen auff dem An-

b Ex animi mei senten- gesicht / gleich als wolte die
tia ac dolore pronuncio, ich re- Natur der Verstorbenen

Schame schonen. Plin. 7. c. 17. Propagatio onis, f. propagandi
b Mittiere aliquem pro- actus, ut: Propagationum ge-
num, est precipitem dare. Catul. nera tria sunt in usu maximè.

c Pronus idem quod in- Columell.
clinatus, facilis, geneigt / ut: b Propagatio miserrimè
Pronus ad similitudinem, der gern temporis, eine Verlängerung
züret / sich mäulet. Plin. Pan. der elenden Zeit. Cic. l. 5. 15.
d Pronus paci, zum Frie- c Propagatio nominis, des
den geneigt. Valer. Namens Fortpflanzung. id.

e Pronus in bellum, in i. Tuscul.
Kriege geneigt. Lucan. Propagator onis, m. qui propa-

f Pronus est, Cretam di- gare solet, ut: Propagator
gere, quam absolvere, in quo provincia, ein Erweiterer
mari jaceat, es ist leichter zu sa- des Landes / ein Vermehrer
gen / als zu beweisen / in was der Provinz / der das Land
für einer See die Insul Creta in Aufnehmen bringet. Cic.
lige. Solin. 329. l. 8. 3. Att.

Proceconomia a, f. est dispo- Propagatus a um, fort ges-
tio Orationis vel Carminis. pflanget.
Serv. Martin. b Memoria consularis mei

Procemior aris, ari, exordiri. propagata, Cic. 4. Catilin.
Plin. epist.

Procemium ii, n. exordium, ein Propages, est series & affixio
Eingang / Vorrede / ut: Lon- continua vel longè ducta. Pa-
go & alto petito, procemio re- ges enim compactio est. Non-
spondere, mit einem weit her- Propago as, are, est vitem ve-
gesuchten Eingang antwor- tulam suppressere, ut ex ea
ten. Cic. plures fiant, fort pflanzen/
ut: Vites propages in sulcos.

b Quid de minutis rebus Cato.
magna textis procemia? Prov. b Propagare est idem,
Ubi quis in re non magni mo- quod extendere, ut: Propagare
menti, verborum utitur prolocu- alicui tempus, i. e. efficere, ut
tione. Erasim. diu conservetur. Il. Catil. V.

Propædymata vel c Laudem suam propaga-
Propædia, pravia institutiones, re in sempiternam memoriam,
documenta, qua præscire ein unsterbliches Lob ihm ma-
oportet eos, qui ad rerum sub- chen. pro Dom.
limiorum cognitionem iter Propago inis, f. vitis vitula &
habent. suppressa, qua propagatur,
ein

ein Weinstock / den man zu
Fechtern einschlägt oder ein-
sendet, Virg. 2. Georg.

b Propago notat genus, pro-
sapiam, ein Geschlecht/ut: Cla-
rorum virorum cognoscere pro-
pagines ex aliquo. Corn. 822.
Propala a, est, qui merces pro-
palam velut ante palum aut
de palo pendentis habet &
vendit. Turneb. l. 1.

Propalam, Adverb. clarè, aper-
te & in propatulo, öffentlich/
klarlich.

Propalo as, are, facere, ut sit
propalam,

Propassio, anteceptio, pertur-
batio, cum aliquod prorsus in
nobis primum exsurgit, ante
accommodatum assensum. Vel
est subitus motus animi, sine
deliberatione boni & mali o-
peris. Martin.

Propatruus i, m. maximus pa-
truu, frater proavi. l. 1. ff.
de gradib.

Propatulus a um, est latè pa-
rens, apertus, offen/ ut: Lo-
cus apertus & propatulus. 6.
Verr.

b In propatulo, i. e. pa-
lam, öffentlich / offenbärlich.
Columell.

b In propatulo domi ali-
quid abicere, etwas im Hause
unverschlossen liegen lassen.
Corn. 705.

Prope, Propos. Accusativo Ca-
sui serviens, significat iuxta,

ut: Prope montes consistere,
sich nahe am Berge setzen o-
der stellen. Liv. 1. Urb.

Prope a domo, nahe beim
Hause.

Prope, Adv. idem significat,
nahe darben/ ut: Prope ad-
ventat. Plaut. Truc.

Propecto is, era, in longum pecten-
re, ut: Propexa barba. Virgil,
10. Æn.

Propediem, Adv. doctè dicitur
pro proximo quoque die, ehi-
sten Tages/ ut: Ego, ut spero,
propediem te videbo. l. 15. 8.

Propedo, as, are, impedire, cohi-
bere. Isid.

Propello is, ere, longè pellere, wei-
ter oder fort treiben/ ut: Inji-
micos propellere. Cæli. 5. Gall.

Magnam partem hostium
propellere. Curt. 2. 15.

b Periculum propellere,
Cic. pro Font.

c Propellere, ultra ducere,
forter treiben. Colum. 2. c. 2.

Propemodum, Adv. penè, quasi
prope mensuram, bey nahe/
schier/fast. Ter. Adolph.

Propempticus a um, quasi comi-
tativus, ut: Pro-
pempticum carmen, quo gratu-
lamur discessuro, & cum qua-
si comitamur.

Propendens, is, o. demissus. Co-
lumell. 7. c. 12.

Propendo es, ere, est inclinare,
sich neigen / ut: Qui cum in
alteram lancem animi bona
im-

imponat, in alteram corporis,
& externa: tantum propen-
dere illam boni lancem putet,
ut terram & maria deprimat.
5. Tusci.

b Propensus in alteram
partem, der sich auf die eine Sei-
ten neiget / zu einem Theil ge-
neiget l. 8. Art ep. 3.

Propendulus a um, ut: Propen-
duli crines. Apul.

Propense, Adv. ex animo, mit
geneigtem Willen. Lent. ad Sen.

Propensio onis, f. animi inclina-
tio, Zuneigung. Cic. ad Fin.

Propensus a um, valde inclina-
tus, geneiget. Plaut. Bacch.

Animo propenso aliquid
facere, etwas mit Willen ver-
richten. Liv. 7. Maced.

Properanter, idem quod celeri-
ter. Nonius.

Properantia a, f. festinatio, Ei-
lung. Sallust. in Jugurt.

Properatim, Adverb. celeriter.
Nonius.

Properatio onis, f. festinatio. Cic.
ad Tir.

Properatò, Adverb. festinanter,
prapropere. Tacit.

b Properato opus est, i. e.
properare. Cic. pro Mil.

Properè, & Propeniter, Ad-
verbium idem quod prope-
ratò, geschwind / eiligst / ut:
Properè exequi præcepta alicu-
jus. Virg. 6. Æn.

Propero as, are, est festinare, ce-
lenter ire. ut: Atque inde

ventis remisque in patriam
omni festinatione properavi.
lib. 10. 25.

b Properandum magnope-
re censeo, ich halte dafür / es sey
eilen hoch von nöthen. l. 15. 34.

Mirifico studio propere ad
aliquid, sehr zu einer Sache ei-
len. Curt. 85.

c Properare aliquid, est fe-
stinanter agere, ut: Deditioem
len. Tacitus.

d Mortem properare per
vulnera, zum Tode eilen / mit
tödlichen Wunden einem ge-
schwind abhehlen. 9. Æn. 81.

e Pecuniam indigne hare-
de properare, est rapaciter collige-
re. Horat. 3. Carm. Od. 24.

f Properantes scripsimus,
wtr haben eilend geschrieben. l.
4. 4. Att.

g Properantur passivè, ut:
Lanae cus properabantur? i. e. ci-
to parabantur. Horat.

Properus a um, celer, festinus,
behend/eiler d/ ut: Christus pro-
perus. Ovid. Epist.

Propertius id, m. Poëta Elegia-
rum, quem Blandum Ovi-
dius dixit.

Propes pedis, funis est, ut ait Isi-
dorus, quo pes, i. e. inum
vel tenditur.

Propetro as, are, est mandare,
quod perficiatur, nam impe-
trare est exorare, & perpetra-
re, perficere. Fest.

Propexus a um, in longum pexus, ut: Barba propexa. Virgil. 10. Aen.

Prophano, vide profano.

Propheta a, vel Prophetes a, m.

qui futura praedicat, i. ein Prophet/Weissager/Seher.

2. Ex divino instinctu qui vaticinatur. 3. Qui docet, divinitus, excitatus, sive voce,

sive scripto. 4. Qui interpretatur Prophetas. Et apud gentiles, qbi oracula deorum promittunt, unde apud Festum prophetas in Adrasto Julius nominat antistites sanorum oraculorumque interpretes. 5. Propheta dicitur Poeta Tit. 3. v. 12. ubi Epimenides Cretensium propheta appellatur.

Prophetia a, προφητεία inspiratio, vel revelatio divina, etne Weissagung/Prophezeung.

Propheticus a um, ad prophetam vel prophetiam spectans.

Prophetis idis, vel Prophetissa a, f. mulier prophetans.

Prophetizo as, are, vaticinari.

Propheto as, are, praedicere, prophetam agere: aliquando est magnifice de mysteriis divinis differere: item prophetam audire. 1. Corin. 11. 15.

Propilo as, are, acuire, Sipont.

Propinatio onis, f. actus propinandi, seu praeibendi. Senec.

Propinator oris, m, qui propinare solet. Ovid.

Propino as, are, proprie est praegustato leviter vino poculum alteri offerre, For. Roman.

Barbare credentem; vulgo propinare alicui, einem zu trincken/ einem einen Trund bringen / ut: Hoc poculum Critia propino, dieses bringe ich dem Critiae. 1. Tusc.

b Propinare est porrigere, ut: Propinare aliquem aliis comendendum & deridendum, seine Ruchweil mit einem haben / einen Narren an einem haben/ einen gnugsam oder wol vertren. Eun. 5. 9. 57.

Propinquè, Adverb. ganz nahe. Plaut.

Propinquitatis a, f. vicinitas, conjunctio, nahe Verwandtschaft / ut: Propinquitatis loci. Cic. de Invent.

b Arctà propinquitatem alicui junctum esse, einem sehr nahe verwandt seyn. Curt. 3. 43.

c Nobilis propinquitas. Corn. 276.

d Proximus propinquitatem, der nächste Angewandte. id. 488.

Propinquo as, are, vicinum & proximum fieri, sich zu einem oder zu etwas nahen/ut: Foribus propinquare, der Thür sich nahen. Virg. 5. Aen.

Acies legionum propinquat.

Propinquus a um, dicitur, qui propè est, nahe/ut. Propinqua & finitima provincia. 11. Phil.

b Pro-

b Propinquus idem quod affinis, verwandt/angevandt/ut: Cives potiores sunt, quam peregrini; & propinqui, quam alieni. de Amic.

c In propinqua parte amicitia aliquid putare, etwas für eine sonderliche Freundschaft halten. Heavt. 1. 1. 2.

Propior, Ciceroni dicitur pro voce Barbarà proximior, ut: Omnibus pericula sua propiora sunt, quam aliena, eigene Gefahr ist angelegener / als frembde.

Propior vero, der Wahrheit näher.

Propior sceleri, dem Bubenstück näher.

Tibi propior me nemo est, dir ist niemand näher / denn ich. pro Quint. 10.

Propitiabilis e, c. quod est ad propitiandum aptum, unde propitiabilis hostia.

b Propitiabilis, qui facile flectitur, versöhnlich/ut: Propitiabile Numen. Nonius.

Propitiatio onis, f. Versöhnung/actus propitiandi.

Propitiator oris, m. qui propitiare solet, ein Aufböhner.

Propitiatorium ii, n. locus, in quo placari solet Deus.

b Propitiatorium, ἱλαστήριον, vocatur Christus. Roman. 3. 25.

Propitio as, are, & Propitiator aris, ari, propitium red-

dere, placare, versöhnen. Plaut.

b Propitiare aliquid, pro conciliare seu dare. Curt.

Propitius a um, est placidus, favorus, geneigt / anädig/ ut: Si quem forte inveneritis, qui aspicietur oculis pulchritudinem rerum, non odore ullo, non tactu, non sapore capiat, excludat auribus omnem suavitatem: huic homini ego, fortasse & pauci, deos propitios, plerique autem iratos putabunt. pro Cal. XX.

b Propitia voluntate esse ut: Custodes si propitia voluntate fuissent, &c. Corn. 316.

Propialma atis, n. quod ante opus fingitur. Varro.

Proplastice es, f. ars est faciendi typus, i.e. formas, quibus formandis figulinis operibus, figuli utuntur. Plin. 35. c. 12.

Propnigeon, προπνεον, patens furnus, praefurnium. Plin. ep.

Propola a, m. προπώλης, negotiator, qui merces praemit & revendit, ein Vorkaufer. Cic.

Propolis is, f. προπώλης, quasi suburbanum, dicitur materia cerosa, quae in alveariis reperitur, Vorstoß/ Stopwachß/ Bienharg. Varro.

Propoma atis, n. propinatio, apud medicos veteres potio est mellita. For. Rom.

Propono is, posui, positum, proponere est extra ponere, fürlegen/ ut: Idem perfecta opera pra-

pra-

proponebat in pergula transe-
untibus. Plin.

b Proponeere sibi ante o-
culos jucundissimum conspectum
alterius, eines freundliches An-
gesicht sich für Augen stellen.
l. 16, 21.

c Proponeere alicui alios,
einem andere zum Exempel vor-
stellen/ut: Proponam tibi claros
viros, quod facere solent, qui hor-
tantur. l. 9. ep. 14.

d Id mihi initio propositum
non erat, das wolte ich erst nicht/
dieses war ich Anfangs nicht
gesonnen. Lib. 1. ep. 1. Quin-
tium Frat. vide Delabor c

e Proponeere, promulgare.
Sveton. in Calig.

Propontis idis, f. aequor patens
ac diffusum, quasi ante Pon-
tum; conjungitur cum an-
dus, tripla inter unum & tria;
gustis Bosphori Thracii &
Ponto Euxino. hinc:

Propontiacus a um, ut: Agra
Propontiacae. Propert.

Propontiacae ora. Ov. 1. Tr.

Propontis, ulterius, praeterea.
Lucret.

Proportio onis, f. Vergleichung/
Gleichmässigkeit/ proportionem

& aequaliter dixit Cicero, quo
proportionaliter, ut: Qui cum
omnes Asiae Civitates propor-
tione in provincias descripsis-
set, illam rationem in imperan-
do summi & Pompejus & Flac-
cus secutus est. pro Flac.

Pectigal, quod Gracis a-

qualiter Sylla describerat. Qv. Fr.

b Proportio Arithmetica
(medium rei) est, quâ quid a-
qualiter ab utroq; extremorum
distat, unumq;ve semper est &
omnibus idem, quomodo nove-
narius medius est inter senarium
& duodenarium.

c Proportio Geometrica, est
(medium persona,) quâ aliquid
uni vicinius est, quàm alteri,
attamen ita, ut decet, quomodo
virtus moralis, c. g. Temperan-
tia medium observat ita, ut tem-
perans edat & bibat pro consti-
tutione corporis sui plusve mi-
nusve.

d Proportio in Musicis &
qualitatis est, ut inter unum &
unum: Inaequalitatis vero, ea-
que vel dupla, ut inter unum &
duo, tripla inter unum & tria;
quadrupla inter quatuor & u-
num, &c. vide Musicam.

Proportionalis e, c. ut: Propo-
tionales figurae sunt, quae inter
se comparatae justam habent
proportionem. Geometr.

Proportionaliter, Adv. propor-
tionali modo.

Propos vide praepos.

Proportionatus a um, secundum
proportionem factum, ut: Pro-
portionata sunt, quibus pro-
portio legem praescribit.

Propositio onis, f. dicitur per
quam ostendimus summam,
quid sit, quod probare volu-
mus. Autor ad Herenn.

Pro-

b Propositio. Logica est
oratio significativa veri & falsi.

c Propositio Mathematicis
est, quando proponitur in genere,
id, quod demonstrari debet.

Propositum i, n. quod mente sta-
tutum est, & intentio hominis
dicitur, ein Fürsag / Vorha-
bens / Zweck / ut: Ad propo-
situm venire, auff den vorha-
benden Zweck kommen. Cor-
nellius 8.

b Propositum nihilo secius
peragere, seinen vorgesetzten
Sinn nichts minder fortstellig
machen. id. 844.

c Adversus omnem do-
lorem vel miseriam uniformi du-
rare proposito, allem Schmer-
gen und Unfall entgegen / auff
seinem Vorsatz verharren. So-
lin. 90.

d Propositum, i. e. proseri-
ptum habere. l. 1. ff. de just. act.

Sic Libellum ad ades proponere.
Schard.

Propositima, προτιμα, quod
ad bibendum datur. Martin.

Propraetor, est, qui cum autori-
tate praetoria aliquid mittitur;
non autem, qui pro Praetore

provinciam tenet. Spieg.

Propraetore, Indeclin. qui pra-
toris vices sustinet. Svet. in
Tiber.

Propriassit, proprium feceris.
Festus.

Proprie, Adverb. eigentlich / ut:
Proprie ad te refertur, es ge-

höret eigentlich dir zu. l. 4, 72.

b Vultus quando loqui-
tur: Vox hac proprie notat, dieses

Wort bedeut eigentlich so / 10.

Cicero dixit: Verbo huic dami-
lium est proprium. l. 16. ep 17.

Proprietarius ii, m. est dominus,
qui alicujus rei dominium

habet, Eigenthums Herr.
l. 22. ff. de dama. infect.

Proprietas atis, f. quod alicujus
rei proprium est, Eigen-
schaft / ut: Singularium

singulas proprietates esse. Cic.
1. Acad.

b Proprietas Logicae idem
est, quod proprium.

c Proprietatem Cajus appel-
lat id, quod est dominium directum.

fin. ff. de superficie. Habes
namque superficiarius & usum

fructum & proprietatem, subau-
di ipsius domini utilis: directum

vero dominium non habet.

Proprius a um, idem quod pe-
culiaris, eigen / ut: Quod pri-
mum atque hujus imperii di-

sciplineque majorum proprium
est, facere non audeo. l. Ca-
tilin VII.

b Culpa mea propria est,
es ist meine eigene Schuld.

lib. 14. epist. 3.

c Proprium alicui aliquid
tradere, einem etwas eigen-

thümlich übergeben. pro Sext.
Rose VII.

d Pro propria manu, mit
eigener Hand / Cicero habet

mea, Sectio III. Eb

mea, sua, &c. manu. vide Manus.

c Oratoris propria hac sunt, dieses stehet eigentlich einem Oratori zu. pro Cael. XXIV.

f Proprium in Logicis est, quod uni soli & semper competit, ut ridere homini.

Propritim, Adv. propriè. Non.

Propter, Prepos. significat alicujus causa, von wegen / ut: Tironem propter humanitatem & modestiam malo saluum, quam propter asinum meum. Att.

b Propter etiam notat idem, quod propè, ut: Vulcanus tenuit insulas propter Siciliam, quia Vulcania nominantur, der Vulcanus hat etliche Inseln bey Sicilien innen gehabt/welche Vulcaniæ genennet werden. de Nat.

Serpentes propter semitas doliescunt, die Schlangen ligen am Wege verborgen. Solin. 34.

c Duo filii propter patrem cubantes, zweene Söhne / welche neben dem Vater ligen. pro Sext. Rosc.

d Propter se sedet, er sitzet bey dir / neben dir. I. Phil.

Propter viam sit sacrificium Herculi, quod est proficiendi gratia: Herculi aut Sancto, qui scilicet idem est deus. Festus.

Propterea, Adverb. ob eam causam, derothalben / deswegen /

harum / ut: Feci de servo ut esses libertus mihi, propterea quod serviebas liberaliter. Ter. Andr.

Propyima artis, esset ad verbum propositio, (anbörung, putum.) Martin.

Propudianus, porcus dictus est, qui in sacrificio gentis Claudia, velut pamentum & exolutio omnis contracta religionis esset. Festus.

Propudiosus aum, id, cuius marito pudeat, sceleratum, ut: Sed enim si imperet uxorem ducere infamem, propudiosam, criminofam. Gell. 2. c. 7.

Propudium ti, n. a quo pudor & pudicitia procul sunt. Fest.

Propugnaculum ti, n. locus munitus, eine Festung / ut: Propugnaculum maritimi imperii capere, eine am Meer gelegene Festung erobern. Cutilius 108.

b Lex Aelia & Fusia, propugnacula, muriq; tranquillitatis. Cic. in Pilon.

Propugnatio onis, f. propugnatio actus, defensio; Beschützung / Vertheidigung / ut: Propugnationem suscipere pro altero, für einen streiten. I. 5. 8.

Propugnator oris, m. defensor, ein Beschirmer / Beschützer / ut: Republica propugnatores. Livius.

Propugno as, are, est pugnando de-

defendere, ut: Non oppugnare commoda patria, sed propugnare. I. de Invent.

b Testor me pro illorum fama, gloria, memoria non secus ac pro patris fanis atque delubris propugnandum putare. pro Rabir.

c Acerrime propugnare pro salute alicujus. I. 11, 16. Propulsio onis, f. depulsio, Abtreibung, ut: Propulsio periculi. Cic. pro Syll.

Propulsator oris, m. ein Abtreiber / Vertreiber / ut: Autorem harum rerum benevolentia, propulsatorem odio insectus. Valer. 7. c. 9.

Propulso as, are, Freqvent. arcere, depellere, procul pulsare vel pellere, fern hinweg oder abtreiben / ut: Bellum maxime propulsare, den Krieg über der Feind von der Stadt treiben. Liv. 1. Urb.

Periculum, quod in omnes intenditur, propulsare, die allgemeine Gefahr abwenden. Cic. pro Rosc. Amer.

b Suspicionem propulsare. id. 5. Verr.

Propulsare ab se inimicitias atq. odium alicujus, eines Haß und Feindschaft von sich abtreiben.

Propulsus as, m. ut: Ventum propulsi suo concitare. Senec. 6. Nat. quæst.

Propus oris, stella, quæ pedes geminorum præcedit. Martin.

Propylæum ti, n. vestibulum vel porticus ante domum. Cic. 2. Offic.

Proqvæstor oris, m. qui quæstoria autoritate accepta, mittitur in aliquam regionem. id. ad Att.

Proqviritata, verbum fuit XII. Tabularum, quod significabat promulgata; qviritari autem in veterum libris fidem Qviritium invocare est. Schard.

Prora a, f. est anterior pars navis, sicut puppis posterior, das vorder Theil des Schiffs / ut: In navigio latera, carina, prora & puppis. 3. de Orat.

b Mihi prora & puppis est, i. e. summa mei consilii est, daran ligt mirs einig und allein. I. 16, 24.

Proreps is, ere, ultra repere fortstrecken / ut: Cum prorepserunt primis animalia terris. Horat.

b Prorepere in luxuriam radices vitium, dicuntur, i. e. prorependo luxuriare & avagari. Columell. 5. c. 3.

Proreta a, custos & gubernator in prora navis. Plant. Rud.

Proreps, a, a, idem quod proreta. Ovid. 3. Metam.

Proprio is, propriui, ere, latenter & furtim rapere, sich heimlich verschleichen / außdrehen / ut: Sese porta foras universi proripiunt. Cael. 2. C.

b Proripere sese à vestibulo templi. Liv. 8. Urb.

c Proripiet se libido ac propiciet occultatione proposita. Cic. 2. Fin.

Prorito as, are, provocare, heraus fordern / herfür reizen. Columell.

b Proritare pro allicere, invitare, locken, idem.

Prorogatio onis, f. dilatio, ut: Ego verò utar prorogatione diei. Cic. ad Att.

b Prorogatio legis, dilatio promulgandae legis. id. p. Mur. Prorogativus a um, habens vim prorogandi, i. e. differendi. Senec.

Prorogator oris, m. qui prorogat. Martin.

Prorogo as, avi, atum, are, po- nit Cicero pro prolongare, verzögern / aufschieben / ut: Impetrat à senatu, ut dies sibi prorogaretur, er erlanget vom Rath / daß der Tag ihm aufgeschoben würde. in Verr.

b Ipse enim adsum, nisi quid tu prorogas, ich bin da / wenn du nicht vergeuchst.

c Tempus provincia nobis prorogatur, die Zeit der Verwaltung des Lands wird verlängert. l. 2, 8. l. 15, 14.

d Prorogatum imperium. lib. 1, l. Qv. Fr.

e Annus, qui ad laborem tuum accessit, idem ad salutem

Asia prorogatus esse videtur, das Jahr / welches deiner Mäher- waltung zuge wachsen / eben dasselbe scheint / als wäre es Asia zu gut verlängert worden. lib. 1. ep. 1. Qv. Fr.

Dies aliquot alicui ad solvendum debitum prorogare, etiam nem etliche Tage zur Bezahlung Frist geben.

f Ne patiare, mihi quietam ad hanc provincialem molestiam temporis prorogari. l. 2, 7.

g Prorogari vulgò dicitur, quod producit. l. 2. §. 3. ff. de iudic.

h Prorogare est modò die proferre. l. 19. l. 30. ff. de legat. l. 2. ff. de re iudic. modò representare, l. 4. ff. de manumiss.

Prorsum, vel prorsus, Adverb. omnino, in universum, gänzlich / durchaus ganz und gar / ut: Ita prorsus oblitus sum mei, so gar hab ich meiner selbst vergessen. Ter. Eun.

b Prorsus pro eo, quod generaliter vulgò dicitur. Cic. ad Marcell.

c Prorsum, recta ad locum aliquem. Plaut. Mil.

d Prorsum, ceriè, rectè, verè, inquit Donat. Terent. Adelph.

Prorsus a um, rectum significat, inde prorsus limites dicuntur in agrorum mensuris, qui ad Orientem directi sunt. Fest.

Pro-

773 Prorumpo is, ere, est cum impetu ferri, ut: Prorumpit fons, i. e. magno impetu profluit, der Brunn entspringet. Caesar.

Idem annes per Babyloniorum sinem rubrum mare prorumpunt, eben dieselben Flüsse laufen durch der Babylonier Grenze ins Meer Curt. 8, 7.

b Eò prorumpere hominum cupiditatem, i. e. eò usq; progredi, daß es mit dem Muth- willen der Leute dahin kommen solle! pro S. R. IV.

c Prorupta audacia, i. e. profusa & ingens. pro S. R. XXI.

Proruo is, ere, est decidere, ut: Montes lapsu ingenti proruit. Livius.

b Proruere se foras, herausser laufen / ut: Feràs simul omnes proruum se. Eun. 3, 5, 1.

c Subtilis calcarihus proruuere, in hostem, den Feind scharff anfallen. Curt. 7, 94.

Prosa a, f. oratio, quæ Quintiliano dicitur, Ciceroni est soluta aut libera, vel quæ numeris non est restricta. l. 1. c. 10.

b Prosa dea, ut: Ara statuta sunt Roma duabus Carmenibus: quarum altera Postverta nominata est, Prosa altera, à re- sti per versique partus & potestate & nomine. Hell. 16. c. 16.

Prosaicus a um, ad Prosam spectans, ut: Prosaicam Orationem concedere. Plin. 7. c. 56.

Prosapia a, f. generis longitudo

sive progenies antiqua, ein Geschlecht / ut: Deinceps forem atque funonem reliquos fratres inter se, agnatosque usurpare atque appellare sole- mus, & eorum, ut utamur veteri verbo, prosapiam. Cic. de Univers. Quintilian. l. 1. c. 11. Prosapiam verbum est inusitatum.

Proscenium ii, n. locus ante scenam porrectus, vestibulum scena, ein Vorgemach.

Proscematismus, figura, cum aliquid (litera, vel syllaba) in fine additur, ut ἐξω pro ἐξω. Martin. al. Paragoge.

Proscholium ii, n. locus ante scholam. id.

Proscholus i, m. subdoctor, tanquam ordinarii doctoris vicarius. Martin.

Proscindo is, ere, est valde scindere, ut: Proscindere terram (aratro,) das Land umbreiffen / pflügen. Varro.

b Proscindere aliquem (convitio) est infamare, etnen durchziehen / Übels von einem reden / ut: Hunc foedissimo convitio coram prosciderunt. Plinius 36, 6.

Proscissio onis, f. Zerschneidung / Auffreissung. Colum. 6.

Proscissus a um, zerschuttert / zerhauen / aufgerissen / ut: Pectus proscissum vulnere. St.

b Terra proscissa.

Proscribo is, ere, Ciceroni dicitur.

tur, quod vulgò *venale pro-*
clamare, ut: *Tusculanum pro-*
scripsi, ich habe das Vorwerk
Tusculanum öffentlich feil
außrufen lassen. Att.

Eum non posse, quia pro-
scripsisset, vendere. pro Qv.

b Proscribere etiam signi-
ficat, in exilium eicere, des
lands verweisen / verbannen /
ut: Cum proscriberentur homi-
nes, atq; ex omni regione caperen-
tur ii, qui adversariis videban-
tur. pro S. R. V.

Proscriptio onis, f. proscribendi
actus, damnatio, in die Aht.
Erklärung / hac successit de-
portationi, & bannum seu
communicatio imperialis dici-
tur, die Keyserliche Aht. Ha-
bet autem hanc appellationem
intra annum, die Aht. Quia
Imperium censet, utrum in
eam sit declarandus, an non,
Ahten / enim significat, indi-
care, existimare, reputare.
Germanica vox non inepte di-
ci videtur à Græc. ἐξ ὄψος, ini-
micitia. Differunt proscri-
ptio & bannum, die Aht. / und
der Bann. Nam proscriptio
adimit contumaci omnem li-
bertatem & securitatem per-
sona & rerum. Bannum vero
efficit, ut apprehendi quidem
possit in quolibet iudicio, sed
non occidi. Aberacht est ag-
gravatio iurata, & gravior
proscriptionis confirmatio.
Schärd,

Proscripturi is, ire, Verbum De-
siderativum. Cic. ad Att.
Proscriptus a um, venalis decla-
ratus, ut: Ager proscriptus.
Cic. Att.

b Proscriptus, relegatus,
in exilium damnatus, in die Aht.
erkläret / ut: Proscriptum lex
Cornelia iurare vetat.

c Proscriptos recipere &
tueri, die Ahter hauffen und
vertheidigen.

Prosecoas, are, secare. Plaut. Pcen.
Prosecta orum, dicta sunt viscera,
ab antiquis, quia in sacrificiis
prosecussent. Lucan.

Prosecla a, f. meretrix dicitur,
quod ante stabula sedebat.
Plaut. Pcen.

Prosedanum i. n. vitium est, arie-
tibus & hircis circa coitum
proveniens ex nimio labore.
Plin. 26. c. 10.

Proselentis, προσελυτος, qui ante
lunam fuit, id quod de se Ar-
cades gloriabantur.

Proselyla a, f. femina, quia ex
gentilibus ad Judaicam se-
cessit religionem, ut Hagar an-
cilla Saræ Martin.

Proselytus i, m. athena per se
est Adjectivum / speciali-
ter est, qui ex paganismo ad
Judaismum accedebat, cum
Juden-Genossen. Isid.

Prosemino as, are, disseminare.
Cic. 3. Orat.

Prosequium ii, n. actio prosequen-
tiæ. Martin.

Prosequor eris, secutus sum, pro-
sequi, est ultra sequi, nachfol-
gen / ut: Longius prosequi ve-
ritus, quod sylva paludesque
intercedebant, er hat sich ge-
scheuet ferner nach zu sehen /
darauf daß die Wälder und
Morast im Wege waren.
Cæll. Bell. Gall. 5.

b Prosequi, est honoris voluntate, & animi affectione,
aut officii causa alterum sequi,
Germani scite dicunt, einem wol wollen / und Gutes
ermannen / ut: Publicani Do-

mitium cum egvis prosecuti sunt,
die Publicani haben dem Domi-
tio mit Pferden aufgewartet /
und das Gleit geben. Qv. Fr.

c Cum te prosequerer pa-
ludatum, als ich dir / da du mit
dem herrlichen Kriegs-Kleid /
dergleichen die Obersten zu tra-
gen pflegen / bekleidet warest /
aufwartete. Ep.

d Is me in discossu meo non
lacrymis solum suis, sed & animo,
corpore, copiis prosecutus est, er
hat mir bey meinem Abschied
nicht allein mit Thränen / son-
dern auch mit Leib und Seel /
und Soldaten das Gleit gege-
ben. pro Planc.

e Prosequi aliquem egre-
dientem ex urbe, einem das Gleit
aus der Stadt geben. II. Catil. I.

f Decedentem te de provin-
cia summā laus prosequuta est,
du bist mit höchstem Lob abge-
treten. Lib. 15. Ep. 14.

g Prosequi aliquem ver-

bia vehementioribus, einen mit
hartem Worten anreden. in V.

h Prosequi est copiosius
describere, ut: Id non prosequar
longius, dieses wil ich nicht wel-
ter aufführen. pro S. R. XXVII.

i Imprudentiā prosequi,
i. e. imprudenter facere. L. 13. Gz.

k Prosequi aliquē studiis, i. e.
animi affectione, einem wol wollen / und Gutes
ermannen. pro Marc. III.

l Prosequi dicendo vel scri-
bendo idem est, quod alias perse-
qui, ut: Id non prosequar lon-
gius, quam mea fides postulat.
dasselbe wil ich nicht ferner be-
rühren oder treiben / als meine
Zreu erfordert / als ich zuthun
schuldig bin. pro S. R.

m Prosequi amicitiam
paternam, die väterliche Freund-
schaft fortpflanzen. l. 6. 16.

n Prosequi aliquem, est
imitari. l. 13. Qv. Fr.

o Prosequi laudes clari-
rum virorum ad cantus, ad tibi-
cinem, vornehmer Leute Thaten
mit Gesang und Seiten-Spiel
loben. de leg.

Proserpina a, f. Cereus ex Jove
filia, quia & Diana, & Lucina,
& Hecate est, Refertur autem
ad Lunam, ut plerumque dea-
rum nomina, quemadmodum
ostendit Macrobius, l. 1. Saturni
versus scorpiones remedii. Pli-
nius 27. c. 12.

Proserpinaca, herba eximii ad-
remedii. Pli-
nius 27. c. 12.

Proserpoidis, ere, proprium draconum sive serpentium est, herfürfriecken. Plaut. Asin.

b Herba proserpit. Plin.
Proseucha a, f. προσυχὴ obsecratio vel oratio, quæ ad Deum funditur.

b Proseucha, locus orationis. Juven. Martin.

Proseuchicus aum, precatorius, ad precationem pertinens. id.

Prosecor aris, prosperari est impetrari. Nonius

Proficiæ, i.e. primitia sacrificiorum, dicuntur, quod profecuntur. Arnob. l. 7.

Proficium ii, n. quod profectum proficitur. Fest.

Profilio is, filii & filii, profilire, herfür springen / herfür wischen / ut: Inscius profiliu amicum castigatū innoxium, ich bin unwissend heraus geplagt / einen guten Freund unschuldiger Weiße zu schelden. Trin. 1, 2, 179.

b Repente profilire, geschwind herfür wischen / ut: Mitteret amicos, qui delitescerent, deinde repente profilirent, hominemque comprehenderent. pro Cæl. XXIIII.

c Profiliunt lacryma Mart.
Prosimurium aut postmuriu, pontificale pomerium, ubi pontifices auspicabantur. Fest.
Profita, proposita. Fest.

Profocer i, m. qui & focer magnus dicitur, estque uxoris mea

avus, ein Groß-Schwäher / des Schwähers Vater. Plin.

Profocrus us, f. mihi uxoris mea avia est, ego illius sum progener. l. 4. ff. de grad.

Profodia a, f. pars Grammatica, quæ docet syllabarum quantitatem, modumque Metri seu carminis Latini monstrat.

Profodiacus aum, vel profodicus ad Profodiam spectans.

Profodium ii, carmen, quod diis canitur. Martin.

Profonomasia a, f. annuntiatio, quasi agnominatio, quæ sit aliqua vocum similitudine, & verborum quadam affinitate, ut: Quis locus, aut lacus. Ex aratore Orator. For. Rom.

Protopis προσπις & prolophon, προσπις apud Aristophanem idem est, quod Larva & larvula, ascripta instrumentis muliebribus à Polluce. l. 10. c. 28.

Protopocia a, f. προσπωσις, persona fictio, est Figura, cum personam loqui fingimus. Quandoque etiam per eandem res mutæ loqui finguntur.

Prospecto as, are, Frequent. foras spectare. Apul.

Prospectus as, m. est conspectus, qui porrò sit, ut: Prospectus hinc sterilis usque ad ultimam plateam est probè, ich sehe niemand von hier bis zu Ende der Gassen / es ist niemand da / es ist sicher. Mil. glor. 3, 1, 10.

b Pro-

c Prospectum impedire alicui, einem im Liechte stehen. Cæf. 4. Bell. Gall.

Prospectum adimere. Curtius 1095.

c Prospectus praeclarus, ein schönes Aussehen. 4. Acad. Prospeclor aris, ari, procul speculari. Liv.

Prospera aum, fortunatum, felix, glücklich / fröhlich / ut: Exitus Epist. 8.

prosper, ein glücklicher Ausgang. Cic. ad Att.

Prospera fortuna. Hor.

b Frugum prospera luna. id. l. 15, 15.

c Prosper sæpè etiam pro eo, qui prosperitatem recipit, h. e. qui spe sua potitus est, accipitur. Sveronius.

Prosperè, Adv. quasi pro spe, inquam hunc ulcisci, accepta inquit Nonius, glücklich / ut: E-ria, ich wil lieber / daß wir uns venire prosperè. Cic. App.

Prospergo is, ere, aspergere. Tac. uns darnach / wenn wir beleidi-

Prosperitas atis, f. felicitas, & ad votum successus, Glück / then sollen. Eun. 4, 6, 25.

Wolfahrt. Cic. ut: Commoditatem, prosperitatemque vitæ à diis habemus, virtutem Deo acceptam nemo refert. Cic. 3. nat. deor.

Prospero as, are, prosperum facere, glücklich lassen gerathen. Livius.

Prospheromenon, auxilium medicis dicitur, quod & Juvans, utile conferens, praesidium & indicatum vocari solet. Ionst.

Prospicienter, Adv. circumspiciendo. Gellius.

Prospicientia a, f. cura, providentia, Vorsichtigkeit.

Prospicio is, propechi, prospectum, prospicere est longè videre, von weitem sehen / ut: Prospicere aliquid multo antè, tanquam ex aliqua speculâ, etwas lang zuvor sehen. l. 4, 3.

b Homo longè in posterum

Prosper aum, fortunatum, felix, prospiciens, i. e. prudens. Lib. 2.

glücklich / fröhlich / ut: Exitus Epist. 8.

c Prospicere alicujus voluntatem & amorem, eines guten Willen und Liebe verspüren.

d Regiones circumcirca pro-

spicere, die Länder umb und umb anschauen. l. 4, 5.

e Malo ego, nos prospicere,

ut: Prospicere acutissimè, genau in acht nehmen. Lib. 10. ep. 7. Att.

g Prospicere sibi vel salutis suæ, i. e. cavere, sich in acht nehmen / sein Bestes denken / ut: Crespho autem in amore est totus: iam ego prospiciam mihi.

Adelph. 4, 2, 51.

h Prospicere patriam, i. e. cogitare, quid in rem patria sit.

IV. Catil. l.

Prospiciuus aum, pro conspicuo.

Senec. Epist.

Bb 5

Pro-

Prospiro *as, are, spiritum longe lateque diffundere.*

Proitas, (*a pro i. e. ante & stare,*) porticus, vestibulum. Martin. Lex. Angl.

Prostasis, *sive* prostasia, *praefectura vel praesidentia.* Latine dicitur.

Prostatae glandulosi, Anatomis idem notant, quod ejucularia vasa, nempe corpora duo carnosae, duriuscula, membranave valida succincta, juglandis fere nucis magnitudine, & habita; Parte una deferentibus, sive semen afferentibus vasis contermina. Vesling.

Prostates, *προστάτης, modo praesidem, adiutoremve in bello, aut vicarium, aut defensorem* significat. Schard.

Prosticus *a um, ad prostasin pertinens.* Martin.

Prosterno *is, ere, est prostigare, zu Boden stossen / ut: Hunc aliquem prosternere, zu Boden stürzen.* Ovid. 5. Metam.

b Prosternere hostes, die Feinde schlagen. 14. Phil. Cur. tuis 107.

Exigua manu maximas opes prosternere, mit wenigem Bold sehr viel schlagen. Corn. 34.

c Prosterni ad pedes aliorum, einem zu Fuß fallen / ut: Praeibus ac lacrymis prostrati ad pedes, non tam nostra causa fidentes, quam hujus humanitati. pro Lig. V.

Prosthesis, *est appositio literae vel syllabae ad principium dictionis, ut: Gnavus pronavus, gnatus pro natus, tetuli pro tuli.*

Prostibula *a, f. meretrix, vilior & impurior, quae prostat & venalem habet pudorem, eine gemeine Hure.* Fest.

Prostibulis, idem. Plaut.

Prostibulum *i, n. locus, in quo scorta prostituuntur, lupanar, ein öffentlich Huren-Haus.*

b Prostibulum significat abjectissimam & vilissimam meretricem. Plaut.

Prostituto *is, stitui, stitutum, prostituere se, sich gemein machen / Barb. sich prostituiren / alii dicunt: Cicero vero, vulgare, devulgare, pervulgare, collocare se palam, ut: Vulgare se sermonibus, sich im Reden gemein machen.*

Devulgare se ad omnes libidine: Omnibus se pervulgare, ederman sich gemein machen.

Collocare se in vitam meretricia palam, öffentliche Hure rep treiben.

b Prostitueri pudicitiam, est corporis sui potestatem aliis facere. Sveton.

Prostituta *a, f. ut: Prostituta vicem sustinere, eleganter dixit pro ea, quae palam sui corporis potestatem facit.* l. 43. ff. de rit. nupt.

Prosto *as, prostiti, prostitum, prostare est a longe stare, ut:*

Ha

Ha saltem in occultis locis prostant, vos in foro ipso. Curc.

b Anguli prostantes, i. e. prominentes. Lucret.

c Prostare, est precie stare, prostituui, feil seyn. Juven.

Prostratus *a um, unde prosterno.*

Prostylus *a um, habens columnas ante.* Vitruv. l. 3. c. 1.

Prosubigo *is, ere, vehementer suffodere.* Virg. 3. Georg.

Prosum *des, profui, prodesse est utilitati esse, nugen / ut: Prodesse alicui multum, einem viel nuge seyn.* Hec. 5. 4. 35.

b Plurimum prodesse alicui, einem hoch nüglich seyn. lib. 10. 33. Corn. 194.

Præsumia, genus navigii, speculatorium parvum. Plaut. Amph.

Prosummus, index inferorum, Arnob. 5. adv. gentes.

Prosupero *as, are, superabundare apud Sipontin.*

Prosus & Prosum, Adverb. prorecta Martin.

Prosyllogismus *i, m. est, per quem aliqua propositionum principalis syllogismi demonstratur.*

Protasis, idem quod propositio, item fabula initium. Martin.

Protaticus *a um, ad protasin pertinens. Protatica persona, quae tantum loquitur in protasi, i. e. in primo actu & initio fabulae.* Don. in Ter.

Protecho *onis, f. protegendi aus, defensio.*

Protektor oris, *m. qui stat armatus cum principe.* Schard.

b Protektor vulgo dicitur, qui Latinius Defensor.

Protectum *i, n. est locus in domibus surrectus, unde spectare licet, a protegendo, i. e. perro tegendo, sive tectum projiciendo.* Schard.

Protego *is, texi, tectum, regere, est tegendo tueri, beschützen / ut: Protegere ab hyeme, surum Winter verwahren.* Plin. l. 19. 8.

Protelo *as, are, est exagitare, ut: Protelare aliquem suis dictis saevicis, einen mit seinen grüngen Worten über-täuben.* Phorm. 1. 4. 37.

Protelum *i, n. tenor pugnandi, continua certatio.* Lucret.

Protendo *is, tendi, tenum, protendere, ultra tendere, porrigere, weiter strecken / ut: Inter digitos medius longissime protenditur.* Plin. 11. c. 43.

Dextram protendere. Virgil. 12. Aen.

b Protendere, proferre, differre. Cic.

Proten^o, Adv. quasi porro tenus, & longe a finibus, interprete Servio, gar weit oder fern.

Protermino *as, are, propagare, fines promovere, die Grängen erweitern.*

Protero *is, trivi, tritum, prote-rere, vehementer terere, & quasi pedibus conculcare, zern-tren.*

treten/ ut: *Pedibus arva pro-*
terit. Claud.

Proterico es, ore, à longè terre-
rere, von weitem fürcht-
sam machen. Plaut. Trin.

Protervè, Adv. verb. immoderatè,
& superbè, frech / trozig /
verdriesslich / ut: Multa pro-
tervè facere, viel Unfugs
anrichten.

Multa miser timeo, quia
feci multa protervè. Ovid. 1.
Am. El. 4, 9.

b *Facere & dicere aliquid*
quo protervius, etwas unbe-
sonnen und trozig sich erzei-
gen. Ovid. 1. Att.

Protervia &, f. idem ac proter-
vitas. Lucret.

b *Proterviam facere, apud*
Romanos erat, idem quod nihil
relinquere ex sacris epulis, aut,
si quid reliquum esset, id igni mani
absumere. Unde celebratur illud
Catonis festiviter dictum in Al-
bidium quendam, qui patrimo-
nium universam luxu absumse-
rat, unis exceptis adibus, qua
incendio conflagravit. *Proter-*
viam, iniquitatis, fecit, propte-
rea, quod ea, quae comesse non
potuerit, quasi combussisset. Ma-
crob. 1. 2. Erasim. Apophth. 1. 5.

Protervitas atis, f. superbia, pe-
culantia, muthwillige Ver-
messenheit / Thumföhneheit /
ut: Quam pene tua me perdi-
dit protervitas? wie bald hat
te mch deine Thumföhneheit in

Jammer und Noth gebracht?
Heavt. 4, 6, 10.

Protervus & um, dicitur, qui
obvius proterit, superbus, geil /
übermüthig / trozig / ut: Fron-
s proterva, impudens. Horat.
2. Carm.

b *Lingua proterva.* Ovid.
in Ibin.

Protestatio oris, f. est animi no-
stri declaratio, juris acqiren-
di vel conservandi, vel da-
mmum depellendi causâ facta.
Schard.

Protestor aris, aris, apud idoneos
autores haud facile inveneris,
sed testari, contestari.

b *Protestari propriè dici-*
mur cum animi nostri sententiam
declaramus. Schard.

c *Protestantes hodiè di-*
cuntur Principes & Status Ro-
mani Imperii, qui in causâ reli-
gionis à Romano - Catholicis se-
cessum fecerunt.

Proteus i, m. πρῶτος, filius O-
ceani & Tethyos, marinus
deus pastor Phocarum: Et va-
tes, sed nisi coactus nulla dans
responsa. Virgil.

p *Proteus Rex fuit Æ-*
gypti, pro insigni utens nunc leo-
nis, jam tauri, modò draconis prio-
ri parte, alias verò aut arbore aut
igne. Diodoro teste. hinc: *Proteo-*
mutabilem dixit Horatius
ut: Quam pene tua me perdi-
dit protervitas? wie bald hat
te mch deine Thumföhneheit in
Erasmus

Prothesis is, f. πρόθεσις propo-
sitio Grammaticis est orati- nis
pars, (2.) Prothesis est propo-
situm, quod quis sibi facien-
dum proponit, ein Vorschlag.

Prothyma, sacrificii praludium.
Martin.

Prothymia &, f. προθυμία prom-
ptitudo, alacritas, Gewogen-
heit. Plaut.

Prothyris, προθύρις. Vitruv. 1.
4. c. 6. *Ancones sive prothy-*
rides sunt Mensula, quae capi-
tibus suis in volutarum anfra-
ctus implicantur, ad S maju-
sculi & oblongi formam, &
propendens ab ima corona se-
cundum antepagmenta, ad li-
bramentum imi supercilii. Phi-
land. in Vitruv.

Prothyrum ii, n. vestibulum do-
mus. Vitruv.

b *Prothyrum 1. 12, §. 13. ff.*
de instruct. pro tegillo consimili
eorum, quibus mercatores uti in
tabernis solent, quibus velamen
quoddam appendunt.

Protimesis, προτιμῆσις, prala-
tio, seu prarogativa.

b *Protimeseos jus est, (1)*
quo ab alienatis fundos certis per-
sonis redimere permittitur. (2)
quo agnatus propinquior, vel et-
iam utrinus, praefertur remotiori.
(3) quo jus, quod quis sibi per
contractum quarit, aliis ob caus-
am in se devolvit. Dicitur et-
iam jus congrui & retractus.
Micrael.

Protinus, Adv. statim, als bald /
fluchs / stracks. Virg.

b *Protinus, deinceps, exin-*
de idem.

c *Protinus, idem quod*
directè, immediatè, vulgo dici-
tur. Bud.

d *Protinus, jugiter, conti-*
nuè. Virg. 10. Æn.

Protoapostolarius, in Ecclesia
orientali doctores erant, qui
populo Apostolorum scripta ex-
ponerent: horum primarius
πρωτοπρεσβυτερος indigitaba-
tur, & prophetas quovis per-
legendi jus habebat. Martin.

Protoascretes, πρωτοασκρη-
της, primus à secretis. id.

Protocancellarius ii, m. summus
Cancellarius. id.

Protocollum i, n. πρωτόκολλον, bre-
vis annotatio, quasi prima re-
rum collectio. Aliter, proto-
collum prima continuatio, &
raptim confecta scriptura, quae
meliolem compositionem desi-
derat. Rōmā glut. n dicitur.
Quia vero in cera, seu glutino,
quae per tabulis extensa erat,
scribebatur, protocollum, i.e.
prima conglutinatio, vocata
est. Alii deducunt à πᾶλον,
quod est membrum, quia pri-
imum sit scriptura membrum.
Schard.

Protocunctor oris, m. cursorum
praefectus. Martin

Protogenes is, m. nō at aliquem
primi generis, sive à quo genus
in-

incipit: & a Poetis sumitur, pro eo, qui se aalem constringit. Juv.
 Protogenia a, f. filia Deucalionis & Pyrrha. Aristarch.
 Protogonos, πρωτογονος, primogenitus: quo nomine ab Orpheo dictus est Deus, quod ante ipsum nihil sit genitum, sed ab ipso sint cuncta creata. For. Rom.
 Protollois, ere, differre, prolongare. Plaud. Pseud.
 Protologia a, f. prima locutio, anteloquium.
 Protomartyr, πρωτομάρτυρ, primus martyr, sic Abel in V. T. & Stephanus in N. T. vocari solet.
 Protomysta a, mystarum princeps. Mysta autem sacerdotes appellantur, qui mysteria & secreta Ecclesia regunt & administrant.
 Prototono a, tonui, are, ante tonare. Valer. 4. Argon.
 Prototonotarius ii, m. (vocabulum vulgatum magis, quam probatum, esse videtur primus notariorum.
 Protopapa, primus papa, Princeps erat tribunalis ecclesiastici; & secundus a patriarcha tenebat. in coronatione Imperatoris legebat primum Evangelium: & in die lotionis Imperatori pauperes loturo, pelvim consecrabat. Martin.
 Protopathia a, affectus, quo ali- quid primum afficitur, non per consensum alterius.

Protoplastes a, m. qui primo fin- git operis alicuius inventor.
 Protoplastus, primo formatus, unde Adam dictus est proto- plastus, der erst-erschaffene Mensch.
 Protopraxia a, f. prima actio, i. e. ius ante alios exigendi pecunias a debitoribus, der Vorzug vor andern Gläubigern an des Schuldigers Gütern. Suidas dicitur prima ex- actio, prima repetitio. Schard.
 Protopsaltes, primarius Cantor, der oberste Sänger. Lex. An- tico. Chiefe canter or singer.
 Protoseriniarius, i. e. primiceri- nius, primicerius.
 Protosebastes a, m. primus Au- gustus, venerabilis. Lex. Angl.
 Protospatharius, spathariorum, i. e. satellitum primus. Lex. Angl. Protospatharii in Con- stantinopolitanâ aulâ erant officarii iustitiæ reddenda præ- fecti. For. Rom.
 Protostalla, πρωτοσταλτα, quasi prima statio, der oberste Stand/ unde protostasia mi- nus. l. 8. C. de munerib. patrum.
 Prototrator, πρωτοστράτωρ, qui præest toti exercitui. Ho- die, inquit Meursius, Mar- schallus appellatur.
 Protosyncellus, πρωτοσύγκελλος, primus inter syncellos, qui erant vicarii patriarcharum virorum, & successores mortuorum. Martin.

Prototocus, πρωτοτοχος, pri- mum natus vel genitus; & πρω- aliqvat saltem nuptus protrahat- rel. se. vero dicitur, quia pri- dies, ich halte / ich will erhal- ma peperit, quod epitheton ten/ daß er nur erste Tage die est Hevæ.
 Prototomus, (πρωτοτομος) a- tum, quod primum secatur, ut: Ut rapacissimi voratoris info- ut: Caulis prototomus, qui lentiam dicti tumore protrahere- vere primum succiditur, bras- ret. Val. l. 1. c. 3. de Cajo Cassio.
 Prototypus, πρωτοτύπος, exem- plum peimum, das erste Mu- ster.
 Prototypus a um, primitivus.
 Provelarius, primus praefectus vestiarum.
 Protractio onis, f. protrahendi- actus, Erlängerung / Erstre- ckung.
 Protractus us, m. idem.
 Protractus a um, herfür ge- zogen.
 Protraho is, xi, etum, protrahere, in lucem seu conspectum trahere, herfür ziehen / ut: Omnia protrahere in lu- cem, alles an Tag bringen. Lucret.
 b Protrahere aliquem in medium, est statuere coram omnibus. Virgilius.
 c Protrahere est differre, prolongare; aufziehen / verlan-

gern / ut: Credo, impetrabo, sit- aliqvat saltem nuptus protrahat- rel. se. vero dicitur, quia pri- dies, ich halte / ich will erhal- ma peperit, quod epitheton ten/ daß er nur erste Tage die est Hevæ.
 d Protrahere, est augere, ut: Ut rapacissimi voratoris info- ut: Caulis prototomus, qui lentiam dicti tumore protrahere- vere primum succiditur, bras- ret. Val. l. 1. c. 3. de Cajo Cassio.
 e Protrahere, est elicere, ut: Verum aliunde protrahere, die Wahrheit durch andere Mit- tel heraus locken. Lucr. l. 1. 83.
 Protrepticus, προτρεπτικός, in- structivus, admonitivus, ex- hortativus, ut: Indulge- stylo, aliquidque didascalium seu proreptum scribe, lege dicti auff das Schreiben / und schreibe was lehrbaff / oder das zum Anmahnen dienlich. Symmachus.
 Protrimenta onis, pl. n. dicuntur edulia minutim & frustil- latim, concisa ex carnibus; geschmigte Kaldaunen oder Sülzen.
 Protritus a um, a proterendo, pe- dibus conculcatus, zertreten / ut: Protritum framentum, zertreten Geträldia.
 Protritus, corruptus, ut: Protrita hostium acies. Tacitus l. 18.
 Protrorum vinum, πρωτοτρος οίνος, mustum est sponte de- ficiens, antequam calcetur u- va; ungefa. teret Most. Plin. l. 14. c. 9.

Protrudo is, trusi, trusum, protrudere, est impellere, quasi porro vel ultra trudere, fortstossen/ herfür stossen/ ut: Qui protrusit cylindrum, dedit ei principium volutionis, volubilitatem non dedit. Cic. de fat.

Protubero as, are, extuberare, geschwollen. Lex. Anglic.

Portumia vel portumia a, (al. prosomia) genus navigii, speculatorium parvum, à Græco πορτομαχον. Fest. Martin.

Proturbo as, are, est propellere, procui à sede sua turbare, von sich abtreiben / mit Gewalt fortstossen/ ut: Militibus saxis proturbare hostes, die Feinde mit Steinwerfen abtreiben. Livius.

Protutela a, f. protutoris officium.

Protutor oris, m. differt à tutore. Hic enim non tantum bonorum, sed & personarum custodiam agnitatem, cuius etiamnum officio incumbit, conditionem pupillo suo querere, & omni iure parum abest à patris potestate & reverentia. At in protutore nihil huiusmodi est, qui bonorum questionum praest, in eoque operam suam ultro accommodat. Connan. lib. 8. c. 6. num. 7. Schard.

Protypum i, n. quod in typi vices formatum est. Plin. 35. 12. Mensch / ut: quamquam eum

Proveho a um, vide proveho. colere capi, non admodum gran-

Proveho is, vexi, vectum porvehere est porro vehere, fortstoh-

ren/ ut: Ratem provehere per freta. Valer. 4. Argon.

b Provehi equo, zu Pferd fort reisen. Liv. 3. Bell. Pun.

c Ecquod te tua virtus provexisset? Ecquod genus? in A.

d Provehere pro perducere habet Cicero, ut: Sulpitium longius, quam voluit, popularis aura provexit. de Arusp.

e Cum prospero flatu fortunati sumus, ad optatos exitus provehimur, wenn wir gut Glück haben/ gelangen wir zu einem gewünschten Ende. Off.

f Metrodorus in tantum se meditatione assidua provexit, Metrodorus hat durch stetige Übung es so weit gebracht. Solinus 128.

g Provehere doctè dicitur pro incito promovere, befördern/ ut: Provehere aliquem ad di-

rum, sed & personarum custodiam agnitatem, cuius etiamnum officio incumbit, conditionem pupillo suo querere, & omni iure parum abest à patris potestate & reverentia. At in protutore nihil huiusmodi est, qui bonorum questionum praest, in eoque operam suam ultro accommodat. Connan. lib. 8. c. 6. num. 7. Schard.

h Provehi longius in scribendo, vel orando, est longius procedere, zu weit gehen im Schreiben oder Reden. 3. de Fin.

i Provehi ad optatos exitus, zum gewünschten Ende gelangen. 2. Off.

j Provectus a tate, vel pro-

Provectus a tate, vel pro-

Provenio is, veni, ventum, provenire est in medium venire, herfür kommen/ ut: Nam quicquid in scenam provenit, novo modo aliquid novum in ventum afferre addeceat. Pseud.

b Nimis proventum est nequiter, i. e. nimis mihi infeliciteres processu, ich bin gar übel zu Markte kommen. Menæch. 5. 5. 61

c Provenire est crescere, nasci, produci, herfür wachsen/ aufkommen / ut: Studia hilaritate proveniunt. Plin. Epist.

Proveniebant oratores novi, stulti. de Senect.

Proventus us, m. redditus non tantum bonarum, sed etiam malarum rerum, das Einkommen/ Nahrung/ ut: Proventus la-

b Arborarii proventus, Baum-Früchte. 337.

c Onere proventus gravari, zu tragbar seyn. id. 843.

d Fructuarii proventibus accommoda Gallia, das Gallierland ist sehr fruchtbar. id. 463.

e Proventus pro successu, Cæsar. Civil.

f Proverbialis e, c. ad Proverbium pertinens, das zu einem Sprichwort gehört.

g Proverbium ii, n. dicitur quasi commune omnium verbum, ein Sprichwort/ ut: Proverbii loco dici, in proverbio esse, für ein Sprichwort gebraucht werden. Erasim.

b Proverbium notat insipientem sententiam, eamque breviterculam; vel allegoricam & obcuram; vel etiam simplicem & apertam. Martin.

c Proverbia Salomonis vulgò dicuntur, quæ Hebræis שלמה Hebr. שלמה est sententia dominans, principalis, eximia, gnome.

d Perversus a um, in anteriorem partem versus. Varr. L. L. Provide, Adv. diligenter, fürsichtlich / sorgfältig / fleißig. Plin. 10. c. 33.

e Providens tis, o. prudens, qui praevidet futura, & cavet, fürsichtig / sorgfältig. Plin. ep. Providenter, Adv. idem ac providè.

f Providentia a. f. prudentia providendi futura, Fürsichtigkeit / Fürsichtigkeit / ut: Id n. sapientis est providere: ex quo sapientia appellata est providentia. Cic.

g Mundus divinâ providentiâ constitutus. Cic. de univers.

h Providentia, est actus providentis, i. e. proficientis, antè videntis, (2.) praecognitio, (3.) cura animo percepta. (4.) consilium, (5.) curatio, quæ sit opere; atque hæc plana sunt ex notionibus verbi ipsius provideo. (6.) Specialiter in re Theologica apud sacros & profanos scriptores est providentia divina, die Göttliche Fürsorgung / ut: In

f *Provocare naturam*, est vincere. Lucan.

g *Provocare* plus est, quam appellare, sich beruffen/ ut: Cum alter ad Senatum provocasset, alter vero ad Tribunos appellasset. 3. de Leg.

h *Provocare in integrum*, ut: De Casare quod fieri potuit ac debuit, transactum est: neq. jam provocari in integrum potest, i. e. integrum non est illi, ut provocare jure possit. l. 16, 15.

Provolo as, are, advolare, herfür steigen/ ut: Univerſa provolant, si dies mitis futurus. Plin. l. II. de apibus.

b *Provolare, procurrare*, herfür eilen/ ut: Infensis hastis bem provolant duo Fabii, totamque moverunt secum aciem. Liv.

Provolvere is, volvi, volutum, qui inter omnes & vendentes provolvere, est porro volvere, est conciliator, & medius. l. ult. herfür wälzen/ ut: In mediam viam provolvere, mit Andr. 4, 5, 38.

b *Provolvere se ad beneficium* & interventione internum alicujus, für einem nieder auf die Knie fallen. 12. An. 107. nomina, vel nuptia, vel amicitia, vel judici consiliarius ad-

Provolvere ad pedes alicujus, cutia, vel judici consiliarius ad-einem zu Fuß fallen/ einem et- jungitur, qua in opera dolum nen Fußfall thun. Curt. 340. malum duntaxat debent pra-

Provomo u, ui, ere, valde volestare, aliq. v. nulli rei obli- mere, sich übergeben/ bre- gentur, etiamsi proxeneticon, chen/ speyen. Lucret.

b *Provomere, protrudere*, ut: Turbinis immanem vim promovit atq. procelle; scil. pre-

Provorſus a um, proverſus, ut: Proverſum, appellatur fulgur. Festus. Martin.

Prout, Adverb. i. e. sicut, velut, aut, quod vulgò dicunt, secundum quod, nach dem/ ut: Prout Thermitani hominis facultates ferebant. Cic. 4. Verr.

Prox, bona vox, vel quasi proba vox. Fest.

Proxenetæ a, m. ἀγορευτής, conciliator, ein Unterhändler/ Mäkler/ Unterkäufer.

b *Proxenetæ, a Græco ἀγορεύειν*, ideo dictos tradunt, quod hospitum ac peregrinorum curam gererent, & ubi, qua lege, ac quanti res quasq. perur-

c *Proxenetæ notat eum, qui inter omnes & vendentes*, est conciliator, & medius. l. ult. ff. de proxenet.

d *Proxenetæ Cuiacius* sic definit: proxenetæ, inquit, Græcè dicuntur hi, quorum be-

neficio & interventione internum alicujus, für einem nieder auf die Knie fallen. 12. An. 107. nomina, vel nuptia, vel amicitia, vel judici consiliarius ad-einem zu Fuß fallen/ einem et- jungitur, qua in opera dolum nen Fußfall thun. Curt. 340. malum duntaxat debent pra-

Proxomitatis nomine bonorum possessionem prator defer-

his, qui defuncto mortis tempore proximi cognati fuerunt. l. 3. ff. unde cogn. l. 8, ff. de suis & legit.

pro opera proxenetis datur: quæ & licito jure peti potest. l. 1. & 2. ff. de proxenetis.

Proxeneticus a um, ad proxenetam pertinens, sic Arrhas proxeneticas, Imper. appellat, quæ proxenetis dantur, sponsa deferendas, & quas proxeneta ipsi sponsorum nomine accipiunt. Schard.

b *Proxenetica pramia* sunt, quæ debentur interpretibus & paravis. idem.

Proxenetria a, f. nuptiarum conciliatrix, quæ constandis & jungendis matrimoniis mihi, ich bin mir selbst das quæstum facerent. id.

Proximè, Adverb. variè con- struitur, ut: Habere exercitum quamproximè hostem, ein Heer nechst dem Feinde haben. Att.

b *Proximè virtuti tua accedit*, in der Tugend kömmer er dir gar nahe.

c *Proximè ad verum accedere*, der Wahrheit am nächsten kommen. vide Propè.

Proximitas atis, f. ἀγγιστία, propinquitas, cognatio propria, quæ per muliebrem sexum conjungitur, nahe Anverwandschaft/ ut: Lateat vitium proximitate boni. Ov.

b *Proximitatis nomine bonorum possessionem prator defer-* his, qui defuncto mortis tempore proximi cognati fuerunt. l. 3. ff. unde cogn. l. 8, ff. de suis & legit.

Proximè, Adverb. variè con- struitur, ut: Habere exercitum quamproximè hostem, ein Heer nechst dem Feinde haben. Att.

Proximo as, are, proximè accedere, appropinquare, Verbum frequens Apulejo.

Proximò, Adverb. idem quod proximè. Cic. Att.

Proximum i, n. ut: Eamus ad me; ibi proximum est, ubi mutes: (h. e. nullus est propior locus, ubi miare possis vestem.) Ter. Eunuch,

Proximus a um, maximè vicinus, der Nechste/ ut: Despondent ei gnatum hujus vicini proximi. Ter. Hec.

b *Proximus sum egomet mihi*, ich bin mir selbst das beste zu thun schuldig. Ter. Andr. 4, 1, 12.

Proximus, der nechste nach dem besten/ mittelwässi- ut: Asarum optimum in Ponto, proximum in Phrygia, tertium in Illyrico. Plin. 12. c. 13.

c *Quicquid terrarum in proximo erat, was in der Nähe herum gelegen*. Curt. 15.

d *Proximus eo, ich folge alsobald darauff*. Curt. 169.

e *Proximus infanti est, qui egressus est infantiam, & qui lingua gnarus, rerum adhuc ignarus est*. Schard.

f *Proximi menses mortis, & qui pracedunt, & qui sequuntur, accipiendi sunt*. l. ult. C. de posth. hæredib. instit.

g *Proximum etiam vicinum, affine & simile significat*, ut in l. 2. ff. loca.

h Proximus agnatus dicitur, qui Testatori sic conjunctus est, ut eum nemo antecedit. l. 92. ff. de V. S. l. 2. §. 3. ff. de suis & legitim.

i Proximus pubertati dicitur, qui rei intellectum capere potest. l. 14. fin. ff. de Senat. Si. lania) & videtur is esse, qui à pubertate sex mensum intervallo abest. l. 17. ff. de excus.

Prudens tis, o. idem quod providens, verständig / klug / ut: qualemcumque naturalem sagacitatem aut indagatiōem & scientissimam. Quintil. l. 5. c. 14.

b Prudens, idem quod rone sumitur pro quocumque sciens, wissentlich / ut: Plus in habitu seu virtute intellectuali: sciens, quam prudens boni fecit, & ob id Cicero in libris Officiorum inter quatuor officia viri send / als mit Fleiß / gethan, boni primo loco ponit prudentiam, eamque dividit in contemplativam & in agentem: quarum industria. Plin. 10, 29.

c Omitto prudens, i. e. de plantem & in agentem: quarum industria. Plin. 10, 29.

d Prudentum responsa, hæc in rebus civitatis honestis sunt. I Cor. 14. placita. Schard, (2) Aristoteles prudentiam de-

e Prudens est, qui peritè agit, quod sit habitus cum recta præcognoscit agenda: gnarus ratione activus, consulens de bonarum bonarum malarum & moris & malis. Hæc prudentia est diarum; deinde qui circumspiciunt omnium virtutum moralium causam proximam, quia per illam

Prudenter, Adverb. sapienter, inquirimus media, quæ in agentem provide, kluglich / verständig / do ad finem propositum ducunt. ut: Facere prudenter.

Prudentia, f. quasi providentia, Klugheit / Verstand / Vorsichtigkeit / ut: Prudentiam adhibere ad omnes res, mit allen Sachen kluglich verfahren, Cic. ad Att.

Prudentia unus viri tota liberata est Græcia, durch etnes Mannes (des Themistoclis) Sürsichtigkeit ist Griechenland errettet worden. Corn. 76.

b Prudentia conjuncta cū viribus, Erasim.

Prudentia quodammodo divinatio, Verstand ist etlicher massen eine Weissagung. Cornel. 817.

c Prudentia (1.) notat videns, verständig / klug / ut: qualemcumque naturalem sagacitatem aut indagatiōem & scientissimam. Quintil. l. 5. c. 14.

tiam veri (2.) a Stoicis & Cicero sumitur pro quocumque sciens, wissentlich / ut: Plus in habitu seu virtute intellectuali: sciens, quam prudens boni fecit, & ob id Cicero in libris Officiorum inter quatuor officia viri send / als mit Fleiß / gethan, boni primo loco ponit prudentiam, eamque dividit in contemplativam & in agentem: quarum industria. Plin. 10, 29.

d Prudentum responsa, hæc in rebus civitatis honestis sunt. I Cor. 14. placita. Schard, (2) Aristoteles prudentiam de-

e Prudens est, qui peritè agit, quod sit habitus cum recta præcognoscit agenda: gnarus ratione activus, consulens de bonarum bonarum malarum & moris & malis. Hæc prudentia est diarum; deinde qui circumspiciunt omnium virtutum moralium causam proximam, quia per illam

Prudenter, Adverb. sapienter, inquirimus media, quæ in agentem provide, kluglich / verständig / do ad finem propositum ducunt. ut: Facere prudenter.

Prudentia, f. quasi providentia, Klugheit / Verstand / Vorsichtigkeit / ut: Prudentiam adhibere ad omnes res, mit allen Sachen kluglich verfahren, Cic. ad Att.

Prudentia, f. quasi providentia, Klugheit / Verstand / Vorsichtigkeit / ut: Prudentiam adhibere ad omnes res, mit allen Sachen kluglich verfahren, Cic. ad Att.

e Prudentia Politica legis-

lavoria est, quæ leges rectè sanciantur & explicantur; prædicta verò, quæ Reipubl. negotia rectè administrantur, sive confulendo, sive judicando. Ethic.

Prugnum pro prugnum. Fest.

Pruna a, f. (meteoric) est vapor roridus, & frigore nocturno in salis quasi formam confritus. Neiss / dicitur quasi perurina, quod perurat fruges & virgulta.

Prunifolius a um, Pruna obnoxius, ut: Longa prunifolia frigora nocte pati. Ovid. 2. Am.

Pruna a, f. carbo candens, eine glühende Kohle / ut: Subjiciunt verubus prunas & viscera torrent. Virgil.

b Ne cinerem fugiens in cleata & exiccata afferuntur, di-prunas incidas. Erasim.

c Pruna vocatur unicus nella. Schröd.

d Beneficentiæ hosti præ-

e Pruna pro peste, seu mialis, Wein = Schlehen / morbo instar carbonis igni ardente & urente, usurpatur. Nomencl.

Devt. 32. v. 24. Hab. 3, 5.

f Pruna pro sagittis, quæ motu maxime incalescunt & instar ignis penetrant. Psal. 76, 4.

g Pruna pro fulgetris, instar prunarum adurentibus. Psal. 78, 48. Tribuuntur & a mori ferventissimo. Cant. 8, 6.

Prunella a, f. herba, vide Bru-

Pruneolum & Prunulum i, n. idem quod prunum.

Prunetum i, n. locus prunis confusus, ein Pflaumen-Garten.

Prunum i, n. fructus pruni, eine Pflaume / ut: Pruna Damascena, Zwetschyfen / unde Epigramma:

Pruna peregrina carie rugosa senecta

Sume: solent duri solvere ventris onus. Martin.

b Pruna cerea vel cerina, Spilling.

c Pruna sylvestria, Schlehen / pruna asinaria, Rosspflaumen.

d Pruna de Brignioles, (è loco natali in Gallia,) quæ enu-

cuntur vulgo prunecola vel prunifolia. Sam. 14, 7.

e Pruna iberica, Spanische Pflaumen / pruna nigra, schwarze Pflaumen / pruna purpurea, braune oder braunrothe Pflaumen / pruna autem, Wein = Schlehen / pruna pro peste, seu mialis, Wein = Schlehen / morbo instar carbonis igni ardente & urente, usurpatur. Nomencl.

f Pruna pro sagittis, quæ motu maxime incalescunt & instar ignis penetrant. Psal. 76, 4.

g Pruna pro fulgetris, instar prunarum adurentibus. Psal. 78, 48. Tribuuntur & a mori ferventissimo. Cant. 8, 6.

Prunella a, f. herba, vide Bru-

Prunifolius a um, Pruna obnoxius, ut: Longa prunifolia frigora nocte pati. Ovid. 2. Am.

Pruna a, f. carbo candens, eine glühende Kohle / ut: Subjiciunt verubus prunas & viscera torrent. Virgil.

b Ne cinerem fugiens in cleata & exiccata afferuntur, di-prunas incidas. Erasim.

c Pruna vocatur unicus nella. Schröd.

d Beneficentiæ hosti præ-

e Pruna pro peste, seu mialis, Wein = Schlehen / morbo instar carbonis igni ardente & urente, usurpatur. Nomencl.

Devt. 32. v. 24. Hab. 3, 5.

f Pruna pro sagittis, quæ motu maxime incalescunt & instar ignis penetrant. Psal. 76, 4.

g Pruna pro fulgetris, instar prunarum adurentibus. Psal. 78, 48. Tribuuntur & a mori ferventissimo. Cant. 8, 6.

tus, ut: Nam subest quadam aspera cutis, & velut quadam prurigo.

Prurio is, prurivi, itum, ire, libidine scilicet ardere, iudicem. Plaut. Bacch.

b Dentes pruriunt, das Maul wässert mir. idem.

Pruritus us, m. est dolor desiderium scilicet excitans, sine cutis asperitate & exulceratione, das Jucken / das Krähen. Plin. 9. c. 45.

Prusa a, f. Oppidum Bithynia, Phrygius & Mysis finitum, à Prusia Rege, qui cum Cyrogessit bellum, ad radices montis Olympi conditum. Strab. 1. 12.

Prymnesium ii, n. funis nauticus, apud Festum Pompejum, palus, ad quem funis nauticus religatur, quem alii tonsillam nominant.

Prytaneum i, n. Locus erat Athenis in arce dignissimus, ubi iudices & magistratus habere consilium solebant. In Prytaneo item alebantur publice, qui benemeriti erant de Republ. qui honos habebatur maximus. Cic.

Prytanis, magistratum significat seu administratorem.

Psalis, ψαλῖς, & Psalidion, ψαλίδιον, forfex, quam Pollux lib. 7. cap. 22. ponit inter instrumenta mulierum.

Psalito as, are, (Frequ. à psalle-re,) eiferig singen.

Psallo is, psalli, psallere, fidibus canere, singere auf Saitenspielen / ut: Doctus psallere. Martialis.

Psalocitharista a, m. qui citharam psallit, vel qui psalterio citharam adhibet.

Psalma atis, n. carmen, quod fidibus canitur. Isidor.

Psalmistia a, m. qui Psalmos facit, sic psalmorum autorem (ut Davidem) vocant Ecclesiastici scriptores.

Psalmodia a, f. ψαλμωδία cantus mistus, cum aliquis canit ad musicum instrumentum.

Psalmodus i, m. qui psallit fidibus, & simul canit ore.

Psalmodographus i, m. qui psalmos scribit.

Psalmus i, m. ψαλμός, proprie actus psallentis: deinde ipsum, quod canitur: tertio carmen scriptum, poema factum, ut fidibus canatur; etiam ore, per Synecd.

Psalterium ii, n. ψαλτήριον, instrumentum musicum, ein Psalter.

b Psalterium significat Metonym. ψαλμόν, cantionem ipsam, & specialiter canticum.

c Psalterium pro Libro Psalmos continente, das Psalter-Büchlein.

Psaltes is, m. qui psallit & psallere potest.

Psal-

Psaltria a, f. cantatrix, Sänge. rin. Ter. Amph.

Psaltrius ii, m. idem ac psaltes.

Psamate, est fons apud Thebas; ponitur & pro urbe & monte. Fuit & Psamate, Croropi Argivorum Regis filia, ex qua compressa Apollo Linum filium sustulit, quem inter sentes occulatum canes dilacerarunt. Stat. 1. Theb. Alia fuit Psamate Nymphe, Nerei filia & Phori mater. Ovid. 11. Met.

Psaphon Libyorum deus, qui cum despectissimus esset, & ultima nota, vocales aves edocuit hæc verba eloqui: Magnus Deus Phason. Quibus demissis in lucos, audita voce apud rudes populos, est pro deo habitus. Alex. 6. c. 4.

b Psaphonis aves, Prov. ubi quis nova arte famam capiat. Erasim.

Psaronius, lapidis genus, quem Thebaicum & Pyrrhopæcilon appellari, dicit Plin. 36. c. 22.

Psecas adis, pluvia tenuis, Staub. Regen. Apul. Martin.

b Psecas aut ros, Prov. In crebrius expuentes dictitabatur, ψεκας enim aspersio illa ac velut irroratio vocatur, quoties minutissimis guttulis irrigamur, ut pluvia rori similis. Erasim.

c Psecas delinimenta notat. Vocantur 1. Psecades ancilla, qua delicatarum matronarum capillos medicato conspergunt fuco. id.

Psegrima atis, n. idem ferè ac flos aris. Plin. 34. c. 13.

b Psegrima, pro ramento auri usurpatur. Herodot.

Psellion, ψέλλιον, armilla, ornamentum manuum. Xenophon. 1. 2. hinc Pselliophori, i. e. armillati.

Psen, ψήν, vermiculus in caprificis nascens, culex ficarius, plur. ψήνες. Arist. 1. 5. hist. anim. c. 32.

Psephisma atis, ψήφισμα, decretum, plebiscitum, ein Raths-Beschluss.

Psephopæctes, qui calculis ludit, prestigator. Martin.

Psetta, ψήτα, piscis è genere latiorum. idem.

Pseudanchusa a, f. quasi falso anchusa dicta. Plin. 22. c. 20.

Pseudenedrus, ut: Mercurius pseudenedros sapius fecit. Firm. 3. c. 8. Insidiatores fictos Firmicus pseudenedros nuncupat. Cæl. 11. c. 7.

Pseudoacorum i, n. herba, gelb Wasser-Eilien. Matth.

Pseudodamas, falsus adamas, una دختر Demant. Boët. de Boot.

Pseudoapios, herba, Erd-Feigen.

Pseudoapostolus i, m. falsus Apostolus.

Pseudobunion, herba. Plin. 16. 10.

PseudoCato onis, tanquam falsus Cato. Cic. 1. Att.

PseudoChristus i, m. falsus Christus, falsus dictus, à se aut ab aliis.

Cc 5

Psev-

Psevdocorallium *ii*, *n.* corallium falsum. Boët. de Boot.

Psevdococtus *i*, *m.* vermeinte Coßwurzel. Matth.

Psevdocrania *a*, *f.* herba, falscher Cornel. Baum. id.

Psevdodecimianum, pyri genus, quasi falsum decimianum. Plinius 15, 15.

Psevdodictamnus, herba, vermeintlicher Erethischer Diptam. Matth.

Psevdodipteros, tanquam falsas duas alas habens. Vitruv. 3. c. 1. Martin.

Psevdoeleborus, herba, vermeinte schwarze Niesewurz. Matthiol.

Psevdographia *a*, *f.* falsa descriptio. Quintil.

Psevdographema, syllogismus sophisticus, paralogismus.

Psevdohermodyctylus, herba, dicitur & dens caninus. Matth.

Psevdolinum *i*, *n.* herba linaria, quibusdam dicitur myagrum.

Lein: Dotter oder Glack. Dotter. id.

Psevdolotus, arbor, vermeintlicher Zürgel. id.

Psevdolus *i*, *m.* Pseudus & falsus servus. Plaut.

Psevdomartyr, Pseudomartyr.

Psevdomelanthium *ii*, *n.* herba, Moden/oder Korn-Regelien. Matthiol.

Psevdomenos, Pseudomenos, mentiens, & est, cum, quicquid constituitur, verum esse, statim

reperitur falsum, ut docet Africanus, l. 88. ff. ad. leg. Falcid. ubi huius rei exemplum affert. Pompon. quoque in l. 9. ff. de verb. oblig. ejusdem modi sponsionis formulam hanc profert: tibi fundum dabo, nisi illi dedero, & illi dabo, nisi tibi dedero. Alia suppeditat exempl. Gell. 5. c. 18. & lib. 9. c. 16.

Psevdonardus, herba, nardum referens. Plin. 12. c. 12.

Psevdopalus *i*, *m.* opali species. Boët. de Boot.

Psevdopanax, Chironium sive flos solis foliis latioribus, Connen-Blumen. Matthiol.

Psevdophilosophia *a*, *f.* falsa sapientia, qua non veritate, i. e. Dei verbo nititur, sed humana & fallaciatione, qualis est Gentilium philosophia. Bud.

Psevdoportic, falsa portio. Vitruv.

Psevdopropheta *a*, *m.* falsus propheta, hareticus, ein Keger/falscher Prophet.

Psevdorchis *is*, *f.* herba, alias bifolium, & Ophris. Matth.

Psevdostachys, herba, & quidem alia stachys, ander riechender Andorn. id.

Psevdostrothium *ii*, *n.* herba, Thertacaria, Storch-Kraut. id.

Psevdosycomotorus, sive azadarrach, arboris species. id.

Psevdothyrum *i*, *n.* falsum ostium, unde pro postica sumitur. Cic. in Verr.

Psev-

Psevdourbanus *a* um, ut: Psevdourbana edificia, dicuntur à Vitruvio edificia rustica, urbanâ elegantia extructa. Bud.

Psiadium *ii*, *n.* herba, idem ac Alechymilla. Schröd.

Philocitharista, Philocitharis, Turn. l. 20. c. 15. qui solo nudoque cubare cantu psallit, sua voce non accinens, nec in choro canens. Martin.

Philothrum *i*, *n.* vitis alba. Plin.

b Philothrum, medicamentum pilos extirpans, partemque glabram reddens, (ut sunt lixivium forte, calx viva, &c.)

Haar ausziehende Arzney, davon das Haar auffället. Jonston.

Psimmythium vel psimythium, cerussa. Martin.

Psitta, Psitta, plani piscis genus, quem nos passerem vocamus. Plin. 9. c. 16.

Psittacus *i*, *m.* avis Indica, imitari discit voces humanas, ein Sittig/Papegey/ ut: Inter

Psittacos nobiles & plebejos discretionem digitorum faciunt, den Unterschied der

Papegeyen erkennet man an der Zahl der Zähnen. Sol. 907.

Barbari psittacos merces faciunt, die Barbari handeln mit

Papegeyen. id. 907.

b Psittacus senex ferulam neglexit, ein alter Papegey ler-

dicunt: Alte Hunde sind äbel bändig zu machen. Erasim.

Psoa *a*, *f.* Psoa vel Psoa item Psoa

lumbus, vel potius lumborum caro musculoſa, lumborum pulpa. Bud. Psoa duo maximi musculi in interna lumborum regione ſiti. Hippoc. lib. de art. Vesling.

Psoadicus *a* um, qui clunium dolore afficitur. Martin.

Psole, Psoa, mentula. id.

Psoa *a*, *f.* sive scabies, est tumor à sanguine corrupto exortus, cum cutis intemperie & exulceratione affligens. Jonston.

Psoricus *a* um, ad psoram pertinens, grindicht. Cels.

Psorophthalmia, *a*, *f.* scabies, q. a totam palpebram, praesertim versus oculorum angulos afficit. Jonston.

Psyche, Psyche, animi, à ψυχή, spiro, est & res animata, ut homo. Inde sequentes quaedam voces. Est & psyche trifolium, ex ψυχή, i. e. refrigero. Nascentur ea herba in locis, quae estuans mare alludit. Martin.

Psychagogus, ψυχωγός, qui animas ducit, decipit, item plagiarius. id.

Psychicus *a* um, animalis, ad animam pertinens. id.

Psychodocheon, animarum separatarum receptaculum & domicilium.

Psychologia *a*, *f.* doctrina de anima.

Psychomachia *a*, *f.* virtutum virtutumque pugna, quae in ani-

ma sit. Apud Polybiū est animosa contestatio, acris dimicatio
Psychomantelū, ψυχομαντεῖον locus, ubi anima sacrificiis evocata responsa dabat consulentibus. id.

Psychotrophi, pisces quidam appellantur, quod umbrosos seclentur recessus, ac humido frigidoque delectentur elemento.

Psychrologus i, m. qui frigida loquatur, & absurda, nec plausu excipienda, qui boni nihil profert. Cuiusmodi sermo recte psychrologia vocatur.

Psychroluta, vel

Psychrolutes a, qui frigida lavatur. Veteres enim frigida tantum utebantur: calida v. balnea veletudinariis deserviebant. Senec

Psychrophobus, qui frigida metuit, ut medicus, qui timidus est ad frigidam propinandam in febribus. Martin.

Psydracion, ψυδράκιον, genus pustularum durarum & subalbidarum acutarumque, caput praecipue infestantium. Paul. Aeginet.

Psydrax acis, morbus, ulcus in capite. Galen. 1. 2. Compos. Pharm. c. 9.

Psyllium ii, n. herba, quae semen fert pulci simile, Psyllienkraut / Flöh-Kraut. Matth.

Psyllus, ψύλλος, appellativè est puplex, fortè a ψύλω rado, quia radit & pungit. Frequentius

est ψύλλα, quod & pbalangii genus. Martin.

Psythia uva, ut. Passio (ad passum) uva psythia utilior. Virgil. 2. Georg. 93.

Ptarmica, exiguus frutex est, surculos habens parvos, multos & rotundos abrotano non dissimiles, wilder Bertram. Diosc. 2. c. 156. Matth.

Ptarmicus a um, ut: Ptarmica medicamenta ab errhinis non multum differunt, & sternutationem excitant, Niesend machende Argeneyen. Sennert.

Pte, adjectio syllabica Ablativi aliquando jungi solita, ut: Meapte, suapte, vestrapte.

Ptera a, sive ut Vitruv. 1. 3. c. 2. appellat, pteromata, in templis muri duo sunt. Strabo.

Pteroma, πτέρωμα, 1. pennosum in avibus tegmen. 2. pinna. πτερόν est alatum facio. Martinius.

Pteris, herba, prima species est filicis herba nobilis, quam Plinius describit 1. 27. c. 9.

Pterna, πτέρνα, pars inferior navalis mali: circa mediam ferè, trabelos: summa pars carthesium nominatur. For. Rom.

Pternica, caulis est herbae, quae vocatur cactos, de qua Plin. 21. 16.

Pteron, adificii moles major solitis. Plin. 36. c. 13

Pterophoros, πτεροφόρος, est regio apud Riphæos montes, sic dicta ab assidua nive, quae ibidem

dem pennarum similitudine continuo decidit. Plin. 4. c. 13.

Pterygium ii, n. ala, pinnaculum, die Zinnen auff den Mauren.

b Pterygium, vitium oculi, & quidem membrana quaedam nervosa oculo accrescens, das Zell im Auge. Plin. 34. c. 10.

c Pterygium, caruncula ab ungve recedens cum dolore. Celsus. 1. 7.

Pterygodes, πτερυγίδης, alatus, cui scapula aperta alarum in modum extant. Martin.

Ptisana a, f. hordeum decortictum, à πτίσσα, tundo, Gerstengraupen / gerinnelte Gersten / ut: Ptisana ex hordeo usus validissimus, saluberrimusque tantopere probatur. Unum laudibus ejus volumen dicavit Hippocrates clarissimus medicina scientia. Plinius. 18. c. 7.

b Ptisana triticea. Galen. 1. 1. Alim.

Ptisaniarium oryza dixit Horat. Oryzam coctam vel ptisanam aut sorbitione ex oryza. 1. 2. Sermon.

Ptochia, πτοχία, domus alendis pauperibus destinata: idem quod ptchodochium, ein Armen-Haus / Armen-Hospital. ult. C. de sac. eccles.

Ptochodochium ii, n. domus, in qua suscipiuntur mendici, & inopes, ein armer Spital / ein Armen-Haus. idem.

Prochotrophia, πτοχοτροφία, diversoria, sive domus, in quibus mendici nutriuntur. 1. 1. C. de Episc. & cleric.

Ptolemaeus, πτολεμαῖος, proprium fuit nomen Regum Aegypti, inter quos laudatur Ptolemaeus Philadelphus, qui doctissimus ipse fuit, & bibliothecam illam celeberrimam Alexandria instruxit septingentorum millium librorum. Gell. 6. c. ult.

b Ptolemaeus, Astrologus, Aegyptius, Trajani & Hadrianæ fuit temporibus.

Ptyades, aspidum genus quoddam, quod sputum homini lethale in oculos expuit. Plinius 28. c. 6.

Ptynx, γίς, πτύγξ, avis nocturna, quæ & Chalcis & Cymindis dicitur, ein Nacht-Vogel / oder Eulen. Arth. Gellner.

Pubco es, ere, pubes sum, mannbar seyn / oder werden.

b Gena pubentes. Virg. 12. Aen.

c Herba pubentes. id. 4. Aen.

Puber is, o. mannbar / mündig / ut: Puber filius.

Cum parentibus puberes filii non lavantur, manbare Kinder baden nicht zu gleich mit den Eltern.

Puberale is, n. pubes ipsa, & pubis tegumentum. Martin.

Pubertas atis, f. atas in maribus, qui est annus XIV. in scemi-

nis XII. das manbare Alter.
l. 49. § 1. ff. de adopt.

b Pubertatem, inquit Justinianus veteres quidem non solum ex annis, sed etiam ex habitu corporis in masculis aestimari volebant: nostra autem constitutione promulgata, pubertatem in masculis decimum quartum annum completum illico initium accipere disposuimus: antiquitatis normam in feminis bene positam in suo ordine relinquentes, ut post duodecim annos completos viri potentes esse credantur.
Schard.

c Pubertas, est emissio ipsa pubis, à qua anni pubertatis designantur. id.

Puber is, f. pi'i, qui in parte verenda succrescunt, (2) locus ipse, in quo nascuntur, pars nempe, pudenda, (3) aetas, quae familiae, in qua aliquis sit put incipiunt crescere, (4) ipse oblianus, quia omnes sunt pubephobus, in quo pubes. Martin.
Pubesco is, ere, lanuginem emittere, mannbar werden. Cic. 1. Offic.

b Juventus pubescens. Sil.

c Pubescere, pro adolescere, ut: Vites pampinis pubescunt. Cic. 1. Tusc.

Publicanus i, m. qui redemit publicum, i. e. vectigal, quod est pecunia publica, portus venalium rerum, salinarum, metallorum, et in Bößner. Publicanorum ordo, quem admodum Cicero in multis locis

scribit, Roma fuit hominum honestissimorum; hi vectigalia publica conducebant, & in de dicti. In sacris literis publicani nomen propemodum est infamia; propterea quod qui portoria exigunt, odio sunt omnibus ob avaritiam. Unde Salvatore nostro vitio dabatur, quod cum publicanis peccatoribus manducabat. Apud Ictos tit. est de Publicanis & vectigalibus.

b Erant Judaei, qui amiserant libertatem; Publicani valde in-visi, ob exactiones graves, unde Rabin. Proverbium, אין להם ממשפחה שיש בהם מוכים שיהיו כלם מוכים.

c. Ne tibi contingat (uxor) nempe, pudenda, in qua aliquis sit publicanus, quia omnes sunt pubephobus, in quo pubes. Martin.

Publicatio onis, f. proclamatio, proscriptio, Gemeinmachung/ ut: Adjungit etiam publicationem bonorum. Cic. 4. Catul. Publicè, Adv. öffentlich/wegen der gemein/ ut: Dicere publicè. Cic. 5. Verr.

b Locantur publicè cibaria anseribus. Cic. pro Rosc. Am.

c Ventre publicè, öffentlich verkauft werden. id. 1. Verr.

d Publicè, interdum est in publico loco, veluti apud actum vel

vel in eade sacra publicè. l. 36. ff. mand. conj.

e Publicè, est publico nomine & publicè autoritate. l. 24. ff. de captiv. l. 121. §. 1. ff. de div. Reg. Jur.

Publicianus a um, ad publicum pratorum spectans, ut: Publiciana actio earum rerum persequenarum causa datur, quas ex iusta causa natus quis nondum usucaptus amisit. l. 1. cum seq. l. 15. ff. de publico.

Publicus, Adv. Publicus servari pecunia dicitur, quae apud magistratum deposita est, ut: — Aurum publicus servaretur rectius. Bacch. 2, 3, 79. Publicus a um, idem ac publicus, ut: Iter publicum. Ovid.

Publico as, are, omnibus palam facere, manifestare, eröffnen/ sunt oder gemein machen/ pretz geben/ ut: Non contentus voluptatum suarum contenti scientia, nisi etiam matrimonii reticenda publicaret. Plin.

Publicatis bonis aliquem damnare, einen an allem Hab und Gut abstraffen. Corn. 193.

b Publicare agros, bonae civium. Cic. Corn. 248.

c Publicare privata, was nicht gemein ist / gemein machen. Cic.

d Publicare crimen, interdum non pro vulgare, aut palam

facere, sed pro derivare in totam civitatem, vel totam civitatem ejus insimulare. Liv. 4. Maed

e Publicari dicitur, quod publicum fit, quodq; in fiscum & ararium coigitur. l. 2. ff. de adult.

Publicola e, quasi cultor & ob-servator populi. Hoc nomine dictus est Publius Valerius, qui in locum Terquintii Collatini Consul à populo suffectus est. Plutarch.

Publicus a um, dicitur, quod non est privatum, sed populo commune, gemein/ ut: Iste, ubi vis, condormisce; nemo prohibet publicum est, dort magst du dich hin schlaffen legen/ wo du willst / es wehret dich niemand / der Drth ist gemein. Rudens.

b Nemo quengquam inter prohibet publicè viā, i. e. rerum communium aequalis omnibus est usus, neque cuiquam vertendum vitio, quod jus publicum concedit. Curcul.

c Carere publico, i. e. non prodire in publicum, sich des Ausgehens enthalten. Cic. Liv. 2. Bell. Pun.

d Utilitas publica praefenda est privatorum contractibus. l. 3. C. de primip.

e Publicum jus est, quod ad statum rei Romana spectat. l. 1. §. 1. ff. de just. & iure.

f Publicum etiam pro carere accipitur. Plaut.

g Publicum, pro emolumento & bono publico. Tacit. Publipor oris, Publi puer si-
ve servus.

Publius, m. Pronomen est ejus, qui populo gratus fuit. P. Corneli. Scipio.

b Publius, Poëta mimographus, natione Syrus, Casari familiaris. Extant ejus mimi ab Erasmo illustrati, sententia citra controversiam acuta & graves, ac digna, quæ à pueris ediscantur.

Pucinum vinum, ab oppido Pucino, in quo nascitur. Plin. 14. 6.

Pudescio is, fieri, zu Schanden werden / ut: Traditas sibi tibi-
bias, cum ad os adhibuisset, inflassetq; pudefactus oris deformitate abiecit infregitqve. Gell. 15. c. 17.

b Pudesceri & confundi in facris, pro incidere in calamitates, & hostium violentiæ fieri obnoxium. Psal. 25. v. 2. 3. Psal. 31. v. 2. Glass.

Pudendum i, m. cujus aliquem ich schäme mich dir zu bekennen. pudeat; Substantivè est pars 1. 8. c. 12.

verenda, quam natura in nobis tegi jussit: Id, quo est mas pudere, æquū fuit. Bacch. 4. 9. 94. aut femina, die Scham. Dicitur à pudore, non quod Deus præstat, totidem literis, sich eines
aliquid turpe creaverit, cujus pudere debeat: sed quia post
lapsum est sedes quædam præ-
va cupiditatis & libidinis, seu-
enjus pudet, unde occulitur, ne
offendat. Martia.

Pudens, o. verecundus, scham-
haffig / ut: Adolescens pudens
& probus, ein schamhafftiger
frommer junger Mensch.
Cic. 5. Verr.

b Pudens animus, ein
schamhafftiges Herz. id.

Pudentissimus atqve opti-
mus vir. Cic. pro Flacc.

Pudenter, Adv. cum verecundiâ,
züchtig / schamhafftig / ut:
Pudenter aliquem appellare.
Cic. pro Planc.

Pudet puduit, puditum, pudere,
est in his, quæ turpiter fiunt,
dolere, sich schämen / fere sem-
per in tertia persona legitur,
ut: Pleriqve homines, quos
cum nihil refert, pudet: ubi
pudendum est, ibi eos deserit
pudor, cum usus est, ut pudeat,
die meisten Leute schämen
sich / da nicht zu schämen ist:
da sie sich aber schämen sol-
ten / ist die Scham fern von
ihnen. Epid. Act. 2. Sc. 1. v. 1.

b Pudet me tibi confiteri,
ich schäme mich dir zu bekennen.

c Prius te cavisse, quam
pudere, æquū fuit. Bacch. 4. 9. 94.

d Pudere quam pigere
Dings zuvor schämen / ist bes-
ser / als hernach Verdruß lei-
den / und hat eins (im Lateini-
schen) so viel Buchstaben / als
das andere. Trin. 2. 2. 64.

Non pudendo, sed non fa-
cien-

Etendo id, quod non decet, impu-
dentia nomen effugere debemus.
1. de Orat.

c Sunt homines, quos in-
famia sua neque pudeat, neque
pigeat, man findet Leute, die sich
ihrer Schand weder schämen
noch Hien tragen.

f Pudat recusare, &
non audebant suscipere, Prov.
quo licebat uti, quoties incidit
ejusmodi negotium, ut aliud sva-
deat honestas, aliud utilitas: &
dedecorofum sit, non suscipere
provinciam, rursus periculosum
suscipere. Potest accommodari
etiam ad illos, qui rogati neque
negare audent ob pudorem, neq;
præstare tamen volunt, quod ro-
gantur, ob diverfum animi vi-
tium. Erasmi.

Pudibundus a um, pudens, ve-
recundus, ut: Pudibundâ ma-
trona. Horat.

Pudicè, Adv. castè, feusch/
schamhafftig / züchtig / ut: Be-
nè ac pudicè doctum atq; edu-
ctum ingenium. Cic.

Pudicitia a, f. virtus cohibens
voluptates venereas, Scham-
haffigkeit / Zucht und Ehr / ut:
Parcat juvenus pudicitie
sua, die Jugend sol ihr las-
sen lieb seyn Ehr und Zucht.
Cic. pro Cæl.

b Quid salvi possit esse
mulieri, pudicitia amissâ? was
wolte sich doch ein Weibsbild
zu trösten haben / so es seine

Ehre verlohren hat? Lucretia
apud Livium.

c Pudicitiam alicui eri-
pere, i. e. stuprum inferre. Cic.
pro Milon. III.

d Pudicitiam, pro dea
coluerunt Romani. Fellus.

Pudicius, Adv. Comparandi,
ut: Ubi enim iucundius mo-
rarentur, quam in patria: aut
pudicius continerentur, quam
sub oculis parentū Plin. 4. ep.

Pudicus a um, idem propè,
quod castus, feusch / züchtig /
ut: Aures pudica, feusche
Ohren. Seneca.

b A me pudica est, quæ
si soror mea sit, meint wegen ist
sie so rein / als were sie meine
Schwester. Curcul. 1. 1. 51.

c Pudica arbor, rerum ac-
cessum videtur percipere, appro-
pinqvante homine aut animali
ramos constringit: rebedentibus
pandit. Scal. exerc. 181, 28.

Pudor oris, m. est (Sipontino)
ob aliquam rem turpem ti-
mor, Schamhafftigkeit / ut:
Me tecum eadem hac agere
sape conantem deterruit pudor
subrusticus, quæ nunc expro-
mam absens audaciis, ethe-
erwas bäurische Schamhaff-
tigkeit hat mich abgehalten/
daß ich das jenige / was ich
offt bey dir zu gedencen im
Sinn gehabt / nicht gethan/
welches ich abwesend anjese
desto kühner herfür bringen

mil. Lib. 5. Epist. 12.
b Homo singulari pudore,
virtute cognita, & spectata fidei, vel renovat etiam pu-
amplissimus. p. Cecin. XXXVIII. rem. idem.

c Num ejus color pudoris
ignū qvā indicat? And 5.3.6.

d Pudor obstupescit, non
potuit cogitata proloqui, er hat
sich für Scham entsetzt / und
nicht sagen können / worauffer
sich bedacht hatte. Phorm. 2.1.54.

e Dimittere pudorem, das
Schambütlein hinlegen / ut:
Non dimittam pudorem in ro-
gando meum. lib. 5. ep. 19.

f Ego illum periisse puto,
cui quidem perit pudor. Scham
verdorben / gar verdorben.
Bac. 3.3.81.

g Consulere pudori, sich
schämen / ut: Satisne ergo pudo-
ri consulat, si quis sine teste libi-
dini pareat? Cic. II. Fin.

h Qui minus sapiunt, mi-
nus habent pudoris.

i Rebus semper pudor ab-
sit in archis, in der Noth muß
man oft das Schambütlein
abziehen. Valer. Flacc.

k Gloria, non pudori esse, eine
Ehre und keine Schand seyn.
Livius.

l Pudor & metus, Proverb.
cum abstineat a re quapiam,
quod etiam inhonesta factu vi-
acatur, tum verò minimè tuta.
Erasim.

m Εν ὀφθαλμοῖς ἢ αὐδῶς,
i.e. In oculis pudor. Proverb. Ho-

rum nos pudet, quæ in propatū
io sunt. Aspectus enim vel incu-
reputatio, in l. 20. ff. de his qui
not. infam. l. 25. ff. de procur.
Pudoricolor, aurora rubens, hoc
nomine vocatur. Gell. 19.7.

n Pudor pro exsimatione,
dignitate, & ut vulgò loquimur,
reputatio, in l. 20. ff. de his qui
not. infam. l. 25. ff. de procur.

Pudoricolor, aurora rubens, hoc
nomine vocatur. Gell. 19.7.
Puella e, f. Dimin. ex antiquo
puera, ein Mägdlein / Tocht-
terlein / Weibsbild.

b Verba puellarum foliis
leviora caducis. Ovid.

c Experta virum puella,
Horat. 3. Carm. Laborantes ute-
ro puella, pragnantes. id.

Puellaris e, e, quod puellarum
proprium est, fundi sch / den
Mägdlein gehörig / ut: Pu-
dor puellaris. Senec. Med.

Puellariter, Adverb. nach Art
und Weise der Mägdlein / ut:
Dum se pragnantem puellari-
ter nescit. Plin. epist.

Puellasco is, ere, effeminari.
Pacuv.

b Puellascere, reslorere, &
quasi ad puellarem atatem redi-
re. Varr.

Puellatorius a um, quod est
puellarum, aut simile huic rei,
quam faciunt puella. Tibia
puellatoria, quæ sonum puel-
larum mittunt, i.e. clariorem.
Alex. Alex.

Puellitor aris, ari, κλειρογάειν,
verbum, ut multa alia Labe-
rius

rius finxit, de iis agens, qui
cum vetulis rem habent. For.
Rom. Laertio apud Nonium
puellitari est molli lasciviri
prurire, aut ad pruritum ir-
ritare.

Puellula e, f. Dimin. ein kleines
Mägdlein. Catul.

Puellus e, m. Dim. ein Knäblein /
Knöchlein.

Puer i, m. ein Knab / non dici-
tur tantum ratione atatis, sed Erasim.

etiam notat ministrum, vel
uti & Hebræis וַיָּאֵל & Græc. in eos, qui arripientes quippiā,
eis παῖς, Barbaris ein Bage,
l. 3.7. Att.

b Cum pueri essemus, in
unser Kindheit. lib. 13. epist. 1.

c Homo amicus nobis jam conspectam arripuit manibus, ac
inde a puero, er ist unser guter
Freund von Kindheit auff. A-
delph. 3.4.77.

d Ex pueris excedere, kein
Kind mehr seyn / ex ephebis ex-
cedere, zu seinen Jahren kom-
men. pro Archia II.

e Pueri inter sese quā
pro levibus noxiis iras gerunt,
quia, qui eos gubernat animus,
infirmum gerunt, die Kinder
unter einander zürnen umb ge-
ringer Ursachen willen / darumb
weil sie noch zur Zeit einen
schwachen Verstand haben / wel-
cher sie sonst regieren könte.
Hec. 3.1.30.

f Erat in puero prater do-
cilitatem ingenti, summa suavi-
tas oris aut vocis. Corn. 74.

g Puerorum nomine o-
mnes servi veniunt. l. f. ff. Qvæ
sententiæ. l. 104. ff. de V. S.

h Pueri talis, viri jure-
jurando fallendi, Prov. docet, vi-
ris nulla re citius imponi posse.

quā jurejurando, quod nemo
tam improbus esse credatur, quā
id velit violare, (Plutarchus.)

Ita pueri ludis deditissimi, iis-
dem quoque facile decipi solent.

i Puer glaciem, Proverb.
cum retinere non possint, nolunt
tamen amittere, sumtum è So-
phocle videtur, qui amorem

comparat pueris, qui glaciem
delectantur ea, sed mox lique-
sciente illa, nec facile possunt ab-
jicere lubricam massam, nec reti-
nem modo Græci sermonis, sed &
quod masculino sexu femini-

num alias quoque semper com-
prehenditur. l. 161. in fin. ff. de
V. oblig.

l Pueri dicuntur (1.) filii
non filii. (2.) Omnes servi pueri,
etiam sexagenarii appellantur.

(3.) Dicuntur omnes, qui sunt in
atate puerili, siue mares, siue
fœmina. Scot. Vocab. Jur.

Puera e, f. puella. Varro.
Puerasco is, ere, puerilem ata-
tem assequi.

Puerilis *s. c.* quod est pueri, fin-
disch / ut: Puerilis aetas. Cic.
pro Arch.

b Puerilis sententia, eine
kindische Meinung.

c Puerile, est inconsultum
& vanum. Cic. 3. Fin.

Puerilitas aetatis, f. ineptia vel
inconsiderantia puerilis, Kind-
heit / kindische Art und Wei-
se. Senec. Varr.

Pueriliter, Adverb. more puero-
rum, kindischer Weise / ut: Fa-
cere pueriliter. Cic.

Pueritia *s. f.* aetas puerilis, die
Kindheit / die ersten zehn
Jahr eines Menschen / die
Jugend / ut: A pueritia legi-
mus & discimus. Cic.

b Pueritia, imprudentia,
somnia, insolentia, insania, eius
generis sunt, ex quibus sapissi-
me auditur verum, von der
Kindheit / Unbesonnenheit /
Schlaff / Trunkenheit und
Thorheit erfährt man oft was
wahr ist; Vel: Kinder / Nar-
ren und trunckene Leute reden
oft die Wahrheit. id in Topic.

c Pueritia, quae & pupilla-
ris dicitur aetas, pars est infantia.
Hac certum habet finem in an-
num septimum, quo plene absol-
vitur integritas loquendi. Al-
tera pueritia pars finem habet in
annum 14. in mare, & 12. in
femina. Cuiac, ad l. 2. in princ.
ff. de excus.

d A pueritia, si de populo

dicatur per Metaphoram tempo-
ra priora & antiquiora desi-
gnat; sicuti pueritia prior est
adolefcentia & senectute.
Gloss. Phil. sacr.

c Pueritia seu adolescen-
tia nomine, spirituale etiam re-
bur ac firmitas in credentibus ex-
primitur. Psal. 103, 5. ibid.

Puerpera *s. f.* mulier, quae re-
cens peperit, eine Sechswöch-
nerin / Kindbetterin.

Puerperium *s. n.* tempus, quo
puerpera ex dolore partus re-
cumbit; Vel etiam tempus
ipsum, quo parit mulier, die
Sechswochen / Kindbett /
Geburt. Plin.

b Puerperium, proles ipsa.
Gell. 10. c. 2.

Puerperus *s. m.*, puerpera uti-
lis, ut: Verba puerpera. Ovid.
Puerulus *s. m.* Dimin. ein Knäb-
lein. Cic. in Top.

Puerus *s. m.* etiam declinatur
antiquè, ut: Tu, puere, abi
hinc intro ocus. Plaut. Merc.
Pugia *s. f.* herba Xiphion apud
Dioscor. 4, 23.

Pugil *s. c.* à pugnando dicitur
athleta, ein Sechter / ut: In-
exercitatus pugil. Cic.

Pugilatio onis, f. pugilum exer-
citatio, das Sechten. Cic. 2.
de legib.

Pugilatus *s. m.*, pugilum ludus,
Plaut. Capt.

Pugilicè, Adv. firmiter, valenter,
quomodo pugilissolent.

Pu-

Pugillar *s. n.* vel

Pugillare *s. n.* aut

Pugillaris *s. m.* tabella, cui ali-
quid inscribitur stylo, eine
Schreib-Zafel. Plin. epist.

Pugillaris *s. c.* quod pugillum
sive pugnum implere potest,
das die Hand füllen kan / ut:

Pugillatorius *s. m.*, quod pugno
percussitur. Plaut. Rud.

Pugillus *s. m.* Dimin. parvus,
ein Säuslein.

b Pugillus, in formulis
medicis notat mensuram; estq;
vel maior, si capitur tantum,
quantum omnibus quinque digi-
tis extremis simul iunctis assumptio
potest, Vel minor, si tantum ac-
cipiatur, quantum tribus digitis
apprehendi potest. Major pugile
drachmam integram, minor
drachmam semis pondere aequat.

Pugio onis, f. genus teli, ein
Dolch / vulgo Stilet / item

Stoß-Dege / dictus quod fa-
cileprehendatur; vel quod eo
praesentius pugnetur, Festus,
Pugio dictus est, quod eo pun-
ctim pugnetur. Nonius.

b Pugionem plumbeum
vocat Cicero invalidum argu-
mentum. l. 4. Fin.

Pugiunculus *s. m.* Dim. parvus
pugio. Cicero Hispaniensem
pugiunculum Cn. Pisonem ap-
pellat in Orat.

Pugna *s. f.* idem quod pra-

lium, lucta, eine Schlacht /
ut: Committere pugnam,
schlagen. III. Catil.

b Sedare pugnam, den
Hader stillen. III. Cat. II.

c Pugna segnis uringue
aquis viribus stat, der Streit
ist zweifelhaftig. Curt. 1575.

Ingens alacritas ac fiducia
paulo ante territos accendit ad
pugnam, der grosse Muth und
Herkhaftigkeit frischer zur
Schlacht auch die an / so zuvor
erschreckt waren. id. 784.

d Sic est ad pugna partes,
re peracta, veniendum: Jocus
erat proverbialis, ubi quis nego-
tis extremis simul iunctis assumptio
peracta tum demum adveni-
ret. Quomodo ad ignavi mi-
cipiatur, quantum tribus digitis
apprehendi potest. Major pugile
drachmam integram, minor
drachmam semis pondere aequat.
pradam, vel ad epinicia, i. e. epu-
lum victorialis celebrandum. Er-
Morellus.

Pugnabundus *s. m.*, pugnantis
similis.

Pugnacitas aetatis, f. pugnandi vis,
Streitbarkeit. Plin.

Pugnaciter, Adv. pertinaciter,
instanter, ritterlich / heftig /
ut: Pugnaciter defendere. Cic.

Pugnaculum *s. n.* locus, unde pu-
gnatur. Plaut. Milit.

Pugnancia *s. f.* contrarietas,
ut: Pugnancia duarum Pro-
positionum.

Pugnator oris, m. qui pugnat,
ut: Pugnator Gallus gallina-
ceus. Liv. 4. Pan.

Pugnax, acis, o. bellicosus, kriegerisch/streitig/kämpferisch/ut: neliu 684.

Hofles pugnaces. Propert.

b Ignis aqua pugnax, i. e. contendere de re aliqua. Cic. 1. aqua repugnans. Ovid. 1. Met.

c Non est pugnax in virtus. Sünd und Laster verheißt er nicht. Cael. Cic.

d Pugnax oratio & contentiosa dicitur à Plin. 2. Epist. quae est in Genere judiciali.

Pugno as, avi, atum, est pugnare, rem feceris, du wirst dich committere, kämpfen/streiten/ut: Pari Marte pugnare, alias aquis viribus dimicare. Curtius, 1121.

Nam cum pugnabant illi maximè, ego fugiebam maximè. Amphit.

b Pugnare inter se aequum est, ut deum divinum. Exod. 38, 8. Alias contendere, unter einander streitig seyn. pro Arch. VII.

c Pugnare cum viro forti & constanti, es mit einem tapfern und nothfesten Manne zu thun haben. 1. 5, 2.

d Pugnare pro alicujus honestate. pro S. R. V.

e Hoc solum hoc tempore pugnatur, darumb ist jetzt der Streit allein. pro S. R. 5. III.

f Ratio cum ratione pugnat, ein Beweis Grund sol gegen den andern gehalten werden. pro M. Cael. XI.

g Et istam psaltriam una illuc mecum hinc abstraham. M. Pugnaueris, i. e. rem magnam faceris, du wirst eine große That thun. Adelph. 5, 5, 57.

h Pugnare pugnam. Cor.

i Pugnare aliquid, pro contendere de re aliqua. Cic. 1. nat. deor.

k Non magnopere pugnare, pro non valde laborare. Cic. de nat. deor.

l Pugnare, pro conari. Ovid. 1. Remed.

m Pugnatoris, i. e. magnam rem feceris, du wirst dich hurtig halten. inquit Donatus. Ter. Adelph.

n Gladiis pugnatur acutis. Ovid. 3. Act.

o Pugnare, bellare, militare, quandoque per Metaphoram est turmatim convenire ad cultum divinum. Exod. 38, 8. Alias de spirituali fidelium Christianorum pugna adversus Satanam, mundum & carnem accipitur. Glaff. Phil. Sacr.

Pugnus, n. manus contracta, eine Faust/ut: Cadere pugnis, mit Fäusten schlagen. Horat.

b Conscindere aliquem pugnis & calcibus, einen schlagen und mit Füßen treten. Cic. 5. Verr.

Pulcellus a um, Diminut. ut: Pulcellus puer. Cic.

Pulcer vel pulcher a um, formosum, decorum, schön/hübsch/fein/zierlich/ortlich/ut: Genae pulchrae. Hor. 4. Carmin.

b Fastus inest pulcris, sequiturq; superbia formam. Ovid. c in

c In his operibus extingui mihi pulcrum est, ich achte es mir für eine Ehre / in solchen Werken das Leben lassen. Curtius 2160.

d Difficilia quae pulchra, gut Ding wil weil haben / δύσκολα τὰ καλὰ, vel τὰ καλὰ ὀφειλέτων ἄντα, quod pulcrum seu egregium futurum est, tarde absolvetur.

e Pulcer a pollendo dicitur, quod polleat forma. Non ingitur aspiratione scribenda dictio erat, nisi usus vicisset, qui vix expugnari potest. For. Rom.

f Mors pulchra, i. e. Virg. 4. Georg.

g Pulcrorum etiam autumnum pulcer est, Prov. quadrat in ea, quae cum natura sint egregia, ne, tum quidem fastidienda videntur, cum maturuerunt. Alioqui nihil ferè tam foedum, quod non aliquando niteat atate. Erasmus.

Pulchralise, c. pulcer, Eest. Pulcrè, Adv. idem quod decorè, fein/schön/hübsch/ut: Situ vera dicitur, pulcrè adificatas arboror. Mercat.

b Pulcrè, idem quod sapienter, ut: Dixit pulcrè, nunquam vidi melius consilium dari. Eun. 3. 1, 26.

c Pulcrè, i. e. fortiter, ut: Pulcerrimè ferre fortunam.

d Pulcrè, i. e. valde, ut: Pulcrè sobrius, i. e. valde sobrius. Eun. 4, 4, 2.

e Pulcrè, i. e. bene, ut: Pulcrè valet Charinus, & tamen pallet. Martial. lib. 1. c. 73.

Pulcritas atis, f. idem quod Pulcritudo inis, f. species, venustas, decor, elegantia, Schönheit/ut: Excellens muliebris forma pulcritudo. Cicero 1. de invent.

b Pulcritudinis duo genera sunt, quorum in altero venustas est, in altero dignitas: venustatem muliebrem dicere debemus, dignitatem virilem. Cic. 4. Offic.

c Persequi honore verborum pulcritudinem. Quint. 2, 16.

d Pulcritudo spiritualis, consistit in conformitate imaginis divinae.

e Pulcritudo universi consistit in ordine & elegantia totius naturae.

f Pulcritudo in viventibus, est conformitas omnium membrorum, lineamentorum & qualitatatum: aut, ut Cicero definit, est apta figura membrorum cum quadam coloris suavitate.

Pulebrust, in Il. Alemann. Si autem brachium fregerit, ita ut pellem non rumpat, quod Alemanni Pulebrust dicunt, ante cubitum, cum III. sol. componat Germ. Bule/sive Beule/tumor ex percussione, Brust fractura sive ruptura. Martin.

Pulegium ii, n. herba, sic dicta, quod sumus ejus pulices fugant. Dd 4

re creditur, Polen / Blö.
Kraut / hujus diverse recen-
sentur species. Schröd.

b Pulegium, pro suavi-
tate sermonis. Cic. ad Tir.

Pulejum i, n. pro eodem dicitur. imperitorum turba. Quint. 2. c. 12.
Colum. 12. c. 7.

Pulex icis, n. insectum gressile, ein
Floch. Varr. Ovid.

b Pulex extenuationis
sutura natam obtinet. 1. Sa-
muel. 24. 15.

Pulicaria q, f. herba, idem ac per-
sicaia

Pulicaris, herba, id. ac psyllium.

Pulicofus a um, pulicibus abun-
dans, voll Floh / stohigt / ut:

Pulicose cani remedia sunt:
Sume cuminum tritum pari

pondere cum veratro, aqua q,
mistam illitum, seu cucumeris

angvinei succum. Vel si hæc
non sunt, vetus amurca per

totum corpus infusa. Colum.
mell. 7. c. 13.

Pulla, terra texera. Plin. 17. c. 5.

Pullariam, manum dextram
Plautus dixit.

Pullarius ii, m. pullos curans, vel
qui e pulorum pastu auspicia

captat. Cic.

Pullaster, vel pullastra, gallum
sive gallinam significat ado-

lescentes, ein junger Hahn/
junger Huhn. Varr.

Pullatio onis, f. factura pullo-
rum. Colum.

Pullatus a um, pulla veste indu-
tus, h. e. lugubrem habitum

ferens, vel ex parentum mor-
te, vel alia quavis ratione.

Idem & arratus dicitur, qui
mos a Lydis ceptus est.

b Circulus pullatus, pro

c Pullatus pro vili perso-
na, sive rudi & imperita. Sveton.

in August.

Pullesco is, ere, idem quod pul-
lulascere, pullulantem fieri.

Colum. 4. c. 21.

Pullicenus i, m. Dimin. a pulus.

Lamprid.

Pulligo inis, f. idem quod color

pullus. Plin.

Pullinus a um, quod est pulli, ut:

Pullini dentes, quos equi pri-
mum jaciunt. Plin.

Pullipremo, puerorum plagiarum

significat. Martin.

Pullities ei, f. ipsa pullatio, vel

pulli ipse. Colum.

Pullo as, are, pullos procreare,

ut geminare. id.

Pullo aris, ari, pullum fieri vel

imitari. id.

Pullulasco is, ere, pullulos emit-
tere, anheben aufzuschlagen

herfür spriessen / & ita ex no-
vello palmitis vitis pullulascit.

Colum. 4. c. 21. legitur &
pullascit.

Pullulo as, are, item pullulos e-
mittere. Nam pullulare dici-

mus arbores, cum a radice
nova planta surgunt, auf-

schlagen / aufspriessen / ut:

Syl.

Sylva pullulat a radice. Virg.
2. Georg.

Pullulus i, m. Dimin. ein jun-
ges Sproßlein. Plin.

Pullus a um, quod est nativi co-

loris, non plene obscurum, dun-

delserb / schwarzlicht / ut:

Vestis pulla, fusca, atra, ein

schwarz Trauer-Kleid. Cic.

in Vatin.

b Pulla terra, schwarz

Erdreich. Colum.

Pullus i, m. quidam per synco-

pen a puellus dici volunt, si-

gnificat novellum, i. e. parvum

puerum & parvum filium,

aut etiam factum.

b Aliqui (inquit Festus)

puerum, quem quis amabat, pul-

lum ejus dicebant. Inde pullus

Jovis dicebatur & Fabius, cui

Eburno cognamen erat, propter

candorem, quod ejus natis fulmi-

ne icta erat.

c Pullos dicimus parvos

foetus quorumcumque anima-

lium, ut: Pullus birundinis,

junger Schwalben / pullus aquæ,

ein Füllen / Pullus gallinaceus,

ein Küchlein.

d Pulli apum. Col. 9. c. 3

e Pulli arborum. Pli-

nus 7. c. 10.

f Pulli avium, junger Vö-

gel / Pulli, qui ovario bellis excu-

derunt, Vögel / die gepickt ha-

ben / pulli erumpentes sive ha-

rentes, kriechende junger Vögel /

Pulli exelusi sive excusi, außge-

Syl.

brütete junger Vögel / Pulli im-

plumes, naßete Vögelein / (die

noch nicht flüße sind) Pulli ver-

ni, Merzen-Hühlein. Zehn.

Nomencl.

g Parvus semper tuus pul-

lus. Prov. ubi quis ob statura bre-

vitatem diu puer videri cupit.

Conveniet & in hos. qui tamen se

natu grandiores, tamen verbo-

rum deliciis affectant videri ju-

venuli. Erasim.

Pulmentaris e, c. quod pertinet

ad pulmentum. Plin. 18. c. 12.

Pulmentarium ii, n. quod inter

cibos sumitur, in similitudi-

nem pulvis factum, h. e. quod

pulmenti vicem prabet, ein

Zugemüse. Juven.

Pulmentarius a um, idem ac

pulmentaris.

Pulmentum i, n. ipsa pulvis, vel

alius cibis in modum pulvis

factus, ein Drey / Mueß / it.

Zugemüßes / quicquid cum

pane editur.

b Pulmentum pisnum,

Erbs-Drey / gerührte oder ge-

riebene Erbs. Zehner.

Pulmo onis, m. die Lunge / ut:

Pulmones partes medii ventris

dissimilares, hausto aëre frigi-

do fuliginibus, cum vapora

redditis vitalem calorem ven-

tilantes, assistunt cordi. Vesl.

b Pulmo prius venisset,

quàm tu mihi advenisti. Prov.

antiquum in tardos. Erasim.

c Pulmones, pisces ad in-

Da 5

flor

star pulmonis. Plin. l. 18. c. 35.
Pulmonaria *a*, f. herba, eaque
vel latifolia, vel angustifolia,
schmal- blättericht Lungen-
Kraut / oder des Plinii
schmalblättericht Hirs- Man-
golt.

b Pulmonaria arborea,
fungosa, live muscus pulmona-
rius, Baum- Lungen- Kraut.
Adnascitur arboribus, praesertim
quercui & aliis: cum & petris,
sed hec candidior est. vide Li-
chen. Petrus. Matthiolus.
Schröd.

Pulmonarius *a* um, pulmonis
morbola orans, Lungenfuch-
tig / ut: Ovis pulmonaria.
Columell.

Pilmonea, poma quaedam, pul-
monis instar tumentia. Plin-
nius 15. c. 14.

Pulmonicus *a* um, quod pulmo-
nibus familiare est, ut: Pul-
monica medicamenta, Lun-
gen- Arzenei. Schröd.

Pulmunculus *i*, m. Dimin. par-
vus pulmo, vel aliquid parvi,
pulmoni simile. Solin. 859.

Pulpa *a*, f. est musculus in huma-
nis, atq; adeo aliorum etiam
animalium corporibus, die
Maus. Plin.

b Pulpa est caro seu sub-
stantia fructuum succulenta, in-
ter corticem & nucleum compre-
hensa, verb. g. Pomorum, cera-
forum, & similia, referturq;
ad preparata, der Kern in den

Bäumen, das fleischigte an den
Früchten. Schröd.

c Pulpa, inquit Donatus,
caro ea, quae manducatur, eo
quod pulsetur & conscindatur.
Et pulpa dubio de petasone vo-
ras. Martial.

d Pulpa, est caro sine pin-
guedine, dicta, quod palpitet, re-
siliit enim saepe. Isidor.
Pulpamentum *i*, n. pars carnosa
supra arcos leporis, das flei-
schigte am Hintertheil des
Hasens / in. Hasen- Pfeffer- /
Hasen- Schwarzes. Zehn.

b Ego apros occido, sed
aliter fruitur pulpamento, ich fies-
che die Schwein / einander ge-
neust der Braten. Erasim.

Pulpido *nis*, panis instar pulpa
carnis. Martin.

Pulpitum, locus, ante cenam,
ex quo comedia recitabatur,
ein Gerüst / Schaubühne.
Plin. Epist.

h Pulpitum, pro suggestu,
i. e. pro quocunque loco edito,
unde sermo habetur ad populum,
eine Kanzel / Pult.

Quaestum facere ex pulpi-
ni, sich seiner Profession oder Leh-
re nehren. Curt. 2260.

Pulpo *as*, are, ut: Autor Philome-
la: Dum clangunt aquila, vul-
tur pulpare probatur, an quod,
vox ei ex pulpis devoratis, sit
peculiaris? est enim avis eag-
lophi. 295. Martin.

Puls pulis, f. victus antiquissi-
mus

mus ex farina, aqua, melle
seu caseo, ovo decocto factus,
ein Brey / Muß. Plin. 18. c. 8. l. 2. §. 5. ff. de iudiciis.

b Puls potissimum daba-
tur pullis in auspiciis, quia ex
ea necesse erat aliquid decide-
re, quod tripudium faceret, i. e.
terripavum; pavore enim feri-
re est. Bonum autem augurium
esse putabant, si pulli, per quos
auspicabantur, comedisent, pra-
sertim si eis edentibus aliquid al-
ore decidisset. Festus.

Pulsabulum *i*, n. instrumentum,
quo pulsatur. Apul.

Pulsatilla *a*, f. herba, Kä-
chenschell / Hachetkraut. Item
anemone sylvestris. Matthiol.
Pancov.

Pulsatio *onis*, f. pulsandi actus.
Liv. I. Mac.

Pulsator *aris*, m. qui pulsat, ut:
Cithara pulsator, ein Lau-
tenschläger / Citharist.

Pulso *as*, are, Freqv. a pulso.

Pulso *as*, avi, atum, are, est gra-
vi & vehementi ictu trudere,
stossen / ut: Pulsare ostium, an
die Thür stossen / an der Thür
anklopfen. Amph.

b Pulsare citharam, est
canere citharâ, auff der Cithar-
schlagen. Virgil. I. Aen. 120.

c Pulsari comitibus pontifi-
ciis, i. e. impediri istiusmodi con-
ventibus populi, in quibus pon-
tifices sive sacerdotes, qui sacris
praerant, creabantur a populo.
pro Marc. Cael. IX.

d Pulsare pro ludere, violare,
contumeliosè & damnis afficere.
veniri. l. 11. §. 9. ff. de interrog.

e Pulsari, pro iudicio con-
tineri. l. 11. §. 9. ff. de interrog.
in Jur.

Pulsus *us*, m. actio pellentis &
passio puls, ein Schlag.

b Pulsus Medicis est ar-
teriarum motus sensibilis, disten-
sione constans & contractione.
Bewegung der Schlag- oder
Puls- Adern. Sennert.

Pultarius *is*, m. vas, in quo puls
decoquitur, ein Brey- Die-
gel. Cels.

Pulticula *a*, f. Diminut. ein
Mäpflein / Breylein. Colum.

Pultificus *a* um, daraus man
Brey macht. Aufon.

Pulphianides, Plauti vox in
Paenulo, quâ Romanos taxa-
ri, Turnebus scribit, quid
contra Martinus sentiat, jam
sequetur.

Pulphagus *i*, m. qui pulcem
edit crebro, ein Brey- oder
Muß- Esser.

b Multiphagos Paenos fuis-
se, argumento est puls, quâ à
Paenis punica vocata est; cujus
facienda rationem docet Cato.
Non ergo pulphagus pro Roma-
no intelligendus est, apud Plau-
tum, (quod vult doctissimus
Turnebus,) sed Paenus. Martin.

Pulto *as*, are, à Supino pulum,
quo antiqui utebantur, Freqv.
ut:

ut: *Pultare fores*, an der Thür klopfen. Ter. Adelph. *Pulverarius a um*, xovidos, ut: *Pulveraria theca*, Sand-
Wächse. Junius, *Pulveraticum*, donativi genus, quo quidem nomine binos solidos dari servis, qui se militia offerunt, Imp. jubent. Martin. *Pulveratio onis*, f. cultura genus, quā omnis gleba in vineis refringitur, & in pulverem resolvitur, wenn der Weinberg umgehackt / und das Erdreich zermalmet wird. *Pulvereus a um*, plenum pulveribus, staubicht / ut: *Solum pulvereum*. Ovid. 7. Met. *b Turbo pulvereus*, ein staubichter Sturmwind. Claud. *c Aequor pulvereum*, pro circo, ubi pugnatur. *Pulveris as*, are, vel *Pulvero as*, are, in pulverem redigere, sive terendo, sive lavigando, zu Mähl oder Staub machen. Colum. *Pulverulentus a um*, idem quod *pulvereus*, voll Staubs / staubicht / ut: *laboriosus*, ut: *Vita pulverulenta*. Ovid. *Pulvillus i, m. Dimin.* ein Kleiner Pfül / ut: *Serici pulvilli*, serica panno obducti. Horat. *Pulvinar aris*, n. est, quod capiti dormituri supponimus, ein Küssen / Pfül / Polster. *b Incolunis conjunx* sua vinis perlucidus, Melitensi rosa *pulvinaria* servat. Ovid. 2. Pont. fractus. Ep.

c Pulvinar, lectus, qui in templis sterni consuevit, in quo dii sive idola recumbent. *ein Altar / und erhabener Orth / darauß man die Götzen stellet.* Cic. pro Dom. hinc: *d Pulvinar* pro templo ponitur apud Livium: *ad omnia pulvinaria sacrificatum est.* *Pulvinaria* enim dicebantur, aut *lectica* divorum, aut *tabularia*, in quibus stabant numina, ut *eminentiora viderentur.* *Ad omnia pulvinaria supplicatio decretata est.* III. Catil. X. *Pulvinaria* deorum. Tusc. *Qui sacerdotem ab ipse aris pulvinaribusque detraxit.* de Amic. *Pulvinarium ii, m. id. quod pulvinar.* i. e. lectus, qui in templis sterni consueverat. Liv. Pun. *Pulvinatus a um*, quod est ad similitudinem pulvini, molle ac convexum. Plin. *Pulvinulus i, m. Diminut.* ein Kisselein. *b Pulvinulus*, areolam in hortis, in medio duorum sulcorum eminentem notat. Beet. *Pulvinus i, m. est*, quod capiti dormituri supponimus, vel quo in sedendo utimur, ein Küssen / ein Band- / Pfül / ut: *Opus est pulvinis, cunis, inconvincibilis.* Tetruc. *b Lectica*, in qua erat pulvis perlucidus, Melitensi rosa *c Sella* tibi erit in ludo, eam

c Sella tibi erit in ludo, eam pulvinus sequetur. Ep. *d Pulvinus*, est lectulus, & qui Tragea. Praestaret tamen quem in templo sternebant. Mart. *c Pulvinus*, est lectulus differentiam simplicium specierum, eminentior in hortis terra, in qua semina depinguntur, ein Beet. Martin. *f Pulvinus*, vocatur durior arena, qua euntibus & remeantibus fluctibus densatur. Vitruv. 5. c. 12. *g Pulvini*, sunt machine, quibus nares deducuntur & subducuntur in portum. Isid. *Pulvis eris*, c. est terra minuta, ut: *Movere pulverem*, einen Staub erregen / *Staub machen.* Quint. 3. c. 10. *b Circa pulverem contingere*, est facile citraque negotium potius, nicht sauer ankommen. Era. *c Pulvis* & umbra sumus, wir Menschen sind Staub und Aschen. *d Pulvis*, interdum locum certaminis significat, die Bahn. Cie. 3. de leg. *e In suo pulvere currere*, i. e. in sua materia scribere. Ovid. Fast. *f Pulvis*, in Getrit. hujus pulvis legitur apud Catullum. *g Pulveris* nomen est generaliter minutissima quæ denotat, quocumque modo facta: attamen communiter pulverisatis hoc nomen imponitur, sive simplicia illa sint, sive composita, inter compositos autem pulveres, sunt, qui species vocantur; sunt d Pulvinus, est lectulus, & qui Tragea. Praestaret tamen quem in templo sternebant. Mart. omnes pulveres compositos, ad c Pulvinus, est lectulus differentiam simplicium specierum nominare. Schröd. *h Pulverum usus* adendum necessarius, tum, ut medicamenta solida vel integra in usum commodius miscantur. Quod autem in genere Latini pulverem appellant, Arabes strigariam nuncupant: suffuss, pulverem quemlibet crassum: alkool, tenuissimum: stes quorundam trochiscorum attritionem, quæ sit in cote, cum aqua idonea ad affectus oculorum. Est autem pulvis, vel officinalis, vel magistra-
lis. Morellus. *Pulvisculum i, n. vel* *Diminut.* ein Staublein. *b Cum pulvisculo*, i. e. totum, ut nihil sit reliquum, me pulvis quidem, rein hinweg / ut: *Quo citius rem ab eo auferas* cum pulvisculo, daß er jhi desto eher gar außbeutele / alles rein wegnehme. Truc. Prolog. v. 19. *c Convertere aliquem totum cum pulvisculo*, i. e. delere aliquem funditus, ex loco aliquo aliquem totum exigere. Rud. c. 3. 6. 7. *Pumex pumicis*, m. & f. est lapis cavernosus ad laviganda corpora laudatissimus, ein Boßstein. Boet de Boet.

Pumex non aq̄vè est aridus, atq̄ hic est *senex*. Aulul. 2, 4, 18.

Pumicatus a um, *pumice politus*. Plin. Epist.

Pumiceus a um, ad *pumicem* spectans, vel quod aridum est, ad similitudinem *pumicis*, ut: *Antra pumicea*. Stat.

b *Pumiceos oculos habeo*, non quæo lacrymam exorare. Plaut. Pseud.

Pumico as, are, *pumice polire*, *la- vigare*, glatt machen / mit Bismstein abreiben. Tibul.

Pumicosus a um, *rarum*, *caverosum*. Plin.

Pumilio onis, pumilo, & *pumilus*, *pumila*, *pumilius* apud ut: *Omne tulit punctum*, qui Svet. *Nanus*, ein Zwerg.

Pumilus a um, *parvus*, *humilitem cum utilitate conjungit*. Hor. *Satura*. Martin.

Puncta a, f. *ictus*, qui *punctum* den infertur. Veget.

Punctariolas, leves pugnas, appellat Festus.

Punctum, Adv. per *punctiones*, *inflectionesq̄ gladii*, Stichs-weise / mit Steche. Liv. 2, Pun.

Punctio onis, f. ein Stich / Stechung. Plin.

Punctiuncula a, f. *Dimin.* ut: *Magis ignosco ei*, qui *vulnus* dicitur in *lincis sese invicem se-inimici*, quàm qui *punctiuncula* concupiscit. Senec. 3, de ira.

Punctor oris, m. qui *pungit*, ein Stecher.

Punctorium ii, n. instrumentum, quo *pungimus*.

Punctorius a um, ad *punctorem* vel *punctionem* pertinens.

Punctum i, n. vel *punctus*, est *magnitudinis principium*, it. *centrum*, ein *Punct* / ut: *Non aliud est terra in universo*, quàm *mundi punctus*. Plin. 2, 68.

b *Punctum*, idem quod *temporis momentum*, ut: *Temporis punctum mihi ad hanc rem est*, zu diesem Ding habe ich kaum ein Augenblick Bedenk-Zeit. Phorm. 1, 4, 6.

c *Punctum*, idem quod *suffragium*, quia *Veteres suffragia* non scribebant, sed *puncto* notabant, (unde *expuncti* erant *viles*, *ejecti*, *sarore privati*,)

ut: *Omne tulit punctum*, qui *miscuit utile dulci*, i. e. *voluptatem cum utilitate conjungit*. Hor.

d *Puncta*, die *Augen auff* Wurfeln. Svet. Ner. c. 31.

e *Punctum* dicitur, quod *punctione factum*, *signum in scriptura factum stylo*.

f *Puncta* vocant *Hebraei vocalium signa*, quia *serè punctum* *lis consciuntur*. Ea à *Masoreth* *demum inventa* traduntur. Anno Christi 476. Martin.

g *Punctum* *intersectionis*, *Magis ignosco ei*, qui *vulnus* dicitur in *lincis sese invicem se-inimici*, quàm qui *punctiuncula* concupiscit. Senec. 3, de ira. *duobus circulis se tangentibus*; vel *etiam in linea circulum tangente*; *punctum gravitatis in ponderibus*; *punctum opticum in Opticis*, ad quod *linea fidusta fertur*.

h *Pun-*

h *Puncta sua habent fides*, quod *Poeni peculiariter etiam Astronomi*, ceu *sunt Polus*, *sint persidiosi*, ut: *Has tantas vi-Zenith, Nadir, Oriens, Occidens*, et *virtutes ingentia vitia aq̄va-Meridies, Septentrio*, *punctum bant: inhumana crudelitas, per-aq̄vinocitiale, &c.* *fidia plusquam Punica*, nihil ve-

Punctura a, f. idem quod *punctio*. Firmic.

Punctus us, m. idem quod *punctum*. *Pungo is, pupugi, punctum, pun-gere*, est *icere*, *stechen* / ut: *Gladius per se pun gere non potest*.

b *Pungere* est *offendere*, ut: *Intellexi, quid eum pupugis- set, iterum ac tertio nominavi*, ich verstande / was ihn bisse / nennet ihn derowegen zum andern und dritten mal. pro Sext. Rosc. XIX.

Punicasus a um, ad *Punos* seu *Poenos* spectans, ut: *Punicani lecti*. Cic. pro Muræ.

Puniceus a um, *rutilus*, *Pur-purfarbig* / *rothfarbig* / ut: *Color puniceus*. Virg.

Punico as, are, *puniceo colore esse*, *rubere*. Apul.

Punicus a um, quasi *punicus*: *ex Phœnicia oriundus*, idem *valens quod Carthaginensis*, ut: *Bellum Punicum*. Cic. 3, Tuscul.

Punica regna vides. i. *Æn* 69.

b *Punica mala* sive *grana*, idem ac *granatus*, ut: *Punica sub lento cortice grana rubent*.

Ovid. 4. Pont. c *Punica fides*, i. e. nulla

Punio is, ivi, itum, punire, *castigare*, *supplicio afficere*, *strafen* / ut: *Punire malefictum, peccatum*. Cic. pro Cecin. b *Facinus puniendum*, idem pro *Milon*.

Punior iris, iri, Depon. ut: *Ime iratum*, Sexte, putas tibi, *cujus tu inimicissimum*, multo *crudelius etiam punitus es*, quàm erat *humanitatis mea postulare*? ibid.

Punitio onis, f. puniendi actus. *Punitor oris, m.* qui *punire solet*. Cic. pro *Milon*.

Pupa a, f. puella. Aufon. b *Pupa à similitudine*, *parvula puellaris imago* dicitur, *eine Puppe / Kinder-Doche* *Moris autem fuit veterum puellarum*, *parvula quædam puellaria simulacra ex limteo insuere*: *Deinde tomento infarcire*, tum *vestibus amicare*. Hæc *virgines pueritiam ingressæ Veneri*, tan-

quam *virginitatis suæ insignia*, *condonabant*, ut *faustum futu-rum matrimonium cederet*. *Forum Roman*.

Pupilla a, f. foramen in membrana uveæ oculi, der *Augapfel* / *der*

der Stern im Aug. Vesling.

Pupillaris e, c. ad pupillum per-

tinens, ut: Pupillares pecunia,

Waisen-Gelder. Liv. 4. Pun

b Pupillaris substitutio, est, in puppi, & clarum tenebamus, quæ sit liberis impuberibus in potestate positus in eum casum, quo locus; wir lassen oben an/ und ante pubertatem annos decesserint. l. 2. ff. de vulgari & pupill.

c Pupillares tabula, quæ

etiam pupillare testamentum

impuberis filii testamentum

l. 26. l. 28. in fin.

l. 43. ff. de vulg. & pupill.

substit.

Pupillo as, are, verbum fictitium

a parvoni voce. Aut. Philom.

Pupillus i, m. & pupilla a, f. a

pupus, quæ dictio puerum si-

gnificat dicitur proprie, qui emendat, reinlich und sein das

vel quæ cum impubes est, in-

patris potestate desit esse, vel

motte vel emancipatione; deos. Cic. nat. deor.

Masculus a 7. usque in 14.

Puella vero usque in 12. sic

vocatur, ein Waise/Unmünd-

iger/ ut: Agere se tutorem

pupilli, eines Waisen Vor-

mund seyn/sich in Vormund-

schaft gebrauchen lassen.

Curt. 6.

Pupinia tribus, ab agro Pupinio

prope Tybur, quæ civitas est

sextodecimo lapide ab urbe

Romæ distans, vocaturque ho-

die Tyvoli. For. Rom.

Puppis i, f. posterior pars navis;

das hinder Theil des Schiffes/

ut: Sedere in puppi. Cic. de Sen.

b Puppis, pro tota navis.

Ovid. 4. Pont.

c Puppis, pro loco hono-

ratissimo in Rep. ut: Sedebamus

nunc autem vix est in sentina

locus; wir saßen oben an/ und

waten die Fürnehmsten/ jetzt

kan man uns kaum unten an

leiden. Cic. ad Pæt.

Pupula a, f. idem quod pupilla;

a Pupulus i, m. Dimin. parvus pu-

pus, ein klein Bählein. Cato,

Pupus i, m. parvus puer, Vatro,

unde German. Bube Martin.

Purè, Adv. rein/ut: Vascula in-

trus purè, propera, atque elue.

Plaut. Aulul.

b Logvè Latine, purè &

significat dicitur proprie, qui emendat, reinlich und sein das

vel quæ cum impubes est, in-

patris potestate desit esse, vel

motte vel emancipatione; deos. Cic. nat. deor.

Masculus a 7. usque in 14.

Puella vero usque in 12. sic

vocatur, ein Waise/Unmünd-

iger/ ut: Agere se tutorem

pupilli, eines Waisen Vor-

mund seyn/sich in Vormund-

schaft gebrauchen lassen.

Curt. 6.

Pupinia tribus, ab agro Pupinio

prope Tybur, quæ civitas est

sextodecimo lapide ab urbe

Romæ distans, vocaturque ho-

die Tyvoli. For. Rom.

Puppis i, f. posterior pars navis;

das hinder Theil des Schiffes/

ut: Sedere in puppi. Cic. de Sen.

qua humores in corpore hu-

mano prater natura nstabu-

lantes per inferiorem extra-

concurrit quidem ullo ferè inter-

dunt. Jonst.

Purgatio onis, f. evacuatio alvi,

Purgierung / ut: Escula-

mius primus alvi purgationem

vi precii, quin purget sese. Au-

invenit. Cic. de nat. deor.

b Purgatio, est humorum

qualitate peccantium, coctorum

tamen & preparatorum, ex cor-

pore per inferiora, per medica-

menta purgantia, convenient

eductio. Jonst.

c Nescio quid peccati por-

ret hac purgatio, h. e. excusatio,

Entschuldigung. Ter. Heaut.

Purgator oris, m. qui purgat,

ein Aufseger / Reinmacher/

ut: Cloacarum purgator, ein

Schund-Feger. Firmic.

Purgatorium ii, n. a Pontificis

dicitur locus, in quo defun-

ctorum anima purgentur post

mortem, das Fegfeuer. vide

Limbus.

Purgatorius a um, quod vim

purgandi habet, ut: Calix

purgatorius cum vitro anti-

monii paratus. Rulandus.

Purgo as, avi, atum, are, est

mundare, reinigen/ut: Aqua

purpare corpus. Ov. 4. Fast. 158.

b Purpare se alicui, sich

gegen einem verantworte. l. 7. 27.

Blandâ oratione maligna

dicta purpare, Schwachreden

mit guten Worten einschut-

ten. Curt. 1466.

c De luxuria purgavit E-

manio prater natura nstabu-

lantes per inferiorem extra-

concurrit quidem ullo ferè inter-

dunt. Jonst.

d Qui homo culpam ad-

misit in se, nullus est tam par-

pius primus alvi purgationem

vi precii, quin purget sese. Au-

invenit. Cic. de nat. deor.

b Purgare urbem die

Stadt räumen. I. Cat. V.

f Purgare, est alvum

medicamento purgante eva-

cuare.

Purificatio onis, f. purificandi

actus, purgatio, Reinigung.

Plin.

b Purificationis festum,

das Fest der Reinigung Ma-

riæ/Reichtmeß. Comput.

Purifico as, are, purum facere,

reinigen. Svet. in August.

Purimè, Adverb. pro purissimè.

Festus.

Puri menstruuo esse, dicuntur,

qui sacrorum causa toto men-

se in cerimoniis sunt, i. e. pu-

ri sunt ceteris rebus carendo.

Fest. Martin.

Puritas atus, f. munditia, Reino-

ligkeit.

Puriter, Adverb. idem ac purè.

Cato.

Purpura a, f. piscis ex concha-

rum genere, eine Purpur-

Schnecke. Gesner.

b Purpura per Metony-

miam est flos purpura, ut & co-

mit guten Worten einschut-

ten. Curt. 1466.

purpureus, & toga prætecta, tum

SECTION III. Ee ma-

magistratus, quia Imperatorum
& Regum insigne erat apud Ro-
manos. Martini.

c Purpura juxta purpu-
ram dijudicanda, Proverb. lice-
bit uti, quoties negabimus infan-
tiam, aut incitiam indoctorum
plenè deprehendi, nisi cum elo-
quentium & eruditorum scri-
ptis conferantur. Erasmi.

d Voracior purpura, Prov.
conveniet in edaces, aut in eos,
qui omnia in suum compendium
vertunt; fortasse durius, sed non
ineleganter accommodabitur ad
Reges & pios, aut ad vocatos,
qui purpurati omnia convertunt
in fiscum suum, & quocunque
se conferunt, abradunt aliquid.
idem.

Purpurarius a um, ad purpu-
ram pertinet, ut: Piscator
purpurarius, etiam Purpur-
Schnecken-Fänger.

Tinctor purpurarius, ein
Purpur-Färber.

Purpurarii orum, m. purpura
divenditores. l. 7. C. de ex-
cus. mun.

Purpurasco is, ere, purpureum
fieri. Cic. in Acad.

Purpuratus a um, quod est pur-
pura ornatum, unde purpura-
ti dicuntur ii, qui apud Prin-
cipes dignitate antecellunt.
Cic. 1. Tusc.

Purpureus a um, quod purpurei
colorem refert, Purpurfar-alle
faster seyn. pro Mil. XX.
biqt/ ut: Purpureus amictus.
Virg. 3. Æn.

b Aurora purpurea. Ovid.
3. Metam.

c Purpureus pro purpu-
rato. Horat.

Purpurilla, locus extra portam,
ubi purpurea veste uteban-
tur. Idior.

Purpurisso as, are, Purpurisso
insicere. Plaut. Truc.

Purpurissum i, n. pro colore cre-
ta argentaria cum purpura
tincta, Purpur-braune Farb.
Plinius.

b Purpurissum, Plautus
dixit rubricam, quia buccas in-
ficebant suas meretricula,
Schmincke. Turneb.

Purpurites, marmoris species.
Martini.

Purpuro as, are, purpura colo-
rem habere sive reddere. Co-
lumell. 10.

Purricharii vide Pyrrhicharii.

Purulentè, Adverb. eitericht.
Plin. 23. in proœm.

Purulentia a, f. est ipsa puris
humiditas aut plenitudo, vel
vulnus pure plenum, Eiter-
rung / Eiterkeit. Plin.

Purulentus a um, pure plenum,
eiterich / schwürig. id. 20. c. 13.

Purus a um, est mundus, reini-
ut: Aer purus ac tenuis. Cic.
2. de nat. deor.

b Purâ mente atq; inte-
grâ, nullo scelere imbutum esse,

seines Gemüthes / und ohne
colorem refert, Purpurfar-alle
faster seyn. pro Mil. XX.

c Oratio pura dicitur, quia
fa-

facilem assensum auditorum in-
venit. Heavt. Prol. v. 46.

d A puro pura defluit a-
qua, Proverb. quadrabit in ho-
minem usquevag, inculpatus, aut jam senescente. Sanies
& innocentem, quem etiam, si est inter utramque tempus. Pus
quis aliquando vocet in crimen, ex ulcere jam ad sanitatem spe-
tamen non solùm fama illius non tante.

contaminatur, verum etiam il-
lustrior redditur. Erasmi.

c Purus putus pro prorsus, tandum, & extrahendum pus.
quasi dicas ipsissimus. idem.

f Pura à nuptiis per Iro-
niam dicebatur in impudicâ. id.

g Purior gubernaculo,
comparatio proverbialis de re
vehementer inculpata, aut mori-
bus undequaque integris & in-
contaminatis; clavus enim navi-
ticus assiduè fluctibus ablutitur,
ut nihil sordidum possit inhare-
re. idem.

h Purus locus dicitur, qui
neq; sacer, neq; sanctus, neq; reli-
gius est, sed ab omnibus huius-
modi nominibus vacat. l. 2. §. 4.
ff. de relig. & sumpt. sua.

i Purus locus interdum
inadificatio opponitur l. ult. ff. de
pign. act.

Pus puris, n. sanies est, & qui-
cunque humor in putredinem
versus, Eiter / ut: Pus expri-
mere, den Eiter ausdrücken.
Celsus.

b Pus à sanie distinguit
Celsus his verbis lib. 5. c. 26.
Sanguis omnibus notus est: Sa-
nies tenuior hoc, variè crassa, &

glutinosa, & colorata. Pus cras-
simum albidissimumq; glutino-
sius & sanguine & sanie. Exit

autem sanguis ex vulnere recem-
minem usquevag, inculpatus, aut jam senescente. Sanies
& innocentem, quem etiam, si est inter utramque tempus. Pus
quis aliquando vocet in crimen, ex ulcere jam ad sanitatem spe-
tamen non solùm fama illius non tante.

c Movere pus, dicitur,
emplastrum, h. c. valet ad exci-

idem Celsus.

Pusa, pro puella, apud antiquos
accipiebatur. Festus.

Pusillanimitas e, c. qui est pusilli
animi, Kleinmüchig.

Pusillanimitas atis, f. est vltiam,
quâ quis seipsum honoribus
& bonis illis, quibus dignus
est, privat, Kleinmüchigkeit.
Ethic.

Pusillanimitèr, Adverb. Pusilla-
nimus, pusillanimitas, voca-
bula sunt minus Latina, vete-
res dixerunt: Parvus animus,
angustus, abjectus, infirmus
animus; angustia animi, pe-
ctoris; parvi animi esse, an-
gusti, fracti, humilis, &c.
Pusillanimus, idem quod Pusil-
lanimis.

b Illud pusillanimitas est, &c.
Das stehet einem feigen und ver-
zagten Herzen zu. Cic.

Pusillus a um, Dimin. klein /
gering / ut: Pusillus homo.
Juvenal.

Pulio onis, m. parvus puer, ein
Knäblein / veteres enim pu-
sum

sum & pusam, pro puso & puella usurpabant, ut: Nonne putas melius, quod tecum puso dormit? Juvenal.

Pustula a, f. tuberculum in summitate cutis nascens, ein Blätterlein. Martial.

b Pustula sunt apud Celsum lib. 5. quas variolas & ru-beolas vocant, die Vocken / Durchschlechten / Blattern.

Pustulatus a um, pustulis plenus, b Pustulatum argentum,

pro purgatissimo & excoctissimo posuit Tranquillus in Nerone, cap. 44.

Pustulosus a um, pustulis abundans. Cels.

Pusula a, est tumefactio illa levis, quae in cogendo pane solet assurgere. For. Rom.

b Pusula, morbi genus, qui alio nomine dicitur sacer ignis, das Rothlauff / Freischling, Colum. 7. c. 5.

Pusulatus a um, ut: Pusulatum bitorum turbam ad puteal con-argencum, idem quod pusulatum, i. e. pusula probatum, Pers. Sat.

quam & capellam dicunt ab-gegritten / gelautertes Silber. 1. 31. ff. locati.

Pusulosus a um, pusula sive sacro igne laborans, ut: Pecus loco sacro impositum Roma, pro-pusulosa. Colum. 1. 7. c. 8.

Pusus i, m. a veteribus dicebatur puer. Vart.

Putamen inis, n. rei alicujus purgamentum, Schalen / Hülfsen / ut: Putamen juglandis. Cic. 5. Tusc.

Putamina d'vorum, Eper-Schalen. Plin. 7. c. 2.

Putatio onis, f. quae vulgo in arboribus emundatio, in vitibus resectio dicitur, Schneitelung. Columel.

b Putatio pro estimatione. l. 18. §. 4. ff. de injur. & fam. lib. Putativus a um, opinabilis, ver-meint.

Putator oris, m. arborum purgator, der die Bäume bußt / aufschneitele. Plin. 27. 8.

Putatorius a um, ad putationem spectans, ut: Falces putatoria, Garten-Messer / Heppen. 1. 8. ff. de instrum. & instrum. leg.

Puteal n. pratoris tribunal, vel subsellium dicitur, Richters Stuhl. Horat.

b Puteal Meton. exponitur de hominibus in eo loco con-venientibus, nempe obaratis vel debitorioribus, ut: Puteal multa cantus vibice flagellas, h. e. de-ventientem, die Schuldner.)

c Puteal, operculum puteti, ut umbella quaedam aus-petatus. Martin.

d Puteal, est operculum prope forum Romanum. idem.

e Puteal, Ara Romae & sacellum quoddam fulguritium. id.

f Putealis e, c. ad puteum perti-nens, zum Zieh-Brunn gehö-rig / ut: Putealis aqua.

Pu-

Puteanus a um, idem ac putea-lis, quod ex puteo est, ut aqua puteana, Zieh-Brunn Was-ser. Plin. 14. c. 9.

Putearius ii, m. qui puteos fodit, ein Brunn-Gräber / ein Sinder. id. 31. c. 3.

Puteo es, putui, putere, stinken / übel riechen. Horat. Quintil. Puteoli orum, Campania civi-tas, bodie Puzoli appellatur, unde:

Puteolanus a um, ut: Puteola-na aqua. Cic. 8. Philipp.

Puteolus i, m. Dimin. parvus puteus, Brunnlein.

Puteo is, ere, anheben zu-stinken.

Puteus i, m. ein gegrabener Brunn / ein Zieh-Brunn / ut: Haurire aquam de puteo. Cic.

b Puteus sive specus, ein Schacht.

Preciosiora rerum in puteum occultare, seine beste Sachen in einem Brunn verbergen. Curt. 89.

Spectandi causa super os putei inclinari, in einen Brunn gucken. ibid.

Detrudere aliquem in puteum, einen in einen Brunn stürzen. ibid.

Puteum fodere, einen Schacht finden.

Puteum aliquem inchoare, einen Schacht aufhaben.

c Puteum veterem in-saurare, eine alte Pinge ge-weldigen.

Pu-

d Puteus hic muli aqua habet, diese Zeche ist wassernöthig. c Puteus hic in maxima altitudine aridus est, diese Zeche hat in grosser Tiefe nicht Was-ser. Agricol.

f Puteus tam in bonum, quam malum usurpatur: In bo-num de conjugio & rei familia-ris statu, Prov. 5. 15. In malum, puteus de periculis magnis, & pernicie accipitur. Psal. 55. v. 24.

Glass. Phil. sacr.

Puticuli, a puteis sunt appellati, quod ibi cadavera in puteis obruerentur: vel ab eo, quod in his corpora putrescerent.

Roma ultra Exquilias fuit locus publicus, dictus puticuli, quoniam illic erat commune sepulcrum miserae plebi. Var. L. L.

Putide, Adverb. in suavitatem, rancide, stinctiat / verdriefflich.

b Literas exprimere puti-dus. Cic. 3. Orat.

Putidiusculus a um, vel Putidulus a um, parum puti-dus, ein wenig stinkend.

Martial. it. Cic.

Putidus a um, quod est mali-o-doris, übel riechend / stin-kend / ut: Putida palus, eine stinkende Pfütze / putida ca-ro. Cic.

b Quicquid auribus in-gratum & in vaue est, putidum dicitur, ut: Oratio putida, eine übel lautende oder verdrieffli-che Rede. Nonius.

Ec 3

Pu-

Putitius, *stultus*, Perottus dicit à puteo, quod veluti puteat. Felt.

Puto as, avi, atum, are, est persuadere/secare, beschneiteln/ut: Putare arbores. 2. Geor. 82.

b Putare est considerare, cogitare, ut: Multa putans, sortemque animo miseratus iniquam. 6. Æn. 67.

c Putare est asstimare, judicare, achten/meynen/ut: Putare rectè, auff einer rechten Meynung seyn. Andr. 1. 1. 14.

Puto, multos ad sapientiam potuisse pervenire, nisi putassent se pervenisse. Senec.

d Non putat tua dona esse tanti, er achtet deiner Geschenke wenig. pro M. Cæl. XVIII.

e Pro nihilo aliquid facere, etwas nichts achten. pro Mil. XXI.

f Hominem pra se putare neminem, niemand höher achten/denn sich selbst/ für Stolz jederman verachten. pro Sext. Rosc. XLV.

g Rem ipsam putasti, du triffst es recht / du hast wol getroffen. Phorm. 4. 5. 6.

h Putare est disputare, ut: Putare cum aliquo argumentis. Amphit.

i Puta, Imperativus adhibetur pro scilicet, nempe, ut: Si ille, puta, consul factus erit, tunc &c. Pompon.

Putor oris, m. à puteo factor. Cat. Putorius, ex mustelarum genere

à putore; quia valde foetet, cum irascitur. Martin.

Putredo inis, f. corruptio, resolutio, Faulung. Ovid.

Putrefacio is, ere, corrumpere, resolvere, versaulen/ hinwegfaulen. Colum.

b Putrefacere, idem est, quod digerere. Schröd.

Putrefactio onis, f. idem quod putredo, Faulung.

Putreo es, putrui, putrere, marcere, putridum esse, stinkend und faul seyn. Nonius.

Putresco is, ere, putridum fieri, anfangè zu faulen/ faul werden/vermodern. Colum.

b Vestis putrescit in arcà, die Kleider verschimlen und vermodern in dem Kaste. Hor.

Putridus a um, idem quod putris, faul/ut: Putrida membra. Putresco as, are, est à sordibus seu inquinamentis (crassioribus) separare: fit quæ lavando, clarificando, filtrando, digerendo. Schröd.

Putrilaginosus a um, idem.

Putris e, c. quod est corruptum ac resolutum, faul/ totigt/schimlicht/ vermodern/ ut:

Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum. Virg. 8. Æn.

Putus a um, idem quod purgatus, ut: Putum argentum. Juv.

b Purus putus sycophanta est, i. e. merus sycophanta, in quo nihil probitatis insit. Plaut.

Pyæ-

Pyænepsion, πυænepsion, Mensis nomē apud Athenienses, nostro Octobri respondemus, si Theodoro credimus; quod celebrabatur Pyænepsia festa Apollini sacra: coquebantur autem fabæ, aliæque legumina, quæ mensi nomen fecerunt. F. R.

Pycnitis, πυκνίτις, verbascum, quia caulis ejus sursum versus frequentibus undiquaque stipitibus est floribus. Martin.

Pycnocomon, πυκνόκομον, herba, quam Plin. 26. c. 8. describit. Sed hodie incognita est. Diosc. 1. 3. c. 272.

Pycnostylum i, n. πυκνόστυλον, Ædificium deambulationi aptum, cinctum columnis densioribus, modicoque intervallo à se invicem distantibus.

Pycnotica, πυκνωτικά, condensantia medicamenta, quæ te-coloasso adaptare. Prov. dicebantur quidem poros constrin-gunt & densant, sed totam partem undiquaque & valentius constringere non possunt. Johnston.

Pycta a, five

Pyctes is, πυκτός, Latine dicitur pugil. Lamprid. in Heliog.

Pyctacium ii, n. tabella scriptoria, pugillares buxei, derivant à πυκτός buxus, vide Pittacium.

Pyctomacharius ii, m. idem quod pyctes, vel, pugil. Firmic.

Pyelus i, (πύλος alveus) amplum vas, in quo lavabant ve-

teres, Per Metaph. est etiam pala annuli. 2. balnearum notat solium aut cellam. 3. Est & πύλος λεκάνης, i. e. patina grandiscula Martin.

Pyga πυγή, nates, it. Membrum virile. Horat.

Pygargus i, m. πύγαργος, Aquila quædam habens albas nates, h. e. albicantē caudam. id.

b Pygargus caprea genus, non dissimile damis. Plin. 8. 52.

Pygmaus i, m. ein Zwerg/ pygmaei populi sunt ad extremos fines India. Plin. 7. c. 2.

Montana pygmaei tenent, die Zwerche wohnen auff dem Gebürge. Solin. 883.

b Pygmaos non homines esse, sed simiarum genus, tradidit Albertus.

c Pygmaeorum acrothinsia, colosso adaptare. Prov. dicebantur quidem merent operam; aut qui orationum minima maximis adaptarent, veluti, si quis rem frivolum & minutum amplissimis copiosissimisque prosequeretur laudibus. Erasmi.

Pygmalion vide pigmalion.

Pyla a, f. πύλη, Latine dicitur porta. Cic.

Pylades, πυλάδης, Strophii filius, Agamemnonis, & filius ejus Orestis amicissimus. De Pyladis & Orestis amicitia scripsit multa Cicero 2. de Fin.

Pylorus i, m. inferius orificium

Ec 4 ven-

ventriculi, der unterste Magen-Mund. Vesling.

Pylos, πύλος, Achaia vetusta civitas, Nestore alumna celebris, qui inde Pylus dictus fuit.

b Est Pylus ante Pylum, dictum apparet, ubi quid alteri praefertur velut antiquius & praestantius. Aut, ubi aliquis jactat sese, quasi vel solus sit, vel summus, cum reperiantur & alii, qui possint cum eo decertare. Er.

Pyra 2, f. congeries lignorum, roigus, in quo cremare cadavera antiqui consueverunt, ein brennender Holz-Hauffen. Virgilius.

b Erigere pyram, einen Thurn/ it. zugespizter Pfeiler. Holz-Hauffen machen. id.

Pyralis idis, f. πυρᾶλις scribunt & πυρᾶλις Pyralis, Aristoteli & Plinio avis est, Gaza possit, Solin. 705.

ignariam interpretatus est, cum tamen non à πῦρ, ignis, in radio visuo, ejus conus esse sed à πυρᾶς, triticum, nomen in oculo, ipsi factum videatur, πῦρ τὸ ἐν πυρᾶν ἀκτῖν, i. e. Physicis, est meteorum ignitum, quod in fruges triticeas excurret, columba nimirum species.

b Pyralis est insectum magnitudine muscae, ex igne proveniens, Plinio eidem, ein Feuer-Würmlein/ seu pennatum illud animalculum lucernis advolans.

Pyramidalis e, c. pyramidis instar, ut: Statum pyramidalis.

b Pyramidales muscoli, in abdomine. Vesling.

c Pyramidalia corpora dicuntur arteria venae commissa, & multiplici plexu impedita, suntque ex partibus generationis in viro. idem.

Pyramidatum, i. n. est figura solida à pyramidibus composita: & dividitur in pentaedrum & in polyedrum, &c.

Pyramis idis, f. est figura solida, plana, quae quatuor continetur planis, ab uno plano ad unum punctum constituta. Euclid. II d. 12.

b Pyramis, moles maxima ex lapidibus quadratis, è lato in acutum tendens, ein hoher Thurn/ it. zugespizter Pfeiler.

Pyramides, turres sunt in Aegypto fastigiate ultra excelsitatem omnem, quae fieri manu

c Pyramis Optica, dicitur in radio visuo, ejus conus esse in oculo.

d Pyramis, sive trabs in Physicis, est meteorum ignitum, brennende Striemen.

c Pyramis, aedificium est super putentum extructum, die Hütte oder das Gebäu über dem Schacht: Metallici vocant, ein Keppel. Agricola.

f Pyramis, (aliis Catinus coniformis) ein Gießpuckel/ est vas metallicum, in modum pyramidis excavatum, ut pars ejus superior lata, inferior autem in acutum vergens, quo liquatis mi-

mineralibus in regulum formandis accommodari possit. Jonst.

Pyramus i, m. fuit adolescens Memphiticus, qui apud pyramides amore Thales amata se ipsum interemit. Ovid 4. Met.

b Pyramus, Cilicia fluvius. Curt. 278.

Pyralter, pyrus sylvestris, Holza oder Feld-Birn-Baum. Dioscorides.

Pyrausta 2, f. vermiculus araneo similis, qui nascitur in alveis, & facit, ut examen agrotet. Aristot.

b Pyrausta insectum, quod ad lucernas advolans ambustis aluperit, unde Prov. Gaudium pyrausta gaudes: de momentaria fluxaque voluptate. Erasim.

c Pyrausta interitus. Prov. in eos dicebatur, qui sibi ipsis exitium accersunt. id.

Pyrene, lapidis genus, idem ac Judaicus lapis.

b Pyrene aerocorinthis, fons haud affluentes habens aquas. Strabo.

c Pyrene, nomen puella, Bebrycis filia in Pyrenaeo monte, ab Hercule compressa, atque à feris laniata, ibi sepulta.

d Pyrene, & Pyrenaeus, montes Pyrenaei, qui Galliam & Hispaniam determinant, dicitur: ne si manu jacerentur, fraus Brenner / oder das Gebürge/ so Frankreich und Spanien unterscheidet. Plin. Strabo.

Pyraones, sunt cerasorum ossa seu baccarum. Aristot.

Pyrethrum i, n. salivaris, Verteram/ Zahn-Speichel/ Geisfer. Wurz / crescit in Italia, aliisque locis calidis ac orientalibus, ut & in Helvetia, apud nos non nisi in hortis colitur. Matthiol. Scröd.

Pyretus πυρετός, febris, ab incendio appellata.

Pyrgopolynices, miles, apud Plautum sic appellatus, quod staturus esset, veluti turris victoriosus & jactantulus dictus à πύργος, turris πόλε, multum, vix, victoria. Mallem tamen appellari Pyrgopolynicem, quod vi polyorctica, hoc est oppugnatoria, turres multas per victoriam caperet. Satius est & significantius, quod per victoriam multijugas turmas & turmales milites prosterneret, agigaret, obtereret. Schard.

Pyrgus i, m. turris, Latine dicitur, quod fulgureis ignibus feriri turres consueverunt.

b Pyrgus, non est tabula lusoria, seu alveus, ut quidam putant, sed vasculum, in turricula figuram conformatum, ex quo tali in alveum coniciebantur: ne si manu jacerentur, fraus à lusoribus committeretur. For. Rom. it. Martin.

c Pyrgus, militaris ordo, Ee s qua-

quadringentos continens viros, Pyrois, πυρῆς, ignitus, substantivè est stella Martis. Est & ex turma equestris.

Pyriastes, πυρίστας, lac coctum, sine coagulo tamen, quale est, quod edito partu mulgeri potest. Galenus.

Pyriaterium ii, n. locus, in quo sudant, πυρία, sudatio sicca, ut cum silices aut ferri frusta candefacta in vaporarium inferuntur ad ciendum sudorem. Martin.

Pyrites a, f. lapis, qui percussus saltim ex dimidia parte auri & dimidia ignis edit scintillas, ein Feuer-Stein/ Rieß. Boët. de Boot.

b Pyrites argenteo colere, weisser oder Wasser-Rieß.

Pyrites aureo colore, geel Rieß/oder Kupffer-Rieß.

c Pyrites prorsus aurei coloris, ein Rieß / der eine Farbe hat/ wie ein fein Gold.

Pyrites, colore galenae similis, ein glantziger Rieß.

d Pyrites cineraceus, ein grauer Rieß.

e Pyrites atramenti sutorii parens, Atrament-Stein. Agricol.

f Pyrites, gemma nigra, qua attritu digitos adurit. Plinius.

Pyrobalus, πυροβόλος, machinamentum ad ignem ejaculandum: Est & gemma, pyrita species. Martin.

Pyrocorax, avis luteo rostro, nigra. Plin. 10. c. 48.

Pyrodes, lapis, qui & pyrites dicitur. id. 7. c. 56.

Pyrois, πυρῆς, ignitus, substantivè est stella Martis. Est & ex turma equestris.

Solis equis, apud Poetas, Mart. Pyrola, a, f. herba, dicitur & limonium.

Wintergrün/ Walt-Mangolt. Matthiöl. Schröd.

Pyromantia a, f. genus divinationis, qua fit per ignem.

Pyropus i, m. genus carbunculi. Ovid 2. Met.

b Pyropus, genus est Metallum ex dimidia parte auri & dimidia argenti. Isidor.

Pyrpiles, maris Aegaei insula (alias Delos dicta) sic vocata, eo quod ibi primum ignis repertus existimetur. Plinius. 4. c. 12.

Pyrrha a, f. quae cum Deucalione marito Poëtis dicitur humanum genus reparasse. Ovid. 1. Metam.

Pyrrhander, scyphanta quispam fuit, insigniter versutus notaque malitia. hinc:

Pyrrhandri commentum, Proverbia de callido invento. Erasmi.

Pyrrhicha, quae & Evaplia, i. e. armata saltatio, unde Pyrrhicharii, vel Pyrrhicharii dicuntur saltatores armati. Bud.

b Pyrrhicha, saltatio Graecorum, quam primus in Creta Pyrrhus instituit. Strabo docet, pyrrhicham repertam fuisse.

Pyrrhicho, pro Juvenibus ad disciplinam militarem exercendis. For. Rom.

Pyrrhichius, Genus pedis, constans ex duabus brevibus, ut: Deus, via.

Pyrrho, πυρρῶν, nomen proprium Philosophi, à quo Pyrrhonii philosophi dicti, quos dicitur Pyra crustumena, rothe

Græci cognomento πεπληγῆς, i. e. consideratores appellant. Nihil enim decernunt, sed in quarendo semper considerandoque sunt. Ac ne videre

quidem planè quicquid, neque audire se putant. For. Rom. Plin.

Pyrrhocorax, vide Pyrocorax.

Pyrrhopæcilus, πυρροπαίχιν, marmoris genus, quod & Syenites dicebatur. Plin. 36. c. 8.

Pyrrhulas a, avis, ein Goldfinck/ Rothfinck/ Lügge/ Gumpel. Zehn. Nomencl.

Pyrrhus i, m. πυρρῶν, à fulvis capillis, quos Græci πυρρῆς dicunt, filius fuit Achilles, qui & Neoptolemus, sic enim Servius indicavit. Alii verò Neptolemmum Pyrrhi fecerunt filium. Pyrrho Epirotarum regi, Romanorum potentia, in

videnti & insidiis molienti, oraculum respondit: Aio te Acacia Romanos vincere posse.

Pyrum i, n. fructus pyri, Birn/ ut: Pyrum superbum sive hordeaceum, Muscateller-Birn.

b Pyrum sementinum, Augst-Birn/ pyrum musteum, Honig-Birn/ pyrum falernum, Wasser-Birn/ pyrum cucurbitinum, Gloden-Birn.

c Pyrum soleum, Spect. Birn/ grosse Handvölliage Birn/ pyrum calculosum, steinigte Birn/ pyrum serotinum, Kirch-oder Winter-Birn. Zehn.

d Pyra crustumena, rothe lager Birn/ pyra pracocia, Jahe i. e. consideratores appellant. Birn/ pyra sylvestria, Holz-oder Feld-Birn.

e Pyra melle incocta, sive immersa, eingemachte Birn. f Pyra siccata, gebackene Birn oder Hukeln. g Pyra concisa & siccata, getrocknete Birn = Schnitz. Zehn. Nomencl.

Pyrus i, f. arbor, ein Birnbaum/ ut: Inferere pyros, Birn pferen oder pelgen. Virg. 2. G. Pythagoras a, m. Samius Philosophus, qui post multas discendi causa confectas peregrinationes, Polycratis Tyrannidem, à quo patria ipsius tenebatur, fugiens, in ultimam Indiam partem magnam Graciam dictam concessit, in eaque docuit, Tarquinio Superbo, seu, ut alii tradiderunt, Servio Tullio regnante. Discipulos, quos in ludum suum post ingenii explorationem admisisset, certo tacere tempore, atque audire tantum jussit. Gell. 11. c. 9.

b Dictus Pythagoras, quod ad non minus Pythio Apolline veratimum, Gloden-Birn. loqueretur.

c Pyrum soleum, Spect. Birn/ grosse Handvölliage Birn/ pyrum calculosum, steinigte Birn/ pyrum serotinum, Kirch-oder Winter-Birn. Zehn.

d Pyra crustumena, rothe lager Birn/ pyra pracocia, Jahe i. e. consideratores appellant. Birn/ pyra sylvestria, Holz-oder Feld-Birn.

e Pyra melle incocta, sive immersa, eingemachte Birn. f Pyra siccata, gebackene Birn oder Hukeln.

g Pyra concisa & siccata, getrocknete Birn = Schnitz. Zehn. Nomencl.

Pyrus i, f. arbor, ein Birnbaum/ ut: Inferere pyros, Birn pferen oder pelgen. Virg. 2. G. Pythagoras a, m. Samius Philosophus, qui post multas discendi causa confectas peregrinationes, Polycratis Tyrannidem, à quo patria ipsius tenebatur, fugiens, in ultimam Indiam partem magnam Graciam dictam concessit, in eaque docuit, Tarquinio Superbo, seu, ut alii tradiderunt, Servio Tullio regnante. Discipulos, quos in ludum suum post ingenii explorationem admisisset, certo tacere tempore, atque audire tantum jussit. Gell. 11. c. 9.

b Dictus Pythagoras, quod ad non minus Pythio Apolline veratimum, Gloden-Birn. loqueretur.

c Pyrum soleum, Spect. Birn/ grosse Handvölliage Birn/ pyrum calculosum, steinigte Birn/ pyrum serotinum, Kirch-oder Winter-Birn. Zehn.

d Pyra crustumena, rothe lager Birn/ pyra pracocia, Jahe i. e. consideratores appellant. Birn/ pyra sylvestria, Holz-oder Feld-Birn.

e Pyra melle incocta, sive immersa, eingemachte Birn. f Pyra siccata, gebackene Birn oder Hukeln.

g Pyra concisa & siccata, getrocknete Birn = Schnitz. Zehn. Nomencl.

Pyrus i, f. arbor, ein Birnbaum/ ut: Inferere pyros, Birn pferen oder pelgen. Virg. 2. G. Pythagoras a, m. Samius Philosophus, qui post multas discendi causa confectas peregrinationes, Polycratis Tyrannidem, à quo patria ipsius tenebatur, fugiens, in ultimam Indiam partem magnam Graciam dictam concessit, in eaque docuit, Tarquinio Superbo, seu, ut alii tradiderunt, Servio Tullio regnante. Discipulos, quos in ludum suum post ingenii explorationem admisisset, certo tacere tempore, atque audire tantum jussit. Gell. 11. c. 9.

b Dictus Pythagoras, quod ad non minus Pythio Apolline veratimum, Gloden-Birn. loqueretur.

c Pyrum soleum, Spect. Birn/ grosse Handvölliage Birn/ pyrum calculosum, steinigte Birn/ pyrum serotinum, Kirch-oder Winter-Birn. Zehn.

d Pyra crustumena, rothe lager Birn/ pyra pracocia, Jahe i. e. consideratores appellant. Birn/ pyra sylvestria, Holz-oder Feld-Birn.

e Pyra melle incocta, sive immersa, eingemachte Birn. f Pyra siccata, gebackene Birn oder Hukeln. g Pyra concisa & siccata, getrocknete Birn = Schnitz. Zehn. Nomencl.

Pythagoræi, qui sectam Pythagoræ sequuntur. Quint. 1. c. 12.
Pythagorici, eadem. Cic. 1. Divin.
Pythia orum, Ludi Apollinares, qui in honorem Apollinis sunt instituti, ob eadem Pythonis serpentis nocentissimi, superatum, narrat Plin. 35. c. 9.

Pythius, cognomen Apollinis, à Pythonæ dracone, quem ipse in prima infantia sagittis interfecit, Junonis nutu immissum, ut fingunt Poeta. For. Rom.

Inde vaticinantes Phœbades, Pythia cognominantur. Strab. 9.

Pythius a um, ut: Regna Pythia dei intonsi, i. e. Apollinis. Prop.

Python, πύθων, serpens: à πύθω, quod putredinem significat, quoniam ex putredine terra post diluvium Deucalionis, natus sit. Est tam Masculini quam Fœminini generis.

Pythonissa a, f. mulier spiritu in pyxide, dicitur in eos, qui pie Pythonico correpta, quam etiam Tibullus Pythona appellat.

Pythonoscome, πύθωνος κάμν, locus est in Asia, quo primo adventus sui tempore conveniunt Ciconia, & eam, quæ ultima advenit, laxiant universa. Plin. 10. c. 23.

Pyulisso as, are, summis pedi-

bus ingredi manus altera retrorsum, altera prorsus protensa, exercitationis genus. Galen.

Pyxisina atis, levis sputi irroratio. Juven.

Pyulcos, πύλλκος, chirurgicum instrumentum, puri eximendo accommodum, ita dictum, quasi τὸ πύλλειν. Galen. 5. Method.

Pyxacanthum i, n. frutex spinosus, cubitalibus ramis, foliis buxi: unde & quasi buxæ acanthus dicitur, Burdorn. Plin. 12. c. 7.

Pyxis idis, f. πύξις, Græcum nomen vasculum exiguum, quod vulgus Italorum non inepte à buxæ, buxulum nuncupat, quoniam primo ex eo ligno fieri capit, cui Apothecæ oder Krähmer Buchse.

b Aliud in titulo, aliud in lingua gestant, intus imiam Tibullus Pythona appellat, Metaphora à pharmacopæis sumpta.

Pyxidula a, f. Dimin. vasculum, in quo aromata continentur. Cels. 6. c. 6.

Pyxidatus a um, quod ad effigiem pyxidis in commissura formatum est. Plin. 31. c. 6.

Q. Literam veteres ignorabant, unde locuntur scribant, non loquuntur: ut testantur vetustissimi codices. Item Oblicum pro obliquum. Nonnulli, qui Q non literam, sed notam esse putabant, duas in se literas continerem, C & V. Qis, Qrei & Qid scribere instituerunt.

Q in notis antiquorum, Quintus vel Quintius, Q vel Qv. quartus, Q vel Quint. Quintilius. Qvæs, qvæstor, Qvæs. Qvæstors, Qam. quemadmodum.

Q. B. F. Qvare bene factum, quare bonum factum.

Q. B. M. V. Qva bene mecum vixit.

Q. E. R. E. JU. DA. Quanti ea res erit, judicium dabo.

Formula est Prætoria.

Q. F. Quinti filius. Q. L. Quinti Libertus vel Liberti.

Q. L. F. Quinti Lucii filius.

Q. M. Quintus Mutius, vel quomodo.

Q. N. A. N. N. Quando neque ais, neque negas.

Q. R. F. E. V. Qvodd recte factum esse videbitur. Q. S. S. S. Qva supra scripta sunt.

Q. D. E. R. F. P. D. E. R. I. C. Qvid de ea re fieri placeret, de ea re ita censuerunt. Notæ quibus Senatusconsulta designabantur, Probus.

Q. S. apud medicos, quantum sufficit.

Qvâ, Adverb. duplicatum notat, non tantum, sed etiam, ut: Qvâ dominus, qvâ advocati sibilis concessi sunt, es ist nicht allein der Herr / sondern auch die Verstände sind außgezisset oder außgepfiffen / außgerauschet worden. Attic.

b Qvâ, per quem locum, ut: Perge modo, & qvâ te ducit via, dirige gressum. Virg.

b Qvâ, aliquando significat tum, live partim. Plaut. Trin.

d Qva, pro quatenus. Paulus JCIus l. 112. ff. de V. S.

l. 6. ff. de re judicat.

e Qva dere, i. e. quare. l. pen. C. de metall.

f Qva, pro quaparte. l. 25. ff. si quis omiffa.

g Qva fronte poterit hoc desiderare, i. e. quâ ratione, quod pacto? mit was? Sug od Olumpff

tan er diß begehren. l. 2. ff. de adm. tut.

Qvabebæ, idem ac Cubebæ, Cubeben. Schröd.

Qvactum, quasi coactum, & quasi coagulatum. Ilidor.

Qvacunqve, Ablativ à quacunqve, ut: Ascanius, ubicunq; & quacunq; matre genitus, (certè natum Aneâ constat.) Liv. 1. Urb.

b Qva-

b *Quacunq;*, Adverb. per quamcunq; partem. Cic. 2. Ver. *Quadantenus*, Adverb. usq; ad quandam partem, at quatenus, ein wenig. Plin. 29. 10. *Quadi orum*, m. vicini sunt Marcomannorum, quos vulgò Moracos dicunt, pars scilicet Si-lesia inter Uratislaviam & Cracoviam, dte Schlesier, wischen Cracau und Breslau. Chron. Philipp. Ptolemæus, *Quadorum* sedes, ad sylvam Hercyniam extitisse, scribit l. 2. Sylvam intelligens Bosorum, quia Hercynia pars est.

Quadra a, f. instrumentum est quadratum, super quo dapes scinduntur, ein vierecketer Zeller / sicut orbis, ein runder Zeller / hinc: Alienâ vivere quadrâ, schmarogen. Juv. Sat. 5.

b *Quadram*, panis fragmentum, live frustum esse nonnulli dicunt, quia olim apud Romanos quadrati panes dicebantur. Martial.

c *Quadra vasculum*, quatuor angulorum, ubi incisa teponuntur obsonia. Martini.

Quadragesarius a um, qui natus est quadragesima annos, vierzig-jährig.

Quadragesim a a, idem quod quadragesima, vierzig / se vierzig / ut: Quadragesima millia. Cic. 3. Verr.

b *Quadragesim* latere die-est instrumentum, duobus pinnibus. Plin. 8. c. 36.

Quadragesima, absolute dicitur pro parte quarta. Svet. in Calig.

b *Quadragesima* scilicet tempestas, quadragesima dierum: per Synecdochen tempus jejuni. Et Dominica prima, à qua jejunium incipit, peculiariter vocatur quadragesima, ut ordiens illud tempus, XL. dierum. Origo est à quadragesima diebus, quibus jejunavit Christus in deserto.

Quadragesimus a um, das vierzigste.

Quadrages, Adv. vierzigmal. *Quadragesima*, Indeclin. vierzig / ut: Annos natus magis quadragesima.

Quadrangularis e, c. ad quadrangulum pertinet.

Quadrangulum est, quod comprehenditur à quatuor lineis rectis; Estque vel parallelogrammum, vel trapezium. Geometr.

Quadrangulus a um, quatuor habens angulos, viereckigt.

Quadrans tis, o, est cuiusq; rei quarta pars. Sic *Quadrans* horæ, est 15. minutorum; *Quadrans* assis est ejus quarta pars, alias dictus triunx, quia 3. uncias ex 12. continet, & valet obolum argenteum seu teruncium, cuius dimidiâ dicitur assarium seu arcolum.

b *Quadrans* Astronomis est instrumentum, duobus pinnibus. Plin. 8. c. 36.

Quadrans, duabusque crenis in illis instructum, quo quarta pars circuli in 90. gradus distributa est, ad inveniendam stellarum altitudinem & distantiam. Ejus fabricam inter alios vide sis apud Claviu l. 1. Geom. pract. c. 2. *Quadrantal*, mensura liquorum, amphora, quod vas pedes quadrati octo & quadragesima capit sextarios. Plaut. Curcul. Plin. 14. c. 2.

b *Quadrantal*, Figura est omni ex parte quadrata, quales sunt cubi & tessera, quibus in alveolo luditur, in quamcunq; enim partem incubuerint, immotam habent stabilitatem. For. Rom.

Quadrantal e, c. quadrantem continens, ut: *Quadrantal* crassitudo. Plin.

Quadrantaria s, f. quadrantaria permutatione facta familiaris mulier, eine leichte Bettel / die mit anderthalb Hel-tern / das ist / einem Badeseld sich gewinnen lässt. pro Cæl. XXVIII.

Quadrarius a um, ut: Vas quadrarium, h. e. ex quadrato lapide factum. Cato.

Quadrarius ii, m. marmoreus, qui marmora ad amussim quadrat, ein Steinmetz. Schard.

Quadrata, Rome locus in palatio ante templum Apollinis dicitur, ubi reposita sunt, quæ so-

lent boni omnis gratia in urbe condenda adhiberi, quia saxo munitus est initio in speciem quadratam. Fest.

Quadratura a, f. proprie res quadrando facta, usitate est alterius figura ad quadratam redactio. Martin.

Quadratus a um, in quadrum factus, viereckigt gemacht / ut: Saxum quadratum, ein Werckstück / ein Quaterstein. l. 6. § pen. ff. de serv. vindic.

b *Mutare quadrata* rotundis, das hunderte ins tausente mengen. Cic.

c *Quadratus* homo, Prov. notans viri fortis animum, non ullis fortuna casibus labefactibilem. Erasmi.

d *Quadratus* numerus, Arithmetice est, cujus radix multiplicando in se ducta est, ut: 16. quadr. cujus radix 4.

e *Quadratum*, in Geodesia est, quod alio nomine dicitur scala altimetra; fabricam ejus, & usum facile discas ex Astrolabio, cujus dorso quoq; eadem solet appingi.

f *Quadratus* stellarum aspectus est, cum distantia est 90. graduum in quarta circuli parte. Theoric.

g *Quadrati* boves, grandibus membris formati & bene membrati. Colum.

Quadricornium ii, quatuor habens cornua, tetragonos.

Quadridens *tes*, o. quod quatuor
habet dentes, vier-zindigt.
Cato.

Quadriennium *ii*, n. spatium
quatuor annorum, vier Jahr.
Cic. 5. Verr.

Quadriennis *e*, o. vierjährig/
ut: Post primum Punicum bel-
lum vix quadriennis requies.
Flor. 2. c. 6.

Quadrisariam, Adv. propriè qua-
tuor fandi modis, viererley/
in vier Theil. Varro. it. Liv.
4. urb.

Quadrisariter, Adv. idem.

Quadrisidus *a um*, quod in qua-
tuor partes findi potest vel fis-
sum est, vier-spältig / vier-
theilig / ut: Quadrisidasq;
fudes, & acuto robore vallis,
h. e. ita robusta, ut in quatuor
partes dividi possint. Virgil.
2. Georg.

Quadrisoris *e*, c. quod quatuor
fores habet sive foramina. Plin-
ius 11 c. 21.

Quadrisormis *e*, c. quod habet
formas quatuor.

Quadrisfrons, quatuor frontes ha-
bens. Cato.

Quadrigæ arum, currus dicitur,
quatuor qui trahitur equis,
ein mit vier Pferden bespan-
neter Wagen / (vid. Herman.
Hugon. de militia equestri.
l. 1. c. 6.) ut: Quadriga fal-
cata. Curt. 519.

Apta quadrigis equa. Hor.

b Quadriga pro quatuor

equis, ut: Currus quadrigarum
vehi, mit vier Pferden fahren.
de Divin.

c Citis quadrigis citius
aliquid persequi, etwas in ge-
schwinder Eil / Sporen-streichs
aufsichren. Aul. 4. in 4.

d Quadrigarum suppli-
cium, hoc ab Hercule inventum
esse constat, qui florenti adhuc
atate Regem Eubœæ Pyrechen,
bellum Bœotiis inferentem, vicit,
victumq; pulvis equinus ita alli-
gavit, ut in duas dispartiretur
partes. Plutarch. c. 13. Parall.

Quadrigarius *ii*, m. qui quadri-
gas agit, ein Kutscher / Fuhr-
mann. Varro.

Quadrigarius *a um*, ad quadri-
gas pertinen. Svet. in Calig.

Quadrigatus *a um*, ut: Qua-
drigatus nummus, qui qua-
drige imaginem habet im-
pressam. Plin. 33. c. 3.

Quadrigeminus *a um*, vierfach/
ut: Cornicula quadrigemina.
Plin. 8. c. 23.

Quadrigenarius *a um*, ut: Qua-
drigenaria cohors, h. e. quadra-
ginta continens milites, eine
Kott von vierzig Mann. Liv.

Quadrigula *e*, f. Dimin. a qua-
driga. Cic.

Quadrijugis *e*, c. vel

Quadrijugus *a um*, ut: Quadri-
juges vel quadrijugi equi,
dicuntur quadrigis juncti,
quaterni ad unum jugum al-
ligati. Ovid. 2. Met.

b Cur-

b Currus quadrijugi.
Vitg. 3. Æn.

Quadrilaterus *a um*, quatuor
habens latera, vierseitig/
viereck.

Quadrilibris *e*, c. quatuor libra-
rum, vierpfundig. Plaut. Aul.

Quadrilingvis *e*, t. quatuor lin-
guas tenens, das vier Spra-
chen hat / in vier Sprachen
geschrieben.

Quadrimanus *a um*, quatuor
manus habens.

Quadrimatus *us*, m. atas qua-
tuor annorum. Plin. & Colum.

Quadrimestris *e*, c. quatuor
membris sive partes habens.

Quadrimestrius *a um*, quod
est quatuor mensium.

Quadrimulus *a um*, vel

Quadrimus *a um*, quatuor ha-
bens annos, vierjährig.

Quadrisingentesimus *a um*, unus
ex quadringentis, der vier-
hundert.

Quadringenti *a*, a. quater cen-
tam, vierhundert.

Quadringenties, Adv. vierhun-
dert mal. Cic.

Quadrigenus & Quadrige-
nus, vel Quadrigenus, vier-
hundertfach. Liv. Varro. 2. R.

Quadrinus *a um*, ad numerum
quatuor pertinen. Plin. 11. 36.

Quadrupartitio *onis*, f. in vier
Stück Theilung. Liv.

Quadrupartitus *a um*, in qua-
tuor partes divisus, in vier
Theil eingetheilt. Cic. 3. Var.

Quadripertior *iris*, *iri*, in vier
Theil theilen.

Quadripertitè, vier-getheilte
weiß.

Quadripes *edis*, o. vierfüßig.

Quadruplicatus *a um*, it. Varr.

Quadriremis *is*, f. Navis qua-
tuor remorum habens ordines,
ein vier-ruderig Schiff. Liv.
4. Pun.

Quadrivium *ii*, n. locus, ubi
quatuor concurrunt viae.

Quadro *as*, are, orationem, aut a-
liud quid in quadrum redigere,
p. explere & numeris perficere,
dixit Cic. sich fügen/reymen o-
der schichten / ut: Conjunctio-
nem verborum sicuti versum
numerosè cadere & quadrare
& perfici volumus. Orat.

Redigere sententias in qua-
drum numerum. Orat.

b Quadrare in aliquem,
i. e. rectè dici aut predicari de a-
liquo, ut: Omnia, quæ cum tur-
pitudine aliqua dicerentur, in
istam quadrare aptè viderentur.
pro Cæl. XXX.

c Quoniam tibi quadrat,
omnia in illis fuisse paria. de Cl.
Quadrum *i*, n. quod rectas atq;
æquales lineas quatuor, &
quatuor rectos angulos habet,
ein rechtes und gleichseitiges
Vier-Eck. Colum. 8. c. 3.

b In quadrum redigere,
ans Gebiet dte richten / in ordi-
nem concinnare sumtum à ma-
thematicis, qui gnomonibus la-

SECTIO III. Ff pides,

pides, &c. exaquant, ins Reine bringen / zurecht bringen.

Quadrupes pedis, aliquando Substantivum n. aliquando Adject. o. vierfüßig Thier / ut: Nihil inter te atque inter quadrupedem interest, zwischen dir und einer Kuh ist kein Unterschied. Cic.

b Quadrupedem aliquem constringere einem Hände und Füße binden. Terent.

Quadrupedans tis, o. quod quatuor graditur pedibus. Plaut. Capt.

Quadrupedatum, Adverb. more quadrupedum, ut: Vivere quadrupedatum. Flavius Sospiter l. 2. Instr.

Quadruplator oris, m. quadruplatores fuerunt criminum publicorum delatores, qui de proscriptorum bonis, quos detulerant, partem consequerantur. Aufonius. For. Rom.

b Quadruplatores beneficiorum vocat Seneca, qui exiguis magna venantur. 7. de Benef.

Quadruplex icis, o. vierfach / viererley Art oder Gestalt. Plin. l. 12. c. 11.

Quadruplicatio onis, f. Vierfaltigung / ut: Contra triplicationem dari solet quadruplicatio. l. 2. ff. de except.

Quadruplicatio, Adverb. vierfaltig / ut: Emtis quadruplicatio vineis. Plin. 14. c. 4.

Quadrupliciter, Adverb. id.

Quadruplico as, are, vierfach machen / ut: Lucris quadruplicavit rem mea. Plaut. Stich.

Quadruplo, Adverb. ut: Pulmo (Elephant) quadruplo major bubalo, die Lunge ist viermal größer als in einem Hind. Plin. 11. c. 37.

Quadruplo as, are, quadruplum facere, hinc:

Quadruplor aris, ari, quadruplum accipere ex bonis dampnatis. Festus.

Quadruplus a um, quater tantundem, vierfach so viel / ut:

Quadruplum aliquid tribuere, h. e. quater id, quod dicitur. Plin. 7. c. 48.

b Quadruplum, poena furis. Quintil. 7. c. 5.

Quadrupes quadrupedis, adultera & meretrix olim vocata est. Plaut. in Trucul.

Quadrubis, civitas, qua ex quatuor urbibus in unam coalluit, velut Athenae: quod scilicet eam ex quatuor urbibus, Braurone, Eleusine, Pireao, & Sunio, in unam contulerint. Festus.

Qva, vide Qvi.

Qvacunque, vide Qvicumque.

Qvadam, vide Qvidam.

Qvarito as, are, Frequ. instanter quare, offi. fragen.

Ter. Adelph.

b Qvaritare, proprie de his dicitur, qui quotidie in qua-

ren-

rendo vix victum inveniunt, ut ait Donatus Ter. Andr.

Qvato is, quæsvi, quæsitum, quare, est investigare, suchen / ut: Te quærebam ipsum.

salve, Demetri. Adelph. 3. 4. 15.

b Nihil tam difficile, quin de hunc habuerit. Heaut. 4. 1. 5.

quarendo investigari possit, es ist nichts so schwer / das man nicht durch fleißiges Nachforschen

ergründen könne. Heaut. 4. 2. 8.

c Diveritcula quare, Ausflüchte suchen. 5. de Fin.

d Fidem quarere promisso, i. e. in re promissa fidem aliquam

ac veritatem expetere, sich befragen / wie eine Zusage möge gehalten werden. Plin. 27. 9.

e Quarere aurum ad ali-

quid, Geld zu etwas aufbringen, pro Cael. XXIV.

f Quarere alicujus rei, sich nicht / daß man die Knechte jagt, i. e. examinare factum aliquid, wider die Herren frage / (inquit, quod, an justum sit nec ne? pro rure.) pro S. R. XXXIX.

Cecin. XII.

g Est ridiculum ad ea, qua habemus, nihil dicere, quare.

1. posterior, ff. de orig. jur. rere, qua habere non possumus;

de hominum memoria tacere; go, vel jure dicuntur, qui vel ex literarum memoriam flagitare legimus nuptis vel rogationibus suscepti sunt. l. 18. ff. de bon. liber.

h Quarere, idem quod l. 4. C. de suis & legitim.

interrogare, fragen / ut: Si, quid ipse sentiam, quæris, wenn

du fragst / was meine Meinung sey? Lib. 13 Ep. 1.

i Quarere ab aliquo, dominium, pro acquirere. l. 24. von einem forschen. pro Sext. C. de rei vindic.

Resc. Corn. 675.

k Quarere de aliquo, etiam fragen / ut: Quæsit de Zelenone, fortasse, quid futurum esset. 4. Acad.

l Quarere ex aliquo, ut: Nescio, nisi ex ipsa quæras, unde Nihil tam difficile, quin de hunc habuerit. Heaut. 4. 1. 5.

m Quarere, idem quod acquirere, comparare, schaffen / ut: Non minor est virtus, quam quarere, parva tueri.

n Ex his quæatur, man examiniere diese. pro S. R. XXIV.

o Quarere dicuntur judices aut de facto, aut de personis, live verbis, live tormentis, ut:

Quarere de morte alicujus, wegen eines Todes inquisition anstellen. pro S. R.

p In dominos quæri de servis iniquum est, es gebühret

q Quarere, est informationem facere, & legibus vindicare. l. posterior, ff. de orig. jur.

r Quæri liberi, vel vul-

gare, de hominum memoria tacere; go, vel jure dicuntur, qui vel ex literarum memoriam flagitare legimus nuptis vel rogationibus suscepti sunt. l. 18. ff. de bon. liber.

s Quarere actionem, i. e. acquirere, & ita dicitur quarere l. 3. C. de rer. permut. l. 7. C. de pact. convent. Quarere

t Ne te quæsværis extra, ff. 2. i. e.

i. e. cognosce te ipsum, respuo id quod non es, bleibe wer du bist. Persius.

u Quære hospitem, Pro- verb. convenit in eos, à quibus aliquando sumus delusi, eaq. experientia facti cautiore. Erasmi.

x O crues crues, quærenda pecunia primum est, virtus post nummos. Horat. in Epist. per Iro- niam effert. Neq. enim hoc sen- tit Horatius, prius habendam esse rationem facultatum, quàm mo- rum. Sed irridet sententiam vul- go decantatam, quàm his quoq. temporibus pleriq. parentes suis liberis serio inculcant. Erasmi.

y Quærens obsonium, ve- stem perdidit, Prov. ubi res pessimè cadit, aut cum pusilla quadam captantes majora perdimus. id.

z Quærere in sacris, pro nimis sollicitè & primo summoq. loco, posthabito Deo & salutis ratione, idq. non sine dissidentia, in aliquid intentum esse, Matth.

c. 6, 32. Luc. 12, 30. Glasil. Quæsitio oris, f. actus quærentis.

Apul. Quæsitio as, are, Frag. exoletum à verbo quæso. Priscian.

Quæstor oris, m. est, qui quæ- stioni præst, ein Richter / Schöppe / ut: Sapiens iudex, æquus quæstor. pro Fon.

Quæstus a um, quod partum est, gesucht / erworben / erlan- get / ut: Salus quæsit fugâ.

Ovid. 14. Metam.

b De male quæstis non gaudet tertius hæres, unrecht Gut kömpt nicht an dem drit- ten Erben.

c Quæstissimus, pro ex- quistissimo. Tacit. l. 2.

d Quæsitum, idem quod postulat. Ovid. 4. Metam.

Quæso, Verbum Defect. idem quod rogo, en lieber / ut: Quæ- so à te, ich bitte dich. l. 13, 17.

b Quæsumus deos, consilia tua Reipubl. salutaria sint, wir ha- ben Gott zu bitten / daß deine Vorschläge dem gemeinen Re- giment zu gut hinaus schlagen mögen. l. 11, 3.

c Quæso hercle, ut liceat, pace quod fiat tuâ, lieber laß es geschehen. And. l. 2, 33.

Quæsticulus i. m. Dim. parvū lu- crum, ein kleiner Gewinnst. Cic.

Quæstio oris, f. idem quod in- vestigatio, etne Nachfrage / ut: fube domi opperiet, ne quæstioni mihi sit, i. e. ne quæ- rere eum cogar, heisse ihn zu Haus matren / daß ich nicht viel Suchens machen darf. te. Cist.

b Quæstio, idem quod du- bitatio, ut: Fortitudo in quo maxime extiterit, immensa quæ- stionis est, bey wem die Tapfer- keit am meisten sich sehen laß.

sen / ist eine schwere Frage / ste- het in grossem Zweifel. Plin. l. 7, 28.

c Esse in quæstione, im Zwei-

Zweifel seyn / ut: In quæstione est, es fragt sich / man zweifelt. Plin. 10, 22.

d Quæstionem habere de re aliqua, etne (Inquisition) Fra- ge über eine Sache anstellen. pro S. R. XXXIX. Curt. 1415.

e Venire in consilium pu- blicæ quæstionis, öffentlich zur Berhör gezogen werden. pro Cæcin. XI.

f Quæstio est tormentum, quod reo ad scelerum & socio- rum suorum veritatem eruendâ adhibetur, peinliche Frage / Sol- derung / ut: In quæstionem pos- tulare servos de morte paterna, die Knechte peinlich verhören über einem Vater - Mord. pro Sext. Rosc. XXIV.

Quæstioni corpus offerre, sich der scharffen Frage oder Tortur unterwerffen. Curt. 643.

g Quæstionem sublevare, i. e. parcere in torturâ. pro Cæ- lio XXX.

h Quæstio facti est, in qua factum sit necne, quæritur: Ju- ris autem, in qua de jure ambi- gitur. Veluti cum dicimus, qua- tenus cujusque inter sit, in facto,

non in jure consistere. l. 21. ff. de reg. jur. Scharf.

i Quæstio, Logicis est, E- nunciatio in controversia, qua in Syllogismo obtinet locum Con- clusionis.

k Quæstio, Oratoribus est materia quævis Oratori proposi- ta, alias dict. in Thema.

l Quæstio, est etiam O- ratoribus argumentum ἀρετων, seu inartificiale, quando per tor- menta aliquid probatur.

Quæstionarius ii, m. qui quæ- stionem facit, it. tormento- rum minister. Martin.

Quæstiuncula e. f. Dimin. par- va interrogatio vel dubitatio.

Quæstor oris, m. qui comitan- da rei militaris primum crea- tus fuit; eum nunc thesaurar- ium bellicum vocamus, etia Renthmeister / Pfening- oder Säckelmeister / ut: Sortiri ali- cui provincia quæstores. Cic, pro Muræ.

b Quæstores urbani, ara- rium curabant: ejusq. pecunias expensas & acceptas referre in tabulas publicas consueverant, Schöff. Valer.

c Quæstores ararios, ho- diè vocare possumus, quos mul- tarum receptores vocant. Tac. l. 13, lio XXX.

d Quæstorum originem antiquissimam esse, & penè ante omnes magistratus, Ulpian. scri- bit l. 1. ff. de offic. quæstor.

e Quæstorum sacri palatii sub Imp. Constantinopolitanis magna fuit dignitas & amplitu- do. l. 34 l. 36. C. de appellat.

Quæstorium ii, n. in castris quæ- storis tabernaculum erat, die Rentheren. Liv.

Quæstorius a um, quod ad quæ- storem pertinet, ut: Quæsto- rium officium, das Renthmei- ster.

ster. *Ampt.* Cic. ad Canin.
b *Qvaestoria decreta*, ut
Tufanus annotavit l. 4. epist.
Budicar. sunt, à *qvaerenda pecu-*
nia dicta: id est, à *qvaestu* & *ca-*
pituris, h. e. *lucris faciendis*.

Schard.

Qvaestorius ii, m. qui *qvaestor*
fuit. Cic. 13. Philipp.

Qvaestuarium a um, qui *qva-*
estus gratiam aliquam exer-
cet, ut: *Qvaestuarium mulieres*,
& *qvaestuarium corpora*, *qva*
qvaestum corpore faciunt. l. 4. ff. de his, qui notantur in
familiâ.

Qvaestuarium, qui *qvaestus gra-*
tiam ludicram artem exercet.
l. 2. in fin. ff. de his, qui notantur in
familiâ.

Qvaestuosus a um, idem quod
lucrosus, ut: *Qvaestuosus ho-*
mo, qui *qvaestus* & *lucris a-*
vidior, undiq. *qvaerit lucra*.
l. 1. ff. de his, qui notantur in
familiâ.

b *Insula qvaestuosâ mar-*
garitis, h. e. ex cuius *margaritis*
magnus sit qvaestus. Plin. 6. 25.

c *Qvaestuosus* ponitur etiâ
cum Genitivo, ut: *Cuius domus*
qvaestuosissima est *falsorum com-*
mentariorum, i. e. abundans, un-
de *maximum qvaestum* faciat
Antonius. Cic. 2. Philipp.

d *Nasamones sunt gens*
Syricea, *navigiorum spoliis qva-*
estuosâ: quippe obsident litora &
estu destituta navigia notis sibi

vadis occupant. Curt. 556.
Qvaestura a, f. *qvaestoris digni-*
tas, *Renthmeisters*. *Ampt* /
ut: *Sed qvaestura utriusq. pro-*
pemodum pari momento sortis
fuit. Cic. pro Muræ.

Qvaestus is, m. est *lucrum ex*
nummis, *Gewinst* / ut: *Rem*
aliquam gerere sui qvaestus
aut commodi causâ, *seines*
Mugen haben was thun.
pro Sext. Rose.

b *Omnes homines ad qva-*
estum callent & *fastidiunt*, i. e.
delicati sunt, & *semper novis*
qvaestibus inhiant. Trucul. 5. 40.

c *Callidum esse ad qva-*
estum, *auff seinen Mugen abge-*
richt seyn / ut: *Ad suum qvem-*
que hominem qvaestum esse a-
jeder sein bestes bedenden. Asia.

d *Qvaestum in re aliquâ*
facere, *einen Gewinnst an etwas*
machen / an einem Ding was ge-
winnen. l. 15. ep. 14.

e *Qvaestus cupidum esse*,
Gewinst-süchtig seyn. pro Sext.
Rose. XVII.

f *Qvaestum maximum*,
animum inducere. vide Com-
modum.

g *Qvaestus intelligitur*,
qui ex opere cuiusq. descendit.
l. 2. & 3. ff. pro socio.

h *Qvaestus fundi*, l. 22. ff.
de instr. vel instrum. *reditus est*.
Qualibet sive Qualubet, Adver.

ubicunq. libet, undetung, al-
tenthalben. Plaut. Mostell.
Qualis e, c. Relativum est, *qvo vas*, (2.) *alias reales seu mate-*
de natura rei qvaeritur, vel
cherley / ut: *Qualis es, ta*
lem te esse existimes. pro Mar-
co Cæl. IV.

b Si, *quid sit hoc*, non
vides; at *quale sit*, *vides*; si ut
ut est lux & color: *audibilem*,
quidem, at *quantum id sit*, pro-
fecto vides. i. Tuscul.

c *Qualis*, pro *qualiter*,
Comparationibus faciendis apta
particula. Virg. 4. Georg.

Qualiscunq. quaecunq., *qua-*
vis ullo modo contingit, *qua-*
lem esse accidit, *wie es auch*
ist / *es sey wie es wolle* / ut: *Ho-*
mines benevolos, *qualescunq.*
etiam sunt, *grave est insequi*
contumeliâ, *gutmillige deute*
schmähen / *sie seyen auch wer*
sie wollen / *ist eine grosse*
Schmach. Cic. Att.

Qualisqualis, idem quod *qualis-*
cunq. l. 2. ff. de bon. poss.
secund. tab.

Qualitas atis, f. *secundum quam*
quis qualis dicitur, *status*,
conditio, *Gestalt* / *Beschaf-*
tenheit / ut: *Qualitas cæli*.
Qvintil.

b *Qualitas* Physicis est af-
fectio seu proprietas corporis na-
turalis, *quâ illud disponitur ad*
aliquid agendum seu patiendum,
procreata à forma corporum,
quæ qualitatibus utitur tanquâ
instrumentis in agenda necessariis.

c *Qualitates*, Physici fa-
ciunt alias (1.) *activas vel passi-*
uales, *quæ in subiecto herent*.
Vel intentionales (3.) *aliâ occultam,*
nempe quæ manifestam &
manifestam (4.) *Aliâ visibilem,*
audibilem, *odorabilem*, *ceu est o-*
dor: *gustabilem*, *ceu est sapor*:
& *tactibilem*, *quæ iterum vel*
Comparationibus faciendis apta
particula. Virg. 4. Georg.

d *Qualitatem* Logici di-
vidunt in IV. species, nempe (1.)
potentiam naturalem, (2.) *habi-*
tilem, (3.) *patibilem qualitatem*,
(4.) *formam & figuram*.

e *Qualitas* symbolizans
in Physicis est, secundum quam
elementa duo conveniunt, sicut
est calor respectu ignis & aeris,
quorum ille est calidus in gradâ
summo, hic vero remisso.

f *Qualitatis statum* Ora-
tores contradistingvunt *statui*
quæ qualis dicitur, *status*,
conditio, *Gestalt* / *Beschaf-*
tenheit / ut: *Qualitas cæli*.

Qualitativus a um, quod *qua-*
litate affectum est.
Qualiter, Adverb. *welcherley*
weiss / *auff was maass*. Plin.
l. 8. c. 48.

Qualitercunq., Adverb. *utcum-*
que. Colum.

Qualus i, m. vel
Qualum i, n. *vas vimineum*,

ein Korb / Seihkorb / ein ri! Wie gern wolte ich / daß es
Hänner = Nest / Spindel bräuchlich were / guten Freunds
Korb / Brot-Korb / Kalck den auch des Nachts zu dienen.
Velten / i. e. *vas, in quo ca-* Terent. Andr.
mentum portatur; Hæ enim
significationes omnes apud
autores reperiuntur.

b *Quali, sunt canistra*
vindemia apta, sive ad compor-
tandas uvas, sive ad colandum
mustum. Schard.

Qvām, *Conjunct.* diversissima
significans in aliis, atque aliis
locutionibus, cui interdum
elegantè præponitur parti-
cula *tam*, ut: *Parmenonis*
tam scio esse hanc technam,
qvām me vivere, daß dieses
Schalcks Stücklein vom
Parmenone herkomme / weiß
ich so gewiß / als ich lebe. Ter.
Eunuch.

b *Qvām, elegantè con-*
nectit duos Comparativos, ut:
Salubrior est studius, qvām dul-
cior. Quint. 3. c. 1.

c *Qvām pro quantum,*
ut: *Qvām maximas potest co-*
pias armat. Sallust. in Jugurt.

Aves nidos construunt,
eos qvām possunt molliissimè sub-
sternunt. Cic. 2. nat. deor.

d *Qvām hoc munus gra-*
tum Thaidi esse arbitrare? Wie
angenehm meinstu wol / daß
diese Verehrung der Thaidi sey
Ter. Eun.

e *Qvām vellem, etiam*
noctu amicis operam mos esset da-

f *Qvām pro valde, ele-*
gantissime jungitur Superlati-
vo, & aliquando Positivo, ut:
Eademque ut esset apud te ob hoc
qvām gratissima. Ter. Heaut.

Continuo accurrat ad me
qvām longe quidem. Ter. Eun.

g *Qvām, pro plusquam,*
Colum. 1. c. 8.

h *Qvām pro aliter quam,*
Suet. in Galb.

i *Qvām pro antequam,*
l. 1. C. ubi causilla fise.

Qvamdium, Adv. quanto tempo-
re, so lang / als lang / ut: Ho-
mo quamdium vixit, clarus &
nobilis. Cic. in Verr.

b *Ego tamdiu requiesco,*
qvamdium ad te scribo. Cic. ad At.

Qvamlibet, idem penè, quod
quantumlibet, so viel oder
wenig man wil. Quintil.

Qvamobrem, Adv. unica di-
ctio, quibusdam etiam tres,
qvām ob rem, interrogantis
particula & rationem alicu-
jus rei petentis, weshalb /
weßhalben / ut: Sublimem
hunc introrape, quantum pot-
es. DR. *Qvem? S. Davum.*
D. qvamobrem? Ter. Andr.

b *Qvamobrem, quoniam*
mihi nullum scribendi argumen-
tum relictum est, utar &c. Cic.
Curion.

Qvam-

Qvampridem, Adv. quanto
tempore ante, wie neulich.
Ter. Eun.

Qvamprimum, Adv. valde cito,
auffs ehiste / ut: Obsecro Her-
cle hominem istum impurissi-
imum, qvam primum absolvi-
tote. Ter. Heaut.

Qvamvis, Conjunct. vel qvan-
vis idem quod qvangvam,
ob schon / obgleich / wie wol /
ut: Qvamvis juncta sit, ta-
men soluta videri debet oratio.
Quint. 9. c. 4.

b *Qvamvis, pro qvan-*
tumvis. Cic. ad Cæl.

Quando, Adv. Temporis, dein-
de & Conjunctio Causalis, ut:
Quando isthoc erit? Wenn
wil das werden? Ter.

b *Quando, pro siquidem*
vel quoniam, ut: Quando ego
tuum non curro, ne cura meum,
diweil ich mich deines Sohns
nicht annehme / &c.

c *Quando, est durationis*
notatio in Logicis, & occupat
in Prædicamentis septimum
locum.

Quandoquæ, Adverb. i. e.
quocunque tempore, zu wel-
cher zeit es wolle. Col. 2. c. 10.
Quandoque, Adverb. nonnun-
quam, zu zeiten / bißweilen.
Horat.

Quandoquidem, Conjunct. si-
scorum libris, summam pecu-
quidem, vel quoniam, die-
niam significat, l. 11. ff. de com-
weil / nachdem / ut: Quando-
quidem illam à me distrahit
necessitas. Ter. Hec.

Qvanqvam, Conjunct. idem
quod tametsi sive qvamvis,
ob schon / wie wol / wenn
gleich / wenn schon / ut: Qvan-
quam animus meminisse hor-
ret. Virg. 2. Æn.

Quantillum, Adv. ut: Siti hæ-
anus. P. A. quantillum sitit?
PH. modica est, capit qva-
drantal. Plaut. Curcul.

Quantillus aum, Diminutiv. à
quantulus, ut: Hæcine sunt
meæ filia? Quanta è quantil-
lis iam sunt facta, Sind das
meine Töchter? Wie sind sie
aus so kleinen Mägdlein so
groß worden. Pœn. 5. 3. 47.

b *Quantillo argenti te con-*
duxit Pseudolus! idem Pseud.
Quantisper, Adverb. quanto
tempore.

Quantitas atis, fin Prædicamen-
tis obtinet secundum locum,
& est proles materia, quæ res
dicuntur magna vel aliquot.
Dividitur in continuam, ceu
sunt Linea, Superficies, Corpus,
Tempus & Locus, & discre-
tam, ceu sunt Numerus &
Oratio.

b *Quantitas est vel molis,*
ut: Lapis tres pedes altus; vel
virtutis, ut: Magnus homo, i. e.
celebris.

c *Quantitas plerumque in*
Quandoquidem, si- scorum libris, summam pecu-
quidem, vel quoniam, die-
niam significat, l. 11. ff. de com-
weil / nachdem / ut: Quando-
quidem illam à me distrahit
necessitas. Ter. Hec.

d *Quantitas etiam mo-*
Fj 5 dum

dum significat. l. 94. ff. de verb. obligat.

e Quantitates appellantur, quæ numero, pondere & mensura constant, quæ longè à speciebus differunt. Nam quantitates singule propriam speciem non habent, sed communem speciem continentur. l. 29. ff. de solut.

f Quantitas in Prologia est, quæ syllaba tempus (i.e. mora pronuntiandi) aestimatur, secundum quam syllaba produciuntur, vel corripitur.

Quanto, Adv. adjungitur Comparativo, cui respondet tanto, ut: Quando diutius abest, tanto magis cupio, je länger er aussen ist, je mehr ich sein begehre. Ter.

b Quanto magis Philosophi delectantur. Cic. l. Acad.

Quantopere, Adv. quanto opere, ut: Wie sehr. Cic.

Quantulum, Adv. ut: Nos, quæ jam & quid facere, & quantulum judicare possemus, ostendimus. Cic. 5. Verr.

Quantulus a um, Dimin. a quantus, wie groß / ut: Sol nobis quantulus videtur. Cic. Acad.

Quantulumcunque, significat quàm minimum, vel quàm parum tibi videbitur. Colum.

b Quantulumcunque videbitur. Cic. 4. Verr.

Quantus a um, quærit de numero, pondere, vel mensura, wie groß / ut: Quanti est sapere?

Wie ist es umb Klugheit und Verstand so ein feines Ding? Eun. 4. 7. 21.

b Quanti apud me sunt auctoritas, intellige: vernimb / wie in grossem Ansehen du bei mir sehest. l. 14. 14. Att.

c Caveamus, quantum efficere & consequi possumus, last uns fürsehen / so wol wir können. lib. 1. ep. 1. Qv. Fr.

d Quantum in me est, was ich thun kan, so viel in meinen Kräfften. l. 1. 1. Qv. Fr.

e Quantum est in te, so viel an dir ist / so viel du kanst / nach alle deinem Vermögen. Lib. 12. 1.

f Vite societatem, quantum in ipso est, disturbat. pro S. R. XXXVI.

g Quantum audio, i.e. us audio, so viel ich vermercke / wie ich verstehe. Ter. And. 2. 3. 12.

Quantumcunque, Adv. tantum quantum. Cic. 3. Fin.

Quantuscunque, Adject. quàm magnus est, vel tantus quantus est, ut: Ego sum, quantuscunque sum, der ich bin / man halte mich für groß oder klein / wie man wil. Cic. de Or.

b Totum hoc quantumcunque est, quod certe maximum est, totum est, inquam tuum. pro Marcello. II.

Quantusquantus, ut: Tu quantusquantus es, nihil nisi sapientia es, so groß du auch bist /

bist / bist du doch nichts als Klugheit. Ter. Adelph.

Qvapropter, Adv. quæ ob rem, de singulis rebus: sed ita, ut habere wegen / weshalb / ut: Si quid est, quæ ob rem malum minitemini? Plaut. Bacchid. Qvæ, Adv. ut: Quæqua tantum obtineat. l. 1. & 2. C. quandoque, omne ambur it, h. e. quamcunque partem. Plaut. Epid.

b Quæqua versus, vel quæqua versus, idem ac per quemcunque locum. Cæli, in Comm. Qvare, Adv. cur, warum / ut: fuerit, ei quarta pars bonorum Namque illud quare Scævola naturalis patris relinquatur. S. negasti? Cic. l. Orat.

Quarta a, f. quæ in jure frequentissime appellatur, multiplex est: Et quadrantem ejus, quo de agitur, significat. Præcisè namque quarta, pro quarta pars ferè nominatur. Quarta agnatorum erat quadrans hereditatis intestato mortui, cuius dicitur, cum heres post mortem suam rogatus est, hereditatis sue partem quartam restituerent. l. 4. C. de leg. hered.

b Quarta arrogati, dicitur, cum impubes causa cognita arrogatus, sine causa tamen emancipatur; tum enim quartam honorum arrogatoris cum suis bonis obtinet. l. 8. §. 17. ff. de offic. testam. l. 22. ff. de adopt.

c Quarta curia dicitur, quadrans ejus hereditatis, quam alienus aliquis, (h. e. non ex numero decurionum,) qui curiali successit, siue ex asse, siue ex parte successit, obtinuit. Tum enim

constitutum est, ut quadrantem curia postulare possit, non tamen res universum patrimonium in partes quatuor dividat: & fors ducatur, ut vel curia quadrantem obtineat. l. 1. & 2. C. quandoque & quibus quart. pars.

d Quarta ex tribus maribus est, quæ per S. C. Sabinianum inducitur: ut qui ex tribus maribus in adoptionem datus, ei quarta pars bonorum relinquitur. sed ea omnia instit. de hered.

e Quarta Falcidia dicitur, quam heredes beneficio legis Falcidia retinent ex legatis. si forte amplius dodrante in iis consumptum est à testatore. Schard. f Quarta fideicommissaria dicitur, cum heres post mortem suam rogatus est, hereditatis sue partem quartam restitueret. idem.

g Quarta Trebellianica, quæ nunc vocatur, Pegasiana olim fuit. Nam Pegasiano S. C. institutum est, ut qui fideicommissum, siue universale, siue parvum sibi retinere posset. id.

Quartadecimani, milites quartæ decimæ legionis. Tacit. l. 1.

b Quartadecimani, dicebantur, quod non nisi quartâ de luna, mense Martio, paschate celebrabant, quilibet septem dierum

rum occurrat dies: & si dies Dominica occurrerit, ipso eo die jejunant & vigilat. Martin.

Qvartallum, canistrum, in quo mortui efferuntur, id.

Qvartanarius, qui quartanam febrem patitur, id.

Qvartani, quarta legionis milites. Tacit. 20.

Qvartanus a um, ut: Quartana febris, das vier-tägige Fieber. Plin.

b Quartanus ad quartam pertinet classis.

Qvartarium ii, n. quarta pars congi, ein Quartier/ vel vas quatuor mensurarum, eine Stübgen Rann. Cat. E. R.

Qvartarius, mulio mercenarius dicitur eo, quod quartam partem quasus capiebat. Fest.

Qvartatio onis, dicitur summum examen auri, hac via videlicet, ut argenti partes novem

ad unam auri commisceantur, ad unam auri commisceantur, liquatione per ignem. Deinceps aqua stygia vel forti re-

solvantur ambo simul. Argentum totum in aquam confluit, auro solo subsidente pulveris instar, spadice nigricantis coloris. Jonston.

Qvarticeps, collis quatuor vertices habens, Martin.

Qvarto as, are, videtur esse quartum quemq; legere, id.

Qvarto, & Quartum, Adverbia vulgo exponuntur quarta vice, zum vierden mal/ zum vierden.

Quartum Consul, & quartum Consul inter se differunt. Nam quartum, locum significat & tres ante factos; Quartum designat tempus, & ter ante factum.

Sipont. ex Gell. 10. c. 2.

Quartum viri creati erant, quibus deducendarum coloniarum, aut si quid nunciatum foret ut curarent, ne damno Respub. afficeretur, obq; varia negotia munus mandatum erat, Alex.

ab Alex.

Qvartus a um, proximus a tertio, der vierdie; ut: Eosque ubi quarta vigilia signum cecidisset, ad eum locum scalas jussit ferre. Liv. 4. Pun.

Qvafi, Adv. gleich als/ ut: Quasi tibi parum fortiter responderim, gleich als hätte ich dir ein wenig grob geantwortet. Lib. 7. epist. 27.

b Quafi vero id nunc agatur, gleich eben als hätte man jetzt damit zu thun, pro Sext. Rosc. XXXII.

c Quafi vero nescias, gleich als wüßtestu es nicht, pro Sext. Rosc. XLIX.

d Quafi haud in scite etiam pro similis usurpatur, ut: Commemoratio quasi exprobratio, (i.e. similis exprobrationi) est immemoris beneficii. Ter. Andr. 1. 1. 16.

e Quafi, aliis improprietatem significat; impropria significationis exempla sunt, cum ju-

ris

ris

ris

rus potestas aliquid censet esse, quod revera non est. In conferenda enim utilitate ex variis negotiis humanae societati, cur non tantum valeat juris autoritas, quantum ipsius facti veritas. Schard.

f Quasi castrense peculium eorum dicitur, qui privilegia militum habent: quales sunt sacerdotes & advocati, idem.

g Quasi contractus in iure appellantur, qui non proprie contractus sunt, sed tantum ad contractuum similitudinem accedunt, idem.

h Quasi delictum dicimus, quando non ex dolo malo, sed magis imperitia quadam & minus providè peccatur, idem.

i Quasi dos, qua a servo ancilla datur, l. 39. ff. de jur. dot.

k Quasi dominium proprie appellatur, cum res alicui tradita est a non domino, iusto tamen mediante titulo. Schard.

Qvasillarius a um, ad quasillum pertinet.

b Quasillaria dictæ, quæ ingynaceo conclusa vitam degerent tenebrosam, pensa facientes. Martin.

Qvasillus i, m. parvus qualus, vas laniis aptum, idem.

Qvassabilis e, c. quod quassari potest. Lucan.

Qvassabundus, i.e. ex vino vacillans & ca/abundus. Macrobius. s. Sat. c. 21.

ris

ris

Qvassagipennus a um, quod quassis agitur pennis. Varro.

Qvasso as, are, sape quaterere / esse erschüttern / ut: Tussis fre- quens quassavit me. Catull.

b Quassare caput, deit Kopf schütteln / ut: Ille caput quassans, non me tua feruida terrent dicta. Virg. 10. Æn.

c Quassata rates. Virgil. 4. Æn.

d Quassata Resp. afflictæ, oppressæ. Cic. pro Marc.

Qvassus a um, erschüttert / zitternd / ut: Rates quasse. Hor. 4. Carm.

b Quassa vox, eine zitternte Stimme. Curt. 16. 7. 4.

Qvassus us, m. commotio, eine Erschütterung / Bewegung / ut: Nam attrectatu & quassu sarum amplificatis dolorum. Cic.

Qvatesfacio is, ere, est concutere, expellere, erschüttern / dummeln machen / dummeln / ut: Antonium quatesefeci. l. 10. 6.

Qvatembris, certus in singulis anni quartus dies, (das Quartal,) quibus ab Ecclesia trium dierum jejunia inducta fuerunt, Qvatembris dicuntur & Angaria.

Qvatembris ium, sunt, in quæ Annus civilis dividitur, quorum primum incidit in diem mercurii post Luciam; secundum in diem mercurii post Reminiscere; tertium in diem Mer-

Mer-

Mer-

mercurii post Trinitatis; qvatum in diem mercurii post Crucis exaltationem.

Qvatenus, Adv. significat quantum sive ad quem finem, so fern/ wie weit/ wie viel/ ut: Itaq; soli, qui memoria vigent, sciunt quid & quatenus, & quomodo dicturi sunt. Cic.

b Quatenus, pro quoniam vel quandoquidem. Plin. Epist. Qvater, Adv. viermal. Plaut.

b Quater, pro sapius. Virgil. 2. Æn.

Qvaternarius a um, ut: Numerus quaternarius. Pl. 28. c. 6.

Qvaterni a, a, i. e. qvater in numero, je vier/ ut: Quaternis diebus latent. Plin. 8. c. 36.

b Quaternorum pedum latitudine. idem.

Qvaternio onis, m. quatuor characterum, sive alterius cuiuscunque rei compositio ex quatuor.

b Quaterniones, à quatuor militum, quibus praerant, numero dicti. Act. Apost. 12.

Qvatio is, ssi, ssum, ere, est cum violentia movere, schütteln/ ut: Manibus catenas gerebat quatibatz. Plin. Epist.

b Quatere aliquem foras, einem die Thür weisen/ ut: Homo quatiatur cum dono foras, man wird den Gefellen mit seinem Geschenk abweisen, es wird nicht angenommen werden. Enn. 2, 3, 67.

Tormentis & arietum pul-

su muros quatere, die Mäuren stürmen/ (hodie barbarè) Breche schießen. Curt. 450.

c Terrore quatere populos. Senect.

Qvatrduo, in vier Tagen. Cic. pro Rosc. Am.

Qvatrduum i, n. spatium quatuor dierum, vier Tage lang/ ut: Quatrduum per vastas solitudines absumtum. Curtius 552.

b Quatrdui navigatio. Plin. 2. c. 22.

Qvatuor, nomen numerale indeclin. vier/ ut: Quatuor quaedam celari non possunt: ignis, scabies, ruffis, amor, vier Dinge lassen sich nicht verbergen: Feuer/ Krätz/ Husten und Liebe.

Qvatuordecies, vierzehnenmal. Plin. 3. c. 7.

Qvatuordecim, vierzehn/ ut: Quatuordecim dies. Plin.

Qvatuorviratus us, m. ipsa quatuor virorum dignitas. Cic.

Qvatuorvir i, m. ein Vierer Mann/ Vierherr. idem.

Qvaxo as, are, rana dicuntur, cum vocem emittunt, Festus, vide coaxo.

Qve, Coniunctio copulativa, & Enclitica, &, und/ ut: Arma virumq; cano. Sæpius Poëtis est expletiva seu completiva, ut: Terrasq;, tractusq; maris, caelumque profundum. Virg. 9. Ecl.

Qveis

Qveis, Dativus vel Ablativus a Quis.

Qvemadmodum, Adv. pro quomodo sentē dicitur, wie/ gleichwie/ ut: Prator te, quemadmodum restituat, non habebit, der Richter wird nicht wissen/ wie er dich wieder einsetzen sol. C.

Venenum quemadmodum paratum. pro Cael. XXVI.

b Quemadmodum vox antiquitus in cavus quercubus, quot modis accipitur, latissime annotarunt Bartolus, Jason, Alciatus & Coras. rubr. ff. solut. matrim.

Qveo is, qui vi, quitum, quire, posse, können/ mögen/ ut:

Nec te quirit hodie cogere, erbat dich nicht vermocht dahin zu bringen. Ter. Andr.

Non qveo reliqua scribere, tanta vis lacrymarum est, fur grossen Weinen kan ich das andere nicht beschreiben. Cic.

Qvercerus a um, vel qverqverus, quod est frigidum cum tremore, à Græco κέρκερος, ut: Febris quercera. Lucil.

Qvercētum i, n. vel qverqvētum locus, ubi crescunt quercus, ein Eichen-Wald. Varr.

Qverceus a um, quod ex quercu factum est, ut: Querceam coronam accipiebant, qui in bello civem servassent. Serv.

Qvercinus a um, & quercius, idem ut: Fungus quercinus.

Qvercula a, f. calamandrina,

herba, qua & trixago, sive trissago, Gamanderlein/ fleim Barthengel. Schröd.

Qvercus us, f. Arbor glandifera, ein Eich-Baum.

b Ex quercubus ac saxis nati. Prov. quod quadrabit vel in homines obscuro genere, vel in eos, qui agresti atq; effero sunt ingenio, moribusq; immanibus.

Inde ductum adagium, quod Quemadmodum vox antiquitus in cavus quercubus, lectorum vice victurarent homines, atque hinc è quercubus nati fingebantur. Erasim.

Credine, me è quercu natum! Meynestu/ ich sey vom Baum geschüttelt worden?

c Aliam quercum excute, Prov. In eos convenit, qui sine sine petunt aliquid: aut qui constantiter ab eodem mutuum possulant. Hos hoc adagio luebit

ablegare, ut nobis omisiss, aliorum aures suis precibus onerens, Paroemiam hinc natam putant, quod olim mortales glandibus vitabant, Cereris usu nondum repperio; Ha qui quercubus excus-

sis colligebant, mercede ad id conducti, balanistas, i. e. glandium collectores, sive glandarios appellabant. Qui si quando circum-

spicerent, si qua glandes etiam dum in arbore reliqua essent, praetereuntes per jocum acclamabant: Aliam quercum excute.

Eam vocem vulgus arreptam vertit in proverbium, Non in-

con-

concinne accommodabitur ad rescindendi testamentum, donum negotium relinquendum, ex quo rationem, vel dotem in totum jam nihil emolumenti potest capi. Aut mutandum amicum, qui jam utilis esse desit. Aut praecceptorem mutandum, unde nihil est, quod amplius discas. Erasim.

d Etiam quercus bacchari; Prov. de iis, qui vix delinuntur. Ab Orphei fabula, quercus sua citharam demulcente. id. f Multis ictibus deicitur quercus, Prov. de re facta quidem ardua, quae tamen assidue industria pervincatur. id.

Querela a, f. querimonia, questus, Klage/ut: Plena querelarum epistola, ein Schreiben voller Klagen.

b Querela nomine tres in iure civili actiones appellantur: una inofficiosi testamenti: altera, quae ad illius similitudinem introducta est, inofficiosa donatio: tertia inofficiosa dotis.

Querela inofficiosa donationis est, quae postulatur, ut quod contra officii rationem donatum est, revocetur. l. 1. C. de inoffic. don.

c Querela inofficiosa dotis est, per quam liberi, quorum mater secundo suo marito, vel omnia bona sua, vel magnam eorum partem dedit, postulant, ut debita sibi emolumenta praestentur. l. 2. C. de inoffic. dot.

p Querela inofficiosi scilicet testamenti, ius quoddam est

captam. Queror eris, questus sum, queri est lamentari, klagen/ut: Quid multa? questus est graviter. l. 1. q.

b Queri de aliquo, über einen klagen/ut: Drusus multa de Philippo questus est. de Or. Narravit, nihil sane Casarem de te questum. Lib. 11. Ep. 20.

Pudet me confiteri & queri injuriis. Lib. 8. Ep. 12.

c Queri aliquid, ut: Si queri velim praeferita, nihil agram, wenn ich über das vergangene mich beschweren wolte/würde ich nichts aufrichten. l. 1. 3. Qv. Fr.

d id ipsum queror, ebent das klage ich. pro S. R. XLVI.

e Queri cu aliquo, ut: Quid est, quod tu aut illa cum fortuna queri possis? Was kannst du oder sie / euch über das Glück beschweren? Wie könnt ihr über das Glück klagen? Lib. Epist. 5.

f Queri aliquid de aliquo alicui & apud aliquem, einem etwas wegen über einen andern klagen/ut: Multa de mea sententia questus Casari. l. 1. q.

Apud populum questus. Plin. de Vir. illust.

Queribundus a um, lamentabilis, ut: Queribunda voce dicere. Cic. pro Syll.

Querimonia a, f. idem quod lamentatio, querela, Klage/ut: Quoties edixi tandem tibi, ut careres, neuter ad me iretis cum querimonia? rote offte habe ich verboten/das du dich hätetest/das keiner mit Klagen für mich käme? Men. 5. 1. 34.

b Nulla unquam inter illos intercessit querimonia. Corael. 819.

Queritor aris, ari, Freq. heftig klagen. Tacit.

Qverneus vel qvernus a um, quod ex quercu est, ut: Qvernea frons, ein Eichen-Ast. Colum.

Qvernea glans, eine Eichel/Ester. Plin.

b Stipes quernus, eichiner Stoc. Ovid. 4. Fast.

Qverqvedula a, f. anatis species parva, ein Kriechschmal oder grau Gesner.

Qverqverus vide qvercerus.

Qverqvetulana, Porta Roma fuit ita dicta, à querceto, quod intra muros juxta se habebat Festus.

b Quercusulana dicebantur Nympha, querceto virenti praesidentes. Paulus.

Qverulus a um, qui conqueritur, sive qui querelis plenus est, klaghaftig/ut: Et nunquam quoruli causa doloris abest, man hat allzeit Ur-

sach zu klagen. Ovid. 3. Trist. Calamitas querula est, & superba felicitas, wenns übel geht/klagt man; gebts wol zu/wird man stolz. Curt. 958.

b Querulus, aliquando idem quod canorus apud Poetas.

Virg. 3. Georg. Qvestus us, m. idem quod querela, magis poetarum, quam oratorum est, ut: Tantos illa suo rumpebat pectore questus. Virg. 4. Georg.

Qui quae quod, cuius, Pronomen Relativum, welcher/ut: Qui amat, nequit, quin nihil sit, ein Buhler muß verderben. Heavt. 4. 3. 6.

b Qui pro qualis, ut: Doceant eum, qui vir Sextus Roscius fuerit. pro Sext. Rosc. VII.

c Qui nonnunquam perquam eleganter pro ut Causali ponitur, ut: Non sum tam insolens, qui Jovem esse me dicam, ich bin so hochmüthig nicht/das ich mich für den Jovem aufgeben solte.

d Omnes laudare fortunas meas, qui gnatum haberem tali ingenio dictum. Ter. And. 1. 1. 70. vide Phorm. Pröl. 16.

c Quod in te est, quantum in te est, so viel in dir ist/nach deinem Vermögen. Ter. Heavt. 4. 8. 4.

Qvi, Adverb. pro quemadmodum venuste ponitur, wie/ut: Si frater aut sodalis esset,

SECTIO III. Gg qui

quā magis morem gereret.
Ter. Adelph. 4, 5, 75.

Qvia, *Conjunct. Caus.* weil/die-
weil/darumb/ut: Sed quia
natura mutari non potest, id-
circo vera amicitia sempiter-
na sunt. Cic. de Amic.

b Quia pro quod. Cic.
1. Finib.

Qvinam, *Interrog.* pro quare,
vel cur, ut annotat Festus.

Qviane, *certè, reverā* significat.
Virg. 4. Aeneid

Qvicquam, *cujusquam, ali-*
quid, etwas/ut: Si quicquam
mentitum inventes, occidito.
Ter. Andr.

Qvicque vel quidque, *idem ac*
quid, ut: Non ut quicq, pri-
mum dicendum, ita primum
cogitandum est. Quint. 3. c. 11.

Qvicquid, *n. asses/allerley/ut:*
Quicquid delirant Reges, ple-
tiuntur Achivi. Horat.

b Fores, *quicquid est fu-*
turum, feriam, ich wil/ es mag
seyn / was es wil/ an der Thür
anklopfen. Plaut. Truc.

Qvicum, *pro cum quo.* Terent.
Adelph.

Qvicunque quacunque, quodcunque,
ein jeder/ Gott geb welcher/
ut: Si status erit aliquis ci-
vitatibus, quicunque erit, wenn
ein Regiment seyn wird / es
mag auch seyn wie es wolle.

Lib. 4. Ep. 14.

b Qua-me-cunq, *vocant li illi* quidem,
terra. Virg. 1. Aeneid.

c Qvodecunq, *militum con-*
trahere poteritis, contrahatis.
Cic. ad Att.

d Quicunq, *pro qualis-*
cunq. Cic. de Orat.

Qvid, *vide Qvis.*

Qvidam quædam, quoddam, vel
quiddā, *personam certam di-*
cit, & singulare potius signum
est, quā particulare, eiter/
ut: Qvidam de collegis. Cic.
Brut.

b Magni *cujusdam homi-*
nis & per sapientis videtur. Cic.

c Qviddam divinum,
quiddam portentū simile: pro
nescio quid vel quidvis. Cic. 1.
Acad.

Qvidditas atis, *f. Scholasticis est*
ipsa essentia & natura rei in
respectu ad Definitionem, quā
exprimitur. Michael.

Qvidditativum, *Scholastici fa-*
ciunt aliud essentiale, ut est
species infima: aliud constitu-
tivum, ut est materia & for-
ma: aliud specificativum, ut
est differentia specifica: aliud
consecutivum, ut proprietates
essentiales. id.

Qvidem, *Adverb. certè, gewiß,*
lich / zwar / ut: Illud quidem
certè nostrum consilium lau-
dandum fuit, dieser unser An-
schlag zwar ist fürwar zu lo-
ben geweest. Cic.

b Philo/sophi minimè ma-
cui, *idem in Offic.*

c Nun-

c Nunquam deo, *ne*
cumpericulo quidem meo, digni-
tati tua, ich wil deine Ehr zu
erretten / gar nicht unterlassen/
solt ichs auch thun mit meinem
Schaden und Gefahr.

Qvies etis, *f. idem quod cessa-*
tio, Ruhe/ut: Reddere se qvi-
ti, sich zu Ruhe begeben. Sen.
Fatigatis necessaria est
qvies. Curt. 1090.

b Turbare qvietem alicu-
jus, *enem verunruhigen.* Prop.
Nec somnum capere, nec
qvietem pati posse, weder schlaf-
ten noch ruhen können. Curt. 708.

Dare militibus biduum ad
qvietem, den Soldaten zweene
Tage außzuruben / erlauben.
idem 473.

c Per qvietem videre, *trāu-*
men / im Traum sehen. id. 14.

d Qvies, *idem ac pax.*
Plin. 15. c. 30.

c Qvies, *tranquillitas, sa-*
renitas aëris vel clementia. Virg.
2. Georg.

f Qvies, *dea apud Roma-*
nos, cui Fanum extra urbem viā
Laricanā sacratū fuit. Alex. 2. 4.

g Qvies Dei, *ἀσπασ-*
ματὸς εἰσtributa, ἡσυχία in-
telligenda est, ut non defatiga-
tio quædam (uti in hominibus),
præsupponatur, sed mundi operis
illius admirandi, & machina in-
comprehensibilis, complementum
finis ac perfectio, Deiq, à creatio-
nis completa opere cessatio, phra-

ea innuatur.

f Quies domini Dei dici-
tur Zion & Ecclesia. Psal. 132, 14.
Psa. 11, 10. Glass. Phil. sacr.

Qviesco is, *evi, etum, quiescere,*
est in otio esse, ruhen / ut: In-
felix, totā quicunq, quiescere
noctē sustinet. 2. Amor.

Qviescere in lucem, schlaf-
ten biß Tag wird. Curt. 1786.

b Qviescere, *etiam est lo-*
cum non habere, ut: Nimia ista,
qua dominatur in civitate po-
tentia, in hoc solo genere quiescit.
e. in jure locum non habet. pro
Cecin. XXVI.

c Qviescere est abstinere,
ut: Statuere atq, edicere quiesce-
re. Gell. 2, 28.

d Qviescere, *est non inso-*
lentem esse, ut: Dehinc, ut quie-
scant porro, moneo, ut desinant
maledicere. And. Prol. v. 22.

e Qviescere per aliquem,
von einem nicht verunruhiget
werden/ut: Nunquam per Anto-
nium quietus fui, der Antonius
hat mich nie mit frieden gelas-
sen. 1. 10, 1.

f Per hanc curam quiete
tibi licet esse, derenthalbē darffst
du dich wol zufrieden geben.
Epidic. 3. 2, 2.

Qvietalis e, *c. à Quiete, dea Ro-*
manorum. August. 4. de civi-
tate Dei.

Orcus qvietalis. Liv. Synt.
Qvietalus, *ab antiquis diceba-*
tur Orcus. Festus.

Qvies, *Adverb. tranquille, pla-*
Gg 2 ci-

Adverb. funffzig mal. Plaut.
Mæn. Colum.

Quingvagesimus a um, totus in
ordine, complens numerum
ex quinquaginta, der Funff-
zigste.

b Quingvagesima sc. por-
tio una ex quinquaginta.

c Quinquagesima sc. pars.
erat vectigal quoddam Athenis,
quod qui publicanus exercebat,
vocabatur tum πενήκτοσος &
Martin.

d Quingvagesima sc. heb-
domas, durat à Dominica, qua
cantatur, *Esse mihi*, & termina-
tur in ipsa die Paschæ.

Quingvagiuta, indecl. funffzig.

Quingvangulum i, n. figura,
quinq. habens angulos, ein
Funff-Eck.

Quingvangularis e, c. quinq.
habens angulos, funffedig.

Quingvatria orum, n ab eo, quod

Quingvatre in Singulari, sic
ut Bacchanale: Festa erant,
ut Batheale: Festa erant,
que quinq. diebus Palladi fie-
bant: ita appellata, quoniam
quinq. diebus post Idus cele-
brabantur. Nam dies post Idus
ater erat. Inde quingvatria qf.

quinq. ab atro die. Primo die
fiebant sacrificia, trib. sequen-
tibus gladiatores in theatro
certabant; quinto die erat lu-
stratio. Ovid. 3. Fast. Sunt, qui
dicunt, hunc diem munuscu-
lorum quoq. esse, quo tempore
matrona inter se invicem mu-

tra dant. Plaut. Poen. 1. 1. 10.
Quingvennium ii, n. spaci-
um quinq. annorum, funff Jahr.

Cic. 3. de Leg.

Quingvartito, Adv. ut: Folis
per intervalla quinq. folii aut
cannabis, per ambitum inci-
sis quingvartito. Plin. 25. 6.

Quingvartitus a um, quod in
quinq. partes divisum est, ut:
Quingvartita argumenta-
tio. Cic. 1. Juvén.

Quingvartitus a um, quod in
quinq. partes divisum est, ut:
Quingvartita argumenta-
tio. Cic. 1. Juvén.

Quingvartitus a um, quod in
quinq. partes divisum est, ut:
Quingvartita argumenta-
tio. Cic. 1. Juvén.

nera missitabant, & cenas ser-
vis apponebant, ut viri Satur-
nalibus.

Quingvatus a um, ut: Dies
quingvatus à Varrone i. L. L.
appellatur festum, sic appella-
tum, quod erat post diem quin-
tum Idus Martii.

Quingvatus us, m. pro ipso
quingvatus antiquè. Cic. Att.

Quingv o. Funff.

Quingvesolium ii, n. herba, sive
pentaphylon. Funff-Blat/
Funff-Singer-Kraut. Matth.

Quingvemestris e, c. quod quin-
que mensium habet statem.
Varr.

Quingvennalis e, c. quod si sin-
gulis quinq. annis, funffjäh-
rig/ut: Quingvennales ludi,
Spiel/die alle funff Jahr/
oder auffs funffte Jahr ge-
halten werden. Plin.

b Quingvennalis magi-
stratus, qui quinq. annis conti-
nuis geritur. Liv. 4. U.

Quingvennis e, c. quinq. annos
natus, funffjährig. Plaut. Poen.

Quingvennum ii, n. spaci-
um quinq. annorum, funff Jahr.

Cic. 3. de Leg.

Quingvpartito, Adv. ut: Folis
per intervalla quinq. folii aut
cannabis, per ambitum inci-
sis quingvpartito. Plin. 25. 6.

Quingvpartitus a um, quod in
quinq. partes divisum est, ut:
Quingvpartita argumenta-
tio. Cic. 1. Juvén.

Quingvpartitus a um, quod in
quinq. partes divisum est, ut:
Quingvpartita argumenta-
tio. Cic. 1. Juvén.

Quingvpartitus a um, quod in
quinq. partes divisum est, ut:
Quingvpartita argumenta-
tio. Cic. 1. Juvén.

Quingvpartitus a um, quod in
quinq. partes divisum est, ut:
Quingvpartita argumenta-
tio. Cic. 1. Juvén.

Quingvpartitus a um, quod in
quinq. partes divisum est, ut:
Quingvpartita argumenta-
tio. Cic. 1. Juvén.

Quingvpartitus a um, quod in
quinq. partes divisum est, ut:
Quingvpartita argumenta-
tio. Cic. 1. Juvén.

Quingvpartitus a um, quod in
quinq. partes divisum est, ut:
Quingvpartita argumenta-
tio. Cic. 1. Juvén.

Quingveremis ii, navis quinq.
remorum ordines habens, ein
funffruderich Schiff. Li-
vius 5. Dec.

Quingvertium ii, n. exercitium,
quod quinq. complectitur cer-
tamina, videlicet luctum, pu-
gilatum, eursum, saltum &
pancratium. Festus.

Quingvestis us, nummus quina-
rius, sive victoriatus, dictus
est, quod initio quinq. assibus
estimaretur, postea octo va-
luit, ejusq. nota erat Victoria.
Plinius.

Quingveviratus us, m. officium
vel magistratus quinq. viro-
rum. Cic. ad Att.

Quingvies, Adv. quinq. vicibus,
funffmal. Cic. 5. Verr

Quingvuplico, as, are, in annum
quintum prorogare. Tacit. 2.

Qvintale, centum pondo, non à
quinq. sed à centum. Martin.

Qvintana porta, & statio mili-
tum, quum legiones in castra
fuerant dispositæ; Alex. quar-
ta post pratorium quintana
dicitur, quippe per eam com-
meatus in castra convecti, &
rerum utensilium copia venalis
exponi solita. Svet.

Qvintani, quinta cohortis aut le-
gionis milites. Tacit.

b Quintani, quinta classis
discipuli.

Qvintanis, quinta quaq. vice
quinto quoq. palo. For. Rom.

Qvintanus a um, ad quantum si-

quantum.

Qvintanus a um, ad quantum si-

quantum.

Qvintanus a um, ad quantum si-

ve quintam classem pertineans.
Qvintarius a um, ut: Qvinta-
rius limes, qui quinq. centu-
riis claudit. Frontin

Qvintilianus i, m. Rhetor, ortus
in Hispania; eum dicunt Ro-
mam cum Galba venisse, bre-
vique tempore postea in fami-
liaritate Domitiani princ-
pis venientem ejus nepotes cru-
disse, quod ipse testatur in
prooemio l. 4.

b Quintiliani, dicti sunt
juvenes, qui per ludum & lasci-
viam currentes celebrabant Lu-
percalia. Alex. ab Alex.

Qvintilis e, c. mensis ideo dictus,
quod quintus (initio sumto à
Marte, qui primus dicitur)
esset in ordine, der Heumonath/
postea in honorem Julii Casa-
ris Dictatoris, M. Antonio, M.
Filio Consule, legem ferente,
Julius appellatus est, inquit
Sveton.

Qvintina e, f. flos malorum puni-
corum. Idid.

Qvintio, Adv. quinta vice, zum
funfften.

Qvintum, Adv. zum funfften
mal / ut: Qvintum Consul
factus. Liv.

Qvintuplex ices, o. funfffach/
funfffaltig.

Qvintus a um, der funffte / ut:
Quintus mensis. Li. 1. Maced.

b Quintus in principio di-
ctus est is, qui loco natus esset
quanto.

Qvintus a um, ad quantum si-

quantum.

Qvintus a um, ad quantum si-

quantum.

Qvintus a um, ad quantum si-

quantum.

Qvintus a um, ad quantum si-

quantum.

Qvintus a um, ad quantum si-

quantum.

Qvippe, Adv. seu *Conjunctio* potius, rationem interdum reddens ejus, quod praecessit, nonnunquam etiam affirmans, denn / gewißlich / sintemal / ut: Dixisti quippe, jam fixum & statutum est. Cic pro Mur.

Qvipperi, antiquè, pro quid ni.

Quirinalia orum, dies, quo Quirino fiebant sacra, Mense Februario. Item stultorum feria appellantur, quod quidam, suorum fornacalium sacrorum ignari, eo potissimum die rem divinam faciant. Festus.

Quirinalis e, c. ad Quirinum pertinens, ut: Quirinalis collis, ubi Quirini fanum, què à Curibus, qui cum T. Tatius Curibus venerunt Romam, quod ibi habuerunt castra. Varro. Martin.

b Quirinalis porta, eadem, quæ & collina, sive, quod eam in collem Quirinalem iter, sive, quod proximè eam sacellum est Quirini. Festus.

Quirino as, are, fidem Quirinum implorare. Liv.

Quirinus i, m. Romulus dictus est, vel quod hasta uteretur, quæ Sabinorum lingua dicitur curis: hasta enim i. e. curis, telum longum est: unde & securis, quali femicuris; Vel quod Græcè *κοίρανος*, rex dicitur. Constat a. Græcos fuisse Romanos; vel propter generis nobilitatem. Mars enim cum

sevit, Gradivus dicitur, cum tranquillus, Quirinus. Serv.

Qviris, Qvirinus, vel Qviritia Alberti, est lapis, qui in upuparū nidulis invenitur. Boët. de Boor.

Qviritatio onis, f. vociferatio, querela. Liv. 3. Maced.

Qviritatus us, m. clamor urbanorum, jubilatus rusticorum. Valla.

Qvirites, dicti & Sabini à Curia, cui aqua & vino sacra facere soliti erant; quos tamen quidam curiis dictos volunt, in quibus ab his ei sacra fiant; cui opinioni adversatur Verrius. Ab ejusdem autem dea nomine videntur item Cures, Sabina hasta, appellata, quibus ea gens armis erat potens. Nunc & Sabini & Romani populi singulare appellatur nomen, ut indicio est Præco, qui in funeris indictivis ita pronuntiare solet: Ollus Quiris loco datus. Fest.

Qviritia, Juno, mensalis dicta est apud Romanos. Alexan.

Qviritium fossa dicuntur, quibus Ancus Martius circumdedit urbem, quam secundum Ostium Tyberis posuit. Festus.

Qviritium jus, erat jus Quiritibus, non etiam peregrinis, inter solos Qvirites commune, velut mancipatio, Usucapio, Cessio in jure, Varr. 2. de re rust.

Qvirito as, are, & **Qviritor aris, ari, clamare**, Rotas commovere, & Quirinas dantes vel Wort? ut: tum auxilium invocare, laut Quid multa? vereor, ne hac inruffen. Umb Hülffe schreyen. Varr.

b Quiritari, exclamare.

Qvintil. 3. c. 8.

c Quiritari, conqueri. Plin. Qvis, quæ, quid, Pronom. interrogative aut infinitè ponitur, nunquam relative, wer / melcher / ut: Quis clarior in Grecia Themistocle? Cic. 1. Amic.

b Pro eo, quod vulgus loquitur, quid fiet cum illo, was wirds mit ihm werden? wie wirds ihm gehen? doctiores dicunt: quid fiet de illo; Cicero, quid fiet illi? ut: Quid illi fiet, quem reliquero? wie wirds dem gehen / welchen ich hinder lassen werde? Att.

Sed quid iis fiet, si huc Paulus venerit. Ar.

c Quid pecunia fiet? wie wirds mit dem Geld werden? in Rull.

d Quid fiet artibus? in Ac.

e Etsi nos premet eadem fortuna, quid puero misero fiet? wenn uns gleich eben das Glück betreffen solte / wie wirds aber dem Knaben gehen? Ep.

f Quid mihi tecum? was habe ich mit dir zuschaffen?

g Quid mihi cum istâ summâ sanctimoniâ? pro Qvint.

h Quid multa? Cicero-

niana phrasis est, pro illa vulgaris, quid multis verbis opus est, was darffs viel Wort? ut: Quid multa? vereor, ne hac inruffen. Umb Hülffe schreyen. Varr. i Quid ita? Wie so? And. 2. 1. 14.

Qvisnam? interrogativum, welscher denn / wer denn? T. A. Qvispiam, pro quidam. Gell. 2. c. 21.

Qvis putas, idem significat, quod quisnam.

Qvisquam, cujusquam, aliquem sive unumquemlibet significat, einer / jemand / ut: An quisquam gentium est æquè miser? Ter. Hecyr.

b Quisquam pro quivis. Cic. ad Ter.

Qvisque, cujusque, omnis, quilibet, ein jeder / ut: Quisquisque suorum manes, ein jeder Mensch hat seine Plage. Virgil.

Qvisquilæ arum, f. sunt purgamenta terrarum, Aufstehricht: Cicero quisquilas homines nihili vocat, lose leichtfertige Duden / ut: Omitto jam Numerium, Serranum, Alium, quisquilas seditionis Clodiana, pro Sest.

Qvisquiliam ii, n. vocant exiguum fruticem ilicis producentem coccum: quod granum est ad tingendas vestes aptissimum. Plin. 14. c. 8. Hinc

natum esse putatur, ut *vestis* nicht abhalten / daß ich des ge-
cocina, literis per imperitiam meinen Mugens halben nicht
interceptis squallata vulgo ho- auch mit meinem größten Feind
die dicatur, pro quisquihata wolte einig seyn. Lib. 10. Ep. 11.
vel cusculata. For. Rom.

Quisquis quæqua, quidquid, o-
mnis, ein jeglicher / jeder / ut:
Quisquis est ille, si modo est a-
liquis. Cic. de Orat.

b Quisquis, pro quisq.
Cic. l. Off.

c Quoquo modo se res ha-
bet, es mag stehen wie es wil.
Cic. 14. Ep. 15.

Quivis quævis, quodvis, vel
quidvis. Unus è multis, sed
indifferentiter hic vel ille.

Qvò, Adv. est interrogandi, ad
locum, ut: Qvò abis? Wo
gehest du hin? Donatus.

b Qvò, pro ad quid, ut:
Quamibi, fortuna si non
conceditur uti? Horat. 1. ep. 5. 1.

Dixit profecto, quò vellent
aurum, er hat ja gesagt / worzu
er das Geld haben wolte. pro
Marc. Cæl. XXII.

c Qvò pro quòd, ut: Rex
id celatum voluerat, non quò
quicquam metueret, aut suspi-
caretur, sed, ut ne multi, &c.
6. Verr.

d Qvò minus, scitè di-
citur pro ut non, quòd non, ut:
Non me impediunt privata di-
fensiones, quò minus pro Rei-
pub. salute etiam cum inimicis
simo consentiam, unsere ab-
sonderliche Feindschaft sol mich

natum esse putatur, ut *vestis* nicht abhalten / daß ich des ge-
cocina, literis per imperitiam meinen Mugens halben nicht
interceptis squallata vulgo ho- auch mit meinem größten Feind
die dicatur, pro quisquihata wolte einig seyn. Lib. 10. Ep. 11.

Qvoad, Adv. id est, quamdiu,
so lang als / ut: Eodem die ad
me reverterunt, mibi, hoc
dixerunt, ut esses in Sicilia,
qvoad velles, eben denselben
Tag sind sie wieder zu mir
kommen / und mir dieses ge-
sagt oder zur Antwort geben/
daß du in Sicilia bleiben mö-
gest / so lang du woltest. l. 6. 8.

b Qvoad vivet, so er das
Leben haben wird. IV. Catil. XI.

c Ego me Astura dicitur
arbitror commoraturum, qvoad
ille quandoq. ventat, ich halte/
ich werde zu Astura so lang
verharren / bis er einmal kom-
me. l. 6. 19.

d Qvoad idem est etiam,
ac quantum, ut: Quid agatur,
qvoad poteris, exquiras, was
vorgehet / woltestu / so viel du
kannst / aufforschen.

Qvoad potero, pro S. R. IV.

e Qvoad pro quantum
etiam admittit Genitivum Pro-
nominis ejus, ut: Qvoad ejus fa-
cere poteris, so viel du vermagst.

Qvoad ejus fieri potest, so
viel immer möglich. l. 5. 8.

Qvocirca, Conjunct. i. e. quam-
obrem, weßwegen / derohal-
ben / ut: Qvocirca bene apud
majores nostros Senatus decre-
vit, &c. Cic. 1. Div.

Qvo cum, Ablat. quicum. Cic.
1. de leg.

Qvocunqve, Ablat. à quicunq.,
ut: Sed quocunq. tempore mi-
hi potestas tui presentis fuerit.
Cic. Lent.

Qvocunqve, Adverb. allenthal-
ben hin.

b Per Timesin eleganter
interponitur dictio inter quo &
cunq., ut: Ut enim heri feci, sic
venerationem, quo-ea me-cunq. bet. Att.
ducat, sequar. Cic. Tusc.

Qvod, Conj. Caus. significat, se res habet,
quia, & jungitur Indicativo, Sachen jezo wie sie wollen.
cum novā orationem incoat,
wel / ut: Qvod ad me scri-
bis. Cic. Att.

b Qvod Subjunctivum
frequentius admittit, qvando
aliam sententiam superiori ai-
texit, daß / ut: Mibi quod Na-
sicam leviter defendissem, valde
succesit Cic.

c Qvod, plerunqve etiam
de re gesta, quæ jam præterit,
dicitur, ut: Qvod convalluisti,
gaudeo.

d Qvod quia, pro sed
quia. Cic. 1. Fin.

e Qvod, pro quantum ad
illud. Ter. Eun.

Qvodammodo, Adv. aliquopa-
to, etlicher massen / ut: Cum
propter virtutem & probita-
tem eos etiam, quos nunquam
vidimus, quodammodo dili-
gamus. Cic. de Amic.

Qvodcunqve, vide quicunqve.

Qvodpiam, à quispiam.

Qvoi, pro cui. Cic.

Qvovis, pro cuius. id.

Qvominus, i. e. ut non. Ter. And.

Qvomodo, Adv. quomodo pro
sicut lepidè dicitur, wie / ut:
Postulatio brevis, & quomodo
mibi persvadeo, aliquando a-
quior. pro Sext. Rosc.

b Nam quomodo nunc est,
pedem ubi ponat in suo, non ha-
venerationem, quo-ea me-cunq. bet. Att.

c Quomodocunqve nunc
se res habet, es stehen auch die
Sachen jezo wie sie wollen.
Lib. 14. Ep. 14.

Qvonam, Adv. ad locum, wo
hin. Plaut. Trin.

Qvondam, Adv. pro olim, ali-
quando, vordessen / weiland /
ut: Fuit ista quondam in Re-
publ. virtus. Cic.

b Quondam tua dicere
facta tempus erit. Virg.

c Quondam etiam victis
redit in præcordia virtus, bis
dicitur, ut: Quod convalluisti,
weilen fassen die Überwunde-
nen auch wieder einen Muth.
Virg. 2. Æn.

d Quondam, semper, ut
ut quondam in stipulis magnus
sine virib. ignis. Virg. 3. Georg.

Qvoniam, Conj. weil / die weil/
nachdem / ut: Ea quoniam
nemini obtrudi potest, itur ad
me. Ter. Andr.

b Quoniam, aliquando si-
gnificat postquam, autoribus Fe-
sto & Donato.

Qvopiam, Adv. irgendswor
hin. Ter.

Qvoquam, Adv. ey wohin/ut:

o Verrea praclara, quoquam
accessisti, quo non attuleris te-

cum istum diem? Cic. 4. Verr.

Qvoque, Conjunct. etiam simi-

liter, auch/ ut: Ego quoq;

hinc ab dextra venire me af-

simulabo. Ver. Andr.

b Quoq; in fine sententiae

venustatem habet in oratione,

ut: Perdidisset gratiam simpli-

ter atq; in affectu coloris, perdi-

disset fidem quoq;. Quint. 9. c. 4.

Qvoqvo, Adverb. in quacumq;

partem, allenthalben hin. Cic.

Qvoqvoersum, Adv. versus

quemcumq; locum. Caesar.

Qvorsum, Adverb. quærit locum

ta, sine quibus non licet uti aut

versus, wohin/ut: At ego ne-

sciebam, qvorsum tu ires. A. & tectum seu domicilium, si non

ber ich wüßte nicht, wohin du

giengest. Andr. 1. 1. 100.

b Qvorsum, idem est atq; Præsidia, sine quibus nec panis

ad quam rem, ut: Qvorsum i-

gitur hac oratio longior? Wohin

ist diese lange Rede gemeynet? testate. Martin.

l. 11. 27.

Qvorsus, idem notat. Cic. de Or.

Qvot, nomen numerale, wieviel

ut: Qvot commodas res at-

tuli Pamphilo? Qvot autem

ademi curas? Ter. Hec.

b Qvot annos nata? Wie

viel Jahr ist sie alt? Plaut. Cist.

c Qvot mensibus, pro

quolibet mense. Vall.

Qvotannis, singulis annis, jähr-

lich/ alle Jahr. Plaut. Epid.

Qvotennis, wieviel jährig? Cal.

Qvotidianò, Adv. pro quotidie.

Plin. 11. c. 37.

Qvotidianus a um, quod quo-

tidie sit, täglich/ut: Cura quo-

tidiana. Ter. Phorm.

b Qvotidiana febris, vier-

tägig Fieber.

c Sermo qvotidianus, qui

qvotidie habetur. Cic. ad Lent.

d Vita qvotidiana, assi-

dua, urbana. Cic. in Pis.

e Forme qvotidiana, i. e.

vulgares & usitata. Ter. Eun.

f Qvotidianus panis, in

oratione Dominica, plura com-

plectitur: (1.) alimenta necessa-

ria, cibum & potum. (2.) fomen-

ta, sine quibus non licet uti aut

frui alimentis, ut: Tegumenta

sciebam, qvorsum tu ires. A. & tectum seu domicilium, si non

ber ich wüßte nicht, wohin du

habitationis, at comorationis in

hac terrestri παρρησία. (3.)

g Qvotidiana, orum, ex

cerpta, quæ annotantur qvoti-

die. idem.

Qvotidie, Adverb. singulis die-

bus, täglich.

Qvoties, Adverb. quot vicibus,

so oft/ wie oft/ut: Qvoties

michi certorum hominum fa-

cultas erit, so oft nur gewisse

Botschaft wird fürkommen.

Cic. Fpist.

b Apud

b Apud veteres scriptum

fuisse qvotiens pro qvoties, testa-

tur Pierius.

c Qvotiescung, Adv. so

oft/ut: Qvotiescung, dico, to-

ties mihi videor in iudicium ve-

nire. Cic. pro Cluent.

Qvotqvot, Compositum à qvot,

ut: Qvotqvot erunt dies, i. e.

singulis diebus. Horat.

Qvotuplex itis, o. wie viel/ oder

mancherley.

Qvotuplus a um, ad mensuram

vel pondus refertur, wie-

vielfältig.

Qvotus a um, in quo numero aut

ordine, der wievielfte/ ut:

Sumprimus in civitate, quo-

tus es in tua?

b Qvota pars, i. e. mini-

ma pars, ut: Qviquota terroris

pars solet esse mei? Ovid. 1. Pont.

El. 10. 5.

Qvotusquisq; qvotaqvaq; qvo-

tumqvodq; Nomen numera-

le, interrogativum est, ut:

Qvotusquisq; id fecisset, i. e.

quam pauci id fecissent, derer

würden wenig gewesen seyn/

die solches gethan hätten. P

Lig. IX.

Qvovis, Adv. allenthalben/ wo

du willst. Ter. Heaut.

Qvousqve, Adv. quamdiu? wie

lang? Plaut. Alin.

Qvum, Adv. vel qvom, scribe-

bant veteres, vide Cum.

b Qvum pro qvò. Donat.

Ter. Andr.

Quris, vel qurina, lingua Sabi-

norum, hasta dicebatur, vide

Qvirinus.

R.

R. Litera canina, semivoca-

lis & liquida, quæ in ver-

borum compositione in L.

nonnunquam convertitur, ut:

Intellego, pelliceo, &c.

b R. in Nominibus quibus-

dam cognationem seu eandem ha-

bet potestatem cum litera S, ut:

Arbos pro arbor, honos pro ho-

nor: Romanis initio mediis in

ditionibus incognita, in cuius

vicem S. posuerunt, ut: Majo-

sibus, meliosibus, Lasibus, fesis,

Valesis, Fuisis, pro majoribus,

melioribus, Laribus, feriis, Va-

leris, Furiis.

R. in notis antiquorū, Ro, Roma,

R. C. Romana civitas.

R. D. Regis domus.

R. F. E. D. vel V. rectè factum

esse dicitur, vel videbitur.

R. G. C. Rei gerunda causa.

R. G. F. Regius filius.

R. L. P. Rectè legi possit.

R. P. Respublica vel Romant

Principes.

R. R. R. F. F. F. Regnum Roma

ruct, ferro, fame, flamma.

R. REG. Rurum Regiensium.

For. Roman.

Rabbath, Metropolis erat filio-

rum

rum Ammon, quæ postea à Ptolemæo Philosopho, qui Arabiam tenuit cum Judæa, nominata est Philadelphia. Rabban, [רַבָּן] titulus omnium apud Hebræos præstantissimus est, magnatem potius ac Principem, quàm doctorem, denotans. Buxtorff. Rabbi, [רַבִּי] Magister, Doctor, it. [רַבִּי רַבָּן] Hi omnes post natum Christum inter Judæos orti sunt. Nam prima antiquitas prophetis proxima, nullis omnino titulis utebatur, æque ac Propheta ipsi. id. Rabbinus i, m. magister Judæus, hinc: Rabbinicus a um, ad Rabbinum pertinens. Rabia, pro rabies antiqui dixerunt. Rabide, Adverb. furiosè, wütetisch / zorniglich. Cic. 5. Tusc. Rabidus a um, idem quod rabiosus, wütend / thöricht / toll / ut: Canis rabidus, ein toller Hund. Plin. 29. c. 5. Rabienus i, m. antea Labienus, mutato sc. nomine, quod passim omnes laceraret. Cæsar. Rabies ei, f. Rabia a, propriè est morbus canum, die hundsche Unsinnigkeit / ut: Canum rabies, Ovid. 14. Metam.,

b Rabies, est delirium à veneno quodam peculiari in animali (ceu sunt lupus, felis, & præcipue canis,) genito, & homini communicato, productum cum vehementi liquidorum omnium, & aquæ potissimum, abominatione. Senn. Jonst. c Rabies animi, i.e. furor, Grimm / Unsinnigkeit. Cic. 3. Tusc. Rabio is, ire, nimia ira & quæ si rabie agit. Varr. Rabiosè, Adverb. iracundè, zorniglich / wütiger weis. Rabiosulus a um, etwas grümmiglich. Cic. Att. ad Trebat. Rabiosus a um, rabie correctus, wütend / unsinnig / toll. Plaut. b Signi rabiosi tempora, i.e. Dies caniculares. Hundst. Tage. Horat. Rabo onis, f. pro arrhabone, vox jocose & idionice corrupta. Amat enim vulgus voces contractas imprimis, quæ sunt exotica. Plaut. Trucul. Rabula a, m. à rabie, ut quidam volunt, & à ravi, i.e. raucitate dicitur; ut is sit rabula, qui in negotiis agendis acer est & rabiosus: quicquid in multis intentus est negotiis, paratusque ad radendum quid auferendumque, ein Zungentreischer. Festus. b Rabula, à quibusdam com-

commode derivatur ab Hebræo [רַק] in foro litigare, multiplicare cupere quæ promiscua direptionis verba, clamare: inde est [רַקִּי] rixator, litigator. Martin. Rabuscula, uva, i.e. raviscula, colore ad ravam inclinante. Plin. 14. c. 3. Racemarius a um, ut: Malleolus racemarius, ex quo pampini pullulant, vel steriles, vel certe minus feraces. Colum. Racematio onis, f. racemorum vindemia, quando à vindemiatoribus racemi rari prætereuntur: sicut in messibus peractis, quod superest, spicilegium dicitur. Racematus a um, quod racemos habet. Plin. 18. c. 7. Racemifer, quod racemos fert, das Trauben trägt / ut: Bacchus racemifer. Ovid. 15. Met. Racemosus a um, racemis plenum, das viel Neben hat / ut: Hedera modo racemosa est, hat viel Neben / wie Epheu. Plinius. Racemus i, m. illud ipsum est in vite, circa quod uva conglobantur, der Ramm oder Trappe / daran die Beer hängen. Virgilius. b Racemus est i, ut a parva. 2. uva post vindemiam relicta. Parva enim solent relinquere, quæ interdum sub foliis latentes oculos vindemiatorum fugiunt; unde in phœdis dicuntur, 3.

reliquia post rem majorem, præcipue quæ promiscua direptionis relinquuntur. 4. Bacca uva, pars sc. botri. 5. hedera, panicula & similes fructus botryoides, impr. mis. qui convoluti nascuntur, & in orbem circumacti. c Racemi, denotant Esai. 17. 6. paucos homines superstites, post bella, aut alias calamitates publicas. Glass. Phil. Sacr. Racha, (melius Raka) Matth. 5. 22. inanis, vacuus, quem nos vulgata injuria possumus, absq. cerebro, ohne Hirn / vocare. Martin. Radiatio onis, f. fulgor, Glanzung / ut: Marmoris radiatio. Plin. 36. c. 5. Radiatus a um, mit Strahlen umgeben / glänzend / ut: Cic. 4. Acad. b Radiatum caput principis vocat Plinius, quod in deos referebatur, qualiter hodie divorum pinguntur imagines. in Panegy. Radicalis e, e. radicitus infixum, ut: Humidum radicale. Radicatus a um, quod iam radices egit. Col. 20. Radicesco is, ere, anfahren zu wurzeln / ut: Deinde liberalis servanda vitis, ut etiam ex corpore radicescat. Sen. Ep. Radicitus, Adv. ad radices, vel usq. ad radicem, mit der Wurzel aus / Grund aus / ut. Her-

basq; malas omnes radicitus effodito. Cato.

b Radicitus, pro omnino. Plaut. Molt.

Radico as, are, live Radicor aris, ari, radices agere, vel emittere, Wurzel gewinnen. Plin. 18. c. 7.

b Radicari de mysterio etiam regenerationis nostrae usurpatur, & corroboratio infide pietate eo significatur. Eph. 3, 18. Glasius.

Radicofus a um, quod multas habet radices, würgelicht. Plin. 16. c. 34.

Radicula a, f. Dimin. parva radix, ein Würgelein.

b Radicula magna, seu raphanus rusticanus, Märrethig. Matth.

Radifico, idem quod radicor.

Radio as, are, radios emittere, fulgere, glänzen / schimmern / fündeln ut: Vera minus flavo extentum per circumferentiam, radiant electa metallo. Ovid. 2. Metam.

Radiolus i, m. Dim. parva olea oblonga. Colum. 12. 47.

Radior aris, ari. lid. ut: Scuta sed & galea gemmis radiantur & auro Ovid 4. Pont.

Radiosus a um, radius abundans.

Radius ii, m. splendor à sole micans, Sonnenstrahlen / ut: illa parva & exigua sunt ista accessiones bonorum, ut quem admodum stella in radio Solis, sic ista in virtutum splendore 2. Georg.

no cernantur quidem. 5. de fin. O summe Sol, qui totam mundi compagem tuis radiis illustras. Varro.

b Radius, in Optica est linea rei visibilis, quia species diffunditur visibilis.

Radius visivus seu opticus, oritur quidem à luce prima, sed ab ea non divellitur: diffunditur, sed non effunditur. Dicitur etiam linea radialis, quia secundum rectas lineas protenditur. Optica.

c Radius in Geometria est recta linea à centro ad peripheriam.

d Radius Geometricus est, quem vocant baculum Jacobi, ad rerum inter se distantias metiendas: & constat ex duabus regulis, nempe indice longiore & transversario brevior.

e Radius, virga mensurum, ein Meß-Ruthe.

f Radius in rotâ lignum Robespette. Virg. 2. Georg. Aureus axis erat, temc aureus, aurea summa

Curvatura rota, radiorum argenteus ordo. Ovid. 2. Met.

g Radius textoris instrumentum, quo tele annectuntur, ein Weber-Schifflein.

h Radius instrumentum, quo raduntur mensura, alias dicitur hostorium, ein Streich-Holz. Plaut.

i Radius oliva magna. Virg.

k Radius, telum pastinaca piscis. Plin.

l Radius, os alterum cubiti dicitur, situ superius & brevius, die kleiner Ellenbogen-Pfeiffe. Vesling.

Radix icis, f. est plantarum imum, Wurzel / ut Videamus ea, quae terra gignit, corticibus & radicibus valide servari. 5. de Finib.

b Radices montis, das unterste Theil am Berge. Caes. bell civil.

c Radices agere, einwurgheln / verwurgheln / Wurzel bekommen. 2. Offic.

d Radix yerva, vide Contrayerva.

e Radix China, vid. China.

f Radix cava, vide Fumaria.

g Radix notat principium actus rei, ut: Radix est principium plantae. Martin.

h Radix, est thema seu prima vox apud Hebraeos, unde cetera velut caudex & rami nascuntur. id.

i Radix Arithmeticis est latus figurarum numerorum, quorum alii sunt quadrati, alii cubici: unde radix etiam alia dicitur quadrata, alia cubica.

k Radices agere seu radicare, h. e. bene se habere & multiplicari. Job. 5. 3.

l Radicis arefactio impiorum denotat interitum. Job. 12. v. 16. Es. 5. 24.

m Radices pedum calces & talos significant Job. 13. 27. quia infima pars sunt, uti radix plantae.

n Radix Isai, Patriarchas, ex quibus Isai & David ortus est, notare videtur. Esa. 11. 1.

o Radix Isai & Davidis dicitur Christus, quia est verus ille primigenitus. Psal. 89. 28. ex Isai & Davidis familia ortus, & fundamentum qf. ac radix totius familiae Dei spiritualis, unde primigenitus inter multos fratres dicitur. Rom. 8. 29. Glas. Philolog. sacr.

Rado is, rasi, rasum, radere, incidere, extirpare, mundare, schaben / glatt machen / beschereen / ut: Radere caput & genas. Svet. Calig.

b Radit iter liquidum, streicht durch die Luft. Virg.

c Radere aures, den Ohren wehe thun. Quint. 3. c. 1.

d Nomen Pisonis radendum Fastis censuit, er hat vermerkt / man solte des Pisonis Namen aus dem Jahr-Buchlein austragen. Tacit.

e Radit usque ad cutem, Proverb. de eo dicebatur, qui nimium exacte videretur agere cum aliquo. Erasim.

f Radere in XII. tabulis est ungvis dilaniare, dilacerare. Schard.

Radula a, f. instrumentum radendi, eine Scharre / Kräde / Sectio III. Hh cou

ceum est, quo utuntur ad picem veterem de doliis educendam, ut de novo picentur. Colum.

Radulanus a um, radulâ abrasum, ut: Radulana pix. Plin. 14. c. 14.

Ragades is, f. & ragadia (pædæ) fissura sunt & rima, inter sedis vitia annumerata, quas Plinius scissuras vocat: Celsus ani fissa.

Raja a, f. pæcis mira fecunditatis, ein Roche / plurimum est generum, ut: Raja levis, ein glatter Roch / Raja oculata, ein Spiegel-Roch / Raja undulata, ein Schamlot-Roch / Raja asteria, ein Stern Roch / Raja clavata, ein Nagel-Roch / 1c. Gesner.

Ralla a, f. vestis, dicta à raritate textura, Isidorus verò rallâ dicit qd. rasilem. Martin. l. 18. c. 19.

Rallum i, n. ferramentum, quo raditur vomer, & inhaerente terra liberatur atq. purgatur, eine Reute (quidam legunt Ralla, sed corrupte.) Plin. l. 18. c. 19.

Ramale is, n. ramus inutilis ex arbore desisus, ein durrer oder unnützer Ast. Ovid. 8. M.

b Ramalia, à ramis palmarum, quos Christo obviam prætulere Jun. Lex. Angl.

Ramentum i, n. tenuis cujusq. rei particula, ut: Ramenta ferri, Feil-Spân von Eisen. l. 19.

Ramenta auri, Abgängelein oder Feilspân vom Gold.

b Ramenta lignorum, Seilgespân.

c Ramenta fluminum dicuntur, minutula partes arena. Plin. 33. c. 4.

Rameus a um, quod ex ramo est. Virg. 4. Georg.

Ramex icis, m. idem quod herina, ein Bruch.

Ramicosus a um, herniosus, der gebrochen ist. Plin.

Ramosus a um, ramis abundans, ut: Arbor ramosa, ein Baum d. voll Zweig ist. Lucr.

b Cornua ramosa cervi, Ende am Hirsch-Geweyh. Virg. 7. Eclog.

Ramulosus a um, à Ramulus, ut: Ramulosa folia. Plin. 16. 14.

Ramulus i, m. Diminut. ein Zweiglein / ut: Floridi ramuli. Catull.

Ramus i, m. qui ex arbore diffunditur, ein Ast / Zweig / Selten / ut: Ramum arboris defringere, einen Ast von einem Baum abbrechen. Cic. pro Cecinn.

b Rami, die Ende am Hirschgeweyh. Solin. 442.

c Rami Anatomicis dicuntur minores arteria & venae ut: Ramus axillaris, der Achsel-Ast. (sc. venæ)

d Ramus pro idolo, quod ex ramo arboris factum. Ela. 44.

e Ramus notat prosperitatem, imagine enim crescentis, videntis vigentisq. arboris propo-

f Ramorum voce Paulus etiam Israelitas intelligit ejusmodi contemnere. Si quidem rana temporis. Rom. 11. 16. idem. Ramusculus i, m. Diminut. ein Zweiglein. Plin. 20. c. 23.

Rana a, f. animal amphibium, ein Frosch / ut: Rana concutata tandem coarctat, man tritt einen Frosch biß er quædet.

b Ex aurea etiam sede in paludem rana resiliit, ein Frosch hüpfet wieder in den Pfuhl, wenn er gleich säße auf einem goldenen Stuhl.

c Rana cum locusta Prov. notat impar certamen. Erasim.

d Rana aquam, Proverb. sc. ministras, ubi quid exhibetur, quo vel precipue gaudet is, qui accipit. Veluti si quem naturam bibacem ad bibendi certamen provocet, aut homini loquaculo narrandi materiam & occasionem subministret. id.

e Rana gyrina sapientior. Adagium sumtum est ab infor-

f Ranarum palustrium major mihi cura, quam rerum istarum, Proverbialis hyperbole, quæ significamus, nihil omnino ac calamitates imagine arboris ad nos pertinere negotium. Recte matrescentis. Glass. Phil. fact. dicitur, & in obretractores, quovis oblocutiones dicemus nos foretiam Israelitas intelligit ejusmodi contemnere. Si quidem rana temporis. Rom. 11. 16. idem. Ramesti assidue obganniant, oblatentq. pratereuntibus, & odio sum illum cantum iterent sine fine, tamen nemo commovetur. Erasmus.

g Rana Seriphia, Prov. in homines muros, & canendi dicendiq. prorsus imperitos dicebatur. idem.

h Ranis vinum premipaludem rana resiliit, ein Frosch hüpfet wieder in den Pfuhl, wenn er gleich säße auf einem goldenen Stuhl.

i Rana, morbus bobus peculiaris, die Kröte. Col. 6. 8.

Ranceo es, ere, rancidum sive putridum esse.

Rancidè, Adverb. putridè, garstig / stinckend / übel schmeckend. Gell.

Rancidulus a um, Dim. ein wenig stinckend. Rancidulo ore loqui. Martial.

Rancidus a um, quod est rancore putidum, garstig / stinckend / ut: Lardum rancidum, stinckender oder garstiger Speß.

b Rancidus, p. insuavi. Pl.

Ranco as, are, Verbum fictitium à vocetigris. Aut. Philom.

Rancor oris, m. puer quidam aut odoris gravitas, quæ ex vetustate & putredine ac corruptione nascitur, Säule / Schimmel. Pallad.

b Rancor, ira, indignatio, dolor, amaritudo mentis per Metaphoram.

Rancors, i.e. iracundus, rancordia, i.e. iracundia.

Raninus a um, ut: Ranina vena in lingua. Vesling.

Ranula æ, f. (morbus) est tumor rana formam referens, quæ sub lingua ex molli carne, cui lingua incumbit, cuiusque quasi vinculo alligata est, nonnunquam exoritur. Jonston.

Ranunculus i, m. Dimin. ein Fröslein / ut: Ranunculus viridis, ein laub Frösch.

b Ranunculos per jocum vocat Cicero Ulubrenses, qui sibi obloquerentur, eò quod clamarent tanquam ranae. ad Trebat.

c Ranunculus, dicitur herba & batrachium, Hanen-Fuß / Butter-Blumen: huius diversæ dantur species, ut: Ranunculus luteus, gelb Hanen-Fuß / Ranunculus auricomis, dulcis / pratensis, süßer Hanen-Fuß / candidus, nemorosus, weiß Aprilen-Blume / sylvestris. Mergen-Hanen-Fuß / c, Matthiol. Pan-covius.

Rapa æ, f. vel

Rapum i, n. radix escaria, Ruben. vide Rapum.

Rapacia vel rapicia orum, tenuiores raparum frondes & cauliculi. Martin.

Rapacidae vel rapacides arum. Plaut. in Aulul. finxit vocem Patronymicam in furaces cognos, quasi dicat homines a familia rapacium.

Rapacitas atis, f. rapiendi aviditas, Rauberey / Dieberey / ut: Quis in rapacitate avarior? Cic. pro Cæl.

Rapax acis, o. avidus & rapinis semper intentus, hinreißend / verzehrend / auffreibend / räuberisch / diebisch / ut: Ignis rapax. Ovid. 8. Metam.

b Ventus rapax. Val. 4. Ar.

c Fata rapacia. Senec.

d Olim furunculus, nunc rapax. Cic. in Pison.

e Rapax lupus. Colu. 8. 17, Raphael, nomen Angeli vox sonat medicum Dei, RAPAX enim

est sanare, DEUS. Ita in

libro Tobie introducitur, missus ad sanandam Saram, & a Damonis liberandam.

Raphaninus, quod ex Raphano est, ut: Oleum raphaninum. Plin. 23. c. 4.

Raphanitis idis, f. planta, iridis species. Plin. 21. c. 7.

Raphanus i, m. radices species, dicitur & major orbicularis vel rotundus, Kettig.

b Ra-

b Raphanus albus, weisser Kettig.

c Raphanus niger, schwarzer Kettig. Matth.

d Raphanus longus sativus, radícula sativa, Radis. idem.

e Raphanus sylvestris rusticanus, live marinus, Mar. Kettig. idem.

Rapicia orum, pl. m. al. rapacia, vide paulo antè. unde: Rapicius a um, ad rapum pertinens, unde Rapicii coles, apud Cat.

Rapide, Adverb. idem quod velociter, geschwind / behend / ut: Rapide ferri. Cic.

Rapiditas atis, f. Vehemencia / Geschwindigkeit / ut: se, patria Selinusium, arte leno-

Rapidus a, um, i. e. velox, geschwind / schnell / ut: Lapsus rapidi fluminis, das gemnes Veneri consecraturum, caschwinde fließen der Wasser. Horatius.

Amnis rapidus, ein schneller Fluß. Virg. 6. Æn.

b Flamen rapidum, ein ungestümmer heftiger Wind. id. 4. Æn.

c Ignis rapidus, ein verzehrend grosses Feuer. id.

d Ira rapida. Stat.

e Leones rapidi. Horat.

Rapina æ, f. prima longa, locus ubi seminantur rapæ, Rubenland / Ruben-Garten. Col.

Rapina æ, f. prima brevi, res

rapta, it. actus rapiendi, Raub / Beute / it. Plünderung / ut: Spes præda ac rapinarum. Cic.

b Rapina Cotytis, Cotytis festum quoddam erat apud Siculos, in quibus ex more placenta quæpiam & arborum scetus ramis alligabantur, eaque diripienda proponebantur. Refertur in Plutarchi collectaneis, nec exponitur. Quamquam facile liquet dici solitum de bonis tamerè profusus direptisque. Erasimus.

c Rapina rerum Cinnari, de facultatibus per tumultum direptis. Tinnarus scriptum reliquit, Cinnarum quæpiam fuisse, parria Selinusium, arte lenonem, qui hoc quasi ad summum pervenerit operi. Is quoad vivenschwind / schnell / ut: Lapsus rapidi fluminis, das gemnes Veneri consecraturum, caschwinde fließen der Wasser. iterum morians populo diripiens das exposuit. idem.

d Rapina (quæ fera vivunt,) pro quavis esca seu cibo. Glaff. Phil. sacr.

e Ingens rapina. Stat. Rapinator oris, m. qui rapinas facit. Nonius antiquum.

Rapio is, rapui, rapum, rapere est auferre, hinweg nehmen / ut: Sublimem hunc inire rape, quantum potes, Schleppe diesen Wuben hinein / wie du vermagst. And. 5. 2. 20.

b Cupiditate rapi, durch Hh 3 Be-

Begierde gezogen oder angereizet werden. 3. Verr.

c *Rapere in invidiam*, est in visum facere, verhasset machen. 4. Acad.

d *De complexu parentum ad mortem rapti*, den Eltern aus den Armen zur Schlachtbank hingerissen werden. Cic. 7. Verr.

e *Rapere in peiorem partem*, übel auflegen. Ter. in Prolog. Adelp.

f *Virginem rapere*, Est vim inferre, eamque violare. Plin. 15. c. 29.

g *Rapere pro raptim* & festinanter ducere. Plin. in Paneg.

h *Rapere in ius*, est ad praeiorem juris experiendi causam adversarium recusantem cunctantemque trahere. Schard.

Rapistrum i, n. *Sinapi sylvestris*, quia folia ei exeunt lata, oblonga, aspera, veluti rapi. Martin.

Rapionis, idem ac raptor. Non.

Raptim, Adverb. velociter, cito, eilend / geschwind / ut: *Raptim scribere*, eilend schreiben. Cic. Att.

b *Pradam ex castris raptim convehere*. Liv.

Rapto as, are, Freqv. proprie est hinc inde rapere, schleppen / hin und her stoßen / ut: *Quid me afflicta? quid me raptas?* was bekümmertst du mich lang? was stößest du mich viel? Aul. 4, 4, 5.

Raptor oris, m. proprie, qui res alienas rapit, aufert. Estque improbius fure, quam vis manifestus. Alciat.

b *Raptor* is dicitur in iudicio, qui virginem, viduam, vel sanctimoniale rapit, eig. vim inferre. Schard.

c *Raptor*, est proprie immobilium bonorum, sicut praedo invasor est mobilium. Martin.

Raptum i, n. res rapta, Raub / ut: *Rapto vivere*, vom Raube sich nehmen / sich aus dem Stegreiff nehmen. Curt. 301. Ovid. 1. Metam.

Raptura a, f. ut: Plin. 11. c. 24. de araneo. Quum vero raptura incidit, quam vigilans & paratus ad cunsum? quida legunt captura, h. e. prada.

Raptus us, m. Entführung / Entführung / actus rapiendi. Ovid.

b *Raptus*, pro raptione violenta ad stuprum: ut & pro ipso stupro sumitur. Martin.

Rapulum i, n. Dimin. parva rapa. Hor.

Rapum i, n. vel *Rapa* a, f. eine Rube / ut: *Rapum rotundum*, runde Wasser = Ruben / Knollen.

b *Rapum longum*, lange Feld = Ruben. Pancov.

c *Rapum sativum*, vide Napus.

d *Rapum genista*, vide Orobancha.

c Ra-

c *Rapum* Seneca dixit Epist. 87. quod in capite radicis haeret, nempe fibras, quibus arboris radix involvitur.

Rapunculus i, m. herba genus, ut: *Rapunculus vulgaris*, esculentus, pes Leonis. Avicennae herba S. Clara, gemeine Rapügel. Pancov.

b *Rapunculus sylvestris*, *Alopecuroides*, Wald = Rapunzel. idem.

c *Rapunculus hortensis*, vide Sifer.

Rare, Adv. non dense, neq. spisse, dünne / eingeln / ut: Nam nisi rare confertur, vana & minusam spicam facit. Col. 2. 9.

b *Cetera rarius tondetur*, hoc est infrequentius. Plinius 17. c. 27.

Rarefactio is, ere, rarum efficere, dünne machen. Colum. 3. c. 9.

b *Rarefactio medica* (Graecis ἀραιωτική) sunt, quae cutis aperiunt meatus, porosq. ampliores reddunt, ut vapores melius diffari possint. Jonst.

Rarefio is, rarus fio, dünne oder seltsam werden. Lucret.

Rarenter, Adv. idem quod raro. Gell. 12. c. 25.

Raresco is, ere, significat rarum fieri, sive deficere, dünne / seltsam werden / sich vertiehren / abnehmen. Colum. 3. c. 16.

Vetustate omnia rarefunt, alles was alt wird / nimpt ab. id.

b *Colles paulatim rarefunt*. Tac.

c *Miles rarefcit*, der Böler werden weniger. Sil.

d *Nubila rarefcunt* pluvis, durch Regen vertiehren sich die Wolken oder Nebel.

Raripilus a um, quod habet raros pilos, dünnhärcht. Colum.

Raritas atis, f. Laxitas, ut: *Raritas arborum*, i. e. ubi arbores sunt rara, da die Bäume nicht dick stehen. Plin. 11. c. 27.

b *Raritas in pulmonibus*, i. e. mollities spongiosa. Cic. 2. de nat. deor.

Raritudo inis, f. idem quod raritas. Colum.

Raro, Adv. insolenter, non vel minus saepe, selten. Cic. pro Rosc. Am.

Raro as, are, rarum facere, cuius Composita sunt dis raro & inter raro, quod est in medio rarum facio. Colum. 4.

Rarus a um, proprie dicitur, quod non est densum, dünne / seltsam / ut: *Capilli rari*.

b *Agmen subinde fit rarius*, der Hauffe nimpt je mehr und mehr ab. Curt. 1883.

c *Rarum*, quod non ubiq. reperitur, unde etiam pro praestantissimo sumitur. Cic. de Amic.

d *Optimum quidq. rarissimum est*. idem 2. de divia.

e *Rarus in potu*, qui raro potat. Plin. 8. c. 16.

f *Raras tuas quidem, sed suas accipio literas*. Cic.

g *Rara avis Proverbio* Hh 4 di-

dicitur *res quævis nova*. Ducta Allegoria ab *avibus exoticis & inusitatis*, quæ nonnunquam casu in nostram devolant. Regionem, vel miraculi gratia deportantur, Frasin.

h *Rarum*, idem quod *spongiosum*, *porosum*, loc. e. Martin. *Rasamen*, *rasum eboris*, idem.

Rascerta, pars palme prima, manus, octo constans ossibus, vox Arabica, Latini vocant *brachiale*; Græcis *καρπὸς* dicitur.

Rasilis e, c. facile *rasu*, aptum ut radatur, das sich glatt schaben läßt / ut: *Rasile buxum*, Virg. 2. Georg.

b *Rasile*, idem quod *rasum*, radendo aptatum. Valer. *Rasis is, m.* *Nobilis & antiquus Medicus*. Cæl. 3. c. 17.

b *Rasis*, genus est *crude picis*. Colum. 12. c. 20.

Rasito as, are. sæpè *radere*, offit schaben / oder scheeren. Gellius 3. c. 4.

Rasor oris, m. qui radit, ein Schaber / Scheerer / item Barbierer.

b *Rasores* quoque dicuntur, *fidicines*, quod videantur chordas ictu radere. Non.

Rasorius aum, quod ad radendum pertinet, ut: *Culter rasorius*, sive novacula, ein Scheer-Messer. Cic. 1. Offic.

Rastellum i, n. Dimin. dicitur, quo defecto sano, prætā stipulis purgabantur, ein Rärst-

lein oder kleiner Rechen / Rärsthäublein. Varr. 1. R. c. 4.

b *Rastellum*, Svetonius in Nerone poluit pro sarculo aut simili instrumento terra effodienda idoneo.

Rastrum i, n. est instrumentum rusticum ad glebas confringendas, ein Rärst / eine Hacke / eine Haue / ut: *Istos rastros interea tamen depone, ne labora, lege indessen diesen Rärst nieder / bemühe dich nicht.* Heavt. 1. 1. 36.

b *Mibi illæ res verè ad rastros redit*, dieses Ding gedepet mir noch dahin / daß ich um ein Stück Brot arbeiten muß / das Ding bringet mich noch an Bertel-Stab. Heavt. 5. 1. 58.

Rasura e, f. radendo factum opus, & ipsa *rasio* Schabung / Bescherung. Colum.

Rasus a um, geschabet oder glatt gemacht / ut: *Tabella rasa*. Ovid. 1. Art.

Rata, vide Ratus.

Ratæ, genus Navium quoddam. Gell. 10. c. 25.

Ratiarius ii, m. dicitur à *rate*, & est *Navicularius* non opifex, sed negotiator. 1. 20. ff. de pig.

Raticula e, f. parva *ratis*.

Ratifico as, are, quod actum est, confirmare, bestetigen / bestetigen. Schard.

Ratihabitio, seu vulgo dicitur ratificatio, instar mandati est. 1. fin. Cod. de Mac.

Ra-

Ratio anis, f. est, quæ homo discernitur à bestia, die Vernunft / ut: *Particeps rationis, quod rationale dicimus.* 1. Offic.

b *Ratione facere*, mit Vernunft handeln / ut: *Hoc brevi futurum ratio promittit, in eam rationem, quæ adhuc usus, daß dieses in der Kürze geschehen werde / sagt die Vernunft.* S. P. Q. S. commisit & credidit, Curt. 10. 24.

Non callida, sed dementi ratione cogitata patefacere, nicht aus Spitzfindigkeit / sondern lauter Thorheit seine Gedancken offenbahren. Corn. 127.

Incerta hac si tu postules ratione, certa facere, nihilo plus agas, quam si des operam, ut cum ratione infanias, wenn du solche ungewisse Dinge durch deine Spitzfindigkeit begehrest gewiß zu machen / wirst du eben so viel & nulla ratio, idem quod dementia, ut: *Nulla est ratio amittere sichtigem Augen woltest blind seyn, oder bey guter Vernunft ein Narr seyn.* Eun. 1. 1. 16.

c *Rationem inire*, sich be-
innen / bedenken / ut: *Ratio de integro incunda est mihi*, ich muß mich auff ein neues besinnen. Heavt. 4. 2. 7. 1. 10. 33.

d *In eas rationem, quæ admodum ea mulier Romam perducatur*, sinne auff Mittel und Wege / wie dasselbe Weib möge nach Rom gebracht werden. lib. c. 13. Ep. 28.

e *Ratio, idem quod cura*, iam autoritates pro Cecin. XXV.

k *Rationes offerre ad rem aliquam, est causas adducere pro re aliqua confirmanda*; ut: *Non solum rationes afferenda sunt in eam rem, quam probare volumus, sed etiam peritis hominibus autoribus utendum, i. e. In confirmatione alicujus cause non tantum rationes valent, sed etiam autoritates.* pro Cecin. XXV.

lib. 10. ep. 2.

f *Omnis ratione tueri aliquem, einen auff allerbeste in seinen Schutz nehmen* / ut: *In-
cumbe toto animo & studio omni
est, ut, quod tua fidei potestatiq;
S. P. Q. S. commisit & credidit,
ut esse quam beatissimos velis.*

Lib. 1. Ep. 1. Qv. Fr.

g *Habere rationem pecunia, auff das Geld bedacht seyn* / ut: *Pecunia, quam desideras, ratio potest haberi, eaq; habebitur.* Lib. 11. Ep. 14.

h *Habere rationem absentis, den Abwesenden auch bedenken.* Lib. 1. Ep. 3. Att.

i *Ratio, idem quod causa*; & nulla ratio, idem quod dementia, ut: *Nulla est ratio amittere bonam occasionem, i. e. negligere occasionem bonam dementia est.* eine gute Gelegenheit auff den Händen lassen / ist lauter Thorheit. pro Cecin. VI.

lib. 1. Ep. 3. Att.

lib. 1. Ep. 3. Att.

ut: *Rationem habere salutis sue, seine Wolfarth in acht nehmen.* lib. 10. ep. 2.

f *Omnis ratione tueri aliquem, einen auff allerbeste in seinen Schutz nehmen* / ut: *In-
cumbe toto animo & studio omni
est, ut, quod tua fidei potestatiq;
S. P. Q. S. commisit & credidit,
ut esse quam beatissimos velis.*

Lib. 1. Ep. 1. Qv. Fr.

g *Habere rationem pecunia, auff das Geld bedacht seyn* / ut: *Pecunia, quam desideras, ratio potest haberi, eaq; habebitur.* Lib. 11. Ep. 14.

h *Habere rationem absentis, den Abwesenden auch bedenken.* Lib. 1. Ep. 3. Att.

i *Ratio, idem quod causa*; & nulla ratio, idem quod dementia, ut: *Nulla est ratio amittere bonam occasionem, i. e. negligere occasionem bonam dementia est.* eine gute Gelegenheit auff den Händen lassen / ist lauter Thorheit. pro Cecin. VI.

lib. 1. Ep. 3. Att.

lib. 1. Ep. 3. Att.

lib. 1. Ep. 3. Att.

lib. 1. Ep. 3. Att.

lib. 1. Ep. 3. Att.

lib. 1. Ep. 3. Att.

lib. 1. Ep. 3. Att.

lib. 1. Ep. 3. Att.

lib. 1. Ep. 3. Att.

lib. 1. Ep. 3. Att.

lib. 1. Ep. 3. Att.

lib. 1. Ep. 3. Att.

1 Nihil rationis habet, i.e. *causam non habet*. pro Cecin. I. m. Nihil rationis affert.

pro Cecin. XXXV.

n Rationem veram ex-
qui: auff den rechten Grund
kommen. Hec 3. 1. 2. 6.

o Rationem habere, eine
Entschuldigung haben / eine
Beschaffenheit haben / ut: Qua

visa est; hanc tamen habet ra-
tionem, ut non nimis concupiscen-

à Senatu, minimè aspernand^o esse
videatur. Ob gleich selbe Sa-

che dich so gar eben nicht dünkt /
hat es doch solche Beschaffen-

heit damit / daß man zwar der
Ehren so hoch nicht begehren

sol. Doch aber / wenn die
selbe von dem Senat jemand

auffgerragen wird / sol man die
selbe auch nicht verachten und

aufschiagen. Lib. 15. Ep. 5.
p Ratio, idem quod argu-

mentum, Beweis Grund / do-
Arina, ein Lehrer / ut: Hac ratio es so mit sich. Lib. 5. 2.

vicit, dieser Grund drunge
durch. Lib. 8. Epist. 15. Att.

Ratio, et si non valet, tamen
laudanda, ob gleich die ange-
führte Ursach ungültig / mußte
man sie doch gutheissen. Cor-
nel. 24.

Erit autem hac formula
Stoicorum rationi disciplinaeque
maximè consentanea. 3. Off.

Possunt hac quadam ra-

tionem dici, diese Sachen haben
einen Grund / dieses läßt sich hö-
ren. Final. XIX.

q Ratio, idem quod mo-
dus, ut: Nunc alia ratio est, jetzt

hat es eine andere Gelegenheit.
Lib. 10. Ep. 3.

r Rationem defensionis
alicui dare, einem Gelegenheit

zu / wie es wolle / es mag
seyn / wie es kan, pro S. R. L.

t Rationes i.e. supputatio-
nos, Rechnung / ut: Frustra ego

videatur, diese meine Rechnung ist um-
sonst und vergebens / ich mache
die Rechnung ohne den

Wirth. Adelphi. 2. 1. 3. 4.
Ratio apparet, argentum

apparet, (abijt, excessit, non ex-
felle auch nicht verachten und
tut,) die Rechnung ist klar /
wenn das Geld da wäre? Plaut.

u Mea rationes ita tute-
rent, meine Gelegenheit brachte
Ratio apparet, argentum

x Versari in rationibus
auktionis & partitionis, mit der
Verkauffung und Theilung

Ratio, et si non valet, tamen
laudanda, ob gleich die ange-
führte Ursach ungültig / mußte
man sie doch gutheissen. Cor-
nel. 24.

y Accipere rationes ab ali-
quo, Rechnung von einem neh-
men, pro Cecin. XXXIV.

z Ratio accepti scribitur.
Truc. 4. 2. 36.

aa Bene ratio accepti at-
que expensi inter nos convenit.
Ein

Einnahme und Ausgabe treffen
in unserer Rechnung richtig
überein. Mostell. 1. 3. 14. 6.

bb Rationem discurrere,
est debitum dissolvere, einen
Strich durch die Rechnung

machen. Aulul.
cc Ratio, i.e. consuetu-

do, ut: Nihil habui unquam
cum homine rationis, ich habe nie

nichts mit dem Menschen zu
thun gehabt. pro M. Cael. XXIII.

dd Ratio accepti atq, ex-
pensi computata, die Ausgabe
und Einnahme. l. 47. in fin.

ff. de pact.
ee Ratio etiam putari di-

citur, in qua summa sit pura, die
Rechnung erläutern. Schard.

ff Rationes subscribere,
die Rechnung beschließen. l. 81.

ff. de Cond. & Demonst.
Ratio cinatio onis, f. est diligens

gulis certis instruit rationem, ad
& considerata faciendi ali-

modum generalem facile, asser-

quid, aut non faciendi excogi-
tatio. Cic. 2. de juven.

Philosophia rationalis, Logica,
b Ratiocinatio est, quæ opposita naturali & morali.

res fabricatas solentia ac ratio-
ne propositionis demonstrare, atq,
explicare potest. Vitruv. l. 1. c. 1.

Ratiocinativus a um, quod ad
ratiocinationem pertinet. Cic.
1. de invent.

b Ratiocinativus status,
i.e. syllogismus Quint. 3. c. 6.

Ratiocinator oris, m. calculator,
ein Rechenmeister. Col. 3. c. 3.

Ratiocinium ii, n. ipse ratioci-
nandi actus, Rechnung. Co-
lum. 5. c. 1.

Ratiocinator aris, ari, ratione col-
ligere, argumentare, aufrech-
nen / schließen. Cic. 1. Tusc.

dd Rationabilis e, c, ratione factum,
Aliquando etiam rationem
habens, vernünftig. Quint.

ff. de pact.
ee Ratio etiam putari di-

citur, in qua summa sit pura, die
Rechnung erläutern. Schard.

ff Rationes subscribere,
die Rechnung beschließen. l. 81.

ff. de Cond. & Demonst.
Ratio cinatio onis, f. est diligens

gulis certis instruit rationem, ad
& considerata faciendi ali-

modum generalem facile, asser-

quid, aut non faciendi excogi-
tatio. Cic. 2. de juven.

Philosophia rationalis, Logica,
b Ratiocinatio est, quæ opposita naturali & morali.

res fabricatas solentia ac ratio-
ne propositionis demonstrare, atq,
explicare potest. Vitruv. l. 1. c. 1.

Rhetoricis est pars iudicialis; de facto; qui scilicet utitur ratione.

f Rationales, Coniunctio-nes in Grammaticis sunt, quæ collectivæ dicuntur, ut: Ergo, ingitur, itaque, &c. Prisc.

g Rationalis notat eum, qui ad rationes, i.e. supputationes est designatus. Martin.

h Rationale, pectorale sacrum; una ex vestibus summi sacerdotis, descriptio ejus extat. Exod. 23, 15. idem.

Rationarium ii, n. liber rationum. Svet. in August.

Rationarius a um, ad rationes pertineus, rationibus praefectus.

Ratis, vel Rates is, f. trabes connexæ, & sine fabrica compactæ, quæ navigii vicem præbent, ein Floß oder Stott. Cic.

b Ratis pro navis ferè abusu sive è Poëtis usurpatur, ein Schiff. Virg. i. Æn.

c Ratis, dicta navis longa propter remos, quod hi, cûr per aquam sublati sub dextra & sinistra, duas partes efficere videntur ratis: unde hoc translatum illuc, ubi plures mali aut asseres.

Varr. de Ling. Latin.

Ratitus a um, ut: Ratitus quadrans dicitur, quod in eo & triente ratis fuerit effigies, ut navis in asse. Festus.

Ratiuncula a, f. Dimin. à ratio- ne, ut: Suggestere ratiuncu- las. Cic. 2. nat. deor.

Ratoas, are, pro ratificare dice- bant. Non.

Rator oris, m. iudex, qui recur, censet, arbitratur. Isidor.

Ratumienna a, auriga fuit in Lu- du Circensibus, unde Ratu- menna porta, à nomine ejus appellata est, qui ludicro cer- tamine quadrigis, victor Etrur- sci generis, juvenis Vejis, con- sternatus equis excussus Roma pervit: qui eam feruntur non ante conspexisse, quam perve- nirent in Capitolium. Festus.

Ratus a um, i.e. certum, constans, firmum, standhaftig / frässi- tig / versichert / gewiß / ut: Constans & ratum. Cic. 2 de nat. deor.

b Rata, contingentem par- tionem significat, 1. 4 & 6. ff. si pars hæred. pet.

c Ratam rem habere, h.e. comprobare, agnoscere, quod à nostro actum est, steht / fest und

geneshm halten / daß in unserm Namen gehandelt ist. 1. 12. ff. rem. rat.

Ravastellus, parum ravis. Mant.

Rauca a, f. vermis est radices plantarum perdens. Plin. 17. 19.

Raucedo inis, f. pro asperitate arteria aspera, Heiserkeit.

Rauceo es, ere, vel

Raucesco is, ere, heiser werden.

Raucifonus a um, heiser / thö- nend. Lucret.

Rauetas atis, f. vox obtusitas, Heiserkeit. Plin.

Raucus a um, cui vox est impe- di-

dita & obtusa, ut: Rauca vox. Ovid 6. Met.

b Rancus pro fesso & de- fatigato, ut: Rauca fama. Cic. ad Varr.

Raudum, Raudus vel Rodus, rem rudem & imperfectam notat Festus.

Rauduscula, vel Raudusculana, porta Roma appellata est, à Raudo, i.e. are, quod arata sit. Val. Max.

Raudusculum sive Ruduscu- lum, est as moticum propriè ac rude & imperfectum.

Raved, Arabicè dicitur Rhabar- barum. Schröd.

Ravidus a um, quod ex fulvo co- lore nonnihil ad nigredinem declinat, ut: Ravidi oculi. Colum.

Ravilius a um, Ravilia mulieres, à ravis oculis dictæ, quemad- modum à casis casulla. Fest.

Ravio is, ire, contenta voce usq; ad ravim clamare, ut: Nego, & negando, si quid refert, ra- vio, ich sage nein / daß ich hei- ser werde. Pern. 5. 5. 33.

Ravis is, f. idem quod rancedo, Heiserkeit / ut: Ad ravim, (i.e. improbè, sapius, clamorè,) aliquid poscere, etwas so lang fordern / daß man sich heiser schreyen möchte. Aul. 2. 5. 10.

Ravicellus, Dimin. parum ra- vus. Plaut.

Ravus a um, i.e. rancus, obtusa voce laborans, heiser. Festus.

b Ravius, aridus, ut flac- cescat & flavescat, puto ex eo, quod ravius est aridus gutturo,

liquide vocis commensu desti- tutus, sic frumentaria rava, senni- mum sicca. Festus. Martin.

c Ravius color, obtusus, i.e. niger cum fulvo. Cic. Raxach, Aassach, vel Althatur, dicitur Arabibus Gummi Am- moniacum. Schröd.

Re, Prop. inseparabilis, à retro per Apocopen facta videtur.

Rea, vel Rheia, aliis nominibus Opus, Deum mater Cybele. For. Rom.

Reago, vicissim ago; Philoso- phica vox, unde reactio, i.e. reciprocata actio patientis, quæ scilicet patiens resistit agenti.

Readifico, rursum vel denuo adifico.

b Readificare meritum, pro resarcire. Cic. ad Attic.

Realis e, c. quod rei est, ad rem pertinent, opponitur verbali. Martial.

Realitas atis, f. est aliquid in re.

b Realitas formalis, est essentialis, & dicitur formalitas.

c Realitas subjectiva pot- est contrahi per quemcumque as- sum; qualis est in materia & in Genere.

d Realitas objectiva est, quæ potest intellectui objici; qua- lis est in ente intentionali.

Realiter, Adv. modo reali, ut: Rea-

Realiter & reapse contradistinctum ei, quod est formaliter: item ei, quod est notionaliter: & tandem ei, quod non est verè.

Reapse, reipsa, in rei veritate.

Festus.

Reatus us, m. reorum conditio, alia via dicuntur, quando se h. e. ut Budæus ait, habitus demissus, pannosus, squalidus & misericordie aucupator.

Reanni, populi à Reate oppido quarta Regionis Italica. Plinius 3. c. 12.

Rebellatio onis, f. idem quod rebellio. Valer. 7. c. 3.

Rebellator oris, m. qui rebellat, e. n. Auffrührer/ Aufwiegeler.

Rebellatrix icis, f. quæ rebellat, ut: Provincia rebellatrix. Liv. 10. Maced.

Rebellio onis, f. defectio à Magistratu superiori, sive à victis, sive à subditis facta, ut: Rebellio facta post obsidionem Cæsar. 8. Gall.

Rebellis e, c. iterum bellum movens, postquam subactus fuit; deinde, qui contra datam fidem se in Rempub. aut Principem effert, etsi nullo bello antè victus, tum seditiosus. Ad hæc contumax in genere, auffrührisch/ auffwieglersisch/ widerspänstig. Stat.

Rebellum ii, n. idem quod rebellio. Liv.

Rebello as, are, repugnare, & quasi bellando & certando

contravenire & contendere; widerspänstig sehn/ auffwiegelan/ vulgò meutentren/ rebelliren / ut: Si tali ratione diversis in locis plures rebellare coepissent. Cæsar. 8. Gall.

b Rebelle vulnere, seu alia via dicuntur, quando semel curata repullulant. Plin. 1. 35. c. 13.

Rebilis e, c. opinabilis est, quod veri, i. e. opinari possit. Martin.

Rebito as, are, Freqvent, significat reverti & redire, à re & ito, as, are. Plaut. Capt.

Reboo as, are, ex re & boare, remugire, & per translationem resonare, resultare, widerstönen / widerschallen. Virg. 3. Georg.

Recalcitro as, are, idem quod calcitrare, mit den Füßen hinter sich schlagen. Horat.

Recalco as, are, rursus calcare, aufs neue treten. Colum. 2. c. 2.

Recaleo es, ere, idem quod calere. Virg.

Recalesco is, ere, wieder warm werden / ut: Corpora nostra motu atq; exercitatione recalescunt. Cic. 2. de Nat. Deor.

Recalescio is, ere, rursus calidum facere. Ovid. 8. Metam.

b Recalescunt rursus. Scribon. Larg.

Recalvaster; parum recalvus, qui fronte calvus est, nec toto capite, qf. recalvatus. Vall.

Re-

Recalvus a um, retrò calvus, hindenher kahl. Plaut.

Recandeo es, ere, idem quod candere. Ovid. 4. Metam.

b Recandens, valde candens. Plin. 73. c. 9.

Recandesco is, ere, vehementer incandescere. Ovid. 1. Met.

Recano is, cinui, centum, recinere, iterum canere. Plin. 15. 33.

b Recanere, esse videtur apud Plinium incantationem retorgere & dissolvere.

Recanto as, are, est rem incantatam alio carmine liberare.

Zauberer abthun. Plin.

b Recantare, iterum cantare. Martial.

c Recantari probra dicuntur, cum contraria probis carmina sunt in eum, cui male dixerimus. Porphy.

Recapitulatio onis, f. ἀναμνησις, Aristoteli ἀναμνησις, seu reminiscencia est decursus per capita dictorum, quobreviter repetimus argumenta in oratione proposita, ut magis moveamus.

Recauta, apocæ species. in Novell. de tran. Mil.

Recedo is, cessi, cessum, recedere, est retrò cedere, zurück weichen, ut: Recede de medio, per alium transigam, pacse dich zu ruck / ich wil durch einen andern handeln. pro Sext. Rosc. XXXVI.

b Recedere ab armis, est

cessare, ablassen vom Kriege. pro Sext. Rosc.

c Recedere ab oculis, est mori, ut: Vivit enim, vivetq; semper, atq; etiam latius in memoria hominum, sermone versabitur, postquam ab oculis recessit, denn er lebet/ und wird immer leben / und wird man noch wol mehr an ihn gedenken und von ihm reden/nachdem er aus den Augen gerückt. Plin. Epist. 15.

d A vitâ recedere, est mori. 4. Tusc.

e Recedere ab officio, est non facere officium, nicht thun/ was sich gebühret/seine Schuldigkeit nicht thun / aus seinem Berufschreiten. 3. Off.

f Recedere, est reverti, ut: Recedere Romam, sich wieder nach Rom begeben. Salust.

g Regio longè à mari recedens, ein Land / das etwas fern von der See entlegen ist. Curtius. 379.

h Non recedere à caritate patria, das Vaterland zu lieben nicht nachlassen. Corn. 203.

i Sine corollario non recedere, dicuntur illi, quibus non satis est, justum & æquum adipisci, nisi quiddam amplius augerant, velut auctarium.

k Recedere pro disjungi. Cels. 8. c. 7.

Recello is, cellui, cellere, reducere, & ut ait Festus, reclinare in

in altum, hinter sich ziehen.
Livius.

Recellula a, f. recula. Martin.

Recens tis, idem quod novus, erzehlen/ut: *Facta fortia recens neu/frisch/ut: Iram hanc in eos evomam omnem, dum a-*

gritudo hac est recens. vid. sup.
b Recentes litera, i.e. proxima & nova, ut: *In altera Epistola, qua mihi recentior videbatur.* Ep.

c Recentissima quaeque sunt emendata & correcta maxime, je die allerlegte Sachen sind am besten. Acad.

d Recentes Latini vocant, quos Graecissantes neotericos, ut: *Attulisti aliud humanius horum recentiorum, nunquam dictum ab ullo ipso, quod sciam, du hast noch eine frendlichen Spruch/der gleichen er meines Wissens/ (so viel mir wissend/) niemals gebraucht/auff die Bahn gebracht.* de Fin.

e Recentire, i.e. eo tempore, quo res contigit, auff frischer That. 7. Verr.

f Recentiore memoria, in frischem Gedächtnis. 2. de n. d.

g Recens, Adverbium est aliquando, idem quod recenter, ein Aufenthalt der Vertriebe-ut: *Sole recens-orto,* Virgil. 3. Georg.

Recens-natus. Plaut.
Recensio es, censui, censum, recensere, est recognoscere, summam totius populi colligere, Musterung halten / abgeh-

len/ut: *Inter hac recenset exercitum, militem instruit.* Liv.

b Recensere, est narrare, erzehlen/ut: *Facta fortia recensere.* Ovid. epist. 9522.

Recensio onis, f. idem quod recensio, ut: *Tabula recensiois publica.* der Schatzmeister Register. pro Mil. XXIV.

b Recensione servorum facta, l. 3. §. 7. ff. ad exhib.

Recensio onis, f. pro recognitione.

Recensitus a um, idem quod recensio, sive recognitus. Sact. in Caes.

Recensus a um, cognitus, wieder abgezehlet, idem in Vesp.

Recensus us, m. ipse recensendi agnus ac cognitio. idem in Caes.

Recentaria a, f. quae recens aliquid fert. Mart.

Recenter, Adv. cujus nullum exemplum reperitur apud Latinos.

Recentor aris, ari, renovari, & denovo recens fieri. Non.

Receptaculum i, n. confugium, ein Aufenthalt/ut: *Receptaculum hostium.* Curt. 498.

b Receptaculum exulum, ein Aufenthalt der Vertriebenen. idem. 1864.

c Receptaculum omnium purgamentorum urbis, aller bösen Duden Unterschleiff in der Stadt. Liv.

d Animi receptaculum est corpus, des Gemüths Herberge ist

ist der Leib. Cic. 1. Tuscul. Quæst. e. Receptaculum, Chymicis est vas amplum & globosum, destillantes recipient. humores, eine Vorlage / Receptum Johnson.

Receptator oris, m. est, qui recipit, einer der Unterschleiff gibt / ut: *Ipse ille latronum occultator & receptator locus.* pro Mil. XVI.

Receptio onis, f. recipiendi actus, ut: *Quid tibi huc receptio ad te est meum virum?* i.e. quare recipis ad te virum meum? Plaut. Asinar.

Receptitius a um, qui est receptus, vel exceptus. Martin.

Recepto as, are, Freqvent. crebro recipere. Ter. Heaut.

Receptor oris, m. qui aliquid recipit. Cic. pro Mil.

Receptrix ices, f. quae recipere solet, ut: *Pradarum ac furto-*

rum receptrix, eine die das was geraubet und gestohlen ist / aufhebet.

Receptivus a um, quod habet vim recipiendi, recipiens, quæ-

conditissima arcana. Plin. epist. l. 1. est materia seu subjectum.

Receptum i, n. pollicitum sive promissum. Cic. 2. Phil.

Receptus us, m. est latibulum, ein Aufenthalt / Unterschleiff/ut: *Animadverti nul-*

lum alium receptum Antonio habere, nisi in his partibus,

ich habe vermercket / daß Antonio sonst nirgends Unter-

schleiff befommen könne. l. 10. 11. Receptui canere, vide Ca-

no g. h. b Lux & morantes excitat, & receptui non denegatur (a vobis Diomadeis,) das Tageslicht wecket sie auff / und versaget ihnen auch die Ruhe nicht. Solin. 195.

c Receptus est locus, in quo se tuto recipit exercitus. Virgil. 11. Aeneid.

Recessim, Adv. retrò cedendo, rücklings / im zurück gehen. Plaut. Amph.

Recessus us, m. idem quod discessus, declinatio, ut: *Bestiis autem sensum & motum dedit, & cum quodam appetitu accessum ad res salutaris, à pe-*

stiferis recessum. 2. de N. b Quid de fretis aut marinis aestibus plura dicam? quosollet, ut: *Pradarum ac furto-*

rum accessus & recessus Luna motu gubernantur. 2. de Divin.

c Recessus pro re abdita, ut: *Vita hominum altos recessus*

magnasq; latebras habet; i.e. re-

vim recipiendi, recipiens, quæ-

conditissima arcana. Plin. epist. l. 1. est materia seu subjectum.

Receptum i, n. pollicitum sive promissum. Cic. 2. Phil.

Receptus us, m. est latibulum, ein Aufenthalt / Unterschleiff/ut: *Animadverti nul-*

lum alium receptum Antonio habere, nisi in his partibus,

ich habe vermercket / daß Antonio sonst nirgends Unter-

schleiff befommen könne. l. 10. 11. Receptui canere, vide Ca-

no g. h. b Lux & morantes excitat, & receptui non denegatur (a vobis Diomadeis,) das Tageslicht wecket sie auff / und versaget ihnen auch die Ruhe nicht. Solin. 195.

c Receptus est locus, in quo se tuto recipit exercitus. Virgil. 11. Aeneid.

Recessim, Adv. retrò cedendo, rücklings / im zurück gehen. Plaut. Amph.

Recessus us, m. idem quod discessus, declinatio, ut: *Bestiis autem sensum & motum dedit, & cum quodam appetitu accessum ad res salutaris, à pe-*

stiferis recessum. 2. de N. b Quid de fretis aut marinis aestibus plura dicam? quosollet, ut: *Pradarum ac furto-*

rum accessus & recessus Luna motu gubernantur. 2. de Divin.

c Recessus pro re abdita, ut: *Vita hominum altos recessus*

magnasq; latebras habet; i.e. re-

vim recipiendi, recipiens, quæ-

conditissima arcana. Plin. epist. l. 1. est materia seu subjectum.

Receptum i, n. pollicitum sive promissum. Cic. 2. Phil.

Receptus us, m. est latibulum, ein Aufenthalt / Unterschleiff/ut: *Animadverti nul-*

lum alium receptum Antonio habere, nisi in his partibus,

ich habe vermercket / daß Antonio sonst nirgends Unter-

schleiff befommen könne. l. 10. 11. Receptui canere, vide Ca-

no g. h. b Lux & morantes excitat, & receptui non denegatur (a vobis Diomadeis,) das Tageslicht wecket sie auff / und versaget ihnen auch die Ruhe nicht. Solin. 195.

c Receptus est locus, in quo se tuto recipit exercitus. Virgil. 11. Aeneid.

Recessim, Adv. retrò cedendo, rücklings / im zurück gehen. Plaut. Amph.

Recessus us, m. idem quod discessus, declinatio, ut: *Bestiis autem sensum & motum dedit, & cum quodam appetitu accessum ad res salutaris, à pe-*

stiferis recessum. 2. de N. b Quid de fretis aut marinis aestibus plura dicam? quosollet, ut: *Pradarum ac furto-*

rum accessus & recessus Luna motu gubernantur. 2. de Divin.

c Recessus pro re abdita, ut: *Vita hominum altos recessus*

magnasq; latebras habet; i.e. re-

vim recipiendi, recipiens, quæ-

conditissima arcana. Plin. epist. l. 1. est materia seu subjectum.

Receptum i, n. pollicitum sive promissum. Cic. 2. Phil.

Receptus us, m. est latibulum, ein Aufenthalt / Unterschleiff/ut: *Animadverti nul-*

lum alium receptum Antonio habere, nisi in his partibus,

ich habe vermercket / daß Antonio sonst nirgends Unter-

schleiff befommen könne. l. 10. 11. Receptui canere, vide Ca-

no g. h. b Lux & morantes excitat, & receptui non denegatur (a vobis Diomadeis,) das Tageslicht wecket sie auff / und versaget ihnen auch die Ruhe nicht. Solin. 195.

c Receptus est locus, in quo se tuto recipit exercitus. Virgil. 11. Aeneid.

Recessim, Adv. retrò cedendo, rücklings / im zurück gehen. Plaut. Amph.

Recessus us, m. idem quod discessus, declinatio, ut: *Bestiis autem sensum & motum dedit, & cum quodam appetitu accessum ad res salutaris, à pe-*

stiferis recessum. 2. de N. b Quid de fretis aut marinis aestibus plura dicam? quosollet, ut: *Pradarum ac furto-*

rum accessus & recessus Luna motu gubernantur. 2. de Divin.

c Recessus pro re abdita, ut: *Vita hominum altos recessus*

magnasq; latebras habet; i.e. re-

vim recipiendi, recipiens, quæ-

conditissima arcana. Plin. epist. l. 1. est materia seu subjectum.

Receptum i, n. pollicitum sive promissum. Cic. 2. Phil.

Receptus us, m. est latibulum, ein Aufenthalt / Unterschleiff/ut: *Animadverti nul-*

lum alium receptum Antonio habere, nisi in his partibus,

ich habe vermercket / daß Antonio sonst nirgends Unter-

schleiff befommen könne. l. 10. 11. Receptui canere, vide Ca-

no g. h. b Lux & morantes excitat, & receptui non denegatur (a vobis Diomadeis,) das Tageslicht wecket sie auff / und versaget ihnen auch die Ruhe nicht. Solin. 195.

c Receptus est locus, in quo se tuto recipit exercitus. Virgil. 11. Aeneid.

Recessim, Adv. retrò cedendo, rücklings / im zurück gehen. Plaut. Amph.

Recessus us, m. idem quod discessus, declinatio, ut: *Bestiis autem sensum & motum dedit, & cum quodam appetitu accessum ad res salutaris, à pe-*

stiferis recessum. 2. de N. b Quid de fretis aut marinis aestibus plura dicam? quosollet, ut: *Pradarum ac furto-*

rum accessus & recessus Luna motu gubernantur. 2. de Divin.

c Recessus pro re abdita, ut: *Vita hominum altos recessus*

magnasq; latebras habet; i.e. re-

vim recipiendi, recipiens, quæ-

conditissima arcana. Plin. epist. l. 1. est materia seu subjectum.

Receptum i, n. pollicitum sive promissum. Cic. 2. Phil.

Receptus us, m. est latibulum, ein Aufenthalt / Unterschleiff/ut: *Animadverti nul-*

lum alium receptum Antonio habere, nisi in his partibus,

ich habe vermercket / daß Antonio sonst nirgends Unter-

schleiff befommen könne. l. 10. 11. Receptui canere, vide Ca-

no g. h. b Lux & morantes excitat, & receptui non denegatur (a vobis Diomadeis,) das Tageslicht wecket sie auff / und versaget ihnen auch die Ruhe nicht. Solin. 195.

c Receptus est locus, in quo se tuto recipit exercitus. Virgil. 11. Aeneid.

Recessim, Adv. retrò cedendo, rücklings / im zurück gehen. Plaut. Amph.

Recessus us, m. idem quod discessus, declinatio, ut: *Bestiis autem sensum & motum dedit, & cum quodam appetitu accessum ad res salutaris, à pe-*

stiferis recessum. 2. de N. b Quid de fretis aut marinis aestibus plura dicam? quosollet, ut: *Pradarum ac furto-*

rum accessus & recessus Luna motu gubernantur. 2. de Divin.

c Recessus pro re abdita, ut: *Vita hominum altos recessus*

magnasq; latebras habet; i.e. re-

vim recipiendi, recipiens, quæ-

conditissima arcana. Plin. epist. l. 1. est materia seu subjectum.

Receptum i, n. pollicitum sive promissum. Cic. 2. Phil.

Receptus us, m. est latibulum, ein Aufenthalt / Unterschleiff/ut: *Animadverti nul-*

lum alium receptum Antonio habere, nisi in his partibus,

ich habe vermercket / daß Antonio sonst nirgends Unter-

schleiff befommen könne. l. 10. 11. Receptui canere, vide Ca-

no g. h. b Lux & morantes excitat, & receptui non denegatur (a vobis Diomadeis,) das Tageslicht wecket sie auff / und versaget ihnen auch die Ruhe nicht. Solin. 195.

c Receptus est locus, in quo se tuto recipit exercitus. Virgil. 11. Aeneid.

Recessim, Adv. retrò cedendo, rücklings / im zurück gehen. Plaut. Amph.

Recessus us, m. idem quod discessus, declinatio, ut: *Bestiis autem sensum & motum dedit, & cum quodam appetitu accessum ad res salutaris, à pe-*

stiferis recessum. 2. de N. b Quid de fretis aut marinis aestibus plura dicam? quosollet, ut: *Pradarum ac furto-*

rum accessus & recessus Luna motu gubernantur. 2. de Divin.

c Recessus pro re abdita, ut: *Vita hominum altos recessus*

magnasq; latebras habet; i.e. re-

vim recipiendi, recipiens, quæ-

conditissima arcana. Plin. epist. l. 1. est materia seu subjectum.

Receptum i, n. pollicitum sive promissum. Cic. 2. Phil.

Receptus us, m. est latibulum, ein Aufenthalt / Unterschleiff/ut: *Animadverti nul-*

lum alium receptum Antonio habere, nisi in his partibus,

ich habe vermercket / daß Antonio sonst nirgends Unter-

schleiff befommen könne. l. 10. 11. Receptui canere, vide Ca-

no g. h. b Lux & morantes excitat, & receptui non denegatur (a vobis Diomadeis,) das Tageslicht wecket sie auff / und versaget ihnen auch die Ruhe nicht. Solin. 195.

c Receptus est locus, in quo se tuto recipit exercitus. Virgil. 11. Aeneid.

Recessim, Adv. retrò cedendo, rücklings / im zurück gehen. Plaut. Amph.

Recessus us, m. idem quod discessus, declinatio, ut: *Bestiis autem sensum & motum dedit, & cum quodam appetitu accessum ad res salutaris, à pe-*

stiferis recessum. 2. de N. b Quid de fretis aut marinis aestibus plura dicam? quosollet, ut: *Pradarum ac furto-*

rum accessus & recessus Luna motu gubernantur. 2. de Divin.

c Recessus pro re abdita, ut: *Vita hominum altos recessus*

magnasq; latebras habet; i.e. re-

vim recipiendi, recipiens, quæ-

conditissima arcana. Plin. epist. l. 1. est materia seu subjectum.

Receptum i, n. pollicitum sive promissum. Cic. 2. Phil.

Receptus us, m. est latibulum, ein Aufenthalt / Unterschleiff/ut: *Animadverti nul-*

lum alium receptum Antonio habere, nisi in his partibus,

ich habe vermercket / daß Antonio sonst nirgends Unter-

schleiff befommen könne. l. 10. 11. Receptui canere, vide Ca-

no g. h. b Lux & morantes excitat, & receptui non denegatur (a vobis Diomadeis,) das Tageslicht wecket sie auff / und versaget ihnen auch die Ruhe nicht. Solin. 195.

c Receptus est locus, in quo se tuto recipit exercitus. Virgil. 11. Aeneid.

Recessim, Adv. retrò cedendo, rücklings / im zurück gehen. Plaut. Amph.

Recessus us, m. idem quod discessus, declinatio, ut: *Bestiis autem sensum & motum dedit, & cum quodam appetitu accessum ad res salutaris, à pe-*

stiferis recessum. 2. de N. b Quid de fretis aut marinis aestibus plura dicam? quosollet, ut: *Pradarum ac furto-*

rum accessus & recessus Luna motu gubernantur. 2. de Divin.

c Recessus pro re abdita, ut: *Vita hominum altos recessus*

magnasq; latebras habet; i.e. re-

vim recipiendi, recipiens, quæ-

conditissima arcana. Plin. epist. l. 1. est materia seu subjectum.

Receptum i, n. pollicitum sive promissum. Cic. 2. Phil.

Receptus us, m. est latibulum, ein Aufenthalt / Unterschleiff/ut: *Animadverti nul-*

lum alium receptum Antonio habere, nisi in his partibus,

ich habe vermercket / daß Antonio sonst nirgends Unter-

schleiff befommen könne. l. 10. 11. Receptui canere, vide Ca-

no g. h. b Lux & morantes excitat, & receptui non denegatur (a vobis Diomadeis,) das Tageslicht wecket sie auff / und versaget ihnen auch die Ruhe nicht. Solin. 195.

c Receptus est locus, in quo se tuto recipit exercitus. Virgil. 11. Aeneid.

Recessim, Adv. retrò cedendo, rücklings / im zurück gehen. Plaut. Amph.

Recessus us, m. idem quod discessus, declinatio, ut: *Bestiis autem sensum & motum dedit, & cum quodam appetitu accessum ad res salutaris, à pe-*

stiferis recessum. 2. de N. b Quid de fretis aut marinis aestibus plura dicam? quosollet, ut:

f Recessus imperii, Consti-
tutiones imperiales in comitiis,
Reichs-Abschied.

Réchamus, trochlea, tractori ge-
neris est Machina, cum arce
aut ligneo orbiculo, qui per nig / so die Poeterey verstehen.
axillum versatur, trajecto fu-
ne ductario, eine Welle am
Aufzug oder Winde. Phil.
in Vitruv. 10. c. 2.

Rechedipna orum, vestis para-
sitica, Comœdianten Kleid.
vide Trechedipna. Mart.

Recidivus a um, quod recidit,
i.e. iteratò cadit, deinde quod
decidit seu cadit, ut: Semina
recidiva. Martin.

b Recidivus dicitur, quod
ex recidivo resurgit; aut ex ca-
dente & denuò sato renascitur.
Prudent.

c Recidivus, quod aliter
quodq; instauratur, ad instar se-
getis, quæ de recidivis granis re-
nascitur. Serv. 10. Æn.

d Morbus recidivus, i.e.
recurrens, vel de integro inci-
dens, posteaquam quis eo leva-
tus visus est. Plin.

Récido is, cidi, casum, recidere,
est retrò cadere, hinter sich
fallen/widerfallen/ ut: Suspi-
cio recidit in vosmetipsos, die
Vermuthung fällt auff euch
selbst. pvo S. R. XXV.

b In te recident ha con-
tumelia, diese Schmach wird
wieder auff dich fallen. Men.

Ira recidit in ira ministros, Récino is, ere, rursus canere,

der Zorn gehet über die hinaus
welche ihn verursachen. Cur-
tius 2233.

c Ad paucos recidit ars
Musica, es sind ihrer gar we-
nig / so die Poeterey verstehen.
Hecyr. Prol. 47.

d Res eo recidit, die Sache
gedehet dahin/ nimbt den Auß-
schlag. Liv. 4. ab Urbe.

c Recidit febris, i.e. redit.
Plin.

Recido is, cidi, casum, recidere,
est incidere, abschneiden/ver-
schneiden / ut: Viam publicam
munire, Vepres reciders.
Martrai.

b Culpam recidere, suppli-
cio, die Schuld durch öffentliche
Straffe abthun / auf söhnen.
Horat. 3. Carm. Od. 24. 7.

c — Inmedicabile vul-
nus ense recidendum est, ne pars
sincera trahatur Ov. 1. Met. 30.
Recingo is, cingi, cinctum, cin-
gere, idem quod discingere,
entgürte/ auffgürten/ ut: Ve-
stis recincta. Virg. 4. Æn.

Recinnum ii, n. sive Recinus,
omne vestimentum quadra-
tum, ein gedoppelter Mantel/
ii, qui Duodecim interpretati
sunt, esse dixerunt, virilem to-
gam, quæ mulieres uteban-
tur, prætextam clavo purpu-
reo, dicitur quasi recinnum,
quod dimidia pars ejus retrò
abjicitur. Martin.

Récino is, ere, rursus canere,
ut

ut: Hac recinunt juvenes di-
tata, senesq; Horat.

b Illud est majus, quod in
vocibus nostrorum oratorum re-
sonat quiddam & resonat urba-
nus. Cic. de Orat.

Reciperatio onis, f. est, cum inter
populos & Reges lex convenit,
quomodo res repellantur reca-
peranturq; Turneb. Martin.
Recipio is, ere, est rursus cape-
re, wieder empfangen / ut: Re-
cipere aliquid, etwas wieder

erhalten. 1.1. Ep. 1. Qv. Fr.
Recipere arma, quæ per recipiat (frater,) ich wil hingee-
pactionem tradita. Livius.

b Recipere animum, wieder
der ein Herz bekommen. Liv. 2.
ab Urbe.

Pulsos patria recipere, die
des Lands-Berwiesene auffneh-
men. Corn. 446.

c Recipere aliquem, einem
Unterschlaiff geben/ einen auff
nehmen/ ut: Scripsisti ad me, te
accepisse à Plancio literas, non re-
cipi à Lepido Antonium. 1.11. 14.

Recipere se ad aliquem,
Unterschlaiff bey einem suchen.
Corn. 548.

d Recipere aliquem in te-
tum, einen ins Haus auffneh-
men. Rud. 2. 7. 16. in domum
suam, pro Arch. II.

e Utinam hoc vobis oro, ut
me in vestrum gregem recipia-
tis; satis diu hoc saxum volvo,
dieses einige begehre ich an-
bringen. 1.6. ep. 13.

sich/ daß ihr mich in eure Ge-

selltschaft auffnehmet / ich gehe
mit dieser Sach schon lang
umab. Eun. 5. 9. 55.

f Recipere aliquem in si-
dem suam, einen in seine Schutz
nehmen. 1.15. 15. Att. Curt. 109.

g Recipere alicuius caus-
sam, sich eines annehmen. 1.5. 12.

h Recipere telum toto cor-
pore, durch den Leib geschossen
werden. pro Sext. Rose. X.

i Recipere, sich wieder
nach Haus finden/ ut: Percon-
tatum ibo ad portum, quoad se

Recipere arma, quæ per recipiat (frater,) ich wil hingee-
hen an den Port/ und mich be-

b Recipere animum, wieder
fragen/biß er zu stand wieder an-
kommen möge. Phorm. 2. 4. 23.

k Sed eorum video ipsum
in tempore se huc recipere, aber
siehe da kömmt er eben zu rechter
Zeit allhier wieder an. ib. v. 24.

l Quod Germani, gut für
allen Schaden seyn/ Latini ex-
nehmen/ ut: Scripsisti ad me, te
accepisse à Plancio literas, non re-
ut: In me recipio, ich wil gut für
seyn. lib. 13. epist. 17. & 28.

Veri periculum in me non
recipio, ich sage es/ wie ichs ge-
höret habe/ ich sage es für keine
Warheit. Solin.

m Ad me recipio. Heavt.
5. 5. 17. Mil. glor. 2. 2. 75.

n Recipere, verheissen/ ut 2
Recepit, perceleriter se allaturum
diploma, er hat verheissen / es
wolle den Gleits-Brieffeilend
bringen. 1.6. ep. 13.

o Ignorantiam alienam
re

recipere, est excusationem admittere. Ulpian.

p Recepsisse arbitrium videtur, qui iudicis partes suscipit, sinemq; se suam sententiam controuersis impositurum, pollicetur. l. 13. §. 4. ff. de recept.

q Recipere idem est, quod capere. l. 11. §. 18.

r Recipere significat in tradendo promittendo excipere. l. 205. ff. de verb. signif.

Reciprocicornise, c. quod cornua habet in se reciproca i.e. reflexa. Mart.

Reciprocatio onis, f. retrogressio, retrograda repetitio, ut: Obseruata astus reciprocatione. Plin. 9. c. 8.

Reciproco as, are, est reflectere, retrogredi, wieder zurück prallen oder schlagen / ut: Si quidem ista reciprocantur, ut, si diuinitas sit, diuinitas sit. 1. de Divin.

b Aestum maris accedere & reciprocari, maxime mirum Plin.

Reciprocare coepit mare, tu prius, quam tibi recitata essent, ich habe Briefe an den Rath geschr. eben / und verboten, daß sie ehe/ denn sie dir vorgelesen wären / nicht überant-

Reciprocus a um, retrò tendens, retrò commean, sterum refluus, das wieder zurück prallt, lee oder tritt / ut: Mare recit. & procurr, Ebbe und Fluth, sub An. ff. quæ pro non script. Plin. 5. c. 4.

b Reciproca Pronomina in Grammaticis sunt, quæ reflectuntur ad idem nomen.

Recisamentum, n. paruum frustum, & quasi ramentum ex re aliqua recisum, ein Abschnittlein. Plin.

Recisio onis, f. recidendi actus, Abschneidung / Abhauung. Plin. 21. c. 4.

Recitabulum, n. locus, ubi fit recitatio. Isidor.

Recitatio onis, f. recitandi actus, Verlesung/ Hersagung. Cic. pro Cluent.

Recitator oris, m. qui aliquando de scripto pronunciat, ein Hersager/ oder ein Verleser.

Recitatrix icis, f. quæ recitat. Apul.

Recito as, avi, atum, est clara voce proferre, hersagen / ut: Quid ego nunc hic Sext. Pomp. Chori testimonium recitem? 4. Verr.

b Recitari literæ dicuntur, quando leguntur, ut: Scripsi ad Senatam literas, quas redderent, ich habe Briefe an den Rath geschr. eben / und verboten, daß sie ehe/ denn sie dir vorgelesen wären / nicht überant-

c Recitare heredem, & pro facere, & pro pronunciare, lee oder tritt / ut: Mare recit. & pro scribere, usurpatur. l. 1. procurr, Ebbe und Fluth, sub An. ff. quæ pro non script. Plin. 5. c. 4.

d Recitari testamentum dici-

997 dicitur, cum in publicum prolaturum & apertum, testibus presentibus, publicè recitatur. l. 1. Cod. quæmad. in test. l. 41. ff. si certum pet.

Reclamatio onis, f. contradictio est propriè cum clamore, Wiederredung/ Wiederruffung. Cic. 4. Phil.

Reclamito as, are, Frequ. ut Reclamitasti istiusmodi suspicionibus ipsa natura, diesen Muthmassung widerspricht die Natur. pro S. Rose. XX.

Reclamo as, are, est clamore aduersari, refragari, repugnare, widerstreben / ut: Res agitur in Senatu, vehementer ab omnibus reclamatur. 6. Ver.

b Reclamare, est contradicere, widersprechen. l. 11. 21.

c Equora scopulis illisa reclamant, die wider die Klippen angetriebene Wellen brausen. Virg. 2. Georg.

d Reclamo tibi pro reo i.e. reprobo cum clamore, quæ in reum dicis. Plin. epist.

e Reclamari pro objici. Quintil. 12. c. 1.

Reclino as, are, ad aliquid flexum esse, incuruari & flexi, beugen. Cic.

b Onus imperii in eum reclinat, die Mühe und Beschwerde liegt auff ihm. Sen.

Reclinus a um, quod reclinat, recumbit, hinder sich geneiget. Apul.

Recludo is, clusi, clusum, recludere, aperire, eröffnen / entdecken. Plaut. Captiv.

b Ora fontana recludere, sonni dare cursum. Ouid. 1. Fast.

c Fores reclusæ, eine aufgesperrte Thür. id. 7. Metam. Recoctus a um, propriè iterum coctus.

b Recocti scriba, vide Re-coquo b.

Recogito as, are, iterum atq; iterum cogitare, nochmals bedenken. Plaut. Captiv.

Recognitio onis, f. idem quod agnitio, h.e. eorum, quæ aliis nobis fuerunt nota, iterata ex intervallo cognitio, wieder-Erkänntnis / wieder Erinnerung. Cic. 6. Varr.

Recognosco is, novi, cognitum, recognoscere, est in memoriam revocare, estimare, considerare, wieder erkennen/ betrachten / ut: Tuas literas libenter legi. Recognovi enim tuam pristinam virtutem etiam in salute communi, ich habe dein Schreiben gern gelesen/ denn darinn habe ich wieder zu vernehmen gehabt deine alte Treu und Sorgfalt in der gemeinen Lands- Wolsfahrt. l. 7, 18. Att.

b Luce sunt clariora nobis tua consilia omnia, quæ etiam mecum licet recognoscat. l. 1. Catilin. III.

c Recognosce mecum tandem

dem illam superiorem noctem. I. repetere, ut: Quantum alii tribuunt tempestivis conviviiis, Catil. IV.

d Recognoscere, est opus quantum deniq; alea, quantum emendandi aut reprehenden- pile: tantum egomet mihi ad di causa revidere, wieder durch- hac studia recolenda sumsero, sehen / ut: Recognoscere supelle- was andere auff Gastereyen / tilium & pecuniam, den Hauß- Breth- Spiel / Balln- Schlagen rath und Geld in Augenschein warden; dasselbe wolte ich auff nehmen. Curt. 845.

Haec omnia summâ curâ & diligentia recognita & collata, & ab hominibus honestissimis obfignata sunt. 4. Verr.

Recolligo is, ere, est in unum iterum colligere, wieder zusammen bringen / ut: Actionem meam utcumq; potui, recollegi, addidi mulea. Plin. ep.

b Recolligere vires longâ agitudine, von einer langen Krankheit wieder zu Kräften kommen. Plin. 24, 6.

c Recolligere animum alicujus offensorem, einen zum Freunde wieder machen / ut: Quod scribis etiam, si cuius animus in te esset offensior, à me recolligi oportere: quid discas, neq; id neglexi, sed est mihi quodam modo affectus. Att.

Recolo as, are, iterum colare. Recolo is, colus, cultum, recolere est rursum colere, restituere, revocare, ut: Retens ab exilio reverbos nobiles adolescentes ac paternis sacerdotiis in solatium recoluit. Tacit. l. 17.

b Recolere, est meditari,

repetere, ut: Quantum alii tribuunt tempestivis conviviiis, pile: tantum egomet mihi ad di causa revidere, wieder durch- hac studia recolenda sumsero, was andere auff Gastereyen / Breth- Spiel / Balln- Schlagen rath und Geld in Augenschein warden; dasselbe wolte ich auff diese studia wenden. pro Arch.

Recommendo as, are, recommendari reus dicitur, quando in carceribus est propter unum crimen, & alii veniunt implorantes officium iudicis, quod iste incarcerationis etiam detineatur, propter eorum interesse. Spigelius.

Recommisitor eris, est reducere in memoriam, sich wieder erinnern / wieder eingedenck seyn. Plaut. Trin.

Recompensio as, re, Verbum tametsi agere à Latinis admissum, in maximorum tamen Principum Cancellariam receptum est. Scharf.

Recompono is, ere, iterum componere & colligere.

Reconciliatio onis, f. Wiedera Versöhnung / Gültliche Vertragung / ut: Reconciliatio gratia vel concordia. Cic. in Catilin.

b Reconciliatio est, quæ post complementum poenitentia adhibetur. Nam sicut conciliatio in solatium recoluit. Tacit. l. 17.

ciliamur eidem, quando post pec-

catum poenitendo regredimur Isidor.

Reconciliator oris, m. qui reconciliat, ein Versöhner. Liv. l. 5. Maced.

Reconcilio as, avi, atum, are, est in gratiam restituere e, versöhnen / ut: Non movit modotallis oratio regem, sed etiam reconciliavit Annibali. Liv. 5. Bell. Mac.

b Reconciliata gratia, exnervate Freundschaft / ut: Quod scribis de reconciliata nostra gratia, non intelligo, cur reconciliatam esse dicas, quæ nunquam immutata est. l. 5, 2.

c Reconciliata gratia fides infirmior videtur. pro Mil. VII.

Reconciliari animi pignus, ein Zeichen der Versöhnung. Curt. l. 494.

Reconcino as, are, denuò vel rursum expolire, wieder verneuern / aufspugen. Plautus Menæch.

Recondo is, ere, est reponere, aufheben / zurück legen / ut: Reliqui in ventre cellæ unicuique, ubi reliquiarum reliquias recondere, ich habe im Bauch noch ein Örtlein ledig gelassen / da ich noch einen alten Karm beherbergen möchte. Curcul. Act. 3. v. 17.

b Reconditus, heimlich / qui sepius pro Consulibus adpro-

ut: Ad has literas statim mihi vincias missi, exercitatiores facti rescribe, tuorumq; aliquem mit-

te, si quid reconditum magis erit,

neque scire opus esse, putaris. l. 11, 20.

Reconduco is, ere, iterum conducere, auff neue mietzen oder dengen. l. 13. §. 11. ff. locat. cond.

Reconflo aris, ari, rursum confari. Lucret.

Reconvenio is, ire, Verbum est jurisperitis peculiare, pro eo, quod est actionem contrariam intentare, eine Gegen-Klage führen.

Reconventio onis, f. est mutua petitio, quæ sit à reo conventio contra actorem, eine Gegen-Klage / ut: Si petas à me decem ex causa mutui, ego reconveniam te ad alia decem, mihi debita ex operis tibi præsitis. Scot.

Recoquo coxi, coctum, recoquere, propriè est rursum coquere, wieder kochen / translate rursum polire, formare, wieder für die Hand nehmen / besser unterrichten / ut: In Asiam navigavit, seq; & alius, sine dubio eloquentia ac sapientia magistris, sed præcipuè tamen Apollonio Miloni, quem Roma quoq; audierat, reformandum ac velut recoquendum dedit. Quintil. l. 12 c. 6. de Cicerone.

b Recocti scriba, dicti sunt, ut: Ad has literas statim mihi vincias missi, exercitatiores facti rescribe, tuorumq; aliquem mit-

te, si quid reconditum magis erit,

Recordatio onis, f. reminiscen-

ria, Erinnerung/ut: Das mi-
hi jucundas recordationes con-
scientia nostra, Es ist mir sehr
lieb/ daß du mich unsers gu-
ten Gewissens erinnerst.
l. 5, 13.

b Recordatio, Deo tri-
buitur, ac significatur, opitulari
Deum hominibus, idq; plerumq;
post aliquas vehementes calami-
tates, in quibus visus est, quæ
metalla generabantur, ex mate-
oblitus fuisse eorum. Gen. 8. v. 1.
Recordo as, are, ab antiquis u-
surpatum, Non.

Recordor aris, ari, est in mentem
revocare, sich wieder erin-
nern / ut: Recordare literas
tuas, erinnern dich deines
Schreibens. l. 6, 13.

b Neminem necesse est mi-
hi nominare, vosmet vobiscum
recordamini, ich darff niemand
nennen / erinnert es euch selb-
sten. pro Cæl. XXI.

Recorrigo is, ere, wieder ver-
bessern/ ut: Si modo ante in-
cipimus formare animum, no-
strū, & corrigere, quā in-
durecat pravitas ejus. Se-
nec. Epist.

Recrastino as, are, idem quod
procrastinare, & in crastinum
diem proferre. Colum.

Recreatio onis, f. refectio & re-
focillatio, Erquickung/ Er-
frischung/ Erregung. Plin.

Recrementum ē, n. sordes, sive
purgamentum alicujus rei,

Über-Gewächs / Ansaß/

ut: Recrementum metalli,
Schlacken.

Recrementum auri, Gold-
schlacken / recrementum plumbi
cinerei, Zapffern/so blau färbet/
recrementum ferri, Sinder/ re-
crementum vini, Glasz: Gall id.

b Recrementa naturalia
peratrice, dum in gremio terra-
tates, quæ metalla generabantur,
ex materia ad generationem eorum ini-
talia sunt: Co-
baltum, Chalcitis, Misy, Sory &
Schröderus.

c Recrementa metallorum
artificialia, sunt, quæ separantur
a metallis, dum in fornace fun-
duntur & purgantur, nempe,
Cadmia, Diphryges, Lithargy-
rium, Molybdæna sive Plumbago,
Turia sive pompholyx, & spo-
dium. idem.

Recreo as, are, est instaurare, &
quasi novum facere, erquo-
den/ erfrischen/ ergehen/ ut:
in isto bello non recreatus, neq;
restitutus, sed subactus oppres-
susq; populus Romanus est. pro
Rosc. Amer.

b Recreari dicuntur ur-
bes, in Aufnahmen wieder ge-
bracht werden. l. 1, 1. Qv. Frat.

c Commeatu largo recrea-
tur exercitus, das Kriegesheer
wird mit Lebens-Mitteln herr-
lich versorget. Curt. 15, 37.

Recrepo as, are, ut: Cavacym-
bala

bala crepant, i. e. crepitum
reddunt. Cat.

Recreresco is, ere, rursus crescere.
wieder wachsen oder zuneh-
men/ ut: Præfisa ossa non re-
crescunt. Plin. ut. c. 37.

b Vos modo milites, favete
nomini Scipionum, soboli impera-
torum vestrorum, velut accisistis,
recrescunt stirpibus. Liv. 6. Pun.

c Luna quater latuit, to-
vier Monat vorüber. Ov. Ep.
Recriminor aris, ari, criminatori
vicissim crimen objicere. Cal.
Recrudesco is, ere, est renovari,
ut: Vulnere recrudescent, al-
te Wunden werden wieder
neu/gehen wieder auff. l. 4, 6.

b Recruduit pugna. Liv.
10. ab Urb.

c Recrudescent seditio. Liv.
6. ibidem.

Recta, Adv. per rectam viam,
gerade / gleich zu / ut: Cur
non recta introibatur. Terent.
Eunuch.

Rectangulus a um, quod rectum
angulum habet, recht wincke-
licht/ ut: Figura rectangula.
Geomet.

Rectè, Adv. i. e. bene, wol/
recht/ ut: Rectè conclusit.

b Rectissime aliquid ali-
cui credere, einem sicher etwas
anvertrauen. lib. 1, 1. Qv. Fr.

c Rectè committere ali-
quid alicui, einem wol ver-
trauen dürfen. lib. 1, 1. Qv. Fr.

d Nos rectè facere, & bene
audire vult. Lib. 10. Ep. 7. Att.

c Rectè, alias est ratione,
utiliter, & ut oportet, l. 2. ff. uti-
fruct. quemadmodum item legi-
timè, & secundum juris ordinem.
l. 2. §. 1. ff. ad Vellejan.

f Rectè, etiam est sine vi-
torio, i. e. non vi, non clam, non pre-
cario. l. pen. ff. de itin. actuque.

Rectifico as, are, est denuò blan-
do calore destillare, ut pars
magis spirituosæ ac volatilis
eliciatur, relicto phlegmate seu
parte aquosâ in fundo, sic re-
ctificantur aqua stillantia, spi-
ritus. Schröd.

Rectilineus a um, quod ex rectis
constat lineis, ut: Angulus re-
ctilineus. Geomet.

Rectio onis, f. administratio, gu-
bernatio. Cic. 3. de fin.

Rectitas itis, f. justitia, æquitas.
Martin.

Rectitudo inis, f. est affectio li-
neæ, Gleichheit.

b Rectitudo & conformi-
tas cum regula, quæ sine obliqui-
tate & vitio aliquid ad finem
debitum dirigitur.

ReCTOR oris, m. qui aliquid re-
git, ut: ReCTOR navis, ein
Steuer-Mann. Cic.

b ReCTOR Mundi, Olympi,
Pelagi, dicitur Deus.

c ReCTOR propriè dicitur,
qui provinciam live præfecturæ
orio titulo, live comitis, live pro-

li 3 con.

consulis, sive Legati, sive Caesaris nomine regit. Scharf.

d Rector Academia est, qui reliquis in Academia, licet deat, Prov. quovis aliquis id per potestatem restrictam, impetrat. Politica.

Rectrix scis, f. qua regit, eum etia, a quibus ipse non sit immunis, Regiererin / Beherscherin / perinde quasi claudus claudio ut: Italia rectrix parensque claudicationis vitium per contumundum altera. Plin 37. c. 13.

b Videmus hominibus in speratam, velut aurigam, rectri- gem membrorum animam. Co-lum. 3. c. 10.

Rectum, n. honesti species, dividitur in justitiam, fortitudinem, prudentiam, & temperantiam.

Rect^a a um, opponitur obliquo, gerad / ut: Linea recta, emittitur tertium crassorum, der gerade Linien.

b Rectus, idem quod justus, recht / richtig / gerecht / ut: recto & principali. l. 18. §. ult. ff. Rectum putare aliquid, etiam commodum für recht halten, pro S.R.V.

c Rectus, i. e. bonus, ut: matris sunt, qui a fronte Verbo in omni vita sua quemq; a rectarum construuntur, ut: Nomina conscientia transversum ungventus & Vocativus, non oportet discedere, es sol ein

jeglicher in seinem ganzen Leben nicht eines Fagels breiswider sein gut Gewissen handeln. Act.

d Via recta rem narrare, i. e. narrare rem ut est, nihil mentiri, gerade zusagen. Heavt. l. 4. §. 28.

c Rectam instas viam, Prov. notat idem ac rem acute

tigisti, du hast errathen / du bist auff rechtem Wege. Erasmi.

f Loripedem rectus deri- aliis opprobrat mali, cui sit ipse obnoxius; aut aliena castigat vi-

g Rectam ingredi viam, Prov. qui nunquam defectit ab honesto. id.

h Recto pectore dictum est, pro eo, quod erat ingenus ci- dissimulationem. id.

i Recti muscoli, quatuor par in abdomine. Vesling.

k Rectum intestinum, digerad / ut: Linea recta, emittitur tertium crassorum, der Mast-Darm idem.

l Rectum iudicium pro di-

m Casus recti in Gram-

n Recti, iudei, in sacris pe-

rektorum ac iustorum. Moriatur anima mea morte rektorum.

Num. 23. 10.

Recubitus us, m. recumbendi actus, discubitus, das Nieder-

Re-

Recubo as, are, quiescere, jace- re, ruhen / ligen. Virgil.

Recudo is, ere, denuo cudere, wieder umschmieden. Varr.

Recula as, f. parva res, res parvi momenti, ein Sächlein. Mart.

Recumbo is, ere, sedere ad mensam, nieder sitzen / zu Tische sitzen. Plin. Epist.

b Recumbere, pro recuba- re & jacere. Plin. 17. c. 22.

Recuperatio onis, f. rei amissae receptio, vel ipse recuperandi actus, ut: Ita praclara est recuperatio libertatis, ut ne mors

peratio. Recuperator oris, m. dicebatur

ille, cui praetor jurisdictionem mandabat privatarum causarum, qui delegati iudices, po-

stea appellari cepti sunt a recentioribus, ut ait Bud. dicitur vulgo Commissarius. Cic.

pro Cecin.

Recuperatorius a um, quod ad recuperatorem pertinet. Cic. 2. de Invent.

Recupero as, are, quasi recipere a recipiendo, est rem amissam iterum acquirere, wie-

derbringen / ut: Celeriter pristinam recuperare fortunam. Curt. 830.

Recuperare jus suum, zu seinem Rechte gelangen. pro Cecin. IV.

b Recuperare Rempublicam, das gemeine Wesen wieder zu recht bringen. l. 8. Ep. 3. Att.

c Quod tardius, quam est equum, & quam ego vellem, recuperes fortunam & dignitatem tuam, mihi non minori cura est, quam tibi semper fuerint casus mei. Lib. 6. Ep. 10.

d Exporrecta nobilitas armis atq; ferro Rempublicam recuperavit. pro Sext. Rosc. LXVI.

e Recuperare aliquem, i. liberare. Corn. 481.

f Maturius expectatione, quidem sit, in libertate recuperare aliquid, etiam / ebetenda, fugienda. Cic. 10. Phil.

mans verhofft / wieder bekommen. Curt. 231.

Recupio is, ere, valde cupere. Plaut. Capt.

Recurro as, are, diligenter curare, mandabat privatarum causarum, qui delegati iudices, po-

stea appellari cepti sunt a recentioribus, ut ait Bud. dicitur vulgo Commissarius. Cic.

pro Cecin.

Recurre in contrarium dicuntur argumenta, qua retror-

sum, aut reciproce valent. Quint.

c Ad initia recurrere luda dicitur, cum renovatur. Cic. 2. de nat. deor.

Recurso as, are, Frequenter ut: Huc & huc recurrere.

b Cura dies noctesq; recurans. Stat.

Recurfus us, m. recurrendi actus, ut: Celeres recurfus spondere. Ovid 6. Met.

Recurvatus a um, quod factum est

est recurvum. Colum 3. c. 18. *provinciam, rursum periculosum*
Recurvo as, are, curvum facere, suscipere. Potest accommodari
 wieder krümmen, krümb machen. Colum 5. c. 10.

Recurvus a um, idem quod curvus, ut: Cornu recurvum.
 Ovid 3. Amor.

Recusatio onis, f. Abschlagung /
Bersagung. Cael. 3. Civil.

b Sine ulla recusatione ac
mora negotium aliquod suscipe-
re, ein Ding willig und gern ob-
ne Verzug auff sich nehmen. III.
 Catil. II.

b Recusatio, pro defensione.
 Cic. 2. de legib.

Recuso as, are, est renuere, ab-
schlagen / nicht wollen / ut:
Recusare commune periculum,
 nicht in der gemeinen Noth
 seyn wollen. Vide Lib. 1. Ep.
 I. I. Quint. Frat. I. Fortune.

b Si prater eam pradam
quam dixi, quicquam aliud
caussa inveneritis, non recusa-
mus, quin illorum libidini Sexti
Rosci vita dedatur. pro S. R. III.

c Recusare, est iniquè fer-
re, ut: Non recusabo, quò minus
omnes mea legant, ich wil mirs
 nicht entgegen seyn lassen / daß
 jederman meine Schrifften lese.
 Cic. 1. fin.

d Pudebat recusare, &
non audebant suscipere, Proverb,
quo licebit uti, quoties incidit
eiusmodi negotium, ut aliud va-
deat honestas, aliud utilitas, &
dedecerosum sit, non suscipere

etiam ad illos, qui rogati neq, ne-
gare audent ob pudorem, neque
præstare volunt, quod rogantur
ob diversum animi vitium. Er.
Recuso as, are, retrò quætere.
 zurückstossen. Martin.

Recussus us, m. re verberatio,
 Erschütterung. Plin. 8. c. 53.

Recutitus a um, cute nudatus
 per Synecd. speciei, is, cui glans
acutè resecta est. sic dicun-
 tur Judæi.

Redabsolvo is, ere, idem quod
absolvere, Plaut. Curcul.

Redactus a um, ut: Pecunia re-
ducta. Redactam inquit Ul-
pianus, sic accipimus, non so-
lùm jam exactam, verum et se-
exige potuit, nec exacta est.
 Spieg. Schard.

Redactus us, m. i.e. pecunia ex
pecunia vendita, redacta. L. 58.
 §. 1. ff. de usufr.

Redadoptio as, are, iterum sive
denuò adoptare, wieder an
Kindes statt annehmen. Mo-
 destin.

Redambulo as, are, reverti,
 wieder umbföhren. Plaut. Ca.

Redamo as, are, in amore re-
spondere, wiederumb lieben /
Gegenliebe erweisen. Cic. 1.
 de Amic.

Redanduo vel Redantruo as, a-
re, redire, Festus Redantrua-
re dicitur in Saliorum exul-
tationibus, cum præsul ampi-
 rna-

ruar' &c. Ibi Scaliger, Lege
inquit, Redamptuare dicitur
in Saliorum exultationibus,
cum præsul amptuavit, quod
est motus edidit. Martin.

Redardesco is, ere, iterum arde-
scere, resardescere. Ov. 2. Am.

Redarguo is, ere, accusare cum
reprehensione, straffen und
schelten mit Worten / ein
Verweis geben / ut: Redargue-
re, si mentior. Cic. pro Cluent.

b Verba alicujus redar-
guere armis. Virg. II. Æn.

Redauspico as, are, &
Redauspicor aris, ari, incipere

significat, & denuò auspicium
sumere, vel auspiciari. Plaut.
 Captiv.

Redditio onis, f. actus reddendi;
Item anodoris, quæ est com-
parationis altera pars.

Reddo is, reddidi, redditum, red-
dere est ablatum restituere,
 wiedergeben / ut: Reddetur,
ne time. Sa. At ut omne red-
 dat. S. omne reddet. Adelph.
 I. 2. 4. 16.

b Reddere aliquem pa-
tria, i.e. restituere patria. pro
 Mil. XXXII. pro Marcell. IV.

c Reddere alicui dignita-
tem suam, einem zu seinem vo-
rigen Ehrenstand wieder ver-
 heißen pro Marcell. III.

d Reddere est facere, ut:
Reddo te certiorum; tu me red-
didisti probum virum, ich thue
 dir zu wissen / du hast mich
 from gemacht. For. Rom.

e Animam reddere, est
 3. Georg. 59.

f Animum reddere, est de-
 sperantè relevare, einem wies-
 der einher machen. And. 2. 1. 25.

g Reddere beneficium, est
 referre, Gutes vergelten. Persa.

h Causas reddere, Ursach
 anzeigen. Hor. I. Sermon. Sat. 4. 24.

i Suum cuiq, honorem red-
 dere, einem jeden seine gebüh-
 rende Ehre geben. pro Rosc. Ami.

k Reddere jus & iusti-
 tiam populo, dem Volk Recht
 und Gerechtigkeit widerfahren
 lassen.

l Operam alicui reddere,
 einem wieder dienen / ut: Te
 volo percontari, operam da, opera
 reddetur tibi. Epid.

m Paria alicui reddere,
 gleiches vergelten. 3. de Fin.

n Rationem reddere vita-
 e, seines Lebens halben Re-
 chenschaft geben. 3. de Fin.

o Reddere verbum pro
 verbo, von Wort zu Wort (ver-
 deutschen) dolmetschen. Cic. de
 Opt. gen. Orat.

p Vicem reddere meritis,
 Gutthaten wieder vergelten.
 Ovidius.

q Reddere aliquem cura-
turâ suâ junceum, einen armse-
 lig aufserziehen / nicht viel zu
 fressen geben / mager halten.

Adelph. 3. 5.

r Reddere se mutuo, ein-
 ander gleich sehen. Solin. 100.
 s Red-

s *Redditus iri* vetustè pro *redditum iri*. l. 48. in fin. & l. 27. ff. ad SC. Trebell.

t *Reddit ager*, i.e. fructum affert. Varr. 3. Rust.

Redemptio onis, f. *redimendi a-*

ctus, Erlösung / Wiedergel-

tung / ut: *Impetrata redem-*

tione. Plin. de vir. illust.

b *Redemptio*, idem ac *con-*

ductio, ut: *Redemptio est huius-*

judicii facta grandi pecuniâ Cic. tam suam, ut nos à Dei irâ li-

c *Redemptio*, est per Me-

beratos, & è potestate Diaboli

tonym. *caussa ipsum precium*, exemptos in gratiam Dei Patris

quo sit *redemptio*, quo captivus

liberatur, Martin.

Redemptio nalis e, c. ut: *Redem-*

tionalis charta, quâ datur,

eum quis semet ex servitute

sua pecuniâ redimit. id.

Redemptio as, are, Fregv. minus

verò usitatum.

Redemptor oris, m. est vestiga-

lium emtor, ut: *Festinat cali-*

us mulis, gerulisq, redemptor.

Horatius.

t *Redemptor* est, qui cer-

to precio conducit univ. sum a-

liquod opus faciendum, der ein-

Wert überhaupt dinget zu ver-

fertigen / ut: *Redemptor ille*, qui

columnam illam de Torgvato lam, ich tomme nun wieder auff

conduxerat faciendam, Cic. 2. die Klage. l. 11, 27.

de Div. 70.

c *Redemptor pontis* dicitur,

qui pontem sartum tectum pe-

cuniâ, quâ pro mercium expor-

tatione solvatur, tuendum con-

duxit. l. 60. §. 8. ff. locati.

d *Redemptor litis* dicitur,

qui certa mercede pacta litis pe-

riculum in se recipit, ejusq, peris-

culum præstat. l. 6. ff. mandati.

c *Redemptor*, qui mercatur

quovis modo.

f *Redemptor humani gene-*

ris in divinis literis peculiari mo-

do dicitur *Jesus Christus*, quâ

pro nostris peccatis precium ex-

solvit, sanguinem suum & vi-

judicii facta grandi pecuniâ Cic. tam suam, ut nos à Dei irâ li-

c *Redemptio*, est per Me-

beratos, & è potestate Diaboli

tonym. *caussa ipsum precium*, exemptos in gratiam Dei Patris

quo sit *redemptio*, quo captivus

liberatur, Martin.

Redemptio nalis e, c. ut: *Redem-*

tionalis charta, quâ datur,

eum quis semet ex servitute

sua pecuniâ redimit. id.

Redemptio as, are, Fregv. minus

verò usitatum.

Redemptor oris, m. est vestiga-

lium emtor, ut: *Festinat cali-*

us mulis, gerulisq, redemptor.

Horatius.

t *Redemptor* est, qui cer-

to precio conducit univ. sum a-

liquod opus faciendum, der ein-

Wert überhaupt dinget zu ver-

fertigen / ut: *Redemptor ille*, qui

columnam illam de Torgvato lam, ich tomme nun wieder auff

conduxerat faciendam, Cic. 2. die Klage. l. 11, 27.

de Div. 70.

c *Redemptor pontis* dicitur,

qui pontem sartum tectum pe-

cuniâ, quâ pro mercium expor-

tatione solvatur, tuendum con-

duxit. l. 60. §. 8. ff. locati.

die Sach ist so weit kommen.

Adelph. 2. 4. 9.

g *Redire* dicitur de redi-

tu, ut: *Pecunia, quâ ex metallis*

redibat, die Ren. en / so von den

Bergwercken einkommen / Auß-

beute. Corn. 57.

Redibant quotannis ra-

lenta quingvagina è Regione,

das Land mußte jährlich 50. Ta-

lenta geben. Corn. 102.

h *Rediit* ipsi res ad restim,

Prov. de re desperata, es ist mit

ihm gang auff die Neige kom-

men / es ist aus mit ihm.

i *Casces redire* in musteum aliquid, est monere, wieder an

saporem, aceto & thymo mace-

ratos, certum est, hoc est, recipere,

tem tibi venit in mentem, redige-

eadem saporis vires quas mu-

re in memoriam nostram. in Acada-

stum. Plin. 11. c. 42.

Redhibeo es, ere, facere, ut rur-

sus habeat venditor, quod ha-

buerat. l. 21. ff. de Aedil. edict.

Redhibitio onis, f. est actionis no-

minus u. a, ut ad debitum sibi lo-

men, quæ & redhibitoria actio

cum descendat, zu Paren brin-

gen. Herent.

f *Redigere* pecuniam,

Geld auffbringen / ut: *Redigere*

pecuniam ex bonis venditis, aus

seinen verkauften Gütern Geld

auffbringen / lösen / machen. l.

Verr. Curt. 655.

g *Redigere* ex mercibus pe-

cuniâ, die Waar zu Geld machē.

h *Redigere* in servitu-

tem, zum Knechte machen.

i *Redigere* fructus, cogere

significat. l. 5. ff. ut in poss. legat.

l. 64. ff. de usur.

Alex. ab Alex.

Redigo is, egi, actum, redigere,

est vi quodam vel industria

perducere, bringen / ut: *Redi-*

gere sub potestate, unter sei-

ne Gewalt bringen. Corn. 25.

l. 12. it 18.

Redigere ad aequalitatem,

in eine Gleichheit bringen.

Redigere in concordiam,

vereinigen. Amphit.

c *Redigere* aliquos in gra-

tiam, etliche versöhnen. Phorm.

l. 1, 8, 73.

e *Redigere* in memoriam

etwas erinnern / ut: *Quid au-*

ratos, certum est, hoc est, recipere,

tem tibi venit in mentem, redige-

eadem saporis vires quas mu-

re in memoriam nostram. in Acada-

stum. Plin. 11. c. 42.

Redhibeo es, ere, facere, ut rur-

sus habeat venditor, quod ha-

buerat. l. 21. ff. de Aedil. edict.

Redhibitio onis, f. est actionis no-

minus u. a, ut ad debitum sibi lo-

men, quæ & redhibitoria actio

cum descendat, zu Paren brin-

gen. Herent.

f *Redigere* pecuniam,

Geld auffbringen / ut: *Redigere*

pecuniam ex bonis venditis, aus

seinen verkauften Gütern Geld

auffbringen / lösen / machen. l.

Verr. Curt. 655.

g *Redigere* ex mercibus pe-

cuniâ, die Waar zu Geld machē.

h *Redigere* in servitu-

tem, zum Knechte machen.

i *Redigere* fructus, cogere

significat. l. 5. ff. ut in poss. legat.

l. 64. ff. de usur.

Alex. ab Alex.

Redimiculum, *n.* ornamentum, à mitra muliebri vel sacerdotali, dependens. Juven.

b Redimiculum, vinculum, quo vitta nodantur, fasciæ criminalis, quæ crines redimuntur, Hauben-Band.

Redimio *is*, *ire*, (ut est in Foro Romano) ex re & emio, significat ornare, coronare, circumdare. Fortasse redimio est ex redimui, i. e. à ut reas orno & honoro. Mart.

Crimen redimere corymbis. Stat.

b Cernis autem terram eandem, quasi quibusdam redimitam & circumdant cingulis.

Redimtus *us*, *m.* redimendi actus, ut: Plurimis (Arabibus) crinis intonsus, mitratid capita, redimtu pari. Sol 46, bo

Redimio *is*. emi, emtum, redimere, est emere, kausen/ lösen/ ut: Eam non minoris, quam emit Antonius, redimet. 13. Philipp.

b Redimere captos, Gefangene loss kausen/ Barb. ransoniren. 2. Off.

c Redimere se, sich ledig kausen/ ut: Te redimas captum, quam queas, minimo? si nequeas paululo, at quanti queas, du magst dich ledig kausen/ so gering du kausst/ kausstu nicht mitwen gem dabon kommen/ so siehe / daß du auff die nechste dich

losmachen mögest. Eun 1, 1, 29. d Redimere se à iudicibus pecuniâ. pro Milon. XXIX.

e Redimere scitè ponitur pro eo, quod vulgò dicitur conducere, ut: Redimere opus faciendum. 5. Verr.

Roscius societatis non suas lites redemit, der Roscius hat nicht seine eigene / sondern der ganzen Gesellschaft Streit-Sachen auff sich genommen. Quint. Rose. vide Conducere.

f Redimere præteritam culpam, est aliquo egregio facto delictum aliquod compensare, die alte Scharren außwegen. 1. 10, 8.

g Redimere peccata, Dan. 4, 24. est avertere pœnam, omissione peccati, & substitutione bonorum operum in illius locum; quod inquitur in fontibus verè rupturam facere.

Redino, idem quod redeo. Fest.

Redintegrum *aum*, significat, rursum integrum & renovatum, ut: Redintegra ira. Liv. 8. urb. quidam legunt redintegrata. Redintegratio *onis*, *f.* renovatio, Erneuerung/ Wieder-Ergänzung. Ter. And.

Redintegro *as*, *are*, rursus inchoare, instaurare, sive innovare, & integrum facere, erneuern/ von neuem anfangen. Plin Pan

b Redintegratur quoque le-

legatum, quod ademptum fuerat. 1. 4. ff. de alim. leg. 1. 14. ff. locati.

Redipiscor *eris*, *i.* assequi, wieder erlangen. Plaut. Trin.

Reditio *onis*, *f.* Wiedertömmung/ ut: Domum reditio- nis spe sublata, als die Hoffnung wieder nach Haus zu kommen/ dahin war. Cæ. 1. bell. Gall.

Redito *as*, *are*, Freqvent statim iter continuè redire, flucht wieder kommt. Plaut. Capt.

Reditus *us*, *m.* reversio, reditio, Wiedertömmung/ Wiedertehrung/ ut: Aditus & reditus opponuntur. Cic. pro Cluent. Dulces reditus abscondere, i. e. impedire, quo minus revertamur.

b Reditus Nomen generale est, sicuti proveniunt, seu obventiones; Comprehendit autem omnia iura, seu utilitates, quæ percipi possunt, Einkünften. Aelian.

c Reditus pecunia, usura, est, Zinsen/ Renten. 1. 6. ff. de præscript. verb. 1. 20. ff. de Adim. leg. 1. 87. §. ult. ff. ad l. Fal.

d Redius, est obventio, vestigal, & quaestus, potestque scribi duplici dd, cum videlicet à reddito derivatur. Reddere enim censetur ager, quasi depositum semen, & operam cultura impensam. Qui enim fructus ex terrâ redduntur domino in annos singulos, redditus rectè ap-

pellantur. Quæ verò obventiones fructusque adventitii ex quacumque re quotannis redeunt, à redeundo, reditus dicuntur. Schard.

e Reditus & fructus quamvis ut plurimum eadem appellantur: tamen Reditus vocabulum proprium esse in eo agro, qui nummo locatus est; Fructus autem in eo, qui naturalibus emolumentis insitit, creditur. id.

Redivia *a*, *f.* morbus est, cum cutis extra ungues se solvit; quia redivire solvere est, inquit Festus, vide Reduvia.

Redivius vide Reduvius.

Redivivus *aum*, quasi rediens vivus, wieder auffbracht / erneuert / ut: Gens rediviva. Silius.

b Bella rediviva. idem.

c Rediviva saxa, sic appellantur à Latinis, quæ ex veterem omnia iura, seu utilitates, tere in novum adificium translata de integro poliuntur, & quasi in vitam, novâ adsumta for-

de oper. pub. Redoleo *es*, olui vel olevi, olium, redolere, est multum olerere, odorem referre, nach etwas riechen/ ut: Fervet opus, redolentque thymo fragrantia. mella. 4. Georg. 34.

b Redolere est similem esse, ut: Antiquitatem redolere, als scheinen. de Cl. Or.

c Nihil illa vicinitas redolet, i. e. nihil illa vicinitas pro-

die, aut manifestat. pro Caelio XXII.

Redono as, are, reddere. Horat.

Redordior iris, iris, retexere, quod

orsum est, & textum siliatim

explicare & dissolvere. Quod

bombyces ordiuntur, nos redor-

dimur, das Angefangene wie-

der auflösen/aufweben. Plin.

Redormitio onis, f. wieder

Entschlaffung. Plin. 10. c. 75.

Redormio is, ire, rursum dor-

mir, wiederumb schlaffen.

Plin. epist.

Redostio, vide Redhostio.

Reduco is, ere, est retrahere,

zurück bringen / ut: Domum

reducere aliquem, einen wie-

der nach Haus bringē. ad Q. F.

b In viam reducere, auf

den rechten Weg bringen / zu

recht führen. Plaut.

c Reducere in gratiam, est

reconciliare, wieder versöhnen.

Andr. 5, 4, 46.

d Reducere, attenuare, vel

refranare, contrahere, in angu-

stum redigere. Sen. de benef.

e Reduci dicitur aliquis

ad causas, cum aliquis even-

tus cause inquiruntur.

f Redduco duplici d. apud

Luciet. metti gratia: & cre-

bras redducunt naribus auras.

Reductio onis, f. reducendi actus.

Zurückbringung. Cic. ad L.

b Reductio, Logice est

sylogismorum secunda & tertia

figura per primam demonstratio.

c Reductio metallorum,

der Metallen Härte Nic. Solea.

Reductor oris, m. qui reducit.

Liv. 2, Urb.

Reductus a um, retractus, zu-

rück bracht / ut: Reductus ab

exilio. Cic. ad Att.

b Reductus in gratiam,

versöhnet / eingehängt. Cic.

pro Cluent.

c Virtus est medium vi-

torum utriusque, reductum, i. e. re-

ducere, wiederumb schlaffen.

Plin. epist.

d Reductus sinus, replica-

bilis. Virg. 1 Aen.

e Vallis reducta, i. e. secre-

ta, idem 6, Aen.

Redulcerō as, are, verneuern,

wieder schwürig machen / rur-

sus ulcerare, ut: Cutis redulo-

ceratur.

b Plaga redulceratur, i. e.

renovatur.

Redulus, strues lignorum arden-

tium, ex Red Hisp. i. e. rete,

tracula, & Græco δαλός;

torris. Martin.

Reduncus a um, retrō uncus,

ut: Reduncus nasus, sursum

versus. Isidor.

Redundantei, Adverb. superflue.

Plin. Jun.

Redundantia a, f. superfluitas,

Übersfluß. Cic. in Orat.

Redundatio onis, f. abundantio.

Plin. 11. c. 37.

b Redundatio stomachi,

i. e. nausea, quæ fluctuatio dici-

tur. idem 7. c. 6.

Redundo as, are, est superflue-

re, überlaufen / ut: Si lacus

Albanus redundasset, isq; in

mare fluxisset, Romam peri-

turam. 2. de Divin.

b Redundare, est plenum

esse, voll seyn / ut: Acerbissimo

luctu redundat ista victoria, die-

ser Sieg ist voll Traurens.

pro Lig. V.

c Omnis hic locus acervis

corporum & civium sanguine

redundavit, alle Orthe waren

hier mit Blut und toden Kör-

pern der Bürger angefüllet.

III. Catil. X.

d Redundare ad aliquem,

auff einen fallen / kommen / ut:

Ex quotidianis sumptibus ac in-

curia ad servos aliquantum red-

undare solet, i. e. servi participes

sunt voluptatis dominorum pro

Cael. XXVI.

e Redundare in aliquem,

auff einen fallen / geschoben

werden / ut: Omnes in me meos-

que redundat è fonte illo dolo-

res. pro Mil. XXXIV.

f Certè mihi verendum

non erat, ne quid, hoc participiū

interfecto, invidia mihi in po-

steritate redundaret. I. Cat. XIV.

g Laus adolescentis pro-

pingvi ad meum aliquem fru-

ctum quodq; redundat, i. e. ad me

quodq; pertinet, des guten Lobs

meines Averbwandten genieße den Todten wieder auffwecken

ich auch. pro Lig. III.

h Hoc facinus in tuum dig. machen. Hec. 5, 4, 12.

Red

redundabit caput, diese Ubelthat

wird auff deinen Kopff hinaus

gehen oder lauffen. Plaut.

Reduvia vel Redivia a, f. ein

Nägel, Geschwür / ut: Redu-

viam curas, cum capiti me-

deri debeas, i. e. res maximi

momenti & praecipuas negligis.

secundarias, & insinuat parti-

bis minoris momenti astutan-

das, conjectaris, du heilest ei-

nen geringen Schaden / und

lässest einen grossen gesche-

hen / du hebest einen Löffel

auff / und zerbrichst drüber ei-

ne Schüssel. pro S. R. XLI.

Reduviae arum, reliquia cibi in-

ter dentes Crocodili harentes,

quibus viciat Trochilus a-

vis. Solin. c. 45.

Reduvius vel Redivius, infa-

ctum, ein Holzbock / pectus

in harescit, aculeo totoq;

capite infixo, dicitur & rici-

nus. Colum.

Redux ducis, d. dicitur, qui à

periculis vel captivitate red-

ucitur in patriam, der frisch

und gesund wieder heim köm-

met / ut: Quid me reducem

esse voluistis? an ut spectan-

te me expellerentur hi, per

quos essem restitutus? pro

Milone.

b Reducem aliquem ab

Orco in lucem facere, einen von

meines Averbwandten genieße den Todten wieder auffwecken

ich auch. pro Lig. III.

Red

Red

c *Redux*, pro redeunte simpliciter, ut: *Gratari aliquem reducem*. 5. *Æn.* 8.

Refacio is, ere, antiquum apud Plaut.

Refectio onis, f. ipse instaurandi actus, Wiederbringung/ *Ergänzung*. *Colum.* 12. c. 3.

b *Refectio*, Erquickung. *Quintil.*

Refector oris, m. qui reficit, ut: *Colossi refectorem insigni congiario*, magnäq; mercede donavit. *Suet. in Vesp.*

Refectorium i, n. locus, ubi reficiuntur famelici, item ubi simul comedunt fratres vel monachi.

Refectus us, m. ipsa refectio. *Plin.* 8. c. 7.

b *Refectus, reditus*, pro-
ventus 1. 78. §. 10. ff. ad SC. *Trebell.*

Refelio is, feli, refellere, est quod dictum est, arguendo falsum ostendere, widerlegen / ut: *Si quid est peccatum a nobis, profer: aut ea refellendo aut purgando vobis, corrigemus*, wenn du was übles von uns weißest / so sage es; Wir wollen es abschaffen / entweder in dem wir es widerreden / oder uns bey euch entschuldigen. *Hec.* 2, 2, 11.

b *Si id falsum fuerat, f. sius cur non refellit?* war dem nicht so / warumb hat es der Sohn nicht widergelegt? *Phor.* mon. 2, 3, 54.

c *Signis omni luce clarioribus crimina refellemus*, res cum causa, ratio cum ratione pugnat. *pro M. Cael.* XI.

Refectio is, fersi, fertum, cire, implere, vollfüllen / vollstopfen / erfüllen / ut: *Cella vinaria referta*. *Cic. de Senect.* *Domus referta, plena*, dives. *Sen.*

b *Refecire hominum animos sermonibus*. *Cic. pro Rab.* c *Mara refertum pradonum*. *ibidem.*

Referendarius ii, m. qui aliquid refert, relator. *Referendarii* apud veteres imp. dicebantur, per quos ipsi facilius singulorum desideria perdiscabant. *Casthodor.* 6. *Epist.*

Referio is, ire, est repercutere ferientem, widerschlagen / ut: *Quia miseram mulierem, et me ferulum, qui referire non audebam, vicit: hui perfortiter!* Weil er ein armes Weib / und mich elenden Knecht / der ich nicht durffte widerschlagen / überwunden: ey wie eine rapsfere That hat er begangen! *Adelph.* 1. 4, 2, 29.

Refero fers, tuli, latum, referre, est reportare, wiederbringen / ut: *Ad patrem arma non retulit*. *Tac.*

b *Referre aliquid ad aliquem*, einem etwas fürtragen / anmelden / ut: *Rem omnem ad* Pa-

Papae. Conscriptos retuli, ich habe die ganze Sach der Obriqkeit fürgetragen oder angezeigt. 1. 1. acht auff die Warheit / und bedencke dich. *pro Sext. Rosc.* *Catil.* V.

c *Referre de re aliqua*, von einer Sache Relation thun / Bericht ablegen / ut: *Flagitare Senatus instat Cornutum, ut referret statim de his literis, ille se relaturum me affirmare non pos-*

considerare ait velle, der Rath hielt an bey dem Cornuto, daß er von dem Schreiben Bericht thäte / er aber sagte / er wolte sich drauff bedencken. 1. 10, 16. d *Instat referre de religione*. *Lib.* 1. 1.

e *Te referente*, durch dein Vortragen. *Lib.* 1.

f *Dum vicini omnes ad unum de rebus suis referrent*, als die ganze Nachbarschaft ihre Sachen fürbrachten. *de Div.*

g *Cales processi, ut ibi consisterem*, dum certum nobis ab *Aternio de eo, quod audieram, in commentarium est annotare, referretur*, ich bin gen *Cales* kommen / daß ich allda still läge / biß mir durch den *Aternium* was gewisses von dem / das ich eintrage. *Ep.* gehöret hatte / zutame. 1. 3. 5. *Att.*

c *Tibi refero*, i. e. respon-

deo. *pro Cecin.* XXXI.

i *Ad seipsum aliquid referre*, i. e. perpendere, & quasi de suo facto alienum metiri, bey sich selbst etwas ermessen und abnehmen. *pro Deiot.*

k *Referre animum ad aliquid*, i. e. advertere, ut: *Agelerunt eorum in imperio*, sint

nunc. *refer animum sis ad veritatem & considera*, lieber / gib fürgetragen oder angezeigt. 1. 1. acht auff die Warheit / und bedencke dich. *pro Sext. Rosc.* *Catil.* V.

l *Referre gratiam*, plus est, quam agere. *Corn.* 562.

Immortales ago tibi gratias, agamq; dum vivam. *Nam* ferret statim de his literis, ille se relaturum me affirmare non pos-

considerare ait velle, der Rath hielt an bey dem Cornuto, daß er von dem Schreiben Bericht thäte / er aber sagte / er wolte sich drauff bedencken. 1. 10, 16. m *Referre alicui gratiam*, sich gegen einem rächen / ut: *Qui referam illi sacrilegio gratiam?* wie sol ich mich doch an dem Gottes-Diebe rächen? *Eunuch* 4. 4.

n *Referre rationem est rationem dare*, Rechnung thun / ut: *Rationes ad ararium retuli*

continuo, ich habe alsobald in die ganze Nachbarschaft ihre der Ketheren meine Rechnung abgelegt oder gethan. 1. V.

o *Referre in volumina*, in ein Buch zusammen schreiben / *Aternio de eo, quod audieram, in commentarium est annotare*, in ein Register aufzeichnen.

Referre epistolas in volumina, die Briefe in die Bücher was gewisses von dem / das ich eintrage. *Ep.*

Memoria causa retuli in libellum. *vide Annoro.*

p *Referri est numerari*, ut: *Referri in proscriptis*, unter die sands-Verwiesene gezählet werden. *pro S. R.* IX.

q *Referre est dirigere*, ut: *Huc omnia referenda ab*

is, qui praesunt aliis, ut ii, qui liquit, i. e. advertere, ut: *Agelerunt eorum in imperio*, sint

quam beatissimi, dahin sol alles
gerichtet seyn von denen / wel-
che andere zu regieren habē / daß
diejenigen / über welche sie re-
gieren / in gutem Wolstande
seyn mögen. Lib. 1. 1. Qv. Fr.

1. Referre se ad artes, sich
wieder auff die Künste legen /
ut: Ad eas te referas artes, quae
huc à primis temporibus atque
studium tuum dedisti, du sollt dich
wieder auff die jenigen Künste
legen / darauff du dich von Ju-
gend auff bestessen hast. Lib. 4.
Epist. 3.

2. Referre est reddere, ut:
Quod ab ipso allatum est, sibi esse
id relatum putet, er mag dafür
halten / man habe ihm das wie-
der beygebracht / welches er zu-
vor auff die Bahn gebracht. Er
mag denken / man habe ihn mit
gleicher Münze bezahlt. Phor-
mion. Prol. 22.

3. In acceptum referre, est
scribere, opus esse praebitum & pro-
batum, ein Werk für gut em-
pfahen und einschreiben / ut:
Negabat, opus in acceptum re-
ferri posse, er gestundete nicht / daß
man das Werk für gut und
richtig annehmen könnte. 3. Verr.

Acceptum alicui aliquid
referre, vide Accipio.

4. Referre aliquem ore, est
ore similem esse alicui, einem
ähnlich sehen. 4. An. 66.

5. Moyses patris referre, i. e. percontari desinas, was dich nicht
reprimere, imitari, seinem Vater
nachschlagen. Plin. Epist.

6. Referre alicui fructum
diligentiae, i. e. dare, offerre fru-
ctum ob diligentiam, seines
Eiflusses einen genießen lassen.
3. Verr.

7. Referre in numerum vel
ordinem senatorum, unter die
Zahl der Raths-Herren auf-
nehmen / zum Raths-Herren
machen. de Cl. Orat.

8. Referre pedem, est re-
cedere. 10. An. 159. Curt. 793.

9. Referre alicui salu-
tatem, est resalutare. Aut.

10. Referre se domum, est
redire domum. 4. Georg. 36.

11. Referre se ad ordinem,
est ordine incepto omnia perage-
re. 4. Acad.

12. Referre vicem, est rea-
pendere, wieder verschulden / vera-
gelten. 1. de Arte.

13. Referre est respondere,
ut: Referre sermonem. Corn. 285.

Ego enim tibi refero, si non
sum ex eo loco defectus, p. Cec.
Referre, Impersonale, prioris lon-
gā, (a res & fert,) es ist
dran gelegen / ut: Referre
parvi, es ligt wenig daran.
Lib. 1. Ep. Qv. Fr.

Referre magnopere idip-
sum, daran ist viel gelegen, pro
Cael. XXV.

Mea nihil refert, es
ligt mir nichts dran. Eun. 2. 3. 28.

Tua quod nihil refert,
nicht

nicht angehet / davon mache
nicht viel Tragens / stelle dein
Tragen ein. Hec. 3. 3. 12.

Tua, quod nihil re-
fert, ne cures. 2. 2. 48.

Quid tua malum? id
refert? Was (den Sender!) ge-
hebet dich das an? Phormion.
1. 4. 5. 11.

Quid id mea refert?
Was gehet mich das an? Merc.
1. 2. 3. 117.

6. Refert, idem quod
necesse est, ut: Neque enim numero
comprehendere refert, 2. Geor-
gic. 21.

Refertus vide Refectio.
Reserveo es, ere, valde fervere,
gar heiß seyn / heftig siedend.
Plin. 16. c. 11.

7. Reservens crimen, praedat
vehementi & atroci. Cic. pro
Rosc. Com.

8. Reservare aliquando
contrarium significat, ut consen-
tio nimia vocis deciderat, &
quasi referbuerat oratio, h. e. re-
frigerat. Cic. de Orat.

Referveo as, ere, idem quod fer-
vescere. idem 1. de Divin.

Reflo as, are, evellere Germani-
cum est, reissen / trahere, car-
pere. Martin.

9. Refibulo as, are, fibulam liberare,
fibulam tollere, die Häfflein
auflösen. Martial.

Reficio is, feci, factum, reficere, est
instaurare, renovare, wieder
anrichten / aufbessern / ut:

Ades reficere, quia vitium ce-
perunt, ein Haus / so Schaden
genommen / aufbessern.
in Topic.

Reficere muros civitatis
ex suare familiari, auff seine ei-
gene Unkosten die Mauern aus-
bessern. Corn. 359.

10. Reficere dicit Cicero, pro
quo vulgus refocillare, ut: Tan-
tum cibi & potus adhibendum,
ut reficiantur vires, non oppri-
mancur, man sol so viel Speiß
und Tranc zu sich nehmen / da-
mit die Kräfte erquicket / und
nicht ersticket werden mögen.
de Sen.

11. Conspetus vester reficit,
& recreat mentem meam, eure
Gegenwart erfreuet und erqui-
cket mein Gemüth.

12. Reficere se ex caloribus,
i. e. calore defessus vires repa-
re, seine von Hiß abgemattete
Kräfte erquicket. Qv. Fr.

13. Refici, ut: Res sunt re-
fecta. Corn. 655.

Refigo is, fixi, fixum, refigere,
rursus sive valde figere, wie-
derumb anheften / ut: Propa-
truncum desigitur palus, pda-
li ramentum spatium refigendus est.
Columell.

14. Refigere rorat, quod fi-
xum est educere, inde refigere ta-
bulas & leges, i. e. rescindere.
Cic. 12. Philip.

Refingo is, ere, denud fingere.
Eralinus.

Reflagito *as, are, iterum flagitare, wieder fordern.* Catul.

Reflatus *us, m. flatus adversus, ventus contrarius.* Cic. ad Att.

Reflecto *is, ere, retro flectere, hinter sich biegen / ut: Caudum degeneres caudam sub alvum reflectunt.* Plin. II. c. 50.

b Reflectere pro revocare, reprimere.

Reflexe, *Adv. ut: Reflexe cognoscitur, quod cum jam ante cognitum est, amplius consideratur.*

Reflexio *onis, f. reverberatio, facit duplicem angulum, ut: medium incidentia, alterum reflexionis.*

b Reflexiones radiorum in aequalibus superficiebus representant imaginem rei, in asperis autem tantum colorem nec imaginem.

Reflexus *a um, hinumb gebogen / ut: Masculus reflexi, faeminis recti atq. proni.* Plin. II. c. 37. de dent. Elephant.

b Radius reflexus in Opticis (alias Catoptricus) est, qui a terminati corporis superficie reversus partem, unde venit, reflectitur, sive in se redit. Sic radii solares in terra, & visui in speculo reflectuntur catoptrice.

Reflo *as, are, retro vel contra spirare, entgegen wehen.* Cic. ad Att.

b Cum fortuna reflarit, affligimur, idem 1. Offic.

Refloreo *es, ere, rursus florere, wieder blühen.* Plin. 18. c. 16.

Refluo *is, fluxi, fluxum, fluere, zurück fließen / ut: Undis res fluentibus stridet mare.* Virg. 4. Aeneid.

Refluus *a um, quod refluit, ut: Mare refluxum.*

Refluxus *us, m. ut: Refluxus maris.* Varen. Geogr. I. 2. c. 14.

Refocillo *as, are, idem quod focillare, recreare, reparare, erquicken / stärken / laben.* Plin. Epist.

b Lugentem efficacibus rebus mediis refocillare, einen Trauernden mit kräftigem Trost wieder erquickend und stärken.

Refodio *is, ere, fodiendo eruere, wieder aufgraben / ut: Sed illud de integro refodi debet.* Colum. 4. c. 32.

Reformatio *onis, f. reformandi actus.* Apul.

Reformator *oris, m. instaurator.* Plin. epist.

Reformidatio *onis, f. metus, timor, Entsehung / Furcht.* Cic. 1. Part.

Reformido *as, are, valde formidare, erschrecken / fürchten / ut: Reformidare alicujus iudicium, eines Ausspruch und Urtheil scheuen.*

b Membra saucia reformidant tactum, die verwundete Glieder lassen sich nicht wol anrühren. Ovid. 2. Pont.

Reformo *as, are, in priorem vel me-*

melio rem formam redigere, verändern / verbessern / in bessern Stand bringen. Plin. Paneg.

b Reformare, i. e. corrigere. Solin. 62.

c Reformare templum ad cultum augustiorem. id. 790.

d Reformare, h. e. constituere de novo. Budæus.

Refoveo *es, ere, rursus fovere seu nutrire, wieder erquicken.* Stat.

Refractariolus *a um, Dim. acriculus, vehemens, violentus.* Cic. Att.

Refractarius *a um, contumax, alienam in se actionem refringens, harnächtig / halbsüchtig.* Senec. epist.

Refractio *onis, f. ut: Refractionis anguli non sunt aequales angulis incidentia.* Optic.

Refractus *a um, aufgebrochen / ut: Clausura pudoris refracta.* Plin. epist.

b Refractus radius (alias Mesopticus) in Opticis, qui in aliud medium incidens refringitur, transitq. sine refractionis latione, ceu videmus nummum in aqua, & literas per vitrum. Margant. Philof.

Refrænatio vel Refrenatio *onis, f. cohibitio, Zäumung / Bändig- digung.*

b Refrenatio doloris. Sen.

Refreno *as, are, coercere, cohibere, zäumen / bändigen / ut:*

Refrenare equas, die Pferde im Zäum halten. Curt. 791.

b Refrenare licentiam, dem Muthwillen steuern. Cic.

Refragor *aris, ausum, aris resistere, repugnare, widerstreben / widerlegen / widerstehen.* Plin. epist.

b Refragari, pro suffragari, apud antiquos. Nonius.

c Refragari ingenium alienum, cui dicitur, quando ingenio aliquid assequi nequit. Quintil. I. 10. c. 6.

Refrico *as, are, est proprie iterum fricare, wieder aufstragen / translatè idem quod renovare, erneuern / ut: Refricare obductam Reipubl. cicatrice, die alte Wunden des gemeinen Regiments wieder neu machen.* 3. Leg. Agr. vide pro Cael. XXXI.

Refrigeo *es, ere, vel Refrigesco is, ere, frigidum fieri, kalt werden / wieder erkalten / ut: Et boves inhibeat, ut colla eorum refrigescant.* Colum.

b Refrigeat res, es wird die Sache vergessen. Cicero Qv. Fr.

c Non refrixit amor. Plinius Epist.

Refrigeratio *onis, f. Kühlung / ut: Et refrigeratio astate, & vicissim Sol, aut ignis hybernus.* Cic. de Senect.

Refrigerator *onis, m. qui refrigerat.*

mit orum indicendorum, magi-
fratium creandorum.

d Regalia minora sunt,
jura redituum, quæ sunt maje-
stati subsidaria, & spectant ad
fiscum & ararium, quod auge-
tur sive ex bonis publicis, sive ferre, ut: Drusus Caesar regene-
privatis.

e Via publica dicuntur
Regalia, & tales, tanquam spe-
tantes ad Principem, non possunt
alterari sine suo jussu. Arnold, Solin. 97.

de Reyger.
Regaliolus i, m. avis exigua, repre-
sentans, seu naturam & mo-
quam galgulum alii interpre-
tantur. Gess. vide Regulus.

Regalis e, c. ad excellentiam &
eminentiam pertinens, signifi-
cat dignum Rege, ut: Aula Re-
galis, ein königlicher Hoff
Senec.

b Animus regalis. Livius
1.7. Pun.

c Regalia exta appellan-
tur, quæ potentibus in speratum
honorem pollicentur: Privatis
& humilioribus hereditates, fi-
lio fam. dominationem. Fest.

Regaliter, Adv. idem quod re-
giè Ovid. 2. Met.

Régelo as, are, gelu resolvere.
Col 1. c. 5.

Regeneratio anis, f. actus rege-
nerandi, Wiedergeburt / in
Phyicis est actio ejus, quod
iterum gignit. Plin.

b Regeneratio in Theolo-
gicis est actio Dei convertentis
hominem ad fidem sanctam.

Regenero as, are, est rursus
aliud generare, ut: Signa qua-
dam nervosque & cicatrices
etiam regenerari. Plin. 7. c. 11.

b Regenerare, est represen-
tare, seu naturam & mores rea-
rasse patrem Tiberium ferebatur.

c Regenerare in avum,
dem Großvater ähnlich sehen.

d Regenero, idem quod
represso, seu naturam & mo-
res alicujus refero. Plin. 14. 22.

c Regenerare Deus nos di-
citur, cum verbo Evangelii &
Spiritu suo Sancto nos in pecca-
tis natos, omninoq; naturam &
vitam depravatos, emendat, &
quasi recreat.

Regerminatio anis, f. wieder
herfürsprössung. Plin. 17. 20.

Regermino as, are, iterum ger-
minare, wieder herfürsprö-
sen oder grünen / aufschla-
gen. Plin. 16. c. 33.

Régero is, gessi, gessum, regere
re, retrò portare, wieder zu-
rück tragen / werffen / wieder
zuschieben. Plin. 2. c. 9.

b Crimen alicui regerere,
i. e. in aliquem rejicere. Sen.

c Regerere in librum, est
referre, quæ audiendo excepimus.
Quint. 3. c. 8.

Regestum i, n. est terra ex sul-
co egesta. Colum. 3. c. 13.

Regia a, f. domicilium & aula
Re-

Regis, ein königlicher Hoff/
königliches Schloß. Cic. 3.
de Finib.

b Aurea regia cæli. Virg.
7. Æneid.

c Regia sacrorum, sanum,
in quo à Pontifice convocati con-
veniebant. Dicta ex eo, quia Pon-
tifex Rex dicebatur sacrorum.
Martin.

Regie, velut solet Rex, könig-
lich / ut: Poltrum regie ad-
ficium.

b Crudeliter & regie fa-
cere, i. e. tyrannice. Cic. 1. Ca-
til. XIV.

Regificè, Adverb. splendide,
sumptuose, königlich / köstlich.
Cic. 1. Tusc.

Regificus a um, regalis, splen-
didus. Valer. 2. Argon.

Refugium ii, n. Festus dies apud
Romanos, s. Cal. April. quo
die fugisse Tarquinos, Histo-
ria antiquitatis meminit. Li-
lius Syntagm. Historia deo-
rum, For. Rom.

Regigno is, ere, iterum gigne-
re, hinc Passivum Regignor,
apud Lucret.

Regilla a, f. vestis basilica &
trabea, dicitur quoniam ea
Reges uterentur, auro & pur-
pura intexta. Plaut. Epist.

Regillus i, m. Diminut. idem
quod Regulus.

Régimen anis, n. rectio, Regie-
rung / ut: Regimen totius ma-
gistratus penes Appium erat,

das Regiment der ganzen
Oberschaft hatte Appius in sei-
ner Hand. Liv. 3. Lib.

b Vocis sermonisq; regimen
primores dentes tenent.

c Regimen apud Hebraeos
respondet Regula Latiorum:
Substantivum cum Substantivo
Genitivo Casu jungitur. Zehn.

Regimentum i, n. idem quod
regimen. l. 1. §. 1. ff. de offic.
præfect. præto.

Regina a, f. Regis uxor, eine
Königin.

b Regina, quæ provincia
alicui præest, & eam regit:
Quemadmodum Dido apud Car-
thaginenses, & Cleopatra in
Ponto. For. Rom.

c Regina deum Juno,
Virg. 1. Æn.

d Regina divites dicuntur
Donato, die reichen Frauen.
Ter. Eun.

e Regina prati, herba,
quæ & ulmaria, sive barbula ca-
prina dicitur, Geißblat.

Regindalum, ludus, vel potius
cafors, quæ ducta Rex crea-
tur. Cæli.

Regio anis, f. pars terra, dicta à
rego, quod, priusquam Pro-
vincia fierent regiones, sub Re-
gibus erant, atque ab his rege-
bantur, ein Land / Landschaft
ut: Regio intacta, ein noch
vom Krieg unangefochtenes
Land. Curt. 1035.

Sq; valida siccitate regio
non

non hominem, non frugem alit.
Curt. 1569.

b Regio inclita Caeli ac
Solis commodis, ein gesundes
und fruchtbares Land. Solin 848.

c Regio pro parte urbis,
sic Romani urbem suam in 14.
regiones distinguebant. Tac. 14.
Suet. in August. l. 3. ff. de Offic.
Perfect. Virg.

d Regionibus etiam in fun-
dis statuuntur, fundiq; regionibus
dividuntur. l. 7. ff. dividuntur l. 3.
C. cod. tit.

e Regionibus vinea, fines &
limites. Cic. 2. de nat. deor.

f Regionibus Caeli quatuor:
Ortus, Occasus, Meridies, Septen-
trio. Cic. 2. de nat. deor.

g Regio pro orbita & li-
nea. Cic. 7. Var.

h E regione, adverbialiter
in conspectu, quasi rectis li-
neis, gleich gegen über. Cæf.

Regionatim, Adv. per singulas
regiones, durch alle Orter.
Suet. in Cæf.

Registrum, i. n. index memorie
causa factus, quasi registra-
rium, est liber Commentarius,
quem sibi quisq; nostrum sa-
cere consuevit. Martin.

Regito as, are, Frequenter. arego.
Varr. 5. Rust.

Regius a um, ad regem pertinent,
fürstlich/fürstlich/ut: Regia lo-
ponnesus a Pelope regnata. So-
majestas, fürstliche Hoheit/
Regia dignitas. Corn. 16.

Regios reprimere spiritus.
Cornel. 208.

b Ales regia, i. e. aquila.
Ovid. 4. Met.

c Donaregia, i. e. magna
fica, splendida. Virg. 1. Æn.

d Regius morbus, sive ar-
quatus, item atque interus. Plin.
l. 22. c. 24.

Reglutino as, are, quod glutina-
tumerat, dissolvere. Catul.

Reglutinosus a um, valde glu-
tinus. Plin. 11. c. 15.

Regnator oris, m. qui regnat, ein
Beherrscher. Plaut.

b Olympi superi regna-
tor. Virg. 2. Æn.

c Regnator agelli, pro pos-
sessore. Martial.

Regnatricis, f. eine Beherr-
scherin/Regiererin. Tacit. 1.

Regno as, are, regnum possidere,
herrschen/regieren. Cic. pro
leg. Manil.

b Regnare in turmis e-
quorum. Cic. ad Brut.

c Ardor edendi regnat per
fauces & viscera, heißhunger
regit. Ovid. 8. Metam.

d Ebrietas geminata libi-
dine regnat. id. 12. Met.

e Regnare pro in auctori-
tate esse. Cic. ad Gall.

f Regnari, Passivè, ut:
Gentes regnantur. Tacit. 17. Pe-

linus 258.

Regnum i, n. quod regionibus
constat.

continetur, & a Rege posside-
tur, dominatus, ditto, eine
Herrschaft/Königreich/ ut:
Habere regna, Virg. 1. Æn.
Regni sui incrementa re-
gvere, sein Reich vermehren.
Curt. 13.

Relinquere aliquem ad re-
gni curam, einen Stadthalter
hinter sich lassen. Curt. 32.

b Regno suo privari, aus
seinem Reich vertrieben wer-
den/seines Reichs entsetzt wer-
den. Curt. 13.

c Regnum idem ac auto-
ritas seu potestas, vel jus, quod
regnans habet ad regnandum, ut
leges praescribat, & praeiis ac
pœnis exequatur. Mart.

d Regnum, in quo quis
aminet, ut in eo regnare videat-
ur. Cic. ad Att.

e Regnum etiam Regem
significat. Apoc. 1. v. 6.

f Regnum Dei, quod Deus
habet, est vel potentia, cui omnes
creatura sub sunt, quomodo totus
mundus est regnum Dei, 1. Chro-
nic. 29. Dan. 4. 35. vel gratia,
in quo sunt, qui se ex statu pec-
cati vocari sistent per verbum
Dei. Matth. 16. v. 19. vel gloria,
in quo sunt beati.

g Regnum Dei, quod Deus
dat, est vel dominium munda-
num, quod Deus alicui assignat
Dan. 4. 17. vel status beatitu-
dinis, in hac vita inchoata,
Rom. 14. 17. vel vita aeterna.
Matth. 5. 3. Luc. 12. 32.

h Regna Mundi univer-
si numerantur tria: Macrocosmi-
cum, Vegetabile & Animale, ea-
que inter se summa cognatione con-
iuncta. Regna hac vocat Hip-
pocrates (lib. 1. de diata:)
tres conventuum harmonias,
similitudine ex Musicis desum-
ta. Schröd.

Rego is, rexi, rectum, regere,
est gubernare, seu moderari,
quali rem populi agere, reges-
ren/leiten/lenken/weisen/
ut: Regere Rempublicam, eine
Stadt regieren. Cic. 1. Offic.

b Animum regere. Horat.
c Ora equi regere. Ovid.
8. Metam.

d Rates gubernacula re-
gunt, h. e. dirigunt. Plin. 12. c. 19.

e Fines regi dicuntur, quan-
do agri propositis terminis fi-
niuntur. Schard.

Regredior eris, regressus sum, re-
gredi, retrò reverti, zurück
gehen. Plaut. Aul.

b In memoriam regredi,
sich erinnern.

Regredo is, ere, apud antiquos
pro revocare. Non.

Regressio onis, f. vel regressus,
us, m. regrediendi actus, das
Umbkehren/ ut: Exponam
vobis breviter consilium pro-
fectionis & regressionis mea-
Cic. Phil.

b Drusus, non expectato
legatorum regressu in urbem re-
dit. Tacit.

Regula, f. norma, quā linea dicitur, quod Compendio refertur, reguntur, ein Richtscheit/Schard.

Richtschnur/lineal. Geom.

b Regula in Musicis, & quod lex dicitur, quam populus quidem organi pneumatici pars certo & cognitio omnibus jure est, unde Regula pleuritides, die constituit: Regula verò est, quam Regifter/ regula primaria, das Jurisconsulti ex pluribus legum Principal/ regula pressior, vel capitibus notatis eliciunt, id. pileata, das Gedächte/ regula diapente, die Quinte/ regula diatessa, die Sexte/ regula tremulata, der Tremulant.

c Regula aurea, in Arithmetice est, quæ ex tribus datis numeris proportionalibus quarum docet eruere; alias regula de Tri.

d Regula in disciplinis & instrumentalibus, & realibus, quæ est atq; axioma breve, & tamq; partem regi potest, quod per se fide dignum, juxta quod aliquid est vel cognoscendum, vel agendum, vel faciendum.

e Regula seu perpendiculo vel normæ in Theologicis Scriptura sacra comparatur. Esa. 28. v. 10. Psal. 119. v. 5.

f Regula instrumentum videtur, quo in olei factura utebantur, ut ex Columella colligitur.

g Regula accipitur pro breui juris præceptione, generaliter concepta. Tit. ff. de divers. Reg. Juris.

h Regula, est conjectio causæ, i. e. directio quædam generalis ad veritatem rationis exacta.

i Regula in jure intelligi-

k Regula differt à lege, Regularis e, c. quod secundum regulam est, vel quod in regulam trahi potest, richtig/ ordentlich/nach der Reihe.

l Regula Lesbica, est flexibilis: Proverbio dicitur, cum ali- quid præposterè accommodatur, Lesbii & Cumani notati sunt à stoliditate. Erasim.

m Regulare as, quod obsequium malis, & quasi in u- detiam ab aliis ductile appellatur. Plin. 34. c. 8.

n Regularitas actus, f. Richtigkeit.

o Regulariter, Adv. modo regula- ri. 1. 3. §. 2. ff. de in rem ver.

p Regulo as, are, per regulam di- rigere, unde:

q Regulativus a um, quod dirigit.

r Regulus i, m. parvus Rex, mi- mirum Imperio, nec statura, quomodo Reges Chananæ Re- guli dici possunt. Josue 12.

s Ita Reguli quoque dicebantur, qui nunc Duces, Principes, Comites ac Barones. Schard.

t Regulus, avis, trochilus, qui & regaliolus, quasi rex a- vum, ein Goldhähnlein/Zaun- schlupffer. Plin. 1. 10. c. 74.

c Re-

c Regulus, rex apum, ein Bienen-König/Weiser. Zehn.

d Regulus, serpens in soli- tudinibus Africa frequens do- drantalus; Sædixion &, quia rex serpentum. Martin.

e Regulus, dicitur stella, ab Astrologis cor Leonis.

f Regulus, Chymicis est pars purior antimonii vel simpli- cis, vel cum alio metallo mixti, & in infundibulum fusi, separa- ta, ein König. Modum parandi vid. apud Schrod. Brend. &c. Regusto as, are, iterum gustare. Cic. ad Att.

g Laudationem alicujus Regustare, i. e. rationem restri- ptam de laude. ibidem.

h Regyro as, are, in gyrum refle- ttere. Varr.

i Rehālo as, are, iterum hālare & spirare. Lucret.

k Rehisco is, ere, iterum hiscere. Martin.

l Rejctaneus a um, quod rejici- solet.

m Illa autem, morbum, atq; perterritum, egestatem, dolorem, non appello mala, sed, si libet, rejctanea.

n Cic. 4. Fin.

o Rejctio onis, f. &

p Rejctus us, m. rejiciendi actus, Verwerfung/Außwerfung/ Verschlagung/ ut: Rejctio judicium. Cic. 2. Verr.

q Rejctio sanguinis, pro fluxu. Plin. 25. c. 13.

r Rejctio, vomitus, idem.

Et rejctus cibi non erit in- utilis, si raro fiat. Cels.

s Rejctio as, are, Freqv. Lucr. Rejctus a um, verworffen/ut: Judices rejcti sunt. Cic. 2. V.

t Rejctus capillus circum caput, h. e. projectus. Ter Heavt. Rejicio is, jeci, jectum, rejicere, est retrò jaccere, zurück werfo- sen/wegwerffen/ut: Egreffio rejicere aliquid. 1. Tr. El. 1. 14.

u Rejicere penulam, den- not von sich werffen/ut: Cum Rejctā penulā de rheda de- siluisset, als dieser den Mantel von sich geworffen/ und vom Wagen gesprungen. pro Mi- lone IX.

v Rejicere est pro vili ha- bere, gering achten/nicht ach- ten/ut: Nam si altera illa ma- gis instabit, forsitan nos rej- ciat. Phorm. 4. 5. 5.

w Rejicere à se locum a- liquem, einen Ort meiden. lib. 8. ep. 15. Att.

x Rejicere aliquem ferro atq; perterritum, einen mit dem Degen von sich treiben und ab- schrecken. pro Cecin. IX.

y Rejicere pro remittere & differre. Cic. ad Plan.

z Rejicere causam ad Se- natum, pro referre ad senatum: quod vulgus dicit remittere. Cic. ad Att.

aa Rejicere pro reponere seu reclinare. Curt.

bb Rejiculus a um, vile, quod rejici- so-

solat, ut: Oves reji^{ci}cula, quae
propter aetatem vel morbum
reji^{ci}untur. Varr. 2 de re rust.

Reiterationis f. a Verbo Reite-
ro as, are, repetitionem signi-
ficat, eine Wiederholung.

Qvint.

Relaboreris, lapsus sum, labi-
terum labi significat, wieder
zurück fallen. Ovid. Epist.

Relangveo es, ere, vel

Relangvesco is, ere, valde lan-
guere, sehr schwach werden
Ovid. 6. Metam.

b Relangvescit animus.

Caes. 2. Gall.

Relatio onis, f. relatio merito-
rum, Vergeltung der Gut-
thaten. Quintil. 4, 1.

b Relatio gratia, Dand-
barkeit. Sen. 5. de Benef. ii.

c Relatio, Relativa com-
muniter dicunt Logici, Cicero
terminum, non vero ut objectum,
Comparisonem, comparata quae effectum, &c. ut: Dominus,
cui aliquo conferuntur, appellat. servus.

d In relatione prodigiosa
fortitudinis annotavit Varro, ab aliis Relata secundum dict
Varro hat es, als ein Exempel
einer ungewöhnlichen grossen
Stärke aufgezeichnet. Solin. 92.

e Relatio criminis in Rhe-
toricis dicitur, cum culpa trans-
fertur in personam, quae malum
est per se, ut cum Milo trans-
ferebat culpam in Clodium.

f Relatio, quartum prae-
dicamentum in Logicis, est mu-
tuus rerum inter se respectus, ut:
Paternitas inter patrem & fi-

lium; Dominatus inter Domi-
num & servum, sexus inter ma-
rem & foeminam

Relative, Adverb. ad Relatio-
nem pertinet, ut: Relativum
opposita.

Relativus a um, quod referendi
vim habet, ut Relativum Pro-
nomen, quia ad praecedens
Substantivum refertur.

b Relativa & redditiva
opponuntur, Relativa sunt qua-
lis, quantus, quotus, quoti Red-
ditiva, talis, tantus, totus, tot.

Martin.

Relator oris, m. qui refert. Cic.
Attic.

Relatum t, n. quod refertur ad
aliud, ut: Pater respectu filii.

b Relata praedicamenta-
lia, alias secundum esse dicta sunt,
quae respiciunt aliud tantum ut
terminum, non vero ut objectum,
&c. ut: Dominus,
cui aliquo conferuntur, appellat. servus.

c Relata transcendentalia,
ab aliis Relata secundum dict
appellata, sunt, quae respiciunt
aliud non tantum ut terminum,
sed etiam ut objectum, effectum,

subjectum, &c. ut: Scientia &
ejus objectum scribibile Causa &
effectus: Accidens & subjectum.

Relavo as, are, frequenter la-
vare, Lucret.

Relaxatio, recreatio, solutio,
Nachlassung, ut: Animi rela-
xatio, Erquickung des Ge-
müths, Cic. ad Gall,

Re-

Relaxo as, are, est dissolvere,
wieder auflösen, ut: Ex quo
intelligitur, quales futuri sint,
cum se plane corporis vincu-
lis relaxaverunt. de Senect.

b Relaxare animum, sich
wegen aufgestandener Arbeit
ergeren / ut: Habet, animi rela-
xandi causa, rus amicum &
suburbanum. pro S. R. XLIII.

c Relaxare animum suum
doctrina, seine Ergezung an
der Lehre haben. pro Arch. IV.

d Relaxa modum paulum a-
nimum, aut sane, si potes, libe-
ra. de Cl. Or.

e Animi relaxati sunt, est,
i. e. hilariores facti, die Gemü-
ther haben sich wieder erholet Ep.

f Nocturna quiete diur-
num laborem relaxare. Curt. 2088.

f Relaxantia medica-
ta dicta, quod tensas laxant par-
ticulas.

Relegatio onis, f. dicitur, cum
quis exire fines patriae jubetur,
lands-Verweisung / ut: Re-
legationis ac supplicii gratia,
an statu einer Verweisung
und Straffe. pro S. R. XIII.

b Inter relegationem &
deportationem quidam hanc
statuunt differentiam, quod illa
perpetua, haec temporaria
exilium contineat, sed & in per-
petuum sit relegatio. l. 4, 28. in
princip. ff. de poen.

Relégo as, avi, atum, est sepa-
rare, removere, auf die Sei-

tens schaffen / ut: Criminaba-
tur etiam, quod Titum filium,
qui postea est Torquatus ap-
pellatus, ab hominibus rele-
gasset, & ruri habitare iussis-
set. Caes. 5. bell. Gall.

b Relegare aliquid, est re-
mittere, etwas dahin schicken/
da es herkommen / ut: Relega-
re quid ad autorem suum. Plin-
l. 7, 10.

c Relegare, est in exilium
mittere, des Landes verweisen/
ut: Plane relegatus mihi videor,
postquam in Formiano sum. At.

d Relegatus Ovidio minus
est, quam in exilium missus, ut:
Quippa relegatus, non exul di-
cor in illo. 2. Trist.

Relégo is, legi, lectum, relegere,
est rursus legere, wieder lesen.
ut: Scripta relegere. Ovid. 2.
Rem Am 65.

b Relegere iter, est per ean-
dem redire viam. Stat. i. Achil.
Relentescio is, ere, iterum len-
tescere, wieder zäh oder weich
werden.

Relevium, honorarium, quod
novus vasallus patrono, in-
troitus causa largitur. Martin.
Rélevo as, are, est rursus leva-
re, ut: Et terra relevare, von
der Erden wieder erheben. 9.
Metam. 64.

b Relevare aliquem me-
cu, i. e. liberare, ut: Videbimur
fortasse ad breve tempus cura &
metu esse relevati, vielleicht wird

sichs aufweisen / welcher Ge-
stalt wir sorg- und furchtlos
seyn werden. i. Catil. XIV.

d Relevare aliquem, est
excusare, ut: Hac eo scripsi, ut
potius relevares me, quod facis,
quam ut castigatione, aut obur-
gatione dignum putares. Att.

Relicinus a um, antiquum vo-
cabulum, ad occiput versus,
à recello deductum, quod si-
gnificat retrahere, reclino & ca-
reducas, ut exercitum religio tol-
sim reduco. Ac quoniam ad lat, i.e. ut orasuli auctoritas va-
erantium capillitium retorqve-
tur, inde relicinus veluti re-
exercitu.

cellinus crinis appellatus. A-
pul. For. Rom.

Relictio onis, f. destitutio, Ber-
lassung. Cic. 6. Ver.

Relictus a um, destitutus, zu-
rück gelassen / übergelassen /
ut: Letho pœnâq, relictus. O-
vid 14. Metam.

b Relictus ab omni hone-
state, i.e. inhonestus. Cic. pro Rab.

c Vita tantummodo reli-
cta est mihi, nichts denn das Le-
ben ist mir noch geblieben. Ovid.

4. de Pont.

d Relicta loca sunt, quæ
limites non acceperunt, ut ait

Front. de limit.

Religatio onis, f. religandi actus,
Anbindung. Cic. de Senect.

Religatus a um, gebunden / ut:
Nodo religatus brachia. Tibul.

l. 4. 3. 15.

b Somno religata agmi-
na. Plaut.

Religio onis, f. (in Partitiori-

bus) Cicero dicit justitiam
erga deos, ut: Suscipere cul-
tum deorum, & puram reli-
gionem. i. de leg.

Religione eximia coleri
Deum, mit einem sonderbahren
Gottesdienst Gott verehren,
Curt. 4. 58.

b Religio Ciceroni l. i.
Ep. 1. & aliquoties oraculum no-
à recello deductum, quod si-
gnificat retrahere, reclino & ca-
reducas, ut exercitum religio tol-
sim reduco. Ac quoniam ad lat, i.e. ut orasuli auctoritas va-
erantium capillitium retorqve-
tur, inde relicinus veluti re-
exercitu.

c Religionis calumnia di-
citur Ciceroni l. i. Ep. 1. Oraculi
malitiosa interpretatio.

d Senatus non religione,
sed malevolentia comprobat ca-
lumniam, dem Rath gefallen es
wol/nicht daß es sein Ernst we-
re/ sondern zum Schein/ weil

si dem König übel wollen. l. i. 1.

e Religionem alicui in-
ficere, einem ein Gewissen ma-
chen. pro Cecin. XXXV.

f Religione solvi, i.e. à
metu ira divina liberari, sein
Gewissen ihn machen. pro Ce-
cin. XXXV.

g Nova nunc religio in-
te ist hac incessit, wie bist du nun
so gewissenhafti worden/ bist du
nun so fromm worden? Andr.

h Religio est conscientia
scrupulus, ut: Religione impe-
diar, ich kan Gewissens halben
nicht

Religio onis, f. (in Partitiori-

bus) Cicero dicit justitiam
erga deos, ut: Suscipere cul-
tum deorum, & puram reli-
gionem. i. de leg.

Religione eximia coleri
Deum, mit einem sonderbahren
Gottesdienst Gott verehren,
Curt. 4. 58.

b Religio Ciceroni l. i.
Ep. 1. & aliquoties oraculum no-
à recello deductum, quod si-
gnificat retrahere, reclino & ca-
reducas, ut exercitum religio tol-
sim reduco. Ac quoniam ad lat, i.e. ut orasuli auctoritas va-
erantium capillitium retorqve-
tur, inde relicinus veluti re-
exercitu.

c Religionis calumnia di-
citur Ciceroni l. i. Ep. 1. Oraculi
malitiosa interpretatio.

d Senatus non religione,
sed malevolentia comprobat ca-
lumniam, dem Rath gefallen es
wol/nicht daß es sein Ernst we-
re/ sondern zum Schein/ weil

si dem König übel wollen. l. i. 1.

e Religionem alicui in-
ficere, einem ein Gewissen ma-
chen. pro Cecin. XXXV.

f Religione solvi, i.e. à
metu ira divina liberari, sein
Gewissen ihn machen. pro Ce-
cin. XXXV.

g Nova nunc religio in-
te ist hac incessit, wie bist du nun
so gewissenhafti worden/ bist du
nun so fromm worden? Andr.

h Religio est conscientia
scrupulus, ut: Religione impe-
diar, ich kan Gewissens halben
nicht

nicht / mein Gewissen leidets
nicht. lib. 4. 12.

Ante ulit ira religionem, plicere, ut: Et postero die eodem
er hat sein Gewissen dem Zorn
vorgehen lassen. Corn. 505.

i Religione teneri ad ali-
quid faciendum, i.e. conscientia
obstringi vel impelli ad aliquid.

Nulla religione, ut scelus te-
sa est. Liv. 6. bel. Pun.

gam, possum constringi, ich kan
gewissenshalben es nicht ver-
schweigen. Curt. 1276.

k Religione liberari in a-
liqua re, i.e. liberè facere ali-
quid, non reclamante conscientia,
dicta, quoniam Divini Nominis

l Religio mihi non est, i.e. testationem habet. l. ult. de lib.
me non impedit, ich trags kein
Bedenken. III. Catilin. VI.

m Nihil mihi esse, religio
est dicere, daß ich nichts habe/
trage ich Bedenkens zu sagen/
schäme ich mich zu sagen. Heavt.

l. 2. 1. 16.

Religio est praterire, quæ-
nam fere sint peculiares Scythia,
ich kan nicht Umgang haben/
zu erzehlen / was es für Thier
in Scythien gebe. Sol. 438.

n Religio judicis, est in-
tegritas, ut: Religionem judicis
circumvenire, den Richter be-
trügen. Callistratus. For. Rom.

o Religioni habere est ve-
reri, averseari, ut: Habendum
est religionem, nocentem aliquan-
do & nefarium defendere. 2. Of.

p Obligare aliquem reli-
gione, est conscientia metum in-
cutere, einem ein Gewissen ma-
chen. 2. Phil.

q Vertere in religionem,
est interpretari aliquid Deo dis-
loco acies instructas eadem tem-
pestas diremit: ubi recepissent
se in castra, mira serenitas cum
tranquillitate oriebatur. In re-
ligionem ea res apud Pœnos ver-
sa est. Liv. 6. bel. Pun.

r Religio, i.e. cultus di-
vinus, ut: Peragere religionem,
den Gottesdienst verrichten.
Solin. 196.

s Religio jurisjurandi, sic
dicta, quoniam Divini Nominis
testationem habet. l. ult. de lib.
caus. l. 1. ff. de jure jurando.

Religiosè, Adverb. i.e. sollicitè,
accuratè. Colum. 3. c. 10.

b Religiosè, gottesfürch-
tiglich/ glaubhaftig/ ut: Religio-
sissime venerari Dignam. So-
lin. 334.

Religiosè promittere. Cor-
nel. 811.

c Religiosè, pro subtimidè
& verecundè. Cic.

Religiositas atis, f. qualitas ro-
ligiosi. Mart.

Religiosus a um, religionis ple-
nus, ut: Homo religiosus, qui
religionis propriè dicta est ple-
nus. Mart.

Religiosus, idem etiam est,
ac Monachus, qui certam san-
do & nefarium defendere. 2. Of.

Religiosa actiones, quæ
regularem, professus.

b Religiosa actiones, quæ
ex mente religiosa proficiuntur,
chen. 2. Phil.

LI 3 aut

q Vertere in religionem,
est interpretari aliquid Deo dis-
loco acies instructas eadem tem-
pestas diremit: ubi recepissent
se in castra, mira serenitas cum
tranquillitate oriebatur. In re-
ligionem ea res apud Pœnos ver-
sa est. Liv. 6. bel. Pun.

r Religio, i.e. cultus di-
vinus, ut: Peragere religionem,
den Gottesdienst verrichten.
Solin. 196.

s Religio jurisjurandi, sic
dicta, quoniam Divini Nominis
testationem habet. l. ult. de lib.
caus. l. 1. ff. de jure jurando.

Religiosè, Adverb. i.e. sollicitè,
accuratè. Colum. 3. c. 10.

b Religiosè, gottesfürch-
tiglich/ glaubhaftig/ ut: Religio-
sissime venerari Dignam. So-
lin. 334.

Religiosè promittere. Cor-
nel. 811.

c Religiosè, pro subtimidè
& verecundè. Cic.

Religiositas atis, f. qualitas ro-
ligiosi. Mart.

Religiosus a um, religionis ple-
nus, ut: Homo religiosus, qui
religionis propriè dicta est ple-
nus. Mart.

Religiosus, idem etiam est,
ac Monachus, qui certam san-
do & nefarium defendere. 2. Of.

Religiosa actiones, quæ
regularem, professus.

b Religiosa actiones, quæ
ex mente religiosa proficiuntur,
chen. 2. Phil.

LI 3 aut

Religiosa actiones, quæ
ex mente religiosa proficiuntur,
chen. 2. Phil.

LI 3 aut

Religiosa actiones, quæ
ex mente religiosa proficiuntur,
chen. 2. Phil.

LI 3 aut

Religiosa actiones, quæ
ex mente religiosa proficiuntur,
chen. 2. Phil.

LI 3 aut

Religiosa actiones, quæ
ex mente religiosa proficiuntur,
chen. 2. Phil.

LI 3 aut

Religiosa actiones, quæ
ex mente religiosa proficiuntur,
chen. 2. Phil.

LI 3 aut

aut circa res sanctas & divinas occupata sunt. idem.

c Religiosa res, divinitus commendata ad religionem profectendam & exercendam. idem.

d Religiosus locus religioni colanda consecratus, à comuni usu secretus, inviolabilis, seu non temerandus.

e Religiosus locus, non consecratione & verbis solennibus, sed illatione mortuorum efficiebatur. l. 6. ff. de rer. divis.

f Religiosi dies, Gell. l. 4. c. 9. dicuntur, tristi omine infames impediti, in quibus res divinas facere, & rem est mori non per saluto are alieno, quampiam novam exordiri temperandum est.

g Religiosum est id facere: vulgus dicit, facienda est conscientia. Liv. 2. Urb.

h Religiosus videris. Cic. i Religiosus pro superstiofo. Ter. Heavt.

Religo as, ave, fortius ligare significat, hart anbinden. Cic. & Colum.

b Religare religionibus bona alicujus, est consecrare alicui Deorum, eines Güter der Kirchen oder dem Gottesdienst zuwenden. Cic. pro dom. sua.

Relino is, levi, relitum, linere, est, quod oblitum erat, aperire, öffnen / was verstopft oder verschmieret ist. Ter. Heavt.

Relinqvo is, liqui, litum, re-

lingvere, est deserere, verlasssen / ut: Relinquere aliquem, von einem ablassen / einen verlassen. lib. 8. cp. 3. Att.

b Relinquere alicui aliquid, einem etwas hinder sich verlasssen / ut: At sit talentum rem reliquisset decem, primus esses, &c. aber wenn er groß Geld und Gut hinder sich verlasssen / we-

c Aculeos relinquere in animis auditorum, den Zuhörern sonderliches Nachdenken verursachen. For. Rom.

d Es alienum relinquere, nach dem Tod viel schuldig bleiben. pro Quint.

e Reliquit eum animus, er ist ohnmächtig worden. Mil.

f Locum relinquere alicujus admonitionibus, sich von einem warnen lassen / einem folgen. l. 1. 1.

g Nulla spes salutis relinquitur, es bleibt keine Hoffnung zur Besserung übrig. Corn. 20.

h Relinquere Verbum prolicui ad ultimas voluntates pertinet. l. 1. §. ult. ff. de tabul. exhib.

Reliquatio onis, f. reliquorum debito. l. 4. ff. admin. tutor.

Reliquator aris, m. qui reliqua contraxit, qui integrum non solvit, sed partis alicujus debitor adhuc remanet, der in

der Zahlung allezeit im Rest bleibt. l. 102. §. 2. ff. de solution.

Reliquiae arum, f. dicuntur ea, quae supersunt, hinterbliebene Sachen / ut: Nunc huc in troibo, visam hesternae reliquias, jetzt wil ich hinein gehen / und mich nach den ge-sterigen Broden umbsehen. Persa.

b Reliquia, der Ueberrest. l. 10, 11. vide Recondo.

c Multas habere reliquias, manent & supersunt, Græci & noch viel aufzurichten haben. Curt. 438.

d Reliquia copiarum, ūma restat & reliquum est. l. 32. berbliebenes Kriegs, Vold. l. 80. & l. 81. & l. 110. ff. de con-

e Reliquia pro Cineribus, defunctorum. l. 42. & l. 44. in Fin. ff. de religios.

Reliquor aris, ari, est as alienum ex reliquijs rationum contrahere, einen Rest schuldig blei-

ben. Schard. Reliquus a um, reliquum dicitur, quod superest, übrig / ut: Reliquum est, ut officiis certemus, inter nos, es ist noch hinterstell. g / daß einer dem andern in Dienst, Bezeugungen es zuvorthun wolle. l. 7. 32. vide l. 6. 9. l. 14. l. 11. Qv. Fr.

b In reliquum, was das übrige betrifft / im übrigen. Lib. 10. 7.

c Erat ei de ratiuncula apud me reliquum paucillum

nummorum. er hat noch von ein-ner kleinen Abrechnung ein wenig Gelds (ein gering Restlein)

d De reliquo velim tibi persuadeas, was das übrige betrifft / magstu dieses wissen / c. l. 12. 29.

e Reliquos facere, pro relinquere. Cic. Verr.

Reliqua sunt, quae rationibus subductis, acceptisque & expensis computatis, debita remanent & supersunt, Græci & noch viel aufzurichten haben. idem opus facendum locare. l. 13. §. 10. ff. locati.

Relolium, est virtus ex complexione, ut in hypericone, prima virtus est in calido & curativo. Johnson.

b Relolium est triplex: incorporatum, innatum & momentaneum. idem.

Reloquor eris, loqui, idem quod eloqui. Varr. 5. Ling. Lat.

Reluceo es, ero, valde lucere, herfürleuchten. Virg. 2. Æn.

Reluctor aris, ari, repugnare, widerstehen / widerstreben. Ovid.

Reluminatio, è regione luminatio. Martial.

Relumino *as, are, iterum lumina*, illustrare. Tertul.

Reluo *is, ere, est resolvere*. Fest.

Reluvia *a, f. à reluendo dicitur, cum se cutis reluit, quod est, resolvit circa ungues*. For. R.

Remacresco *is, ere, wieder mager werden*. Svet. in Domit.

Remaledico *is, ere, maledictor taliare, idem in Vespas*.

Remancio *as, are, pro mancipatam rem reddere, & iterum mancipare, hoc est redhibere*. Schard.

Remando *is, ere, ruminare, rursus mandere, widerfeuen*. Plin. l. 10. c. 73.

Remaneo *es, ere, retrò manere, über bleiben / zurück bleiben*. Cic. 1. Tusc. Quäst.

b *Amicus remanens in duris rebus*. Ovid. 1. Trist.

Remano *as, are, refruere, zurück fließen*. Fest.

b *Virus retrò remanat, der Giffi tritt zurück*. Lucret.

Remansio *onis, f. idem quod mansio*. Cic. pro Lig.

Remansor *oris, m. pro emanfor*. l. 4. §. 13. ff. de remilit.

Remant, reptant. Fest.

Remasculo *as, are, iterum masculare, quod est firmare, roburare, animare*.

Remaculum *i, n. reditus*. Apul. lib. 6.

Remeatu *us, m. redeundi potestas, Zurückkehrung*, l. 4. in Fin. ff. de Poen.

Remedialis *e, c. idem quod medicinalis*. Macrobr. 7. Satur.

Remediatio *onis, f. curatio*. Scrib. Larg.

Remedio *as, are, curare, sanare*. Scrib. Larg.

Remedior *iris, iri, remedium asferre*. Tertul.

Remedium *ii, n. est, quod medendi causa alicui morbo adhibetur, ein Arzney-Mittel / ut: Quod remediū nunc huic malo inveniā? Andr. l. 3. 1. 10.*

Remedia celeria faciliāq. proponuntur, es werden geschwinde und leichte Mittel vorge schlagen. Corn. 8. 7.

b *Quarere remedium ad aliquam rem, sich nach einem Hilffs-Mittel zu einer Sache umbthun*. pro Cluent.

c *Remedium dicitur de rebus omnibus, quas cum cura operāq. nostra explicamus*, l. 1. ff. de iur. iuran.

Remeligo *inis, f. remeligines, remore*. Festus.

Remendo *as, are, rursus mentam tollere*. Calepin.

Remeo *as, are, redire, reverti, wieder umbkehren / ut: Remeato audacter, mercedem si fueris nactus, wenn du den verdienten Lohn empfangen / so gehe / und eile getrost wieder zurück*. Plaut. Asin.

b *Remeare in se, pro replacari sive revolvī*. Sen. Epist.

Remetior *iris, iri, rursus metiri*,

ri, aliquando etiam reddere, zurück messen / zurück reissen / ut: Triginia stadia remetiri, dreissig Feld-Weges wieder zurück weichen. Curt. 9. 12.

b *Remetiri, pro recognoscere, zurück denken*. Sen.

c *Remetiri, pro pensare, vel remunerari*. Quint.

Remex *remigis, m. qui remos agit, ein Ruder- oder Fähr-Knecht / ut: Classis infirma propter dimissionem propugnatorum & remigum*. Cic. 7. V.

Remigatio *onis, f. das Rudern oder Schiffung*. Cic. ad Att.

Remigro *as, are, reverti*. Plaut. Pers.

Remigium *ii, n. ipsa remorum agutatio & remigatio, das Rudern*. Virg. 5. Georg.

b *Remigium, remigum multitudo*. Virg. 3. Aen.

c *Remigium, ad aves transfertur, quoniam alis veluti remis ad diffundendum aërem utuntur*. Virg. 1. Aen.

Remigro *as, are, iterum migrare, reverti, zurück reisen / ut: Remigremus in nostram domum, laßt uns wieder nach Hause kehren*. Cic. 1. Tusc.

b *Remigrat animus nunc nem, & exonerationem, relevandum mihi, jetzt komme ich wieder zu mir selbst*.

Remillus *a um, Fest. remillum dicitur, quasi repandum, Martia. à remus, qui in aqua repandus & reflexus videtur*.

Reminiscencia *a, f. per quam intellectus eorum, quæ antea novit, recordatur per quandam ratiocinationem*. Dicitur memoria intellectualis.

Reminiscor *eris, i, recordari, ut: Reminisci aliquid, etwas sich erinnern*. l. 4. 5. m. 2. Phoc. c. 4. j. b *Actus miseros reminiscitur*. Statius.

Remissarius *a um, ut: Remissarius vectis in succula torcularis, qui frequenter remittitur: vel qui ad remissionem factus est*. Cato.

Remisse, Adv. lenè, nachlässig / nicht allzustreissig / ut: Remissus agere aliquid, einem Ding nicht so gar fleissig oder emsig obliegen. Cic. 1. de Fin.

b *Haud remissius, i. e. satis acriter, mit gnugsamem Ernst*. pro S. R. IV.

Remissio *onis, f. relaxatio, dissolutio, Erlassung / Nachlassung / Vergebung / ut: Remissio morbi*. Cic.

b *Remissio animorum, Ergehligkeit*. Cic. Epist.

c *Remissio nonnunquam mercedis pensionisve relaxationemq. significat*, l. 6. §. ult. & l. 12. in princ. & §. ult. ff. loc.

Remitto *is, misi, missum, remittere, est retrò mittere, zurück schicken / ut: Munera accipit frequens, remittit nunquam*,

er nimpt gern Geschenk/und schickt keins zurück. Plaut.

b Remittere aliquid precio, etwas gegen Bezahlung wieder schicken / ut: Captivos, si placet reddi, honestius dono dābimus, quam precio remittemus. Curt. l. 4.

c Remittere est condonare, meo gradu remoram facit, Trin. ignoscere, vergeben / ut: Verum hoc quoque vobis remitto, negligite obliant, odiosaque sunt, remoramque praterita, si vultis. s. Verr.

d Remittere est cessare, ut: For. Rom. Remittere nihil de sua diligentia, von seinem Fleiß nichts ablassen. Lib. l. 9.

e Remittere animum est relaxare, ut: Quare, non quibus intendam animum rebus, sed quibus relaxem ac remittam. Cic. in Hortens.

f Remissus animus est idem, qui negligens, nachlässig. 2. de Divin.

Remittor eris, mitti, pro interquiescere, occupationes intermittere, Plin. jun.

Remoboth, Monachorum genus, apud Aegyptios deterrimum. Hieron.

Remolior iris, iri, de suo loco pellere. Ovid. 5. Met.

Remollesco, remolli, remollescere, idem quod mollescere, weich werden. Cæf.

b Remollescere, pro minorem & placatum fieri. Ovid.

Remollio, i, i, itum, ire, valde vel rursus mollire, wieder-

umb erweichen. Columell. l. 2. c. 12.

Romoneo es, ere, iterum morere. Apul.

Remora, f. retardatio, ut: Remoram alicui facere, einen hemmen/ aufhalten.

ib Quæ vox ex tere sonans

c Quæ in rebus multis obliant, odiosaque sunt, remoramque faciunt rei privatae & publicae.

d Remora, piscis, qui e-ebeneis dicitur, quod navis cursum remoretur. Plin. 9. c. 20.

e Remora aratri, herba, quæ & anonis & ononis dicitur, Haubehel. Matthiöl.

Remorbesco is, ere, in morbum recidere. Fest. Annqv.

Remordeo es, ere, mordere iterum, wiederbeißen.

o Animus conscius remordet. Lucr.

Remores, aves in auspicio dicuntur, quæ acturum aliquid remorari compellunt. Fest.

Remoror ari, ari, est tetardare, verhindern / ut: Ut illum die deaque senium perdant, qui hodie remoratus est, daß den alten Gott schände/ der mich heut verhindert hat. Eunuch. l. 2, 3, 10.

b Remorari alicujus commodum, eines Nutzen hindern. And. 4. 3, 23.

c Num unum diem postea Ser-

Servilium mors remorata est i. e. mors ne per unum diem Servilio pepercit. I. Catil. II.

Remotio onis, f. Ablenkung/ ut: Remotio criminis. Cic. de Invent.

Removeo es, mori, motum, movere est abducere, auferre, wegräumen/ abschaffen/ ut: Accepimus conditiones, sed ita, ut removeat presidia ex his locis, quæ occupavit, wir haben die Vorschläge angenommen/ aber daß er die Besatzung abschaffe aus den Orten / die er eingenommen. l. 16, 11.

b Removeo de medio, est clam auferre, pro Sext. Rosc.

Removeo aliquid atque abjicere, etwas abschaffen und weg thun. Curt. 30.

c Removeo se ab alio, est alienari. Att.

d Remotus à culpa est, qui caret culpa, unschuldig. pro Muræ.

Remugio is, ire, resonare, wie-derbrüllen. Virg. 3. Æn.

b Cælum remugit. Virg. l. 9. Æn.

Remulco es, ere, wiederumb stillen und schlichten / ut: Corda stimolata remulcere. Statius.

b Remulcere, pro reflectere. Virg. 11. Æn.

Remulco as, are, Latinis minus narare, einem wieder ein Dienst in usu, propriè est remigando.

Re-

d scapha grandiore navem trahere. Hinc remulcare aliquando dicimus molli ac leni tractu ad progressum mulcere. Nonius.

Remulco, Ablativus est, cum scapha remis magna navis trahitur. Fest.

Remulus i, n. Dim. Anatomicis dicitur, costarum pars latior. Martin.

Remunculus i, m. navigium piscatorium, inquit Nonius.

Remuneratio onis, f. Vergeltung/ ut: Remuneratio benevolentia. Cic. de Amicit.

Remunero as, are, & remunerari est retribuere, compensare beneficium, mutuum gratiam referre, vergelten/ wiederumb begaben.

Remuneranda igitur est probitas eorum, man muß ihnen die Frömmigkeit vergelten. Plin. Epist.

b Remunerare & remunerari Latini Accusativo jungunt, ut: Considerandum est, quoniam te remunerer genere, ich muß dahin bedacht seyn/ wie ich dir vergelten möge. Ep.

Quibus officiis Annii beneficiis remunerabor, mir was für willigen Diensten werde ich dem Annio seine Gutthaten vergelten können? post Redit.

c Officio aliquem remunerare, einem wieder ein Dienst thun, de Petit. Conf.

Remuria festa, quibus mortuo-
rum sepulcris epula infera-
bantur, dicta à Remo. vide
Lemures.

Remurinus, ager dictus, quia pos-
sessus est à Remo, & Remi ha-
bitatio, Remora. Sed & locus
in summo Aventino Remoria decet eam artem exercere, quam
dicitur, ubi Remus de urbe
condendâ fuerat auspicatus.
Paul. apud Fest.

Remurmuro as, are, contra mur-
murare, Stat.

Remus, m. filius Martis & Ilia
à fratre Romulo interemptus.
Livius.

b De Remo & Romulo
narrare, est res longâ & virubigi-
ne obitas repetere, alte jeder-
man bekante Sachen erzehlen/
und als neue auff die Bahn
bringen.

Remus, m. instrumentum est
nauticum, ein Ruder / ut:
Nautici incumbunt remis, die
Schiffer rudern fleißig. Cur-
tius 2199.

Neq; verò hoc loco expe-
ctandum est, dum de remo infle-
xo (aut de collo columbae) respon-
deam, i. e. cur in aquâ inflexus
videatur, man darf hier nicht
warten / biß ich antworthe / war-
umb die Ruder im Wasser
krumb zu seyn scheinen. 4. Acad.

b Velis remisq;, item ven-
tis remisq;, i. e. citissime, etlend/
ut: Atq; inde ventis remisq; in
patriam omni festinatione prope-
ra vi. l. 12, 25.

c A remo ad tribunal,
Proverbium dici solitum, ubi
quis repente ab infima conditione
provebitur ad honesti muneris
administrationem. Erasim.

d Remum ducat, quæ di-
cit, Prov. notat, unumquemq;
in summo Aventino Remoria decet eam artem exercere, quam
ante doctus sit. id.

Remuto as, are, iterum muta-
re. Tacit.

Renrenis, m. Renes, partes in a-
nimalibus, die Nieren / ut:
Laborare renibus, am lenden
Steinfrantz seyn. Cic. Tusc.
b Renes, pro lumbis ipsis.
Aufon.

c Renes aliquando sunt
intima, quia in interiore corpore
sunt, etiam cupiditates animales.
Synecdochice & Metonymice
renes significant omnia, etiam re-
ta, desideria, sive sensuum, sive
rationis. Martin.

d Renes etiam fortitudi-
nem & firmitatem significant,
quia pro lumbis sumuntur. Esa.
c. 5, 27.

e Renes etiam tritico tri-
buuntur. Deut 32, 14.

f Renes succenturiati, die
Neben-Nieren. Vesling.

Renalis e, c. ad renes spectans, ut:
Renalis glandula, idem ac Ren
succenturiatus. id.

b Renale, zona circa renes,
i. e. lumbos. Martin.

Renanciscor eris, i, deprehendo.
Festus.

Re-

Renarto as, are, idem quod nar-
rare. Virg. 3. Æn.

Renascibilitas artis, f. notat po-
tentiam renascendi propriâ.
Augustinus sumit pro regene-
ratione. Martin.

Renascor eris, natus sum, nasci,
iterum nasci, wieder-geboh-
ren werden. Plin. 11. c. 29.

b Renasci, ad similitudi-
nem prioris alicujus, ut cum res
non numero, sed specie eadem re-
gignitur. Martin.

c Renasci, oriri, seu iterum
apparere, ut: Sol renascens, die
aufgehende Sonn. Solin. c. 21.

d Renasci, pro spirituali-
ter regenerari.

Renato as, are, iterum natâre.

Renatus a um, iterum natus, re-
generatus, wieder-gebohren.

b Bellum renatum, i. e.
renovatum, repetitum. Cic. ad B.

c Renata urbs, i. e. repa-
rata. Liv. 6. Urb.

Renavigo as, are, à navigatione
redire, zurück oder umbhin
schiffen. Cic. Att.

Renes, vide Ren.

Renideo es, ere, resplendere, ful-
gere, glängen / einen Wider-
Schein geben / ut: Domus
auro renidens. Lucret.

b Lares renidentes, h. e.
splendentes, aut vultu, aut gar-
rultate. Acron.

Renidesco is, ere, (à nideo) wie-
der scheinen / wieder ansehn
zu schimmern. Luce.

Reniteo es, ere, valde nitere, à
niteo, widerglängen / schei-
nen. Plin. 37 c. 6.

Renitoreris, nisus vel nixus sum,
niti, contrâ vel ad verum ni-
ti, widerstreben. Liv. 5. Urb.

Renitiosus a um, qui ex renibus
laborat. Martin.

Renixus, m. Widerstand / ut:
Ac cartilago ubi sibi hæsit, ipsa
sedes docet, perventumq; esse
ad eam, ex renixu patet. Celf.

Reno as, are, iterum nare, vel na-
tando redire, wieder umb-
zu rück schwimmen. Ovid.

Renodo as, are, in nodum con-
stringere. Horat.

Renones, vide Rheno.

Renovameninis, n. idem quod
renovatio, Erneuerung. O-
vid 8. Met.

Renovatio onis, f. instauratio,
Erneuerung. Cic. ad Att.

Renovativus a um, ut: Renova-
rium fulgur, vocatur, cum ex
aliquo fulgure functio fieri ce-
pit, si factum est simile fulgur,
quod idem significet. Fest.

Renovatus a um, erneuert / ut:
Renovatum templum. Cic. 2.
de nat. deor.

Renovello as, are, rursus no-
vellam facere, ut: Ejusmodi
vineæ, si non aridos in corpore
habet truncos, & flecti potest,
factis sulcis optimè sternitur,
atq; ita renovellatur. Colum.

Renovo as, are, wieder erneuern /
ut:

ut: *Renovare vetera*, das alte wieder neu machen. Cic. b *Ager renovatur aratro*. Ovid. 5. Trist.

c *Amores veteres renovamus desiderio*. Catull. d *Annos renovaverat* Tiberian. Tibull.

c *Animum renovare*, wieder ein Herz fassen. Caes. Renumero as, are, reddere, quod tracti hospitii poenitebat, ne ho ante nobis numeratum fuerat. Ter. Hec.

Renunciatio onis, f. relatio, ut: *Magistratus*, qui voce praconis *Casio* renunciat se dedisse, co in campo declarabantur, suffrag noscite renunciationem ex li teris. Cic. 5. Verr.

b *Renunciatio*, testimonii genus, quod edere solent Archi- tecti & Magistri uniuscujusque officii, cum opus est: qui praetera publico sacramento adiguntur. Rudæus.

c *Renunciatio*, idem dicitur, quod nunc processionem verbalem dicunt: qualis est viatorum & eorum, qui edicta, aut sententias exequentur. Spieg.

Renuncio as, are, est referre, quia actum sit, aut veli aliquis, wieder ansagen/ut: *Renunciare alicui de aliqua re*, einem von etnem Ding Kunt schaffe wiederbringen. l. 4, 5.

b *Renunciare* est repudiare, nuncium remittere, abfandigen/auffkündigen/ut: *Societatem alicui renunciare*, einem die Gesellschaft auffkündigen. Liv. 8. bell. Maced.

c *Renunciare* est declarare, ut: *Renunciare aliquem consulem*, einen zum Bürgermeister machen. 2. de Orat.

d *Renunciare*, h. e. codere, licere omnibus his, quae pro se introducta sunt. Verzieh thun. Schard.

c *Renunciare alicui hospitium* dicebatur is, quem contra tracti hospitii poenitebat, ne ho spitiijus violaret. Cic. 4. Verr.

f *Renunciari* dicebantur *Magistratus*, qui voce praconis *Casio* renunciat se dedisse, co in campo declarabantur, suffrag noscite renunciationem ex li gio populi designati. Cic. 7. Verr. Gell. 12. c. 8.

Renuncius ii, m. qui aliquid iterum nunciat. Plaut. Trin. Renunculi, Dimin. parvi senes.

Renuo is, ere, respicere, etwas abschlagen/aufschieben/versagen/ut: *Oculo renuente negavi*. Ovid. epist.

Renoto as, are, negare, non vel le. Lucret.

Renatus us, m. capitis signum, quo repulsam vel negationem significamus, das Haupt schütteln / Abschlagung oder Versagung. Plin. Jun.

Reor veris, ratus sum, veri, idem quod existimo, ich achte/halte dafür / ut: *Illos, in quibus eas virtutes esse remur*, à natura ipsa diligere cogimur. 2. Offic.

b *Ratum esse alicui*, für kräftig halten/ut: *Perspexeram, quae*

qua *Balbus* & *Oppius* absente *Casare* egissent, ea solere illi rata esse. ich merckte / daß was *Balbus* und *Oppius* im Abwesen des *Casaris* thaten / solches bey ihm auch wolgethan und kräftig were. Lib. 8. Epist. 8.

Ratum mihi est, i. e. probò, approbo. l. 1. 7. 24.

c *Non*, quicquid populus iusserit, ratum esse oportet. pro Cecin. XXXV.

d *Verum illud certum*, comprehensum, perceptum, ratum, firmum, fixum fuisse vis. 4. Acad.

e *Ratum habere aliquid*, etwas für genehm halten / für kräftig achten. pro Rosc. Com.

f *Rata preces*, i. e. exaudita. 1. Factor. 139.

g *Utilissimum ratus est*, er hats fürs nüglichste angesehen. Corn. 192.

Repagularius ii, m. ut: *Repagularii iudices*, seu disceptatores, commissarii sunt ad fores Curia, ius dicentes. Et sententia eorum, vel inter fata, seu interlocutiones, acta repagularia vocantur. Rudæus.

Repagulum i, n. quod & repages dicitur, obex dici potest, ein Riegel / Bürschieb. Fest. Occludite ades pessulis, repagulis. Plaut. Cist.

b *Perfringere repagula iuris*. Cic. pro Milon.

c *Repagulum omne rei mun-*

nimentum significat. Job 38, 10. Psal. 147, 13.

Repandus a um, quod est re- curvum & sinuosum, quoddam retrorsum patet. Plin. 14 c. 22. unde repandirostrum cognominavit Pacuvius, quancquam dure, Quintiliano teste.

Repango is, ere, idem quod pangere. Colum. 22

Reparabilis e, e. quod reparari potest, wiederbringlich / ut: *Dammum reparabile*, ein Schad / der kan ersetzt werden. Ovid. 1. Amor.

Reparamen mis, n. vel *Reparatio onis*, f. instauratio, Wiederbringung / Ergänzung. Salust. in Jug.

Reparator orn, m. instaurator, der etwas wieder zurecht macht / wieder ersetzt. Stat.

Reparatus a um, instauratus, ersetzt.

Reparco is, ere, idem quod parcere. Plaut. Tricul.

Repariasso as, are, de iis dicebatur, quos poeniteret instituti, quicquid à conventis discederent, & patria irritare, ab historiis natum: *Parii cum aliquando à Thebanis bello premerentur*, petierunt, ut à bello destiterent, se civitatem in potestatem illorum tradituros. *Hac lege cum destitissent Thebani*, & *Parii* interea spes auxilii fuisset alicunde ostensa, pactum irritarunt, bellumque cum

cum Thebanis integrarunt. walt mit Gewalt abtreiben. pro Erasmus.

Reparo as, are, instaurare, er-
setzen/ergängen/ut: Regulas
reparat vires, durch Ruch
kômpt man wieder zu kräfte.

Reparare vires bello, sich
wieder zum Krieg rüsten. Cur-
tius 827.

b Reparare significat num-
mis, ex venditione mercium re-
dactus, aliud quid earum loco
comparare, vel ex mercis ven-
dita pretio aliam parare. l. 16 ff.
de in rem ver.

Repastinatio onis, f. Umbha-
ckung/ Wiederumbgrabung.
Cicero.

Repastino as, are, refodere, wie-
der umbhacken. Fest.

Repatrio as, are, redire, wieder
heimkommen. Solin. 365. 728.

Repecto is, ere, rursus pecte-
re, unde

Repexus a um, ut: Coma repe-
xa, Ovid. 3. de Art.

Repedo as, are, pedem retrahere,
recedere. Fest. Cic. 3. de leg.

Repello is, repuli, repulsum, re-
pellere est rejicere, zu rücktrei-
ben/ut: Qui primo cum ob-
sistere ac defendere conaren-
tur, male multati clavis ac
fustibus repelluntur. 6. Verr.

b Repellere, fugare, aver-
tere aliquem armis, viris, terro-
re periculoq, mortis. pro Cecin.

XIII.

c Vim vi repellere, Ge-

walt mit Gewalt abtreiben. pro
Sestio.

Repellere bellum, non infer-
re, den Krieg abtreiben/ nicht
ansetzen. Curt. 385.

Rependo is, ere, retribuere, com-
pensare, erstatten/ vergelten/
vergleichen. Virg. 5. Æn.

b Pœnas sceleribus repen-
dere. Senec.

Repens tis, o. subitus, Verbum
Poeticum & Historicum ma-
gis, quam Oratorium, plö-
lich/unversehens/geschwind/
ut: Repens adventus hostium.
Cic. 3. Tusc.

b Tumultus repens. Liv.
1. Urb.

Repenso as, are, Frequ. retri-
buere, ut: Gratiam repensare
perfecti laboris, wegen getha-
ner Arbeit eine Ergehung
thum. Solin. 50.

b Id tamen incommodum
repensatur uvarum multitudine,
doch diese Ungäeltigkeit wird
durch die Menge der Trauben
ersetzt. Colum. 3. c. 2.

Repensus a um, vergelten/ wte-
der ersetzt. Cic.

Repente, Adv. idem quod subito,
statim, alsobald/ geschwind/
fluchs/ ut: Sed repente eve-
stigio ex homine, tanquam a-
liquo Circa poculo, factus est
Verres. 1. Verr.

b Quasi solstitialis herba
paullisper fuit: Repente exortus
fuit, repente occidi. Plud. 1. 36.

Re-

Repentino, Adv. idem notat.
Plaut. Pseud.

Repentinus a um, subito, repens,
improvisus, plögl. / ge-
schwind/ unversehens/ ut:
Mors repentina, ein schneller

Tod. Cic. 2. Divin.

b Nuncius repentinus.
Cic. 7. Verr.

c Repentinus tumultus.
Ovid. 5. Met.

Repercussus as, m. ipse repercu-
tendi actus, ut: Repercussus
solis. Plin. 5. c. 5.

b Repercussus ventorum.
idem 5. c. 9.

Repercussio onis, f. idem.

Repercuto is, cussi, cussum, re-
percutere, zurück schlagen/
wieder zurück prallen. Plin. ep.

b Repercussus sol. Virgil.
l. 8. Æn.

c Repercussa clamoribus
valles. Liv. 1. Pun.

d Repercutere aciem ocu-
li, pro repercutiendo perstringere.
Sen. 21. Epist. 1.

e Repercutere alicujus
dicta, i. e. refellere. Quint. 6. c. 3.

Repercutere fascinationes,
discutere. Plin. 28. c. 4.

Reperidia, alias, repedia, sen-
repotia dici arbitrabantur,

quasi repedationes, dies scil.
qui sequuntur nuptias, quo-
niam mutuis convitiis se fre-
quenter invitant. Martin.

Reperio is, repertum, re-
perire, est casu offendere, non

quasitum aliquid, finden/ ut:
Reperi. l. quid reperisti? S.
non quod pueri clamant in fa-
ba se reperisse. Aulul.

b Reperire, interdum est
consilii, non fortuna, antreffen/
ut: Sed ubi Antiphonem repe-
riam? aut qua insistam via?
Phorm. 1. 4. 15.

c Reperire est excogitare,
ut: Reperi tu aliquid melius,
bringe du etwas bessers auf die
Bahn/ mache du es besser. Ter.
Andr. 4. 1. 57.

d Quam isti spem habeant,
non mediusfidius reperio, was
diese für Hoffnung haben mö-
gen/ weiß ich nicht. l. 10. ii. Att.

e Quos quidem tu quam-
obrem temere profiluisse dicas at-
que ante tempus, non reperio. pro
Cæl. XXIX.

f Reperire rimam, Prov.
in causatoribus & tergiversatoribus,
qua nulla in causa tot fidei vin-
culis possunt astringi, quin ali-
quid inveniant, quo elabantur.
Erasmus.

g Reperit Deus nocentem,
Proverb. cum tandem ultio con-
tingit improbis, quasi divinitus
missa. idem.

Reperitius a um, quod reper-
tum est. Sallust in Cic.

Repertor oris, m. qui reperit, et in
Erfinder/ ut: Vitis repertor
Bacchus. Ovid. 2. Fast.

b Opus medica repertor
Phæbus. Ovid. 1. de remed.

SECTIO III. Mm Re-

Repertorium ii, n. vulgò in-
ventarium. l. 7. ff. de admin.
& per tut.

Repertus a um, erfunden / zu-
wege gebracht / ut: Labore re-
perta carmina. Lucret.

b Divitiis repertis incum-
bere Virg. 6. Æn.

Repertum i, n. inventum Luer.
Repeta, al. Repelta, lapis ex-
celsus. Mart.

Repententia a, f. recordatio.
Lucret.

Repetitionis, f. Wiederho-
lung. Cic. 3. de Orat.

b Repetitis apud Rhetoribus
est figura dictionis, quæ idem
verbum crebro ab initio & sine
repetitur.

c Repetitionem in legatis ex parentibus,
Jurisconsulti appellant hanc scri-
pturam (hoc amplius ei heres
meus dato.) vel (item dare da-
mus esto.) l. 19. ff. de leg. l. 61.
ff. de leg. III.

Repetitor oris, m. qui repetit.
Ovid.

Repetitus a um, quod repeti-
tur, wiederholet / wieder be-
gehret / wieder angefangen /
ut: Divinatio est ab omni atri-
tate reperta. Cic. 1. de divin.

b Reperta consuetudo, & ratio reum facere, abolitioneque
institutum dicitur, h. e. longo in-
tervallo relata, ac, ut Budæus
ait, a longissimis retrorsum tem-
poribus petita. l. 1. C. de Ero. an-
non. m. lit.

c Reperta dis, i. e. ante

lata seu pralata die. l. 3. ff. de vit.
instit.

d Reperta emtio dicitur
retrorsum petita, ut si re vendi-
ta & precio soluto, conveniat in-
ter contrahentes, ut discedatur
ab eâ venditione. l. 2. ff. de re-
sein. vend.

Repeto is, petivi vel petii, peti-
tum, repetere, est restituendum
petere, wieder begehren / ut:
Hanc tibi dono do, neq; repeto
pro illa abs te quicquam pre-
cii. 6. Verr.

b Repudiatus repeto, man-
hat mich lang veracht / und nicht
haben wollen / nun hätte man
mich gern wieder. Andr. 1. 5. 13.

c Repetere iniuria amicitia
wegen der Eltern
Freundschaft machen. lib. 6. 16.
d Repetere est iterare, wie-
derholen / ut: Sermonem de re-
minis esto. l. 19. ff. de leg. l. 61.
aliqua repetere. Plin. 33. 1.

e Repetere aliquid aliud,
einem Ding etwas besser nach-
denken / besser erwägen. pro
Cluent.

f Repetere hostem, sich
wieder an den Feind machen.
Curt. 71.

g Repetere reum, est ite-
ratio reum facere, abolitioneque
exemptum reum denuo postulare.
l. 10. §. 1. l. 12. & 15. §. ult. &
l. 17. ff. ad Turpil.

h Repetere legatum, i. e.
quod semel legatum est, relegare.
l. 23. ff. de usu & usufruct. leg.

Re-

Repertindarum, vel de repetun-
dis accusatur quis vel da-
mnatur, qui in administra-
tione Magistratus pecunias ac-
cepit, unde accipere non debuit.
Neque habet alios Casus, quæ
Genitivum & Ablativum Nu-
meti Pluralis, Tit. ad l. Jul.
repetund.

Repignoro as, are, luere & ti-
berare pignus, das Pfand wie-
der einlösen. l. 5. §. 12. ff. com-
mod.

Repleo es, ere, implere, erfül-
len / anfüllen. Plaut. in Pæn.
b Lacte repletur fœmina;

qua peperit. Lucret. 5:
c Gemitu tectum omne impagis,
replebat. Virg. 2. Æn.

Replica, a replicando, Wieder-
flage. Mart.

Replicatio onis, f. est, per quæ
replicatur atq; resolvitur, jus
exceptionis. Tit. de Replic.

b Replicatio dicta videtur,
quod vel implicatam & quasi
tectam exceptionis iniquitatem
replicet ac patefaciat: Vel po-
tius, quod a gravitate actionis ab-
excipiente reo tectam, & qua-
si complicatam, explicet atq; ape-
riat. Schard.

c Replicatio obicitur, ut
exceptionem oppugnet. l. 2. §. 2.
ff. de except.

Replicativè, i. e. per replicationem.
Replicatura a, f. i. e. reduplica-
tio. idem.

Replico as, are, plicatum expli-

cave & plicas resolvere, auff-
wickeln / auflösen / ut: Repli-
ca tricam atq; extende. Plaut.

b Replicare, idem quod
plicare. Plin. 17. c. 14.

c Replicare, retrorsum plu-
care, hinter sich fröhnen. Plin.
l. 34. c. 8.

d Replicare, pro rursus
explicare, ut: Cum sapius ille
replicasset, tandem persuasit. Plin.

e Replicare, pro inverte-
re. idem. 8. c. 27.

Replicatus a um, replicatus. Stat.
Replum, operimentum quod-
dam. Vitruv.

b Replum dici coronidem
impagis, arbitratur Philander,
qua ornamenti causa impagi ad-
pingeretur, præter Cymatium,
quod partem esse impagis an-
ticipavit. Mart.

Replumbo as, are, quod plum-
bo ferraminatum erat, dissol-
vere & revellere, vel a plum-
bo separare. Calepin.

b Replumbare, est plum-
bum auferre de argento. l. 19. §. 3.
ff. de aur. & argent.

Repluo is, ere, iterum plueret.
Mart.

b Repluentibus, i. e. ex ab-
undantibus. Isidor.

Repo is, repi, reptum, repere;
vermum est, kriech / schleichen.

b Vulpecula per rimam re-
perat in camera frumenti. Hor.

c Repere etiam radices di-
cuntur. Colum.

Nim 2

d Res

d *Repens humi*, auff der Erden kriechend. Plin. 16. c. 34.
e *Sermones repentes per humum*, i. e. humiles sive styli humilioris. Horat.

Repofcilium, id quod tegitur in nocte; vel quod retro ponitur, quasi *cilium foci*, super quod à posteriore parte foci ligna ponuntur, quod vulgo *lardicatur*. Et dicitur à *repono*, *focus*, & *cilium*. Antiquius, quod *replum foci*, i. e. der experimentum? Scribunt etiam *Repofcilium*. Mart.

Repolio is, *ire*, *itum*, *ire*, *rursus polire*, wieder außbuzen. Colum.

Repono is, *posui*, *positum*, *reponere*, est iterum ponere, ut: — *Arisq; reponimus ignem*, i. e. *rursus adhibemus ignem sacrificaturi*. 3. Æn. 47.

b *Reponi in locum alterius*, an eines andern Stelle kommen. Att.

c *Reponere in numero vel numerum aliquem*, est referre in numerum, ut: *In decem immortalium catu ac numero repono*, ich rechne unter die unsterbliche Götter. pro Selt.

d *Reponere aliquem in suis*, einen unter die Seinige rechnen.

e *In te reposita est Respubl.* die gemeine Last ligt auff dir. l. 9. 14.

f *Reponere alicui argen-*

tum, einen wieder bezahlen/ut: — *Mibi des nummos sexcentos, quos pro capite illius pendam, quos continuo tibi reponam in hoc triduo aut quatrinduo*, lenbe mir 600. Pfennig / welche ich für ihn zahlen möge/ ich wil dir sie alsobald in den nechsten dreß oder vier Tagen wieder geben. Persa 1, 1, 37.

g *Reponere alicui*, est *vicissim obicere*, einem was wieder entgegen setzen. l. 1, 9.

h *Reponere alicui cenam*, est dare cenam ei, qui prior dederat, einen wieder zur Abendmahlzeit laden. Martial.

Reporto as, *are*, wiederbringen/ wieder tragen/ ut: *Dorso vel collo reportare*. Colum.

b *Ad aures alicujus aliquid reportare*, nunciare. Virg. 7. Æneid.

c *Laudem ex hostibus reportare*. Cic. 3. leg.

Reposco is, *repoposci*, *reposcere*, ad aliquo petere, quod nobis debet, vel quod à nobis accipit, wieder fordern. Plaut. Trucul.

b *Datum auxilium repositum*. Liv. 3. Urb.

Repositorium ii, n. id, quod super antiquorum mensam reponebatur ad fercula collocanda, ein Sims. Plin. 28.

Repotia, post die nuptias Festus interpretatur, cum apud novum maritum cenatur, quia quasi

quasi reficitur potatio. Sed sentem se ostendere, sich stellen. crediderim, inquit Sehardius, Colum. l. 11, 1.
repotia celebrari solita, liberis natis, & cum maritis novæ quædam prope soboles nascatur: ut renovanda sit epulatio, idcirco ea convivia repotia appellata.

b *Repotia etiam sunt munera illa*, quæ, proxima post nuptias die, sponse pater sponso & sponse offerbat. Mart.

Representatio onis, f. est pecuniarum solutio, eine pareAnweisung / eine Schuld-Bezahlung / welche in Anweisung geschieht / ut: *Nomen Dolabella expeditum videtur*, ut jam representatione conclusam, der Dolabella ist ein guter Schuldman / daß ich nun mit der Anweisung schliesse. Attic.

Represento as, *are*, est oculis offerre, gegenwärtig machen/ zeigen/ weisen/ ut: *Representare spectaculum*. Sveton.

b *Representare*, est parata pecunia solvere, ut: *Reliqua pecunia usuram Sillio pendemus, dum à Fabario representabimus*.

c *Representare*, est in parato habere, in Bereitschaft haben. lib. 5. ep. 16.

d *Representare aliquem animo*, est in memoriam revocare. Curt. 299.

e *Representare se*, est pra-

sentem se ostendere, sich stellen. f *Representare consilium*, einen Anschlag offenbahren. Curt. 1437.

g *Representare*, est antequam solvere. l. 8. §. 3. ff. de ransact.

h *Representare*, pro locum alterius ac numerum obtinere, vel tantundem valere, l. 1. §. 1 ff.

i *Representatur condemnatio*, quando sic condemnatur quis, ut in presentiarum sit solvendum id, quod prateritis aut futuri temporis est debitum. l. 24. §. 2. ff. de sol. Matrim.

Reprehendo is, *ere*, est retròprehendere, von hinten zu ergreifen/ ut: *Reprehende hominem*, assequere. Plaut.

b *Reprehendi fugitivi dicuntur*, quando à fugâ retrahuntur. Curt.

c *Reprehendere aliquem*, est arguere, increpare, etwas tadeln/ ut: *Non totum aliquem reprehendere*, etwas nicht so gar verwerffen.

Tertius annus ita debet esse emendatus, ut ne minimam quidem rem quisquam possit ullam reprehendere, das dritte Jahr sol also verbessert seyn/ daß niemand auch das geringste Ding darin schelten oder tadeln möge. Lib. 1. Ep. 1. Qv. Fr.

d *Non concedo*, ut quibus

rebus gloriemini in vobis, eisdem
in aliis reprehendatis. p. Lig. VII.

c Gravissimis verbis al-
cujus consilium reprehendere,
auff eines Vorschlag mit har-
ten Worten schmahlen. pro
Lig. VIII.

Reprehenſio onis, f. est increpa-
tio, das Schelten/ut: Incur-
rere in reprehensionem, ein-
Schelten verdienen. 1. de Fin. Mil. X.

b Reprehensionem susce-
ptus pertimescere, sich für dem
Schelten wegen seiner Schan-
de fürchten. Lib. 1. Ep. 3. Qv. Fr.
dem Argwohn stecken/doch hat
Reprehenſio as, are, Freqv. offe
be ich zu rück und an mich ge-
schelten oder straffen. Liv.
1. 2. Urb.

Reprehenſor oris, m. qui repre-
hendit, ut: Delicti reprehen-
sor. Ovid. Epist.

b Reprehensor, pro emen-
datore & correctore. Cicero
de Orat.

Repreſſalia, quæ & Repreſſalia
& Repreſſalia, est potestas im-
pignori, contra quemlibet
de terra debitoris, data credi-
tori pro injuriis & damnis.
Schard.

b Repreſſatorum usum
non consuetudine novitia rece-
ptum esse, sed à vetustissimis Ro-
manis legibus radicem sumiſſe,
tradidit Zafius. Arnold. Reyg.
Schard.

Repreſſio onis, f. reprimendi
actus.

Repreſſor oris, m. qui reprimi-

compressor, ut: Repressor cadis
quotidiana. Cic. pro Sest.

Reprimo is, pressi, pressum, repri-
mere est cohibere, ut: Repri-
mere aliquem, einen zurück-
halten / abhalten. Lib. 10. E-
pist. 4. Curt. 795.

b Reprimere alicujus co-
natus, eines Jarnehmen einhal-
ten / einem Einhalt thun. pro
Sest.

c Sensitivo, id illas suspi-
cari, sed me repressitamen, ich habe
alsbald gespühret / daß sie in
de fürchten. Lib. 1. Ep. 3. Qv. Fr.
dem Argwohn stecken/doch hat
Reprehenſio as, are, Freqv. offe
be ich zu rück und an mich ge-
schelten oder straffen. Liv.
1. 2. Urb.

d Reprimere est repellere,
ut: Intelligo hanc pestem pauli-
ſper reprimi, non in perpetuum
comprimi posse. I. Catil. XIV.

c Reprime tandem ira-
cundiam, siue deinem Zorn.
Ter. Adelph.

Reprobatio, actus reprobationis.
Mart.

Reprobo as, are, improbare, re-
jicere, tadeln / verwerffen.
Cic. 4. Acad.

Reprobus a um, verwerfflich /
unwürdig / quæ vox tamen
apud Autores idoneos non
reperitur.

Reproces, pro asperis & diffi-
cilibus, quidam legunt apud
Plin. lib. 18. c. 6. sed ibi imbrici-
bus recte legitur. Mart.

Repromissio onis, f. eine Gegen-
Verheißung. Cic. pro Rosc.
Re-

Repromitto is, ere, spondere sti-
pulant-, hergegen verheissen
oder zusagen Plaut. Asin.

b Repromittere, est nuda
pollicitatione, cautione, promit-
tere, non satisdato. 1. 5. 17. ff. de
nov. oper. nunc.

Reptabundus a um, daher frie-
hend / ut: Ex ingenti inter-
vallo reptabundus sequar. Se-
neca de vita beat.

Reptus e, c. quicquid reptat.
Mart.

Reptitus a um, quod clanculum
irreptit, ut: Reptitus Crivis.
Sallust in Cic.

Repto as, are, sapè seu continue
repere.

b Pecudes reptant in colli-
bus tondentes pabula. Luc.

c Reptare dicimus eum,
qui segniter, & quasi testudineo
passu incedit. Hor.

Repubesco is, ere, juvenem fieri,
rursus pubescere. Colum.

Repudiatio onis, f. repudiandi
actus.

Repudio as, are, est matrimo-
nium dirimere, & quasi ob rem
pudendam uxorem repellere,
seine Ehefrau non sich stof-
sen / ut: Neq, ut repudiaret
illam, à dictatore Sylla ullo
modo compelli potuit. Sveton.

b Repudiare etiam dici-
tur uxor maritum. Quint. 7. c. 9.

c Repudiare est non acci-
pere, despicere, aspernari, ver-
werffen / ut: Repudiare benefi-
cium. 1. 2. de Ein.

d Repudiare in honore, zu
Ehren Sachen nicht nehmen/
ut: Non puto, repudiabis in ho-
nore, quem in periculo recepiſti.
Lib. 5. Ep. 9.

c Repudiare, est jus nobis
delatum repellere. Schard.

Repudium ii, n. proprie, est cum
sponsus à sponsa dirimitur:
Divortium vero, ubi vir &
uxor matrimonio solvuntur.
Repudium ergo sponsa mitti-
tur. Divortium vero in con-
jugibus duntaxat est. id.

b Repudii libellus, his ver-
bis concipi solebat: Res tuas tibi
habeto, tuas res tibi agito. 1. 2. ff.
de Divort. & Repud.

Repuerasco is, ere, quasi in pue-
rilem aetatem reverti, & in
contemptum ferè semper su-
mitur, wieder kindisch werdè.
Plaut. Mercat.

Repugnans tis, o. quod repu-
gnat, ut: Adversans & re-
pugnans natura. Cic. 3. Off.

b Repugnantia in Logicis
sunt, quæ de se invicem affirmari
non possunt.

c Repugnantia in specie
sunt opposita, & in primis contra-
dictoria, quæ repugnans simul in
esse & non esse.

Repugnanter, Adv. cui contra-
rium est patiens. Cic. de Am.

Repugnantia a, f. dissensio. Cic.
1. 2. Phil.

Repugnax acis, o. qui obſiſti &
reluctatur. Cic.

Repugno *as, are*, est resistere, contradicere; widerstreben/ut: Repugnare alicui, einem sich widersetzen. Lib. 5. Epist. 2.
b Repugnare alicuius precibus, eines Bitte entgegen seyn.

Curt 902.

Repullulasco *is, ere, rursus pul-lulascere*, wiederumb außschlagen/ wieder herfür spritzsen. Colum. 4. c. 22.

Repullulo *as, are, iterum pul-lulare*, wieder herfür machsen/ außschlagen. Plin. 16. 20.

Repulsa *a, f.* est rejectio ab honore, magistratu vel alio, quod petitur, eine Fehl-Bitte/ ein Korb/ ut: Ascipere, pati, vel ferre repulsam. vid. fero ee Corn. 125.

Repulso *as, are, Frequent. ut: Ita colles collibus ipsi, verba repulsantes iterabant dicta referri.* Lucr.

Repulsus *us, m. ipse repellendi actus.* Plin. 34. c. 8.

Repumicatio *onis, f. in arboribus dicitur, quando gemmae hirsuta propter frigus exoliuntur ipso vere.* Plin. 17. c. 26.

Repumico *as, are, videtur a pumice deduci, ut sit quasi pumice expolire.* For. Rom.

Repungo *is, ere, vicissim pun-gere.* Cic. Lent.

Repurgium *ii, n. pro emendatione.* l. 1. C. de Aqueduct.

Repurgo *as, are, diligenter pur-gare, wol oder fleissig reinigen.* Plin. 29. c. 10.

Reputatio *onis, f. consideratio.* 10. c. 37.

b Reputationes, dicuntur compensationes, quae contra minores in integrum restitutos sunt. Scharf.

Reputo *as, avi, atum, are, est diligenter putare, fleissig erwägen / in Bedenken ziehen/ ut: Dum hac mecum reputo, accersitur lavatum interea virgo.* Eun. 3. 5. 44.

b Multa secum reputare, viel bey sich erwägen. Corn. 192.

c Reputare, pro computare. Ulpian.

Requiesci *f. est ipse quiescendi actus, Ruhe / ut: Requiem quærere ex magnis occupationibus, nach wichtigen Geschäften ein wenig außruhen / auff mühselige Geschäfte nach einer Erholung trachten.* Lib. 5. p. Ely.

Requiesco *is, ere, est dormire, ruhen und schlaffen/ ut: Nul-lam partem noctis requiescere, die ganze Nacht nicht ruhen.* pro S. R. XXXI.

b Requiescere in alicuius adolescentis spe, i. e. omnem spem suam in aliquo adolescente collocare, vel ex spe futurae probitatis alicuius adolescentis quietem sibi polliceri. pro Cael. XXXI.

c Requiescere, quietum facere sive retardare cum Accusativo. Serv. 8. Eclog.

Reo

Requies *aum, qui requievit, Sallust.*

b Ager requiescit, quoniam neminem es alles eher in unguentum aliquamulum requievit. Ovid. l. 2. de Art.

Requiro *as, are, Frequentativum, ut: Quid tu odiosus res novas requiritas?* Plaut. Most.

Requiro *is, quisi, quistum, requirere, est rursus quærere, adversam arumnam ferant, es wieder suchen/ ut: Abi, Phæ-dria, eum requirere, & adduce bestem gehet / allermeist dahin huc, gehe hin/ Phæ-dria, suche bedacht seyn/ wie er das Unglück ihn / und bringe ihn hieher. verragen möge.* Phorm. 2. 1. 11. Phorm. 2. 1. 79.

b Requiere, est desiderio rei amissa teneri, vermissen/ ut:

Requisivite sapius, ich habe dich finitis feriis ad operas reverti- offi vermisset. Lib. 5. Ep. 14.

c Requiere est opus habere, ut: Nihil prater ea nobis est requirendum, wir dürfen uns nach nichts weiter umbthun.

Requisitum *i, n. ut: Requisite natura.* Mart.

Res *a, f. est Vocabulum communissima significationis, ein Ding/ ut: Causas rerum omnium cognoscere, aller Dinge Ursach ergründen.* Virg. 2. Georg 98.

b Res secunda, glücklicher Wolfstand/ ut: Omnes, quibus sunt res minus secunda, magis cum mihi est, tum sentias, wenn sunt, nescio quomodo, suspiciosi, du es mit dem zu thun hättest/ ad contumeliam omnia accipiunt mit dem ichs habe / denn wür-magis, propter suam impotentiam, bestu es innen werden. Phorm. se semper credunt negligi, alle die l. 1. 3. 20.

jenigen / denen es übel gehet/ sind etwas argwöhnisch / nehm-auff/ verme-nen/ sie werden alle-zeit ihres Unvermögens halben hindan gesetzt. Adel. 4. 3. 14.

c Omnes, cum secunda res sunt maxime, tum maxime meditari secum oportet, quo pacto requirere, ad versam arumnam ferant, es sol jederman / wenn es ihm am-dria, eum requirere, & adduce bestem gehet / allermeist dahin huc, gehe hin/ Phæ-dria, suche bedacht seyn/ wie er das Unglück ihn / und bringe ihn hieher. verragen möge. Phorm. 2. 1. 11. Phorm. 2. 1. 79.

d Res adversa, Unglück/ Unfall. Lib. 4. Epist. 14.

e Res redire dicimus, cum rei amissa teneri, vermissen/ ut: Requisite sapius, ich habe dich finitis feriis ad operas reverti- offi vermisset. Lib. 5. Ep. 14.

c Requiere est opus habere, ut: Nihil prater ea nobis est requirendum, wir dürfen uns nach nichts weiter umbthun.

Requisitum *i, n. ut: Requisite natura.* Mart.

Res *a, f. est Vocabulum communissima significationis, ein Ding/ ut: Causas rerum omnium cognoscere, aller Dinge Ursach ergründen.* Virg. 2. Georg 98.

b Res secunda, glücklicher Wolfstand/ ut: Omnes, quibus sunt res minus secunda, magis cum mihi est, tum sentias, wenn sunt, nescio quomodo, suspiciosi, du es mit dem zu thun hättest/ ad contumeliam omnia accipiunt mit dem ichs habe / denn wür-magis, propter suam impotentiam, bestu es innen werden. Phorm. se semper credunt negligi, alle die l. 1. 3. 20.

Mm 5

k Res

k Res est omnis in hac
caussa cum Clodia. pro Cael. XVI. etwas zutragen / ut: Non hercle

l Res, idem quod facultas, Germanicè, Nahrung / ut: Avidum esse ad rem, auff die Nahrung abgerichtet / erpicht seyn. Eun. 1, 2, 51.

m Rei sua temperantem esse, seinen Schaden meiden. Phorm. 2, 1, 41.

n Pro re nostra, nach unserm Vermögen / ut: Duo talenta pro re nostra ego esse decrevi satis, ich habe bey mir also es bedacht / es weren zwey Talenta aliena ut cures, kanstu von deinem unserm Vermögen wol gehen. Heaut. 5, 1, 68.

o Si talentum rem reliquisset decem, wenn er ein großes Guth von zehn Talentis etwa hinterlassen hätte. Phorm. 1, 2, 3, 46.

p Res magis quaritur, quam silentium fides, cujus mediocritas. Menæch. 4, 2, 6.

q Convertere aliquid in rem suam, etwas in seinen Nutzen wenden / ut: Nonne, si ex eo negotio tantulum in rem suam converterisset, damnatus per arberum, & rem restituere, & honestatem omnem amitteret? pro S. R. XXXVII.

Nihil de patris fortunis amplissimum in rem suam convertit. ibid. XLVII.

r In rem esse, dienlich seyn / ut: Si tu idem faceres, magis in rem nostram & vestram esset. Hec. 2, 2, 7.

s Ere alicujus esse, einem ex re istius me instigasti. Phorm. t Ex re sua facere, seinen Nutzen schaffen / ut: Si eris venerator, tuâ ex re facies ex mala meliusculam. Captiv. 5, 2, 6.

u Scis tu, ut ibi res sese habeat? weistu / wie deine Sachen dort stehen? Eun. 4, 7, 30, Ita se res habet, pro Sext. Rosc XL.

x Res, i. e. negotium, ut: Tantumne est ab re tua ovis tibi? nunc? Res, i. e. negotium, ut: Tantumne est ab re tua ovis tibi? nunc? Res, i. e. negotium, ut: Tantumne est ab re tua ovis tibi? nunc?

y Cogitare, qui cum res tibi est, sihe / mit wem du es zu thun hast. Eun. 4, 6, 22.

z Tecum mihi res est, ich habees mit dir zu thun. pro S. R. XXVII.

aa Re, verbis & vultu exprimere, in der That mit Worten und Geberden zu verstehen geben. Lib. 13. Ep. 6.

bb Res loquitur, i. e. res ipsa comprobat sermonem, per se manifestum est, unde το παρρησια. Boet. pro Mil. XVII.

cc Verba ad rem conferre, est, agere id, quod dicitur, ut: Verba ad rem contulit, er hat Ernst darauß gemacht. Andr. 5, 15.

dd Res, idem quod im-

perium, ut: Potiri rerum, das Regiment überkommen.

ee Res, quemadmodum acta est, wie es hergegangen / ut: Res quemadmodum acta sit, vestraliter mihi declarant, aus eurem Schreiben vernehme ich / wie es alles hergegangen. Lib. 4. Epist. II.

ff Ere nata melius fieri hand paruit, quam factum est, nach gestalt der Sachen hätte es nicht besser zu gehen können / als geschehen ist. Adelph. 3, 1, 8.

gg Reapse, i. e. reipsa, ut: Reapse, (re ab se) experta inteligo, ich habe es aus der Erfahrung selbst. Trucul. 4, 2, 38.

hh Omnibus ut res dant sese, ita magni atq; humiles sumus, wie es einem jeglichen geschehet / also sind wir entweder großmüthig / oder verzagt. Hec. 3, 3, 20.

Refacio, vide Refecro. Refectio is, ire, iterum sanare. Ovid. 1. Trist.

Refaluto as, are, salutantem salutare, wiederumb grüssen. Plaut. in Pseud.

Refano as, are, iterum sanare. Lactant.

Refarcio is, ire, instaurare, & quasi novam formam inducere, wieder bessern. Syet.

b Damna refarcire, den Schaden ersetzen. Cic.

Refarrio is, ire, rursus farrire, wieder jätchen. Plin. 18, c. 20.

Rescindendo is, scidi, scissum, rescindere, est tollere, destrinere, wie der einreißen / ut: Pontem, qui erat ad Genavam, jubet rescindi. Caesar.

b Rescindere est irritum facere, ut: Rescindere constituta ab alio, was von einem andern gemacht / wieder nichtig machen. I. V.

c Mihi non videtur, quod sit factum legibus, rescindi posse, & turpe inceptu est, mich dünkt es nicht / daß man dasjenige, was einmal gerichtlich ist abgehandelt worden / wieder aufheben und abthun könne / und es ist auch schändlich / dergleichen anzufahen. Phorm. 2, 4, 16.

d Omnium ordinum consensu pro salute Reip. gesta resciderat. pro Mil. XXIX.

Rescio is, scivi, scitum, rescire, proprie dicitur, qui factum aliquod occultius aut inopinatum insperatumq; cognoscit. Gell. lib. 2. c. 19.

b Postquam id Lacedæmonii resciverunt, als das die Lacedæmonier innen worden. Corn. 130.

Rescisco is, ere, idem notat, Terent.

Rescissio onis. f. actus rescindendi, ut: Rescissio matrimonii, cum scilicet prator matrimonium in danda possessione pro nihilo ducens, tacite illud rescindit, & quantum ad jus

impetranda possessionis pertinet, extinguit. l. 3. §. 5. ff. de bono, posses. conte.

Rescissorius a um, rescindendi vim habens, ut: Rescissoria actio, vide Actio 555.

Rescribo is, ere, est rursus scribere, wieder schreiben/ut: Nil rescandanda erant, non patiar ad mihi rescribas, attamen ipse veni. Ovid. 1. Ep. 1. 1.

b Rescribere argentum alicui, einem das Geld wieder zuschreiben/zurück schreiben/das er es wieder bekomme. Phorm. 5, 8, 29. vide perscribere

Rescriptio onis, f. vocabatur, quae princeps negotia ad praesides provinciae remittebat. l. 8. & 9. ff. de offic. Praef.

Rescriptum i, n. significare videtur id genus, quo Imperatores aut summi Pontifices, consulentibus eos, respondent, cuiusmodi sunt, quas Decretales vocant. l. 1. ff. de Appel.

b Rescriptum, est statutum Principis, quo praecipitur, aut te obsecro, fac mentionem cum prohibetur aliquid motu proprio, a vinculo, mater mea, rescroq, vel interpellatione alicuius, per mater, quod dudum obsecra- epistolam facta, alias sine poena, alias cum poena, quod mandatum poenale vocant. l. 1. ff. de const. Princ. l. 1. C. de mand. Princ.

Reseco as, secui, sectum, rescare, est rescindere. abschnitten/ut: Ferro rescare capillos Ovid. 11. Metam.

b Ad vivum aliquid re-

secare, i. e. rem exactius, quam par est, ac morosius excutere; a consoribus, capillos aut ungues rescantibus, etwas aufls schärfen suchen. Colum.

c Quae sanari poterunt, quacumq, ratione sanabo; quae bere, wieder schreiben/ut: Nil rescandanda erant, non patiar ad mihi rescribas, attamen ipse veni. Ovid. 1. Ep. 1. 1.

(nach aller Mühtigkeit) mit allem Fleiß bessern: Was aber abzuschaffen seyn wird; wil ich nicht/der gemeinen Stadt zum Schaden/ aufkommen lassen.

II. Catil.

Resecro as, are, est religio solvere, cum scilicet reus populum per deos oraverat, ut periculo liberaretur, magistratus eum rescicaret. Fest. wiederumb des Banns entledigen. Corn. 207.

b Resecrare, est obsecrationem iterare, nochmals umb Gottes willen bitten/ut: Nunc a vinculo, mater mea, rescroq, ram. Plaut. Aulul.

Resectio onis, f. amputatio, Ab- schneidung. Colum.

Reseda s, f. herba species. Plin. l. 27. c. 12.

Resedo as, are, idem quod sedare.

Resegmen inis, n. quod ex aliquo rescatur, ut: Resegmina ungrium. Plin. 28. c. 1.

Re-

Resequor eris, sequi, idem quod simplex, sequor. Ovid. 8. Met. Resero as, are, aperire, aufthun/ausschleffen/ut: Fores refrare, die Thür aufschleffen. Ovid. 10. Metam. Resero is, ferre, satum, reserre, iterum plantare, wieder pflanzen/auss neue säen. Plin. 18. c. 20.

Reservo as, are, est in futurum servare, zurück behalten/für sich behalten/ut: Usum lo-

quendi populo concessi, scientiam mihi reservavi. Orat. In aestivam penuriam reservare hybernas pluvias, das zur Winterszeit gesamlere Regen-Wasser zur Nothdurft des Somers aufheben. Sol. 211.

b Rem totam alicui integram reservare, einem nichts vergeben. l. 11. 21.

c Reservare est conservare longius, ut: Ex plurimis periculis & insidiis, atq, ex media divi, nihil mali esse in morte, in morte, non ad vitam suam, sed ad quā, si resideat sensus, immortalitatem vestram sum reservatitas illa potius, quam mors dictus, nicht mir/sondern euch zu cenda sit, ich habe gehöret/am gut bin ich der größten Gefahr und dem Tode entronnen. IV. Catilin. IX.

Refes idis, o. qui remanet otiosus à labore, müßig/faul/träg/ut: Viros refides in armis movere. Virg. 6. Aen.

b Refes aqua. Var. 3. Rust

c Refes animus, i. e. piger. Virg. 1. Aen.

Reflex ecis, dicitur custos in vitibus & praesidiarius palmet, seu subsidiarius. Colum. 3. 10. Resideo refides, sedi, residere, est sedere, sine motu ac firmum stare, quiescere, stille sitzen/tu- ben/ut: Cum venti posuere, omnisq, repente resedit flatus. 7. Aeneid. 6.

b Residere est considerare, assidere, ut: Resideamus, si placet, servare, zurück behalten/für sich behalten/ut: Usum lo-

c Residere est apparere, ut: In nutu residebat autoritas, wenn er nur windete/so ließe sich seine Tapfferkeit sehen, de Sen. Res gesta, in quibus nulla potest residere inertia. sufficio. Quint. Fr.

d Si quid residet in te amoris erga me, wenn du mich in etwas lieb hast. lib. 5. ep. 5

e Residere est reliquum esse, superesse, übrig seyn/ut: Auriculis & insidiis, atq, ex media divi, nihil mali esse in morte, in morte, non ad vitam suam, sed ad quā, si resideat sensus, immortalitatem vestram sum reservatitas illa potius, quam mors dictus, nicht mir/sondern euch zu cenda sit, ich habe gehöret/am gut bin ich der größten Gefahr und dem Tode entronnen. IV. them/ wenn noch ein Sinn übrig bleibt/sey er vielmehr eine Unsterblichkeit zu nennen. lib. 5. ep. 16.

f Si te interfici jussero, refidebit, (wird sitzen bleiben) in Republ. reliqua censorum manus. I. Catil. VII.

g Periculum residebit, & erit

erit inclusum penitus in Venis
atq; in visceribus Reipubl. I. Ca-
til. XIV.

h Residere est otari, ut:
Venter gutturq; residens esuriales
feras, i. e. otiantur aguntq; fe-
riase suritione plenissimas. Capt.
Resido residis, ere, idem ferē,
quod residere, nisi quod mo-
tum quendam importat, qf.
ad residendum descendere;
wieder nieder sitzen. Plin.

b Residere, pro superesse, non
remanere & residuum esse. id. ut:
Residuum ii, n. proprie de qua-
cunque restante parte intel-
ligitur, quandoque tamen to-
tum, quandoque nihil indu-
cit. l. 2. de hær. inst.

Residuus a um, quod superest, si-
ve reliquum. abrig, rückstän-
dig. Cic.

b Residuus, pro relictus.
Svet. in August.

Resigno as, are, est signatum a-
perire, ut: Resignare literas,
Schreiben öffnen / Briefe
brechen. Trinum.

b Resignare est claudere,
ut: Dat somnos adimitq; & lu-
mina morte resignat. 4. En. 49.

c Resignare est reddere,
ut: Resignare pecuniam, est,
quam acceptam signaveramus,
redditam demonstrare. For. Rom.

d Resignare est dissolve-
re, abrogare, abschaffen / ut: O-
mnem tabularum fidem resigna-
re, keine Register gelten lassen.
pro Archia.

e Resignatum as, dicebatur
militi, cum ob delictum iussu
Tribuni militum, ne stipendium
ei daretur, in tabulas refereba-
tur. Fest.

Resilio is, siliri & silii, salium;
resilire, est rebellare, in con-
trarium agi, zurück springen/
zurück prallen / ut: Grandis
resilit a culmine tecti. Ovid. 12.
Metam. 136.

b Resilire est non harere,
non convenire, nicht haften/
remanere & residuum esse. id. ut:
Crimen resilit ab hoc, die
Anklage haftet nicht bey dem.
pro S. R. XXV.

c Resilire dicitur vendi-
tor, meliora allata conditione,
den Kauff nicht halten. Ulpian.

d Resilire dicitur mām-
ma, quando sterilesit, ut: De-
tracta mamma alumno suo steri-
lescit illico, & crescit. Plin. 11, 40.

e Resilire emtori dicitur
venditor, meliore conditione alla-
ta. l. 9. ff. de indict. Addict.

Resinus a um, qui sursum ver-
sus reductus habet nares. Col.

Resina & Resina a, f. humor ex
arboribus defluens, natura o-
leaginea, harz. Estque dupli-
cis consistencia, liquidiuscula
aut duriuscula. Schröd.

b Resina terebinthina;
Colum. 12. c. 20.

Resinaceus a um, quod resinam
refert, harzig. Plin. 24 c. 11.

Resinatus a um, quod est resinā
illitum. Juven.

Resinosus a um, quod resinā dentia, eines thörichten Anschlā-
abundat, harzig. Plin. 15. c. 7. gen sich widersetzen. l. 1. 1. Qv. Fr.

Resipio is, ere, valde olere, vel
redolere, nach etwas schme- f Resistere alicui, sich wie-
den oder riechen / ut: Resipit pro Mil VII.
sten oder riechen / ut: Resipit pro Mil VII.

picem, es rächt nach Pech. g Resistere alicuius temerit-
Plin. 14. c. 1. tati virtute atq; animo. l. ep. 2.

Resipiscencia a, f. actio resipi- Resolubilis e, c, quod resolv: pot-
scantis, vox frequens Teologis. est. Colum.

Resipisco is, ere, est, ut ait Valla. Resolvo is, solvi, solutum, resol-
lib. 5. ad priorem mentis sta- vere est ligatum dissolvere,
tum, vel ad meliorem mentem auflösen / ut: Et velate ca-
redire, in sich schlagen / sich put, cinctasq; resolve vestes.
befehren / klüger werden. 1. Met. 77.

Ter. Andr. b Resolvere est iterum

b Resipiscunt agroti, quasi solvere, wieder bezahlen / ut:
respirantes a defectione vel ani- Resolvere alicui pecuniam, einen
mi deliquio. Svet. in Tib. wieder bezahlen. Epid. 1, 2, 39.

Resistentia a, f. impedimentum, c Resolvere est refellere,
quo agens ab alio retardatur widerlegen / ut: Resolvere ex
agendo. parte diversā dicta difficile, was

Resisto is, restiti, restitum, resi- am Segentheil gesagt worden/
stere, est perstare, permanere, wil Scherz fallen zu widerlegen.
stehen bleiben / ut: Resistere Quint. l. 5. c. 13.

ad fores, bey der Thür stehen d Resolvitur emtio sub
bleiben. Ovid. 2. de Arte 141. conditione, i. e. ad nihilum redi-

b Resistere in voce mediā, gitur. l. 2. ff. de indiem addict.
mitten im Reden aufhören. 4 Resolutio, resolvendi actus, ut:
En. 16. Resolutio metallorum, der

c Resistere, einen Auffent- Metallen Fluß. Mic Sole.
halt haben / ut: Nihil est jam, Resonabilis e, c. quod resonare
unde nos resistamus, aut ubi la- solet, ut: Resonabilis Echo.
psi resistamus, pro Muræ. Ovid. 3. Met.

d Resistere est adversari, Resonantia a, f. idem, quod echo,
repugnare, widerstehen / wider- ein Widerschall. For. Rom.

stehen / ut: Quam fortissime Refono as, are, est sonum redde-
audacissimis hominibus resistatis. re, widerschallen / ut: Formo-
pro S. R. IV. sam resonare doces Amarylli-
da sylvas, Eclog. 1. 1.

e Resistere alicuius impru-

Naturā ita resonare, ut Romam usque significationes vocesq; referantur, von Natur also widerschallen / daß man auch die Wort und Verstand zu Rom hören kan. Lib. 1.1. Qv. Fr.

b *Avia tum resonant avibus virgulta canoris.* Virgil. l. 2. Georg.

Resono is, resonit, per tertiam Conjugationem ab antiquis reperitur usurpatum. Non.

Resonus a um, widerschallend / widerklingend / ut: *Voces resona.* Ovid. 3. Met.

Resorbeo es, ere, rursus sorbere, ut: wieder in sich schlucken / zu glück anschauen / betrachten. sich ziehen. Plin.

Resortio iris, iri, à quo Verbum resortus elicerunt Pragmatici, quo territorium, aut jurisdictionem significant Bud.

Respecto as, are, Freqv. oft hinter sich sehen / ut: *Quid respectus? nihil periculi est.* Ter. Adelph.

b *Si qua pios respectant numina.* Virg. 1. Aen.

Respectus us, m, das Ansehen. Plaut.

b *Respectus, id quod respicietur.* Cic. 1. Div.

c *Respectus, ratio, qua ad aliquid agendum movemur.* Mart.

Respergo is, ere, circūcirca spargere, besprengen / besprühen. Colum. 1.

b *Sanguine respergere dextram.* Catull.

c *Mensa respersa cruore.* Liv. 9. Maced.

Resperlio ontis, f. respergendi a. ctus, Besprünzung. Cic.

Resperlus us, m, idem. Plin 10, 3.

Respicio is, spexi, spectum, respicere est retro aspicere, zu rück sehen / ut: *Tum ei ducem illum praecepisse, ne respiceret, ex solite sich nicht umbsehen.* i. de Divin.

b *Ad oppidum respicere,* sich nach der Stadt umbsehen. i. de Divin.

c *Respicere est considerare,* Respicere mala sua, sein Unwohlsein in sich anschauen / betrachten. Lucret.

d *Respicere est juvare, ut: Ut respiciam generum meum, adolescentem optimum,* daß ich ein Aug auff meinen Cydam / als einen ehrlichen Gesellen haben sollte. l. 2, 15.

e *Respicere est juvandi animo alicuius meminisse, ut: Me in tuis secundis respice,* wenn dir's wol geher / so denke an mich auch. And. 5, 5, 19.

f *Respicere Rempublicam,* sein Abschen auff das gemeine Regiment haben. Lib. 10. Ep. 11.

g *Respicere se, sich selbst anschauen / ut: Non soles respicere te, cum dicas injuste alteri?* Pleud. 2, 2, 18.

h *Respicere se, pro sibi providere, sui rationem habere,* sich selbst in acht nehmen / ut: Ne

Ne tum quidem te respicies, & cogitabis, sibi queng, natum esse? 2. de Fin.

i *Respicere est praeiteritorum meminisse, ut: Quoad longissime mens mea potest respicere spatium praeiteriti temporis, & pueritiae memoriam recordari ultimam, so lang / als ich gedenken kan.* pro Arch. I.

k *Respectum habere ad aliquid, seu Abschen auff etwas haben.* Cic. 5. Philipp.

Respiramen inis, n. pro halitu seu meatu spiritus. Ov. 2. Met.

Respiratio ontis, f. das Athemholen. Cic. de univers.

b *Respiratio aquarum, pro evaporatione.* Cic. 2. nat. d. Respiratus us, m, idem notat. ibidem.

Respiro as, are, est recipere anhelitum, erschnauben / ut: *Mane, sine respirem quaso,* laß mich doch ein wenig außschnauben. Heavt. 2, 2, 12.

b *Respirare, est, vires recipere, sich wieder erholen / ut: Cum tot tantisque negotiis distentus sit, ut respirare liberè non possit.* pro S. R.

c *Respiravi, ich erhole meo, du bist so fromm / als ich mich wieder.* pro Milon. XVI.

d *Respirare à metu, wie te lib. 14. ep. 18. Att.* der ein Herz bekommen. pro Cluent.

e *Respirat civitas, cum deant ad pristinam felicitatem redat.* lib. 6, 2.

Resplendeo es, ere, idem quod splendere. Cic. 2. Fin.

Respondeo es, respondi, responsum, est responsum reddere, antworten / ut: *Responde, quod rogo, antworte / was ich dich frage.* Pleud.

b *Respondere ad aliquid honorifice & longè, mit Ehrerbietung und weitläufftig antworten.* l. 8, 15. Att.

c *Respondere verissimè, recht antworten / antworten / was die Wahrheit ist.* l. 9, 14.

d *Respondere criminibus, sich auff die schändliche Auflagen verantworten.* l. 11, 28.

e *Respondere ad aliquid argutè acutè, einem wol antworten.* pro M. Cael. IX.

f *Respondere pro aliquo, für einen antworten / eines Wort reden.* de Cl. Or.

g *Verbum verbo, par palas, sine respirem quaso, ri respondere, Wort umb Wort geben / und weder zu viel noch zu wenig antworten.* Phorm. l. 4, 36.

h *Respondere, est quadratus sit, ut respirare liberè non possit, convenire, aequalem esse, ut: Bonitas tua respondet iudicio.*

i *Respiravi, ich erhole meo, du bist so fromm / als ich mich wieder.* pro Milon. XVI. vermehne / als ich von dir habe te. lib. 14. ep. 18. Att.

j *Omnia tua facta & dicta nostris rebus isthinc respondent, sollen mit unserm Thun übereinstimmen.* l. 1, 1. Q. tr.

SECTIO III. Nu k Re-

k Respondere alicui officiis, est rependere officia, satisfacere officiis, einem seine Dienste vergelten / ut: Tantis officiis non video mihi respondere posse, mich dünket nicht / daß ich solche grosse Dienste wieder vergelten könnte. lib. 10, 11.

l Respondere alicuius voci, est facere id, quod quis desiderat, thun / was einer begehret. Plin. epist.

m Respondere patri, est patris mores imitari, dem Vater nachschlagen. 3. de Fin.

n Respondere in divinis libris aliquando etiam is dicitur, qui loquitur non interrogatus, sed, vel incipit, vel continuat sermone. Mart.

Responsalis e, c. quod ad responsum pertinet. idem.
Responsio onis, f. Antwort. Cic. 3. Orat.

b Responsio Deo tribuitur, ut cum ad preces hominum respondere dicitur 1. Sam. 7. Psal. 3. v. 5. Glaff.

Responsito as, are, Freqv. dicitur, cum de re dubia quis consultus responsum edit, pro prieq; ad Jurisprudentes, Antiquos ad delendam, sed commutantes, ceremoniarumq; conditores pertinet, ut consulenti de jure publico responsum daret Gell. 13. c. 19.

Responso as, are, Freqv. responso est cum indignatione, ablatum est, widerwaschen, widerbessen. Plaut.

b Responsare cupidinibus, i. e. resistere, repugnare Horat. 2. serm. Sat. 2, 7.

b Gallina dura malum responsat palato, i. e. non sapit, non convenit palato. idem.
Responsorioris, m. qui pro aliquo spondet. Horat.

Reipontorius a um, respondens, ut: Responsoria epistola.

Responsum i, n. idem quod responsio, eine Antwort / ut: Responsum aliquod ab aliquo ferre, eine Antwort von einem bekommen. 1. Cat. X.

b Responsum, est oraculum, ut: Apollo animum delusi responso. 6. Aeneid. 69.

c Responsa & decreta Jurisconsultorum, der Rechtsgelehrten Aussprüche. pro Mar. Responsus us, m. convenientia, consensus. Vitruv. 1. c. 2.

Respublica reipublica, f. est status publicus, das gemeine Regiment / ut: Administrare Rempublicam, regieren.

b Commutare Rempublicam, das Regiment in eine andere Form bringen / ut: Dissensiones illae erant huiusmodi, quae non ad delendam, sed commutandam Rempubl. pertinerent, i. e. conditores non evertunt, sed mutationem tantum Reipubl. afferunt. III. Catil. X.

c Rempublicam, ut pupillam extra ordinem iuvare moria est. 1. 3. C. de iur. Reip.

d Re.

d Respublica utrum docet, Proverb. significat, neminem ad remp. idoneum esse, nisi sit usu exercitatus. Erasim.

c Respublica nihil ad Musicum; haec persuasio quemadmodum olim multorum occupavit animos, ita nunc quoque multis inhaeret, ut credant, doctos ac probos viros non esse accommodos ad gubernandam Rempublicam. idem.

f Respublica dividitur in simplicem & mixtam. Polit.

Respicio is, ere, est quasi spicendo rejicere, verwerffen / ut: Adeo propter suspicionem insiti regni, velut abundarent omnia, munera ejus in animis hominum respuebantur. Liv. 2. ab Urb.

b Auribus aliquid respicere, von einem Ding nicht hören wollen / ut: Qui vos non oculis fugiat, auribus respuat, animo aspernetur? Wer wolte euch die Augen gönnen / wer möchte von euch nur hören / wer wolte euer etwas achten? in Pison.

c Respuere defensionem, i. e. non admittere vel pati. pro Cecin. XXL.

d Vulnus respuere, est nullum vulnere affici aut offendi posse, eas insequentem quoq; annum quod vulgus Germanorum dicitur resistat, ut: In Hetruria licet viret, fest seyn / schuß: hieb: und stich frey seyn. Plin. 1. 8, 21.

c Respuere securim dici tur lignum, quod fandi non potest. Plin. 17. c. 10.

Restia, bovis herba, vide remora arari.

Restagnatio onis, f. inundatio, Überlauffung / Überschwemmung. Plin.

Restagno as, are, redundare, aquam non continere, überlauffen / überfließen / austreten / ut: Flumina restagnant. Lucet.

Restauratio onis, f. (pro quâ voce Ciceroni in usu est instauratio) ut: Si eundem fundum Titio reddideris sine restauratione servitutis. 1. 7. ff. de Fun. total.

Restauro as, are, restaurandi, verbo Cicero, Terentius, & alii Latinitatis principes non utuntur: Sed Justinus 1. 21. & Tacitus 1. 3. habent. vide Instauvo.

Restiarius ii, m. idem quod restio, ein Seiler.

Restibilis e, c. ut: Restibilis ager sit, qui continuo biennio fertur farreo spico, i. e. aristato, quod ne fiat, solent, qui praedia locant, excipere. Var. de r. r.

b Restibilis terra dicitur, quâ quotannis obrita est. Mart.

c Restibilis seges est, quâ regerminat, quasi cuius fecunditas vulnere affici aut offendi posse, eas insequentem quoq; annum quod vulgus Germanorum dicitur resistat, ut: In Hetruria licet viret, fest seyn / schuß: hieb: und stich frey seyn. Plin. 1. 2. c. 7, 9.

Resticularius ii, m. idem quod restio.

Nr 2

Re-

Resticulus i, m. vel resticula, parva restis. l. 5. §. ult. ff. de his, qui de jec. vel eff.

b Resticula etiam sunt, quas succinctoria vel redimicula & proprie brachiatoria diceremus. Mart.

Restinctio onis, f. Ausfleschung / Erleschung. Cic.

Restingvo is, sinxi, nctum, ere, idem quod exstingvere, aufleschen / ut: Ignes restingvere fontibus. Virg. 2. Aen.

b Iracundiā & cupiditate stione est choro praire, den Vorrestingvere, dem Zorn und Begierden nicht nachhängen. Cic. Tu inter eos restim ductans salutis. 2. de nat. deor.

c Sitim restingvere, den

Durst leschen. Virg. 5. Eclog. Restio is, iui, itum, restire, est ad referendum, laborandum, colendumve, aptum esse, ut: Qua restire incipiunt, tempestivè leguntur. Colum. 3. 61.

Restio onis, m. qui restim torquet, ein Seiler.

Restipulatio onis, f. vicissim stipulatio facta. Cic. pro Roscio Com.

Restipulor aris, ari, vicissimantem, haud facile te in eundem stipulari, & sponsionem mihi rursum restituas locum, hastu eam tuam exigere, wieder lassen mal die Freiheit verlohren / so angeloben / wieder geloben wirstu nicht leichtlich wieder und zusagen. Vall.

Restis is, f. idem quod funis, ein

Strick / ut: Restim tibi cape crassam, ac suspende te, nimb men werden. pro S. R. XLIX. pro einen dicken Strick / und er, Mil. XII. hende dich. Persa.

b Ad restim res dicitur alicui redire, qui in summā rerum desperatione versatur, ut: Opera tua ad restim mihi res redit plau-

nissimè, durch dein Zuthun ist mirs gar zum Strick kommen / du bringest es dahin / daß ich mich hengen muß / du bringest mich an Galgen / du hast mich ins eufferste Verderben gebracht / du machst / daß ich gar verzweifelte. Phorm. 4. 4. 5.

c Restim ducere, in saltibus. Adelph. 4. 3. 34.

Restito, vide Resto.

Restituo is, stitui, stitutum, restituere est iterum in statum pristinum statuere, an die vorige Stelle wieder setzen / ut: Restitue, in quem me accepisti locum, bringe mich wieder dahin / da du mich abgeführt hast / mache mir wieder gut / was du mir verderbet hast. Andr. 1. 4. 58.

b Si semel amiseris libertatem, haud facile te in eundem rursum restituas locum, hastu eam tuam exigere, wieder lassen mal die Freiheit verlohren / so dargu gelangē. Mil. glor. 3. 1. 108.

c Restitui in civitatem,

wieder in die Stadt aufgenommen

ut: Restim tibi cape crassam, ac suspende te, nimb men werden. pro S. R. XLIX. pro einen dicken Strick / und er, Mil. XII. hende dich. Persa.

Restitui in patriam. Cornel. 118.

d Restituere aliquem, unde defectus erat, einen wieder dahin einweisen / von dannen er vertrieben. pro Cecin. IX.

e Sive restituimur, sive desperamur, nihil amplius opus est, wir werden gleich wieder aufgenommen / oder spielen verzweifelt / ist nichts ferners von Nothen. l. 1. 3. Qv. Fr.

f Restitue nobis veterem tuam calliditatem, i. e. utere veteri tuā calliditate. pro S. R. XX.

g Restituere aliquem in aedes suas, einen wieder in seine Behausung einweisen / ut: Quemadmodum te restituat in aedes tuas, non habet. pro Cecin. XIV.

h Restituere est Cicero-

ni, non deici. pro Cecin. XXII.

i Restituere vim, i. e. restituere aliquem, unde vi defectus est. pro Cecin. XXIII.

k Restituere aliquem sanitati, & alicui sanitatem, einen wieder gesund machen. Plin. l. 20. 6. 1. 16. 26.

l Restituere visum alicui, einen sehend machen. Plin. 11. 37.

m Antonius scripsit de restitutione Sexti Clodii. Lib. 14. Ep. 13. Att.

n Restituere, est refarcire, wieder ergänzen / aanz machen / ut: Foros offregit? restitu-

tur, hat er die Loure erbrochen /

sie sollen wieder ganz gemacht werden. Cic. pro Rosc. XVII.

o Restitui non, qui solum corpus, sed etiam, qui omnem rem conditionemq, redditā causā, prastat, & tota restitutio juris est interpretatio. l. ult. ff. de verb. sig.

Restitutio onis f. Widergebungs / Wiedereinsetzung / Erstattung. Cic. ad Att.

Restitutor oris, m. qui restituit, ut: Lentulus restitutor salutis meae, Lentulus, der mir zu Leib und Leben wieder geholfen hat. Cic.

Restitutorius a um, ad restitutionem spectans, ut: Restitutoria actio, qua in veterem debitorem restituitur, muliere, qua pro eo obligationem susceperat, nexu obligationis liberata. l. 8. §. 11. ff. ad Vellejan.

b Restitutorium, pro iudicio restitutorio, & cognitione praetoria de restitutione facienda. l. 7. ff. quod falso tut.

c Restitutoria interdicta, quibus praetor restitui aliquid iubet. l. 2. ff. de interdict.

Restitrix icis, f. ut: Ego interim hic restitrix residebo, i. e. ego interim hic resistens r. manebo. Plaut. Truc.

Restio, as, restiti, restitum, restare est manere, consistere stehen bleiben / ut: Ligarius in Africā restit. pro Lig.

b Restare est resistere, ut:

In qua re nunc tam confidenter
restas, stulta? Heart. 5.3.6.

c Restare, est reliquum
esse, superesse, hinterstellia seyn/
übrig seyn/ ut: Quid etiam no-
bis ex eo genere restet, & quare
restet, admonendum videtur.

2. Invent.

d Restat, ut his respon-
deam, qui sermonibus ejusmodi
nolint personas tam graves alli-
gari. 4. Acad.

Restricæ, funes sunt in aucupio,
quorum ministerio aves irre-
tiuntur. Martin.

Restrictæ, Adv. parcè, (cui oppo-
nitur plenissime,) genau. Pli-
nius Epist.

Restrictim, Adv. idem, ut: Re-
strictim cogitatum aliquid, et
was genau bedachtes. Afran.

Restrictio onis, f. restringendi
actus.

Restringo is, ere, retrò stringere,
sive valde stringere, hart bin-
den/hart anstrengen. Apul.

b Restringere, solvere. id. effeminato.
c Restringere sumtus, zu-
rück halten / Kosten einziehen.
Plaut. Captiv.

Syllabe plures in paucio-
res restringenda sunt, man muß
die Wörter kürzer machen. Plin.

d Restringit nauseam hac
herba, i.e. reprimit, coe: cet. Plin.
1. 8. c. 27. quidam legunt re-
stringit.

Resumo as, are, Freqv. sape resi-
lire. Fest.

b Imago vocis resulat, i.e.
Echo. Virg. 4. Georg.

Resumo is, ere, iterum sumere,
Plin. Epist.

b Vires resumere. Ovid.
1. 9. Met.

Resuo is, ere, iterum suere, ali-
quando contrarium significat
suo simplici, ut apud Svet. in
August.

Resupino as, are, invertere, su-
pinum aliquid deolvere, zu-
rück halten/ ut: Ponè appre-
hendit pallio, resupinat: Re-
spicio, rogo, quamobrem reti-
neat me. Ter. Phorm.

b Resupinare, pervertere.
Juvén.

c Resupinare, à proposito
suo incepto revocare, differre.
Nonius.

Resupinus a um, qui ventre in
altum converso est, facie in
cælum versa, auff dem Rücken
liegend. Plin. 7. c. 2.

b Resupinus, pro molli &
effeminato. Quint. 5. c. 12.

c Resupinus in ungves, h.
e. resupinus dum est, ungves ha-
bens in cælum conversos. Mart.

Resurgo is, ere, iterum surget,
wieder auffstehen. Ovid. 1. Fast.

b Amor resurgens. Virg.
1. 4. Æn.

c Resurgere dicitur her-
ba, vel arbor, qua iterum crescit.

d Resurgere à mortuis,
von den Todten wieder auff-
stehen.

Re-

Resurrectio onis, f. Wiederauff-
stehung/ est indissolubilis ani-
ma & corporis, e pulvere terra
excitati, divina virtute itera-
ta unio. Compen. Theol.

Resuscito as, are, iterum suscita-
re, quodq; sopitum vel extin-
ctum erat, vigori suo restituere,
wieder aufwecken/ wieder
erneuern. Ovid. 8. Met.

b Resuscitari dicitur lega-
tum, quod alium perit. 1. 27. ff. de
Adm. leg.

c Resuscitari dicuntur ob-
ligationes i.e. restitui, 1. 29. § ult.
ff. de jur. fisc.

Retæ, arbores antiquis diceban-
tur, qua ex ripis fluminum e-
minerent, aut in alveis eorum
extarent. Appellatæ autem
sunt hoc nomine à retibus,
quod pratercuntes naves im-
pedirent, & quasi irretirent.
For. Rom.

Retalio as, are, pro talionem
sive par referre. ibidem.

Retardatio onis, f. detentio, Ver-
hinderung / Verzögerung.
Cic. 5. Phil.

Retardo as, are, retinere, remo-
rari, ut: In viâ aliquem re-
tardare. Cic. 10. Phil.

b Menses retardare mulie-
rum, Plin. 21. c. 21.

Retaxo as, are, vicissim taxare
& reprehendere, wieder ta-
deln. Svet. in Vesp.

b Retaxare aliquando
pro simplici taxare. Calep.

Retes, n. (quidam retis in ma-
sculino & feminino ex Plauto
Rud. probant) est, quo aves,
fera, vel pisces capiuntur, ein
Netz/Garn/ ut: Non rete ac-
cipitri tenditur, neq; milvio,
qui male faciunt nobis: illis,
qui nihil faciunt, tenditur.
Quia enim in his fructus est,
in illis opera luditur, man stel-
let dem Habicht und Geyer
kein Netz auff/ die uns schäd-
lich seyn: denen aber/ welche
uns nichts schaden / stellet
man nach. Denn von diesen
hat man Nuten: An jenen
ist alle Mühe verlohren Klei-
ne Diebe henget man/ grosse
läßt man lauffen. Phorm.
1. 2. 2. 16.

Rete aucupatorium, ein
Vogel-Garn.

Rete grandibus maculis,
ein Netz von grossen Masen
oder Schlingen.

Rete jaculum, ein Wurff-
Garn. Zehn.

b Albo reti aliena captant
bona, Proverb. ubi Plautus rete

vocat calumnias quadruplato-
rum, & parasitorum. Album
dixit alludens ad codicillos, & di-

cas, syngraphasq; quibus lis in-
tenditur, peragiturq;. Nec omni-

no displicet, ut ad Album Prato-
ris, quo leges & litium formula

proponerantur, respexit. Era.

c Reti ventos captas, Prov.
de frustra laborantibus; Aut,

qui stultè sequuntur ea, quæ nulla sit assequendi spes, aut, qui rem inanem inaniter capiunt. id.

d Rete dormientis capit, vide Dormiens (i)

e Rete, in sacris pro damno & exitio. Psal. 9, 16. Pf. 35, 7.

f Rete & laqueus usurpantur de Deo, calamitatibus plebente. Job. 19, 6. Psal. 11. v. 6. Glass.

g Rete mirabile, plexus dicitur circa basin cerebelli, ex minutis implicitisque arteriarum ramis potissimum constitutus. Vesling.

Retego is, ere, nudare, aperire, auferre/eröffnen/ tunc machinam/entblößen/ut: Consilium retere. Horat.

Pectus retere. Ovid. 13.

Metam.

Vultus retegat scisso vela mine. Lucan.

b Res luce retea. Virg. cit. Marin.

l. 9. Æn.

Retendo is, ere, laxare. Ovid. l. 2. Metam.

Retento as, are, à Tecto iterum tentare, nochmals versuchen. Ovid. 1. Met.

b Studium retentare, i. e. repetere. idem 5. Trist.

Retentio onis, f. retinendi actus.

Cic. ad Att.

Retento as, are, à retineo Freqv. ut: Frena retentare, Ovid. 2. Amor.

Retexo is, ere, retexere, est tex-

tum resolvere, ut: Telas intertextas retexere. Stat. 3. Sylv. 5, 6.

b Retexere est reintegrare, revocare, exasperare, wiederherfür suchen/ das todte wieder aufwecken/ ut: Novi timores retexunt superiora. l. 11, 14.

c Scilicet retexere, sich ändern/ anders werden/ andere Sitten an sich nehmen. vide Errare.

d Retexere est revocare, ut: Retexere injurias. 4. Verr.

Retiarius a um, qui rete immittit. Quint.

b Retiarius (ab armatura genere in gladiatoris ludo,) conchena alterum pugnantem, occultè ferebat rete, (quod jaculum appellatur,) ut adversarium cuspidem insistentem operiret, implicitumque viribus superaret. Isid.

c Retiarius, qui rete facit.

d Retiarius, dici potest ille, qui jacit rete ad pisces capiendos. Schard.

Retica, ligna, quibus ligna subligantur. idem.

Retinentia a, f. est, cum id non dicitur, quod dici debuit, ut vitium adium, vel rei venalis.

Cic. 3. Off.

Reticeo es, ticui, reticere, est à loquendo abstinere, verschweigen/ hinterhalten/ ut: Virgo atq; mulier nulla erit, quin sit mala, quæ reticet, si quid fieri per-

perversè videt. Pers. 3, 2, 39. vide l. 5, 2.

Reticulatus a um, quod factum est in modum retis. Plin. 36, 22.

b Reticulata fenestra, reticulis objectis munita. Varro.

Reticulum i, n. parvum rete, ein Netzlein. Plin. 31, c. 6.

b Reticulum, genus retis, quod in orbem spargitur: unde aliquando capitur pro muliebri fascia, quæ capillos continet, etne gestricte Haube. Juven. l. 21. ff. de aur. & argent.

c Reticulum, fascia quadam lanea, vel lineæ ad formam retis facta, quam fauci admoveamus, ne agnoscatur, vel ut narium suaves odores admoveamus. Cic. 7. Verr.

d Reticulum instrumentum lusorium, quo pilam accipimus & remittimus, ein Racher. Ovid 3. de Art.

e Reticuli è nervis, pro cancellis. Varr. 3. Rust.

f Reticulum, sacculus in modum retis, quo viatores pecuniam & panem gestant, ein Knapfsack/ Ranke. Hor.

Reticulus i, m. Dimin. à Rete (antiq. retis.) Plin. 12. c. 14.

Retiformis e, c. instar retis, ut:

Membrana retiformis (in oculo) sive amphiblestroides, (ἀμφιβλεστοειδὲς χιλῶν) molis est, mucosâq; substantia, quod projectum in aquas reticulum amuletur. Veslin.

Retina a, f. est in oculis pellicula perennuis, quam araneam dicunt, quæ in duas dividitur partes; Anterior aranea nominatur, posterior Retina. Cæl. 16. c. 1.

Retinaculum i, n. quo aliquid retinetur, ein Band/ Aufsehalt/ ut: Solvere retinacula. Ovid.

Retinentia a, f. tenacitas, memoria. Lucret.

Retineo es, tui, tentum, retinere, est remorari, zurückhalten/ ut: Omni vi aliquem retinere, einen mit ganzer Gewalt aufhalten. l. 10, 11. Attic.

b Quid est, quod me retinet? was hält mich denn noch zurück? l. 3, 7. att.

c Retinere aliquid beneficio juris, etwas von Rechts wegè behalten. pro Cec. XXVII.

d Animos hominum in legendo scripto vehementer retinere, den Leser bey der Lust behalten. l. 3, 12.

e Retinere est conservare, ut: Ita senectus honesta est, si se ipsa defendit, si quis suum retinet, si nemini mancipata est. de Senect.

f Retinere tabellarios, Boten aufhalten. l. 10, 33.

g Retinere sub suâ potestate aliquem, einen unter seiner Vorherrschaft behalten. Corn. 20.

Retingo is, ere, iterum tingere. Stat.

Retiolum i, n. parvum rete. Apul.

Retis, vide Rete.

Reto as, are, retas tollere, à retis flamen purgare. Martin. vide Retæ.

Retondeo es, ere, omnino vel perfecte tondere. Plaut. Pseud.

b Seges retonsa, abgegrasfete oder geschrapffete Saat.

Plin.

Réono as, ire, contra tonare, resonare. Catul.

Retorqveo es, torfi, tortu & tor-
fui, torquere, est remittere, ut:
ille dolore ferox, caput in sua non sit
supervacuū, es isti nichil terga
retorsit. Ovid. 3. Met. 14.

b Retorquere oculos ad a-

liquem, i. e. respicere ad ali-
quem. II. Catil. I.

Retorreo es, ere, adurere, dā-
ren / rösten.

Retorresco is, ere, retorridum
fieri, dūre werden. Colum.
1. 3. c. 3.

Retorridē, Adverb. verdorretet
weiß. Plin.

Retorridus a um, quod intem-
pestivē amissis umbris à sole
retorretur, verdorret. Colum.

b Retorridum etiam dici-
tur, quod igne combustum est.
Senec. epist.

Retorsio onis, f. legitima inju-
ria verbalis in injuriantem re-
pulsio, honoris tuendi causa.

Retorta a, f. est vas globosum,

cujus collum paulatim à ven-
tre procedit, ac sensim in ob-
longum canalem reflexum
transit, eine Retorte.

Retractatio onis, f. actus ipse re-
tractandi, h. e. opinionem re-
vocandi, Enderung / Wie-
derruffung. Cic. ad Attic.

Retractus a um, iterum tra-
ctatus. Quint.

b Retractatus opus, pro
emendationi. Cic. ad Att.

Retracto as, are, rursus vel re-
trò trahere.

b Retractare, idem quod

irritum facere, revocare, ut:
Nihil ommissum, quod retractari
non sit supervacuū, es isti nichil
aufgelassen / das nöthig sey.

Solin. 203.

c Retractare aliquid, rur-
sus tractare, repetere. Plin. item
Festus.

Retraho is, traxi, tractum, re-
trahere, zurück ziehen / ab-
halten / ut: Retrahere aliquem
à studio. Ter. in Prol. Phorm.

Retrabere aliquem ab in-
teritu, einen von seinem Unter-
gang zurück ziehen. Corn. 456.

b Retrahere se, desistere à
re aliqua. Catul.

c Retrahere verba, pro
reducere & quasi resorbere;
Cum interventu alicujus sermo-
nem interrompimus. Sen. ep.

Retribuo is, ere, reddere, wieder
vergeltten. Cic. p. Rose. Com.

Retrimentum i, n. excremen-
tum,

rum, quod à re aliqua dete-
ritur, vel stercus ipsum. Var.
item Macrob.

Retrix & Retrices, rivuli nomen

extra urbem, ex quo aqua ir-
rigandorum pratorum ac bor-
torum gratia, derivabatur.

Retrudo is, ere, retrò trudere,
Festus.

Retrò, Adv. à tergo, von hin-
ten / zurück. Ter. Heaut.

b Retrò, pro ante usurpa-
vit Julius Capitolinus.

Retroago is, ere, retrorsum age-
re. Plin. 7. c. 44.

Retrocedo is, ere, zurück tre-
ten / weichen.

Retroeo is, ire, zurück gehen.

Retrofero is, ferre, ut: Retro-
ferre se, pro retrocedere. Senec.

Retrogradior eris, gradi, wieder
zurück gehen. Plin. 2. c. 15.

Retrogradus a um, rückgängig /
ut: Planeta retrogradus. Astro-
logi.

Retrorsum, vel retrorsus, Adv.
retroversus, zu rück oder hin-
ter sich. Plin. 6. c. 1.

b Retrorsum valere, di-
cuntur argumenta, quæ recipro-
ca sunt. Quint. 5. c. 9.

c Retrorsum, in sacris ad-
v. animum hominis relatum, disces-
sum per infidelitatem à Deo, quam
Apostasiam vocant, innuit Jere-
mias. 7. v. 24. Contra retrorsum
convertere cor Israelitarum
Deus dicitur. 1. Reg. 18. v. 37. vi-

delicet à cultu Baal, quem fal-

sum esse, Dei miraculo edocti co-
gnoverunt. Gloss.

Retrorsus a um, quod est à tergo.

Plin. 26. c. 9.

Retrovendendi passū, der Wie-
derkauff / Abtöse. Schard.

Retrudo is, ere, retrò trudere,
zurück stoßen. Plaut. Epir.

Retundo is, ere, est repercutere,
zurück stoßen / ut: Mucronem
styli retundere, pro Cluent.

b Gladium retundere,
das Schwert aufschlagen / ut:

Gladios in Rempubl. distributos re-
tudimus, mucronesq; eorum a ju-
gulis vestris rescimus, wir haben

die bloße Schwerder / welche
auff das gemeine Wesen gerichtet

waren / aufgeschlagen / und die
Spitze / so auch an die Kehlen ge-

setzt gewesen / zu rück gestoßen.

III. Catil.

c Lingvam alicujus re-
tundere, einem das Maul krep-
fen / einen über die Schlangen
hauen. Liv. 3. Bell. Mac.

d Improbis alicujus
retundere, i. e. reprimere, einem
seine Bosheit verweisen / einen
einhalten. Quint. 6. 9.

Revvadío, relaxo. Mart.

Revalesco is, ere, iterum vales-
cere, wieder gesund werden.

Ovid.

Revanesco is, ere, iterum vane-
scere, wieder vergehen. Ovid.
12 Amor.

REIBAV, Metaphysicis est no-
men

men symbolicum, quo tran-
scendentia, numerant, qua
sunt: Res, Ens, Unum, Bo-
num, Aliquid, Verum.

Reveho is, ere, reducere, zurück-
bringen / ut: *Revectus est*
triumphali curru. Plin. 7. c. 26.

b *Revehere pecuniam ex*
re vendita, pro colligere. Liv.
15. Maced.

Revelatio onis, f. revelandi actus,
Offenbahung. Hieron.

Revelo as, are, iterum velare,
wieder offenbahnen.

Revello is, velli, revulsus, revel-
lere est fixum tollere, abreissen/
in Præterito habet revelli, nõ
revulsi apud Ciceronem, ut:
Nec prius illam crucem, qua
fixa est ad portam revellistis
in Verr.

b *Revellere claustra por-*
tarum, die Schlösser von denman
Gewalt gebrauchen. Curt.
Thoren schlagen. Livius.

c *Revellere titulum de*
fronte chartæ, den Titel von dem
Papier reissen. Ovid.

d *Revellere ex omni me-*
moriâ aliquid, eines Dinges
Gedächtniß ganz und gar auß-
tilgen. 13. Philip.

Revendo is, ere, iterum vendere.
l. 37. ff. de bon. libert.

Reveneo is, ire, iterum vendi.
l. 5. ff. de leg. comm.

Revenio is, ire, est reverti, wie-
der kommen / ut: *Revenire ex*
aliquo loco. Tacit. l. 12.

Revenire in gratiam, wie-

der außgeschöhnet werden. Stich.
Revera, reipsa, warlich / fürwar.
Reverberatio onis, f. reverberan-
di actus.

Reverbero as, are, rursus verbe-
rare. Senec.

b *Reverberare*, est rem
aliquam vi flamma cremare,
qua infra ac supra illam ambiat.
Schröd.

Reverendus a um, dignus reve-
rentiâ. Ovid.

Reverenter, Adverb. honorificè,
ehrerbiethig / züchtiglich.

Reverentia a, f. honor, quem tam
verbis, quam factis alicui ex-
hibemus, Ehrerbiethung / ut:
Adhibenda est quædam reve-
rentia adversus homines.

Reverentia ubi excessit a-
nimis, vi opus est, wo alle Ehr-
erbiethung sich verlohren / muß
lib. 1561.

Revercor eris, eri, timere & ho-
norare, Scheu haben / ut:
Adventum tuum, Pampbile,

ambas, scio, reverituras, sie
werden für dir / dieweil du
kommen bist / alle beide einen
Scheu haben. Ter. Hec.

b *Difficile est primum*
virtutem revereri, qui semper
secundâ fortunâ sit usus. Autor.
ad Her.

Reversio onis, f. reditio, Wieder-
kehrung / Wiedertkommung.
Cic. 1. Phil.

Revertor eris, versus sum, re-
ver-

verti est redire, widerkehren /
Domum revertor mæstus.
Heavt. 11. 70.

b *Inde cum honore disce-*
dere, eodem cum ignominia re-
verti, mit Ehren von einem
Orth scheiden / und mit Schan-
den widerkehren. pro Muræna.

c *In gratiam cum aliquo*
reverti, mit einem sich wieder
vertragen. Livius.

d *Ego ad me revertar, ich*
will von mir sagen. pro M.
Cæ. 3.

e *Reverti, pro venire vel*
divertere.

Reverto is, sæpe apud Cic. legi-
tur active: sed non nisi in Præ-
terito, aut in temporibus a com-
men / ut: *Adventu nostro*
Præterito formati, ut ad Ap-
pium lib. 3, 10, 9. Conscendens
tia, clementiâ tuâ Ciceronis. At,
jam navem, Epheso Laodi-
ceam revertit.

Reverisco is, ere, vile fieri. Senec.

Reverto is, n. est a revio.
Revio as, are, a via & redeo.
Martin.

Revincio is, vixi, victum, re-
vincire, retrò vincire, vel ve-
hementer & arctè vincire.
Virg. 2. Georg.

Revinco u, vici, victum, revin-
cere est convincere, refutare,
wieder eintreiben / überwin-
den / ut: Quare argumenta,
si qua potes, nunquam enim
hic neq. suo neq. amicorum ju-
dicio revincetur. pro Arch. IV.

Reviresco is, ere, iterum vire-

scere, wieder grünen. Colu-
mell. 2. c. 1.

b *Revirescere*, pro reviv-
iscere, & renovari ac re-
nasci. Cic.

Revisito as, are, visitare, wie-
der besuchen. Plin. 18. c. 3.

Reviso is, ere, redire ad vi-
dendum.

Revito vel rebito as, are, re-
dire. Mart.

Revivisco is, ere, dixit Cicero,
pro redire in vitam, ut: Re-
viviscat M. Curius. Parad.

b *Reviviscere, est respira-*
re à metu. Cic. de Arusp.

c *Reviviscere est iterum*
exerceri, in Schwang wieder
terito, aut in temporibus a com-
men / ut: Adventu nostro
Præterito formati, ut ad Ap-
pium lib. 3, 10, 9. Conscendens
tia, clementiâ tuâ Ciceronis. At,
jam navem, Epheso Laodi-
ceam revertit.

Reviresco is, ere, vile fieri. Senec.

Revocabilis e, c. quod revoca-
ri potest, ut: Telum non revoca-
cabile. Ovid. 6. Metam.

Revocamen inis, n. idem quod
revocatio. Ovid. 1. Fast.

Revocatio onis, f. actus revoca-
candi, Zurückruffung / Wie-
derruff. Cic. 13. Phil.

Revoco as, are, est rursus vo-
care, zurück rufen / ut: Re-
vocare aliquem agrè multis
precibus, einen faum mit
Müh und großer Stüt zurück
rufen. Curt. 45.

Mane & Charine,
Ch.

Ch. Qui me revocat? Phorm.
5. 6. 8.

b Revocare se ad curam, *lis est, penè inter se digladiaren-
rei domestica, sich wieder auffdiehtur.* pro Cluent.

Hauß-Sorge begeben. pro M.
Caelio XXI.

c Revocare aliquem ab
infaris, einen Todten wieder le-
bendig machen. pro Mil. XXVI.

d Revocare aliquem à
furere, einen Zornigen wieder
stillen; einen Wütenden bän-
digen. I. Catil. XI.

e Meam mentem domum
sape revocat exanimata uxor,
i. e. saepe recorder uxoris exani-
mata. IV. Catil. II.

f Revocare aliquid ad in-
certum, i. e. facere dubium. pro
Cecina. XV.

g Ad sollicitudinem suam
rerum administrationem revo-
care, est in se recipere, auff sich
nehmen/ut Scævola.

h Revocare ad aliquid,
est referre, ut: An me ad M. An-
tonii estimationem frumenti, et
actionemq; pecunia revocaturus
es? i. e. Dicesne, me imitatum
fuisse Antonium in exactione pe-
cunie, & simile Antonio aliquid
fecisse, quod ad estimationem fru-
menti attinet. Verr. For. Rom.

i Revocare negligentiam
alicujus in crimen mandati, est
negligentiam alicujus crimine
mandati prætermissi damnare,
pro Rosc. Am.

k Revocare rem ad ma-

nus, est ita desceptantes commo-
vere, ut propter eam rem, de qua

l Revocare se ab opere,
Feyer-Abend machen. Cæf.

m Revocare aliquid ad
concordiam, est conciliare, redu-
cere ad concordiam. IV. Catil. VI.

n Revocare se, est mutare
sententiam, anders Sinnes
werden/ut: Dubitant, hesitant,
revocant se interdum, hisq; quæ
videntur, imbecillius assentiun-
tur. 4. Acad.

Revolo as, are, retrò vel sur-
sum volare, zurück fliehen/
wiederumb fliehen. Cic. 2.
Nat. deor.

Revolutibilis e, c. das wieder-
umb zurück laufft.

Revolve is, volvi, volutum, re-
volvere, est iterum evolvere
wieder herum wälzen /auff
suchen / auffschlagen / ut:
Solidum ab imo fluctum re-
volvit in partem superiorem.
Colum. 1. 8. c. 17.

b Revolvi ad sententiam
alicujus, auff eines Meinung
kommen. 4. Acad.

c Revolvi in eandem vi-
tam, sein voriges Leben wieder
herfür suchen/ut: Nam in ean-
dem vitam te revolutum denudò
video esse. Hec. 4. 54. 69.

d Revolvo, i. e. idem di-
cere. 4. Acad.

e Revolvere libros, est vol-
ven-

vendo legere, Bücher auffschla-
gen. Liv. 4. Bell. Mac.

Revolutio onis, f. in genere est,
cum res redit ad primum prin-
cipium suum per motum. Et
hac de causa Astronomi fa-
ciunt revolutionem aliam
diurnam, aliam annuam.

b Revolutio in specie est,
reditus solis, vel etiam aliorum
planetarum, ad eundem Zodiaci
locum, quo antea fuerunt, e. g.
tempore Nativitatis.

c Revolutio magna Pla-
tonica est, quæ omnes stella pri-
mi mobilis redeunt ad pristinum
locum, anno, ceu vocant, Magno
Platonico, qui constat annis vul-
garibus 25410.

Revomo is, ere, idem quod e-
vomere. Plin. 10. c. 72.

Reus, m. dicitur, quicumq; in
litem adducitur, ein Beklag-
ter/ Schädlicher/ ut: Habes
quod est accusatori maxime
optandum, consistentem reum,
pro Lig. I.

b Reus est maximis cri-
minibus, er ist grosser Laster-
schuldig. 4. Verr.

c Reus voti dicitur, qui se
suscepto voto obligat Numinibus.
3. Aen. 48.

d Reus de vi, der einer
Gewalt halben beklaget wird.
Attic.

e Reum aliquem agere
facinoris, einen einer bösen

That halben verflagen. pro
M. Cæl. I.

f Favorabiles Rei po-
tius habentur, quam Actores.
l. 12. ff. de Reg. juris.

g Reus, pro expromissore,
i. e. qui alienam in se obligatio-
nem vel novatione vel delegatio-
ne suscepit.

Rex regis, m. est, qui regnum pos-
sidet, & regit, ein König/ ut:
Rex vel unus insidius patet,
ein König hat sich auch vor
einem einigen zu hüten. Cur-
tius 627.

Ea est consuetudo Regum,
ut casus adversos hominibus tri-
buant, secundos fortuna sua. Cor-
nel. 384.

Regem me esse oportuit, ich
solt ein Herr seyn. Phorm.

b Rex idem, qui patronus,
ut: Imò nemo satis pro merito
gratiam regi fert. Phorm. 2. 2. 24.

c Rex, i. e. dives, ut: Si-
ve reges siue inopes erimus colo-
ni. Horat. 2. Car. Od. 14.

d Rex, i. e. felicissimus, ut:
At pueri dicunt lucentes; Rex
eris, ajunt. Horat. vide Pœn.

3. 3. 57.

e Rex aut asinus, Prov.
h. e. aut victor, aut victus, Era.

f Tragicus Rex, dici pot-
est vel fastuosus ac turgidus, vel
qui nomine duntaxat rexit, ca-
terum viribus parum polleat.
Erasinus.

g Rex,

g Rex, sacrificulus erat Romanis, qui sacrorum Rex dictus, sine imperio, solo nomine, sacra, quae penes Reges erant obiret, ac caerimoniis praesesset. Schard.

n Rex Metallorum dicitur aurum. vide Aqua u
Rha, vel Rheum sive Rhaponticum, radix est, quae ad nos aduehitur ex Asia, Rhapontic. Schröd.

Rhabarbarum i, n. radix, Rhabarbar/ dicitur & Rhabarbarum Americanum, sive Indicum, Arabis Raved, provenit in China, unde in Thraciam, hinc Venetias deferitur, & quidem vel navibus, quod citius, corrumpitur, vel itineri terrestri, quod durabilius. Duplex venale prostat: alterum dicitur Rhabarbarum Levantes, quod flavius & melius: alterum Moscoviticum, quod obscurè flavum & vilius. Schröd. it. Matthiol.

b Rhabarbarum vionachorum, vide Hippolapathum
Rhabdologia a, f. εἰς ῥαβδολογία, vox noviter inventa, a ῥαβδος virga, & λόγος ratio, notatque singulare illud artificium arithmeticum calculandi beneficio bacillorum, à Nepero inventum, & Ursino editum Berolini. Anno 1623.

Rhabdomantia a, f. divinatio per baculum. Martin.

Rabduchus, licetor, virgarius, item Viator.

Rhachis, portio est sturionis, quae dorsum spectat. Cæl.

Rhacinus, piscis pulli coloris. Ovid. Plinius ex conchatorum genere in mari degentium, esse statuit.

Rhacodesis, cutis, in abscessibus, (παχύνεισθαι fractus.) Cæl. l. 3. c. 19.

Rhacoma, herba, affertur ex his, quae supra Pontum sunt, regionibus. Plin. 27. c. 12.

b Rhacoma, ῥακωμα, vestis ex laceris pannis confuta.

Rhadamanthus i, m. Forus ex Europae filius, & Rex Lyciae, quae, quod severus fuerit & executor, fingitur à Poetis apud inferos nocentium culpas explorare. Virg. hinc:

Rhadamantheus a um, ut: Rhadamentheum iudicium. Proinde incorruptè judicantibus dictum.

b Rhadamentheum ius gerendum, quod nullo numine contestato aut nominato fit. id.

Rhadamanthus n. Manium iudex, neque muneribus, neque gratia flectitur, quod minus severe iudicet. Erasim.

Rhaeas, vide papaver erraticum.

Rhagades, rhagadia n. scissura, quae in sede & pedibus proveniunt. Plin. 23. c. 4.

Rhagas, ῥαγας, i. e. scissura, fissumve, divisio est, labia obtinens callo indurato. Galen.

Rhagion, aranei gen. Plin. 29. 4. Rha-

Rhagoides, ῥαγοειδής, tunicula oculi inferior. Cels. 7. c. 7.

Rhagologus a um, acinos colligans, est epitheton echini. Martin.

Rhagopodes, χιροποδες, qui centaurium majus, quod tau morbo pedum laborant, quasi sensu Galden. Krant.

Caelius.

Rhamnus i, m. frutex, Wedg. dorn/Creutzbeer/ species humilis recenset Matthiol. Schröd.

Rhamnusia a, f. dea indignationis, (à Rhammuntie, Attica loco, cognominata, ubi huic deae statua posita, solido lapide, decem cubitorum magnitudine, Phidia opus, Erasim.) quam Graeci ῥαμνυσία vocant. Nam cum Narcissus forma bonitate abuteretur superbius, recte ejusmodi dea fingitur adversus eum, qui praesentibus bonis sit indignus. Ovid.

Rhanis idis, f. nomen Nymphae iunioris Diana comitum. Ovid. 3. Metam.

Rhaphae, ῥαφαή, sutura in cranio, quae serrata inter se coalescunt. Rhabdoidas, fuit, qui appellant. Cæl. 13. c. 28.

b Raphae, seu raphida, pices, quos & bellonas vocant. Dorsion. lib. de piscibus.

Rhaphanitis vide Raphanitis.

Rhaphanus, vide Raphanus.

Rhaphida, vide Raphae.

Raphius i, animal, idem quod

Chaus, lappis feruntur, vide

Chaus, lappis feruntur, vide

Chaus, lappis feruntur, vide

Chaus, lappis feruntur, vide

Chaus, lappis feruntur, vide

Chaus, lappis feruntur, vide

Chaus, lappis feruntur, vide

Chaus, lappis feruntur, vide

Lynx. Gesner. Plin. 8. c. 19.

Rhaponticum i, m. herba spectes. idem quod Rha sive rheum.

Rhapontif. Matthiol. Schröd.

b Rhaponticum vulgare.

c Rhaponticum capitatum folio enula, centaurii majoris facie, sive centaurium magnum alterum. Dodon. Panc.

Rhapsodi, divinatorum dicuntur interpretes, παρὰ δὲ, concinnator carminum. Cæl. 7. c. 1.

Rhapsodia a, f. παρὰ δὲ, quae contextura carminum & concinnatio, est veluti series quaedam versuum, se mutuo sequentium.

Versus ex Rhapsodia Homeri. Corn. 303.

Rhea a, f. eadem ac Cybele.

Rheda a, f. vocabulum Gallicum, genus vehiculi, ein leichter Kollwagen/ Rutsche oder Galesche. Quintil.

Rhedarius ii, m. auriga seu rector rheda, ein Rutscher. Cic. pro Mil.

Rhejarius a um, ad rhedam spectans, ut: Rhedarii equi, Rutsch-Pferde. Varr.

Rhedo, ornamenta dicuntur muliebria. Martin.

Rhegium ii, n. oppidum in margine Italiae, ubi Sicilia avulsae est ab Italia. Plin. 13. c. 8. hinc:

Rheginus a u, ad Rhegium pertinet.

Sectio III. OO BER

b Est & aliud Rhegium à secunda determinat, incipit
Cisalpine Gallie oppidum, non est ad Oenum usque, amnem porro
longè à Parma & Mutina, à Le-
gione, atq. hinc Danubio, inde
pido instauratum, quod & Rhe-
gium Lepidi dicitur, à quo Rhe-
gienses: sed melius dicitur Rhe-
gium Longobardia. For. Rom.
Rheno onis, m. Vestis pellicea,
præcipue orina, ein Leib-
Pelz. Cæf. 6. Gall.
Rhenus i, m. Germania fluvius,
der Rhein / oritur ex Rhetia
alpius, (ben den Rheinwal-
dern und Graubündnern /)
Dicitur ideo videtur, quod a-
quas deferat limpidissimas,
nam Rhein / purum significat,
vel à Græc. ῥέω, fluere, vom-
rinnen. Virgilius & veteres
tria ostia habere referunt,
quibus accessit tertium, quod
Drusi iussu adversos Germa-
nos bellantes, fossa in mare
ducta, factum est. F. R. Hinc
Rheni oris, Rheni accola, Rhein-
länder. Persl.
Rhenanus a um, ad Rhenum
spectans, ut: Vinū Rhenanum.
Rheti, Populi Rhetia, die
Graubündner.
Rhetia a, f. duplex est, prima
vel superior, quæ non longè
à fontibus Rheni, Bündner/
Bündnerland / in hac Velina
vallis, Betsltn / ubi vina ge-
nerosa, quibus Augustus est
delectatus. Betsliner Wein.
b Rhetia secunda vel infe-
rior, à Lico amne, qui primam

ad Oenum usque amnem porro
legitur, atq. hinc Danubio, inde
rursus Alpius clauditur.
Rheticus a um, ad Rhetiam per-
tinent, ut: Rhetia Alpes, quæ
Rhenum effundunt.
b Rheticum vinum, Bets-
liner Wein. Strab. 4.
Rhetor oris, m. qui præcepta di-
cendi tradit, ein Redner.
Rhetorica a, vel
Rhetorice es, f. facultas bene
dicendi, die Rede-Kunst.
Rhetorice, Adverb. modo Rhe-
torico, auff Redners Art. Cic.
Rhetorici orum, m. libri de Rhe-
torica scripti. Quint. 3. c. 1.
Rhetoricor aris, ars, more rhe-
torum loqui.
Rhetoricoteros, παροισιτερος
major rhetor, vel magis ora-
torius. Cic. 3. Orat.
Rhetoricus a um, ad Rhetorem
pertinens, sive ad Rhetoricam
ut: Ars Rhetorica. Quint.
Rhetorissos, ars, rhetorice lo-
qui. Non.
Rheuma atis, n. unda, fluxus,
fluentum, impetus aquarum
tempestas.
b Rheuma, est Catarrhus,
der Schnuppe.
Rhenaticus a um, rheumate la-
borans, sive fluxione, der dem
Schnuppen hat. Plin. 29. c. 6.
Rheumatismus i, m. fluxio
id. 22. c. 18.

Rhina a, f. piscis planus cartila-
gineus. Martin.
Rhinion ii, n. collyrium. Cels.
1. 6. c. 6.
Rhinobatus; ῥινόβατος, piscis,
priori parte similis est raiæ, po-
steriore squatina. Martin.
Rhinocephallus i, animal, Ges-
nerus ex Physiologo obscuro
dicit, quod cervicem equinam
habeat cum universo corpore,
& flammæ ex ore eructet,
quibus pereant homines. id.
Rhinoceros otis, m. animal est
magnitudine taurum, forma
aprum amulans, cornu uni-
cum in proboscide gerens, idq.
nigrum, fissile, cubitum lon-
gum, pyramidale, bubali cornu
formæ suæ representans, soli-
dum sine cavitate, ein Na-
sen-Horn / Rhinocer. Schröd.
Isdem ludis & rhinoceros
unius in natæ cornu sæpe visus.
Plin. 8. 29.
b Rhinocerotis nasum ha-
bere, dicitur prudens & sagax
vir, ut: Majores nusquam ron-
chi, juvenesq. senesq., & pueri
nasum rhinocerotis habent. Mart.
c Rhinoceros, ponitur pro
vase, oleum guttatim fundente
lavantibus se in balneis. Martial.
d Rhinoceros dicitur, qui
dente eminente bronchus est.
Lucil.
Rhinoclisia, herba. Plin. 27. c. 8.
Rhipaspis, ῥίπασπις, qui abicit
hastam, dicitur, qui caussa

sua diffusus abicit animum, ac
desinit contra conari.
Rhiza, ῥίζα, dici volunt, quod
per eam p̄i rō ῥῆν, i. e. vita
fluit, h. e. succus vitalis, quæ
planta vegetatur. Martin.
Rhizias, succus est ex radice laser-
pitii profluens. Plin. 19. c. 3.
Rhizologus, radices colligens, ein
Wurzelfamler.
Rhizophagus, radicibus vescens,
Martin.
Rhizotomicus a um, ad radicem
excisionem faciens. idem.
Rhizotomus i, m. qui radices
excidit & colligit, ein Wur-
zel-Krämer.
Rhoæ, sunt costæ tenuiores mol-
lioresq. Cæf. 4. c. 4.
Rhodia a, f. Nympha marina no-
men, Oceani & Teihsos filia,
à roseo, ut videtur, genarum
colore impositum.
c Rhodia, radix sive ro-
sea, Rosen-Wurzel / crescit in
Alpius. Schröd.
Rhodinus a um, roseus, ex roseo
factus.
Rhodites, gemma, à rosa rubora
nomen sortita. Plin. 1. ult. c. 11.
Rhodium, lignum Rhodisum &
vase, oleum guttatim fundente
lavantibus se in balneis. Martial.
d Rhinoceros dicitur, qui
dente eminente bronchus est.
Lucil.
Rhinoclisia, herba. Plin. 27. c. 8.
Rhipaspis, ῥίπασπις, qui abicit
hastam, dicitur, qui caussa

Rhodonía, locus, ubi rosa nascuntur, rosarium, rosetum.

Rhodora, herba, Gallis sic vocata, ut tradit Plin. l. 24. c. 19.

Rhodus i, Insula Aethiaca clarissima: Strabo.

b Hic Rhodus, hic saltus Prov. vulgo iactatum de his, qui sese de negotio quopiam iactarent insolentius, cuius fides non existeret. Adolescenti enim cisdam

iactanti sese, quod, dum Rhodiefset, admirabiles fecisset saltus, quidam ex auditoribus, intellecto sermone, idē pōdē, inquit, idē πηδῆμα, i. c. ecce Rhodus, ecce saltus: Erasmus.

Rodius a um, & Rhodiensis e, ad Rhodum pertinent, ut: Rhodii sacrificium, Proverbium, ubi res iurgius & verbis male ominatis peragitur. id.

b Rhodiorum oraculum, rurgi, cum iurata relaxatas vel Prov. ubi quis de re minuta nimium crebro nimiumq; diligenter sciscitatur. idem.

c Nos decem Rhodierse, decem naues, Prov. in eos torquendum, qui nimium suis tribuunt viribus, natum videtur a dicto Thrafonis cuspiario, qui decem homines, decem navibus opposuerit. id.

Rhoites, vinum ex malis puniceis expressum. Dioscor.

Rhomboides, obliquangulum est, inaequilaterum, ein geschoben Quadrat. Geomet.

b Rhomboides, par musen-

lorum est in scapula dorso. Vesp. Rhombus i, m. figura est aquilalatera quidem, sed non rectangula, ein geschoben Viered. Geomet.

b Rhombus, rotula illa dicitur seu machinula, quam intendunt vertunt mulieres, ein Spinnrad/it. Garnwinde. Faber, it. Martin.

c Rhombus piscis, qui velat vii. ein Meer-Butter/vel a culearius, ein Tar oder Dorn-Butten. Juvenal.

d Rhombus magicus, qui venificis & incantationibus adhibebant: Theocr.

e Rhombus, ludicrum instrumentum, quod trochus & turbo dicitur. Martin.

f Rhombus, delegationis species, quae in capite uti solent chibis, vel cutem plurimum detractam adducere atque

agglutinare. Galenus. Rhomphaea e, si gentis gladii magni, qualem olim Thracibus in usu erat, ein Schlacht-Schwert. Liv.

Rhonchifonus a um, qui rhonchos sonat. Sidon.

Rhonchillo as, are, stertens, schnarchen. Plaut.

Rhonchitis i, m. stertentis sonus, das Schnarchen eines Schlafenden. Martial.

Rhopalicus a um, sonat clarior;

ria, a ῥήαζω, clausa. Turn. l. 5. 6. Versus rhopalici, sunt quorum singula verba sequentia singulis syllabis priora exuperant. Martin.

Rhopalos, herba, quae aliis Nymphaea, aliis heracleon nominatur. Plin. 25. c. 8.

Rhopographia, virgultorum stirpiumq; descriptio. For. Rom.

Rhus, fruticis genus, Färberbaum / Schlingbaum / dicitur & Sumach vel Rhoë. Schröd. Pancov.

Rhas, est caruncula secundum maiorem oculi angulum, immutatio, ex quo lacryma involutaria effluit. Iosst.

Rhyparographus i, m. sordidarum humiliumq; rerum pictor. Plin. 35. c. 10.

Rhythmicus a um, idem quod muscus. Cic.

Rythmus i, m. ein Reym. Quintil. 9. c. 4. Martin.

Rythum i, n. poculi genus, ut cornu, ex quo tenuissime profuante vino, bibitur inferne. Martin.

Ribes is, f. vel Ribesium ii, n. frutex ejusdemque fructus dicitur, Johannis-Beerlein / Rob de ribibus, Johannis-Beer-Safft. Schröd.

Rica a, f. Quadratum vestimentum fimbriatum & purpureum, quo pro pallio utebantur Flaminicae, Alii dicunt,

quod ex lana fiat succida alba, quod conficiunt virgines ingenuae patrimae, matrimae, erues, & inficiatur caruleo colore. Haec Festus.

b Rica, genus veli, quo mulieres capsa tegunt, dictum a ritu, ut Varro autor est, quod Romano ritu sacrificia foeminae faciunt, capita tegunt.

Ricinatus a um, ricinio indutus. Arnob.

Ricinium ii, n. Palliolum, est foemineum breve. Nonius, vide recinium.

Ricinus a um, idem quod Ricinium.

Ricinus, sive reduvius, animalculum est lividum & fœdum, bobus, subus, capris, ovibus, atq; canibus infestissimum, ein Hölzbock / Hundsstoh / Hunds-Wurm. Varro.

Ricinus, frutex, grana ferens, Wunderbaum. Schröd.

b Ricinus Americanus, ante aliquot annos ex America affertur cepit. id.

Ricto as, are, est leopardorum cum vocem emittunt.

Rictus us, m. est oris distensio, qualis esse solet in ridentibus, das Aufsperrn des Mauls. Martial.

b Rictus etiam ponitur pro habitu oris minaci. Quintil. l. 1. c. 11.

c Rictus etiam rostra dicitur. Martin.

d *Ridus* ferarum, der Thier der wilden Thier.

c *Ridus fluminis*, i. e. dilatio ejusdem sc. fluminis.

Ricula a, f. *Diminut.* à *Rica*, pro sudario ponitur. Fest.

Rideo es, *risi*, *risum*, *ridere*, lachen/ ut: M. Crassus semel in vita risit, ex quo vocatus à *risu* & s. de Fin.

b *Ridere zelosa*, *καρδαιος*, i. e. cum periculo magnare, sich fast zu todt lachen. l. 7. cp. 25.

Item praferre latitiam exaus, cum inus cura angant. F.R.

c *Ridere aliquem*, est de-ridere, ut: Cum riseritis impudentiam hominis, tum à me de tota concione audietis. de Arusp.

d *Ridere aliquid*, eines Dings lachen/ über einem Ding lachen/ ut: *Risi nivem atram*, te-que hilari esse animo & prompto ad jocandum valde me juvat.

Qvint. Fratr.

Ridibundus a um, abunde, ridens. Plaut. Epid.

Ridica a, f. pedamentum est vinearum fossile, nam teras palus dicitur, ein geschlossener Wein Pfahl/ Rebstange. Colum.

Ridicula a, f. parva *ridica*.

Ridicularius a um, idem quod *ridiculum*. Plut. Trin.

Ridicule, Adverb. lächerlich/ spöttlich. Ter. Adelph.

Ridiculum i, n. *risum* excitans, von einem gehlingen Schau-

lächerlich/ etwas lächerlich/ ut: *Eludere ridiculum* ridiculo, Spott mit Spott ver-gelken. Qvintil. 6. c. 3.

Ridiculus a um, dicitur, qui est risui, lächerlich/ ut: Na tu, Eruci, accusator esses ridiculus! würdestu nicht ein nar-rischer Ankläger seyn? pro Rosc. XV.

b *Ridiculum*, eine lächerliche Rede/ lächerlicher Handel/ ut: *Est ridiculum ad ea*, quae habemus, nihil dicere. pro Arch.

c *Per ridiculum*, zum Vofsen/ ut: Cum studiose de absen-

tibus detrahendi causa, aut per *ridiculum*, aut severe, maledicentiam hominis, tum à me de contumeliosè, dicitur, wenn man von den Abwesenden zum Nach-

theil entweder zum Vofsen (aus Verirren) oder in Ernst/ übel und ehrentübeliche Reden füh- ret. 2. Offic.

Ricces, antiquè pro *renes*, unde *Rienosus*, ex renibus laborans.

Riga, scries est ordo, norma, regula, à *rego*, (ut *regula*) te- gen/ est ordine tanquam con-nectere. Martin.

Rigatio onis, f. rigandi actus, Feuchtung/ Wässerung. Co-lum. 11. c. 3.

Rigeo es, *rigui*, *rigere*, für Rälte starren/ oder steiff seyn/ ut: *Humus riget gelu*, es hat hart gefroren. Curt. 363.

b *Subito horrore rigere*, von einem gehlingen Schau-

bern erstarrren. Curtius 363. c *Rigent capilli*, coma hor-re, metu, die Haar stehen zu Berg für Schrecken.

Rigescio is, ere, idem ac *rigere*.

b *Rigescere* pro *indurari*.

Virg. 3. Georg. *Rigidior aris*, *ari*, *rigidum fieri*.

Rigidus a um, *frigidum*, erstarret/ hart/ ut: *Rigida pruina*. Lucet.

b *Rigidi mores*, harte und raue Sitten.

c *Rigida innocentia*, Un-schuld/ die nicht weicht. Liv.

Rigo as, are, humore conspergere, feucht machen/ wässern/ befeuchten/ ut: *Arva rigare*. Horat.

b *Lacrymis vultum* & o-va *rigare*. Virg. 9. Aen.

c *Arma cruore rigare*.

Virg. 6. Aen. d *Rigant vena sanguinem* vitalem membra. Plin. 11. c. 37.

Rigor oris, m. *frigiditas* vehemens, harter Frost/ ut: *Rigor aqua certaverit nivibus*. Plin. epist.

b *Rigor*, durities, ut: *Rigor ferri*. Virg. 2. Georg.

c *Rigor animi* constantia seu pertinacia, ut: *De animi rigore nihil remittere*, von seinem harten und steiffen Sinn nichts nachlassen. Solin. 90.

d *Rigor*, est vox agrimen-

forum, notatque quicquid inter-

duo signa, velut in modum linea, ad rectum prospicitur. Vel, *rigor* est *rectitudo naturalis* siue *ev-* *vaspia*, quae agri determinan-

tur. Martin. *Rigoratus* a um, *rigidus* factus. Plin. 17. 23.

Rigorosus a um, *plenus* *rigoris*, vox Scholasticorum. *Rigorose* est accurate secundum rigo-rem propria significationis, aut juris. Martin.

Rigula, terra fecunda, opima, fertilis, à *rigo*. idem.

Riguum ii, n. *rigatio*, vel aqua ipsa *rigantes*. Plin. 17. c. 26.

Riguus a um, quod aquis irri-gatur. Colum.

Rima a, f. est fissura, ein Spalt/ ut: *Hiantes rima*. Lucan.

b *Plenus rimarum* dicitur is, qui nihil celat eorum, quae creduntur illi, ut: *Plenus rimarum sum*, hac atq. illac per-fluo, ich bin ein verwaschener Gesell/ ich kan ganz nichts ver-schweigen. 1. 2. 25.

c *Rimam invenire*, dicuntur tergiversatores, qui nul-là in causa tot vinculis astringi possunt, quin aliquid invo-niant, quo elabantur. Curcul.

d *Rimas explere* dicuntur Oratores, cum verba infer-ciant, ut plenior orationem fa-

Rimor aris, *ari*, est diligenter quare, fleissig nachforschens ut: *Sed tamen id quoque rima-*

sur, quantum potest. 1. de Div.
b Rimari est scindere, ut:
Ergo agere, rastris terram rimantur. 3. Georg. 107.

c Rimari est expleri, patet, ut: Rimaturq; epulis, habitataq; sub alto pectore. 6. Aen.
Rimolus a um, rimus abundans. Colum. 1. 105.

Rimula a, f. Dimin. parva rima.
Ringo is, rinxi, ritum, ringere. vel

Ringoreris, i, est os torquere, i. rasci, tacitum stomachari, das Maul krümmen/ut: Ille ringitur, turidens? Wenn er die Zähne blecket ober stennet/ solstu darzu lachen. Phorm. 1. 2. 27.

b Ringi, in rasci, & tacitum stomachari. Donat. in Phor. Ter.

c Ringere, vocis genus est rabiosa canis, & ponitur pro latrare. Schard.

Ripa e, f. fluminum & fontium extremitas, dicta, quod aquarum agitatione rumpatur, der Rand ober Ufer am Wasser/ Fluß, Cael. 6. Gall.

b Ripa & litus pro eodem accipi videntur apud Colum. 1. 1. c. 5.

In eminenti ripa stare, am hohen Ufer stehen. Curt. 106.

Riparentes um, m. milites erant, qui in imperii limitibus excubabant, pro Republica adversus Barbaros: puta in ripis Danubii, ad tuendas Panno-

nias, adversus Sarmatas. & in ripis Euphratis adversus Parthos. Schard.

Riparius a um, ad ripam pertinenens, in ripa habitans, ut: Riparia hirundines. Plin. 30. c. 4.
Riphaei, montes Scythia, sic dicti a perpetuo ventorum flatu, Pxi- & enim flare significat.

b Riphai, populi sunt septentrionales, Riphæorum montium accolæ: quos Riphath filius Gomer instituit, & a se Riphæos nominavit. Josephus lib. 1.

Ripula a, f. Dimin. parva ripa. Cic. ad Attic.

Rifcus, i, m. nomen Phrygium notat cistam, pelle coniectam, Authore Donato. Servius vero ait fenestram esse parvam in pariete, Gud. Fensterlein. Ter. Eun.

Rifibilis e, c. ridendi facultate pradius, das lachen kan/primus est hominis. Mart.

Rifibilitas atis, f. potentia ridendi.
Rifigallum, aurispigmentum, cirinum seu flavum. Schröd. 7

Rifio onis, f. ein Gelächter. Plaut.

Rifus ii, m. vox Germanorum, ein Riese/ Rifos vocabant homines proceros ac robustos, quibus sylvas & montes incolebant, latrociniandi gratia. Mart.

Rifor oris, m. qui ridet vel irridet. Horat.

Rifus us, m. est ridendi actus, est Gelächter/ut: Rifus consecutus

tus est, non in te, sed in errorem meum, darauf geschach ein Gelächter / nicht deinetwegen / sondern wegen meines Irrthums. 1. 5. 2.

Rifus cum hilaritate vocatus est. Corn. 457.

b Rifis emori, vel diffuere visu, pro vehementer ridere. Era.

c Rifus Chius, Proverb. de molli lascivioq; lusu.

d Rifus Jonicus, Prov. in molles & voluptuarios dicitur. Nam Jonum molities perinde, ut Sybaritarum fastus, in Proverbium abiit, quod alteri Græcorum, alteri Barbarorum essent luxuriosissimi. idem.

e Rifus Megaricus, Proverbiura in eos dicendum, quod parum tempestive jocantur, atq; quod vetat Quintilianus, malunt aliquoties amicum, quam diutius perdere. Aut, quorum artes jam in contemptum abierunt, successione majorum artificum obsecrante; neque male quadrabit in senes, qui aetate aliena lusu quosdam indecoros, ac voluptates juveniles turpiter consectantur. idem.

f Rifum cui ista parviunt, in meis ne gaudeat, Proverbium, quo licet uti, cum ingens interter nostras & aliorum rationes.

g Rifus Sardonicus, Proverbium de risu ficto, aut amarulento, aut insano deniq; idem.

Ritus hinc rifus, i. c. effusio, quod hominem quatit. Pausan. autem recte, ritum hunc graeco viro vehementer indecorum esse, propterea quod videatur ab animo impotentie proficisci. id.
Ritè, Adverb. recte, ordine, recte schaffen/ gebührlich/ ordentlich. Cic.

Rites is, m. id. quod ritus. Stat. Rito as, are, facio habere ritum. Mart.

Ritualis e, c. ad ritus pertinent, ut: Ritualis annus, (Ecclesiasticus, qui in ritibus Ecclesiae observatur, ut in diebus Festis, & eorum sanctis operationibus.

b Rituales libri Hieronimus, in quibus perscriptum, quod ritu condantur urbes, are, ades, quod vetat Quintilianus, malunt quo jure paria, tribus, curia, centum perdere. Aut, quorum artes constituantur, ordinentur, ceteraq; ejusmodi ad bellum & pacem pertinentia Festus.

Ritus us, m. est mos comprobatus in administrandis sacrificiis, Festus.

b Ritus est mos vel consuetudo, eine Ordnung/Weise und Gewonheit / ut: Patrii ritus, aufgearbte Saktionen. Cic. de leg.

c Ritus naturæ capite hominem digni mos est, peribit effe, nach gewöhnlicher Ordnung der Natur pfeget ein Mensch

Mensch mit dem Haupt geboben / mit den Füßen zum Hause heraus zum Grabe getragen zu werden. Plin. 7. c. 8.

c *Ritus ferarum cadi*, tote die wilden Thiere umbs Leben kommen. Curt. 908.

Rivalis e, c. quod ad rivum pertinet, & rivo aut in rivo nascens.

b *Rivalis*, per eundem rivum aquam ducens cum alio. l. 1. §. 26. ff. de aqua quotid.

c *Rivalis*, qui cum aliquo eandem amat, ut: Est amica ambolus, rivalet sumus. Plaut.

d *Sine rivali diligere*, est sulte mirari, quod nemo alius tunc, tanquam contra velle concupiscat. Cic. ad Quint. Fr.

Rivalitas aris, f. amulatio inter amatores. Cic. 4. Tusc. Quæst.

Rivatum, Adv. rivorum more. Macrob.

Rivinus i, m. idem quod rivalis.

Rivulus i, m. Dimin. parvus rivus, ein Bächlein. Cic. 4. Acad.

Rivus i, m. aqua tenuiter fluens, naturali impetu in cavo terra, ein Bach/ut: Rivus cum murmure labens. Ovid. 2. Met.

b *Rivum sursum inducere*, Wasser in den Brun tragen. Ov.

c *Flumina de rivo facere*, aus einem kleinen Bächlein ein gros Freuer machen. Ovid.

d *Rivus ubi se condit*, dicitur ein Erdfall. Agricola.

e *Argenti rivus & auri*. Lucret.

f *Rivis olet* in sacris bonorum denotatur abundantia. Job. l. 29. v. 6.

Rixa s, f. contentio, pugna, à ringendo dicta videtur, ein Zank/Unwillen / ut excitare rixas. Cic.

Rixator oris, m. qui rixari solet, ein Zanker. Firmic.

Rixosus, are, aniqui pro rixor usi sunt. Var.

Rixor aris, ari, jurgis agere, contendere, habern/Zanken/ut:

Rixari cum aliquo. Cic. 1. Off.

b *Rixari de lana caprina*,

i.e. de re nihili disceptare. Hor.

c *Rixantur herbe*, i.e. rontes contendunt radicum tenace

inhesionem. Var. 1. Rust.

Rixosus a um, contentiosus, zantisch/haderhaftig.

b *Rixosa aves*, pugnaces, & ad incedenda inter se certamina, proclives. Colum.

Rob, *Robob*, *sapa*, est succus fructuum, ad mellis consistentiam, ut plurimum per se, interdum quoque cum saccharo inspissatus. Schröd.

Robertiana, vide Geranium.

Robigalia, dies Festus septimo calendis Majas, quo Robigo, Dea sua quem putabant, rubiginem avertere, Romani sacrificabant. Fest.

Robigo, Dea quam Romani putabant rubiginem avertere. Ovid. 4. Fast.

Robigus i, m. Deus Romanorum fictitius, quem contra rubiginem invocabant. Var. 1. de re just.

Robor, vel *Robur oris*, n. species quercus durissima, sine Steineiche / ut: Fugile robur cuneis scinditur. Virg. 6. Æn.

b *Robur*, animi & corporis, quarumcunque item rerum, firmitatem significat, ut: Animi magnitudo & robur, Mannheit

und Stärke des Gemüths. Cic. 2. de Orat.

Exercitus suo robur equitum adjungere, sein Krieges-Heer mit der Reuterey verstärken. Curt. 10.

c *Arboris robur*. Ovid. l. 3. Met.

Expers roboris herba, unfräfftiges Kraut. idem 5. Met.

d *Robur* quoque in carcere is dicitur locus, quo precipitatur malefactorum genus, quod antea arcis robustius includebatur. Fest.

Roborarium ii, n. vivarium de roboreis sepiis. Gell. 2. c. 20.

Roboretum i, n. quercetum, loci quæat, neque sentiat, ut: —

Roboreus a um, ex robore factus, dere, carne opus est, si satur esse aus Eichen-Holz gemacht/ut: Roboreus porcs. Ov. 5. Fast.

Roboro as, are, fortificare, robur crectare alicui, einen schmähen, addere, stark machen/befestigen. Plin. 10. c. 33.

Roburneus a um, ex robore nascens, ut: Fruges roburneæ, i. c. glans. Colum. 9. c. 1.

Robus i, m. apud veteres dicebatur rubens, & bovem robum idcirco rustici vocabant. Unde & materia, quæ plurimas hujus coloris venas habet, dicta est robus. Fest.

b *Robus genus frumenti*. Colum. 2. c. 6.

Robustus a um, ex robore factus, ut: Robustea materies. Var. 5. Rust.

Robustus a um, quod est multiorboris, stark/ut: Satelles robustus valens & audax. Cic. l. 2. pro leg. Agrar.

Roccus, tunica, vox Germanica, ein Rock / quæ utuntur Latini mediæ temporis. Mart.

Roche, idem quod alumen rubrum.

Rodo is, rosi, rosum, rodere, est dentibus demoliri, zerbeissen/zerknagen / ut: Quasi verò

quicquam intersit, mures, diem & noctem aliquid rodentes, scuta an cribra corroserint. 1. de Divin.

b *Dentem dente rodere* dicitur, qui carpit eum, qui neque

ladi queat, neque sentiat, ut: —

Quia dentem dente juvabit rodere, si satur esse aus Eichen-Holz gemacht/ut: Roboreus porcs. Ov. 5. Fast.

c *Rodere aliquem*, est ob-

scure. Cic. Corn. Palb.

Rodus, vide Raudus.

Roga a, f. donativum, honorarium. Mart.

Roga, Eleem. syna, quia
scilicet rogatur, roganti datur,
seu erogatur. Isidor.

Rogalia, dies, quibus Roga ab
Imperatore, aut Patriarcha
dabantur populo. Mart.

Rogalise, c. ad rogam pertinet,
ut: *Flamma rogales*, Ovid. 3.
Amor.

Rogarius, *luctuarius*, i. e. qui
mortuos urit.

Rogatarius, a rogando, i. e. peti-
tor. Isidor.

Rogatio onis, f. est petitio, ut:
*Alicuius rogatione aliquem
diligere*. Qv. Fr.

b **Rogatio** est interrogatio,
ut: *Rogatio huius vicina per-
sentatio*. 3. de Orat.

c **Rogatio**, lex quaedam
est, quæ rogante populo, lata est,
ut: *Promulgatur ab eodem ro-
gatio de mea pernicie*. pro Sestio.

d **Accipere rogationem**, est
legem accipere. Att.

Rogatiuncula, f. Dimin. eine
kleine Bitte. Cic. pro Dom.

Rogator oris, m. postulator & menter etiam atq; etiam, einen
mendicus, ein Bettler. Plaut.

Rogatorius a um, rogans, ad ro-
gatore spectans. Sipont.

Rogatus us, m. idem quod roga-
tio. Cic.

Rogga, frumentum, vide *secale*.

Rogitatio onis, f. lex, plebisci-
um. Plaut. in Curcul.

Rogito as, are, est precari, bit-
ten, ut: *Sed ego cesso ad Thai-
garo hanc deducere*, & rogita-

re ad carnem, ut veniat. Eun.
1.2.2.35.

b **In rogitando molestus**,
anheischigt/ bettelhaftig 1.13.1.

c **Rogitare** est sciscitari,
ut: *Rogitantes, indicant caros*,
ich frage/ wie theur die Fische?
Sie bierhen sie zu theur. Aulul.
1.2.8.3.

Per mutuam charitatem
& pignora utriusq; animi rogat,
er hält an gemeiner Freunds-
chaft und Vertrauens halben.
Curt. 12.73.

d **Rogitare** super re ali-
qua, nach etwas forschen.
Curt. 23.

Rogatus as, are, est precari, petere,
begehren/ bitten/ ut: *Te, m.
Curio, pro tua incredibili in
me benevolentia mea*, item,
in te singulari. *rogo atq; oro*.
lib. 2.7.

b **Rogare** aliquem benefi-
cium, einen um eine Gutthat
bitten. 1.4.14.

c **Rogare** aliquem vehe-
menter etiam atq; etiam, einen
sehr heftig und inständig bit-
ten. lib. 2. ep. 7. lib. 15. 15. Att.

d **Rogare**, Ciceroni signi-
ficat etiam statuere, ut: *Rogare
legem*, Gesetz geben.

Leges, quæ de civium reo-
rum suppliciis rogata sunt. I. Ca-
til XIII. Cecin. XXXIV.

c **Unde & Legem abro-
gare**, Gesetze abschaffen/ auff-
heben.

f **Rogare** apud aliquem,
bei einem etwas suchen / ur-
Causse apud te rogantium gra-
tiores sunt, quam preces, pro
Lig. X.

g **Occidere** aliquem ro-
gando, i. e. molestum esse alii,
& insulare semper rogando. Horat.
Epod. 14.

h **Rogare**, est utendum ac-
cipere, entlehnen/ ut: *Malo eme-
re, quam rogare*. 6. Verr.

i **Rogare** est interrogare,
fragen/ ut: *Cum parum pruden-
ter me rogares, parum fortiter re-
spondi*, weil du mich schlecht-
kluglich fragerest/ antwortete
ich dir ziemlich groß. 1.7. ep. 27.

k **Rogare** sententiam de re
aliqua, die Stimmen samlen
von einer Sache. I. Catil. IV.
Rogus i, m. strues lignorum, ad
cremenda cada vera, dictus,
quod in eo Dii Manes rogen-
tur, ein Holzhaufen. Plaut.

Ascendere in rogam ar-
dentem. Cic. 1. Div.

Roma a, f. Urbs Italia aliquan-
do Orbis caput dicta, die Stadt
Rom. Dion. Hal. item Fest.

Romanensis e, c. qui alibi ortus
est, sed Roma versatur. Cato.

Romanicus a um, idem quod
Romanus. Cato.

Romanus a um, qui e Roma est,
vel Romam inhabitat; Rö-
misch / ut: *Quis ex civium
Romanorum numero tollitur,
quasi mortuus est*. §. 1. instit.
quib. mod. pat.

b **Romana**, propria appel-
latione dicta est ea porta in urbe
Roma, quam Romulus in fine
vo Victoria instituit. Fest.

Romahula porta in Palatino
monte, Gradus habens in na-
valia ad Voluptia sacellum.
Var. 4. Ling. Lat.

Romilia lex cauit, ne alii prater
patres & magistratus sacra
inirent. Manut.

Romphaea, vide Rhomphaea.

Romula arbor dicebatur; sub
qua Remus & Romulus na-
venti sunt.

Romuleus a um; Possessivum;
ut: *Urbs Romulea*. Ovid.

Romulida, arum, dicti sunt, Ro-
mani a Romulo. Persl.

Romulus a um, pro Romuleus;
ut: *Tellus Romula*. Virg. 6. En.

Romulus i, m. Martis & Ilia filius,
frater Remi; primus Rex Ro-
manorum. Serv.

Ronchus, vide Rhonchus.

Roralis e, c. ad orationem vel
rorem pertinet. Ovid.

Rorarii, milites, qui armati a
levi praelium primi committe-
bant. Liv. item Fest.

Rorarium; vinum, quod rora-
riis dabatur.

Rorastrum, herba, bryonia alba.
Mart.

Roratio onis, f. est vitium mor-
bus, cum deflorescentibus ipso
acini decocti in callum de-
fluunt, & qui remanent, etiles
sunt. Plin. 17. c. 24.

Rorella a. f. herba dicitur, & Ros solis.

Roresco is, ere, rore aspergi. Plin. 1. 18. c. 23.

Rorifer a um, das Thau bringet/ut: Aurora rorifera. Sen. instar mirabiliter renascitur ex Roro as, are, instar roris stillare, verbo & baptismo, & cum rore tröpfeln oder trieffen. Plin. etiam conferri rite potest ratione b Oculi rorantur lacry-

ma. Ovid. Epist. c Rorat, absolute, & adificant; tum in futuro seculo, thauet / quomodo dicimus, & resurrectione ex mortuis. Epla. pluit, ningit. Colum. c. 26. v. 19. Glaff.

Rorulentus a um, rore abundans, vol Thau. idem.

Ros roris, m. aqua nebula, inmutas guttulas resoluta, & deidentis, der Thau/ ut recente rore herba canent. Ovid. 3. Fast.

b Rore pascitur, Prov. in hominem prateni corpore, venustius erit, si transferatur ad ingenium siue stylum jejunum & aridum. Aut per Ironiam, in hominem vehementer obeso corpore. Erasim.

c Ros etiam dicitur humor ex sanguine, in vaporem resolutus, instar roris per venarum tunicas resudans.

d Ros solis, herba rorella siue salvara, sic dicta, quod sub ardentissimo solis aestu maeat, Sonnen-Thau / Son-Thau. Schröd.

e Ros Syriacus, idem quod manna. Matt.

f Ros metaphoricè adhibetur, ad designandum scilicet cre-

dentium statum, tum in hoc seculo, ut Psal. 110. v. 3. ubi ros juvenis Christi nominatur Ecclesia credentium, per spiritum Christi adoptatorum, quia roris

instar mirabiliter renascitur ex verbo & baptismo, & cum rore tröpfeln oder trieffen. Plin. etiam conferri rite potest ratione doctrina confessionis piac, conversionis, quia alios ad salutem pi-

sationis, quia adificant; tum in futuro seculo, thauet / quomodo dicimus, & resurrectione ex mortuis. Epla. pluit, ningit. Colum. c. 26. v. 19. Glaff.

Rosa a, f. flos è spina nascent, et ne Rose/ut: Rosa alba, eine weisse Rose/ rosa lutea, eine gelbe Rose.

b Rosa Alabantica, vel flore incarnato, leibfarbe Rose.

c Rosa Milesia, ardens vel rubens, rothe Rose.

d Rosa sylvestris siue cagena, wilde Rose / Heide-Rose.

e Rosa mariana, siue lychnis coronaria, Marten-Rose.

f Rosa, pro oleo rosaceo. Cels. it. l. 21. §. 1. ff. de aur. & argent. leg.

g Rosam, quia praterierit, quare iterum, Proverb. quo indicantur res, quae revocari restituiq, non queunt, velut exacta juventa, forma, virium, fortune. Erasim.

h Rosam cum anemone confers, Proverb. Ubi quis

va-

vehementer imparia inter se componit. idem.

i Rosas loqui, i. e. verba gratissima. idem.

k E squilla non nascitur rosa, Proverbium, notans, è probis parentibus nasci liberos probos, ex improbis improbos. id.

Rosaceus a um, quod ex rosa factum, ut: Oleum rosaceum, Rosen-Öel. Plin.

Rosarium ii, n. locus, in quo sunt frutices rosarum. Colum.

Roscidus a um, quod rore perfusum est, ut gramina rosida. Claudian.

b Aurora rosida. Ovid.

Roscus ii, m. hujus nominis duo fuerunt. Alter enim Roscius Gallus, Comædus, fuit Ciceronis Praceptor in pronuntiationis & gestus ratione; Alter Roscius Amerinus. Defensus est uterq, à Cicerone, hi in parricidii causa, ille in judicio ob pecuniarum rationem. vide Orat. Cic. pro Roscio.

Rosea, autore Festo, campus in agro Reatino appellatur, quia in eo arva rore humida semper feruntur.

Rosetum i, n. locus, rosis constitutus, ein Rosen-Garten. Virg.

Rosus a um, quod est coloris rose, roth / rosenfarbig. Plin.

Rosmarinum vel rosmarinus, herba coronaria, Rosmarin. Matthiol.

b Rosmarinus sylvestris,

Winter-Rosmarin. idem. Rosmaris, arboris nomen. Ovid.

Rostellum i, n. Diminut. parvum rostrum. Plin. 30. c. 11.

Rostra orum, n. in Foro Romano erant, ex quibus leges ferri causa agi, & conciones haberi solerent. Suggestum enim ingens erat, rostra navium ab hostibus captarum, exornatum. Liv.

Rostratus a um, rostro instructus, ut: Rostrata navis. Cic. 2. de invent.

Rostro as, are, rostrum impingere, rostro penetrare. Plin. 1. 18. c. 19.

Rostrum i, n. cornem illud est avium, quo cibum capiunt, der Schnabel. Nec solum de avibus, sed etiam de reliquis animalibus, & de ipso homine interdum dicitur, ut: Mugilus rostrum. Plin.

Cervorum rostrum. id 8. 32.

b Rostrum, pars navis ex porrecta è prora, der Schnabel oder Spitze vorn am Schiffe, ut: Navis rostrum percutitur, Corn. 345.

c Rostrum ciconia, vide Geranium.

d Rostrum porcinum, vide Caput (q) & Dens (n)

Rota a, f. pars est currus, ein Rad/ut: Pro rotâ me uti licet: vel ego huc, vel illuc vortar, quod imperabitis, man tan mich an statt eines Rades brau-

brauchen. Denn ich lasse mich bald hieher / bald dorthin / wenden / wohin ihr mich haben wolt. Captiv.

b Rota est tormenti genus, ut: In rotam beata vita non ascendit, i.e. beatus supplicis non est expositus. s. Tuscul.

c Rota, genus caprarum. Var. 2. Rust.

d Rota figurata, eine Löpfer. Scheibe. æconom.

e Rota, bellia etiam marina est cetarii generis, ein Rad. Wall- oder Wind-Mühle / quod geminas rotas in dorso gestet, vel quod in orbem sese circumagat. Jovius.

Rotalis, e. rotis instructus. Mart. Rotaticus a um, quod de vectura super rota solvitur. Mart.

Rotatim, Adv. rota instar. Apul.

Rotatio onis, f. versio, Umbdrähung.

Rotator onis, m. musculus, dicitur & trochanter in femore. Vesling.

Rotor ar, are, in modum rotae versare, herum führen, umdrähen. Colum.

b Pavo, gemmanibus calida pennis se protegens, rotare dicitur. Plin.

c Aper rotat canes. Ovid.

Rotula a, f. Dimin. parva rota.

b Rotula sunt tabula orbiculorum instar, constant ex medicamentis, susceptis, saccharo hoc conveniente liquore soluto, in-

quo orbiculos supra tabulam effuso. Schröd.

Rotunda, templi nomen propriè ejus, quod Numà Pompilius Vesta sacrarat. Fest.

Rotundatio onis, f. Rundmachung. Vitr. 10. c. 11.

b Rotundatio, Arithmetica est, quia numero aliquid detrahatur, vel adjicitur, ad commodiorem faciendam numerationem.

Rotunde, Adv. rundlich.

b Rotunde dicere, i.e. apud eleganter. Cic.

Rotunditas atis, f. forma rotunda, die Runde / ut: Rotunditas terra. Plin.

Rotundo as, are, rotundum facere, rund machen. Plin.

b Rotundare, pro implere & perficere. Hor.

Rotundus a um, in orbem factus, rund / gleich. Plin. 10. c. 32.

b Rotundus orator, i.e. elatus & compositus. Cic. in Orat.

c Ore rotundo loqui, i.e. perfecte, pleno, vel sine offensione & asperitate in se revolvente. Horat.

d Rotundus numerus est, qui desinit in Zephyram; Vel qui minus est accuratus, ad operationem tamen & usum commodior. Arith.

Rubea vitulina, pro fuscis, quia a Rubis oppido Campaniæ, arborum frequentia, seu a colore ruberti dicto, adferebatur. Virg.

Rubecula a, f. Avis, sic dicta a rubro colore pectoris, ein Rothfählgen.

Rubedo inis, f. color croceus, Rörhe. Firm.

Rubefacio is, ere, ruborem afferre, roth machen. Silius.

Rubella a, f. Rubella vites, vel vinea appellatae sunt, quarum materia rubra sit. Plin. 14. 2.

Rubellianus a um, rōthlich / ut: Rubelliana vites. Colum. 3. 2.

Rubellio onis, avis rubecula.

b Rubellio, piscis, a rubro colore, ein Ruger. Plin. 32. 20.

Rubellus a um, nonnihil ruber, ut: Rubellum vinum. Plin.

Rubeo es, rubui, rubere, rubrum esse, roth seyn / ut: Rubet purpuram, er ist Purpurroth. Solin. 7. 27.

b Ferrum rubens igne, ein glühend Eisen. Ovid. 12. Met.

Ruber rubra rubrum, idem quod rubens, roth / ut: San-

guis ruber. Horat.

b Mare rubrum, vide Erythræus.

Rubesco is, ere, rubrum fieri, roth werden / ut: Aurora rubescit. Virg. 3. Æn.

Rubeta a, f. rana venenata, et ne Kröthe / ut: Rubeta major, eine Feuer-Kröthe. Plin.

b Rubeta minor, rana viridis. Martin.

Rubetra a, f. vel Rubus, avis est turdorum generis, circa rubos vivens, eine Zipprossel.

Sed Aristoteles vermibus passci rubetram scripsit, ut sit ein klein Brach-Vögelein. Gefn.

Rubetum i, n. locus, in quo rubi sunt, ein Orth / da viel Brombeer wachsen. Ovid.

Rubeus a um, quodcumq; rubens, tametsi hanc vocem non Latinam esse, acriter contenderit Hermolaus, in Plin. 1. 9.

cap. 38. Nec inter colorum appellationes reperitur apud Gellium lib. 2. cap. 26. Sed ab indocto quodam invaluisse hic error videtur, qui pro rubens legit rubeus.

Rubia a, f. sativa radix quaedam, rothe Farber-Rothe. Schröd.

Rubicundulus a um, Dimin. ein wenig rōthlich. Juvenal.

Rubicundus a um, rubore plenus, sive abunde rubens, sehr roth. Ter. Hec.

Rubidus a um, quod est colore rufo, aurore multo mistum, schwarz-roth. Plaut. Stich.

b Rubidus panis, scaber atq; asper. Plaut.

Rubigalia, idem quod Robigalia.

Rubiginosus a um, rubiginem contrahere, verrosten / ut: Profecto ut gladius usu splendet, situ rubiginatur: Ita vox in vagina silentii condita, diutino torpore hebetatur. Apul.

Rubiginosus a um, plenum rubigine. Plaut. Stich.

SECTIO III. Pp Ru-